

ဘုရားဟော

အာနာပါန အာထုတ်နည်း

စွန့်လွှန်းပပနိဿုန်

Handwritten Burmese text at the bottom left, partially obscured.

Handwritten Burmese text below the portrait.

ပြီးသာသနာသိသ္မိ
(စိုလ်သိမ်ဆွ)

- အညွှန်း -

၇၇၂၂

မြတ်စွာဘုရားဟော

အာနာပါနအားထုတ်နည်း

စွန်းလွန်း ဥပနိသျည်း

ဦးသာသန ဝိသုဒ္ဓိ

(အပ္ပမာဒေန-သမ္မာဒေထကျောင်း)

ကျွန်းထောကျောင်းတိုက်၊ ဗားကရာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့

၁၃၃၂-ခု၊ တပေါင်းလ

ပဋိပတ္တိ သာသနာပြုစာပေ

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေ

ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ်.....၀၁၄၉၇

ခွင့်ပြုချက် အမှတ်.....၄၇၄၆

ပထမအကြိမ်

၁၉၇၁-ခုနှစ်၊ မတ်လ

အုပ်စု-၂၅၀၀

ပုံနှိပ်သူ-

ဦးထွန်းလှိုင်

လယ်တီမဏ္ဍိုင်ပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၆၀၊ ၄၇-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

(၀၄၃၃) ၆

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	နိဒါန်း ..... (က)	(က)
၂	မြတ်စွာဘုရားဟော အာနာ ပါနဿတိ-	၁
၃	စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရား၏ ဆုံးမဩဝါဒ များ ၄၅	၄၅
၄	စွန်းလွန်း ဥပနိသျည်း တရားအားထုတ် နည်း..... .. ၇၄	၇၄
၅	အဘယ်ကြောင့် ပြင်းထန်စွာ အားထုတ်ရ သနည်း ၈၃	၈၃
၆	နေယျပုဂ္ဂိုလ်များ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ကျင့် ရပုံ ၁၂၂	၁၂၂
၇	အတ္တကိလမထာနယောဂ ရှင်းလင်းချက်-	၁၂၉
၈	ဝေဒနာလိုက်ပုံလိုက်နည်း၊ ဝေဒနာနုပဿ နာရှုခင်း ၁၆၄	၁၆၄
၉	သတ္တပဉ္စနှင့် ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၁၉	၂၁၉
၁၀	စွန်းလွန်းဂူအောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရား ၂၉၂	၂၉၂

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁	စွန်းလွန်း ရဟန္တာများနှင့် ရှမ်းပြည် ပဋိပတ္တိသာသနာ	၃၇၅
၁၂	အနှစ် တရာပြည့် စွန်းလွန်း ဆရာတော် မွေးနေ့	၃၉၀
၁၃	ထကြ၊ နိုးကြ၊ မဂ်ညက်ယူကြလော့	၄၀၀
၁၄	နိဂုံး	၄၂၁

နိဒါန်း

စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော၊
ဇိနော ဒေတု ဇယံ မမ။

အာနာပါနဿတိ နာထံ၊ ဘာဝေတွာ ဗုဒ္ဓတ္တံ ဂတံ။
ဓမ္မဉ္စ ဝိမလ သံဃံ၊ နမာမိ ဩရသံ ဝရံ။

နတွာန ရစယိဿာမိ၊ အာနာပါနေသု ဘာဝနံ။
သုဒ္ဓိကာမာနမတ္ထာယ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သာသနေ။

အဟံ၊ ခန္ဓာနာမ်ရုပ် သမုတ်ခေါ်တွင် သာသနဝိသုဒ္ဓိ အမည်ရှိသော ကျွန်ုပ်သည်။ အာနာပါနဿတိ၊ အာနာပါ နဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း စတုတ္ထဈာန် အခြေခံ၍ ဝိပဿနာကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွားများအားထုတ်စေ၍။ ဗုဒ္ဓတ္တံ-ဗုဒ္ဓဘာဝံ၊ သဗ္ဗညုတ ရှေ့ဉာဏ်ရှင် ဘုရားအဖြစ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်တော် မူပြီးသော။ နာထံ၊ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကို၎င်း။ ဝိမလံ၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေး မရှိထသော။ ဓမ္မဉ္စ၊ မဂ်လေး ပါး ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန် ပရိယတ် ဆယ်ပါးသောတရား တော်မြတ်ကို၎င်း။ ဩရသံ၊ မြတ်ဘုရားရင်တော်၌ဖြစ်သော တရားတည်းဟူသောနိရုဿ်ကို သောက်ဖို့ ရကုန်သောသား တော်ဖြစ်ကုန်သည့်။ ဝရံ၊ မြတ်လှစွာသော။ သံဃဉ္စ၊ ပရမတ္ထ အရိယာသံဃာတော်တို့ကို၎င်း။ နမာမိ၊ ကာယ၊ ဝစီ မနော ကြည်၍ သုံးလီဒ္ဓါရ ပဏာမဖြင့် ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍

(၁)

နိဒါန်း

ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏။ နတ္ထာနာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓ
သာသနော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီး၌။ သုဒ္ဓိကာ
မာနံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် ငြိမ်းချမ်းသောနိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိ
ကုန်သောသူတော်ကောင်းတို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးစီးပွား
အလိုငှါ။ အာနာပါနေသု-အာနာပါနဿတိယာ၊ အာနာ
ပါနဿတိ သမထ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၏။ ဘာဝနံ-ဘာ
ဝနာနယံ၊ အဆုံးအဖြတ်နှင့်တကွသော အားထုတ်နည်း
စွန်းလွန်းနိဿည်းကို။ ရစယိဿာမိ၊ ရေးသားပြုစု စီရင်ပေ
လတ္တံ့။

ဤကျမ်းစာအုပ်ငယ်ရေးသားရခြင်း အကြောင်းမှာ မင်္ဂ
လာဗျူဟာအသင်းဥက္ကဋ္ဌဦးဘိုးစိန်နှင့် ဓမ္မဗျူဟာစာစောင်
အယ်ဒီတာတို့သည်၎င်း၊ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း တောင်ကြီး
မြို့၊ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက် လက်ထောက်ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ
ဦးကောသလ္လနှင့် ပုသိမ်မြို့ သင်္ဘောကျင်းရပ်၊ တာကိုင်း၊
မြို့သစ်ကျောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍဝမထေရ်တို့
တောင်းပန် တိုက်တွန်းသောကြောင့် ရေးသား စီရင်ပါ
သတည်း။

ဤကျမ်း၌ ဓမ္မဗျူဟာစာစောင်၌ စွန်းလွန်းဆရာတော်
ဘုရားကြီး၏ တရားအားထုတ်နည်းနှင့် အာနာပါနလမ်း
စဉ်အမည်ဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသားအပြင် စွန်းလွန်းဆရာတော်
ကြီး၏ အဆုံးမဩဝါဒများနှင့် ဝေဒနာလိုက်နည်းများ ပါ
ရှိလေသည်။

မြတ်စွာဘုရားဟော အာနာပါနဿတိသုတ်တော်များကို ပဓာနထား၍ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ စသည်များဖြင့် ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်လေ့လာ သုတေသနပြု ရေးသားလေသည်။ သေချာစေ့စပ်စွာ လေ့လာဖတ်ရှု ဝေဖန်ပြီးလျှင် တရားကို ယုံမှားသံသယမရှိ ကောင်းစွာ အားထုတ်နိုင်ပါစေသတည်း။ ချိုယွင်းချက်များ အမှားများတွေ့သော် ပညာရှင်အဖြစ် ပြင်၍ ဖတ်ရှုနိုင်ပါစေသော်။

သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိ၊
သဒါ ဂေါတမသာဝကော။
ယေသံ ဒိဝါစ ရတ္ထော စ၊
နိစ္စံ အာနာပါနဿတိ။

ယေသံ၊ အကြင်သူတို့အား။ ဒိဝါစ၊ နေ့၌၎င်း။ ရတ္ထောစ၊ ည၌၎င်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲမပြတ်။ အာနာပါနဿတိ၊ ဝင်လေထွက်လေတို့ကို ထိမှုသိမှုသတိကြပ်ကြပ် ပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဂေါတမသာဝကော၊ ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမကိုလိုက်နာကျင့်သုံးကြကုန်သော တပည့်သာဝကဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာနိုးခြင်းကို။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာမောဟ အိပ်ပျော်ခြင်းမှ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် အလင်းဖြင့် ပွင့်သိနိုးကြားလာခြင်းကို။ ပဗုဇ္ဈန္တိ၊ နိုးကြကုန်၏။ ဝါ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ရ၍ ကြည်လင်သန့်ရှင်း နိုးကြခြင်းဖြစ်ကြလေကုန်၏။

(ခ)

နိဒါန်း

တောဉ္စ ဓမ္မမညာယ၊

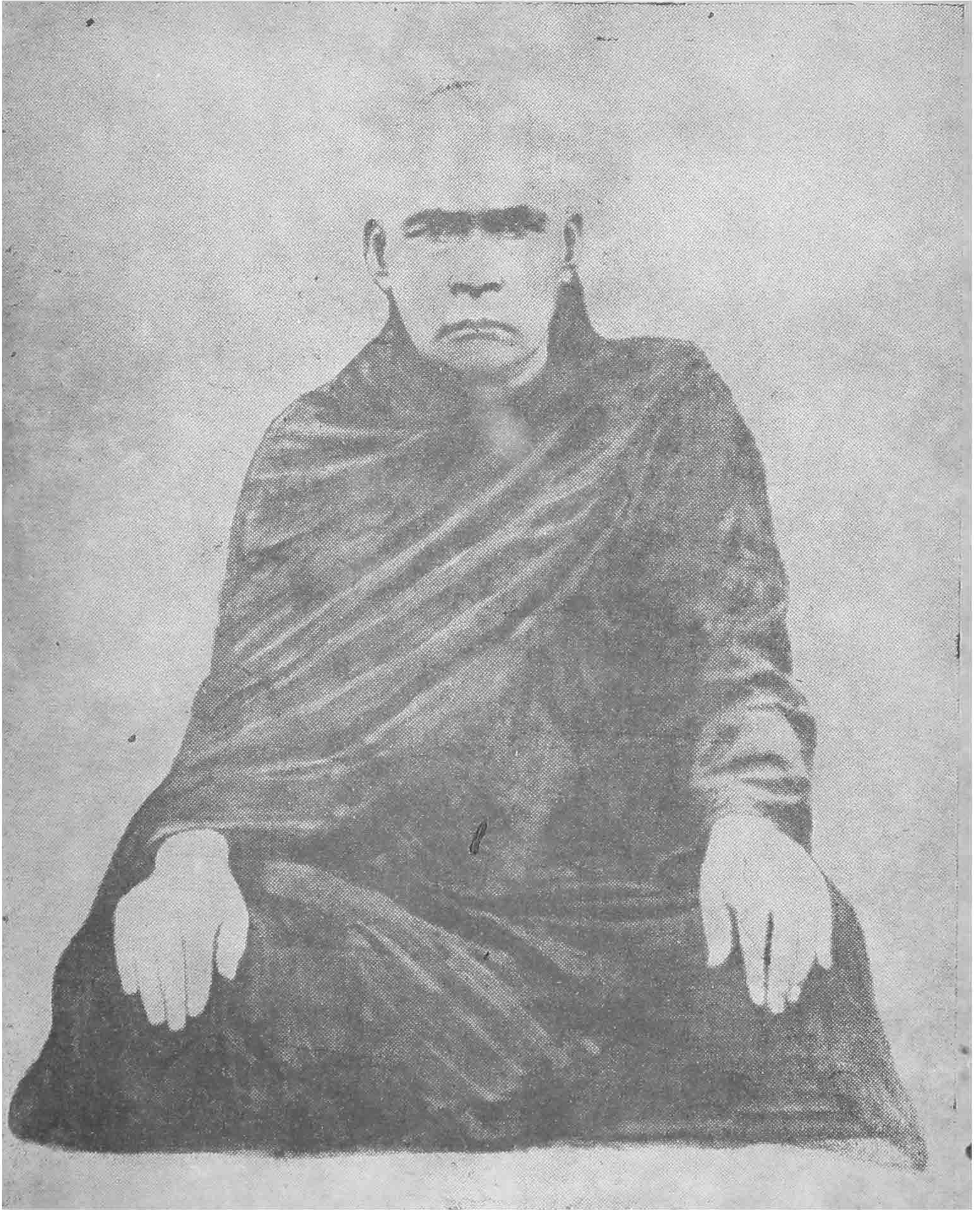
ဝိစိနံ ဘိက္ခု သဒါ သတော သိက္ခေ၊

သန္တိတိ နိဗ္ဗုတိံ ဥတုာ၊

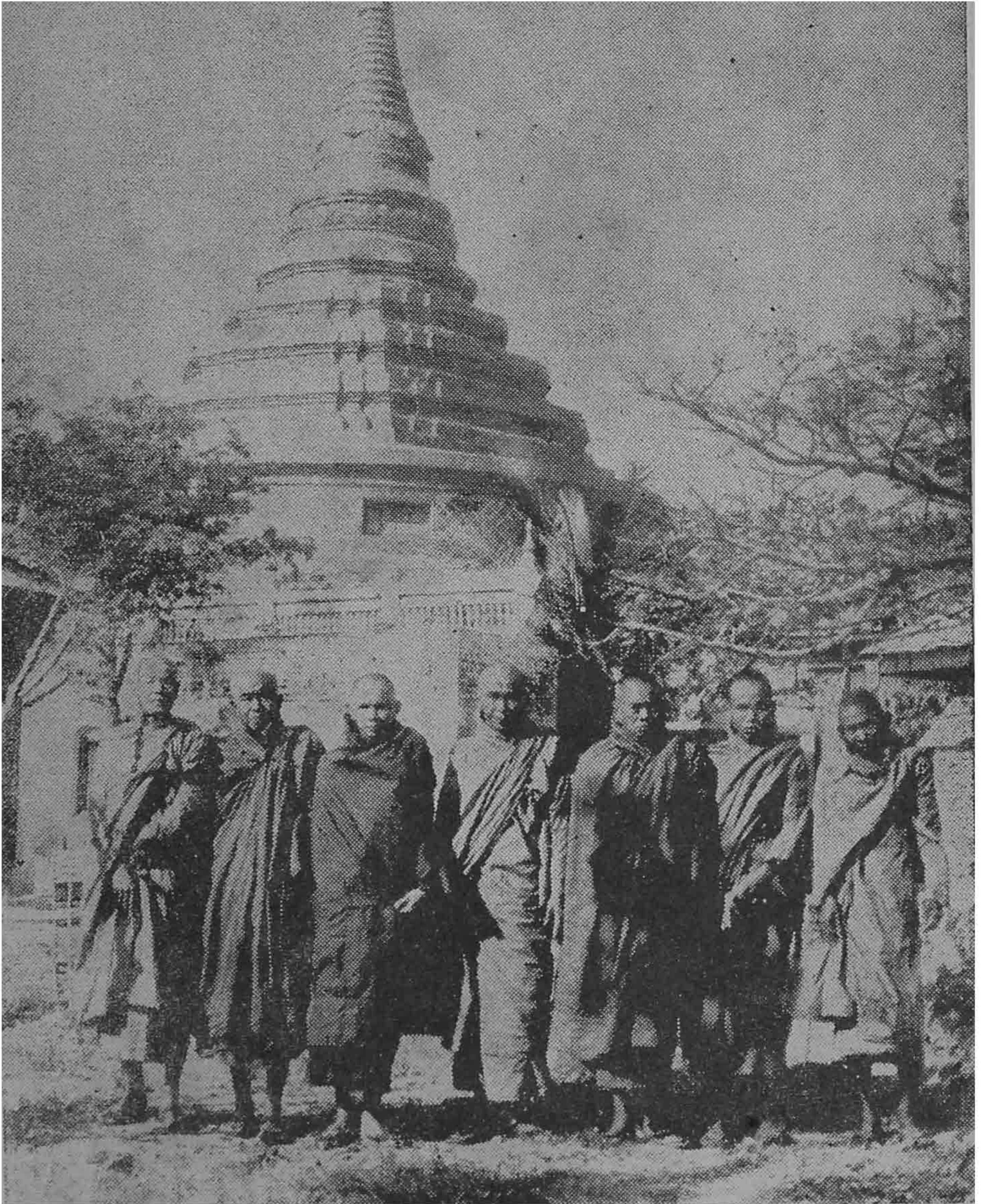
သာသနေ ဂေါတမဿ နပမဇ္ဇေယျ။

စုံစမ်းဆင်ခြင်သောရဟန်းသည် ထိုဟောပြောပြောပြီးသော တရားကိုလည်းသိ၍ အခါခပ်သိမ်း သတိနှင့်ပြည့်စုံသည် ဖြစ်လျက် ကျင့်ရာ၏။ ရာဂစသည်တို့ ငြိမ်းရာသဘောတရား ကို “သန္တိသုခ နိဗ္ဗာန” ဓာတ်ဟု သိ၍ ဂေါတမနှယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ရာ။

စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားပုံတော်

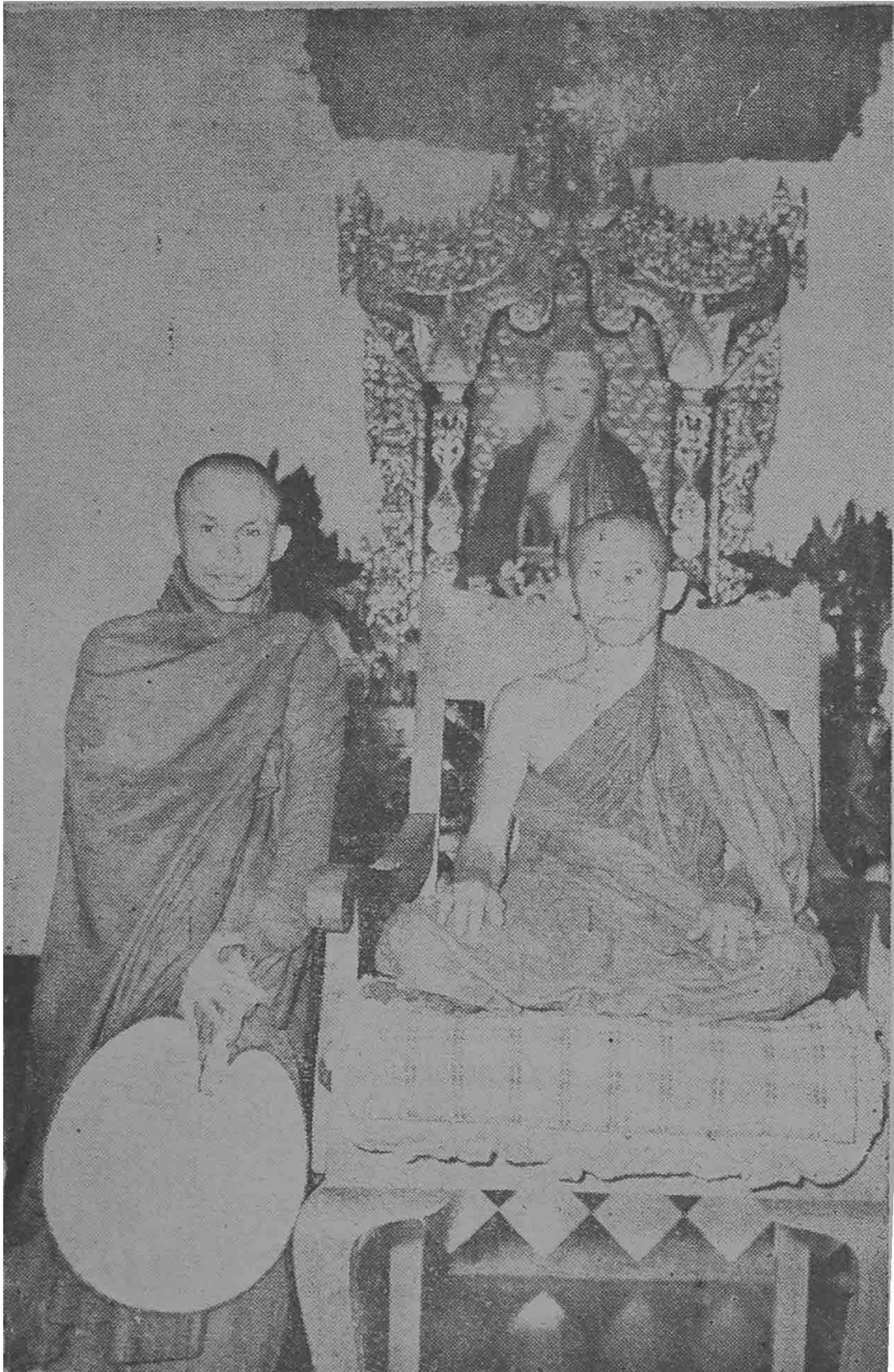
သံသရာအေးစေတီနှင့် ကိုရင်ကြီး ဦးရွှေရေး ဦးဘ မနု၊
ဦးသာသန ဝိသုဒ္ဓိ (ကျမ်းပြုဆရာတော်) နာယက ဆရာတော် ဦးသောဘဏ
ဦးဝိသုဒ္ဓါ၊ ဦးကောဏ္ဍည၊ ဦးလာဘ။

စွန်းလွန်းကြေးရုပ်ကြီးနှင့် ဦးသာသနဝိသုဒ္ဓိ

မတ္တရာရွာပုထိုးဆရာတော် ဦးဖေန၊ တောင်ကုတ်ဆရာတော် ဦးကေသရ၊
အမရပူရ စွန်းလွန်းဆရာတော် ဦးတိုလောကသာရ၊
(ရွှေကထိုင်) ဦးဝိသုဒ္ဓိဆရာတော် (မြင်းမြုံ့ စွန်းလွန်းဂုဏျာင်း) (ဒုင်ပေါင်)

တောင်ဥက္ကလာပ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဦးသုန္ဒရနှင့်
ကျမ်းပြုဆရာတော် ဦးသာသနဝိသုဒ္ဓိ

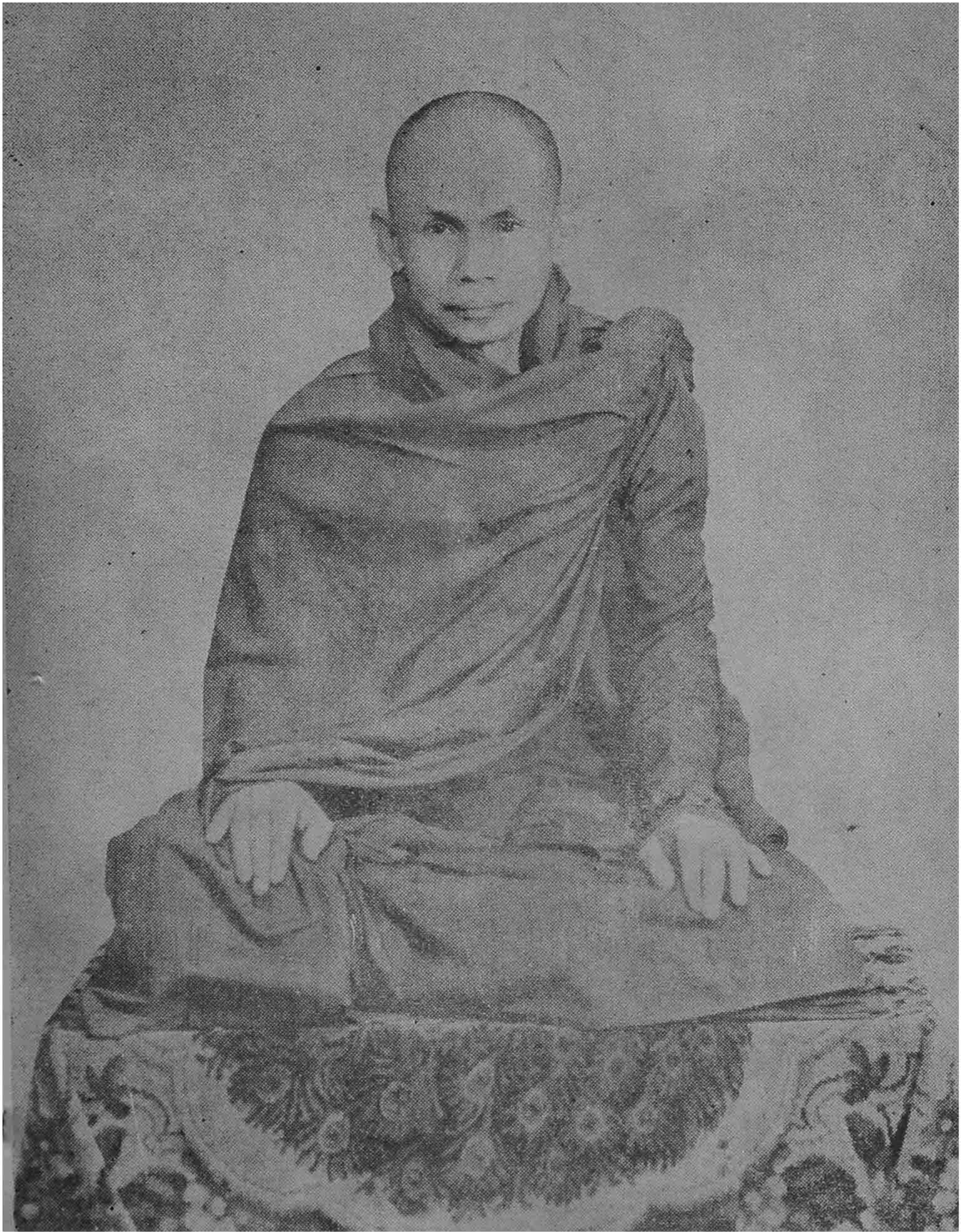

သထုံ၊ ရန်ကင်း၊ မေဆုဝန်ကျောင်းဆရာတော် ဦးသုဝဏ္ဏဇောတိ၊
ပိဋကတ္တယပါရဂူနှင့် ကျမ်းပြုဆရာတော်

မြင်းခြံ-ရတနာသိင်္ဂီ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတနှင့်
ကျမ်းပြုဆရာတော် ဦးသာသနဝိသုဒ္ဓိ

စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်ဆရာတော် ဦးသာသနဝိသုဒ္ဓိ၊ ကျမ်းပြုဆရာတော်
(ဂန္ထကာရ)

မြတ်စွာဘုရားဟော

အာနာပါနဿတိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူသော အာနာပါနဿတိ အကျိုးတရားများကို သံယုတ်ပါဠိတော် ပဒီပေါပမသုတ်ဖြင့် သိသာထင်ရှားလှပေ၏။ ဤကား နေယျပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သမထဝိပဿနာ အကျိုး နှစ်သက်ဘွယ် ဖြစ်၍ (အသာဒ) တရားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့...အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့-အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။

လယ်ထိမဏ္ဍိုင်=၁

ရဟန်းတို့...ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ၊ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ဝင်လေကို ရှုသွင်း၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်လေကို ရှုထုတ်၏။ ရှည်ရှည်ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းလျှင်လည်း ရှည်ရှည်ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်း၏ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ထွက်လေကို ရှုထုတ်လျှင်လည်း ရှည်ရှည်ထွက်လေကို ရှုထုတ်၏ ဟုသိ၏။ လ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းအံ့ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့-အာနာပါန သတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့... ငါသည် ဘုရားမဖြစ်မှီ ရှေးအခါက သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရားလောင်းဖြစ်စဉ် ဤနေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများခဲ့၏။ ရဟန်းတို့-ဤနေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများခဲ့သော ငါ့အား ကိုယ်သည် မပင်ပန်း၊ မျက်စိတို့သည် မပင်ပန်းကုန်၊ ငါ၏ စိတ်သည်လည်း မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်၏။

၁။ ရဟန်းတို့... ထို့ကြောင့်ပင် ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်မပင်ပန်းရာ၊ မျက်စိတို့ မပင်ပန်းကုန်ရာ၊ ငါ၏ စိတ်သည်လည်း မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝတို့မှ လွတ်

မြောက်ရာ၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

၂။ ငါသည် အိမ်၌ နေသူလူတို့၏ ကာမဂုဏ်ကိုမှီသော အောက်မေ့မှု ကြံစည်မှုတို့ကို ပယ်ကုန်ရာ၏ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု.....။

၃။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလို၏ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု.....။

၄။ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလို၏ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု.....။

၅။ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌၎င်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလို၏ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု.....။

၆။ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သောအာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလို၏ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု.....။

၇။ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံကို၎င်း၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကို၎င်း ထိုနှစ်မျိုးစုံကိုကြည့်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အမျှရှုလျက် နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု.....။

၈။ ပဌမဈာန်သို့ရောက်၍ နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု...။

၉။ ဒုတိယဈာန်သို့ရောက်၍ နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု။

၁၀။ တတိယဈာန်သို့ရောက်၍ နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု။

၁၁။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု။

~~၁၂။ မဇ္ဈမဈာန်သို့ရောက်၍ နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု။~~

၁၅။ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏ ဟု အလိုရှိခဲ့မှု.....။

၁၆။ ဝိညာဏဉ္စာယတန ဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု.....။

၁၇။ အာကိဉ္စညာယတန ဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု ..။

၁၈။ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု.....။

၁၉။ နိရောဓသမာပတ်သို့ရောက်၍ နေလို၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု ...ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

၂၀။ ရဟန်းတို့...အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ်သည် ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် သုခဝေဒနာကိုလည်း ခံစားသည်ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုသုခဝေဒနာသည် မမြဲဟုသိ၏။ လွမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်ဟု သိ၏။ မနှစ်သက်အပ်ဟုသိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် မမြဲဟုသိ၏။ လွမ်းမိုး၍မတည် နိုင်ဟုသိ၏။ မနှစ်သက်အပ်ဟုသိ၏။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို ခံစားသည်ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုဥပေက္ခာ ဝေဒနာသည် မမြဲဟုသိ၏။ လွမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်ဟုသိ၏။ မနှစ်သက်အပ်ဟု သိ၏။

၂၁။ သုခဝေဒနာကို ခံစားသည်ဖြစ်ခဲ့မှု မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကိုခံစား၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားသည်ဖြစ်ခဲ့မှု မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို ခံစားသည်ဖြစ်ခဲ့မှု မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို

ခံစား၏။ ထိုသူသည် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏ဟုသိ၏။ အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏ဟုသိ၏။ ခန္ဓာ ကိုယ်ပျက်စီးသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ အသက်ဆုံးသည် တိုင်အောင် ဤဘဝ၌ပင် အလုံးစုံသော ခံစားခြင်းတို့ကို မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးကုန်လတ္တံ့ ဟုသိ၏။

ရဟန်းတို့-ဥပမာသော်ကား... ဆီကိုစွဲ၍ ၎င်း မီးစာကို စွဲ၍ ၎င်း ဆီမီးသည် တောက်လောင်ရာ၏။ ထိုဆီကုန်ခြင်းကြောင့် ၎င်း မီးစာကုန်ခြင်းကြောင့် ၎င်း မီးစာမရှိသည် ဖြစ်၍ ငြိမ်းရာ၏။ ရဟန်းတို့-ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏ဟုသိ၏။ အသက်အပိုင်းအခြား ရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည် ရှိသော် အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏ဟုသိ၏။ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီးသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ အသက်ဆုံးသည် တိုင်အောင် ဤဘဝ၌ပင်လျှင် အလုံးစုံသော ခံစားခြင်းတို့ကို မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးကုန်လတ္တံ့ ဟု သိ၏။

ဤတွင် ၎င်းအဋ္ဌကထာအဖွင့် (၂၉၅၊ ၂၉၆) ၌ ကိုယ်လည်း မပင်ပန်း၊ မျက်စိတို့လည်း မပင်ပန်းကုန် ပါဠိကိုဖွင့်ရာ ချဲ့ဦးအံ့... စင်စစ် အခြားတပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌ အားထုတ်သူ၏ကိုယ်သည် ပင်ပန်း၏။ ယန္တရား၌ထည့်၍

ကြိတ်ချေခြင်း ခံရသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ တုန်လှုပ် ပင်ပန်း နွမ်းနယ် မောဟိုက်၏။ (အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ် သော်လည်း ဝေဒနာလိုက်ရာ၌ ဝါယော၊ တေဇော၊ ပထဝီ၊ အာပေါစသဖြင့် ဓာတ်သဘောကို ရှုမိသော် တုန်လှုပ် ပင် ပန်းရာ၏ဟု မှတ်သားရာ၏။) မျက်စိတို့သည် ပင်ပန်းကုန် ၏။ ကျိန်းစပ်ကုန်၏။ ကသိုဏ်း ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ အားထုတ်သူ ၏မျက်စိသည် ကျိန်းစပ်ကုန်၏။ တုန်လှုပ်ပင်ပန်း၏။ ကျွတ်ပြီး ကျလုမတတ်ဖြစ်၏။ ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ကား အားထုတ် သူ၏ ကိုယ်လည်း မပင်ပန်း၊ မျက်စိ လည်း မညောင်းညာ မကျိန်းစပ်ချေ။

သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ စသည်ကို အဘယ်ကြောင့် ဆို သနည်း?။ အာနာပါန၌ ကသိုဏ်းနိမိတ်ကိုခွါခြင်းငှါရအပ် သလော?။ တိပိဋကစူဠာဘယမထေရ်က ဤကဲ့သို့ဖြေဆို၏။ အကြံကြောင့် အာနာပါန နိမိတ်သည် ကြယ်အပေါင်း ပုလဲသွယ် စသည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်၍ ထင်၏။ ထို့ကြောင့် ကသိုဏ်းကိုခွါခြင်းငှါ ရ၏ ဟု ဖြေ၏။ တိပိဋကစူဠနာဂ မထေရ်ကမူ မရဟုဖြေ၏။ မရသည်ရှိသော် အရိယိဒ္ဓိစသော အပြားကို အဘယ်ကြောင့် ယူအပ်သနည်း?။ အကျိုးအာနိ သင်ကိုပြုခြင်းငှါ ဆိုသတည်း။ ရှင်းဦးအံ့၊ အရိယာ၏တန်ခိုး (အရိယိဒ္ဓိ)၊ လေးပါးသောရူပါဝစရဈာန်၊ လေးပါးသော အရူပသမာပတ်၊ နိရောဓသမာပတ်တို့ကို တောင့်တသော ရဟန်းသည် ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ဥပမာပြုဦးအံ့...မြို့ကို အောင်နိုင်ရလတ် သော် လေးပြင်လေးရပ်မှ ထွက်ပေါ်သော ဘဏ္ဍာတို့ကို

မြို့တံခါးလေးခုမှ မြို့တွင်းသွင်း၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့် နယ်ပယ်ဇနပုဒ်တို့ကိုလည်း ရသည်မည်၏။ မှန်၏။ ထိုနယ်ပယ် တို့ကို ရခြင်းသည် မြို့ကိုရခြင်း၏ အာနိသင်အကျိုးဆက် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အရိယိဒ္ဓိစသော အပြား၏အကျိုးသည် အာနာပါနဿတိ သမာဓိ၏ အကျိုးသာဖြစ်၏။ အာနာ ပါနဿတိ သမာဓိကို တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် ပွားများသည် ရှိသော် ထိုအကျိုးအာနိသင်အားလုံးသည် ယောဂီအား ပြည့်စုံစေ၏။ ဤသို့ အကျိုးအာနိသင်ကိုပြခြင်းငှါဆို၏။

အာနာပါနဿတိကို အားထုတ်ရန် အပြည့်အစုံဟော ကြားထားသော သုတ်မှာ သံယုတ်ပါဠိတော် ပဌမအာနန္ဒာ သုတ်၊ ထိုအတူ ကျန်ခြောက်သုတ်စလုံး ဟောကြားတော် မူခဲ့၏။

တဖန် ထိုအတူပင် ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော် အာနာ ပါနဿတိသုတ်တခုရှိသေး၏။

အာနန္ဒာသုတ်နှစ်ခု၌ အာနန္ဒာအား ဘုရားဟောတော် မူခဲ့၏။ ဘိက္ခုသုတ်နှစ်ခုနှင့် ကျန်ငါးခုသည် ရဟန်းအများ အပြားကို ဟောတော်မူခဲ့၏။

သာဝတ္ထိပြည်နိဒါန်း.....ထိုအခါ အသျှင် အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး လျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကိုလျှောက်ထား၏ “အသျှင်ဘုရား....တမျိုး တည်းသောတရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရား လေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်

သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရား
ခုနစ်မျိုးတို့ကိုပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကုန်သည်
ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စုံစေကုန်၏။ (ဤတရား
မျိုးသည်) ရှိပါ၏လော....?” ဟု လျှောက်ထား၏။

“အာနန္ဒာ-တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ်
ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့
ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်
များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို
ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်
များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို
ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း”။

“အသျှင်ဘုရား....အဘယ် တမျိုးတည်းသော တရားကို
ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရား
လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေပါသနည်း ?၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို
ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်
တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်း?၊ တရားခုနစ်
မျိုးတို့ကိုပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်
ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်း?” ဟု
လျှောက်ထား၏။

“အာနန္ဒာ....အာနာပါနသတိ သမာဓိတည်းဟူသော
တမျိုးတည်းသောတရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ
ပြုလုပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။
သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ
ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကိုပြည့်စေ

ကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များ
စွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’၊ လွတ်
မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ကို ပြည့်စေကုန်၏။

အာနန္ဒာ....အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အဘယ်သို့
ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိ
ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း ?။

အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့
သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်
စေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ၊ တင်ပလွင်ခွေ
ပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထားလျက်သတိကိုကမ္မဋ္ဌာန်း
သို့ ရှေးရှု ဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိ
လျက်သာလျှင် ဝင်လေကို ရှိက်သွင်း၏။ သတိရှိလျက်သာ
လျှင် ထွက်လေကို ရှုထုတ်၏။

(၁) ရှည်ရှည် ဝင်လေကို ရှိက်သွင်းလျှင်လည်း “ရှည်
ရှည် ဝင်လေကို ရှိက်သွင်း၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ထွက်လေ
ကို ရှုထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ထွက်လေကို ရှုထုတ်၏”
ဟု သိ၏။

(၂) တိုတိုဝင်လေကို ရှိက်သွင်းလျှင်လည်း “တိုတို
ဝင်လေကို ရှိက်သွင်း၏” ဟု သိ၏။ တိုတို ထွက်လေကို
ရှုထုတ်လျှင်လည်း “တိုတိုထွက်လေကို ရှုထုတ်၏” ဟု သိ၏။

(၃) အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်လေ
အပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ဝင်လေကို ရှိက်သွင်းမည်ဟု
အားထုတ်၍ကျင့်၏။ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော

ထွက်လေအပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ထွက်လေကို ဣထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

(၄) ရုန့်ရင်းသော ဝင်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် ဝင်လေကို ရှိက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရုန့်ရင်းသောထွက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် ထွက်လေကို ဣထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(၅) နှစ်သိမ့်ခြင်း “ဝိတိ”ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်လေကို ရှိက်သွင်းမည်”ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ နှစ်သိမ့်ခြင်း “ဝိတိ”ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်လေကို ဣထုတ်မည်”ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(၆) ချမ်းသာခြင်း “သုခ”ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်လေကို ရှိက်သွင်းမည်”ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ ချမ်းသာခြင်း “သုခ”ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်လေကို ဣထုတ်မည်”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

(၇) စိတ္တ သင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်လေကို ရှိက်သွင်းမည်”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်လေကို ဣထုတ်မည်”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

(၈) စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် ဝင်လေကိုရှိက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် ထွက်လေကို ဣထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(၉) စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက် ဝင်လေကို ရှိက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက် ထွက်လေကို ဣထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

(၁၀) စိတ်ကို လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်စေလျက် ဝင်လေ
ကို ရှိုက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွန်စွာ
ဝမ်းမြောက်စေလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အား
ထုတ်၍ ကျင့်၏။

(၁၁) စိတ်ကို ကောင်းစွာထားလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်
သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ စိတ်ကို ကောင်းစွာထား
လျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(၁၂) စိတ်ကို လွတ်စေလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းမည်
ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွတ်စေလျက် ထွက်လေ
ကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(၁၃) အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်
သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ
ရှုလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

(၁၄) ရာဂကင်းမှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်လေကို
ရှိုက်သွင်းမည် ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရာဂကင်းမှုကို
အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်လေကိုရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်
၍ ကျင့်၏။

(၁၅) ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ဝင်လေ
ကို ရှိုက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို
အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အား
ထုတ်၍ ကျင့်၏။

(၁၆) စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ဝင်လေ
ကို ရှိုက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို
အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အား

ထုတ်၍ကျင့်၏။ ။(ဤကား မူရင်း အဓိကဖြစ်သည့် အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာန်း (၁၆) ချက်တည်း။)

အာနန္ဒာ...အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည်....

ရှည်ရှည်ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းလျှင်လည်း ရှည်ရှည်ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်း၏ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ထွက်လေကို ရှုထုတ်လျှင်လည်း ရှည်ရှည်ထွက်လေကို ရှုထုတ်၏ဟု သိ၏။

တိုတိုဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းလျှင်လည်း တိုတိုဝင်လေကို ရှိုက်သွင်း၏ဟု သိ၏။ တိုတိုထွက်လေကို ရှုထုတ်လျှင်လည်း တိုတိုထွက်လေကို ရှုထုတ်၏ဟု သိ၏။

အစအလယ်အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်လေအပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်လေအပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရုန့်ရင်းသောဝင်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရုန့်ရင်းသော ထွက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

အာနန္ဒာ...ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အတိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်နေ၏။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ။ အာနန္ဒာ-ဤဝင်လေထွက်လေကို(ပထဝီစသော)ကာယတို့တွင် တပါး

ပါဝင်သော (ဝါယောကာယ) ဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ-
 ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်
 သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍
 လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်
 အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။
 (၁)ဤကား-အာနာပါနဿတိဖြင့် ကာယာနုပဿနာသတိ
 ပဋ္ဌာန်ရှုနည်း ဖြစ်၏။ ပြင်းစွာအားထုတ် ဆင်ခြင်ဉာဏ် သတိ
 ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆိုသော အပုဒ်များ သတိပြုပါ။

အာနန္ဒာ-အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည်-

နှစ်သိမ့်ခြင်းဝိတိကို ထင်ရှားသိလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်
 သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

နှစ်သိမ့်ခြင်း ဝိတိကို ထင်ရှား သိလျက် ထွက်လေကို
 ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

ချမ်းသာခြင်းသုခကို ထင်ရှားသိလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်
 သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

ချမ်းသာခြင်းသုခကို ထင်ရှားသိလျက် ထွက်လေကို
 ရှုထုတ်မည်ဟုအားထုတ်၍ကျင့်၏။

စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှား သိလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်း
 မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်
 မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်း
 မည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

အာနန္ဒာ....ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း?။

အာနန္ဒာ....ဤဝင်လေထွက်လေ တို့ကို ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့် ဝေဒနာတို့တွင် ဝေဒနာတပါးဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ....ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်နေ၏။ (၂) (ဤကား ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ရှုနည်း ဖြစ်၏။)

အာနန္ဒာ....အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် စိတ်ကိုထင်ရှားသိလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

စိတ်ကိုထင်ရှားသိလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

စိတ်ကို လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်စေလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

စိတ်ကို လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်စေလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

စိတ်ကိုကောင်းစွာ တည်ကြည် စေလျက် ဝင်လေကို ရှိုက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

စိတ်ကို (နိဝရဏစသည်မှ) လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်လေကိုရှိုက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

စိတ်ကို(နိဝရဏမှ)လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

အာနန္ဒာ....ထိုအခါ၌ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှု၍ နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် နည်း ?။

အာနန္ဒာ....သတိလွတ်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိသောသူအား အာနာပါနဿတိ သမာဓိ ပွားများခြင်းကိုငါမဆို။ အာနန္ဒာ- ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ် သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုနေ၏။ (၃)။ (ဤကား စိတ္တာနုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာန်ရှုနည်းတည်း။)

အာနန္ဒာ....အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည်-

(အနိစ္စ)မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်လေကို ရှိုက် သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(အနိစ္စ) မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(ရာဂ) စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ဝင်လေ့ကို ရှိက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(ရာဂ) စွဲမက်မှုကင်းခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်လေ့ကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

(ကိလေသာ) ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ဝင်လေ့ကို ရှိက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(ကိလေသာ) ချုပ်ငြိမ်းမှုကိုအဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်လေ့ကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(သံယောဇဉ်) စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ဝင်လေ့ကို ရှိက်သွင်းမည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

(သံယောဇဉ်) စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်လေ့ကို ရှုထုတ်မည်ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။

အာနန္ဒာ....ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့ ကင်းပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့်မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။

အာနန္ဒာ....ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကိုအကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၄) (ဤကား-ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ရှုနည်းပင်တည်း။)

အာနန္ဒာ....အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ဤသို့ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။

အာနန္ဒာ....သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွား များအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ?

အာနန္ဒာ....အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သောသတိ ရှိသည်ဖြစ်၍ ရုပ်ပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှု ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ....ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိမလွတ်၊ အာနန္ဒာ....ရဟန်းအား ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ သတိ မလွတ်သောအခါ၌ ရဟန်းအား သတိ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ-ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည်သတိသမ္မောဇ္ဈင် ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်း အား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။ (၁)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ ဣညှိလည် ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အာနန္ဒာ... အကြင် အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ ဣညှိလည် ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ရောက်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်း အား ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ....ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား များ၏။ ထိုအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။ ထိုတရားကို ပညာဖြင့်

စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ထိုရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’သည်ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ....အကြင်အခါ၌ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ရောက်သော ရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားမှု ‘ဝီရိယ’သည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၃)

ကြိုးစား အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာတည်းဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ဝီတိ’သည်ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ....ကြိုးစား အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာတည်းဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ဝီတိ’ ဖြစ်သောအခါ ဝီတိ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဝီတိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၄)

နှစ်သိမ့်သောစိတ်ရှိသောရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ အာနန္ဒာ.... အကြင်အခါ၌ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ ထိုအခါ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ

၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။ (၅)

ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ အာနန္ဒာ....ငြိမ်းအေးသော ကိုယ် ရှိသော ချမ်းသာသောရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်သော အခါ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထို အခါ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထို အခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့် စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၆)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သောစိတ်ကို ကောင်း စွာအညီအမျှရှာ၏။ အာနန္ဒာ....ရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ကြည် သောစိတ်ကို ကောင်းစွာအညီအမျှ ရှာသောအခါ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ....ထို အခါရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထို အခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။ (၇)

အာနန္ဒာ....အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သောသတိ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကိုအကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။....ပ....။ (အထက်ပါအတိုင်း ချဲ့၍သိအပ်၏)။

အာနန္ဒာ....အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သောသတိ ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်နေ၏။.... ပ....။

အာနန္ဒာ....အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သောသတိ ရှိသည်ဖြစ်၍ သဘောတရား တို့၌ သဘောတရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်နေ၏။.....ပ.....။

အာနန္ဒာ....သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများ အပ် ဤသို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေကုန်၏။

အာနန္ဒာ....ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများ အပ်, ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိ ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စုံစေကုန် သနည်း ?။ အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်သုဉ်းခြင်းကိုမှီသော၊ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို မှီသော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ (၁)

အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေ သာမှ) ဆိတ်သုဉ်းခြင်းကိုမှီသော၊ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်း ကိုမှီသော၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုမှီသော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေ သာမှ) ဆိတ်သုဉ်းခြင်းကိုမှီသော၊ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်း ကိုမှီသော၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုမှီသော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ (၃)

အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေ သာမှ) ဆိတ်သုဉ်းခြင်းကိုမှီသော၊ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်း

ကိုမှီသော၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုမှီသော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော
ဝိတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ (၄)

အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေ
သာမှ) ဆိတ်သုဉ်းခြင်းကို မှီသော၊ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်း
ခြင်းကိုမှီသော၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုမှီသော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်
သော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ (၅)

အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေ
သာမှ) ဆိတ်သုဉ်းခြင်းကိုမှီသော၊ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်း
ကိုမှီသော၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုမှီသော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော
သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ (၆)

အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေ
သာမှ) ဆိတ်သုဉ်းခြင်းကိုမှီသော၊ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်း
ကိုမှီသော၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော
ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ (၇)

အာနန္ဒာ....ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ်
ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိညဉာဏ်
"ဝိဇ္ဇာ" နှင့် လွတ်မြောက်မှု "ဝိမုတ္တိ" ကို ပြည့်စေကုန်၏ဟု
မိန့်တော်မူ၏။

ဤသုတ်တရားကား အားထုတ်နည်း အပြည့်အစုံပင်
ဖြစ်၏။ ထိုသုတ်ကိုပင် ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၌ တဖန်
ထပ်မံ ဟောကြားတော်မူခဲ့သေး၏။ ၎င်းတို့၏အဖွင့် အဋ္ဌ
ကထာများထက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ပဌမတွဲ အာနာပါ
နဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းအကုန် ဖတ်ရှုလေ့လာရမည်။ အနက်
အဓိပ္ပါယ်ပေါက်အောင် အနည်းဆုံး သုံးကြိမ် ဖတ်ရှုလေ့

၇၇၂၂

ကမ္ဘာ့အေး၊
စာဖြည့်တိုက်
ကမ္ဘာ့အေး။

လာရမည်။ ဆဋ္ဌမူ မြန်မာပြန်ကိုပင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါ၏။ ထို
 နောက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဒီကာ အာနာပါနသတိ အဖွင့်ကို
 လည်း သုံးကြိမ်ကြည့်ရှုလေ့လာရမည်။ နောက်ဆုံး၌ ပဋိ
 သန္တိဒါမဂ် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာတို့ကို အာနာပါနသတိ
 အပိုင်း သေသေချာချာ ကြည့်ရှုလေ့လာ ဖတ်ရှုကြရမည်။
 နေယျပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်၍ အကျယ်ဖတ်ရှုရပေမည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
 အဋ္ဌကထာ တတိယတွဲ တအုပ်လုံးကို ဖတ်ရှု လေ့လာကြရ
 မည်သာတည်း။ အာနာပါနသတိနှင့်ပတ်သက်၍ ဤအခြေ
 ခံသုတ်များ အဖွင့်များ ဖတ်ပြီးလျှင် ပရိယတ်အတွက် လုံ
 လောက်ပေပြီ။ အကျင့်ပဋိပတ်ကို ပရိယတ်နှင့် မှတ်ကျောက်
 တင် စစ်ဆေးကြည့်ရှုနိုင်တော့၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ တုန်လှုပ်စရာ
 မရှိချေ။ ကိုယ်တွေ့ အကျင့်တရားသာ ဟောကြား၍ ပရိ
 ယတ်မပါသော သူများသည် ချော်လွဲ၍ သမာဓိ လွန်တတ်
 ကြကုန်၏။ ဈာန်တွေ့ရပြီး အကြားအမြင်တွေ့ ဘဝတွေ့
 ရှောက်ပြော ဟောတတ်ကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ပရိယတ်နှင့်
 ပဋိပတ် စွယ်စုံပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသာ ယခုခေတ် စိတ်ချရပေ၏။
 သို့သော် တကယ်ပေါက်မြောက်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ
 သည် လမ်းမှားမပြုကြချေ။ အရိယာရဟန္တာအစစ် ဟုတ်၊
 မဟုတ် စိစစ်ရန် လိုအပ်လှပေ၏။ သို့မဟုတ်လျှင် ယောဂီ
 များ အလွန်နစ်နာကြကုန်၏။ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်သော ဝီရိယ၊
 သတိ၊ သဒ္ဓါရှိပါလျက် လွဲရချက် နာကြကုန်၏။ ထိုကြောင့်
 ဆရာသမားကောင်း သူတော်ကောင်းအစစ် ရှာဖွေ ဆည်း
 ကပ်ကြရမည်။ (ဆရာမှားလျှင် တသံသရာလုံး မှားတော့
 မည် သတိပြုကြပါကုန်လော့)။

အာနာပါနဿတိ အားထုတ်သော ယောဂီအပေါင်း တို့သည် ဝိတက် များကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဝိတက်တွေ တရားအားထုတ်ဆဲ ဝင်လာခဲ့သော် ဘယ်ကဲ့သို့ ကာကွယ် ဆောင်ရွက်မည်နည်း ?။

ဤတွင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားဆုံးမထားသော မူလ ပဏ္ဏာသပါဠိတော် ဝိတက္ကသဏ္ဍာနသုတ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော် ပြုလိုက်၏။ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနိုင်သောနည်း အစစ်ဖြစ်ပေ ၏။ သို့မှသာ ဝိတက်တွေဖယ်ရှင်း၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကောင်း ကောင်းမိမည်၊ ချောချောမောမော ဆက်လက် တရား အားထုတ်၍ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရနိုင်မည် ဖြစ်၏။

အကျဉ်းချုပ် အချက်ငါးခုကို တင်ပြလိုက်၏။ မြတ်စွာ ဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေ တော်မူစဉ် ရဟန်းတို့အား ဟောကြားဆုံးမတော်မူခဲ့၏။

ရဟန်းတို့....လွန်ကဲသော (ဝိပဿနာ အခြေခံဖြစ်သော သမာပတ်)စိတ်ကို အားထုတ်သောရဟန်းသည် အကြောင်း ငါးပါးတို့ကို ရံခါရံခါ နှလုံးသွင်းရမည်။ အကြောင်းငါး ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း ?။

(၁) ရဟန်းတို့....ဥပမာသော်ကား-လိမ္မာသော လက် သမားသည်၎င်း၊ လက်သမား၏ တပည့်သည်၎င်း၊ သေး ငယ်သောသစ်ဖို ဖြင့် ကြီးသောဖို ကိုရိုက်၍ ထုတ်ဆောင်ရာ ၏၊ လှုပ်ချွတ်ရာ၏။ ဤအတူပင် အကြောင်းတခုခုကို စွဲ၍ နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအား ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟနှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့ သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့.... ထိုရဟန်းသည် ထိုအကြောင်းမှ တပါး အခြား ~~အ~~ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော အကြောင်းကို နှလုံးသွင်းသော ထိုရဟန်းအား ရာဂ, ဒေါသ, မောဟနှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့သည် ကင်းပျောက်ကုန်၏။ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုအကြံအစည်ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် မိမိ သန္တာန်၌သာလျှင် စိတ်သည် ကောင်းစွာတည်၏။ ကောင်းစွာငြိမ်ဝပ်၏။ တခုတည်းသော အာရုံရှိ၏။ တည်တံ့လေ၏။

(၂) ရဟန်းတို့....ဥပမာ သော်ကား-ငယ်ရွယ် နုပျို၍ အလှအပပြုပြင်လေ့ရှိသော မိန်းမသည်၎င်း၊ ယောက်ျားသည်၎င်း၊ မြွေကောင်ပုပ်ကိုသော်၎င်း၊ ခွေးကောင်ပုပ်ကိုသော်၎င်း၊ လူကောင်ပုပ်ကိုသော်၎င်း လည်ပင်း၌ ဆွဲလာမူ စက်ဆုပ်ရာသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ထိုအကြောင်းမှတပါးသော ကုသိုလ်နှင့် ယှဉ်စပ်သော အကြောင်းကို နှလုံးသွင်းသော ထိုရဟန်းအား ရာဂ, ဒေါသ, မောဟနှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့သည်သာလျှင် အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ဤအကြောင်း ကြောင့်လည်း ငါ၏ အကြံအစည် တို့သည် အကုသိုလ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤအကြောင်း ကြောင့်လည်း ငါ၏အကြံအစည်တို့သည် အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ငါ၏အကြံအစည်တို့သည် ဆင်းရဲကျိုးကို ပေးနိုင်ကုန်၏ဟု ထိုအကြံအစည်တို့၏ အပြစ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ရမည်။ ထိုအကြံအစည်တို့၏အပြစ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သောရဟန်းအား ရာဂ, ဒေါသ, မောဟနှင့် ယှဉ်

စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့သည် ကင်းပျောက်ကုန်၏။ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုအကြံ အစည်တို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌သာလျှင် စိတ် သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ကောင်းစွာ ငြိမ်ဝပ်၏။ တခု တည်းသော အာရုံရှိ၏။ တည်တံ့လေ၏။ (၂)

ရဟန်းတို့...ဥပမာသော်ကား မျက်စိ အမြင် ရှိသော ယောက်ျားသည် ထင်လာသော အဆင်းတို့ကို မမြင်လိုငြား အံ့၊ ထိုယောက်ျားသည် မျက်စိမှိတ်၍ သော်လည်းမှိတ်ထား ရာ၏။ တပီးသို့သော်လည်း လွှဲဖယ်ကြည့်ရာသကဲ့သို့ ဤ အတူပင် ထိုအကြံအစည် တို့၏ အပြစ်ကို ဆင်ခြင်သော ရဟန်းအားလည်း ရာဂ ဒေါသ မောဟနှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည် တို့သည်ပင်လျှင် အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုအကြံအစည်တို့သည် ကင်းပျောက် ကုန်၏။ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုအကြံအစည်တို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌သာလျှင် စိတ်သည်ကောင်း စွာတည်၏။ ကောင်းစွာငြိမ်ဝပ်၏။ တခုတည်းသော အာရုံ ရှိ၏။ တည်တံ့လေ၏။ (၃)

ရဟန်းတို့-ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် လျင်မြန် စွာသွားရာ၏။ ထိုယောက်ျားအား “အဘယ့်ကြောင့် ငါ သည် လျင်မြန်စွာ သွားရအံ့နည်း၊ ငါသည် ဖြည်းဖြည်း သွားရမူကောင်းပေမည်” ဟု စိတ်အကြံဖြစ်လျက် ဖြည်း ဖြည်း သွားပြန်ရာ၏။ “အဘယ့်ကြောင့် ငါသည် ဖြည်း ဖြည်း သွားရအံ့နည်း၊ ငါသည် ရပ်ရမူ ကောင်းပေမည်” ဟု စိတ်အကြံ ဖြစ်လျက် ရပ်ပြန်ရာ၏။ “အဘယ့်ကြောင့်

ငါသည် ရပ်အံ့နည်း။ ငါသည် ထိုင်ရမူ ကောင်းပေမည်” ဟု စိတ်အကြံဖြစ်လျက် ထိုင်ပြန်ရာ၏။ “အဘယ့်ကြောင့် ငါသည် ထိုင်ရအံ့နည်း၊ ငါသည် အိပ်ရမူ ကောင်းပေမည်” ဟု စိတ်အကြံဖြစ်လျက် ထိုယောက်ျားသည် အိပ်ပြန်ရာ၏။ ဤသို့လျှင် ထိုယောက်ျားသည် ရန်ရင်းရန်ရင်းသော ဣရိယာပုထ်ကိုကြည့်၍ သိမ်မွေ့သိမ်မွေ့သော ဣရိယာပုထ်ကို ပြုရာသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ထိုအကြံအစည်တို့ကို မအောက်မေ့ခြင်း၊ နှလုံး မသွင်းခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ နှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့သည်ပင်လျှင် အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုအကြံအစည်တို့သည် ကင်းပျောက်ကုန်၏။ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ ထိုအကြံအစည်တို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌သာလျှင် ကောင်းစွာတည်၏။ ကောင်းစွာ ငြိမ်ဝပ်၏။ တခုတည်းသော အာရုံရှိ၏။ တည်တံ့လေ၏။ (၄)

ရဟန်းတို့....ဥပမာသော်ကား အားရှိသော ယောက်ျားသည် အားနည်းသောယောက်ျားကို ဦးခေါင်း၌ဖြစ်စေ၊ လည်ချို၌ဖြစ်စေ၊ ပခုံး၌ဖြစ်စေ ကိုင်၍ ဖိနှိပ်ရာ၏။ ဖျစ်ညှစ်ရာ၏။ ပင်ပန်းစေရာ၏။ ဤအတူပင် ထိုအကြံအစည်တို့၏ ကြံစည်ကြောင်း၏ တည်ရာကို နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအားလည်း ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ နှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည် တို့သည် ပင်လျှင် အကယ်၍ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် (အောက်)သွားတို့ဖြင့် (အထက်) သွားကိုကြိတ်၍ လျှာဖြင့် အာစောက်ကို ထိလျက် စိတ်ဖြင့် စိတ်ကို ဖိနှိပ်ရမည်၊ ဖျစ်ညှစ်ရမည်၊ ပင်

ပန်းစေ့ရမည်။ (အောက်) သွားတို့ဖြင့် (အထက်) သွားကို ကြိတ်၍ လျှာဖြင့် အာစောက်ကိုထိလျက် စိတ်ဖြင့် စိတ်ကို ဖိနှိပ်သော ဖျစ်ညှစ်သော ပင်ပန်းစေသော ရဟန်းအား ရာဂ, ဒေါသ, မောဟ နှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့သည် ကင်းပျောက်ကုန်၏။ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ ထိုအကြံအစည်ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ သာလျှင် စိတ်သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ကောင်းစွာငြိမ်ဝပ်၏။ တခုတည်းသော အာရုံရှိ၏။ တည်တံ့လေ၏။ (၅)

ရဟန်းတို့... အကြင်အခါ၌ အကြောင်းတခုခုကို စွဲ၍ နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအား ရာဂ, ဒေါသ, မောဟနှင့် ယှဉ်စပ်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် အကြံအစည်တို့သည် ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ထိုအကြောင်းမှတစ်ပါး အခြားကုသိုလ် နှင့်ယှဉ်စပ်သော အကြောင်းကို နှလုံးသွင်းရမည်။ (၁)

ထိုဝိတက်တို့၏ အပြစ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ရမည်။ (၂)
ထိုအကြံအစည်တို့ကိုမအောက်မေ့ရ နှလုံးမသွင်းရ။ (၃)
ထိုအကြံအစည်တို့၏ ကြံစည်ကြောင်း၏ တည်ရာကို နှလုံးသွင်းရမည်။ (၄)

(အောက်) သွားတို့ဖြင့် (အထက်) သွားကို ကြိတ်၍ လျှာဖြင့် အာစောက်ကိုထိလျက် စိတ်ဖြင့်စိတ်ကိုဖိနှိပ်ရမည်။ ဖျစ်ညှစ်ရမည်။ ပင်ပန်းစေရမည်။ (၅)

ဤငါးချက်ဖြင့် ဝိတက်တို့ကို ပယ်ပျောက်၍ ကင်းရှင်းချုပ်ငြိမ်းစေရ၏။

၎င်းအဋ္ဌကထာအဖွင့်ကိုသိရှိနားလည်အပ်၏။ ထိုကြောင့် မြန်မာပြန်၍ရေးသားပါအံ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းမည်သည် တခဏ ကလေးမျှ အလွတ်မပေး မစွန့်မူ၍ နှလုံးသွင်းအပ်သည် မဟုတ်လော ?။ အဘယ့်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ရံခါ ရံခါ (ကာလေန ကာလံ) ဟု ဆိုသနည်း ?။ ပါဠိတော်၌ သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝေဖန်တော် မူ၏။ ထိုတွင် ရဟန်းသည် မိမိစိတ်သဘောကျရာ နှစ်သက်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုယူ၍ တရားထိုင်သဖြင့် အကြင် မျှလောက် တစုံတခုသော ဥပတ္တိလေသ မဖြစ်သေး။ ထိုမျှလောက် ဤ နိမိတ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းကိစ္စမရှိချေ။ အကြင်အခါ၌ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ၌ ဤနိမိတ်ကိုယူ၍ စိတ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဥပတ္တိလေသာအမြုတ်ကို ထုတ်ဆောင်အပ်၏ဟု ပြလို၍ ဤကဲ့သို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဆန္ဒနှင့် တကွဖြစ်သော ရာဂနှင့်ယှဉ်သော ဤဝိတက် သုံးပါးတို့၏ ခေတ်ကို၎င်း၊ အာရုံကို၎င်း သိအပ်၏။ ထိုတွင် လောဘသဟဂုတ်စိတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ဆန္ဒရာဂနှင့်ယှဉ်သော တရားတို့၏ခေတ်မည်၏။ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ် နှစ်ပါးသည် ဒေါသနှင့် ရာဂယှဉ်သောတရားတို့၏ ခေတ်မည်၏။ ဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့သည် မောဟနှင့် ရာဂယှဉ်သောတရားတို့၏ ခေတ်မည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ်နှစ်ပါးကား ၎င်းတို့၏ သီးခြားပုဂ္ဂလိကခေတ် မည်၏။ သတ္တဝါအားလုံးနှင့် သင်္ခါရအားလုံးသည် အလုံးစုံတို့၏ အာရုံ ဖြစ်ပေ၏။

နှစ်သက်ဖွယ်မနှစ်သက်ဖွယ် မညီမညွတ်ရှုအပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၌၎င်း၊ သင်္ခါရတို့၌၎င်း ထိုတရားတို့သည်ဖြစ်ကြ ကုန်၏။ ထိုနိမိတ်မှ အခြားတပါးသော ကုသိုလ်ကိုမှီသော နိမိတ်ကို နှလုံးသွင်းအပ်၏။ အခြားတပါးသော ကုသိုလ်ကို မှီသော နိမိတ်ဆိုသည်မှာ လောဘနှင့်စပ်ယှဉ်သောဝိတက် သည် သတ္တဝါတို့၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော် အသုဘဘာဝနာ ရှုရ၏။ ဒေါသနှင့်စပ်ယှဉ်သော ဝိတက်သည် သတ္တဝါတို့၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော် မေတ္တာဘာဝနာကို ရှုရ၏။ မောဟနှင့် ယှဉ်သော ဝိတက်တို့သည် သတ္တဝါတို့၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော် ငါးပါးသော မှီရာတရားရှုရ၏။

လောဘနှင့်စပ်သော ဝိတက်သည် သင်္ခါရတို့၌ဖြစ်ပေါ် လာသော် အနိစ္စမနသိကာရ ရှုရ၏။

ဒေါသနှင့်စပ်သော ဝိတက်သည် သင်္ခါရတို့၌ ဖြစ်ပေါ် လာသော် ဓာတုမနသိကာရ ရှုရ၏။

မောဟနှင့်စပ်သော ဝိတက်သည် သင်္ခါရတို့၌ ဖြစ်ပေါ် လာသော် ငါးပါးသော မှီရာတရားတို့ကို ရှုရ၏။

အကျယ်ဖွင့်ပြသည်မှာ....မိန်းမပျိုကလေး၏ လက်ကလေး သည် လှပတင့်တယ်၏။ ခြေတို့သည်-ဤသို့စသည်ဖြင့် သတ္တ ဝါတို့၌ တဏှာလောဘ ဖြစ်လာသော် အသုဘကို ကြပ် ကြပ် ရှုရ၏။ အဘယ် အရာကလေးကို အလွန် နှစ်သက် စွဲလမ်းသနည်း၊ ဆံပင်ကိုလော၊ အမွှေးကိုလော ။....ပ....။ ကျင်ငယ်ကိုလော၊ (၃၂-ကောဋ္ဌာသကို သိလေ။) ဤ ခန္ဓာ ကိုယ်အတ္တဘောမည်သည် အရိုးသုံးရာဖြင့် တည်ဆောက် ထား၏။ အကြော (၉၀၀) တို့ဖြင့် ဖွဲ့ထား၏။ သားတစ်

(၉၀၀) တို့ဖြင့် လိမ်းကျံထား၏။ စိုစွတ်သော သားရေဖြင့် မြှေးယှက်ထား၏။ အရေပါးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြုံထား၏။ ဒွါရ ကိုးပေါက်မှ၎င်း၊ (၉၉၀၀၀) သော မွေးညှင်းပေါက်တို့မှ ၎င်း မစင်ကြယ်သော အရာသည် ယိုစီး၏။ အကောင်ပုပ် ဖြင့် ပြည့်၏။ အနံ့ဆိုးဝါး မကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်တည်း။ ရှံရှာဖွယ်တည်း။ ၃၂-ပါးသော အပုပ်အခဲတို့စုဝေးရာဖြစ် ၏။ ဤအရာ၌ အနှစ်သာရ၎င်း၊ မြတ်သောအရာ၎င်း မရှိ။ ဤသို့ အသုဘအားဖြင့် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်သော် သတ္တဝါ တို့၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော လောဘသည် ကင်းကွာ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူအား အသုဘအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း သည် (အညနိမိတ်) အခြားတပါးသော နိမိတ်မည်၏။

သပိတ်, သင်္ကန်း စသောသင်္ခါရတို့၌ လောဘဖြစ်ပေါ် လာသော် နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာဖြင့် သင်္ခါရ၌ လျစ်လျူ ရှုခြင်းကို ဖြစ်စေ၏ဟု သတိပဋ္ဌာန်အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီးနည်း ဖြင့် အရှင်မရှိ အစိုးမရ အခိုက်အတန့်ဖြင့် ဆင်ခြင်သော် လောဘကင်းကွာ၏။ ပယ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူအား အနိစ္စ မနသိကာရသည် (အညနိမိတ္တ)အခြား တပါးသောနိမိတ် မည်၏။

သတ္တဝါတို့၌ ဒေါသ ဖြစ်ပေါ်လာသော် အာဇာတ ပယ်ကြောင်း လှဥပမာဩဝါဒစသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းလျက် မေတ္တာပွားများအပ်၏။ မေတ္တာ ပွားများသဖြင့် ဒေါသ ပယ်ဖျောက်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူအား မေတ္တာဘာဝနာ သည် (အညနိမိတ္တ) မည်၏။

သစ်ငုတ်, ဆူး, မြက်, သစ်ရွက်စသည်၌ ဒေါသဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော် သင်သည် ဘယ်သူ့အား အမျက် ထွက်သနည်း ?။ ပထဝီကိုလော၊ သို့မဟုတ် အာပေါကိုလော၊ ဝါယောကိုလော။ ဘယ်သူ့ အမျက်ထွက်သနည်း ?။ ပထဝီက အမျက်ထွက်တတ်သလား၊ သို့မဟုတ် အာပေါကအမျက်ထွက်တတ်သလား ?။ ဤသို့စသည်ဖြင့်(ဓာတုမနသိကာရ) ဓာတ်ကို နှလုံးသွင်းသော် ဒေါသ ကင်းကွာ၏။ ပယ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူအား ဓာတုမနသိကာရသည် အညနိမိတ္တမည်၏။

ကစုံတခု၌ မောဟ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော်....

- (၁) အလေးဂရုပြုအပ်သော ဆရာကို ခြံဆည်းကပ်ခြင်း။
- (၂) စာပေကျမ်းဂန် သင်ကြားခြင်း။
- (၃) အကျဉ်းပြသော ပါဠိ၏အနက်ကို မေးမြန်းခြင်း။
- (၄) သင့်လျော်သော အချိန်၌ တရားနာခြင်း။
- (၅) အကြောင်းဟုတ်, မဟုတ်၌အဆုံးအဖြတ်ယူခြင်း။

ဤမှီရာတရားငါးပါးကို မှီ၍ မောဟကို ပယ်ဖျောက်ရာ၏။ ဤသို့ ဆိုသောကြောင့် မှီရာတရား ငါးပါးတို့ကို ခြံဆည်းအပ်၏။ လေးစားအပ်သောဆရာကို ခြံဆည်းသည် ရွာဝင်ခြင်း စသည်ကို မပန်ကြားခဲ့မိသော် အချိန်ကျ၍ ဝတ်မပြုသော် ရေဒဏ်အိုးတရာ စသည် ပေး၍ ဒဏ်ထမ်းဆောင်ရ၏။ ထိုအခါ မောဟ ပယ်ဖျောက်၏။

စာပေကျမ်းဂန် သင်ကြားသောအခါ၌လည်း ကောင်းမွန်စွာ မသင်ယူသော် ဒဏ်ထိ၏ဟု သိသဖြင့် ကြိုးစားသင်

၏။ ထိုအခါ မောဟပယ်၏။ လေးစားအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ထံ ချဉ်းကပ်၍ အရှင်ဘုရား-ဤအဓိပ္ပာယ်ကား အဘယ်သို့ယူရ ပါမည်နည်း ? ဤပါဠိ၏အနက်ကား မည်သို့နည်း? ဟုမေး မြန်းသော် ယုံမှားခြင်းကိုပယ်၏။ ဤသို့လည်း မောဟကို ပယ်၏။ သင့်လျော်သောအခါ၌ ဓမ္မသဘင်သို့သွား၍ တရား ကို ရိုသေစွာ နာယူသော် ထိုထိုအရာ၌ အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်း သွား၏။ ဤသို့လည်း မောဟကို ပယ်၏။ ဤကား ထို၏ အကြောင်းတည်း။ ဤကား အကြောင်းမဟုတ်ဟု သိ၍ ကျိုးကြောင်း၌ ဆုံးဖြတ်ရာလိမ္မာ၏။ ဤသို့လည်း မောဟ ကိုပယ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းအား (ပဉ္စဓမ္မပနိဿယ) မှီရာတရားငါးပါးသည် (အညနိမိတ္တ) တခြားတပါးသော ကုသိုလ်ကို မှီသောနိမိတ်မည်၏။

စင်စစ်သော်ကား အာရုံသုံးဆယ့်ရှစ်ပါးတွင် တခုခုကို စတင် ပွားများသည်ရှိသော် ဤဝိတက်တို့သည် ကင်းကွာ ပယ်ဖျောက်ရာသည်သာတည်း။ ဤနိမိတ်တို့သည် တိုက်ရိုက် ဆန့်ကျင်၍ ပဋိပက္ခဖြစ်၏။ ဤနိမိတ်တို့ဖြင့် ပယ်အပ်သော ရာဂစသည်တို့သည် ကောင်းစွာ အပယ်ခံရကုန်၏။ မီးကို သစ်စိမ်း မြေမှုန့် သစ်ခက် စသည်ဖြင့်ပုတ်ခတ်သော် ငြိမ်း သည်သာတည်း။ သို့သော် ရေသည် မီး၏တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင် ဘက်ဖြစ်၏။ ရေဖြင့် ငြိမ်းသည်ရှိသော် ကောင်းသော ငြိမ်း ခြင်းဖြစ်၏။

ဤတွင် ဆက်စပ်နေသော အာနာပါန တရားတပုဒ်ကို လည်း မေ့ထား၍ မရစကောင်းချေ။ ဤသုတ်ကား မေဃိ ယသုတ်အမည်တွင်၏။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်နှင့် ဥဒါန်းပါဠိ

တော်၌ ပါရှိလေသည်။ ဝိတက်အကျယ်ကိုးပါးပြီ၏။ မဂ်
 ဖိုလ်ရအောင် ဘယ်လိုကျင့်ရမည့် နည်းလမ်း အတိအကျပါ
 ၏။ မြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်းလုပ်ကျွေး ပြုစုနေသော အသျှင်
 မေဃိယသည် သရက်တော၌ တရား သွားအားထုတ်ရန်
 ဘုရားအား သုံးကြိမ်တိုင်အောင်လျှောက်ထား၍ ခွင့်ရသော
 အခါ တရားအားထုတ်လေ၏။ ဝိတက်သုံးမျိုး ဖြစ်ပေ ။ လာ
 ၍ ဘုရားထံလာပြီး လျှောက်ထားသောကြောင့် မြတ်စွာ
 ဘုရား ဉာဏ်ရင့်ကျက်စေရန် ရှေးဦး အချက်ငါးပါး ပြည့်စုံ
 ပြီးမှ နောက်၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးမျိုး အားထုတ်ရန် ညွှန်ကြား
 ပြသ ဆုံးမတော်မူခဲ့လေ၏။ ထိုကြောင့် အသျှင် မေဃိယ
 သည် ဘုရားဟောအတိုင်း ကျင့်သုံးအားထုတ်၍ ရဟန္တာ
 တပါး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ အသျှင်မေဃိယသည် နေရာမှထကာ မြတ်စွာ
 ဘုရားကို ရှိခိုး၍ အရိုအသေပြုလျက် ထိုသရက်တောသို့
 ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုသရက်တောသို့ သက်ဝင်၍ သစ်ပင်
 ရင်းတခု၌ နေ့သန့်စင်ရန် ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါ ထိုသရက်
 တော၌နေသော အရှင်မေဃိယအား များသောအားဖြင့်
 ကာမဝိတက်- “ကာမဂုဏ်ကို ကြံစည်မှု” ၊ ဗျာပါဒဝိတက်-
 “ပျက်စီးစေရန် ကြံစည်မှု” ၊ ဝိဟိံသာဝိတက်- “နှိပ်စက်ရန်
 ကြံစည်မှု” ဟူသော ယုတ်ညံ့ကုန်သော ဤအကုသိုလ်ဝိတက်
 သုံးမျိုးတို့သည် ဖြစ်ပေ ။ ကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်မေဃိယ
 အား အချင်းတို့...အံ့ဩဘွယ် ဖြစ်ပေစွတကား၊ အချင်းတို့-
 မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်ပေစွတကား၊ ငါသည် သဒ္ဓါတရားဖြင့်
 လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်၌ရဟန်းပြုခဲ့ပါ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပါ

လျက် ကာမဝိတက်, ဗျာပါဒဝိတက်, ဝိဟိံသာဝိတက် ဟူသော ယုတ်ညံ့ကုန်သော ဤအကုသိုလ် ဝိတက်သုံးမျိုးတို့သည် အစဉ်ကပ်ငြိကုန်၏ဟု အကြံသည်ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် ဘုရားထံ လျှောက်ထားလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသခင် မိန့်တော်မူသည်မှာ....မေဃိယ-တရားငါးမျိုးတို့သည် မရင့်ကျက်သေးသော စိတ်၏ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု 'စေတောဝိမုတ္တိ'ကို ရင့်ကျက်စေရန် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ် ငါးမျိုးတို့နည်း ? ဟူမူ၊ မေဃိယ....ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မိတ်ဆွေကောင်းရှိ၏၊ အဖော်ကောင်းရှိ၏၊ ကိုင်းညွတ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းရှိ၏။ မေဃိယ....ဤသည်ကား မရင့်ကျက်သေးသော စိတ်၏ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု 'စေတောဝိမုတ္တိ'ကို ရင့်ကျက်စေရန် ပဌမတရား ဖြစ်၏။

မေဃိယ.... နောက် တမျိုးကား-ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သီလရှိ၏။ ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလကို စောင့်လျက်နေ၏။ အကျင့်အာစာရ ကျက်စားရာ ဂေါစရနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း ဘေးဟုရှုလျက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။ မေဃိယ.... ဤသည်ကား- မရင့်ကျက်သေးသော စိတ်၏ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှုကို ရင့်ကျက်စေရန် ဒုတိယတရား ဖြစ်၏။

မေဃိယ....နောက် တမျိုးကား-ရဟန်းသည်(ကိလေသာကို) အလွန်ခေါင်းပါးစေတတ်သော စိတ်ကို ဖွင့်ခြင်းအား လျှောက်ပတ်သော အလိုနည်းမှုနှင့်စပ်သောစကား၊ ရောင့်ရဲ

လွယ်မှုနှင့် စပ်သောစကား၊ ကင်းဆိတ်မှုနှင့်စပ်သောစကား၊
 မရောနှောမှုနှင့် စပ်သောစကား၊ ဝီရိယကို အားထုတ်မှုနှင့်
 စပ်သောစကား၊ သီလနှင့်စပ်သောစကား၊ သမာဓိနှင့် စပ်
 သောစကား၊ ပညာနှင့်စပ်သောစကား၊ ‘ဝိမုတ္တိ’ အရဟတ္တ
 ဖိုလ်နှင့် စပ်သောစကား၊ ‘ဝိမုတ္တိ ဉာဏဒဿန’ အရဟတ္တ
 ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် အမြင်နှင့်စပ်
 သော စကားဟူသော ဤသို့ သဘောရှိသော စကားကို
 အလိုရှိတိုင်းရ၏။ မပြုမပြင်ရ၏။ မပင်မပန်းရ၏။ မေဃိယ-
 ဤသည်ကား မရင့်ကျက်သေးသော စိတ်၏ ကိလေသာမှ
 လွတ်မြောက်မှုကို ရင့်ကျက်စေရန် တတိယတရား ဖြစ်၏။

မေဃိယ....နောက်တမျိုးကား-ရဟန်းသည် အကုသိုလ်
 တရားတို့ကိုပယ်ရန် ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြည့်စုံစေရန် ထက်
 သန်သော လုံ့လရှိသည်။ အားအစွမ်းရှိသည်။ မြဲမြံသောအား
 ထုတ်မှုရှိသည်။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ တာဝန်ကို ပစ်ချမထား
 သည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မေဃိယ....ဤသည်ကား မရင့်ကျက်
 သေးသောစိတ်၏ ကိလေသာမှလွတ်မြောက်မှုကို ရင့်ကျက်
 စေရန် စတုတ္ထတရား ဖြစ်၏။

မေဃိယ....နောက်တမျိုးကား ရဟန်းသည် ပညာရှိ၏။
 အဖြစ်အပျက်ကို သိတတ်သော (ကိလေသာကို) ဖောက်ခွဲ
 နိုင်သော ဒုက္ခကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ကောင်းစွာ ရောက်
 ကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သောပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ မေဃိယ
 ဤသည်ကား မရင့်ကျက်သေးသော စိတ်၏ ကိလေသာမှ
 လွတ်မြောက်မှုကို ရင့်ကျက်စေရန် ပဉ္စမတရား ဖြစ်၏။

မေဃိယ....ထိုရဟန်းသည်ကား ဤဆိုခဲ့ပြီး တရားငါးမျိုး တို့၌တည်၍ ထို့ထက်အလွန် (ကမ္မဋ္ဌာန်း) တရားလေးမျိုး တို့ကို ပွားများရမည်။

- (၁) ရာဂကိုပယ်ရန် အသုဘကို ပွားများရမည်။
- (၂) ဗျာပါဒကိုပယ်ရန် မေတ္တာကို ပွားများရမည်။
- (၃) ဝိဘက်ကိုဖြတ်ရန် အာနာပါနဿတိကို ပွားများရမည်။
- (၄) ငါဖြစ်၏ဟူသော အသွိမာနကိုပယ်ရန် အနိစ္စသညာကို ပွားများရမည်။

မေဃိယ....အနိစ္စ သညာရှိသော ရဟန်းအား အနတ္တသညာတည်၏။ အနတ္တသညာရှိသော ရဟန်းသည် ငါဖြစ်၏ဟူသော ‘အသွိမာန’ ကင်းပြတ်၍ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ပင် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ရ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ၎င်း အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ကိုလည်း ကြည့်အပ်ပေ၏။ ဤသုတ်ကို ကျမ်းစာတအုပ် ရေးသား ထုတ်ဝေရပေမည်။ ထို့ကြောင့် လျစ်လျူရှုလိုက်ရပေ၏။

အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် တတိယတွဲ၌ ဂိရိမာနန္ဒသုတ်၌ လည်း အင်္ဂါဆယ်ပါးပြု၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။ အသျှင် ဂိရိမာနန္ဒသည် အလွန်မကျန်းမာ အနာရောဂါ ဖြစ်နေရာ မြတ်စွာဘုရားဟောသည့် သုတ်ကို အသျှင်အာနန္ဒာနာယူ၍ ဟောကြားသဖြင့် အသျှင်ဂိရိမာနန္ဒသည် ရောဂါလည်း ပျောက် တရားလည်း ပေါက်ခဲ့ပေ၏။ သညာ ဆယ်မျိုးဆို သည်မှာ ၁-အနိစ္စသညာ၊ ၂-အနတ္တသညာ၊ ၃-အသုဘသညာ၊ ၄-အာဒီနဝသညာ၊ ၅-ပဟာနသညာ၊ ၆-ဝိရာဂ

သညာ၊ ၇-နိရောဓသညာ၊ ၈-သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိ သညာ၊ ၉-သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္ဆာသညာ၊ ၁၀-အာနာ ပါနဿတိတို့ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ....အနိစ္စ သညာဟူသည် အဘယ်နည်း....?၊ အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ကပ် ရောက်၍သော်၎င်း၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်ရောက်၍သော်၎င်း ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်၍သော်၎င်း ရပ်သည်မမြဲ၊ ဝေဒနာသည်မမြဲ၊ သညာသည်မမြဲ၊ သင်္ခါရတို့သည် မမြဲ ကုန်၊ ဝိညာဏ်သည်မမြဲဟု ဆင်ခြင်၏။ ဤသို့လျှင် ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ အနိစ္စ-မမြဲဟု ရှုလေ့ရှိကာ နေ၏။ အာနန္ဒာ-ဤတရားကို အနိစ္စသညာဟု ဆိုအပ်၏။ (၁)

အာနန္ဒာ....အနတ္တ သညာဟူသည် အဘယ်နည်း....?၊ အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ ကပ် ရောက်၍သော်၎င်း၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်ရောက်၍သော်၎င်း၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်၍သော်၎င်း၊ မျက်စိသည် အတ္တမဟုတ်၊ အဆင်းရူပါရုံတို့သည် အတ္တမဟုတ်ကုန်၊ နား သည် အတ္တမဟုတ်၊ အသံသဒ္ဓါရုံတို့သည် အတ္တမဟုတ်ကုန်၊ နှာခေါင်းသည် အတ္တမဟုတ်၊ အနံ့ ဂန္ဓာရုံတို့သည် အတ္တ မဟုတ်ကုန်၊ လျှာသည် အတ္တမဟုတ်၊ အရသာ ရသာရုံတို့ သည် အတ္တမဟုတ်ကုန်၊ ကိုယ်သည် အတ္တမဟုတ်၊ အတွေ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည် အတ္တ မဟုတ်ကုန်၊ စိတ်သည် အတ္တ မဟုတ်၊ သဘောတရား ဓမ္မာရုံတို့သည် အတ္တမဟုတ်ကုန်ဟု ဆင်ခြင်၏။ ဤသို့လျှင် ဤအတွင်း၊ အပတည်ရာ အာယတန

ခြောက်ပါးတို့၌ အစိုးမရ အနတ္တဟု ရှုလေ့ရှိကာ နေ၏။
အာနန္ဒာ....ဤတရားကို အနတ္တသညာဟု ဆိုအပ်၏။ (၂)

အာနန္ဒာ....အသုဘ သညာဟူသည် အဘယ်နည်း....?
အာနန္ဒာ.... ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ခြေဘဝါး
အပြင်မှ အထက်၌ ဆံပင်ဖျားမှ အောက်၌ အရေအပိုင်း
အခြားရှိသော အထူးထူးအပြားပြားသော မစင်ကြယ်သော
ဝတ္ထုဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ခန္ဓာကိုသာလျှင် ဆင်ခြင်၏။
ဤခန္ဓာကိုယ်၌ ဆံပင်၊ အမွှေး၊ လက်သည်း၊ ခြေသည်း၊ သွား၊
အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ၊ အညှို့၊
နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြေး၊ အဖျဉ်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊
အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊
ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊
ကျင်ငယ်တို့သည် ရှိကြကုန်၏ဟု ဆင်ခြင်၏။ ဤသို့လျှင် ဤ
ကိုယ်၌ မတင့်တယ် အသုဘဟု ရှုလေ့ရှိကာ နေ၏။ အာနန္ဒာ
ဤတရားကို အသုဘသညာဟု ဆိုအပ်၏။ (၃)

အာနန္ဒာ....အာဒိနဝ သညာဟူသည် အဘယ်နည်း....?
အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ကပ်
ရောက်၍ သော်၎င်း၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်ရောက်၍သော်
၎င်း၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်၍သော်၎င်း၊ ဤကိုယ်
သည် ဆင်းရဲများ၏၊ အပြစ်များ၏၊ ဤသို့လျှင် ဤကိုယ်၌
အထူးထူးအပြားပြားသော အနာ (ရောဂါ)တို့သည် ဖြစ်
ကုန်၏။ ယင်းအနာတို့ ဟူသည်ကား-မျက်စိရောဂါ၊ နား
ရောဂါ၊ နှာခေါင်းရောဂါ၊ လျှာရောဂါ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော
အနာ၊ ဦးခေါင်း၌ဖြစ်သော အနာ၊ နားရွက်နာ၊ ခံတွင်းနာ၊

သွားရောဂါ၊ နှုတ်ခမ်းရောဂါ၊ ချောင်းဆိုးနာ၊ ကုတ်ဟီးနာ၊
 ဖွတ်စအိုနာ၊ ကိုယ်ပူနာ၊ ဖျားနာ၊ ဝမ်းဗွဲဖြစ်သော ရောဂါ၊
 မိန်းမောသောအနာ၊ မြင်းသရိုက်နာ၊ လေထိုးနာ၊ ဝမ်း
 လျော့နာ၊ နူနာ၊ အိုင်းနာ၊ ညှင်းနာ၊ ခယရုတ်နာ၊ ဝက်ရူး
 နာ၊ ပွေးနာ၊ ဝဲနာ၊ ယားနာ၊ လက်သည်း၊ ခြေသည်း ခြစ်မိ
 သောအနာ၊ လက်ဖဝါး၊ ခြေဘဝါး၌ ပေါက်သောအနာ၊
 ရတ္တပိတ်နာ၊ ဆီးချိုနာ၊ ဒုလာ လိပ်ခေါင်းနာ၊ ထွတ်မြင်း
 နာ၊ ဘဂန္နီလ်နာ၊ သည်းခြေကြောင့်ဖြစ်သောအနာ၊ သလိပ်
 ကြောင့်ဖြစ်သော အနာ၊ လေကြောင့် ဖြစ်သောအနာ၊
 သည်းခြေသလိပ်လေ ပေါင်းစု၍ဖြစ်သော သန္နိပါတ်အနာ၊
 ဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောအနာ၊ ဣရိယာပုတ်
 မညီညွတ်မှုကြောင့် ဖြစ်သောအနာ၊ သူတပါးလှုံလကြောင့်
 ဖြစ်သောအနာ၊ ကံအကျိုးကြောင့် ဖြစ်သော အနာ၊ အေး
 ခြင်း ပူခြင်း ဆာလောင်ခြင်း မွတ်သိပ်ခြင်း ကျင်ကြီးစွန့်
 လိုခြင်း ကျင်ငယ်စွန့်လိုခြင်းတို့တည်းဟု ဆင်ခြင်၏။ ဤသို့
 လျှင် ဤကိုယ်၌ အပြစ်ကို ရှုလေ့ရှိကာ နေ၏။ အာနန္ဒာ....
 ဤတရားကို အာဒိနဝသညာဟု ဆိုအပ်၏။ (၄)

အာနန္ဒာ.... ပဟာန သညာဟူသည် အဘယ်နည်း....?၊
 အာနန္ဒာ.... ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာ
 သော ကာမဝိတက်ကို လက်မခံ၊ စွန့်၏။ ပယ်ဖျောက်၏။
 ကင်းအောင်ပြု၏။ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်စေ၏။
 ဖြစ်ပေါ်လာသော ဗျာပါဒဝိတက်ကို လက်မခံ၊ စွန့်၏။
 ပယ်ဖျောက်၏။ ကင်းအောင်ပြု၏။ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်း
 သို့ ရောက်စေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိဟိံသ ဝိတက်ကို

လက်မခံ၊ စွန့်၏။ ပယ်ဖျောက်၏။ ကင်းအောင်ပြု၏။ နောင်
 တဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေ၏။ ဖြစ်တိုင်း၊ ဖြစ်တိုင်းသော
 ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ် တရားတို့ကို လက်မခံ၊ စွန့်၏။
 ပယ်ဖျောက်၏။ ကင်းအောင်ပြု၏။ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်း
 သို့ရောက်စေ၏။ အာနန္ဒာ....ဤတရားကို ပဟာနသညာဟု
 ဆိုအပ်၏။ (၅)

အာနန္ဒာ....ဝိရာဂ သညာဟူသည် အဘယ်နည်း....?၊
 အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ ကပ်
 ရောက်၍ သော်၎င်း၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်ရောက်၍သော်
 ၎င်း၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်၍သော်၎င်း သင်္ခါရ
 အားလုံး ငြိမ်းရာ၊ ဥပမိအားလုံးကို စွန့်ရာ၊ တဏှာကုန်ရာ၊
 ရာဂကင်းပြတ်ရာဖြစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏။ ထို
 နိဗ္ဗာန်သည် မွန်မြတ်၏ဟု ဆင်ခြင်၏။ အာနန္ဒာ....ဤတရား
 ကို ဝိရာဂသညာဟု ဆိုအပ်၏။ (၆)

အာနန္ဒာ....နိရောဓ သညာဟူသည် အဘယ်နည်း....?၊
 အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ ကပ်
 ရောက်၍သော်၎င်း၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်ရောက်၍သော်
 ၎င်း၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်၍သော်၎င်း သင်္ခါရ
 အားလုံး ငြိမ်းရာ၊ ဥပမိအားလုံးကိုစွန့်ရာ၊ တဏှာကုန်ရာ၊
 ချုပ်ရာဖြစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်
 သည် မွန်မြတ်၏ဟု ဆင်ခြင်၏။ အာနန္ဒာ....ဤတရားကို
 နိရောဓသညာဟု ဆိုအပ်၏။ (၇)

အာနန္ဒာ....သဗ္ဗလောကေ အနတ္တိရတိသညာ ဟူသည်
 အဘယ်နည်း ?၊ အာနန္ဒာ....ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း

သည် လောက၌ စိတ်၏တည်ခြင်း၊ အမှား နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ကိန်းခြင်း ဟူကုန်သော ဥပါဒါန်တို့ကို စွန့်လျက် မစွဲလမ်းပဲ နေ၏။ အာနန္ဒာ....ဤတရားကို သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိ သညာဟု ဆိုအပ်၏။ (၈)

အာနန္ဒာ....သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာ သညာ ဟူသည် အဘယ်နည်း ?၊ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သင်္ခါရ အားလုံးတို့၌ ငြီးငွေ့၏၊ ရှက်နိုး၏၊ စက်ဆုပ်၏။ အာနန္ဒာ- ဤ တရားကို သဗ္ဗ သင်္ခါရေသု အနိစ္စာသညာ ဟု ဆို အပ်၏။ (၉)

အာနန္ဒာ....အာနာပါနဿတိဟူသည် အဘယ်နည်း?၊ အထက်ကဖော်ပြခဲ့ပြီးသော (၁၆) ချက်သော အာနာ ပါနဿတိတရားအားထုတ်နည်းပင် ဖြစ်ပေ၏။ (၁၀)

၎င်းပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာတို့ကို ကြည့်ရှုလေ့လာ အားထုတ်ရမည်မှတ်ပါလေ။

မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် သားတော် ရာဟုလာကို လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်း (၉) မျိုး ပေးတော်မူ၏။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ်ကို ကြည့်ရပေဦး မည်၊ အဋ္ဌကထာပါ တွဲ၍ကြည့်ရမည်သာတည်း။

- ၁။ ခန္ဓာငါးပါး အနတ္တရှုရန်ဟော၏။
- ၂။ ပထဝီဓာတ်ကို အနတ္တရှုရမည်။ အာပေါဓာတ်ကို ၎င်း၊ ဝါယောဓာတ်ကို၎င်း၊ တေဇောဓာတ်ကို၎င်း၊ အာကာသဓာတ်ကို၎င်း အနတ္တရှုရမည်။

(ဤကား ဓာတ်ငါးပါး ဝိပဿနာရှုရန်ဖြစ်၏။)

- ၃။ မေတ္တာဘာဝနာပွားရမည်။
- ၄။ ကရုဏာဘာဝနာ ပွားရမည်။
- ၅။ မုဒိတာဘာဝနာပွားရမည်။
- ၆။ ဥပေက္ခာဘာဝနာပွားရမည်။
- ၇။ အသုဘဘာဝနာပွားရမည်။
- ၈။ အနိစ္စသညာဘာဝနာပွားရမည်။
- ၉။ အာနာပါနသမာဓိအားထုတ်ရမည်။

ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားဆုံးမတော် မူခဲ့၏။ ဤမျှလောက်ဖြင့် အာနာပါနသမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ပုံ ပြည့်စုံပြီဖြစ်၏။ ဤကား နေတ္ထိ အလိုအားဖြင့် 'ဥပါယ' ဒေသနာမည်၏။ ထို့ပြင် 'အာဏတ္ထိ' ဒေသနာလည်း မည်ပါပေ၏။ ထိုကြောင့် လုံ့လမယုတ် အပတ်တကုတ် ကြိုးစား အားထုတ်ကြကုန်ရာသတည်း။

အာဒိနဝတရားကို ပြုဦးအံ့...မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၌ ပဌမ ဆိဂ္ဂဥယုဂသုတ်တွင် ရဟန်းတို့- ဥပမာ သော်ကာယောကျာ်း (တယောက်)သည် မဟာသမုဒြာ၌ အပေါက်တခု ရှိသော ထမ်းပိုးကို ပစ်ချရာ၏။ ထိုသမုဒြာ ၌လည်း လိပ်ကန်း (တကောင်) သည် ရှိရာ၏။ ထိုလိပ်ကန်းသည် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ ကုန်လွန်သော အခါ၌ တကြိမ် တကြိမ် ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့-ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း ?၊ စင်စစ်အားဖြင့် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာကုန်လွန်သောအခါ၌ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်လာသော လိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တခုသာ ရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းစွပ်နိုင်ရာသလော? ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား....ရှည်ကြာသော ကာလ ကုန်လွန်သည်ရှိ
သော် တခါတရံ စွပ်နှိုင်းကောင်းတန်ရာပါ၏ဟု လျှောက်
ထားကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့....အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ ကုန်လွန်သောအခါ
တကြိမ်တကြိမ် ပေငါးသော ယိုလိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်
တခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းစွပ်မိနိုင်ခြင်းက ပို၍
မြန်ရာသေး၏။ တကြိမ်မျှ (အပါယ်သို့) ပျက်စီးကျရောက်
သွားသောလူမိုက်သည် လူအဖြစ်ကို ရရန် မလွယ်ကူတော့
ချေဟု ငါဆို၏။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း ?၊ ရဟန်းတို့-
ဤအပါယ်ဘုံ၌ တရားနှင့်အညီ ကျင့်ခြင်း၊ မျှမျှတတကျင့်
ခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုခြင်းသည် မရှိ အချင်းချင်း
(နိုင်ရာ)စားခြင်း၊ အားနည်းသူကို စားခြင်းသည်သာဖြစ်၏။
ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း ?၊ ရဟန်းတို့....
အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်း
ကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း ?၊ ဆင်းရဲဖြစ်
သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေငါကြောင်း
ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)
ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ
(နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့
၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

တဖန် မနုဿစုတိနိရယ သုတ်၌ လူအဖြစ်ရခြင်းသည်
အလွန်ခဲယဉ်းလှပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့
သည်မှာ -

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေ၍ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍၊ ရဟန်းတို့-ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း ?၊ လက်ဖျားပေ၍ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့်နှင့် ဤ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးသည် အဘယ်ကပို၍များသနည်း ? ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ ၏။ အသျှင်ဘုရား.... ဤ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကသာ ပို၍များ ပါသည်။ လက်သည်းဖျားပေ၍ မြတ်စွာဘုရား တင်ထား တော်မူသော မြေမှုန့်သည် အနည်းငယ်သာတည်း။ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကိုထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေ၍ မြတ်စွာ ဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည် မရေတွက် လောက် မနှိုင်းယှဉ်လောက် အစိတ် အပိုင်း သို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့...ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ပြန်ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ် အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကြသောသတ္တဝါတို့ သည်သာ ပို၍များကြကုန်၏။

ထိုအတူ လူ့ဘဝမှစုတေ၍ တိရစ္ဆာန်မျိုး၌၎င်း၊ ပြိတ္တာ ဘဝ၌၎င်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ နတ်ဘဝရသူကား နည်းလှပေ ၏။ ထိုကြောင့် ယခု လူ့ဘဝရကြသည့်အခိုက် ဒုလ္လဘငါး ပါးပြည့်စုံခိုက်တရား ကြီးစားအားထုတ်ကြရာသတည်း။

လက်သည်းမှုန့် ဥပမာအတိုင်းပင် သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့ သော် အကုသိုလ်ဝင်ကြွေးတေ့ကျေ၍ ခုနစ်ဘဝသာ ခံစား ရတော့မည်ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာမြေကြီးထု အပြစ်များ ပျောက် ကုန်၏။ ထိုကြောင့် တွေဝေမနေကြနဲ့ သံသယ ဖြစ်မနေ

ကြနဲ့၊ အာနာပါနုဿတိအား ထုတ်ရန်အချိန်ကျရောက်နေပြီမဟုတ်လော?၊ အားထုတ်ရန် သင့်တာဝန်ပင်တည်း။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဆုံးမဩဝါဒ အကျဉ်းချုပ်

၁။ ခေါင်းတွဲမှောက်လျှင် နောက်တွဲတွေ လိမ့်တတ်တယ်။ ဦးစီးခေါင်းဆောင်လွဲမှားက နောက်လိုက်ငယ်သားတွေ ဒုက္ခများမည်။ (တာဝန်ခံများ ဆုံးမချက်)

၂။ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်ကြည်ညိုအောင်နေ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်ကြည်ညိုလျှင် သူတပါးကြည်ညိုလိမ့်မည်။ (တရားပြည့်စုံအောင်အားထုတ်လျှင် ကိုယ့်ကိုယ်လည်း ကြည်ညို၏။ သူတပါးလည်း ကြည်ညို၏။)

၃။ ကိုယ့်ငန်းကိုယ်ရိတ်၊ သူတပါးငန်းရိတ်လျှင် မြွေကိုက်တတ်တယ်။ (ကိုယ့်အလုပ်ကိုသာ အားထုတ်ရန်၊ သူတပါးလုပ်ငန်းတွင် ဝင်မရှုပ်မိစေရန်၊ ဒုက္ခတွေ့တတ်တယ်။)

၄။ မျက်စိမြင်သူနှင့် မျက်စိမမြင်သူနှစ်ဦး လမ်းမှာတွေ့လျှင် မျက်စိမြင်သူက ရှောင်ပေးရမည်၊ တိုးမိလျှင် မြင်သူသာ အပြစ်ရှိ၏။ (တရားသိမြင်သူကိုဆိုလို၏။ တရားမသိမမြင်မလိမ္မာသော လူအန္ဓဗာလကို မေတ္တာကရုဏာဖြင့် ရှောင်ရမည်။)

၅။ သူတပါးအချစ်မခံချင်နဲ့၊ အချစ်ခံချင်လို့ ချစ်တော့ပဲ့တတ်တယ်။ (တဏှာလောဘဆိုတဲ့ အချစ်မခံချင်နဲ့၊ သူ

တပါးလဲ မချစ်နဲ့၊ လက်သဲနဲ့ခြစ်ရင်တောင်မှ ပဲ့တတ်သေး
တယ်၊ ချစ်မိရင် ချစ်ဒုက္ခရောက်၍ သံသရာဝဲဩဇာထဲပျော
နေတတ်တယ်။ နစ်နေတတ်တယ်။)

၆။ ဘုန်းမကြီးချင်နဲ့၊ ဘုန်းကြီးချင်လို့ ဘုန်းကြီးတော့
ဘုန်းမှန်တတ်တယ်။ ဂုဏ်မကြီးချင်နဲ့၊ ဂုဏ်ကြီးချင်လို့ ဂုဏ်
ကြီးတော့ ဂုဏ်မွှေး စူးတတ်တယ်။ (ဘုန်းကြီးအောင် ကြံ
ဆောင်ပြုလုပ်တော့ ဒုက္ခတွေ့တတ်တယ်။ မရှိတဲ့ဂုဏ်လုပ်ရင်
ဒုက္ခတွေ့တတ်တယ်။)

၇။ ဂုဏ်မလိုတော့ ဂုဏ်ပိုတယ်၊ ဂုဏ်လိုတော့ ဂုဏ်ပြု
တယ်။ (ကိုယ့်မရှိတာထက် ဂုဏ်ကြီးကို လိုချင်လို့လုပ်တော့
ပျက်စီးတယ်၊ မလိုချင်ပေမဲ့ သူ့အလိုလိုရလာတော့ ဂုဏ်ရှိ
တယ်၊ ပိုတယ်။)

၈။ မပြည့်သေးသောအိုး ဘောင်ဘင်ခတ်တယ်။ နေရာ
ကျလျှင် မလှုပ်တော့ဘူး။ (မတတ်တတ် အလွန်ပြောချင်
ကျယ်ချင်လှ၏။ ပလွှားမော်ကြွားတတ်၏၊ တကယ်တတ်လာ
တော့ မပြောဘူး။ မမေးရင် မဖြေဘူး။ မေးရင် ဖြေတယ်။
ရေအိုး နေရာတကျမထားတတ်လျှင် လှုပ်နေတယ်။ နေရာ
ကျထားလျှင် မလှုပ်ဘူးမှတ်ရမည်။)

၉။ ကိုယ်မကြိုက်တဲ့ အမှုမျိုးနဲ့ သူတပါးကို မပြုလုပ်နဲ့။
(ကိုယ်ချင်းစာတရားထားရန်၊ သူတပါး မတရားမပြုမိရန်၊
အရာရာကိုယ်နှင့်နှိုင်း၍ သတိပြုဆင်ခြင်ရာ၏။)

၁၀။ သူတပါးကို လက်ညှိုးတချောင်းထိုးလျှင် ကိုယ့်ကို
သုံးချောင်း ထိုးနေ၏။ (သူတပါး အပြစ်ကိုသာ မြင်တတ်
၏။ ကိုယ့်အပြစ်မမြင်တတ်ကြချေ။ ကိုယ့်မျက်ချေးကိုယ်မမြင်

သလိုဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ့်အပြစ်သာ ရှုကြည့်ရမည်။ စစ်ဆေးရမည်။ သူများအပြစ်တခုသာမြင်၏၊ စွပ်စွဲတတ်၏၊ ကိုယ့်အပြစ်ကား သုံးဆ ရှိနေတတ်၏။)

၁၁။ စိတ်တို စိတ်ပေါက် စိတ်ပျက် မဖြစ်စေနဲ့၊ စိတ်တိုလျှင် တင်းမပြည့်တော့ဘူး၊ စိတ်ပေါက်နေလျှင် ယိုကျနေလျှင် တင်းမပြည့်ဘူး။ စိတ်ပျက်နေလျှင် ဘယ်ကောင်းပါ့မလဲ။ (ထို့ကြောင့် စိတ်မဆိုးကြနှင့်၊ စိတ်မတိုကြနဲ့၊ ဒေါသမဖြစ်ကြနဲ့၊ ဆန့်ခြင်တဲ့ အစိပ်တောင်းကလေး တိုနေရင်၊ ပျက်နေရင်၊ ပေါက်နေရင်မကောင်းသလို၊ တင်းမပြည့်သလို၊ စိတ်တိုစိတ်ပေါက် စိတ်ပျက်နေရင် ဘယ်မှာတရားပြည့်သူ စိတ်ရှည်သူ စိတ်ကောင်းသူ ဖြစ်ပါ့မလဲ။ တရား မရနိုင်၊ မသိမမြင်နိုင်၊ တရားနဲ့ပြည့်စုံသူ မဟုတ်ချေ။)

၁၂။ သူတပါးမကောင်းမထောင်းတာ၊ ကိုယ်မကောင်းခက်လိမ့်မှာ။ သူ့ခမျာထက် ကိုယ့်ခမျာ အရေးကြီးတယ်။ (သူတပါး မကောင်းတာ မြင်ရ ကြားရ သိရ၍ မထောင်းတာလှပေ၊ မဆိုင်ချေ။ ကိုယ်မကောင်းမှ ခက်လိမ့်မယ်။ ကိုယ်ကောင်းဘို့အရေးကြီးတယ်။ သူ့ခမျာထက် ကိုယ့်ခမျာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရဘို့ အလွန်အရေးကြီးတယ်မှတ်။)

၁၃။ တနေ့ကျတော့ ကိုယ် ဝန်ကိုယ်ထမ်း ကိုယ် လမ်း ကိုယ်သွားလိမ့်မယ်။ (နောက်ဆုံး တနေ့သေလျှင် ကိုယ်ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားက အကျိုးပေးလိမ့်မယ်၊ ကံပစ်ချရာသွားရ၏။ ထို့ကြောင့် သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိကို ပိုင်းခြားသိမြင်အောင် တရားအားထုတ်ကြ၊ မမေ့နဲ့၊ ကိုယ် လမ်း ကိုယ်လျှောက် ပန်းတိုင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ပါစေ။)

၁၄။ ချိတ်ချိတ်ချင်းတွေ့လျှင် ချိတ်တတ်တယ်။ ဆောင့်ဆွဲလျှင် ကြက်ပေါင်ပဲ့တတ်တယ်။ (မြွေမြွေချင်းမှို ခြေမြင်တယ်၊ ပါးကိုက်လို့ နားကိုက်တယ်၊ ရန်ဖြစ်တတ်တယ်။ ဆောင့်ဆွဲသလို ပိုမိုဆိုးဝါးလာလျှင် တရားစွဲဆို၍ ထောင်တန်းကျ ဒုက္ခရောက်တတ်သေး၏။ လောကီလဲ မကောင်း၊ နောင်သံသရာလဲမကောင်းချေ။ရန်ကိုရန်ချင်းမတုံ့လျှင်းနဲ့။)

၁၅။ ငြိမ်ငြိမ်နေလျှင် ချမ်းသာတယ်။ ခြေဆော့လျှင် ခြေဆင်းရဲတယ်၊ လက်ဆော့လျှင် လက်ဆင်းရဲတယ်။ (တရားအားထုတ်ပြီး ငြိမ်ငြိမ်နေရန်၊ ဣန္ဒြိယသံဝရစောင့်ရှောက်ရန် ဖြစ်၏။ ခြေရှည်ခရီးသွားလျှင် ဆင်းရဲ၏။ လက်ကလဲ အမှုသစ်လုပ်နေရင် ဆင်းရဲ၏။ ကိုယ်ရဲတဲ့တရားအရသာ ခံစားနေရတယ်။ ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်း နိဗ္ဗာန်နန်း ဝင်စားရ၏။)

၁၆။ သူတပါးဘာသာကို မဖျက်နဲ့၊ လောကမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဟိန္ဒူဘာသာ၊ ခရစ်ယန်ဘာသာ၊ မဟာမေဒင်ဘာသာ လေးမျိုးရှိတယ်ဟု ပြောဆိုကြ၏။ သို့သော် လူတယောက်လျှင် တဘာသာဖြစ်တယ်။ (ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံ တရားအတိုင်း သူ့အကြောင်းနဲ့ သူ့အကျိုး ဖြစ်လာကြတယ်၊ သူ့အယူဝါဒနဲ့ သူ့ဖြစ်လာရာ မဖျက်နဲ့။ သို့ရာတွင် တကယ်အမှန်တရားသိချင်လျှင် တရားအားထုတ်-သိမည်။)

၁၇။ ကြက်ဖကြီးလို ခေါင်း မထောင်နဲ့၊ အမောက်မထောင်နဲ့၊ ကြက်မလိုနေ ခေါင်းစိုက်နေ။ (မာနတံခွန်မထူနဲ့၊ မထောင်လွှားနဲ့၊ ပညာရှိ တရားသိမြင်သူ မှန်ရင် သည်းခံပြီး မာန ချိုးနှိမ်ထားရတယ်။ စပါးပင် အနှံ့များ ထွက်လာစက ထောင်နေတယ်၊ အဆံပြည့်လာတော့ ငိုက်

ကျနေတယ်။ ခြေသုတ်ပုဆိုး မြွေစွယ်ကျိုးသို့၊ ချိုကျိုးသော နွားပမာကဲ့သို့ ကျင့်ရမည်။ ဓမ္မသေနာပတိ အသျှင် သာရိ ပုတ္တရာသည် အလွန်မာန်မာနချာထားကြောင်း ပိဋကသုံးပုံ၌ အထင်အရှားရှိ၏။)

၁၈။ မီးသွားတဲ့လမ်းလို မဖြစ်စေနဲ့၊ ရေသွားလမ်း ဖြစ် ပါစေ။ (မီးလောင်သွားတဲ့လမ်း မီးခိုးတွေ မီးတောက်တွေ ပြာတွေ လောင်စာတွေနဲ့ အလွန်အရပ်ဆိုးလှ၏။ ရေသွား တဲ့လမ်းကတော့ အလွန် အေးချမ်း သာယာလှပေ၏။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အားကြီးပြီး ခိုက်ရန်ဖြစ် စိတ် ဆိုး ကွဲပြဲသွားအောင် သူတပါးကျောင်းရှိ သံဃာတွေထဲ မှာ မပြုလုပ်ရ။ စိတ်သဘောချင်း ညီညွတ်အေးချမ်း သာ ယာဝပြော စည်ပင်အောင် ဆောင်ရွက်သွားရ၏။ ကျောင်း လာပြီး ခလောက်ဆန် ယောက်ယက်ခတ် ဒုက္ခပေးတတ် သော အာဂန္တုတို့ကို ဆုံးမတော်မူခဲ့၏။)

၁၉။ မရှိတာထက် မသိတာ ခက်တယ်။ မသိတာ အခက်ဆုံး။ မရှိဆင်းရဲလို့ ခက်တာလဲ မှန်၏။ ဒုက္ခဖြစ် တယ်။ ထို့ထက် မသိတာက ပိုဆိုးသေးတယ်။ (အထူး သဖြင့် အဝိဇ္ဇာ မောဟ ဖုံးလွှမ်းနေ၍ တရား မသိမမြင်နိုင် အောင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကြီးမား ပြင်းထန်နေတဲ့ ပုထုဇဉ်အကန်းတွေ မသိတတ်တာ မမြင်တတ်တာက ပိုဆိုး ဝါးခက်လှ၏။)

၂၀။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဘဲ သတ္တဝါခေါ်စရာရှိတယ်၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကလွဲရင် သတ္တဝါခေါ်စရာမရှိ။ (မှန်၏။ လူရယ်လို့ ဖြစ်လာတာ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကြောင့် တွဲဖြစ်

လာကြတယ်။ အရဟတ္တဖိုလ်ရမှဘဲ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်
တွေပယ်စွန့်၍ တရားနှလုံးသွင်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတယ်။)

၂၁။ သပိတ်မကျော်နဲ့၊ သပိတ်ကျော်ရင် ငရဲကြီးတတ်
တယ်။ ထိုင်အိမ်မထားနဲ့။ ထိုင်အိမ်ထားတော့ ကာဖီမှု
ရောက်တတ်တယ်။ (သပိတ် မကျော်နဲ့ဆိုတာ ခြေနဲ့ကျော်
တာ မဆိုလိုချေ၊ ဝက်သားဟင်းလောင်းတော့ ပြီးပြီး-ပြီးပြီး
နဲ့၊ ချဉ်ပေါင်ဟင်းလောင်းတော့ မဲ့ရွဲ့ နေတာကို ပြောတာ၊
ဘာဘဲလောင်းလောင်း လှူလှူ သတိထား မေတ္တာပွားရ၏။
အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သည်းခံရ၏။ သည်းမခံနိုင်ရင် ဒုက္ခတွေ
တတ်တယ်၊ ငရဲကြီးတတ်တယ်။ ထိုင်အိမ်ထားတော့ ကာဖီ
သောက်ရာကစပြီး အမှု ရောက်တတ်တယ်၊ လူထွက်တတ်
တယ်၊ ဆွမ်းခံသံဃာများအား ဆုံးမတော်မူ၏။)

၂၂။ ကိုယ်တော်တို့စိတ်ကူးမလွဲကြနဲ့၊ ဒါယကာ, ဒါယိ
ကာမများလှူတဲ့ဆွမ်းစား၊ လှူတဲ့သင်္ကန်းဝတ်၊ ဆောက်ပေး
တဲ့ကျောင်းမှာနေ၊ ကိုယ့်တရား ကိုယ် အားထုတ်ယူတာ
ထက် ပါးနပ်တာ ရှိကြသေးသလား၊ စိတ်ကူး မလွဲကြနဲ့။
(တရားလာ အားထုတ်နေသောရဟန်းများကို ဆုံးမ အား
ပေးလေ့ ရှိတော်မူ၏။)

၂၃။ အဆင်တူ ချည်တူမှ၊ အဆင်တော့တူပါရဲ့ ချည်
မတူလျှင် မကောင်းဘူး။ (အထည်များမှာ အကွက်အချိတ်
အဆင်တူသော်လည်း ချည်ကကြီးတယ်၊ ညံ့တယ်မတူဘူး၊
ချည်သေးပြီး ချော၍ခိုင်တယ်၊ ချည်ထည်နဲ့ ဝိုးထည်နဲ့ကျ
တော့ သာမတူဘူး။ စွန်းလွန်းနည်းဆိုပြီး ပြောတတ်ဟော

တတ် တရားပြကြသော်လည်း တရားစစ် တရားမှန် တွေ့မှ သိမှ စိတ်ချရ၏။)

၂၄။ သူတပါး အိတ်ကပ်ထဲက ပိုက်ဆံရအောင် ကြံ၊ ရတော့ ငါပါးလို့ လယ်လို့ ရတာဘဲဟု အပါးအလယ် မလုပ်နဲ့၊ အပါးလယ်တော့ အပါယ်လားတတ်တယ်။ သား ကလေးနဲ့ပျော်၊ သမီးကလေးနဲ့ပျော်၊ ပျော်လိုက်တာ၊ ပါး လိုက်တာ၊ မော်လိုက်တာ၊ ကြွားလိုက်တာ၊ ဝါလိုက်တာ တဲ့၊ အဝါစိတ်ဆိုတာက အဝိဇ္ဇာဘဲ၊ မဟန်ဘူး၊ အားကိုး ရှာအုံးမဘဲဆိုပြီး ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ အားကိုးရတော့ အလွန်အေး အလွန်မြ အလွန် ချမ်းသာနေတာပေါ့ဟု... စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကိုယ်တွေ့တရား ဟော ကြားတော်မူခဲ့၏။

၂၅။ သားအားကိုးလိုက်၊ သမီးအားကိုးလိုက်၊ မယား အားကိုးလိုက် မဖြစ်ကြစေနဲ့။ အားကိုးမမှားကြနဲ့၊ ဘုရား တရား၊ သံဃာ အားကိုးကြဟု ရဟန်းကိစ္စပြီးစီး၍ ဥဒါန်း တရား ဟောတော်မူခဲ့၏။

၂၆။ သိမ်အတွင်း ဥပုသ် ပြုပြီးသောအခါ စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဆုံးမဩဝါဒ ပေးတော်မူပုံမှာ....

ကိုယ်တော်တို့....စာချုပ်မဖျက်ကြနဲ့၊ ရတနာသုံး ပါး ဦးထိပ်ထား၍ မောင်ဘယ်သူ၊ မယ်ဘယ်ဝါ သည် မာတာမိခင် ဖွားသန့်စင်သည်....ကသဖြင့် ဇာတာဖွဲ့ခဲ့ကြသလိုဘဲ ရတနာသုံးပါး မမေ့ကြနဲ့၊ ဦးထိပ်ထား ကိုးကွယ်ကြ၊ လူတွေ စာချုပ်မဖျက် သလို ရဟန်းတွေကလည်း “သံသာရဝဋ္ဌ ဒုက္ခတော

မောစနတ္ထာယ” ဆိုတဲ့အတိုင်း သာမဏေဝတ်ကတဲ
က စာချုပ်လာတာ၊ ဂတိပြုလာတာ၊ သံသရာ ဝဋ်
ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကျွတ်လွတ်ရပါခြင်း အကျိုး
ငှါ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရှင်ရဟန်း
အဖြစ်ခံယူ ကတိပြုသစ္စာဆို စာချုပ်ခဲ့တာကို မဖျက်
ကြနဲ့၊ စာချုပ်ဖျက်ရင် ငရဲကြီးတတ်တယ်။

၂၇။ ထိုနောက် ရဟန်းတရားငါးပါးရှိတယ်။ အလိုရှိ
ခြင်း၊ ကျက်စားခြင်း၊ ထောက်တည်ခြင်း၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၊
ပြီးဆုံးခြင်း....တဲ့။

- ၁။ (မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်) ချမ်းသာကို အလိုရှိခြင်း။
- ၂။ ပညာကို ကျက်စားခြင်း၊(ဝိပဿနာပညာမှစ၍ မဂ်ဖိုလ်ပညာအထိ။)
- ၃။ သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့ကို ထောက်တည်ခြင်း။
- ၄။ ကြောင့်ကြမှု တောင့်တမှု ကင်းတာကို နှလုံး သွင်းခြင်း။
- ၅။ (အနုပါဒိသေသ) နိဗ္ဗာန်ဟာ ပြီးဆုံးခြင်းတဲ့။

အဲဒါ ရဟန်းများ သိအပ်တဲ့ တရားငါးပါးဖြစ်တယ် မှတ်ကြပါ။

၂၈။ မသိလို့ လိုချင်၊ လိုချင်လို့ စွဲလမ်း၊ စွဲလမ်းတော့ ပြုလုပ်၊ ပြုလုပ်တော့ ရရှိ၊ ရရှိတော့ ခံကြပေတော့။

၂၉။ မခံသာ မှန်ပါဘိသည်တရား၊ ခံသာလျှင် သံသရာ ကြောမှာ မျောလိမ့်အများ၊ (မသိတာက အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ မောဟ၊ လိုချင်တာက တဏှာဆိုတဲ့ လောဘ၊ စွဲလမ်းတာ က ဥပါဒါန်၊ ဒီတရားသုံးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတော့ လူ, နတ်,

မြဟွာ သူဌေးကြီး သူကြွယ်ကြီး လောက အထက်တန်းစား ဖြစ်ချင်တာပေါ့၊ ဒီလိုဖြစ်ချင်တော့ ကြောင့်ကြ တောင့်တ ပြီး ပြုလုပ်တယ် ဆိုပါတော့ ဘာရရှိသလဲ၊ ဇာတိကို ရရှိ တယ်၊ ဇာတိကို ရရှိမှဖြင့် မအိုချင်၊ မနာချင်၊ မသေချင် မနေရဘူး၊ ဇာတိဆိုတဲ့ ဝဋ်ကောင်ကြီးရရှိမှဖြင့် ကြီးစားပြီး ခံကြတို့ဘဲ ခံကြပေတော့။)

(တပည့်တော်တို့တော့ ဝဋ်ဆင်းရဲကို ထိုထိုဘဝက ခံခဲ့ ကြလေပြီဖြစ်သောကြောင့် မခံချင်ဘူးဆိုပါတော့၊ မခံချင် ရင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးနဲ့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာရတနာသုံးပါး ဦးထိပ်ထားပြီး သမထ ဝိပဿနာ တရား ပွားများ အားထုတ်ကြ။)

၃၀။ ဝိနည်း ဥပဒေများငုံ၍ ဆရာတော်ကြီး ဖြေဆို အမိန့်ရှိသည်မှာ.... (ဘုရားမကြိုက်တာ မလုပ်နဲ့) စကား တလုံးတည်းနဲ့ ဝိနည်းအကုန် ငုံမိပေ၏။

၃၁။ နွားကောင်း၊ မကောင်း ချောင်းအတက်မှာ သိ လိမ့်မယ်။ (တရားအားထုတ်သော ယောဂီများအား ဆုံးမ ပုံတည်း။ ငါတို့က ယာလုပ်ခဲ့ဘူးတဲ့လူ ဆိုတော့ နွား အကြောင်း ကောင်းကောင်းသိတယ်၊ ပြောရအုံးမယ်၊ နွား ကောင်းကောင်းနဲ့ လှည်းမောင်းတဲ့လူဟာ ချောင်းကိုတက် နိုင်တယ်။ မောင်းသူလဲမပင်ပန်းလှပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ နွား မကောင်းတော့ မောင်းသူက ဆင်းပြီး တွန်းတင်ပေးတာ တောင် မရုန်းချင်ဘူး၊ ပေပြီး ခြေကန်နေတယ်၊ ပြန်လှည့် ကြည့်နေတယ်၊ အဲဒီ ဥပမာအတိုင်းဘဲ တရားအားမထုတ် ချင်သူတွေဟာ အပြောရ အလွန်ခက်တယ်၊ ဒါကြောင့်

တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီတွေလဲ တကယ် သဒ္ဓါတရားနဲ့ အားထုတ် မထုတ် ဝေဒနာအခံခက်တဲ့အခါ သိသာလာ တယ်။ စိတ်မတည်ငြိမ်ဘူး၊ တချို့ထွက်ပြေးကြတယ်။ တရား ကို လုံးဝ အားမထုတ်ချင်တဲ့ သူကတော့ အပြစ်တွေပြော ကဲ့ရဲ့ စွပ်စွဲနေကြတာတဲ့။ ဒီတော့ ကမ္မဿကာ ဥပေက္ခာ ထားရတော့မှာဘဲဟု ဆုံးမလေ့ရှိ၏။)

၃၂။ မောင်းကြီး ဆွဲထားတယ်၊ ထုကြည့် သိလိမ့်မယ်။ (ထိုပုဂ္ဂိုလ် တရားရှိ-မရှိ၊ သိ-မသိကို စမ်းသပ်ကြည့်ရင် သိ နိုင်ကြောင်း ဥပမာပြ ဆုံးမတော်မူခဲ့၏။ ကွဲနေရင် ကွဲသံ အက်သံ ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ ကောင်းနေရင် ကောင်းတဲ့ အသံ ထွက်လာလိမ့်မယ်။ ထို့ကြောင့် တရားသဘော၌ ခရီး ရောက်၊ မရောက် တီးခေါက်ကြည့်ရ၏။)

၃၃။ နေ့တိုင်း နှလုံးသွင်းရန် ဆရာတော် ဘုရားကြီး သည် တပည့်ရဟန်း ယောဂီများအား ဆုံးမပုံမှာ....

- (က) ကိုယ်မကြိုက်တာ သူများ သွားမလုပ်နဲ့။
- (ခ) သေရလိမ့်အုံးမယ်၊ နာရလိမ့် အုံးမယ်၊ အိုရ လိမ့်အုံးမယ်ဆိုတာ အမြဲနှလုံးသွင်းကြ။
- (ဂ) ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်နေကြရမယ်၊ ဒီနေ့ ငါ ဘာတွေ လုပ်ခဲ့သလဲ၊ ကုသိုလ် တွေလား၊ အကုသိုလ်တွေလား၊ စဉ်းစားစိစစ်၊ ကိုယ် အပြစ်ကို ဆင်ခြင်ကြ၊ အပြစ်ရှိရင် ဆေးကြော သုတ်သင် ပစ်ကြ။

- (ဆ) ဝင်လေ ထွက်လေ သတိပြု သတိထား ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ကုန်ဆုံးရာ ဖြစ်ပျက် ရှုကြည့်ပြီး ဝိပဿနာတရား ဖြစ်နေပါစေ။ (ထိမှု သိမှု သတိကြပ်ကြပ်ပြု။)
- (င) သေခါနီးမရဏာသန္ဓေဇောကျရာတွင် ဝေဒနာကြီးစွာခံ သေရမှာဘဲ၊ ဒီတော့ ဘာနဲ့ သေမလဲ၊ ဘယ်လိုသေမလဲ၊ သေဝံ့အောင် ကြပ်ကြပ် တရားဖိအားထုတ်၊ သေးမင်းနဲ့ရင်ဆိုင် ဝံ့အောင် အားထုတ်ထားကြ၊ သေခါနီး ဝင်လေထွက်လေမှာ သတိမြဲနေအောင်ဖြစ်ပျက်အစဉ် သိနေအောင် အာသေဝန ပစ္စည်း ဆက်ရန်ကျင့်ကြ။

၃၄။ တယောက်ထဲ စကားပြောမနေနဲ့၊ ဝိတက်တွေ အားထုတ်ပစ်။ (ယောဂီများ ဂူထဲဝင် တရားအားထုတ်ရာ နားနေရင်း ကာမဝိတက်တွေ ဝင်လာတတ်၏။ ကြံစည်စိတ်ကူး ကောင်းနေတတ်ကြ၏။ အဲဒီ ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိံသဝိတက်တွေ မဝင်ရအောင် အားထုတ်ရမည်။ အားထုတ်ပြီးလဲ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဝေဒနာ ကပ်လာရင် အသိနဲ့ ဝေဒနာ လိုက်နေရတယ်။ တယောက်ထဲ စကားပြောမနေနဲ့။)

၃၅။ ကြိုးအလိမ် ဖြေသလိုပေါ့၊ ရှေ့ရှောက် ဖြေလို့မရတော့ နောက်ကြောင်း ပြန်လည်တတ်တယ်။ ပြန်ပြီး ကြိုးကလိမ်နေတတ်တယ်။ (ယောဂီများ တရား အားထုတ်၍ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ထက်သန်ကောင်းမွန်၍ ဝိပဿနာ

ဉာဏ်တွေမြင်လာပြီးနောက် ရှေ့ရှောက် ဖြေစရာမရှိတော့
 ဖြေပြီးတဲ့ကြီးဟာ နောက်က ပြန်လိမ်လာသလိုဘဲ နောက်
 နောက်က ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေ ပေါ်လာတတ်
 တယ်။ တချို့ ဒီအကုသိုလ်တွေ သတိရပြီး တရားဆက်၍
 အားမထုတ်ဝံ့ကြဘူး ထွက်ပြေးတတ်ကြသေးတယ်။ ဤနေရာ
 မှာ နောက်ကြောင်း ပြန်နေရန်မဟုတ်၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီးတာတွေ
 ပြီးပါစေ။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်တဲ့နေရန် ရှေ့ရှောက် တရား
 တဆင့်ထက်တဆင့်မြင့်ရန် အထွတ်အထိပ်အဆုံးသို့ ရောက်
 ဘို့ရာ ကြိုးစားရမည်။)

၃၆။ ကြွေးရှင်းမှ ဘေးကင်းမည်။ သံသရာ ကြွေးတွေ
 ဝဋ်ကြွေးတွေ ရှင်းပစ်ခဲ့ရတယ်။ (တရား အားထုတ်ရင်း
 ဒါးနဲ့ထိုးခဲ့လို့ လှံစွပ်နဲ့ထိုးခဲ့လို့ မိမိကိုယ်မှာ မချိမဆန့် ဝေ
 ဒနာခံရတတ်တယ်။ နွားသတ်ခဲ့လို့ နွားလိုအော်နေရတယ်။
 သူတပါး ညှဉ်းဆဲခဲ့လို့ ရောဂါဝေဒနာဆိုးတွေ ဖြစ်ပေါ်
 လာတယ်။ ဝေဒနာလိုက်ရင်းလဲ ခံစားချက် မသက်သာလှ
 ချေ။ သည်းခံပြီး ဝေဒနာ လိုက်ရတယ်။ ဒီဝဋ်ကြွေးတွေ
 သံသရာကြွေးတွေ ရှင်းမှ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် ပွင့်လင်း ရရှိ
 မယ်။ ကြိုးစားသည်းခံကြ။)

၃၇။ ပါရမီမရှိရင်လဲ ရှိအောင်လုပ်ကြ၊ ပါရမီရှိရင်လဲ
 မဂ်ဖိုလ်ရအောင် လုပ်ကြ။ ရရင်လဲ ကောင်းမှန်းသိတော့
 မလွတ်တော့ဘူး။ (ယောဂီအချို့ကပါရမီမရှိဘူး ထင်ပါရဲ့
 စသည်ဖြင့် ပြောဆို တတ်ကြ၏။ ပါရမီဆိုတာ ဘူးသီး
 ခရမ်းသီးတွေလို အလိုလို လေတိုက်တာနဲ့ ကြီးလာတာ
 မဟုတ်ဘူး။ ပါရမီမရှိရင်လဲ ရှိအောင်အခုကစပြီး တရား

အားထုတ်ရတယ်။ မရှိလို့မလုပ်ရင်မဲ့ပြီး သံသရာထဲ ဝဲလယ် နစ်နေရုံဘဲ။ လှုံ့လဝီရိယနဲ့ အခုကစပြီး တရားအားထုတ် ရတယ်။ ရှေးကမရှိရင်လဲ အခုဘဝကစပြီး ရှိအောင်လုပ် ရမယ်။ ပါရမီရှိရင်လဲ မဂ်ဖိုလ်ရအောင် အားထုတ်ကြရ မယ်။ အဲ-မဂ်ဖိုလ်ရသွားပြန်တော့လဲ ဒီတရားကိုလက်လွှတ် လို့မဖြစ်ဘူး ဆက်အားထုတ် နေရတယ်။ ကောင်းမှန်း သိတော့ မလွှတ်ဘူး ဆိုသလို ဒီတရားနဲ့ပျော်မွေ့နေရတယ်။ ဒီတရားနဲ့သေရတယ်။ အသက်ထက်ဆုံး တရားနဲ့နေရတယ် မှတ်ကြ။)

၃၈။ ငွေကွမ်းအစ်ကြီး ဥပမာပြ ဆုံးမတော်မူခဲ့၏.... ငွေကွမ်းအစ်ကြီးဟာ တရာတန်တယ်ဆိုပါတော့၊ ကိုယ် မှာ ရှိတာက ငွေတကျပ်ထဲရယ်။ ၉၉-ကျပ်ရအောင် ကြိုးစား ရှာရတယ်။ အဲဒီလိုဘဲ-ပါရမီက နဲနေလို့ရှိရင် ပိုပြီးကြိုးစား အားထုတ်ရတယ်။ ကြာလဲကြာ ဆင်းရဲလဲဆင်းရဲ အားထုတ် ရတတ်တယ်။ (ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပေါ့၊ ယခုခေတ်ယောဂီအချို့ နေယျပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်၏။) အကယ်၍ ကိုယ့်မှာ ၉၉-ကျပ်သာ ရှိနေရင် ငွေတကျပ်လောက်တော့ ခဏလေးရှာဖွေရတယ်။ အဲဒီလိုဘဲပါရမီရှိသူဆိုရင် မကြာ ဘူး တရားရတယ်။ ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်၍ ခဏနဲ့တရား ရတယ်။ (ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒိပ္ပာဘိညာ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်၏။) ငွေ ကွမ်းအစ်ဝယ်ရန် ငွေတရာ ရှိသော်လည်း အတော်ကြာ ရှာဖွေပြီးမှ ဝယ်ယူရတယ်။ (သုခပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာပုဂ္ဂိုလ် မျိုး ဖြစ်၏။ ဤနှစ်ဦးကား ဝိပဗ္ဗတညူပုဂ္ဂိုလ်မျိုးများ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။) ငွေတရာလဲရှိတယ်၊ မရှာဖွေရဘဲ လက်ဆောင်ပေး

သသို အိမ်ပေါ်လာရောင်းလို့ ဝယ်လိုက်ရသကဲ့သို့ အဆင် သင့်ရတယ်။ (သုခပဋိပဒါနိပွါတိညာပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဥဒ္ဓါဒိ တညူပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်ပေ၏။)

၃၉။ အသီးတရာ၊အညွှာတခု၊တချက်ခုတ် အကုန်ပြုတ်။ (တရားအားထုတ်ရာ၌ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးက စပြီး ရုပ် နာမ် ဖြစ်လျက် မြင်အောင် အားထုတ်၍ ဗောဓိပက္ခိယ တရား (၃၇) ပါးပြည့်စုံမှ မဂ်ဖိုလ်ရသလို အသီးတရာ အညွှာတခုထဲရယ်။ တချက်ခုတ် အကုန်ပြုတ်သွားသလိုဘဲ မဂ်က ပယ်သတ်ရင် အားလုံး ပြုတ်စဲ သွားတော့၏။ အကြောင်းတရား မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုသာ ပွားများအားထုတ် နေရင် အကျိုးတရားက သူ့အချိန်ကျရင် ပယ်သတ်သွား တာဘဲ။

၄၀။ ဧကော ဓမ္မော ဘုရားဇဟာ ... အာနာပါနသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်၍ ထိမူ သိမူ သတိပြုနေရုံဘဲ မှန်၏။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် ဧကနိပါတ်၌ ပေယျာလထိုး၍ မြှုပ် ထားသည့် ပါဠိတော် စာမျက်နှာ (၃၂)၌ ရှိပေ၏။အပြည့် အစုံ ဖော်ပြလိုက်ဦးအံ့။

ဧကော ဓမ္မော ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတော ဗဟုလီ ကတော ဧကန္တ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ကတမော ဧကောဓမ္မော အာနာ ပါနသတိ။ အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဧကဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလီကပော ဧကန္တ နိဗ္ဗိဒါယ

ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ
သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္ထတိတိ။

ဆဋ္ဌမူပါဠိတော်ကျမ်းစာအုပ်၌ ဗုဒ္ဓါနုဿတိသာ အစ
ဖော်ပြီးလျှင် ပေယျာလထိုး၍ မြှုပ်ထားခဲ့သဖြင့် အမှတ်
တမဲ့ ကျော်လွန်သွားကြတတ်၏ မသိမမြင်ကြတော့ချေ။

အာနာပါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်နေသော်လည်း
နိမိတ်တွေမြင်မည်၊ သမထဈာန်တွေ ရနိုင်သည်။ အရိုးစု
ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်း တွေ့တတ်၏။ သုံးဆယ်နှစ်ကောဋ္ဌာသလဲ
တွေ့တတ်၏။ ဓာတ်သဘောတွေလဲ တွေ့တတ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း
(၄၀)မှ ကိုယ် စရိုက် ပါရမီအတိုင်းတွေ့တတ်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း
အမျိုးမျိုးရှာကြံအားထုတ်မနေရဘဲ၊ အာနာပါနုတခုတည်း
နှင့်ပင် ရရှိနိုင်၏။ သို့သော် ပညတ်နိမိတ် သမထဈာန်
တွေကို ပယ်ဖျက်ချထား၍သော်၎င်း၊ ဈာန်အခြေခံ၍၎င်း
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ကိုယ်ပေါ်မှာ ဝေဒနာလိုက်၍ ဝိပဿနာ
ညက်ဖြစ်ပျက် တရား၌ သိမြင်အောင် ထိုးထွင်း ပေါက်
မြောက် မဂ်ဖိုလ် ရောက်အောင် အားထုတ် ကြကုန်ရာ
သတည်း။

၄၁။ ရှိ-သုံးရှိနဲ့ အားထုတ်ရမယ်။

- (၁) ပါရမီရှိလို့သာ အားထုတ်နိုင်တယ်။
- (၂) လှုံ့သဝီရိယရှိလို့သာ အားထုတ် နေနိုင်တာ။
- (၃) ဝေဒနာ ပေါ်လာရင်လဲ ဇွဲရှိရှိ သတ္တိရှိရှိနဲ့
ဝေဒနာလိုက် သည်းခံနိုင်တာ။ ဒီလို ရှိသုံးရှိနဲ့
အားထုတ်မှ မဂ်ဖိုလ်ရမယ်။

၄၂။ ဘုရားဟောခဲ့တာဒုက္ခသစ္စာဘဲရှိတယ်၊ သုခသစ္စာ မရှိ။ သုခသစ္စာဟောခဲ့ရင် သစ္စာငါးပါး ဖြစ်နေမှာပေါ့။ အခုဒုက္ခသစ္စာသာ ဟောခဲ့တာ သုခသစ္စာ မရှိဘူးမှတ်။ သုခလို့ထင်နေကြပေမဲ့ အမှန်တကယ်က ဒုက္ခကြီးဘဲ။ ဒုက္ခ သစ္စာသိမြင်ပြီး သမုဒယသစ္စာ လောဘတဏှာပယ်ရမယ်၊ မဂ္ဂသစ္စာ ပွားများအားထုတ်၍ နိရောဓသစ္စာ မျက်မှောက် ဆိုက်ရမယ်။ (သစ္စာလေးပါးက လွဲလို့ လွတ်တဲ့ တရား မရှိချေ။)

၄၃။ မဂ်မရနိုင်တဲ့ အန္တရာယ်ငါးပါးတွေက-

- (၁) ခေတ်မရှိတော့ဘူး။
- (၂) ပါရမီမရှိလို့ပါ။
- (၃) ပရိယတ်စာပေမတတ်လို့ပါ။
- (၄) ဒွိဟိတ်ဖြစ်နေလို့ပါ။
- (၅) သံသရာတကယ်မကြောက်လို့ပါ။

ဒီငါးပါး အကြောင်းပြနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်မှာ မဂ် ဖိုလ်ရနိုင်ပါ့မလဲ။ အမှန်တကယ် သံသရာတကယ်မကြောက် လို့ဘဲ။ (မူလအခြေခံဖြစ်တဲ့ ပရိယတ် ထွန်းကားနေတယ် ပဋိပတ်အကျင့် အားထုတ်ရင် မုချပဋိဝေဓ ဆိုက်ရမယ်။) (စာမတတ်လဲ ဆရာသမားကောင်းပြုသတဲ့အတိုင်း အား ထုတ်ရင် ရတယ်။ သံသယ ဖြစ်နေလို့သာ ဒွိဟိတ်ထင်တာ အားထုတ်ရင် သိသာ၏။)

၄၄။ သပိတ်မှောက်ကြ၊ သံသရာလွတ်လပ်ရေးရအောင် ဂူထဝင်ကြ သပိတ်မှောက်နေကြ တရားအားထုတ်နေကြ ဆိုလို၏။ ကိလေသာတွေ ကာမဂုဏ်တရားတွေ သပိတ်

မှောက်ကြ။ ယောက်ျားတွေ ငါ့ကျောင်းလာရင် သပိတ် စကြာပေးမယ်။ မိန်းမတွေ ငါ့ကျောင်းလာရင် ဘန်းကုန်း စကြာပေးမယ်။ (ဘုန်းကြီး၊ သီလရှင် ဝတ်ခိုင်းမည်။)

၄၅။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေချိုးရာ၌ ရေလောင်းပေးကြ ချေးတွန်းပေးကြ ဆပ်ပြာ တိုက်ပေးကြ ဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်ကြ၏။ ဆရာတော်ကြီးက “ရေချိုးပေးသော်လည်း ကျေးဇူးမတင်ဘူးဟေ့၊ ငါ့သီလ သမာဓိ ပညာကိုဘဲ ကျေးဇူးတင်တယ်၊ ဖြူစင်အောင် တရားဖိအား ထုတ်ကြရမယ်”

၄၆။ ပဋိရူပဒေသဝါသောစ။ သင့်တင့် လျှောက်ပတ် သောနေရာဆိုတာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တောမှထွက်ပြီး တရားလာအားထုတ်တဲ့ နေရာဘဲကွဲမှတ်ထားကြ။ အတ္တ သမာပဏီမိစ၊ မိမိကိုယ်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရမယ်၊ မိမိ ကိုယ်ကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ရမယ်ဆိုတာ၊ တရား အားထုတ်ပြီး သီလသမာဓိ ပညာပြည့်စုံစွာ ရှိရမယ် ဆိုလိုတာမှတ်။ ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တွေ ဒလနက်ပါလာခဲ့တာဘဲ၊ အကုသိုလ် ကြွေးတွေရှင်း၊ ကုသိုလ်တွေ ထပ်မံဖြစ်ပွားအောင် အားထုတ်မှ တရားရမယ်။

၄၇။ ကောင်းတာတော့ စွာစမ်းပါ။ မရတော့ လျော်ရတာမဟုတ်ပါဘူး၊ စွာသာ စွာကြစမ်းပါ။ (ကောင်းတာ စွာဆိုတာက ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် သိမြင်ပေါက်ရောက်သလို၊ ငါလဲ သူလုပ်သလိုလုပ်လျှင် သူရသလို မုချကော် အမှန်မလွဲ ရမှာဘဲဟု မမှိတ်မသုန် ယုံကြည်စွာ ကြိုးစားအားထုတ်ပါဟု ဆိုလိုသည်။ မရတော့ဟူသောစကား

သည် သူကဲ့သို့ အဆုံးတိုင်အောင်ပင် မရောက် မရသော်
လည်း လုပ်သလောက် ထိုက်သလောက်တော့ ရပါလိမ့်
မည်။ စမ်းကြည့်ပါ။ သိရပါလိမ့်မည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။)

၄၈။ သေမှာမကြောက်နဲ့၊ သေတော့ အေးတာပေါ့၊
မြန်မြန်သေ မြန်မြန်အေးတာပေါ့၊ ဇာတ်ပွဲထဲကလို သေရင်
စောစောအိပ်ရတာပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ မင်းသမီးကဖြစ်စေ မင်း
သားကဖြစ်စေ အလွမ်းသယ်နေရင် သစ်ရွက်စိမ်းချိုးပြီးနတ်
အဖြစ် ထွက်လာနေရအုံးမယ်၊ မထွက်လာရအောင်လုပ်ကြ။
(ရဟန်းကိစ္စပြီးအောင် လုပ်ကြ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရမှ ကိစ္စ
ငြိမ်းမည်၊ သံသရာအေးမည်၊ နိဗ္ဗာန်ဝင်မည်၊ နောင်တဖန်
ဇာတိမရတော့ ဘဝတဖန် မပြန်ရတော့ဘူး။ သောတာ
ပန် သကဒါဂါမ်လောက်နဲ့ နတ်စိမ်းအဖြစ် ပြန်ထွက်လာ
နေရအုံးမယ် သတိပေး ဆုံးမတော်မူခဲ့၏။)

၄၉။ လောကီဗေဒင်အရ ညံ့ရင်မသေပါဘူး၊ တရား
အားထုတ်နေတဲ့သူဟာ ဘုန်းကြီးပြီး လာဘ်လာဘ ပေါ
များလာရင် တန်ခိုးကြီးရင် ပျံတော်မူတတ်တယ်မှတ်။

၅၀။ ဝေဒနာလိုက်ရာ၌ ယုန်ကို ခွေးကိုက်သကဲ့သို့၎င်း၊
ဖေင်စီးသူကဲ့သို့၎င်း ဥပမာပေး ဆုံးမတော်မူခဲ့၏။ (အာ
နာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာန်း စတင်အားထုတ်၍ ဝင်လေထွက်
လေ တိုးထိသွားသော နှာသီးဖျား၌ စိတ်ကို စူးစိုက် တည်
ကြည်နေအောင် စိတ်ထိန်းထားခိုင်း၏။ အဝင်အထွက် မှန်၍
အရှုအရှိုက် မှန်မှန် တင်းတင်းပြင်းပြင်း လှုံ့လဝီရိယကောင်း
ကောင်းနဲ့ အားထုတ်ခိုင်း၏။ အချိုကိုလည်း စရိုက်အတိုင်း
မှန်မှန်ဖြည်းဖြည်း သက်သာစွာပင် ရှုရှိုက် အားထုတ်ခိုင်း

၏။ နှစ်ချိုးနှစ်စားရှိ၏ဟု မှတ်သားကြရာ၏။ သင်တန်းအား ဖြင့် အချိန်တနာရီနီးပါး အားထုတ်ရ၏။ ထိုနောက် အရှု ရပ် ခန္ဓာကိုယ်စိုက် ဝေဒနာလိုက်ခိုင်း၏။ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ် တွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခ, ဒုက္ခ, ဥပေက္ခာစသည့် ဝေ ဒနာအမျိုးမျိုးကို သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ယှဉ်၍ လောဘ, ဒေါသ, မောဟမဖြစ်စေရအောင် ဝေဒနာအနုပဿနာ ရှု ရ၏။ ထိုကျင်ကိုက်ခဲ မခံရပ်နိုင်အောင် ခံစားနေရတဲ့ သဘောတရားကို သတိပညာဦးစီး၍ရှုရာ မပြတ်မစဲ ဒလ စပ် ဖြစ်ပျက် ဝေဒနာတရား တွေမြင်သိရှိရ၏။ ပူလိုက်, အေးလိုက်, နာလိုက်, ကျင်လိုက်, ကိုက်လိုက်, ခဲလိုက်, ယိမ်းယိုင်တုန်လှုပ်လိုက် ဖြစ်ပျက်မစဲ ဓာတ် သဘောတရား ဖောက်ပြန်ပျက်စီးနေပုံ သိမြင်ရ၏။ ဒီဒုက္ခဝေဒနာကို ဒေါသ ဒေါမနဿ မဖြစ်ရအောင် သတိပညာဖြင့် သည်းခံရှုရ၏။ သုခဝေဒနာကိုလဲ ပီတိ, သောမနဿ လောဘတွေ မဖြစ်ရ လေအောင် သတိပညာဖြင့် သည်းခံရှုရ၏။ ဥပေက္ခာ ဝေ ဒနာကိုလဲ လျစ်လျူရှု မောဟမဖြစ်ရအောင် သတိပညာ ဖြင့် သည်းခံရှုရ၏။ ဝေဒနာခံစားမှုဟာ တက်လိုက်ကျလိုက် ဖြစ်လိုက်, ပျက်လိုက် အမျိုးမျိုး သူဖြစ်ပေါ်သလို ဖြစ်ပေါ် တဲ့အတိုင်း အောင့်အီးသည်းခံခါ ဇွဲသတ္တိ ကောင်းကောင်း နဲ့ နှလုံးသွင်း ဖြောင့်မှန်စွာ ရှုနေရ၏။ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ပျက် မစဲ ရှုနေရာမှ ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ သဘောတရားဟာ မမြဲပါကလား (အနိစ္စ)၊ ခံစားနေရတာ ဆင်းရဲပါကလား (ဒုက္ခ)၊ ကိုယ့်အလိုမလိုက် သူ့ သဘောနဲ့သူ ဖြစ်နေတာပါ ကလား (အနတ္တ)၊ သာမညလက္ခဏာတွေကို အထင် ရှေ့

အမြင်ပါ တွေ့သိလာအောင် ထပ်ကြပ်မကွာ ယုန်လိုက်တဲ့ ခွေးလို အစဉ်မပြတ် ရှုကြည့်နေရမယ်။

ဖေါင်စီးသမားလို ရေလှိုင်း ကြီးမားလာလဲ ဖေါင်ကို မလွှတ် မြဲစွာတွယ်ကပ်လျက် လှိုင်းတံပိုးထသည့်အလျောက် မြင့်လိုက် နိမ့်ကျလိုက် ဖြစ်နေသလို ဝေဒနာ တိုးတက် လာလိုက် ကျသွားလိုက် မခံနိုင်အောင် ဖြစ်လာလိုက် သက် သာသွားလိုက်နဲ့ ခံစားမှု သဘောတရား ဖြစ်ပျက်နေပုံကို သတိကပ်၍ ပညာဖြင့် ရှုနေရ၏။ ဤ ဝိပဿနာလမ်းမှန်ကို ဆက်၍ လမ်းဆုံးအောင်အားထုတ်ပြီး မဂ်ဖိုလ်ရစေနိုင်၏။

၅၁။ ဝေဒနာကို ရက်ရက်စက်စက်လိုက်ရဲမှ လိုက်ဝံ့မှ သည်းခံနိုင်မှ လိုရာပန်းတိုင် ရောက်မယ်။ (ဘုရားဟော ပါဠိနဲ့ကိုက်ညီ၏။ ဓမ္မပဒ (၁၈၄) ခန္တိပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ၊ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ။ တိတိက္ခာဟု အမည်ရသော သည်းခံမှု ခန္တိသည် မြတ်သော အကျင့် တည်း။ နိဗ္ဗာန်ကို အလွန်မြတ်၏ဟု မြတ်စွာဘုရားသျှင် ဟောတော်မူ၏။ အဲဒီလို အားထုတ်ရင်း ဝေဒနာပေါ်မှာ သတိပညာ ကပ်လိုက်ပါ များလာတော့ တစထက်တစ သည်းခံနိုင်လာတယ်။ သူတကာက နင့်အမေ နင့်နှမနဲ့ဆဲ ရင် မကြိုက်ဘူး ဒေါထတယ်၊ ဒီတော့ သတိနဲ့ပညာက ဒေါသပါကလား အကုသိုလ်ဘဲလို့အောက်မေ့ပြီး စိတ်ကို ပြန်ထိန်းသိမ်းလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ငါတော်လာပြီ။ ဒါပေမဲ့ ရှေးအခါကဆိုရင် ပါးဆွဲချလိုက်မှာ လက်သီးနဲ့ရင်လဲ ထိုး မှာ၊ ခုတော့ ငါသည်းခံနိုင်လာပြီဆိုကာ ဝမ်းမြောက်လာ တယ်၊ ကျေနပ်လာတယ်၊ ဒါနဲ့မပြီးသေးဘူး ရှေ့ဆက်ပြီး

ဒွါရခြောက်ပေါက်စလုံးမှာ သည်းခံရမယ်။ ရူပါရုံကလေး မြင်လိုက်ပြန်တော့ သာယာနှစ်သက်မှုဖြစ်လာတယ်။ သာယာနှစ်သက်တာက တဏှာလောဘ၊ မျက်စိက မြင်ရုံတင် မြင်တာ၊ ရူပါရုံက သညာ၊ နင်နဲ့ဘာဆိုင်တုံး သတိပညာနဲ့ ပယ်ဖြတ်၊ နောက်တော့ကြားတာနဲ့ သညာဖြတ်၊ စားတာနဲ့ သညာဖြတ်၊ နံတာနဲ့ သညာဖြတ်၊ ထိတာနဲ့ သညာဖြတ်၊ ဒီလို ဖြတ်ဖြတ်သွားရင်းနဲ့ တရား သဘောပေါက်လာမယ် မှတ်။)

၅၂။ တရားကိုယ် ရှာတော့ တဏှာလောဘတလုံးဘဲ တွေ့တယ်။ သူ့သတ်ရမှာဘဲ။ ဘယ်လိုသတ်သတုံးလို့ မေးတယ်ဆိုပါတော့၊ ထိတော့သိတယ်၊ သိတဲ့အပေါ်မှာ သတိ ထားနေ။ အဲဒီလို ထားနေပြီး ဝေဒနာလိုက်ပါများတော့ လောဘဟာသေးသေးပြီး အားနည်းနည်း သွားတာပေါ့၊ ကာမရာဂတဏှာကိုအရင်သတ်ရမယ်ဆိုတာ ဘုရားဟောနဲ့ ကိုက်ညီတယ်။ နေတ္တိပါဠိတော် (၁၂၅) နှင့် ထေရာပါဠိတော် (၂၂၀) ၌ အမှန် ဥဒါန်း ကျူးခဲ့တယ်။ ဝါထာကတော့....

သတ္တိယာ ဝိယ ဩမဋ္ဌော၊
ဥပ္ပမာနောဝ မတ္ထကေ။
ကာမရာဂပ္ပဟာနာယ၊
သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ။

အဲဒီဝါထာကို သံယုတ်ပါဠိတော် (ပထမတွဲ၊ ၁၂) ၌ ပုထုဇဉ် မြဟွာကြီးလျှောက်ထားတဲ့ ဝါထာဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားက လက်မခံပယ်ချပြီး အရိယာသောတာပန်ဖြစ်ရန်

လယ်ဟ်မဏ္ဍိုင်=၉

(အတွက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုသာအရင်ပယ်သတ်ရန်ဟောကြား ဆုံးမတော်မူခဲ့ပေ၏။ ဤသို့ ပိုင်းခြားဝေဖန် ရှင်းလင်းစွာ မှတ်သားရာ၏။

၎င်းဂါထာ၏အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ....လှုံဖြင့် အထိုးခံရသော သူကဲ့သို့၎င်း၊ ဦးခေါင်း၌ မီးလောင်ခံရသော သူကဲ့သို့၎င်း ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်၌ တပ်စွန်းမှုတဏှာရာဂကိုပယ်သတ် ရန် သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။

၅၃။ ကိုးလိုးကန့်လန့်သမားတွေတော့ ခက်တယ်၊ ရေ နစ်တဲ့သူက “ကယ်ပါ-ကယ်ပါ” လို့ အော်ပြီး အကူအညီ တောင်းတော့ ကြိုးပစ်ပေးပြီး ကမ်းပေါ်ကို ဆွဲတင်ပေးရ တာပေါ့၊ အကယ်၍ ကြိုးပစ်ပေးတာတောင် ကောင်း ကောင်းမဆွဲရင် သူ့ထိုက်နဲ့သူ့ကံ ဥပေက္ခာထားပေတော့။ သူများအတွက်နဲ့ ကိုယ်အဆင်းရဲမခံနိုင်ဘူး၊ ကိုယ့်ဘိုကိုယ့် ဟာ ကိုယ်လုပ်ပေါ့။ ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ ဘုရားဟောနဲ့ ကိုက်ညီနေတဲ့ ဂါထာက....

အတ္တ ဒတ္ထံ ပရတ္ထေန၊
ဗဟုနာပိ န ဟာပယေ။
အတ္တ ဒတ္ထ မဘိညာယ၊
သဒတ္ထ ပသုတော သိယာ။ ။(၁၆၆)

အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ....သူတပါး၏ များစွာသော အကျိုး စီးပွားအတွက်ကြောင့် မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို (အနည်း ငယ်မျှ) မဆုတ်ယုတ်စေရာ။ မိမိအကျိုးစီးပွားကို တိုးပွား အောင် လေ့ကျင့်အားထုတ်ရာ၏။

၅၄။ လူမိုက်နှင့်အတူခရီးသွားလျှင် ဒုက္ခတွေ့ရတတ်၏။
လမ်းမှားခြင်း၊ ဆူးစူး၍ဆူးထွင်ပေးရခြင်း၊ (ဘေးအန္တရာယ်
နဲ့ တွေ့တတ်ခြင်း များ ဖြစ်တတ်၏။) အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်
ဖြစ်တတ်သေး၏။ ‘အသေဝနာစ ဗာလာနံ’ ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာ
တရားတော်နဲ့ ညီ၏။

၅၅။ ပညာရှိနဲ့ ခရီးသွားလျှင် ချမ်းသာ၏။ ပညာရှိ
ရွှေကထားပြီး ကိုယ်ကနောက်လိုက်လျှင် အလွန်သက်သာ
ချမ်းသာ လိုရာခရီးချောချောမောမောရောက်၏။ ‘ပဏ္ဍိတာ
နစ္ဆ သေဝနာ’ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာတရားနဲ့ညီ၏ဟု ဆုံးမတော်
မူခဲ့၏။

၅၆။ ငဲ့ရင်စောင်းမယ်၊ စောင်းရင် မှောက်မယ်၊ မငဲ့နဲ့
သတိထား၊ သူတပါးအားနာတာနဲ့ ငဲ့လိုက်ရ၏။ အများ
သူငါ ဝိုင်းပြောတာ ငဲ့မိ၍ နောင်တနေ့ကျတော့ပေါက်ကွဲ
ပြီး ဒုက္ခရောက်၍ သံဃာစင်ပါမှောက်တတ်ကြောင်း သတိ
ပေးဆုံးမတော်မူခဲ့၏။ တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန် ပြုလုပ်
ရန်သတိပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေ၏။ သို့မှသာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်း
စဉ်သဘာဝကျကျ လမ်းမှန်ရပေမည်။ ဘယ်သူ့မှမငဲ့ရဘူး၊
ဘုရား ရွှေမျက်နှာတော်နဲ့ တရားတော် ကိုသာ ကြည့်ပြီး
ညှိပြီး တရားအားလျော်စွာ ဆောင်ရွက်ကြ။

၅၇။ ဘယ်ဂိုဏ်း ဂဏကလဲ၊ သုဓမ္မာ၊ ရွှေကျင်၊ ဒွါရ
စသည်ဖြင့်၎င်း၊ လယ်တီ၊ မင်းကွန်း၊ မိုးညှင်း၊ စွန်းလွန်း
စသည်ဖြင့်၎င်း မေးမြန်းတတ်ကြ၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
က.... “ဒို့တော့ ပင်မကြီးကဘဲ” ဟု မိန့်တော်မူလေ့ ရှိ၏။
(မြတ်စွာဘုရားဟော အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းအတိုင်း

အားထုတ်တာဘဲ။ မူလပင်မကြီးပေါ့။ ကိုင်းတွေ လျှောက်
လိုက်နေရင် ကိုင်းကျိုးကျတတ်တယ်။ ဘယ်ဂိုဏ်း ဖြစ်ဖြစ်
ဘုရားသားတော်ချည်းဘဲ ဘုရားစကား နားထောင် ကျင့်
သုံးရင် ကောင်းတယ်၊ နားမထောင်ရင် ဘယ်ဂိုဏ်းဖြစ်ဖြစ်
မကောင်းဘူး။)

၅၈။ လျှာမှာ မြက်ပေါက်ပြီး ငတ်မသေနိုင်ပါဘူး၊
ကိုယ်တော်တို့ မတရားသဖြင့် ဘုရားမကြိုက်တဲ့နည်းနဲ့ပစ္စည်း
လေးပါး ရှာဖွေသုံးဆောင်ခြင်း၊ မပြုကြပါနဲ့။ သမ္မာအာဇီ
ဝဖြစ်အောင် နေကြပါ။ (အသျှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ် လေ
နာထ၍ အသျှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်ဟာ နိယာဂုဆွမ်း အလှူ
ခံလာ၍ ပေးသော်လည်း ဆင်ခြင်ကြည့်ရာ ဘုမ္မစိုး နတ်၏
ပြောဆိုပြုလုပ်ချက် ကာယ၊ ဝစီဝိညတ် ပါနေသောကြောင့်
မသောက်တော့ချေ။ သွန်မှောက်ပစ်သောအခါ ရောဂါ
ပျောက်ကင်းလေ၏။

ငါ့ရှင်....အူအခွေလိုက် ထွက်၍ ဆာလောင်လှသဖြင့်
ရှာဖွေစေကာမူ ဝိနည်းနဲ့မညီသော ပစ္စည်းကို မစားမသုံး
ဆောင်ချေဟု မိန့်တော်မူခဲ့လေ၏။

ထို့ပြင် တမျိုးရှိသေး၏။ ဆရာတော် မဟာထေရ်ကြီး၏
တူတော် သံဃရက္ခိတ ရဟန်းအား “ငါ့ရှင်....ဤဆွမ်းဖြင့်
သင်၏ လျှာမပူလောင်စေနဲ့” ဟု ဆုံးမသတိပေးရာ အေး
နေသောဆွမ်းကို ဘာကြောင့် မပူလောင်စေနဲ့ဆုံးမသနည်း
ဟု ဆင်ခြင်လျက် ဘုန်းပေးသောကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့ဘူး
လေပြီ၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၌ ပါရှိ၏။)

၅၉။ မဂ်ဖိုလ်လိုချင်တဲ့သူတွေ တရား အားထုတ်ကြ၊ အညာမှာ ထန်းပင်ကပေါလှ၏။ ထို့ကြောင့် ဟောဟို ထန်းပင်ပေါ်က ထန်းရေသောက်ချင်ရင် ထန်းပင်ပေါ်တက်ပြီး သောက်ပေတော့ဟု လက်ညှိုးထိုးပြတာနဲ့ သမုတိသစ္စာ စာတတ် ပေတတ်များ ထိုးပြညွှန်ပြတာနဲ့တူတယ်။ လက်တွေ့က ထန်းပင်ပေါ် လှေခါးထောင်တက်၊ တခါ ခြေကွင်းစွပ်ပြီး ရောက်အောင်တက်၊ ရောက်တော့ ထန်းရေအိုး ငှဲသောက်ရုံပေါ့။ ဥပမာပြ ဟောတော် မူခဲ့၏။ စာချ၊ ဓမ္မကထိက၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ စသည်တို့သည် အကျင့်လမ်းကိုသာ ဟောကြား ညွှန်ပြကြကုန်၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသခင် ဟောကြားဆုံးမတော်မူခဲ့သည့် ပါဠိတော် ဓမ္မပဒ (၂၇၆) ဂါထာနှင့် ညီညွတ်ပါပေ၏။

တုမေဟိ ကိစ္စမာတပုံ၊
 အက္ခာတာရော တထာဂတာ။
 ပဋိပန္နာ ပမောက္ခန္တိ၊
 ဈာယိနော မာရဗန္ဓနာ။

အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ....သင်တို့သည် ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ ဘုရားသျှင်တို့သည် (လမ်းမှန်ကို) ညွှန်ကြားပြသရုံမျှ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ကျင့်ကြကုန်၍ ကိလေသာတို့ကို ရှို့မြှိုက်ကြကုန်သော သူတို့သည်သာ မာရ်မင်း၏ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြကုန်၏။

၆၀။ အုန်းသီးရိုက်ခွဲသလို မဂ်ဖိုလ် ဥပမာပေးတော်ခဲ့၏။ (ယောဂီသည် ဉာဏ်စဉ်အလျှောက် အဆင့်ဆင့် တက်ရောက်သာ၍ မဂ်ဖိုလ် ရတော့မည့်အခါ၌ မိမိ၏ အတွင်း

သန္တာန် ဟဒယဝတ္ထု၊ အကြည်အိမ်တွင် ဥပမာအားဖြင့် အုန်းသီးကြီးတလုံးကို ရိုက်ခွဲလိုက်သောအခါ အရှိန်ပြင်းစွာ ဒိုင်းကနဲကွဲ၍ အစိပ်စိပ်အမှုာမှုာ လွင့်ကျသွားသလို ပယ်သတ်အပ်သော ကိလေသာကို ဖြိုခွင်း ပယ်သတ်သွားခြင်းဖြင့် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲစေ၏။ ထိုသို့ မဂ်ကံ ပယ်သတ်သွားသည်နှင့် မရှေးမနှောင်း ဖိုလ်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်၍ အေးငြိမ်းသော 'သန္တိသုခ'ကို မျက်မှောက် ပြုရပေ၏။ အေးငြိမ်းချမ်းသာသည်မှာ ဥပမာ-ရေချမ်းအိုးပေါင်း တထောင်ဖြင့် ဦးခေါင်းမှ လောင်းချခံရဘိသကဲ့သို့ပင်တည်း။

၆၁။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် မဂ်ဝင်ပုံတရားမှာ “ဉာဏ်စဉ်ဆယ်ပါး ရောက်၍ သင်္ခါရပက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဖြစ်တဲ့အခါမှာ စွန့်လိုက်ရင် တခါထဲ မဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားတော့တာဘဲ” ဆရာတော်ကြီးတုန်းက ဒီနေရာရောက်ရင်း ပြန်လျှော့ကျရင်းနဲ့ ဒုက္ခများခဲ့တယ်၊ နောက်တော့ ဖြစ်ချင်ရာ ဖြစ်ရောဟယ်ဆိုပြီး အသာမျှဉ်းပြီး လျှော့ချလာတော့မှဘဲ ဒင်းကနဲ ပွင့်လင်းသွားတော့တယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်ခင်မှာ ချိန်ခွင်လျှာ တဖက်ထွက်နေတာကြီး ပေါ်လာတာ မြင်ရတော့ ငါ့တော့ ကုသိုလ်ဘက်တော့ များနေပြီ လွန်နေပြီ၊ နဲနဲလျှော့ချမှဘဲဆိုပြီး မျှဉ်းပြီး လျှော့ချမှရတာ။ သေတော့ မလောက် ကြပ်တက်လာတာဘဲ၊ သေချင်သေဆိုပြီး သေဝံ့စွန့်ဝံ့မှရတာ။ အဲဒါ နောက်ဆုံး ဉာဏ်သင်္ခါရပက္ခာမှာ စွန့်စားရတာ၊ ဒီတော့ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဖြစ်ပြီး ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ အဲဒီ ဂေါတြဘူက နိဗ္ဗာန်ကို ညွှန်ပြလို

မြင်ရတယ်၊ စိတ်က အာရုံပြုပြီးမြင်တာ။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ရှာတော့ အသက်ထွက်သွားသလိုဘဲ ဖြစ်တယ်၊ အသက် ထွက်ပြီး သေတယ်ဆိုတာ တအိမ်မကောင်းလို့ တအိမ် ပြောင်းတာဘဲ။ နိဗ္ဗာန်မှ ကူးလို့မရတော့ ခန္ဓာကိုယ် ပြန် ရောက်လာတော့တာဘဲ။

(အဲဒီ သေသလို ပြတ်ထွက်သွားတာဟာ မဂ်ပေါ့။) အဲဒီတော့ ဖိုလ်-ဖိုလ်-ဖြစ်ပြီး (အနဲဆုံး ၂-ကြိမ်၊ အများဆုံး ၃-ကြိမ်ကျပြီး ဘဝင်စိတ် ဖြစ်သွားတာပေါ့။) ဒါကြောင့် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဖြစ်ပြီး (ဇော ခုနစ်ကြိမ် ကျတယ်ဆိုတာ ပေါ့) ၁-ပရိကံ၊ ၂-ဥပစာ၊ ၃-အနုလုံ၊ ၄-ဂေါတြဘူ၊ ၅-မဂ်၊ ၆-ဖိုလ်၊ ၇-ဖိုလ်။ ထိုနောက် ဘဝင်၊ ဘဝင်ကျ၏။ တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်က ပရိကံမပါဘူး၊ ဖိုလ်က သုံးကြိမ်ကျတယ်။ မှတ်ကြပေရော့။

၆၂။ ရွှေဆက်ပြီး တဆင့်ထက်တဆင့်မြင့်အောင် အား မထုတ်ဘဲ ချမ်းသာလေး မှိန်းနေသူ၊ ဖိုလ်ချမ်းသာခံစားနေ ချင်သူကို ဆရာတော်ကြီးက “ရပြီးသား ဖွတ်ကလေး-ဖင် လှန်ကြည့်နေတာနဲ့ တူတယ်” ဟု ဆုံးမလေ့ရှိ၏။ မှုဆိုးဟာ တောလိုက်လို့ ဖွတ်ကလေးတကောင်ရတာနဲ့ ဖင်လှန်ကြည့် နေတာနဲ့ တူ၏။ ရွှေဆက် မဂ်ဖိုလ်ရအောင် အားမထုတ် တော့ဘူး၊ ချမ်းသာ ခံစားနေခြင်းကြောင့် သတိပေးဆုံးမ တော်မှုခွဲ၏။

၆၃။ တောလိုက်မှုဆိုးဟာသားကောင်ရရင် ကျောကုန်း ပေါ် ပစ်တင်ပြီး နောက်တကောင် ထပ်ပစ်တယ်။ နောက် တကောင်ရရင်လဲ ကျောပေါ် ပစ်တင်ပြီး နောက်ထပ်ပစ်

ပြန်တယ်။ သားကောင်ရပြန်တော့ ကျောပေါ်ပစ်တင်ပြီး နောက်တကောင်ပစ်ပြန်တယ်။ လေးကောင်ရမှ ပြည့်ပြည့် ဝဝချက်စားသလိုဘဲ။ မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါးရမှ ကိစ္စ ပြီးတယ်။မလျှော့ကြနဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်ကြဟု ဆုံးမတော် မူခဲ့၏။

၆၄။ ပစ်တိုင်းထောင် ကြိုးရှုပ်မနေနဲ့၊ တရားအားထုတ် ဟု သတိပေး၍...ထနောင်တိုင်ကဒေါ်တင်သည် လင်သား ဆုံးပြီး တူတွေ တွယ်တာနေတဲ့ သံယောဇဉ်ဖြတ်၍ စွန်း လွန်းဂူကျောင်း ရောက်ခါတရားအားထုတ်နေရာ ယခုတိုင် ရှိနေ၏။

၆၅။ သမထသန်ရင် လမ်းလွဲလိုက်တတ်တယ်။လောကီ အမြင်တွေအကြားတွေနောက် လိုက်တတ်တယ်။ ဈာန်လမ်း ရသူများ အထင်ကြီးတတ်တယ်။ ရဟန္တာ ထင်ကြတယ်။ တဘက်သန် နေတတ်တယ်။ နိကန္တိခံတတ်တယ်။ သူ့ဘဝ တွေမြင်၊ အကြားတွေရ၊ နတ်ဗြဟ္မာနဲ့စကားပြောရပြီး လမ်း လွဲတတ်ကြ၏။ဝိပဿနာနဲ့ယှဉ်တဲ့သမာဓိမှ (ဈာန်အခြေခံ၍ ဝိပဿနာရှုမှ) ဝိပဿနာနဲ့ယှဉ်တဲ့သမာဓိမှ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင် တယ်။ ဓူတင်ဆောင်သမားတွေ ပိုဆိုးတယ်။ စားချိန်စား၊ အိပ်ချိန်အိပ်၊ မအိပ်ဘဲ မစားဘဲမနေနဲ့ဟုအမိန့်ရှိ၏။ (မအိပ် မစား အလွန်အကျွံ အားထုတ်လွန်လျှင် မဂ်မရနိုင်ချေ။ ဓူတင်ကား အမွန်းတင် သိလဖြစ်၏။ လုပ်နိုင်ကောင်း၏။ စံနစ်ကျပါစေ။ ရိုးရိုးသိလစင်ကြယ်ရင်ဖြစ်၏။

၆၆။ မတင်းတိမ်ရဘူး။ တရားအားထုတ်ရရင် မတင်း တိမ်ရချေ။ တင်းတိမ်နေရင် ကောင်းပါ့မလား၊ စပါးတင်း

ဟာ တိမ်တိမ်လေးဆို ဘယ်ကောင်းမလဲ။ ဒါကြောင့် မတင်းတိမ်ကြနဲ့။ (မဂ်ဖိုလ်ရသူအစစ်ကားမတင်းတိမ်ကြချေ။ တရားနဲ့မွေ့လျော်၏။) ပခုက္ကူ ဒေါ်မမက လျှောက်ထား၏။ ပဋာစာရီဝတ္ထု၊ ဆရာတော်ကြီးဟော၍၊ ငါ့ဟောတာဘဲဟု လင်ဆုံးပြီးနောက် မြင်းခြံစွန်းလွန်းဂူကျောင်း၌ တရားအား ထုတ်၍ စွဲမြဲနေလေ၏။

၆၇။ မြေကြီးလိုသည်းခံရတယ်။ မြေကြီးကို ဖနောင့်နဲ့ ပေါက်တော့ ဘယ်သူနာသလဲ။ ဖနောင့် နာပါတယ်ဘုရား။ အေး-အဲဒီလိုဘဲ ဘယ်လိုပြောပြော ဘယ်လိုလုပ်လုပ် ကိစ္စ မရှိဘူး၊ သူတို့ အကုသိုလ်နဲ့ သူတို့ဘဲ၊ သည်းခံနေ။

၆၈။ မိမိစိတ်မိမိပြုပြင်မှရမယ်။ မိမိဆုံးမတော့မှရတယ်။ ဘောလုံးပွဲဝါသနာအိုး ယောဂီတွေလစ်ပြီး ဘောပွဲကြည့် မှန်းသိ၍ ငါလဲ ရှေးတုန်းကဝါသနာပါတယ်။ သွားသာ သွားကြ ငါ့ချောင်းချောင်း ကြည့်မနေကြနဲ့။ “ကိုယ့်စိတ် ကို ဆုံးမမှ ရမယ်မှတ်” ။ ဦးညိုက လျှောက်ထားလေသည်။

၆၉။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး နောက်ဆုံး စကားမှာ.... “အရိယာတွေအများကြီးကျန်သေးတယ်” ဟု အမိန့်ရှိတော် မူခဲ့၍ ယောဂီအပေါင်းတို့ ကြိုးစားအားထုတ် ကြပါကုန် လော့။ ယခုဘဝ၌ပင်လျှင် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏။ အလွန်အားရှိ ဘွယ် ကောင်းလှ၏။

၇၀။ တပည့်အများက ဆရာတော်ဘုရားကြီးပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသောအခါ အခြားအခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်များလို ထင်းကြမ်းတွေနဲ့မီးမသင်္ဂြိုဟ်နိုင်ပါ။ နံ့သာဖြူ၊ နံ့သာနီ၊ ကရ မက်စသော အမွှေးအကြိုင်တွေနဲ့သာ သင်္ဂြိုဟ်ပါမယ်ဘုရား

ဟု လျှောက်ထားရာတွင် အမိန့်ရှိတော်မူသည်မှာ “ဒို့သေလို့ ရှိရင် ဘယ်သူကိုမျှ ဒုက္ခမပေးပါ။ စကားကုန်ပြောလိုက်မယ် ထင်းတချောင်း ရေနံဆီတပုလင်း အကုန်မခံကြလေနဲ့၊ ထိုးထားလိုက်”။ ထို့ကြောင့် တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးသောဘဏသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်ကို မဖျက်ဆီးမူ၍ နောင်လာနောက်သား၊ သိကြား၊ မြဟွာ၊ လူ၊ နတ် တကာအပေါင်းတို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် ပူဇော်ကန်တော့ နိုင်ကြစေခြင်းအကျိုးငှါ ဂန္ဓကုဋိ သံသရာအေး စေတီတော် မြတ်ကြီးအလယ်၌ ရွှေပြသဒိထံမှာ ထားခဲ့လေ၏။ ယခုအခါ ဆယ့်ကိုးနှစ်ကြာခဲ့လေပြီ။ (၁၃၃၂-ခုနှစ်။ ၁၉၇၀-ခုနှစ်)။ ရွှေ (၁၃၃၉)ခုနှစ်(၁၉၇၇-ခုနှစ်)တပေါင်းလဆန်း ၂-ရက်နေ့တွင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး အနှစ်တရာပြည့် မွေးနေ့ ကျင်းပမည်ဖြစ်ပေ၏။ ယောဂီရဟန်းရှင်လူ အပေါင်းတို့ ကြိုးစားကြကုန်လော့။

**စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဥပနိသျည်း အားထုတ်နည်း**

“ဒါယကာ ဒါယိကာမကြီးတို့ သံသရာခရီးမှာ မျောနေတာ မဆင်းရဲဘူးလား ?။”

“မှန်လှပါ-အလွန်ဘဲဆင်းရဲလှပါတယ်အသျှင်ဘုရား။”

“ဆင်းရဲကြလျှင် ချမ်းသာကို မလိုချင်ဘူးလား ?။”

“မှန်လှပါဘုရား ချမ်းသာကို အလွန်ဘဲ လိုချင်ကြပါ တယ်ဘုရား။”

“အေး-ချမ်းသာကိုလိုချင်ကြရင် အမိနဲ့အဘကို သတ်ရမယ်။ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်တဲ့ ပြည်ရှင်မင်းကြီး နှစ်ပါးကိုလဲ သတ်ရမယ်။ သူလျှိုတကျိပ်နှစ်ယောက်ကိုလဲ သတ်ရမယ်။ သို့သော် မိဘနှစ်ပါးကတော့ ကျေးဇူးကြီးလှ၍ တကြိမ် သတ်ရုံနဲ့ မသေနိုင်၊ လေးကြိမ်တိုင်တိုင်သတ်မှ သေတယ်။ မိဘနှစ်ပါးဆိုတာ တဏှာနဲ့ မာနကို ဆိုလိုတာ။ ပြည်ရှင်မင်းကြီးနှစ်ပါးဆိုတာ သဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ဆိုလိုတာဘဲ။ သူလျှို တကျိပ်နှစ်ယောက်ဆိုတာ အတွင်း အာယတနခြောက်ပါးနဲ့ အပြင်အာယတနခြောက်ပါးကိုဆိုလိုတယ်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်က ဝက်ဝံတ္တိအားဖြင့် ဟောတော်မူခဲ့သော တရားဖြစ်၏။ ဓမ္မပဒပါဠိတော် ဂါထာ (၂၉၄) ဖြစ်ပေ၏။

မာတရံ ပိတရံ ဟန္တာ၊
 ရာဇာနော ဒွေစ ခတ္တိယေ။
 ရဋ္ဌံ သာနုစရံ ဟန္တာ၊
 အနိဿော ယာတိ ဗြာဟ္မဏော။

အမှန်အဓိပ္ပာယ်မှာ-တဏှာတည်းဟူသော အမိကို၎င်း၊ ငါ့ဟူသောမာနတည်းဟူသောအဘကို၎င်း၊ သတ္တဝါ၏ဝိညာဉ်သည် အမြဲတည်၏ဟု ယူသော သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တဝါသေလျှင် တဖန် ပြန်မဖြစ် ပြတ်၏ဟုယူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟူသော ရေမြေသနင်းမင်းနှစ်ပါးတို့ကို၎င်း၊ ကပ်ငြိစွဲလမ်းခြင်း တည်းဟူသော အခွန်သိမ်း အမတ်နှင့်တကွ အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါးတည်းဟူသော တိုင်းပြည်ကို၎င်း သတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီး၍ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲကင်းစွာ သွားလေ၏။

ကဲ-ချမ်းသာကိုလိုချင်၍ သတ်ချင်ကြပါမူ စန္ဒရုတ်မင်း စစ်တိုက်သလို အတွင်း အာယတန ခြောက်ပါး၊ အပြင် အာယတန ခြောက်ပါး ရှိသည်တွင် အပြင် အာယတန ခြောက်ပါးကို ရှေးဦးစွာ သတ်ရမယ်။ သတ်နည်းမှာ....

ရှေးဦးစွာ ဘုရားကန်တော့ “နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ” ဦးချပြီး သုံးကြိမ်ဆိုရ၏။

သီလခံယူကြ၊ ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ကိုးပါး၊ ဆယ်ပါးသီလတို့ တွင် မိမိတို့စွမ်းနိုင်သလို ခံယူရ၏။ ယောဂီများက ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ သီလရှင်က ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါး၊ ကိုရင်က ဆယ်ပါး ယူကြရ၏။ ရဟန်းများက (၂၂၇) သွယ်သော သိက္ခာပုဒ် ဝိနည်း ဒေသနာအရ ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် သုဒ္ဓိလေးပါး သီလ လေးဆူ အရေးယူကာ ဖွေးဖြူစေရ၏။ အာပတ်များရှိက ဒေသနာကြား၍ ဝတ်စောင့်စရာရှိက ဝတ်စောင့်ပြီးမှတရား အားထုတ်ကြရ၏။

တရားအားမထုတ်မီ ပုဗ္ဗစရိယ ပရိကံပြုရ၏။ လိုက်ဆိုရ ၏။

မြတ်စွာဘုရား....ဘုရားတပည့်တော်၏ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ် နာမ်နှစ်ပါးကို ယခု တရားအားထုတ်သောအချိန်အတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရားအား နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်း၍ ဣဒါနိန်းပါ၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ဖြစ်တော်မူသော စွန်းလွန်း ဂူကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးဘုရား....ဘုရားတပည့်တော်၏ ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ယခု တရား အားထုတ်သော အချိန်အတွင်း၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား နိဗ္ဗာန်ကို ရည် မှန်း၍ ဣဒါနိန်းပါ၏။ သုံးဆယ့်တစ်ခု၌ ကျင်လည်ကြကုန်သော

ဝေနေယျ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် (ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ၃-ကြိမ်) ဤကောင်းမှု ဤကုသိုလ်တို့၏ အဘို့ဘာဝကို သုံးဆယ့်တစ်ခု ကျင်လည် ကြကုန်သော ဝေနေယျသတ္တဝါအပေါင်းတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အမျှယူတော်မူကြပါကုန်။ အမျှ....အမျှ....အမျှ။

ထိုနောက် တရားအားထုတ်ခါစ ဖြစ်စေ၊ အားထုတ်ပြီး မှဖြစ်စေ သံသရာကြွေး ရှင်းကြရ၏။ တောင်းပန်ဝန်ချခြင်း နှင့် သည်းခံခွင့်လွှတ်ခြင်း သဘောတရား ဖြစ်၏။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတော်နှင့် အရိယာများ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာတို့ အား သံသရာကြွေးရှင်းရ၏။ ယောဂီ အချင်းချင်းလည်း သံသရာကြွေး ရှင်းရ၏။

သံသရာကြွေးရှင်းပုံ.... အသျှင်ဘုရား-ဘုရားတပည့်တော် သည် သံသရာဘဝ အဆက်ဆက်ကစ၍ ယနေ့ယခုတိုင် အောင် ကာယကံမှု အပြစ်ကြီးငယ်၊ ဝစီကံမှု အပြစ်ကြီးငယ် မနောက်မှု အပြစ်ကြီးငယ်၊ တကြိမ်တခါ တရံတဆစ် ပြစ် မှားကျူးလွန် မိခဲ့သည်ရှိသော် ထိုအပြစ်တို့ကို ဘုရားတပည့် တော်အား သည်းခံ ခွင့်လွှတ်တော်မူပါဘုရား။

အချိန်မပိုင်းနဲ့၊ မိမိတတ်နိုင်သလောက် စွမ်းနိုင်သလောက် အားထုတ်ပါ။ (ဤတွင် ဝါရင့် ယောဂီများကို ဆိုလို၏။ အားထုတ်ခါ၌ တနာရီအနဲဆုံး အားထုတ်ရ၏။ တတ်နိုင် လျှင် တနာရီခွဲ၊ နှစ်နာရီ၊ သုံးနာရီ အားထုတ်ရ၏။ အချို့ (၁၅) မိနစ်၊ နာရီဝက် အားထုတ်ပြီး ထသွားကြကုန်၏။ မထိမိဖြစ်၍ ပေါ့တီးပေါ့တနိုင်၏။ ရီစရာ ဖြစ်လာ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ရာ၌ တနေ့ ၂၄-နာရီတွင် နာရီ ၂၀

အားထုတ်ရကြောင်း မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော် (၂၉၄) ၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လိုသော ယောဂီရဟန်းသည် နေ့ညဉ့် တရက်လုံးကို (၆) ပုံ-ပုံ၍ တပုံစာ (၄) နာရီမျှ အိပ်သင့်၏။ ထိုလေးနာရီထက် ပိုလွန်၍အိပ်လျှင် အအိပ်များသူ ဟု ဆိုရာ၏။ ၎င်း အဋ္ဌကထာအဖွင့်၌ တနေ့လုံး စကြိုသွားခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းဖြင့် အကုသိုလ်တရားတို့ မဝင်အောင် ပိတ်ပင်တားဆီးလျက် စိတ်ကို သုတ်သင်စေရာ၏။ ညဉ့်၌ ပထမယာမ်၊ ပစ္ဆိမယာမ်ပတ်လုံး ထိုနည်းတူ သုတ်သင်ရာ၏။ မဇ္ဈိမယာမ်၌ကား လက်ျာနံပါးဖြင့် စောင်းလျက် လက်ခြေတို့ကို ကောင်းစွာထားပြီးလျှင် သတိသမ္ပဇင်ရှိလျက် ထအံ့ဟူသော အမှတ်သညာနှင့်တကွ အိပ်ရာ၏။ ဤသို့ မဇ္ဈိမယာမ်မှတစ်ပါး အချိန်ရှိသရွေ့ ကိလေသာတို့ကို ပိတ်ဆို့လျက် စိတ်ကို သုတ်သင်သောရဟန်းသည် နိုးကြားခြင်းနှင့် ယှဉ်သော (ဇာဂရိယာနုယုတ္တ) ရဟန်းမည်၏။

အသွေးအသား ခန်းခြောက်၍ အရိုးအရေမျှ ကြွင်းကျန်သော်လည်း မလျော့သော လုံ့လရှိသူသည် အာတာဝိမည်၏။ ထိုလုံ့လမျိုး ရှိသူသာ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ထိုက်တန်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရလိုသူသည် ထိုလုံ့လမျိုးရှိရာ၏။

အပျင်းကြီးခြင်း၊ မာယာများခြင်း၊ ရယ်မြူး ပျော်ပါးလိုခြင်း၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်း၊ သပိတ်သင်္ကန်း စသည်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်းမှ ကင်းရှင်းစေရမည်။

ထိုင်အားထုတ်ပုံ၌ ဣရိယာပုထိကို ကြာမြင့်စွာ မပြောင်းလဲဘဲ နေနိုင်မည့် ဣရိယာပုထိဖြင့် ထိုင်ပါ။ တင်ပလ္လင်ခွေ၍ ၎င်း၊ မဟာပလ္လင်ခွေ၍ ၎င်း၊ ခူးတုပ်၍ ၎င်း ကြိုက်သလိုထိုင်

ပါ။ [ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ (၂၀၆) ၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ....ဣရိယာပုထိလေးပါးတွင် သုံးပါးကား မတင့်တယ်၊ မလျှောက်ပတ်ချေ။ စကြိုသွားသော ရဟန်းသည် လက်၊ ခြေ၊ ခေါင်းလှုပ်၏။ ရပ်နေသော ဣရိယာပုထိသည် ကိုယ်ဆင်းရဲ၍ ညောင်းညာ၏။ အိပ်နေသော ဣရိယာပုထိသည် နှစ်သက်ဘွယ်မရှိ။ (အိပ်ပျော် တတ်သေး၏။) ထိုကြောင့် နေ့ဆွမ်းစားပြီး နေ့သန့်ရာ၌ တံမြက်လှည်း၍ ခြေလက်တို့ကို ရေဆေးကြောခါ သရေနွယ်အခင်း၌ မဟာပလ္လင်ထိုင်၍ စတုတ္ထဈာန် ဝင်စားခြင်းသည် အလွန် တင့်တယ်ပါပေ၏။ ကြည်ညိုဘွယ် ဆောင်ပါပေ၏။]

အားထုတ်ခါစ ယောဂီများ ရိုးရိုး တင်ပလ္လင်ခွေထိုင် အားထုတ်ရ၏။ အားထုတ်ဘူးသူများကမူ မဟာပလ္လင်ခွေထိုင်အားထုတ်နိုင်၏။ အာရုံ တပါး စိတ်မသွားအောင် မျက်စိကိုမှိတ်၊ ပါးစပ်ကိုပိတ်၊ နားကိုလည်း ပိတ်ဆိုတာ အသံကြားရာအာရုံမပြုနဲ့၊ နှာသီးဝ ကာယတံခါးပေါက်က ဝင်လေထွက်လေကို မသိဘဲနဲ့ မဝင်ရလေအောင်၊ မထွက်ရလေအောင် သတိပြု သတိထား အားထုတ်ကြရ၏။

လေတိုးဝင်တိုင်းဝင်တိုင်း သိ-သိ နေရမည်၊ လေတိုးထွက်တိုင်းထွက်တိုင်း သိ-သိ နေရမည်။ အရှုအရှိက်လဲ မှန်မှန်လည်ပတ်နေရမည်။ အဝင်အထွက်လေညီမျှနေရမည်။ မရပ်ရ၊ မနားရ၊ ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း မနေရ။ ဝင်လေထွက်လေ ဆက်စပ်နေရမည်၊ လည်ပတ်နေရမည်။ ဥပမာ.... အဝင်လေတထောင်ရှိရင် အထွက်လေလဲ တထောင်ရှိရမည်။ အဝင် တထောင်ရှိကြာရင် အထွက်လဲ တထောင်ရှိကြာရ

မည်။ ပထမအစ၌ ရှည်ရှည်ဆွဲသွင်းရ၏။ ရှည်ရှည်ဆွဲ
ထုတ်ရ၏။ အရှိန်ကလေးရလာပြီး နောက် ဒုတိယခပ်မြန်
မြန် တိုတိုရှည်သွင်းပြီး ခပ်မြန်မြန် တိုတိုထုတ်ရ၏။ အချိန်
အတော်ကြာသောအခါ တတိယ နှာသီးဖျားအစ ရင်ချိုင့်
အလယ် ချက်အဆုံးထိအောင် တိုးဝင်လာသောလေ၊ ဝါ-
ရှိုက်သွင်းသောလေ၊ အဆုံးချက်မှတဖန်၊ ရင်ချိုင့်အလယ်၊ နှာ
သီးဖျားအထိ တိုးထွက်သွားသောလေ၊ ဝါ-ရှည်ထုတ်သော
လေတို့ကို သတိနဲ့ အသိပွတ်ကပ်ဆွဲရှိုက်ရ၏။ ဤတတိယ
အချက် ရှိုက်နည်းကား ခက်ခဲ၏။ ပင်ပန်း၏။

စတုတ္ထအချက်ကား....အရှည်အရှိန်ပြင်း၍ ကြမ်းတမ်းခြင်း
ကို သိမ်မွေ့ ငြိမ်သက်သွားအောင် ဝင်လေ ထွက်လေကို
သိနေရမည်။ တရားအားထုတ်လေ့ကျင့်ရာ ပြင်းထန်နေပြီး
အချိန်တနာရီကြာသောအခါ “အရှည်-ဝေဒနာလိုက်” ဟု
ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက သတိပေး၍ဖြစ်စေ၊ မိမိဘာသာရပ်သည်
ဖြစ်စေ၊ အရှည် ဝေဒနာလိုက်ရ၏။ ဤကား ဘုရားဟော
စတုတ္ထအချက်နဲ့ကိုက်ညီသွားတော့၏။ သာမန်လူတိုင်း အရှည်
မျိုးရောက်နေ၏။ အမှန်တကယ် စံနစ်တကျ အားထုတ်သူ
သည် ဤနေရာ၌ အရှည်အရှိန်ချုပ်ငြိမ်း၍ စတုတ္ထဈာန်ရ၏။

(၁) ပထမအချက် မှန်မှန်ဖြည်းဖြည်းရှည်ရှည်ရှိုက်ရာ
အချိုးကျလျှင် လေကြောင်းအပြုကြီးမြင်ရ၏။ ဗဟိဒ္ဓနိမိတ်
တွေ မြင်ရတတ်၏။ တော၊ တောင်၊ ပုထိုးစေတီ၊ ဂူ၊ ကျောင်း၊
ပြာသာဒ်၊ ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ စသဖြင့် အမျိုး
မျိုး မြင်ရ တွေ့ရ၏။ ဤနိမိတ်များ ဆက်အားထုတ်၍
ပထမဈာန်ရနိုင်၏။ ဝီတိသောမနဿ ဖြစ်တတ်၏။

(၂) ဒုတိယအချက်ကား... တိုတိုမြန်မြန် ရှုရှိုက်သော် အချိုးကျလျှင် အထက်ပါနိမိတ်မျိုးတွေ မြင်ရတတ်၏။ သို့သော် မကြာတော့၊ အပျောက်မြန်၏။ ပထမ၊ ဒုတိယ ဈာန် ရနိုင်၏။

(၃) တတိယအချက်ကား....ခက်ခဲ၏။ ပင်ပန်း၏။ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး (နှာသီးဖျား၊ ရင်ချိုင့်၊ ချက်) ဝင်တိုင်းထွက်တိုင်း ပွတ်ကပ် ရှုရှိုက်ရ၏။ ဤကား ဘုရားဟောသတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်၌ ဥပမာပေးသည့် ပွတ်ဆွဲသောအတိုင်းဖြစ်၏။ ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိတော်လာ လွှဲဆွဲသည့်ဥပမာအတိုင်းပင် တည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ဝိနည်း အဋ္ဌကထာများ၌ လွှဲဆွဲဥပမာ၊ ပုခက်လွှဲဥပမာ၊ တံခါးစောင့် ဥပမာများ အတိုင်း ဝင်လေထွက်လေကို ပွတ်ကပ်ဆွဲပြီး ရှုရှိုက်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားဟောပါဠိအဋ္ဌကထာနဲ့ ကိုက်ညီပါပေ၏။

ဤသို့ ရှုရှိုက်ရာ တကိုယ်လုံး လေတွေဝင်လာ၍ ပြည့်ပြီး လာလိုက်၊ ပိန်ရှုံ့ကျသွားလိုက်နဲ့ ရာဘာဘောလုံး လေ မထိုးခင် ပိန်ရှုံ့နေသလို၊ လေထိုး၍ပြည့်နေသလို ဖြစ်နေတာတွေ့ရ၏။ လေတွေ မွေးညှင်းပေါက်က ထွက်နေသလို၊ ရေပန်းကလေးတွေ ထွက်နေသလို တွေ့မြင်ရ၏။ မီးပန်းကလေးတွေ ထွက်နေသလိုမြင်ရ၏။ အဇ္ဈတ္တအမြင်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ထဲရှိ အူ အသဲ နှလုံး အရိုး အသား အသွေး စသဖြင့် မြင်ရ၏။ တကိုယ်လုံး အဝတ်မပါ မြင်ရတတ်၏။ ဦးခေါင်း၊ ခြေထောက်၊ လက် စသည် ပုတ်ကျတာမြင်ရတတ်၏။ တခါ တရံ ခါးပြတ်ထွက်သွား၏။ ခေါင်းပြတ်ကျလာ၏။ ဒူးပြတ်သွား၏ စသဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ဖြစ်ပျက်စမြင်တတ်၏။

တကိုယ်လုံး တုန်လှုပ်နေ၏။ နတ်ပူးသကဲ့သို့ပင်တည်း။ ခန္ဓာ
 ကိုယ်မီးလောင်ပြာကျသွား၏။ ရေတသွင်သွင်စီးကျပျောက်
 ကွယ်သွား၏။ အမှုန်အမွှားဖြစ်၍ လေတိုက်ပျောက်ကွယ်၏။
 အမျိုးမျိုး တွေ့ကြုံရတတ်ပေ၏။ ဤနေရာ၌ တတိယဈာန်၊
 စတုတ္ထဈာန်အထိ ရတတ်၏။

ဤကပ်ဆွဲရုဂ္ဂိုဏ်နည်းကား ဇွဲသတ္တိဖြင့် အားထုတ်ရ၏။
 ဝင်လေ့ထွက်လေ့မပြတ်စေရ၊ ဆက်တိုက် ဆက်စပ်နေရ၏။
 ပန်ကာလည်ပတ်သလို၊ ဒိုင်နမိုစက် လည်သလို ဖြစ်နေ၏။
 လှံလဝီရိယကောင်းကောင်းဖြင့်ကြိုးစားအားထုတ်၍ကာမ၊
 ဗျာပါဒ၊ ဝိဟိံ သဝိတက်တွေ မဝင်လာနိုင်အောင် ခပ်တင်း
 တင်းခပ်မှန်မှန်အချိုးကျရုဂ္ဂိုဏ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိနမိဒ္ဓမဝင်
 နိုင်ချေ သို့သော် တကိုယ်လုံး ပူထူပြီး ချွေးတွေထွက်လာ၏။
 ပင်ပန်းဆင်းရဲလာ၏။ အရူအရိုက် ရပ်သွားတတ်၏။ ထစ်
 ငေါ့ဖြစ်လာတတ်၏။ တံထွေးထွေးချင်သလိုလို၊ လည်ချောင်း
 ယားသလိုလို၊ ကပ်သလိုလို၊ ရင်ကြပ်ပိတ်ဆို့ နေသလိုလို
 မောဟိုက်ဖြစ်လာတတ်၏။ ဒီနေရာမှာမလျော့ရ၊ ဆက်-ရ
 အောင်ရ။ နှာခေါင်းပိတ်သလိုလို၊ နှာရည်ယိုကျခြင်း၊ နှပ်
 ထွက်ခြင်း၊ သလိပ်ကပ်ခြင်း စသဖြင့် အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်
 နောက်ရှက်တတ်၏။ ဤနေရာ၌ အရူအရိုက်ပြင်းထန်၍ ရူး၍
 ရူး၍ အသံဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ ပန်းပဲဖို လေထိုးသကဲ့သို့
 မြည်၏ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြထား၏။ နှာသီးဖျား
 ၌ စူးစိုက်၍ ဝင်လေ့ထွက်လေ့ ထိရာတွင် သတိစွဲမြဲစွာ အရူ
 အရိုက်မှန်မှန်ဖြစ်နေခိုက် လှဆွဲသကဲ့သို့ အသံ မြည်လာ
 တတ်ပေ၏။ ထိုအခါ ဝင်လေ့နောက်လိုက်မိ၍ ဝမ်းထဲမှ

နိမိတ်တွေမြင်ရတတ်၏။ ထွက်လေနောက်လိုက်မိ၍ အပြင်
နိမိတ်တွေ မြင်ရတတ်၏။ အလိုမရှိအပ်ချေ။ တုန်လှုပ်တတ်
၏။ ရှစ်မျိုး တုန်လှုပ်တတ်၏။ ရှေ့၌ အထူးဖော်ပြ ရှင်းလင်း
မည် ဆက်ဖတ်ပါလေ။ အချို့ ဤနေရာတွင် ကြောက်ကြ
လန့်ကြ၏။ လက်လျော့၍ အားမထုတ်ချင်သူတွေ၊ ထွက်
ပြေးသွားသူတွေ ကြုံတွေ့ရဘူး၏။ ဤနေရာကျော်လွန်အောင်
အားထုတ်ရ၏။

သို့မှသာလျှင် အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း ပထမစတုတ္ထ
အရ နောက်ဆုံး အချက်၌ အရှုအရှိက်ပြင်း၍ ကြမ်းတမ်း
ခြင်းကို သိမ်မွေ့နူးညံ့ငြိမ်သက်သွားအောင် အားထုတ်ရမည်
ဖြစ်ပေ၏။ ဤနေရာ၌ အဓိပ္ပာယ်ကွယ်၍ ၎င်းနေ၏။ အဋ္ဌက
ထာအဖွင့်အရ အဘယ်ကြောင့် အရှုအရှိက်ပြင်းထန် ကြမ်း
တမ်း ဖြစ်လေထွက်လေဟု ဖွင့်ပြရသနည်း ?။

၆၂၈

ဤအချက်ကို အာနာပါနဿတိ ပျော့ပျော့သက်သက်
သာသာ အားထုတ်သူများ မသိကြချေ။ နားမလည်နိုင်ကြ
ချေ။ သဘောမပေါက်ကြ၊ မကြိုက်နှစ်သက်ကြချေ။ မှန်၏။
ရက်ရက်စက်စက် အားမထုတ်ဘူးသူ မသိနိုင်ချေ။ ဒီနေရာ
ကျော်လွန်အောင် အားမထုတ်ဘူးသူလည်း မသိနားမလည်
ကြချေ။ ခက်ခဲ၏။ ဆင်းရဲ၏။ မတတ်နိုင်ကြကုန်။ လက်လျော့
ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်၍ ဇွဲ
ကောင်းသူ လုံ့လဝီရိယရှိသူများ စိတ်ပါလက်ပါ အားရ
ပါးရ သဒ္ဓါတရား ကောင်းကောင်းနဲ့ အားထုတ်နေစ ရှေး
ဦးပိုင်းကို တွေ့မြင်ကြသော ရဟန်းရှင်လူ အပေါင်းတို့သည်

ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အပြစ်တင် ဝေဖန်ပြောဆို စွပ်စွဲ ရေးသားကြ သည်ကို တွေ့မြင်ဖတ်ရှုရပေ၏။

ယေဘုယျအားဖြင့် အာနာပါန သာတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဝင် သောကစတင်ရှုရှုတ်ပြီးအလွန်ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့စွာ အားထုတ် ရသည်ကိုသာ နားလည် လက်ခံထားကြလေ၏။ တမျိုးထဲ တခုထဲ သိသလို ဖြစ်နေ၏။ ခပ်ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ် ပြီးမှ နောက် သိမ်မွေ့လာသည်ကို မသိကြချေ။ အားမထုတ် ဝံ့ကြချေ။ ဤနေရာကျော်လွန်အောင် အားထုတ်ရ၏။ လှုံ့လ ဝီရိယနဲ့ ဇွဲနဲ့ သတ္တိနဲ့ ပွတ်ကပ်ဆွဲ ရှုရှုတ်ရ၏။ ထိုကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ သင်ရန် ဓားသွားပေါ်၌ လမ်း လျှောက်သောသူကဲ့သို့ ခက်ခဲလှကြောင်း ရေးသားဖော်ပြ ထား၏။ တရားသဘော လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်မှာ မည်သူမဆို အာနာပါန အားထုတ်လျှင် ရှေးဦးစွာ မှန်မှန်ရှည်ရှည် ဖြည်းဖြည်းသာသာ ရှုကြ၏။ အရှိန်ရလာ၍ ဝီရိယလည်း ကောင်း သတိလည်းမြဲ အဝင်အထွက်တိုင်း သိ-သိနေလျှင် ပြင်းထန်လာ၍ ရူးရှဲ အသံထွက်လာ၏။ ချွေးစိုလာ၏။ ထွက်လာ၏။ တကိုယ်လုံး ပူထူလာ၏။ အချို့ ဤနေရာ၌ ရပ် နားပစ်ကြ၏။ သိမ်မွေ့စွာ ပြန်ရှုကြပြန်၏။ တကိုယ်လုံး ထူပူ လာရုံမက တုန်လှုပ်လာ၏။ ယိမ်းယိုင်လာ၏။ နတ်ပူးသလို ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ်မရဲကြ။ ဆက်အားမထုတ်ဝံ့ကြ။ ကျော် လွန်အောင် အားမထုတ်သူများ၏ အရှုံးဆိုရပေမည်။ အချို့ အလွန်အကျွံ ပြင်းထန်စွာ အားထုတ်မိ ပြန်သော်လည်း သတိဝီရိယနဲ့ မထိန်းတတ်၍ ပက်လက်လန်ကျ မေ့မျောနေ တတ်ပြန်၏။ သတိပြုရမည့် အချက်ပင်တည်း။ မေ့လျော့ပြီး

သတိလွတ်၍ ဘိုင်စကယ်စီးရာ မတတ်တတ် သင်စီးစီး
သောကြောင့် တိုက်မိခိုက်မိ လဲပြိုကွဲပြဲခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း၊
မော်တော်ကား အမောင်းသင်စ တိုက်မိ ခိုက်မိ၍ ကွဲပြဲ
မေ့မျောနေသကဲ့သို့၎င်း ဖြစ်၏။ အထိန်းအသိမ်း မနိုင်နင်း
၍၎င်း၊ မေ့လျော့ ပေါ့ဆသတိလွတ်၍၎င်း ဖြစ်ခြင်းဟုမှတ်
ယူရာ၏။

(ဤကဲ့သို့ မေ့မျောနေ၍ ငရဲဝဋ် မခံရတော့ပြီ။
ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေါက်ပြီဟုပြောသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ
များမှာ နားမလည်၍ ကိုယ်တွေ့မကြံဘူး၍ တပည့်
အများ မသင်ကြားဘူးသော်၎င်း၊ ယောဂီ တပည့်
အားရှိအောင် ဖျားယောင်း လှည့်ပတ် ပြောဆို
ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူကြပါ။ ဝဋ်ခံရသော
သူကား လဲကျပြီး ဝေဒနာတဆတ်ဆတ် အလူး
အလဲခံစားနေရ၏ မတူချေ။ လက်တွေ့ ကြံဘူးမှ
သိနိုင်ပေ၏။ စုန်း၊ ပယောဂ၊ အာဠာဝက စသည်
အမျိုးမျိုး ရှိသေး၏။ ဆန်းကြယ် ခက်ခဲ နက်နဲ၏။
ဝေဖန်ရန် ခက်၏။ သတိ။)

ဤကဲ့သို့ ပြင်းထန်တုန်လှုပ် ယိမ်းယိုင်လာခဲ့သော် ဆရာ
မရှိ၊ မိမိတဦးထဲ အားထုတ်သူမှာ မုချစိုးရိမ် ပူပန်ကြောက်
ရွံ့၍ ကျော်လွန်အောင် အားမထုတ်ဝံ့ကြပေ၊ ရပ်စဲလိုက်ကြ
၏။ ရှေးဆရာတော်ကြီးများပင် ချွေးထွက်လာလျှင် ရပ်
လိုက်ကြောင်း စာအုပ်ထဲ၌ ရေးသားထားသည်ကို ဖတ်ရ
၏။ ကိုယ်တိုင်ပြောရာ ကြားနာခဲ့ရ၏။ ဤနေရာ၌ ဆရာ

ကောင်း လိုအပ်လှပါ၏။ သတိပေးပြီး ဇွဲလုံ့လ သတ္တိနဲ့ ကျော်လွန်သွားအောင် အားထုတ်ရ၏။ သတိ ကြပ်ကြပ်ပြု။

(၄) စတုတ္ထအချက်ကား.....ဤပြင်းထန် ရူးရှဲကြမ်းတမ်း မှုကို ကျော်လွန်လျှင် အလွန် သိမ်မွေ့နူးညံ့ ငြိမ်သက်သော ဝင်လေထွက်လေသည် တဖြည်းဖြည်း ပျောက်ကွယ်သွား၏။ နောက်ဆုံး ဝင်လေထွက်လေ ချုပ်ငြိမ်း၍ အသက်မရှိသလို ကျောက်ရုပ်ကြီးလို ငုပ်တုပ်ထိုင်နေ၏။ မိလိန္ဒပဉ္စာ ပါဠိ (၉၂) ဌာသင်း၊ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ ပထမတွဲ (၂၆၅) ဌာသင်း အာနာပါန စတုတ္ထဈာန်၌ ဝင်လေ ထွက်လေမရှိ၊ ချုပ်ငြိမ်း၏ဟု ဖွင့်ပြထား၏။ ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ (၂၀၆) ၌ ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ ဤအရာ၌ စတုတ္ထ ဈာန်ရနိုင်၏။ ခန္ဓာကိုယ် အသေကြီးလိုထိုင်လျက် အာကာ သထ မျောနေ၏။ ဝါဂွမ်းလို လေတိုက်ရာ မျောပါနေ၏။ အိပ်လျက်လည်း မျောနေတတ်၏။ ဘာမှမသိ ငြိမ်းအေး ရှင်းလင်းနေ၏။ လျှစ်လျူရှုနေ၏။ ချမ်းသာနေ၏။ (ဤကား အာနာပါနဖြင့် သမထလမ်းစဉ် အားထုတ်နည်း တွေ့မြင်ပုံ အကျဉ်းတည်း။)

သာသနာပဉ္စပင် ဈာန် သမာပတ် အဘိညာဉ် ရနိုင် သဖြင့် သာသနာတွင်းလည်း မုချရနိုင်ပါပေ၏။ သို့သော် ပဓာနိယအင်္ဂါငါးပါး၊ သပ္ပာယ်ခုနစ်ပါး၊ သမထအားထုတ် ပုံအစုံ ပြည့်စုံစေရမည်။ ဆရာသမားကောင်း ရှိရမည်။ ဇွဲ သတ္တိ လုံ့လဝီရိယနဲ့ အားထုတ်ရမည်။ သမ္မပဓာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်မှ ရ၏။

ယခုခေတ်၌ ဈာန်ကား ရနိုင်သေး၏။ အဘိညာဉ်အစစ် မရနိုင်ကြချေ။ ဣဒ္ဓိဝိဓ တန်းခိုးအမျိုးမျိုး ကောင်းကင်ပျံ မြေလျှိုးမပြနိုင်၊ မရနိုင်တော့ချေ။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟု မူကား....ယခုကာလ ဥတုသပ္ပာယ်မမျှ၊ အာဟာရဩဇာ အဆီအနှစ်မကောင်း ရသာချိုယွင်း၍ ခန္ဓာကိုယ်ကာယ မကြံ့ခိုင်ကြချေ။ ရှေးဘဝများက အလေ့အကျင့်မရှိ နည်း ပါးခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပေ၏ဟုသမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌက ထာ၌ ဖွင့်ပြထား၏။ အာရမ္မဏူပနိဿယဈာန်ကိုရအောင် အားထုတ်နိုင်ပေ၏။ ရူပဈာန်လေးပါး ရနိုင်၏။ အရူပဈာန် လေးပါး ခက်ခဲလာ၏။ ရနိုင်သော် တဖန် အပြန်အလှန် ဈာန်ရှစ်ပါးစလုံး ကစားရာ၌ အလွန်ခက်ခဲလှပေ၏။ ဈာန် တခုစီကျော်၍၎င်း၊ အနုလုံ ပဋိလုံဝင်စား၍၎င်း ကျင့်ရာ၌ အလွန်ခက်ခဲကြောင်း တွေ့ရတတ်၏။ သေကျွတ်တောင် ဦးတိ လောကတို့ ငါးပါး စာတတ်ပေတတ် အစွမ်းကုန်ကျင့်ကြ သော်လည်း လိုရင်းကိစ္စမပြီးခဲ့ကြချေ။ ကောင်းကင်ပျံတက် ၍ တရားမဟောနိုင်ကြချေ။ ဤကား-စာတွေ့ ကိုယ်တွေ့ ဖော်ပြပုံတည်း။ စွန်းလွန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးလည်း အားထုတ်စမ်းကြည့်၏။ သတ္တိပြုရုံမျှသာသိ၏။ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မရချေ။ သို့သော် အမြင်အကြားရ၏။ ရှေးဘဝတွေ ပြော ပြနိုင်၏။ သမာဓိ၏အရှိန်အစော် အာနုဘော်သာ ဖြစ်ချေ ၏။ ဤသို့ ပိုင်းခြား ကွဲပြားစွာ သိရန်လို၏။

ယခုအခါ အာနာပါနဿတိ၌ စတုတ္ထအပိုဒ် ၏- အဓိပ္ပာယ် ၎င်းနောသောအချက်ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပြရပေ ဦးအံ့။

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာ မိတိ သိက္ခတိ၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာ မိတိ သိက္ခတိ။ (ပါဠိတော်)

မြန်မာပြန်...ရုန့်ရင်းသော အဿာသဟု ဆိုအပ်သော ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်လေကို ရှုသွင်းအံ့ဟု အားထုတ်၏။ ရုန့်ရင်းသော ပဿာသဟု ဆိုအပ်သော ကာယသင်္ခါရကိုငြိမ်းစေလျက် ထွက်လေကို ရှုထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၏။

ဤတွင် ရုန့်ရင်းသောစာပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာမှယူ၍ ဖော် ပြခြင်းဖြစ်၏။ ၎င်းပါဠိအဖွင့် အဋ္ဌကထာများကား ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊ သုတ်မဟာဝါ၊ ပဋိသန္တိဒါမင်၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်အဋ္ဌကထာတို့၌ တညီတညွတ်တည်း ရေးသားဖော်ပြကြ၏။ ဝိသုဒ္ဓိမင်အဋ္ဌကထာပထမတွဲ၊ (၂၆၆၊ ၇) ဩဠာရီကံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿမ္ဘေန္တော ပဋိပ္ပဿမ္ဘေန္တော နိရောဓေန္တော ဝုပသမေန္တော အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။ (ပေယျာလ)။ ကာယသင်္ခါရော သုခုမော ဟောတိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ-

သာရဒ္ဓေ ကာယေ စိတ္တေ၊
အဓိမတ္တံ ပဝတ္တတိ။
အသာရဒ္ဓမိ ကာယမိ၊
သုခုမံ သမ္ပဝတ္တတိတိ...။

အဓိပ္ပာယ်မှာ...ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းပြင်းထန်သော ဝင်လေ ထွက်လေ ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထပ်၍ငြိမ်းစေ

လျက် အထူးသဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် အေးငြိမ်းစေလျက် ဝင်လေကိုဖြစ်စေအံ့၊ ထွက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟုလေ့ကျင့်၏။

ထိုစကား၌ ဤဆိုလတ္တံ့သော အတိုင်း ရုန့်ရင်းသော အဖြစ်ကို၎င်း၊ သိမ်မွေ့သော အဖြစ်ကို၎င်း၊ ငြိမ်းခြင်းကို၎င်း သိအပ်ကုန်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားမထုတ်မီ ရှေးအခါက ဤရဟန်း၏ ကိုယ်ကာယသည်၎င်း၊ စိတ်သည်၎င်း ပူပန်ခြင်းရှိကုန်၏။ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်၏။ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသောအဖြစ်သည် မငြိမ်းသည်ရှိသော် ဝင်လေထွက်လေတို့ လည်လည်း ကြမ်းတမ်းကြကုန်၏။ (၀၇) ပြင်းထန်ကြကုန်၏။ အားကြီးကုန်သည် ရုန့်ရင်းကုန်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ နှာခေါင်းမဆုံဖြစ်၍ ခံတွင်းဖြင့် ဝင်လေရှိုက်သွင်းသည်ဖြစ်၍၎င်း၊ ထွက်လေရှုထုတ်သည်ဖြစ်၍၎င်း တည်၏။

အကြင်အခါ၌ ထိုရဟန်း၏ ကိုယ်သည်၎င်း၊ စိတ်သည်၎င်း သိမ်းဆည်းအပ်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုကိုယ်စိတ်တို့သည် ငြိမ်သက်ကုန်၏။ ငြိမ်းကုန်၏။ ထိုကိုယ်စိတ်တို့ ငြိမ်းကုန်သည်ရှိသော် ဝင်လေထွက်လေတို့သည် သိမ်မွေ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ရှိ၏လော၊ မရှိ၏လောဟု စူးစမ်းရှာဖွေသည့်အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသို့ပင်ရောက်၏။

ဥပမာကား....ပြေးသွား၍၎င်း၊ တောင်ပေါ်မှ ဆင်းသက်လာ၍၎င်း၊ ကြီးစွာသော ဝန်ထုတ်ကြီးကို ခေါင်းပေါ်မှ ချ၍၎င်း ရပ်တည်သောယောက်ျားအား ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သော ဝင်လေထွက်လေတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ နှာခေါင်း

မဆွံ့ဖြစ်၏။ (ပါးစပ်ဟ၍) ခံတွင်းဖွင့်ခါ ဝင်လေရှိုက်သွင်း
 ၍၎င်း၊ ထွက်လေရှုထုတ်၍၎င်း တည်၏။ အကြင်အခါ၌
 ကား-ထိုယောက်ျားသည် မောပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍
 ရေချိုးပြီးလျှင်ရေကိုသောက်၍ စိုသောအဝတ်ကို ရင်ဘတ်
 ပေါ်တွင် တင်ထား၍ အေးမြသော သစ်ပင်အရိပ်အောက်
 ၌ အိပ်နေ၏။ ထိုအခါ ထိုယောက်ျားအား ထိုဝင်လေထွက်
 လေတို့သည် သိမ်မွေ့ကုန်၏။ ရှိသလော မရှိသလောဟု
 စူးစမ်းရှာဖွေရသည့် အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသို့ရောက်
 ၏။ ဤအတူ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားမထုတ်မီ ရှေးအခါက ဤ
 ရဟန်း၏ကိုယ်သည်၎င်း၊ စိတ်သည်၎င်း ပူပန်ခြင်းရှိကုန်၏။
 (ပေယျာလ) စူးစမ်းရှာဖွေရသည့် အခြင်းအရာသို့ ရောက်
 ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ....

ထိုသို့ စူးစမ်း ရှာဖွေရသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်
 သောကြောင့်သာလျှင် ထိုရဟန်း၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အား
 မထုတ်မီ ရှေးအခါကာလ၌ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်း ပြင်းထန်
 ကုန်သော ဝင်လေ ထွက်လေ ကာယသင်္ခါရတို့ကို ငြိမ်းစေ
 အံ့ဟူသော ရည်မှန်းခြင်း၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၊ နှလုံးသွင်း
 ခြင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်းသည် မရှိ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သော ကာလ၌ကား ရှိ၏။
 ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းအား ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားမထုတ်မီ
 ကာလထက် အားထုတ်သောကာလ၌ ဝင်လေ ထွက်လေ
 တည်းဟူသော ကာယသင်္ခါရသည် သိမ်မွေ့၏။ ထိုကြောင့်
 ရှေးဆရာတို့သည်....

ကိုယ်သည်၎င်း၊စိတ်သည်၎င်း၊ ပူပန်ခြင်းရှိလတ်
သော် အတိုင်းထက်အလွန် အားကြီး ရုန့်ရင်းကြမ်း
တမ်း ပြင်းထန်သော ဝင်လေ ထွက်လေတည်းဟူ
သော ကာယသင်္ခါရသည်ဖြစ်၏။ ကိုယ်သည်၎င်း၊
စိတ်သည်၎င်း ပူပန်ခြင်းမရှိခဲ့သော် သိမ်မွေ့သော
ဝင်လေ ထွက်လေ တည်းဟူသော ကာယသင်္ခါရ
သည်ဖြစ်၏ဟူ၍ မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။

ဆက်လက်၍ ၎င်းအဋ္ဌကထာအဖွင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြရာ-
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စတင် အားထုတ်သော အခါသည်လည်း
ကာယသင်္ခါရသည် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်း ပြင်းထန်၏။ ပထမ
ဈာန်၏ ဥပစာရခဏ၌ သိမ်မွေ့၏။ ထိုပထမဈာန်၏ ဥပစာ
ရခဏ၌ ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းသေး၏။ ပထမဈာန် ရသော
ခဏ၌ သိမ်မွေ့၏။ ဤကဲ့သို့ အဆင့်ဆင့်ပြရာ စတုတ္ထဈာန်ရ
သော ခဏ၌ အလွန်သိမ်မွေ့၏။ ဝင်လေထွက်လေမဖြစ်ခြင်း
(ချုပ်ငြိမ်းခြင်း) သို့ပင် ရောက်၏။ ဤကား ဒိဿနိကာယ်
ဆောင်, သံယုန်နိကာယ်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူဝါဒပေ
တည်း။

မဇ္ဈိမနိကာယ်ဆောင်တို့သည်ကား ပထမဈာန်၌ရုန့်ရင်း
ကြမ်းတမ်း၏။ ဒုတိယဈာန် ဥပစာရခဏ၌ သိမ်မွေ့၏...ဟူ
၍ အောက်,အောက်ဈာန်ထက် အထက်အထက် ဈာန် ဥပ
စာရခဏ၌ သိမ်မွေ့သွားသည်ကို အလိုရှိကြကုန်၏။

အလုံးစုံသော ဆရာတို့၏ အယူအဆအားဖြင့်မူကား...
ကမ္မဋ္ဌာန်းအားမထုတ်မီ ကာလဖြစ်သော ဝင်လေထွက်လေ
ကာယသင်္ခါရသည် ကြမ်းတမ်း၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်

သော ကာလ၌ ငြိမ်း၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သောကာလ
 ၌ဖြစ်သော ကြမ်းတမ်းသည့် ဝင်လေထွက်လေ ကာယသင်္ခါ
 ရသည် ပထမဈာန်ဥပစာရခဏ၌ ငြိမ်း၏။ (လ)စတုတ္ထဈာန်
 ၏ ဥပစာရခဏ၌ ဖြစ်သော ဝင်လေထွက်လေ ကာယသင်္ခါ
 ရသည် စတုတ္ထဈာန်ရသည့်ခဏ၌ ငြိမ်း၏-ဟူ၍ဆိုလိုသည်။
 (ဤသည်ကား-သမထဘာဝနာလမ်း၌ ဖြစ်စဉ်တည်း)။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာလမ်း ဖြစ်စဉ်၌ကား.... “ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ကို အားမထုတ်မီ ကာလ၌ဖြစ်သော ဝင်လေထွက်လေ
 ကာယသင်္ခါရသည် ရုန့်ရင်း၏။ မဟာဘုတ်ကို သိမ်းဆည်း
 သောအခါကာလ၌ သိမ်မွေ့၏။ ထိုမဟာဘုတ်ကို သိမ်း
 ဆည်းသော အခါကာလ၌ ဖြစ်သော ဝင်လေထွက်လေ
 ကာယသင်္ခါရ သည်လည်း ရုန့်ရင်း၏။ ဥပါဒါ ရုပ်ကို
 သိမ်းဆည်းသောခဏ၌ သိမ်မွေ့၏။ ထိုကာယသင်္ခါရသည်
 လည်း ရုန့်ရင်း၏။ အလုံးစုံသောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းသော
 ခဏ၌ သိမ်မွေ့၏။ ထိုကာယသင်္ခါရသည်လည်း ရုန့်ရင်း၏။
 နာမ်ကို သိမ်းဆည်းသောခဏ၌ သိမ်မွေ့၏။ ထိုကာယသင်္ခါ
 ရသည်လည်း ရုန့်ရင်း၏။ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးကို သိမ်းဆည်း
 သောခဏ၌ သိမ်မွေ့၏။ ထိုကာယသင်္ခါရသည်လည်း ရုန့်
 ရင်း၏။ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသောခဏ၌ သိမ်မွေ့၏။
 ထိုကာယသင်္ခါရ သည်လည်း ရုန့်ရင်း၏။ အကြောင်းနှင့်
 တကွ ရုပ်နာမ်ကို ရှုသောခဏ၌ သိမ်မွေ့၏။ ထိုကာယ
 သင်္ခါရ သည်လည်း ရုန့်ရင်း၏။ နာမ်ရုပ်တို့၏ လက္ခ
 ဏာဟူသော အာရုံရှိသော ဝိပဿနာ၌ သိမ်မွေ့၏။ ထို
 ကာယသင်္ခါရ သည်လည်း အားနည်းသော ဝိပဿနာ၌

ရုန့်ရင်း၏။ အားကြီးသော ဝိပဿနာ၌ သိမ်မွေ့၏။ ဤ ဝိပဿနာနည်းလမ်း၌ ရှေးသမထတွင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းလမ်းအတိုင်း ရှေးရှေးဖြစ်သော ကာယ သင်္ခါရသည် နောက်နောင်ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရဖြင့် ငြိမ်းချမ်းသည် ကို သိအပ်၏။ ဤသို့လျှင် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်း ပြင်းထန်မှု၊ သိမ်မွေ့မှုကို၎င်း၊ ချုပ်ငြိမ်းအေးချမ်းမှုကို၎င်း သိအပ်ကုန်၏။

ဤတွင် ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းပြင်းထန်မှုကို အတိအကျ အသေးစိပ်၍ ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း ရှစ်မျိုးတို့ကို ပဋိသန္တိဒါ မဂ်ပါဠိတော် (၁၈၃) ၌ ကြည့်ပါလေ။ မြန်မာဘာသာပြန် ကား...အဘယ်သို့လျှင် ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်သနည်း ?။ ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်ကိုနည်း ?။ ကာယသင်္ခါရတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း ?။ ရှည်သော ဝင် လေထွက်လေဟု ဆိုအပ်သော ရူပကာယ၌ ဖြစ်ကုန်သော ရူပကာယကို မှီကုန်သော ဤတရားတို့သည် ကာယသင်္ခါရ မည်ကုန်၏။ ထိုကာယသင်္ခါရတို့ကို ငြိမ်းစေလျက် ချုပ်စေ လျက်၊ အေးငြိမ်းစေလျက် ကျင့်၏။ (ပေယျာလ)... အကြင် သို့သဘောရှိကုန်သော ကာယသင်္ခါရတို့ဖြင့် ရူပကာယ၏ (၁) ရှေးရှုညွတ်ခြင်း၊ (၂) အသီးသီး နံပါးအားဖြင့် ညွတ်ခြင်း၊ (၃) ထက်ဝန်းကျင်ညွတ်ခြင်း၊ (၄) နောက် သို့ညွတ်ခြင်း၊ (၅) အနည်းငယ် ရှေ့ရှုလှုပ်ခြင်း၊ (၆) အနည်း ငယ် နံပါးအားဖြင့် လှုပ်ခြင်း၊ (၇) အနည်းငယ်ထက်ဝန်း ကျင်လှုပ်ခြင်း၊ (၈) အနည်းငယ် နောက်သို့လှုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ရှေးရှုညွတ်ခြင်း စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်

သော ရန်ရင်းသော ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။

(ဤကား တုန်လှုပ်ခြင်း ရှစ်ပါးဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် တရားအားထုတ်စဉ် တုန်လှုပ်ခြင်းအမျိုးမျိုး ဖြစ်သည်ကို ကဲ့ရဲ့စရာမဟုတ်ပေ။ ဖြစ်တတ်သော သဘောတရားဖြစ်၏ ဟု မှတ်ပါ။)

အကြင်သို့သော သဘောရှိကုန်သော ကာယသင်္ခါရတို့ ဖြင့် ရူပကာ၏ (၁) ရှေးရှုညွတ်ခြင်းသည်မဖြစ်၊ (၂) အသီးသီးနံပါးအားဖြင့် ညွတ်ခြင်းသည်မဖြစ်၊ (၃) ထက်ဝန်းကျင်ညွတ်ခြင်းသည် မဖြစ်၊ (၄) နောက်သို့ ညွတ်ခြင်းသည် မဖြစ်၊ (၅) အနည်းငယ် ရှေးရှုမလှုပ်၊ (၆) အနည်းငယ် နံပါးအားဖြင့် မလှုပ်၊ (၇) အနည်းငယ်ထက်ဝန်းကျင်မလှုပ်၊ (၈) အနည်းငယ် နောက်သို့မလှုပ်၊ ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သောပူပန်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့သောကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။ ထွက်လေကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ကျင့်၏။

(ဤတွင် တရားအားထုတ်၍ အရှိန်ရလာသောအခါ အချိုးကျသဖြင့် ရှစ်မျိုးသော တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ၊ ပြင်းထန်ကြမ်းတမ်းသော တုန်လှုပ်ယိမ်းယိုင်ခြင်းမှ လွန်မြောက်၏။ မတုန်မလှုပ် ငြိမ်အားထုတ်ရာ သိမ်မွေ့သော ဝင်လေထွက်လေ နောက်ဆုံး၌ ပျောက်ကွယ် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ပေ၏။ ထို့ကြောင့် ကြိုးစားအားထုတ်ရာ၏။)

ဤမြန်မာပြန်သည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာမှ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်၏။ ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ဆဋ္ဌမူ(၂၃၁)

မှာ အနည်းငယ်ကွဲပြားလျက်ရှိ၏။ ဆဋ္ဌမူက ပိုရှင်း၍ လိုရင်း ပါသဖြင့် ယခုဆက်၍ ဖော်ပြပါအံ့။

စောဒနာ....ဤသို့ ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍ ဝင်လေကို ရှုသွင်းအံ့ဟု အားထုတ်သတတ်၊ ထိုကာယသင်္ခါရ ကိုငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍ ထွက်လေကို ရှုထုတ်အံ့ဟု အားထုတ် သတတ်။

ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် လေကိုရခြင်းဖြင့်လည်း အပြား အားဖြင့် ပွားများခြင်းသည်မဖြစ်။ ဝင်လေ ထွက်လေတို့ကို လည်း အပြားအားဖြင့် ပွားများခြင်းသည် မဖြစ်၊ အာနာ ပါနဿတိကိုလည်း အပြားအားဖြင့် ပွားများခြင်းသည် မဖြစ်၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကိုလည်း အပြားအားဖြင့် ပွားများခြင်းသည် မဖြစ်၊ ထိုသမာပတ်ကို ပညာရှိတို့သည် ဝင်လည်း မဝင်စားကြကုန်၊ ထလည်းမထကြကုန် (ဤကား အမေးဖြစ်၏။)

အဖြေ....ဤသို့ ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍ ဝင် လေကို ရှုသွင်းအံ့ဟု အားထုတ်သတတ်၊ ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေသည်ဖြစ်၍ ထွက်လေကို ရှုထုတ်အံ့ဟု အားထုတ် သတတ်။

ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် လေကိုရခြင်းဖြင့်လည်း အပြား အားဖြင့် ပွားများခြင်းသည်ဖြစ်၏၊ ဝင်လေထွက်လေတို့ ကိုလည်း အပြားအားဖြင့် ပွားများခြင်းသည်ဖြစ်၏၊ အာနာ ပါနဿတိကိုလည်း အပြားအားဖြင့် ပွားများခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကိုလည်း အပြားအား

ဖြင့် ပွားများခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုသမာပတ်ကို ပညာရှိတို့ သည် ဝင်လည်း ဝင်စားကြကုန်၏။ ထလည်း ထကြကုန်၏။

ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ ... ကြေးခွက်ကို ခေါက် သော် ရှေးဦးစွာကြမ်းတမ်းသောအသံတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ကြမ်းတမ်းသောအသံတို့၏ အာရုံနိမိတ်ကို ကောင်းစွာယူ ခြင်းကြောင့် ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ကောင်း စွာစိတ်၌ ထားခြင်းကြောင့် ကြမ်းတမ်းသော အသံသည် ချုပ်သွားသော်လည်း ထို့နောက် သိမ်မွေ့သော အသံတို့ သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သိမ်မွေ့သောအသံတို့၏ အာရုံနိမိတ်ကို ကောင်းစွာ ယူခြင်းကြောင့် ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း ကြောင့် ကောင်းစွာစိတ်၌ထားခြင်းကြောင့် သိမ်မွေ့သော အသံချုပ်သွားသော်လည်း ထို့နောက် သိမ်မွေ့သောအသံ အာရုံနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသော စိတ်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူသာလျှင် ရှေးဦးစွာ ကြမ်းတမ်းသော ဝင်လေ ထွက်လေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ကြမ်းတမ်းသော ဝင်လေ ကွက်လေတို့၏ အာရုံနိမိတ်ကို ကောင်းစွာယူခြင်းကြောင့် ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ကောင်းစွာ စိတ်၌ထား ခြင်းကြောင့် ကြမ်းတမ်းသော ဝင်လေထွက်လေ တို့သည် ချုပ်သွားသော်လည်း ထို့နောက် သိမ်မွေ့သော ဝင်လေ ထွက်လေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သိမ်မွေ့သောဝင်လေထွက် လေတို့၏အာရုံနိမိတ်ကိုကောင်းစွာယူခြင်းကြောင့် ကောင်း စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ကောင်းစွာ စိတ်၌ထားခြင်း ကြောင့် သိမ်မွေ့သောဝင်လေ ထွက်လေတို့သည် ချုပ်သွား

သော်လည်း ထို့နောက် သိမ်မွေ့သော ဝင်လေထွက်လေ အာရုံနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသော ပျံလွင့်ခြင်းသို့ မရောက်ချေ။

ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် လေကိုရခြင်းဖြင့်လည်း အပြား အားဖြင့် ပွားခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ဝင်လေထွက်လေတို့ကိုလည်း အပြားအားဖြင့် ပွားခြင်းသည်ဖြစ်၏။ အာနာပါနဿတိ ကိုလည်း အပြားအားဖြင့် ပွားခြင်းသည်ဖြစ်၏။ အာနာ ပါနဿတိ သမာဓိကိုလည်း အပြား အားဖြင့် ပွားခြင်း သည်ဖြစ်၏။ ထိုသမာပတ်ကို ပညာရှိတို့သည် ဝင်လည်း ဝင်စားကြကုန်၏။ ထုလည်း ထကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် အထက်ပါ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများနှင့် အညီ ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ဝင်လေ ထွက်လေတို့ ချုပ် ငြိမ်းသွားကုန်သော်လည်း သိမ်မွေ့သော ဝင်လေထွက်လေ ၌ နိမိတ်အာရုံယူ၍ ကောင်းကောင်းသတိမြဲမြဲစွဲစွဲ အားခဲ လျက် အားထုတ်ရပေမည် မဟုတ်ပါလော ?။ ပြင်းပြင်း ထန်ထန် ရူးရှဲလုံ့လဝီရိယကောင်းကောင်းနဲ့ ဝင်လေထွက် လေ၌ သတိမြဲစွဲအားထုတ်ခြင်းသည် မှန်ပါပေ၏။ ကျမ်းဂန် စာပေနှင့် ကိုက်ညီနေတော့၏။ ပြင်းထန်ကြမ်းတမ်း ရူးရှဲ ဝင်လေထွက်လေ လွန်မြောက်ပြီး သိမ်မွေ့အောင် အား ထုတ်ကြ။

ဤကဲ့သို့အားမထုတ်ဘူးသူများ၊ မသိနားမလည်သူများ၊ ဉာဏ်မမှီ၍သော်၎င်း၊ စာပေကျမ်းဂန် မနွံစပ်၍၎င်း၊ မကြေ ညက်၍၎င်း စွပ်စွဲပြောမှားဆိုမှား ဖြစ်ကြသည်ကို သည်း ခံခွင့်လွှတ်ပြီး အမှန်ညွှန်ပြရပေမည်။ ကျမ်းဂန် တပိုင်းတစ သူတပါးပြောတာ ကြားရုံနဲ့ တဖက်သတ် မစွပ်စွဲ မကဲ့ရဲ့

သင့်ချေ။ စာတွေ့ကို လက်တွေ့ အားထုတ်ကြည့်လျှင် မုချ လက်ခံ လာပေလိမ့်မည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော်က ကျေးဇူးရှင်စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အား ထုတ်နည်းကို မိတ္ထီလာရေလယ်ဆရာတော်ကြီး၊ညောင်လွန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ဖက်ပင်အိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ တောင်သာဆရာတော်ဘုရားကြီးစသဖြင့် များစွာသော စာပေကျမ်းတတ် အကျော်တို့သည် မေးမြန်း စုံစမ်း စစ်ဆေးကြပြီး သဘောကျ ကျေနပ်လက်ခံ ကျင့်သုံး ကြကုန်၏။ ထိုခေတ်က နာမည်ကျော် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ တပည့်အကျော် ဆရာတော် ဦးတိလောက သည် ကိုယ်တွေ့အားထုတ်နည်းကို ပဏ္ဍိတ ဝေဒနိယကျမ်း ကြီး ရေးသားထားခဲ့ရာ စာမျက်နှာနံပါတ် (၅၄၂၊၅၄၄) ၌ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရ၍ စွပ်စွဲသူများအား သိသာရန် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ကောက်နုတ်ချက်

အာနာပါနသတိ-ဟူသည်ကား ထွက်သက် ဝင်သက် လေကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သတိကိုခေါ်သည်။ထို အာနာ ပါနသတိကို ပွားများ အားထုတ်လိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် စိတ်ကို သန်သန်ခိုင်ခိုင်ထား၍ ထွက်သက် ဝင်သက် လေကို မနှေးမမြန်မပျော့မပြင်း မှန်မှန်ဖြစ်စေ၍ နှာခေါင်း ပေါက်၌ စိတ်ကိုထားလျက် ထိုထွက်သက် ဝင်သက်တို့ကို တစ်,နှစ် စသည်ဖြင့် မရေတွက်အပ်၊ မရေတွက်မူ၍ ထိုထွက်

သက် ထွက်လာလျှင် ထွက်သည်ဟူ၍သာသိအပ်၏။ မှတ်အပ်၏။ မသိလိုက်ဘဲ မမှတ်မိလိုက်ဘဲ မထွက်စေအပ်။ သတိသညာဖြင့် သိလိုက် မှတ်မိလိုက်၍သာလျှင် ထွက်စေအပ်၏။

ဝင်သက် ဝင်ပြန်လျှင်လည်း ထိုနည်းတူပင် ဝင်သည်ဟူ၍သာ သိအပ်၏။ မှတ်အပ်၏။ မသိလိုက်ဘဲ မမှတ်မိလိုက်ဘဲ မဝင်စေအပ်။ သတိသညာဖြင့် သိလိုက် မှတ်မိလိုက်၍သာလျှင် ဝင်စေအပ်၏။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရမည်ကို ပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသျှင်သည်....

“သော သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ”

ဟူ၍ မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ် စသည်တို့၌ ဟောတော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သော၊ ထိုအာနာပါနုဿတိကို အားထုတ်သော အာဒိကမ္ဘိက ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတောဝ၊ သတိရှိ၍သာလျှင်။ သတိသညာဖြင့် သိလိုက် မှတ်မိလိုက်၍သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ထွက်သက်ရှု၏။ သတောဝ၊ သတိရှိ၍သာလျှင်။ သတိသညာဖြင့် သိလိုက် မှတ်မိလိုက်၍သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ဝင်လေ့ရှိ၏။

တပည့်တို့-ပွတ်ကြိုးဆွဲသော ယောက်ျားကဲ့သို့၎င်း၊ ဖိုထိုးသော ယောက်ျားကဲ့သို့၎င်း ထိုထွက်သက် ဝင်သက် လေကိုလည်း မိမိအလိုရှိသလို ရံခါရံခါလည်း ကူး-ရှဲ၊ ကူး-ရှဲဟု တဖြည်းဖြည်း ရှည်ရှည်မျှင်းမျှင်းလည်း ထွက်စေ၊ ဝင်စေအပ်၏။ ရံခါရံခါလည်း ကူး-ရှဲ၊ ကူး-ရှဲ၊ ကူး-ရှဲဟု မြန်မြန်တိုတိုလည်း ထွက်စေ ဝင်စေအပ်၏။ ထိုသို့ ရှည်ရှည်တိုတိုဖြစ်စေသော အခါမှာလည်း ငါ၏ ထွက်သက် ဝင်သက် ရှည်ရှည် ထွက်ဝင်သည်ဟု တိုတိုထွက်ဝင်သည်ဟု သတိ

သညာဖြင့် သိ၍ မှတ်မိ၍သာလျှင် ထွက်စေ ဝင်စေအပ်၏။ သတိသညာဖြင့် မသိလိုက်-မမှတ်မိလိုက်ဘဲ မထွက်ဝင်စေ အပ်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရမည်ကို ပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်- “သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခောဘမကာရောဝါ” စသည်ဖြင့် ပွတ်ကြိုးဆွဲ ယောက်ျားဥပမာဖြင့်ပြ၍ ဟောတော်မူပြန်၏။

တပည့်တို့...ထိုသို့ အားထုတ်၍နေရာ၌ အကုသိုလ် ပါပဝိတက်များ အားကြီးစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လျှင် ရူး-ရှဲ၊ ရူး-ရှဲ၊ ရူး-ရှဲဟု ပြင်းပြင်းသန်သန်ကြီး မြန်မြန်ကြီး ထွက်ဝင်စေရ၏။ ဤကဲ့သို့ပြုလျှင် စိတ်သည် မောပြီး မပြေးလွင့်နိုင်ဘဲ ထွက်သက် ဝင်သက်၌သာ အာရုံပြု၍ မှီရပ်၍ တည်လေတော့၏။ ပါပဝိတက်တို့ ခဏခြင်း ပျောက်ပျက် လေတော့၏။ ထိနမိဒ္ဓတို့ ဘိစီး၍လာလျှင် နေလျှင်လည်း ထိုနည်းတူ ပြင်းပြင်းသန်သန်ကြီး မြန်မြန်ကြီး ရှုရှိုက်ရ၏။ ထိန မိဒ္ဓတို့ ခဏခြင်းကွာကျ၍ စိတ်ကြည်လင် ပေါ့ပါး၍ သွားလေတော့၏။ ဤကဲ့သို့ပြု၍ ပါပဝိတက် ထိနမိဒ္ဓ အန္တရာယ်တို့ ကင်းကွာ၍သွားသောအခါကျလျှင် “ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ” စသည်ဖြင့် ဟောတော် မူသောအတိုင်း မနှေးမမြန် မပျော့မပြင်း မှန်မှန်ထွက်ဝင်စေရ၏။

တပည့်တို့...ဤအာနာပါန အားထုတ်ပုံ တိုတိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်မှာ-ပွတ်ကြိုးဆွဲသော သူသည် ပွတ်ကြိုးကို ရှည်ရှည်၊ တိုတို၊ နှေးနှေး၊ မြန်မြန်အားဖြင့် အခါကိုသိ၍ မိမိအလိုရှိသလိုဆွဲဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ ဖိုထိုးသောသူသည် ရှည်ရှည်တိုတို၊ နှေးနှေး၊ မြန်မြန်၊ ပျော့ပျော့၊ ပြင်းပြင်း အားဖြင့်

အခါကိုသိ၍ မိမိအလိုရှိသလို ထိုးဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ ထိုထွက်သက် ဝင်သက်ကိုလည်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အတိုင်း ရှည်ရှည်-တိုတို စသည်ဖြင့် အခါကိုသိ၍ မိမိအလိုရှိသလို ဖြစ်စေ၍ ထွက်စေ ဝင်စေအပ်၏။ တစ်,နှစ် စသည်ဖြင့်လည်း မရေတွက်အပ်၊ မရေတွက်မူ၍ လေသွားရာ အရပ်ကိုလည်း အကုန် အဆုံးလိုက်၍ မရှုမူရာ၊ လွှတ်ိုက် ဖြတ်သော ယောက်ျားသည် လွှဲသွားရာကိုလိုက်၍ မရှုဘဲလျက် လွှဲသွားထိရှုရာ၌သာ စိတ်ကိုထား၍ ကြည့်၍ လွှဲသွားကို အကုန်ထင်ရှား မြင်ရလေဘိသကဲ့သို့ ထိုအတူ နှာခေါင်းပေါက်ဝ၌သာ စိတ်ကိုထား၍ သတိသညာဖြင့်သိ၍ မှတ်မိ၍သာ လျှင် ထွက်စေ၍ ဝင်စေ၍ ထွက်-ဝင်၊ ထွက်-ဝင်၊ ထွက်-ဝင်ဟု သိမှတ်လျက် ထိုထွက်ဝင်၍နေသောလေကို ဝါယောကသိုဏ်း နိမိတ်ယူသကဲ့သို့ စိတ်ထဲ-ဉာဏ်ထဲ၌ ထင်မြင်၍ လာအောင် ကြည့်ရှုအပ်၏။ ကြည့်ရှုရာ၏။ ကြည့်ရှု၍ နိမိတ်ယူရာ၏။

တပည့်တို့.... ဤအာနာပါန နိမိတ်ရအောင် ကြည့်ရှုအားထုတ်ပုံသည် နားမလည်၍ နေရာတကျ မလုပ်တတ်သောသူမှာ အလွန်ခက်၏။ နားလည်၍ နေရာတကျ လုပ်တတ်သူမှာ အလွန်လွယ်၏။

ဤကဲ့သို့ စာတွေ့လက်တွေ့ အကျော်အမော် သေကျွတောင်ဆရာတော် ဦးတိလောက ရေးသားဖော်ပြထားခဲ့ပေ၏။ ယခုဆိုရင် (၁၃၃၂-ခု၊ ၁၉၇၀)နှစ်တွင် ၆၀-နှစ် ကြာခဲ့လေပြီ။ ဤပြင်းပြင်းရှုရှိုက်အားထုတ်ပုံကို ယခုခေတ်မှ အဆန်းထွင်သည်မဟုတ်ချေ။ ရှေးခေတ် အနှစ်ခြောက်

ဆယ်ကျော်ကပင် ထင်ရှားရှိ၏။ အားထုတ်ကြကုန်၏-ဟု သိသာရုံ ဖော်ထုတ်တင်ပြလိုက်ရပါသည်။ အာနာပါနသ တိကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သော ယောဂီ၏သည် (ရဟန်း ရှင်လှ) ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ၎င်းမဟာဋီကာ စသည်တို့ကို လက်စွဲပြု၍ လေ့လာ သုတေသနပြု အားထုတ်ကျင့်သုံးထိုက်ပါပေ၏။ အာနာပါန သံယုတ်ပါဠိ၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၊ ဤပဏ္ဍိတ ဝေဒနိယကျမ်းပါ ကြည့်ရှုမှတ်သား လေ့ကျင့်အားထုတ်နိုင် ကြပါစေ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရအောင်လည်း အားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေသတည်း။

ဤတွင် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်၍ ဆိုရေးရှိက ဆိုအပ်လှ သည်နှင့်အညီ ဖော်ထုတ်ရှင်းလင်းတင်ပြလိုက်ရပေဦးအံ့။

၁၉၆၀-ခုနှစ်က စစ်တွေမြို့ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတနှင့် တောင်ဥက္ကလာပ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း၌ တွေ့ဆုံခဲ့ရပါ၏။ ထိုဆရာတော်သည် စစ်တွေမြို့တွင် တရားဟောစာချ မေ့ ကထိက တပါးဖြစ်ပါသည်။ စွန်းလွန်းနည်းအတိုင်း တရား ပြု၊ တရားဟောကြားဆုံးမနေရာမှ ယောဂီတပည့်များနှင့် အတူ ရန်ကုန်မြို့ကြွလာခိုက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး မေးမြန်း ဖြေကြားခွင့် ရခဲ့ပါ၏။ ထိုဆရာတော်သည် ဘုရားကြီးတိုက် စာသင်ဘက် စာချဆရာတော်မိတ်ဆွေများထံ သွားရောက် လည်ပတ်ရာ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အာနာပါန စွန်းလွန်းနည်း ဟာ ကြမ်းတမ်းလှ၏၊ ပြင်းထန်လှ၏။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် စဉ်က မဟာစည်ဆရာတော် မေး၍ တိပိဋကဓရဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသမထေရ် ဖြေဆိုသော သံယုတ်ကျမ်း

အာနာပါနဿတိအခဏ်း၌ မဟာကပ္ပိနသုတ်ကို အမေး အဖြေပြုလုပ်ခဲ့သည်မဟုတ်လော၊ စစ်တွေမှာ ရေဒီယိုက အသံ မကြားဘူးလား စသဖြင့် မေးကြရာ၊ ပြေလည်အောင် အဖြေ မပေးနိုင်ကြောင်း ကြားသိရသဖြင့် ကျွန်ုပ်က ဆရာတော်- တပည့်တော် အဖြေပေးပါမည်ဟု ဖြေရှင်းတင်ပြခဲ့သည်မှာ လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်ကဖြစ်ပါသည်။

အမှန်မှာ အာနာပါနဿယုတ်၌ သုတ်ပေါင်း နှစ်ဆယ် ရှိ၏။ အာနာပါနဝဂ္ဂ၌ တသုတ်ရှိသေး၏။ ပေါင်းနှစ်ဆယ့် တသုတ်ရှိပါ၏။ ဤတွင် မဟာကပ္ပိနသုတ်နှင့် ဣန္ဒာနင်္ဂလ သုတ် နှစ်သုတ်သာလျှင် အမေးအဖြေ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ပညာရှင်ပီပီ အမှားကို တိုက်ရိုက်ဖော်မပြဘဲ ယဉ်ယဉ်က လေး အမေးအဖြေပြုလုပ်၍ ပြင်းပြင်းကြီး ရှူးရှဲအာနာပါန အားထုတ်နေပုံ မမှန်ကြောင်း သွယ်ဝိုက် တင်ပြပုံကား ပညာသား ပါလှ၏။ ပီရိသေသပ်လှပေ၏။ ထိုအကြောင်းကို မူရင်းထား၍ ဦးပဂျီငိုခေ၊ ဦးစိန် (တိုးတက်ရေးသတင်းစာ ဆရာ၊ စာရေးဆရာ) ကလည်း ဂန္ထီရဝိပဿနာ ရှုဘွယ် ကျမ်းများမှ၎င်း၊ သတင်းစာမှ၎င်း (ဟံသာဝတီ-စသည်တို့ ဖြစ်၏)၊ ဓမ္မဗျူဟာတွင်လည်း ကေတုမတီ စက္ခုက၎င်း ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ခဲ့ရသော်လည်း မဖြေဆိုခဲ့ချေ။ ယခုမှပင် အားလုံးအတွက် ဖြေဆိုရှင်းလင်း တင်ပြ လိုက်ရပါသည်။ သံလျှင်တောရ ဆရာတော် ဦးတိလောကဉာဏပီကေ၏ အရိယာဘုံသွား ဉာဏ်လှေခါး စာအုပ်၌လည်း အပြင်းအထန် ပြစ်တင်ရေးသားထားသည် ကိုလည်း ဖြေရှင်းပြီးသား ဖြစ်စေပါ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များကို

ပင် ကျေးဇူးတင်ရသေး၏။ အကြောင်းမှာ ဤကဲ့သို့ ရေးသားပြောဆိုကြ၍သာ ယခုကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြေရှင်း တရားဆွေးနွေးခြင်းဖြစ်၍ သုတေသနပြုလုပ်ပြီးသားလည်းဖြစ်ပါ၏။ ပြဿနာအတွက် အားလုံးသောယောဂီများ သံသယဒွိဟများ ကင်းစင်ပြေပျောက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ရောက်ရပါ၏။

အာနာပါနသံယုတ် ပါဠိတော်၌ မဟာကပ္ပိန မထေရ်ကြီးသည် အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ရာ၌ သံဃာတော်တို့၏အလယ်၌နေသည်ဖြစ်စေ၊ ဘကိုယ်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်တော်မူ၍ နေတော်မူသည်ဖြစ်စေ၊ တပည့်တော်တို့သည် ထိုအသျှင်မြတ်၏ ကိုယ်လှုပ်ရှားသည်ကို တခါမျှ မမြင်ရဘူးပါဘုရားဟု ရဟန်းတော် တို့က မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားသော အကြောင်း ပါရှိ၏။ ကိုယ်တုန်ခြင်း လှုပ်ခြင်း မမြင်သည်မှာ မှန်၏။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌လည်း အထူးဖွင့်ပြထားခြင်း မရှိသဖြင့် စွပ်စွဲသူများအားရှိကာ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ကြကုန်လေ၏။

သို့ရာတွင် ၎င်းသံယုတ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ မျှသာမက ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၊ ထေရာအဋ္ဌကထာ၊ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၊ နိဒါနသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများတို့ကို ဖတ်ရှုပြီးသောအခါ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် မဟာကပ္ပိနမထေရ်မတုန်မလှုပ်ငြိမ်သက်စွာ အာနာပါနသံတိကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ခြင်းကို သေချာစွာ သိရှိနားလည်သဘောပေါက်ခဲ့ရပေ၏။

မဟာကပ္ပိနမထေရ်၏ ဝတ္ထုကြောင်းကို အတိုချုပ်
 ရေးပြမှ ရှင်းလင်းပေမည်။ မဟာကပ္ပိနမင်းကြီး ဖြစ်စဉ်က
 ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ အသံကြားနာလို၍ မြင်းတပ်စစ်သည်
 တော်များနှင့်အတူ စုံစမ်းရှာဖွေသော်လည်း မတွေ့မကြား
 ရချေ။ လမ်းခရီး၌ လှည်းကုန်သည်များနှင့် တွေ့ကြုံသော
 အခါ ထို လှည်းကုန်သည်များက မြတ်စွာဘုရားသခင်
 သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ ပေါ်ထွန်း၍ တရား
 ဒေသနာများ ဟောကြားတော်မူလေပြီဟု လျှောက်ထား
 လေ၏။ ထိုအခါ 'ဘုရား' ဆိုသောစကား ကြားခါမျှနှင့်ပင်
 ပီတိသောမနဿဖြစ်ခါ မေ့မြော၍ နေခဲ့လေသည်။ ထိုအတူ
 တရား သံဃာဟူသော အသံကြားရုံမျှနှင့်ပင် မေ့မြောနေခဲ့
 ၏။ ထိုနောက်မှပြန်လည်သတိရလာ၏။ ဘုရားတရားသံဃာ
 ရတနာသုံးပါးအကြောင်း ကြားသိရသောကြောင့် လှည်း
 ကုန်သည်များအား ဘဏ္ဍာတော် တိုက်မှ အသံပြာဠေ
 သုံးသိန်း ချီးမြှင့်ဆုချ လိုက်ရန်နှင့် အနော်ဇာမိဖုရားကြီး
 လိုရာပြုရန် တိုင်းပြည်နှင့်တကွ ရွှေနန်းစည်းစိမ်ပါ အပ်နှင်း
 လိုက်ကြောင်း သဝဏ်လွှာ စာရေးပေးလိုက်၏။ ထိုနေရာမှ
 ပင် မြတ်စွာဘုရားထံတော်သို့ အမတ်တထောင်နှင့် အတူ
 တကွ မြင်းစီး၍ ခရီးပြင်းနှင်ခဲ့ကြပေ၏။ မြစ်သုံးတန် ခြား
 နေသည်တွေ့ရာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ဂုဏ်တော် ရည်မှန်း
 ပူဇော်ကြည်ညိုလျက် ကူးခဲ့ရာ မြင်းခွါမျှပင် ရေမစိုခဲ့ချေ။
 မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးတွေ့ပြီးနောက် တရားတော် ကြား
 နာရသဖြင့် အမတ်တထောင်နှင့်တကွ တရားအဆုံး၌ အရ
 ဟတ္ထဖိုလ်တည်၍ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဒေသနာပရိယောသာနေ သဗ္ဗေဝအရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌာယ သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇ္ဇိယာစိံ သု၊ (နိဒါနသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ၂၂၅။ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၊ ၂၄၉) ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၊ ၁၊ ၃၅၆ ၌ မဟာကဝိန မင်းကြီးနှင့် နောက်ပါ အခြံအရံ အမတ် တထောင်တို့သည် ဘုရားတရား ကြားနာရ၍ သောတာပန်ဖြစ်ကြကုန်၏။ (၃၅၀) ၌ နော်ဇာမိဖုရားနှင့် အမတ် ကတော် တထောင်တို့ ဘုရားတရားဟော၍ သောတာပန် ဖြစ်၍ မဟာကဝိနမင်းကြီးနှင့် အမတ် တထောင်တို့သည် ပဋိသန္တိဒါ ပတ္တရဟန္တာ ဖြစ်ကြကုန်၏ဟု ဆို၏။ ထိုနောက် ဟေတိဘိက္ခုရဟန္တာများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အနည်းကွဲပြား၏။

၁၀

ထိုကြောင့် မဟာကဝိန မထေရ်မြတ်ကြီးသည် မြတ်စွာ ဘုရားနှင့် တွေ့ဆုံဖူးမြော်ရပြီး တရားတော် ကြားနာရ၍ ရဟန္တာ ဖြစ်ခဲ့ပေပြီ။ ရဟန္တာဖြစ်သော အသျှင်မဟာကဝိန မထေရ်သည် အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း တရား အား ထုတ်သောအခါ တုန်လှုပ် ကြမ်းတမ်းစရာ မရှိတော့ချေ။ ရဟန်းကိစ္စ အလုံးစုံပြီးစီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အာနာပါ နဿတိ တရားအားထုတ်ရာ တုန်လှုပ်ခြင်းမဖြစ် သိမ်မွေ့ ငြိမ်သက်နေပေ၏။ ဤသို့ ကွဲပြားခြားနား သိမှတ်ရာ၏။

ထေရာဂါဠိတော်၌ အသျှင်မဟာကဝိန မထေရ်မြတ်ကြီး ၏ ဥဒါန်းကျူးရင့်၍ အမြဲအစွဲအာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း တရားကို ရဟန်းရော ဘိက္ခုနီမများကိုပါ ဟောကြားဆုံးမ တော်မူလေ့ရှိ၏။

အာနာပါနဿတိ ယဿ၊
 ပရိပုဏ္ဏာ သုဘာဝိတာ။
 အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာ၊
 ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ။
 သောမံ လောကံ ပဘာသေတိ၊
 အဗ္ဘာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာတိ။

(ထေရာပါဠိ၊ ၃၀၂။ ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိ၊ ၁၇၀။ ဝိသုဒ္ဓိ
 မဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ပ၊ ၂၇၃။ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊ ဒု၊
 ၂၆။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ ၉၆-စသည်ဖြင့် များစွာ
 ရှိ၏။)

အဓိပ္ပာယ်မှာ....မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူတိုင်းသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့် အာနာပါနဿတိကို ပြည့်စုံအောင်
 ကောင်းမွန်စွာ အစဉ်အတိုင်း ပွားများလေ့ကျင့် အားထုတ်
 ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တိမ်တိုက်မှ လွတ်ကင်း လာသော
 လမင်းကဲ့သို့ ဤဩကာသလောကကို ပညာဉာဏ် အရောင်
 ဖြင့် ထွန်းလင်းတောက်ပစေ၏။

ထို့ပြင် ရဟန်းတထောင်ကို ဆုံးမဩဝါဒ ပေးသဖြင့်
 ရဟန္တာများ ဖြစ်သောကြောင့် အမြတ်ဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့ကို
 ဘုရားသခင် ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုကြောင့် အဖြေမှာ အသျှင် မဟာကပ္ပိန မထေရ်မြတ်
 ကြီးသည် ဘုရားနှင့် တွေ့စဉ်ကပင်လျှင် ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့၍
 အချိန်မရွေး သံဃာတော်တွေအလယ်၌၎င်း၊ တပားတည်း
 ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌၎င်း မတုန်မလှုပ် ငြိမ်သက်စွာ အာနာ

ပါနဿတိ သမာဓိ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ် နိုင်ကြောင်း
ကောင်းကောင်းကြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချ သိမှတ်ရပေ၏။

ထို့ပြင် ပဋိသန္တိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌ (၁၆၃၊ ၁၆၆)
ဥပတ္တိလေသာ (၁၈)မျိုး ဟောကြားထားရာ ကိုယ်လည်း
တုန်လှုပ်၏။ စိတ်လည်း တုန်လှုပ်၏။ ဤကား အာနာပါ
နဿတိ မပြည့်စုံသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုလိုသည်ဟု မှတ်
သားရ၏။

အာနာပါနဿတိ ယဿ၊
ပရိပုဏ္ဏာ အဘာဝိတာ။
ကာယောပိ ဣဉ္စိတော ဟောတိ၊
စိတ္တမ္ပိ ဟောတိ ဣဉ္စိတံ။
ကာယောပိ ဖန္ဒိတော ဟောတိ၊
စိတ္တမ္ပိ ဟောတိ ဖန္ဒိတံ။

အဓိပ္ပာယ်မှာ.... အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ပြည့်စုံစွာ
မပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်သော်လည်း တုန်လှုပ်၏။
စိတ်သော်လည်း တုန်လှုပ်၏။ ကိုယ်သော်လည်း စဉ်းငယ်
တုန်လှုပ်၏။ စိတ်သော်လည်း စဉ်းငယ်တုန်လှုပ်၏။

အာနာပါနဿတိ ယဿ၊
ပရိပုဏ္ဏာ သုဘာဝိတာ။
ကာယောပိ အနိဉ္စိတော ဟောတိ။
စိတ္တမ္ပိ ဟောတိ အနိဉ္စိတံ။
ကာယောပိ အဖန္ဒိတော ဟောတိ၊
စိတ္တမ္ပိ ဟောတိ အဖန္ဒိတန္တိ။

အဓိပ္ပာယ်မှာ....အာနာ ပါနဿတိ သမာဓိကို ပြည့်စုံ
ကောင်းမွန်စွာ ပွားများသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်သော်လည်း
မတုန်လှုပ်၊ စိတ်သော်လည်း မတုန်လှုပ်၊ ကိုယ်သော်လည်း
စဉ်းငယ်မတုန်လှုပ်၊ စိတ်သော်လည်း စဉ်းငယ်မတုန်လှုပ်။

ဤသို့ အတိအကျ ဆုံးဖြတ် ဖြေရှင်းထားသဖြင့် အလွန်
သိသာထင်ရှား၍ ယုံမှားမရှိ မှတ်ယူကြပါကုန်လော့။ အာ
နာပါနဿတိတရား မပြည့်စုံသေးသော ပုထုဇဉ် ကလျာဏ
နှင့် စုဉ်းသောတာပန်များ အားထုတ်ခါစတိုသည် တုန်လှုပ်
နိုင်ပါသေး၏။ ပြင်းထန် ကြမ်းတမ်းနိုင်သေး၏ဟု မှတ်ကြ
ပါလေ သူတော်ကောင်းတို့။ ကြမ်းတမ်းတုန်လှုပ်ပြီးမှ သိမ်
မွေ့ငြိမ်သက်အောင် အားထုတ်ရကြောင်း ကောင်းကောင်း
ကြီး မှတ်ယူကြပါကုန်လော့။

ထို့ပြင် အထူးမှာ....အာနာပါန သမာဓိ ပြည့်စုံသော
အရိယာ သေက္ခတို့နှင့် ရဟန္တာ အသျှင်မြတ်ကြီးတို့ပင်လျှင်
နေထိုင်သီတင်းသုံးပုံချင်း မတူကြချေ။ အာရုံပြုချင်း မတူ
သေးပေ၊ ခြားနားကွဲပြားပုံကို သိသာအောင် အာနာပါန
သံယုတ်ပါဠိတော် ကင်္ခေယျသုတ်မှ ထုတ်နုတ် ဖော်ပြပါဦး
အံ့။ ၎င်းပါဠိတော် မရေးပြီ၊ နံပါတ် (၂၀၄) ကြည့်ပါလေ။
မြန်မာပြန် ဆဋ္ဌမူအရ တင်ပြလိုက်ပါ၏။

အခါတပါး၌ အသျှင်လောမသကံဘိယ မထေရ်သည်
(သီဟိုဠ်မူ၊ အင်္ဂလိပ်မူ၌ လောမသဝင်္ဂီသမထေရ်ဟုပါရှိ၏။)
သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ သီတင်း
သုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည်

အသျှင်လောမသကံဘိယထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်လောမသကံ ဘိယအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏။

“အသျှင်ဘုရား-ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် ပင် မြတ်စွာဘုရား၏နေခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသလော? သို့မဟုတ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်) တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်ပါသလော?” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

“ဒါယကာ မဟာနာမ်-ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုး မဟုတ်သည်သာ တည်း။ ဒါယကာ မဟာနာမ်-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာဖြစ်၏။ ဒါယကာ မဟာနာမ်-သေက္ခဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍ နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နိဝရဏငါးပါးတို့ကိုပယ်၍ နေကြကုန်၏။” အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း? ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏကို ပယ်၍ နေကြကုန်၏။ ဗျာပါဒနိဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုတ္တုစွနိဝရဏ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏကို ပယ်၍ နေကြကုန်၏။ ဒါယကာ မဟာနာမ်-သေက္ခဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ် သို့မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို တောင့်တ၍ နေကြကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဤနိဝရဏငါးပါးတို့ကိုပယ်၍ နေကြကုန်၏။ (ပယ်

၍နေကြရာ အလုံးစုံပယ်၍ မပြီးသေး၊ ထို့ကြောင့် သေကွ
ဖြစ်၏ဟု မှတ်ပါလေ။)

ဒါယကာ မဟာနာမ်-ပူဇော်အထူးကိုခံယူထိုက်သော
အာသဝေါကုန်ပြီးသော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်
သော မဂ်ကိစ္စကိုပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကိုချုပြီးကုန်သော
မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်)သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝ
သံယောဇဉ်တို့ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်
ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်ပြီး
ဖြစ်ကုန်၏။ (အဝိဇ္ဇာတဏှာ) အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်
ပြီးကုန်၏။ နုတ်ပြီးသောထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်ကုန်၏။
နောင်တဖန်မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးကုန်၏။ နောင်အခါဖြစ်ခြင်း
သဘောမရှိကုန်။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း ?၊ ကာမစ္ဆန္ဒ
နိဝရဏကို၊ ဗျာပါဒနိဝရဏကို၊ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏကို၊ ဥဒ္ဓစ္စ
ကုတ္တုစ္စနိဝရဏကို၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။
အမြစ်အရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီး ဖြစ်၏။ နုတ်ပြီးသော
ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ပြုပြီး ဖြစ်၏။ နောင်တဖန်မဖြစ်ခြင်းကိုပြုပြီး
ဖြစ်၏။ နောင်အခါဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိကုန်။

-(လ)-ဒါယကာ မဟာနာမ် - သေကွပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေ
ခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍။ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုး
သည် တခြားသာတည်း။ ထိုတခြား တပါးဖြစ်ပုံကို ဤ
အကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ (ဤသို့ကွဲပြားခြားနား
စွာ သိအပ်ပါပေ၏ဟု မှတ်။)

တဖန်ဆက်လက်စိစစ်သော်... ဣစ္ဆာနဂ်လသုတ်၌ အာ
နာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် (၁) အရိယာတို့ နေခြင်း

(၂) မြတ်သောနေခြင်း ဗြဟ္မဝိဟာရနှင့်၊ (၃) မြတ်စွာ ဘုရားတို့နေခြင်း၊ သုံးမျိုးခွဲခြား ဟောကြား တော်မူခဲ့၏။ အရိယာ သေက္ခတို့မှာ ကျင့်ဆဲကျင့်တုန်းကျင့်၍မပြီးသေးဟု မှတ်ပါလေ။ ဘုရားရဟန္တာတို့မှာမူကား ကျင့်ပြီးပြီဖြစ်၍ နောက် ထပ်မံအားထုတ် ကျင့်နေရန်မရှိတော့ချေ။ တရား အစဉ်အတိုင်း နှလုံးသွင်း၍၎င်း၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဝင်စား၍ ၎င်း နေရုံမျှသာဖြစ်၏။ မန္တလေးခရီးသွားရာ ရောက်ပြီးသူနဲ့ ဘုရားရဟန္တာတူ၏။ မီးရထားစီး၍ ပဲခူးရောက်သူ၊ တောင်ငူ ရောက်သူ၊ သာစည်ရောက်သူစသည်တို့သည် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်နဲ့တူ၏။ ခရီးသွားဆဲသွားတုန်းဟု မှတ်ယူရာ၏။

စွန်းလွန်းနည်း နှစ်နည်းရှိ၏....(၁) အာနာပါနကို အား ထုတ်ရာ၌ ပြေးပြေးမှန်မှန် သိမ်မွေ့ သက်သာစွာ ရှုရှိုက်ခြင်း က-တနည်း၊ (၂) ဇွဲလုံ့လ ဝီရိယနှင့် သတိကြီးစွာထား၍ ပြင်းပြင်း ထန်ထန် အားရ ပါးရ ရှုရှိုက်ခြင်းက-တနည်း၊ ဤသို့ နှစ်နည်းရှိ၏ဟု မှတ်ပါ။ မိမိစရိုက်အလိုက် အား ထုတ်ရခြင်းဖြစ်ပေ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်က ကိုယ်တွေ့ဖြစ်၍ ဝိသေသ-မ၊ ပြီး ခပ်ပြင်းပြင်း ရူးရှဲအားထုတ်နိုင်လျှင် ပါရမီ စရိုက်အလိုက် မဂ်ဖိုလ်ဆိုက်နိုင်ကြောင်း တင်ပြပါသည်။ ပြေးပြေး ရှုရှိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ ပြင်းပြင်း ရှုရှိုက်သည်ဖြစ်စေ အားထုတ်၍ အရှိန်ရလာသောအခါ တုန်လှုပ်ယိမ်းယိုင် ဖြစ်ပေါ်သော် သည်းခံကြိုးစား၍ လုံ့လ ဝီရိယ ကောင်း ကောင်းနဲ့ ကြမ်းတမ်းခြင်းစသည်တို့ကို လွန်မြောက်အောင်

အားထုတ်ခါ သိမ်မွေ့ငြိမ်သက် သမာဓိဈာန်ရပြီး ရုပ်နာမ် အပေင်္ဂါ၌ ဝိပဿနာဉာဏ်ပေါက်အောင် ရှုရမည်မှတ်။

အချိုယောဂီသည် ပြေးပြေးသက်သက်သာသာ အား ထုတ်၍ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာဖြစ်လျှင်လည်း သဘောကျ လက်ခံပါ၏။ ကြိုက်သလို အားထုတ်ကြပါ။ အပြောနဲ့ မရ ပါ။ အရေးနဲ့မရပါ။ တခုသတိပြုရန်မှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်သော်လည်း သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ မဖြစ်လျှင် အချည်းနှီးပင်တည်း။ ပင်ပန်းမောဟိုက် ချွေးထွက်၍ စား သောက်ကောင်းရုံမျှသာ အားထုတ်ခြင်းဟု ဆုံးမရပေမည်။ ရက်ရက်စက်စက် မဂ်ဖိုလ်အတွက် တရားအားထုတ်ရန်ဖြစ် ပါပေ၏။ သို့သော် ပြေးပြေးသမားကား နှေးကွေးတတ်၏။ ကြာတတ်၏။ လိပ်နဲ့တူ၏။ ပြင်းပြင်းသမားကား မြန်တတ် ၏။ မကြာလှချေ။ ပန်းတိုင်အရင်ရောက်နိုင်၏။ ယုန်နဲ့တူပါ ပေ၏။ ယခုခေတ်ကား ဒုန်းပျံဂြိုဟ်တု ခေတ်တည်း။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အားကြီး၍ တဏှာရာဂ ထူပြောလှ၏။ ထို့ကြောင့် လုံ့လ ဝီရိယကောင်းကောင်းနဲ့ ဇွဲသတ္တိရှိရှိ ရက် ရက်စက်စက်အားထုတ်နိုင်မှ တော်ရုံကျပေ၏ဟု မှတ်ယူ တော်မူကြပါကုန်။

ဤကဲ့သို့ စွန်းလွန်းနည်း နှစ်နည်းရှိကြောင်းကို အမြတ် တော်ကြေး မင်းကြီး ဦးစံသိန်း (ဘီအေ) ကလည်း ယထာ ဘူတလမ်းညွှန် ကျမ်းစာအုပ်၌ အတိအလင်း ထောက်ခံ ရေးသား ဖော်ပြခဲ့လေ၏။ ဦးစံသိမ်းသည် ကိုယ်တိုင် အား ထုတ်ပြီး ရေးသားခဲ့သူ ဖြစ်၏။ တရား အားထုတ်ရင်း လယ်တီမဏ္ဍိုင်=၁၅

သင်္ဘောပေါ်၌ လွတ်လပ်ရေးနေ့တွင် အမှတ်တရ အနိစ္စ ရောက်ခဲ့လေသည်။

ပါဠိတော်သုတ် တခု နှစ်ခုမှ ကိုးကား၍ တဖက်သတ် အမြင်ကျဉ်းဖြင့် ရေးသားစွပ်စွဲထားခြင်းများကို မပြုလုပ်သင့်ပေ။ ရှုဒေါင့် တနေရာမှသာကြည့်၍ ဝေဖန်ခြင်းကား မသင့်လျော်လှချေ။ မည်သို့ စွပ်စွဲစေကာမူ မဟာရန်ကုန်မြို့တော်၌ပင်လျှင် စွန်းလွန်းတရားပြု ဌာနခွဲတွေ ကိုးခု ရှိနေ၏။ အားထုတ်သူ ယောဂီအများဆုံး ရှိနေသည်က လက်တွေ့ပြုနေ၏။ မြန်မာနိုင်ငံတော် တဝှန်းလုံး၌ ခုနစ်ဆယ်ကျော်မျှ ရှိနေ၏။ ခေတ်အစားဆုံး ဖြစ်ပေ၏။ ထိုကြောင့်ပင် စွန်းလွန်းမှုသစ် စာအုပ်၌ ဖော်ပြထား၏။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် အားထုတ်နည်း စာအုပ်ကြည့်၍ အားထုတ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဟုကြေငြာ၍ ဂိုဏ်းခွဲကြပြန်၏။ အချို့ကား စွန်းလွန်းအတု ဖြစ်ကြကုန်၏။ အစစ်ရှိလျှင် အတုရှိရခြ် ဓမ္မတာဖြစ်၏။ သို့သော် နောင်ခုနစ်နှစ်ကြာလျှင် (၁၃၃၉-ခု၊ ၁၉၇၇-ခုနှစ်) စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးမွေးနေ့ အနှစ် တရာပြည့်နှစ်ပွဲတော် ပဋိပတ်ညီလာခံ ဆွေးနွေးပွဲ၊ ပူဇော်ပွဲ၊ သာသနာပြုပွဲတော်ကြီး၌ ဝေဖန်စစ်ဆေး သန့်ရှင်း ဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်ကြပေလိမ့်မည် ဖြစ်၏။ စွန်းလွန်းယောဂီ ရဟန်းရှင်လူသီလရှင် ယောက်ျား၊မိန်းမအားလုံး တရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ကြ၍ အနှစ်တရာပြည့်၌ တရားထူးရပြီး တရားနှင့် ပူဇော်ကန်တော့နိုင်အောင် ပြင်ဆင် ထားကြပါကုန်လော့။

သက်သေပြဦးအံ့...အမရပူရမြို့တူးမောင်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဦးနန္ဒိယ မဟာထေရ်ကြီးသည် ဝိနည်းမိရ် ဆရာတော်တပါးလည်း ဖြစ်၏။ နေ့ဝါ ညဝါ အဘိဓမ္မာစာချ အကျော်တပါးလည်း ဖြစ်၏။ စာသင်ကြား ပို့ချပေးခဲ့သောတပည့်ဖြစ်သည့် ဦးတိလောကသာရ အသျှင် မြတ်ထံ၌ စွန်းလွန်းနည်း အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်ခဲ့ရ၍ ၎င်းကျောင်းတိုက် အတွင်း၌ သီးသန့် စွန်းလွန်း ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက် ဖွင့်လှစ် တရားပြစေ၏။ ယခုတိုင် ရှိ၏။

မဟာရန်ကုန်မြို့တော် သရက်တောကျောင်းတိုက် ဆရာ တော် ဦးဩဘာသာဘိဝံသ မဟာထေရ်သည် စံပြမြန်မာ အဘိဓာန်နှင့် သုတေသန သရုပ်ပြ အဘိဓာန်ကျမ်းများ ပြုစုခဲ့ပြီးနောက် ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ရာ၌ ပဋိဝိသောဓက အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ ထိုနောက် တောင်ဥက္ကလာပ၊ စွန်း လွန်းဂူကျောင်း၌ ဆရာတော် ဦးသုန္ဒရ အသျှင်မြတ်ထံတွင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် တရားအားထုတ်ခဲ့၏။ ယခုအခါ ဖျာပုံ ကျောင်းတိုက်သစ်၌ အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပြသ ဟောကြားဆုံးမနေတော်မူ၏။

စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဦးသုန္ဒရအသျှင်မြတ် ၏ ငယ်ဆရာတော် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်ကြီးများ ဖြစ်သည့် ပုသိမ်မြို့ ရွှေတောင် ကျောင်းသစ် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဦးကောသလ္လနှင့် ပြင်ခရိုင် ရွှေကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဦးကုသလ နှစ်ပါးသည်လည်း တပည့်ကမ္မဋ္ဌာန်း

ဆရာတော်ထံ၌ပင် တရားအားထုတ်၍ ဝါဆို သီတင်းသုံး
နေတော်မူကြကုန်၏။ ယခုအခါ ပျံလွန်တော်မူကြကုန်ပြီ။

သထုံမြို့ ရန်ကင်း မေဃဝန် ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်
ဦးသုဝဏ္ဏဇောတိ မဟာထေရ်သည် ဝိဇ္ဇာကတ္တယ ပါရဂူနှင့်
သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ ကျမ်းကတ်အကျော်ဖြစ်၍ ဆဋ္ဌသံဂါ
ယနာတင်ပွဲ ဝင်နွဲ့ပြီးလျှင် တောင်ဥက္ကလာပ စွန်းလွန်း
ဂူကျောင်း၌ (၄၅) ရက်တိုင်တိုင် အားထုတ်ရာ ကျွန်ုပ်နှင့်
တွေ့ကြိုသိကျွမ်း ခင်မင်လေးစားမိပါ၏။ (၁၉၆၄) ခုနှစ်
ကျွန်ုပ်သည် သထုံသို့ ကြွရောက်၍ စာပေ ကျမ်းဂန်များ
မေးမြန်း သင်ယူခဲ့ရပါ၏။ သင်္ကန်း၊ ဘိနပ်၊ ထီး စသဖြင့်
လှူဒါန်း ပူဇော်ပြီးနောက် မြေခိုကုန်းကျေးရွာ တောရ
ကျောင်း၌ စွန်းလွန်းနည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန်ပင် အာနာပါ
နဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရန် နည်းပြရာ သုံးပတ်
ကြာတိုင်အောင် ဆရာတော် ဦးသုဝဏ္ဏဇောတိနှင့် မြေခို
ကုန်းဆရာတော် ဦးကေတုမာလာ (တရားဟော ဓမ္မကထိ
က ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်) နှစ်ပါးအပြင် ဦးပဉ္စင်းကိုရင်
ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမကြီးများ အားထုတ်ကြကုန်၏။ နောင်
နှစ်တွင် ဆရာတော်ဦးသုဝဏ္ဏဇောတိသည် ရန်ကုန်ကြွလာ
ပြီး ကျွန်ုပ်၏နေရာ ကျွန်းတောကျောင်း၌ တပတ်အားထုတ်
၍ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း၌ တဖန် စိတ်မကြေပွဲတရား (၄၉)
ရက် အားထုတ်ခဲ့သေး၏။ ကျွန်ုပ်သည်လည်း သထုံရန်ကင်း
မေဃဝန်ကျောင်းတိုက် သိမ်ထဲ၌ အာနာပါနဿတိ ကမ္မ
ဋ္ဌာန်းတရား ရဟန်းရှင်လူအများ ပြသခဲ့ရသေး၏။ နှစ်လ
ကျော်ကြာခဲ့၏။ (၁၉၆၇) ခုနှစ်။

စွန်းလွန်းဂူကျောင်း တောက်ထော်ဆရာတော် ဦးမာဃ သည်လည်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဦးသေဋ္ဌိလအား စွန်းလွန်းနည်း ပြေးပြေးမှန်မှန်ဖြင့် အာနာပါနဿတိ ကမ္မ ဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ရန် ညွှန်ပြတော်မူခဲ့ပါ၏။

ကမ္ဘာအေး ရွာတန်းရှည် စွန်းလွန်းကျောင်းဆရာတော် ဦးဝိနယသည်လည်း ခပ်ပြင်းပြင်းနည်းဖြင့် ကမ္မဝါစာ ဆရာ ဖြစ်သော ဝွေးချိုတိုက် စာချဆရာတော် ဦးဝါသဝ (ယခု ငါမျှာကြီး ဆရာတော်) အား တရားပြသလေသည်။

ပေါင်းတည်ပေါ်တော်မူစွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက်ဆရာ တော် ဦးသုဝဏ္ဏသည်လည်း မိမိ၏လူတုန်းက ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား ပြင်းပြင်းထန်ထန် နည်းကို ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ပြသခဲ့ကြပါ၏။ ဤကား သိသမျှအကျဉ်း ဖော်ပြချက်ပေ တည်း။

ဤသည်ကား ရှေးခေတ်က စာချဆရာတော်ဖြစ်သော အသျှင်မဟာသီဝ, မဟာနာဂမဟာထေရ်ကြီးများကိုစာသင် တပည့်ဖြစ်သူ အသျှင်ဓမ္မဒိန္နာ မထေရ်က တရားပြသ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ရသွားဘူးသော ထုံးစံအတိုင်းဟုလည်း ပြော ဆိုနိုင်ပေ၏။

ဝီရိယတော ကိံကမ္မံ နသိဇ္ဈတိ။ လုံ့လဝီရိယရှိသူသည် အဘယ်အလုပ်ကို မအောင်မြင်ဘဲရှိအံ့နည်း ?၊ အောင်မြင် ရမည် မုချတည်း။

ထို့ကြောင့်သံယုတ်ပါဠိတော် နိဒါနဝဂ္ဂ(၄၆၆)နဝသုတ် ၌ လာရှိသော ဂါထာမှာ-

နယိဒံ သိထိလမာရန္တ၊
 နယိဒံ အပ္ပေန ထာမသာ။
 နိဗ္ဗာနံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ၊
 သဗ္ဗဒုက္ခပွ မောစနံ။
 အယဉ္ဇ ဒဟရော ဘိက္ခု၊
 အယမုတ္တမပုရိသော။
 ဓာရေတိ အန္တိမံ ဒေဟံ၊
 ဇေတွာ မာရံ သဝါဟိ နိန္တိ။

ဘုရားဆုံးမတော်မူခဲ့ပေ၏။

အဓိပ္ပာယ်မှာ....အလုံးစုံသော ဆင်းရဲတို့မှ လွတ်ရာဖြစ်သော ဤနိဗ္ဗာန်သို့ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ အားထုတ်ခြင်းကြောင့် မရောက်နိုင်ရာ၊ အနည်းငယ်သာဖြစ်သော အားအစွမ်းဖြင့် ဤနိဗ္ဗာန်သို့မရောက်။

ဤသူသည်ကားရဟန်းသစ်တည်း၊ဤသူကားယောက်ျားမြတ်တည်း၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့်တကွသော မာရ်ကိုအောင်နိုင်ခြင်းကြောင့် အဆုံးစွန်သောကိုယ်ကို ဆောင်၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်၌ စေလသုတ်တွင် ဘုရားဟောတော်မူခဲ့၏။ ရဟန်းတို့.... မီးလောင်သော အဝတ်ပုဆိုးကိုသော်၎င်း၊ ဦးခေါင်းကိုသော်၎င်း လျစ်လျူရှု၍ နှလုံးမသွင်းမူ၍ ထိုးထွင်းမသိရသေးသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်း အကျိုးငှါ အလိုဆန္ဒ လှုံ့လအားထုတ်မှု အပြင်းအထန်အားထုတ်မှု မဆုတ်နစ်မှု အောက်မေ့မှု ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကိုပြုလုပ်ရမည်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲ

ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေ
ကြောင်း၊ ဆင်းရဲရာ၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်
ကြောင်း အကျင့်တို့တည်း။ ။ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်
နိုင်ကြောင်း သဘောကျ ကျေနပ်ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ပင်ပန်း
ဆင်းရဲလွန်း၍ အချိုကအတ္တကိလ မထာနုယောဂအကျင့်ဘဲ
ပြောနေကြပါသည်။ အားကိုမထုတ်ဘဲနဲ့ သက်သာစွာရနိုင်
ပါတယ် ထင်မိတယ်။

မှန်ပါတယ်၊ သက်သာစွာနဲ့ရနိုင်တဲ့ ခေတ်ကကုန်ပါပြီ။
ဥဒ္ဓါဒိတညူ၊ ဝိပဋ္ဌိတညူ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးများကား ရနိုင်ပါ၏။
ဒါပေမဲ့ ယခုခေတ် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေမရှိတော့ဘူး၊ ထင်ရှားပေ
၏။ တရားကြားနာခါမျှနဲ့ မဂ်ရတာ၊ အကျယ်ချဲ့ဟော
ကြားဆုံးမလို့ရတာမျိုး ယခုအခါ မကြားရမတွေ့ရတော့ချေ။
ယခုခေတ်မှာနေယျ၊ ပဒေပရမပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေသာရှိ၏။ နေယျ
ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၌ သုံးမျိုးခွဲခြားပြရပေမည်။ အထက်ဆုံး၊ အလယ်
အလတ်၊ အညံ့စားဟု သုံးမျိုးရှိ၏။ အမြန်ဆုံး (၇)ရက်။
အလယ်ကား (၇)လမှ (၇)နှစ်။ အညံ့ကား (၇)နှစ်မှ
သေခါနီးအထိ ယူဆနိုင်ပါ၏။ ဒါကြောင့် နေယျပုဂ္ဂိုလ်
မျိုးများသည် ဒုက္ခပဋိပဒါဒန္တာဘိညာဖြစ်ကြ၍ ဆင်းဆင်း
ရဲရဲ လေ့ကျင့်အားထုတ်ပြီး နှေးနှေးကြာမှ မဂ်ဖိုလ်ရကြ၏။

စာပေကျမ်းဂန်ဝတ္ထုသက်သေတွေနဲ့ ရေးသားဖြေရှင်း
ပြပါရန် တောင်းပန်ပါတယ်။ ယခုခေတ် ယောဂီအများ
အကျိုးငှါ ဓမ္မဒါနပြုစေလိုပါတယ်။

ကောင်းပါပြီ။ ဘုရားလက်ထက်တော်က သားတော်
ရာဟုလာမထေရ်မြတ်ဟာလဲနေယျဘဲ၊ တရားအားထုတ်တာ

(၁၃) နှစ်ကြာတယ်။ အသျှင်ရဋ္ဌပါလ၊ စက္ခုပါလ၊ မေဃိယ၊ သောဏ (ကောဠိဝိသ) တို့အပြင် သီဟာ၊ စိတ္တ၊ အပရသာမာ ထေရီစသည်တို့များပြားလှပေ၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သာသနာ ထွန်းစဉ် နေယျပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်း ဖော်ထုတ်ပြပါမည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း နေယျပုဂ္ဂိုလ်များသာ တွေ့ရသည်မှာ အသျှင်အရဟံကစ၍ ငစွယ်ရှင် ပံသုကူ မဟာထေရ်ကြီး၊ ပေါင်လောင်ရှင်ကဿပ၊ အသျှင်သုမေဓာ၊ ရဟန္တာကင်း တောရဆရာတော် ဦးခေမာ၊ တောင်လေးလုံးဆရာတော်၊ အနာဂါမ် သီးလုံးဆရာတော် ဦးစန္ဒိမာ၊ အလယ်တောရ ဆရာတော်ဦးမဉ္ဇူသာ၊ အင်းခမ်းဆရာတော်၊ ရွှေမင်းဝံဆရာ တော်၊ ရဟန္တာ ပုသိမ် မိဂဒါဝံ ဆရာတော် ဦးသုမနစာရ၊ ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ၊ ပထမဂန္ဓာရုံဆရာတော် ဦးဥတ္တရ၊ အင်ကြင်းမြောင် ဆရာတော် ဦးအာသဘ၊ သိမ်တောင် ဆရာတော်ဦးဇောတိက၊ ညောင်လွန်ဆရာတော် ဦးမေဓာဝီ၊ ရဟန္တာဟုကျော်ကြားသော မင်းကွန်းဆရာတော်ဦးနာရဒ နှင့် စွန်းလွန်း ဆရာတော် ဦးကဝိ။ မိုးညှင်း ဆရာတော် ဦးသုမဏ၊ ရွှေညောင်ပင် ဆရာတော် ဦးသီလ၊ မလှိုင် ရွှေကျောင်းဆရာတော် ဦးဝါယမ၊ ဆယ်ကြီးတောရဆရာ တော် ဦးဇဝန၊ စစ်ကိုင်း မဟာမြို့ကြီးချောင်ဆရာတော် ဦးညဏဝံသ၊ သထုံမြေခိုကုန်းတောရဆရာတော် ဦးကလျာ ဏ၊ လက်ပံတန်း သဒ္ဓမ္မပါလ ပထမဆရာတော် ဦးပညာ ဇောတ၊ ရွှေတောင် အဗ္ဗာရာမ ဦးတိက္ခိန္ဒိယ၊ မိုးကုတ် ကသစ်ဝိုင်ဆရာတော်တို့အပြင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိနေ တော်မူသော ကန္တိရွှေသိမ်တော်တောရဆရာတော်ဦးသော

တိတ၊ ပြည်နိဗ္ဗိန္ဒတောရဆရာတော် ဦးသီရိ၊ တောင်ပုလု ဆရာတော် ဦးနန္ဒိယ (မိတ္ထိလာ)၊ မြင်းခြံစွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဦးသောဘဏ၊ မတ္တရာ ရွှေပုထိုးဆရာတော် ဦးဇဝန၊ တောင်ကြီး စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဦးဓမ္မသာမိ၊ အမရပူရ စွန်းလွန်းဆရာတော် ဦးတိလောက သာရ၊ တောင်ဥက္ကလာပ စွန်းလွန်း ဂူကျောင်းဆရာတော် ဦးသုန္ဒရ၊ ဥက္ကံ စွန်းလွန်း ဆရာတော် ဦးဇေယျသေန၊ ဘောက်ထော် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော် ဦးမာဃ၊ သာသနာ့ရိပ်သာ ဆရာတော် ဦးသောဘဏ၊ မင်းကွန်း ဆရာတော် ဦးဝါယမ၊ မိုးညှင်းဆရာတော် ဦးဣန္ဒြိယ၊ ဉာဏ စာဂီ ဆရာတော်၊ လယ်တီမူ ဆရာတော်၊ သပိတ်အိုင် ဆရာ တော်၊ ရှေး ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ တပည့် အဆက် ဆက်တို့မှစ၍ ယခုခေတ် နာမည်ကြီးနေသော ဝေဘူဆရာ တော်စသည်တို့အကြောင်း ထေရုပ္ပတ္တိများကို တသီးတခြား ပဋိပတ္တိသာသနာဝင် ကျမ်းစာအုပ်ကြီး၌ ရေးသားဖော်ပြ ထားသည်။ မကြာမီ ထုတ်ဝေမည်။

နေယျပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်သော ရှေးအရိယာ ရဟန္တာ သူ တော်ကောင်းများ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ တရားအားထုတ်ကြ ပုံကို အတုယူ အားကျ၍ ယခုဘဝတွင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ချမ်း သာကိုရအောင် ကြိုးစားအားထုတ် ပေါက်မြောက်အောင် မြင်လျှင် ဤစာရေးရကျိုး နပ်ပြီဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဝီတိဖြာ၍ သာဓုခေင်္ဂါရပါစေသတည်း။

ယုံကြည်စိတ်ချ လေ့လာစိစစ် ဝေဖန်ဖတ်ရှုပြီး စဉ်းစား သုံးသပ်လျက် ပရိယတ်နှင့် ပဋိပတ်တို့သည် ဂင်္ဂါနှင့်ယမုံနာ

မြစ်ရေနှစ်ဖြာ သမုဒ္ဒရာထဲ ညီညွတ်စွာ စီးဝင်သွားသကဲ့သို့ စာတွေနှင့် ကိုယ်တွေ့ကိုက်ညီပြီး မဂ်သီးဖိုလ်သီး နိဗ္ဗာန်ရွှေထီးဆောင်းနိုင်ပါစေသော်ဟု သစ္စာတရားကို မေတ္တာထားလျက် ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါသည်... ယောဂီအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့။

နေယျပုဂ္ဂိုလ်များ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ကျင့်ရပုံ

အပူအအေး သည်းခံ၍ တရားအားထုတ်ရာ၌ စံနမူနာထားရသော သီဟိုဠ်ကျွန်း စေတီယတောင် ပိယင်္ဂလိုဏ်ဂူတွင် သီတင်းသုံးနေတော် မူသည့် အသျှင်လောမသနာဂမထေရ်၏ အတုယူနိုင်ရန်ဖော်ပြပါအံ့။ (မ၊ ငွ။ ပ၊ ၈၁၊ ၈၃)။

“ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ခမော ဟောတိ သီတဿာတိ” ဟူသော စကားပိုဒ်၌ အကြောင်းအရာ အားဖြင့် ၎င်း၊ ကျင့်စဉ်အားဖြင့် ၎င်း ဆင်ခြင်၍ သည်းခံ၏။ အေးချမ်းသော အခါ အေးချမ်းခြင်းကို သည်းခံ၏။ နှိပ်နင်း လွှမ်းမိုး၏။ အကြင်ရဟန်းသည် အနည်းငယ်မျှသော အေးချမ်းခြင်းကြောင့် တုန်၏။ လှုပ်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စွန့်ပစ်သော မရဲရင့်သော ယောက်ျားကဲ့သို့မဟုတ်၊ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုရဟန်းသည် လောမသနာဂမထေရ်ကဲ့သို့ များစွာ အေးချမ်းလှသော အတွေ့ဖြင့် မတုန်လှုပ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာလျှင် နှလုံးသွင်းခြင်းပြုလျက် တရားအားထုတ်နေ၏။ အသျှင် လောမသနာဂမထေရ်သည် စေတီယတောင် ပိယင်္ဂလိုဏ်ဂူ ကမ္မ

ဌာနအားထုတ်ရာကျောင်း၌ နေလျက် အန္တရဌကရက် ဖြစ်သော ဆီးနှင်း အလွန်ကျ၍ အေးချမ်းလှသည့် (၈)ရက် အခါကာလ၌ လောကန္တရိက် ငရဲ၏ အေးချမ်းခြင်းကို ဆင်ခြင်၍ ကမ္မဌာနကို မစွန့်လွှတ်မူ၍သာလျှင် လွင်တီး ခေါင်အရပ်၌ အချိန်ကာလကို ကုန်လွန်စေ၏။ တရား အားထုတ်နေ၏။

အကြင်ရဟန်းသည်ကား ထိုလောမသနာဂ မထေရ်ကဲ့ သို့သာလျှင် အလွန်ပြင်းထန်သော အပူကို သည်းခံနိုင်သော ရဟန်းဟု သိမှတ်အပ်၏။ အသျှင် လောမသနာဂမထေရ် သည်နွေဥတုကာလဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါစကြိုအပြင် ၌ထိုင်နေ၏။ ကမ္မဌာနတရားကို နှလုံးသွင်းသောအခါ ထို မထေရ်၏ လက်ကတီး (၀၇) ချိုင်းကြားတို့မှ ချွေးတို့သည် ယိုစီးထွက်ကျလာကုန်၏။ ထိုအခါ မထေရ်အား အတွင်း နေ တပည့်တဦးက “အသျှင်ဘုရား-ဤနေရာ၌ နေထိုင် တော်မူပါဘုရား၊ ဤအရပ်သည် အေးသော အရိပ်ရှိပါ၏ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ မထေရ်သည် “ငါ့ရှင် ငါသည် အပူမှကြောက်သောကြောင့်သာလျှင် ဤအရပ်၌ နေ၏ဟု မိန့်တော်မူ၍ အဝီစိငရဲ၏ အပူကို ဆင်ခြင်၍သာ လျှင် နေ၏။

နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ဆွမ်းကို၎င်း၊ ရေကို၎င်း မရခဲ့သည်ရှိ သော်လည်း မသိနိုင်သော အစရှိသည့် သံသရာ၌ မိမိ၏ ပြိတ္တာဘုံဘဝ၌ ဖြစ်ခဲ့ခြင်းကို ဆင်ခြင်၍ စိတ်မထိခိုက်စေဘဲ ကမ္မဌာနကို မစွန့်လွှတ်ချေ၊ သည်းခံအားထုတ်လေ၏။

လွန်စွာ ခြင်၊ မှက် ကိုက်ခဲခြင်း၊ လေ၊ နေပူတို့၏အတွေ့
တို့ဖြင့် တွေ့ထိသော်လည်း တိရိစ္ဆာန်မျိုး၌ ဖြစ်ခဲ့ခြင်းကို
ဆင်ခြင်၍ စိတ်ကို မထိခိုက်စေဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မစွန့်လွှတ်
ချေ၊ သည်းခံ၍ တရားအားထုတ်လေ၏။

မြွေ၊ ပျား၊ ကင်း၊ သန်း စသည်တို့၏ ကိုက်ခဲတွေ့ထိသော်
လည်း မသိနိုင်သောအစရှိသည့် သံသရာ၌ ခြင်္သေ့၊ ကျား
အစရှိသည်တို့၏ ခံတွင်းတို့၌ အကြိမ်များစွာ သေကျေပျက်
စီးခဲ့ဘူးသော အဖြစ်ကိုဆင်ခြင်၍ ပဓာနိယ မထေရ်ကဲ့သို့
စိတ်ကို မထိခိုက်စေဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မစွန့်လွှတ်၊ သည်းခံ
အားထုတ်သည်သာလျှင်ကတည်း။ ဤရဟန်းသည် ငတ်မွတ်
ခြင်း၊ ခြင်၊ မှက်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြွေ၊ ကင်း၊ ပျား၊ သန်းစသည့်
အတွေ့အထိ အကိုက်အခဲတို့ကို သည်းခံသောရဟန်းမည်၏
ဟုမှတ်။

ပဓာနိယမထေရ်ကို ခဏ္ဍစေလကျောင်း မဟာလှေကား
ပင်ပေါက်ရောက်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းခင်း၌ အရိယာ
ဝံသ တရားနာယူနေစဉ် ပြင်းထန်သောအဆိပ်ရှိသည့် မြွေ
ပေါက်လေ၏။ မထေရ်သည် သိသော်လည်း သဒ္ဓါကြည်
ညိုသောစိတ်ရှိသောကြောင့် ထိုင်လျက် တရားကိုသာလျှင်
နာယူ၏။ အဆိပ် ပြင်းထန်စွာ တက်လာ၏။ မထေရ်သည်
ပဉ္စင်းခံရာ သိမ်အပြင်ကစ၍ သီလကိုဆင်ခြင်ပြီးသော် ငါ
သည် စင်ကြယ်သော သီလရှိ၏ဟု ဝီတိဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဝီတိ
ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် အတူ မြွေဆိပ်သည်လည်း မြေသို့
သက်ဆင်းလျှောကျလေ၏။ မထေရ်သည် ထိုမြွေကိုက်ရာ
အရပ်၌သာလျှင် စိတ်တည်ကြည်သော သမာဓိရ၍ ဝိပဿ

နာတရား ပွားများ အားထုတ်သောကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ် သို့ ရောက်၏။

အကြင်ရဟန်းသည် စိတ္တလတောင်၌နေသော ပဓာနိယ မထေရ်ကဲ့သို့ ဒုက္ခဝေဒနာကို သည်းခံရာ၏။ ဤရဟန်းသည် ဝေဒနာကို သည်းခံသော ရဟန်းမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ တဆင့်ကြားဘူးသည်မှာ ညဉ့်အခါ၌ ပဓာနတရား ကမ္မ ဌာန်း အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ကုန်လွန်စေ၍ ကြီးစားသော ပဓာနိယမထေရ်အား ဝမ်းပိုက်၌ လေနာထ၏။

မထေရ်သည် ထိုဝေဒနာကို သည်းခံခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင် သဖြင့် ထိုမှဤမှ လူးလဲပြောင်းဆန် ဖြစ်နေ၏။ ထိုအနီး စကြိုနံပါး၌ ထိုင်နေသောဆွမ်းခံမဟာထေရ်သည် “ငါ့သျှင် ရဟန်းမည်သည် သည်းခံခြင်းအကျင့်ရှိ၏” ဟု ဆို၏။ ထို မထေရ်က ကောင်းလှပါ၏အသျှင်ဘုရားဟု လျှောက်ထား ၍ သည်းခံပြီး မလှုပ်ရှား ငြိမ်နေ၏။ လေရောဂါသည် ချက်မှစ၍ အသဲနှလုံးကို ထိုးဖောက်ကွဲစေ၏။ မထေရ်သည် ဝေဒနာကိုခွါ၍ ဝိပဿနာတရားရှုဆင်ခြင်အားထုတ်သော ကြောင့် တခဏမျှဖြင့် အနာဂါမ်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေ၏။ သမ္မသီသိရဟန္တာဖြစ်တော်မူ၏ဟု မှတ်သားအပ်ပါပေ၏။

ဤသည်းခံခြင်းသည် အချမ်းအပူ အစရှိကုန်သောတရား တို့ကို သည်းခံ၍ မိမိ၏အပေါ်၌ နေစေတတ်သည်သာလျှင် တည်း။ သည်းမခံဘဲ ခါမချတတ်ချေ။ ထိုကြောင့် သည်းခံ သည် မည်၏။

အကြင်ရဟန်းသည်ကား ဆဲရေးသောအားဖြင့်ဆိုသော မကောင်းသည့်စကားကိုကြား၍ ခန္တိ-သည်းခံခြင်းကျေးဇူး

ကိုဆင်ခြင်၍ ဒီဃဘာဏကအဘယမထေရ်ကဲ့သို့ မတုန်လှုပ်
ချေ။ ဤရဟန်းသည်ကား မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်
သော စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ ပြစ်တင်ဆဲရေးစကားတို့ကို သည်းခံသော
ရဟန်းမည်၏-ဟု မှတ်အပ်၏။

ဒီဃဘာဏကအဘယမထေရ်သည် ပစ္စည်းလေးပါး၌
ရောင့်ရဲ၍ တရားအလွန်အားထုတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ရာရှိသည်
၏အဖြစ်ကြောင့် မဟာအရိယာဝံသအကျင့်ကို ဟောကြား
လေ၏။ အလုံးစုံသောရွာသူတို့သည် လာ၍ မထေရ်အား
များစွာသော ပူဇော်သက္ကာရ ပြုကြကုန်၏။ ထိုမထေရ်ကို
တပါးသော မထေရ်သည် (မနာလို၍) သည်းခံခြင်းငှါ
မတတ်နိုင်၍ ဒီဃဘာဏက အဘယမထေရ်သည် အရိယာ
ဝံသတရားကို ဟောကြားအံ့ဟု အလုံးစုံသောညဉ့်ပတ်လုံး
ကောလာဟလကျော်ကြားအောင် ကြေညာနိုးဆော်အုတ်
အော်သောင်းကျင်းပြုနိုင်ပါပေ၏။ ဤသို့အစရှိသောစကား
တို့ဖြင့် ဆဲရေး၏။ ထိုမထေရ်နှစ်ပါးတို့သည်လည်း မိမိတို့၏
ကျောင်းသို့ ပြန်သွားကြသည်ရှိသော် တဂါဝုတ်တိုင်တိုင်
တကြောင်းတည်းသော လမ်းခရီးဖြင့် သွားကြကုန်၏။ တ
ဂါဝုတ်တိုင်တိုင် တလမ်းလုံးလည်း ထိုမထေရ်သည် ဒီဃ
ဘာဏကအဘယ မထေရ်ကို ဆဲရေးလာ၏။ ထိုနောက်
အကြင်အရပ်၌ ရပ်၍ ဒီဃဘာဏကအဘယမထေရ်သည်
ထိုမထေရ်ကို ရှိခိုး၍ “အသျှင်ဘုရား- ဤလမ်းသည်ကား
အသျှင်ဘုရား သွားရန်လမ်းပေတည်း” ဟု ထိုနှစ်ပါးတို့၏
ကျောင်းလမ်းခွဲရောက်သောအခါ၌ လျှောက်ထားလေ၏။
ထိုမထေရ်လည်း မကြားသကဲ့သို့ သွား၏။ ဒီဃဘာဏက

မထေရ်လည်း မိမိကျောင်းသို့ရောက်၍နေ၏။ ထိုမထေရ်ကို တပည့်ရဟန်းက “အသျှင်ဘုရား-အဘယ်ကြောင့်တဂါဝုတ် တိုင်တိုင် လမ်း၌ဆဲရေးသော မဟာထေရ်ကို တစိုးတစိမျှ မပြောဆိုပါ သနည်း ?” ဟု လျှောက်ထား၏။ ဒီဃဘာဏကမထေရ်သည် “ငါ့သျှင်-ငါ၏တာဝန်ကားသည်းခံခြင်း သာလျှင်ဖြစ်၏။ သည်းမခံနိုင်ခြင်းသည် ငါ၏တာဝန်မဟုတ် ချေ။ ငါသည် ခြေဘဝါးတဘက်လှမ်းသော ကာလ၌လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် ကင်းကွာသည်ကို မမြင်” ဟု ဆို၏။

ဂင်္ဂါဝနဝါလိအင်္ဂန၌ ဝါဆိုကြကုန်သောသုံးကျိပ်သော ရဟန်းတို့သည် လခွဲတိုင်း လခွဲတိုင်း ဥပုသ်ပြုနေ၌ ပစ္စည်း လေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲခြင်း၊ တရား အားထုတ်ရာ၌ မွေ့ လျော်ခြင်း၊ မဟာအရိယာဝံသတရားကို ဟောလေ့ရှိကုန် ၏။ ဆွမ်းခံရဟန်းတပါးသည် ဓမ္မကထိကမထေရ်၏နောက် ကွယ်၌လာ၍ မမြင်ကွယ်ရာအရပ်၌တရားနာနေ၏။ ထိုအခါ ဆွမ်းခံရဟန်းကို မြွေငန်းတကောင်သည် ခြေသလုံးအသား စိုက်ကို ညှပ်ဖြင့် ညှပ်ဘိသကဲ့သို့ ကိုက်လေ၏။ ဆွမ်းခံရဟန်း သည် ယနေ့ငါသည် တရားနာခြင်း၏အန္တရာယ်ကို မပြုအံ့ ဟူ၍ မြွေငန်းကိုဖမ်း၍ အိတ်တခု၌ထည့်ပြီး အိတ်အပေါက် ကိုပိတ်ခါ ဖွဲ့စည်း ချည်နှောင်ထားလျက် မနီးမဝေးသော အရပ်၌ထိုင်၍ တရားကို နာယူသည်သာလျှင်တည်း။ အာရုံ တက်ခြင်းသည်၎င်း၊ မြွေဆိပ်ကိုပယ်ခွါ၍ ဖိုလ်သုံးပါးတို့သို့ (အနာဂါမ်အဖြစ်သို့) ရောက်ခြင်းသည်၎င်း၊ မြွေဆိပ်သည် ကိုက်ရာအရပ်၌ပင်လျှင် လျှောကျ၍ မြေသို့ ဝင်ခြင်းသည် ၎င်း၊ ဓမ္မကထိကမထေရ်၏ တရားဟောခြင်းအပြီးအဆုံးသို့

ရောက်ခြင်းသည်၎င်း တပြိုင်နက်သာလျှင်ဖြစ်၏။ ထိုဆွမ်းခံ ရဟန်း (အနာဂါမ်) သည် အိတ်ကိုဖြေ၍ မြွေငန်းကို လွှတ် လိုက်၏။ အသျှင်ဘုရားတို့ “တပည့်တော်၏ခိုးသားတကောင် ဖမ်းကြပါလော့” ဟုပြောလေ၏။ ရဟန်းတို့မြင်၍ “ငါ့သျှင် ကို ဘယ်အချိန်ကကိုက်သလဲ?” ဟုမေးကြကုန်၏။ “အသျှင် ဘုရားတို့-ယမန်နေ့ညချမ်းအခါကဖြစ်ပါသည်”။ “အဘယ့် ကြောင့် ငါ့သျှင် ဤကဲ့သို့ ဝန်လေးသော အမှုကို ပြုထိ သနည်း?”။ “အသျှင်ဘုရားတို့- အကယ်၍ ဘုရားတပည့် တော်သည် မြွေကိုက်သည်ဟုပြောဆိုငြားအံ့ ဤမျှလောက် သော အကျိုးအာနိသင် (အနာဂါမ်မဂ်ဖိုလ်ကို ဆိုလို၏) ရခြင်း မဖြစ်ချေဟု ပြောပြလေ၏။ (ဤကား မြွေငန်းကိုက်ခဲ ခြင်းကို သည်းခံ၍ တရားဒေသနာကို ယုံကြည်သဒ္ဓါရှိသေ စွာ နာယူကျင့်သုံး အားထုတ်သောကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ် သော ဆွမ်းခံရဟန်းဝတ္ထုဖြစ်၏။ ယခုခေတ်ယောဂီများနှင့် ကွာခြားလှပေ၏။ ထိုကြောင့် တရားနာရုံနဲ့ ယခုခေတ်မရ ကြ၊ အားထုတ်ကြိုးစားမှ ရနိုင်၏။)

ထို့ပြင် ကဠမ္မရဝါသိကအရပ်မှ မိန်းမတယောက်သည် သားငယ်ရင်ခွင်ပိုက်၍ တရားနာရန် စိတ္တလတောင်သို့လာ ပြီး သစ်ပင်တပင်ကိုမှီ၍ သားငယ်ကို အိပ်စေလျက် ထိုနေ ရာ၌ရပ်၍ တရားနာရာ ညဉ့်အခါ၌ မြွေတကောင်လာ၍ အိပ်နေသော သားငယ်ကိုကိုက်ရာ ထိုမိန်းမမြင်၏။ အကယ် ၍ ငါ့သား မြွေကိုက်ပါသည်ဟု အော်ဟစ် ပြောဆိုလျှင် ဓမ္မန္တရာယ်ဖြစ်လိမ့်မည်။ စင်စစ် ငါ့၌ အကြိမ် မြောက်များ စွာ သံသရာဝင်ဆင်းရဲခံရ၍ သားမွေးဖွားရခြင်း ဖြစ်ခဲ့လေ

ပြီ။ တရားကိုသာလျှင် နာယူကျင့်သုံးအံ့ဟု ကြံစည်လေ၏။
 ညဉ့်သုံးယာမ်ပတ်လုံး ရပ်လျက်သာ တရားနာယူ၍ သော
 တာပတ္တိစိုလ်၌ တည်ပြီးသော် အာရုဏ်တက်သောအခါ
 သစ္စာပြု၍ သား၏မြွေဆိပ်ကို ကြိတ်နယ်လျက် သားငယ်ကို
 ယူဆောင်သွားလေ၏။ သားလည်း အသက်ရှင်၍ သော
 တာပန်ဖြစ်ပုံမျိုး ယခုခေတ် တသောင်းမှာ တယောက်
 မထွက်ပေပြီချေ။ ထိုကြောင့် မဂ်စိုလ်ရရန် ဝေးကွာလှ၏
 မဟုတ်ပါလော့ ?။ ထိုသတ္တိမျိုး ကျင့်သုံးနိုင်လျှင် ရမည်
 သာ။

အတ္တကိလမထာနုယောဂ မဖြစ်ကြောင်း
 ရှင်းလင်းချက်

အာနာပါနဿတိကို စွန်းလွန်းနည်းဖြင့် ပြင်းပြင်းအား
 ထက်ရာပင်ပန်းဆင်းရဲ၏။ ထိုထက်မှတင်ဆောင်အကျင့်များ
 သည်လည်း ပို၍ပင် ဆင်းရဲခြိုးခြံကျင့်ရပါသေး၏။ ဤကဲ့သို့
 ဆင်းရဲဒုက္ခများကို အတ္တကိလမထာနုယောဂဟု သဒ္ဓါနည်း
 အားဖြင့်ရသော အနက်မျှကိုကြည့်ခါ မိမိကိုယ်ကို ပင်ပန်း
 ဆင်းရဲစေသော အကျင့်ဖြစ်၍ အားမထုတ်သင့်ကြောင်း
 အမှားကြီးဟု စွပ်စွဲပြောဆိုကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဤကဲ့သို့
 မဟုတ်ကြောင်း သက်သေသာဓကကို ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌက
 ထာ (၇) ၌ ဖော်ပြထား၏။

ယေ ပန သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အာရညကာဝါ
 ဟောန္တိ ရက္ခမူလိကာဒယော ဝါ။ တေ ဒုက္ခေန
 လယ်တီမဏ္ဍိုင်-၁၇

နအဒ္ဓဘာဝေန္တိနာမ။ နိယာနိက သာသနသ္မိံ ဟိ
ဝီရိယံ သမ္မာဝါယာမောနာမ ဟောတိ။

ပန၊ တရားအားထုတ်နေသူ ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
မိမိကိုယ်ကို ပင်ပန်းဆင်းရဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲသည် မမည်ပုံကို
ပြဆိုဦးအံ့။ (ဝါ) အတ္တကိလမထာနယောဂ မဖြစ်ပုံကို ဆို
ဦးအံ့။ ယေ၊ ဝိပဿနာတရားကို ပွားများ အားထုတ်လိုကြ
ကုန်သော အကြင်သူတို့သည်။ သာသနော၊ မြတ်စွာဘုရား
သခင်၏ ဆုံးမဟောကြားရာ သာသနာ နယ်မြေအတွင်း၌။
ပဗ္ဗဇိဘ္ဗာ၊ ရှင်ရဟန်းပြု၍။ အာရညကောဝါ ဟောန္တိ၊ တော
တောင်တွင်း၌လည်း ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ်
အားထုတ်၍ နေကြကုန်၏။ ရက္ခမူလိကာဒယောဝါဟောန္တိ၊
ကျောင်းကန်မမှီး သစ်ပင်ကြီး သစ်ပင်ငယ် စသည်တို့၏
အရင်း၌ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ခိုကပ်၍ တထိုင်နှင့်အပြီး တထပ်
ထည်းသော ဆွမ်းကိုစားကာ သုံးထည်သောသင်္ကန်းကိုသာ
ကိုင်ဆောင်လျက် အိပ်ခြင်း လျောင်းခြင်း အလျင်းမပြုဘဲ
ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ဝိပဿနာ တရားကိုသာ ကြိုးစားအား
ထုတ်၍ နေကြကုန်၏။ တေ၊ အရိုးပေါ်အရေတင် ငြိုငြင်
ဆင်းရဲ ဓုတင်ကိုစွဲကာ ပြင်းထန်သော ဇွန်ပဲဖြင့် စွဲမြဲကြိုးစား
၍ နေကြကုန်သော ထိုယောဂီ ရဟန်းတော်များသည်။
ဒုက္ခေန နအဒ္ဓဘာဝေန္တိနာမ၊ မိမိကိုယ်ကို ဒုက္ခပွားများ
ဆင်းရဲသွားအောင် ကျင့်ဆောင်အားထုတ်၍ နေကြကုန်
သော ရဟန်းတော်များ မမည်နိုင်ပါပေ။ (ဝါ) အတ္တကိလ
မထာနယောဂသမားများ မမည်နိုင်ပါပေ။ ဟိ၊ ယခု ဖော်
ပြ ပြောဆိုခဲ့သောစကားသည် ပညာရှိအများတို့ ယုံကြည်

ကြိုးစား အားထားလောက်သော စကားပင် ဖြစ်ပါပေ၏။
နိယာနိကသာသနသ္မိံ၊ နိစ္စ, သုခ, အတ္တ ပယ်ရှား ရုပ်နာမ်
တရားတို့ ဖြစ်ငြား ပျက်ပြန် လောကဓံမှ အမှန်ထွက်ကျော်
သာသနာတော်အတွင်း၌။ ဝီရိယံ၊ ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့
ကွက်ဘဲ ဆင်းရဲပင်ပန်း ဒလကြမ်းကြိုးစားအားထုတ်၍ နေ
သော ဝီရိယတရားသည်။ သမ္မာဝါယာမောနာမဟောတိ၊
နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန် ကောင်းမွန်ပေငြား သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်
တရား မည်သည်သာလျှင်တည်း။

နိယာနိက သာသနသ္မိံ ဟိ ဝီရိယန္တိ ဝိဝဇ္ဇာ
သန္တိသ္မိတံ ကတ္တာ ပဝတ္တိယမာနံ ဝီရိယံ သရီရံ
ခေဒန္တိပိ သမ္မာဝါယာမော နာမ ဟောတိ ဉာယာ
ရဒ္ဒဘာဝတော။ ဥပရိပဏ္ဏာသဋ္ဌိကာ (၂၁၅)။

နိဿယမှ...နိယာနိကသာသနသ္မိံ ဟိ ဝီရိယန္တိ၊ နိယာနိ
က သာသနသ္မိံ ဟိ ဝီရိယန္တိ ဟူသည်ကား။ ဝိဝဇ္ဇာသန္တိသ္မိ
တံကတ္တာ၊ ဒုက္ခဝဋ်မှ မုချလွတ်ရန်အမှန် ဝိပဿနာဓမ္မက္ခန်
၌ ကျင့်ပြန်ပွားစီး ခိုခိုးသည်ကိုပြု၍။ ပဝတ္တိယမာနံ ဝီရိယံ၊
အလွန်အကဲ ဖြစ်စေအပ်သော ကြိုးစားအားထုတ်မှု လှုံ့လ
သည်။ သရီရံ ခေဒန္တိပိ၊ မိမိ၏ကိုယ်ခန္ဓာကို ပြင်းထန်စွာ
ပင်ပန်း ဆင်းရဲသော်လည်း။ (ဝါ) နူးရှဲမူးလဲ မောဟိုက်
ဘယ်လိုပင် ပြင်းထန်စွာ နှုရှိုက် အားထုတ်သော်လည်း။
သမ္မာဝါယာမော နာမဟောတိ၊ ကောင်းမြတ်မှန်ကန်သော
အားထုတ်မှု သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်မည်သည်သာလျှင်တည်း။
ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့် အတ္တကိလမထာနုယောဂအကျင့်
မျိုး မဖြစ်သနည်းဟူမူကား...ဉာယာရဒ္ဒ ဘာဝတော၊ မိမိ

ကိုယ်ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘဟု မပြတ်ရှုကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ အလို့ငှါသာ ကြိုးစား ကျင့်ကြံသွားသော ကြောင့်ပင်တည်း။

ဤကဲ့သို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း တောင်ဥက္ကလာပမှ ထုတ်ဝေ ဓမ္မဒါန ပြုသော စာအုပ်ငယ် ကလေး၌ အကျဉ်းချုပ် ဖြေရှင်းထားသည်ကို ဖတ်ရှုဆင်ခြင် သုံးသပ်သဘော ကျနိုင်ကြပါစေ။ စွပ်စွဲပြစ်တင်သူ များသည် မိမိဉာဏ်မမှီသောအရာ၊ လက်တွေ့ မသိသောအရာ၊ တရားတော်၏ ဆန်းကြယ်နက်နဲ ခက်ခဲပုံများနှင့် ရှုဒေါင့်အမျိုးမျိုးမှ စိစစ်စူးစမ်းရှာဖွေ သုတေသနပြုလုပ်၍ သံသယ ကင်းကြပါစေသတည်း။

ထပ်၍ ဆိုဦးအံ့...ရက်ရက်စက်စက် အသက်မငဲ့ကွက်ဘဲ အားထုတ်သောအကြောင်းမှာ အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ပဏ္ဍာသ၊ သံယုတ်၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာများ၌ ရဟန်းခုနစ်ပါး တောင်ထိပ်ပေါ်တက် တရားအားထုတ်ရန် တောင်ပေါ်သို့ ရောက်သောအခါ တောင်ပေါ်တက်သော လှေခါးကို ဖြုတ်ချပစ်လိုက်ကြလေ၏။ မဂ်ဖိုလ်မရမနေ အားထုတ် စွန့်စားကြကုန်၏။ သုံးရက်အတွင်း တပါး ရဟန္တာဖြစ်၍ ငါးရက်တွင် နောက်တပါး အနာဂါမ်ဖြစ်လေ၏။ ကျန်ငါးပါးကား ခုနစ်ရက်ကြာသောအခါ ပျံလွန်တော် မူကြ၍ ပုထုဇဉ်ကလျာဏ အဖြစ်နှင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခဲ့ကြကုန်၏။ စုဠသောတာပန်ကား ဖြစ်ကြကုန်၏ဟု မှတ်ယူကြပါလေ။ ထိုအချိန်အခါ၌ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး နောက်ပိုင်းကာလ သာသနာတော် ပျက်စီးဆုတ်ယုတ် အကျင့်နပ်

သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မပေါင်းသင်း
 လိုကြကုန်သဖြင့် သဘောတူတိုင်ပင်ပြီး သက်စွန့်ကြိုးပမ်း
 စွန်းလွန်းတမံ အားထုတ်ခဲ့ကြသည်မှာ စံနမူနာ ဖြစ်ပါပေ
 ၏။ သို့သော် ကျန်ငါးဦးသည် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား
 လက်ထက်တော်၌ တေဒဂ်ရသုံးပါး အသျှင် ဗာဟိရဒါရဗိ
 ရ၊ ဒဗ္ဗ၊ ကုမ္မာရကဿပ တို့ဖြစ်၍ ပုရဗိုဇ် သဘိရသည်
 ရဟန္တာရိုးရိုးဖြစ်ပြီး ပတ္တုသင်္ဘောတိမင်းကြီးသည် အနာဂါမ်
 ဖြစ်ပြီး နွားမအခွေခံ၍ ပျံလွန်သောအခါ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌
 ရဟန္တာဖြစ်လေသည်။ ဤကဲ့သို့ သက်စွန့်ကြိုးပန်းအားထုတ်
 ခဲ့သော အာသေဝနပစ္စည်းဆက်၍ ပါရမီရင့်ကျက်သော
 ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသခင် အသျှင်ဂေါတမလက်ထက်၌
 လျှင်မြန်စွာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရကြသည်ကိုလည်း ဝေဘန်
 စူးစမ်းလေ့လာ သုတေသန ပြုသင့်၏။

ယခုအခါ အာနာပါနဿတိတရား အားထုတ်၍ ရူး၍
 ရှုရှိုက် ပြင်းထန် ဆင်းရဲ ပင်ပန်းရုံမျှနှင့် ကြောက်လန့်ပြီး
 နောက်မဆုတ်သင့်ထိုက်ပါပေ။ ဒုက္ခဆင်းရဲတွေ့ပြီး နောက်
 သုခချမ်းသာတွေ့ကြရပါလိမ့်မည်။ ပါရမီရှိ၍သာ မိမိရှေး
 ဘဝများက အားထုတ်ဘူး၍သာ ယခုအခါ ငါတို့ အာနာ
 ပါနဿတိတရား အားထုတ်နိုင်ပေသည်ဟု ယုံကြည်သော
 သဒ္ဓါဖြင့် မဆုတ်မနစ် အားမာန်သစ်နှင့် ကြိုးစားကျင့်သုံး
 နိုင်ကြပါစေသော်။ လူအများအားလုံး အာနာပါနတမျိုး
 တည်း အားထုတ်ရမည် မဆိုလိုချေ။ ပုဂ္ဂိုလ်စရိုက်အလိုက်
 သူ့သာဝကနှင့်သူ မိမိနှစ်သက်ရာ သပ္ပာယ်ဖြစ်ရာတရား၊
 ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော်များထံ နည်းခံမှတ်သား လေ့ကျင့်

အားထုတ်ကြရန် ဖြစ်ပါပေ၏။ ကြိုက်လျှင် အားထုတ်၊ မကြိုက်လျှင် အသာနေပါ။ မနှောက်ရှက် မစွပ်စွဲနှင့် ဓမ္မ အန္တရာယ်ဖြစ်တတ်၏။ မဂ်ဖိုလ်တားမြစ်တတ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားဆုံးမတော် မူခဲ့သည့် မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် ကိဋ္ဌာဂိရိသုတ် (၁၄၆)၊ ထိုအတူ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် (ပ၊ ၅၂)၊ သံယုတ်ပါဠိတော်(ပ၊ ၂၂၆၊ ၄၆၄) တို့၌ ပါရှိ၏။

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ အပ္ပဒိုဝါနံ ပဒဟိဿာမ ကာမံ တစောစ နှာရစ အဋ္ဌိစ အဝသိဿသု သရိရေ ဥပသုဿတု မံသလောဟိတံ ယံတံ ပုရိသထာမေန ပုရိသဝီရိယေန ပုရိသပရတ္တ မေန ပတ္တဗ္ဗံ၊ နတံ အပါပုဏိတွာ ဝီရိယဿ သဏ္ဍာနံ ဘဝိဿတိတိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

မြန်မာပြန်...ရဟန်းတို့- ထိုကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်၌ အရေ၊ အကြော၊ အရိုးသာကြွင်းလိုလျှင် ကြွင်းစေတော့၊ အသား အသွေးတို့သည် ခန်းခြောက်လိုလျှင် ခန်းခြောက်စေတော့၊ ယောက်ျားတို့၏ အစွမ်းအား၊ ယောက်ျားတို့၏ လုံ့လ၊ ယောက်ျားတို့၏ ဥဿာဟဖြင့် ရောက်အပ်သော စျာန် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေးသမျှ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယ ၏ဆုတ်နစ်ခြင်းသည် မဖြစ်လတ္တံ့ ဟုကျင့်ရမည်။ ရဟန်းတို့- သင်တို့သည် ဤသို့သာလျှင် ကျင့်ရမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဤကဲ့သို့သော ဝီရိယဖြင့် လေ့ကျင့် အားထုတ်ခဲ့တော်မူပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ကိုလည်း

ဤကဲ့သို့ လေ့ကျင့်အားထုတ်ကြရန် တိုက်တွန်း ညွှန်ပြဆုံးမ
ကြွဝါဒပေးတော်မူခဲ့သည်ကို သေသေချာချာ မှတ်ယူကျင့်
သုံးနိုင်ကြပါစေ။ မဂ်ဖိုလ်အဓိကသမားတို့။

၎င်း အဖွင့် အဋ္ဌကထာ (၁၃၅) ၌....

ကာမံ တစောတိ ဣမိနာ စတုရင်္ဂံ ဝီရိယံ
ဒဿတိ၊ ဧတ္ထဟိ တစော ဧကံ အင်္ဂံ၊ နှာရုဧကံ၊
အဋ္ဌဧကံ၊ မံသလောဟိတံ ဧကန္တိ ဧဝံ စတုရင်္ဂံ
သမန္နာဂတံ ဝီရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ အရဟတ္တံ အပ္ပ
တွာန ဝုဋ္ဌဟိဿာ မိတိ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇတိတိ၊ သေသံ
သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဒေသနံ ပန နေယျပုဂ္ဂလဿ
ဝသေန အရဟတ္တနိက္ကဋေန နိဋ္ဌာပေသိတိ။

ဤအရာ၌ လေးပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဝီရိယ
ကို ပြတော်မူ၏။ မှန်၏။ ဤအရာ၌ အရေပါးသည် တခု
သော အင်္ဂါ၊ အကြောသည်တခု၊ အရိုးသည်တခု၊ အသွေး
အသားသည်တခု ဤကဲ့သို့ လေးပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံ
သော ဝီရိယ၊ အားထုတ်သောလုံ့လကို အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ အရ
ဟတ္တဖိုလ် မရောက်သမျှ (တရားအားထုတ် ထိုင်နေရာမှ)
မထတော့အံ့ဟု ဤကဲ့သို့ကျင့်သုံးအားထုတ်ရန်ပြတော်မူ၏။
အကြွင်းအားလုံးသည် ပေါ်လွင်ထင်ရှား ကြကုန်၏။ ဤ
ကိဋ္ဌာဂိရိသုတ် ဒေသနာတရားတော်သည် စင်စစ်မြတ်စွာ
ဘုရားသခင်သည် နေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အရ
ဟတ္တဖိုလ် အထွဋ်တပ်၍ တရားဟောကြား ညွှန်ပြခြင်းကို
ပြီးဆုံးစေ၏။

ထို့ကြောင့် နေယျပုဂ္ဂိုလ်အမျိုး အစားတို့သည် ဤကဲ့သို့ အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည့် လုံ့လဝီရိယဖြင့် မနေမနား မပြတ် ပွတ်တိုက်နေသော စီးပွတ် ယောက်ျားကဲ့သို့၎င်း၊ မရမနေ ဇွဲလုံ့လသတ္တိဖြင့် သက်စွန့်ကြိုးပန်း စွန်းလွန်းတမံ အားထုတ်မှသာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အောင်ပန်းကို ယခုဘဝ၌ပင်လျှင် ရရှိဆင်မြန်းနိုင်ကြပါပေ၏။

ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏တွေ့ အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို တောင်ဥက္ကလာပ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း၌ နှစ်ဝါဆက်တိုက် အားထုတ်ခဲ့ပြီး နေ၍မိမိဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်၏ ကျွန်းတောကျောင်းတိုက်တွင် ဆက် အားထုတ်ရင်း ပိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ မြန်မာပြန်ကို ထဖန် သုံးလေးခေါက်ဖတ်ရှုလေ့လာရပါ၏။ ထိုနောက် မြင်းခြံ ရတနာသိင်္ဂီကျောင်းတိုက်၌ တဝါဆို၍ အားထုတ်ခဲ့ရာ ဝါကျွတ်သော် အမရပူရမြို့ တူးမောင်းတိုက် စွန်းလွန်းဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်ဆရာတော် ဦးတိလောကနှင့် ဦးဣန္ဒက တိုက်အုပ်တို့က ဖိတ်ကြားပင့်သောကြောင့် ကြွလာ၏။ လမ်းခရီးကြို၍ ကျောက်ဆည်မြို့ ဝေဘူချောင် ဝင်ခဲ့ပါ၏။ ဝေဘူ ဆရာတော်ဘုရားအား ဖူးမြော်ကန်တော့၍ လျှောက်ထားခဲ့ပါ၏။ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၎င်းဝေဘူကျောင်း၌ သိမ်သမုတ်တော်မူခဲ့ပေ၏။ အာနာပါနတရားဖြင့်ပင် ဓုတင်ဆောင်၍ ဝေဘူဆရာတော်လည်း အားထုတ်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့ တရားသဘောချင်း ဆက်သွယ်ခြင်း၊ တရား အားထုတ်ရာ၌ အာနာပါနတူခြင်း၊ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်သဖြင့် ယုံကြည်စွာ ဝေဘူဆရာတော်အား လျှောက်ထား

ရပေ၏။ မိမိလူ့ဘဝတုန်းက တိုင်းပြည်အရေး နိုင်ငံရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံ အကျဉ်းချုပ်နှင့် အာနာပပါနတရား သုံးနှစ် ဆက်တိုက် အားထုတ်ခဲ့ပုံ ရူးရှဲ ပြင်းထန်စွာ အားထုတ်ခဲ့ သည့် ဥပနိသယများပါ လျှောက်ထားလေ၏။ တပည့် တဦးအနေဖြင့် အမှားအမှန် ဝေဖန်ဆုံးဖြတ် ရှင်းလင်း အမိန့်ရှိပါရန် လျှောက်၏။ ထိုအခါဝေဘူဆရာတော်ဘုရား က “ရန်ကုန်ကဦးပဉ္စင်းသကြားလုံးစားရင် ချိုတယ်မဟုတ် လား ?” “မှန်ပါ့ဘုရား”။ “အရှည်ကလေး စားလဲ ချိုရဲ့ လား ?” “ချိုပါတယ်ဘုရား”။ “အေး အလုံးကလေးစား ရင်ကော ?” “ချိုပါတယ်ဘုရား”။ “အပိုင်းကလေး စား ရင်ကော ?” “ချိုပါတယ်ဘုရား”။ “အေး အဲဒီအတိုင်း ဘဲပေါ့” ဟု အမိန့်ရှိလေသည်။ ထပ်မံပြောကြားပုံကား.... “ရန်ကုန်က စောရွှေသိုက် သမတဟောင်းကြီး မသိဘူး လား ?” “သိပါတယ်ဘုရား”။ “သူကရှမ်းလိုဝတ်လာတော့ ဦးပဉ္စင်းက မမှတ်မိဘူးလား ?” “မသိဘူးလား ?”။ “သိပါတယ်ဘုရား။ မှတ်မိပါတယ်ဘုရား”။ “သူက အင် လိပ်လိုဝတ်လာတော့ကော ?”။ “မှတ်မိပါတယ်ဘုရား”။ “မြန်မာလို ဝတ်လာတော့ကော ?”။ “မှတ်မိပါတယ် ဘုရား”။ “အေး ဒီလိုပေါ့” ဟု မိန့်တော်မူလေ၏။ ဘုရား တ ပည့်တော် သိပါပြီဘုရားဟုကျေနပ်ရှင်းလင်းသဘောကျစွာ လျှောက်ထားခဲ့ပါ၏။ ထိုနေ့က ဝေဘူချောင်၌ တညသီတင်း သုံး၍ ည တရားအားထုတ်ခဲ့ပါ၏။ ညဝတ်ဘက်ရာ၌ ဝေဘူ ဆရာတော်ကြီး ဆုံးမဩဝါဒပေးလေ၏။ ထိုနောက် ကျွန်ုပ် နှင့်အတူပါ ကိုသိန်း၊ ဦးပဉ္စင်းသုံးပါးတို့ ဝေဘူဆရာတော်

အား ဝတ်ဖြည့်ကြပါ၏။ ဆရာတော်ကြီး ကြိမ်းနေသော အခါ မိမိတို့နေရာသို့ အသီးအသီး ထပြန်လာကြလေသည်။

ဝေဘူနည်းကား မှန်မှန် သာသာကလေး အာနာပါန အားထုတ်ရ၍ ဓုတင်တေရသ ဆောင်ရလေသည်။ ထို အတိုင်း စမ်းသပ်အားထုတ်ရာ ည နာရီပြန် (၂) ချက်တီး၌ အိပ်ချင်လာ၏။ ဝတ်တက်စဉ်က ပေးလိုက်သော ဖရောင်း တိုင်ကြီးတတိုင်နှင့် အမွှေးတိုင်များကို ဘုရားပူဇော်၍ ထပြီး စကြိုလျှောက်လေ၏။ သို့သော် အားမရ ဘဝင်မကျ ဖြစ်ခဲ့ ပေ၏။ မိမိအားထုတ်နေကျ ခပ်ပြင်းပြင်း အားထုတ်လိုက် ရမှ ကျေနပ်မိ၏။ ဤတွင် သဘော ပေါက်လာ တော့၏။ မိမိအလေ့အထနှင့် မိမိစရိုက်အသားကျပြီးသား စွန်းလွန်း နည်းသာ ဖြစ်၏။ တနေ့လျှင် ၆-နာရီမှ ၁၂-နာရီအထိ အားထုတ်နိုင်၍ လုံ့လဝီရိယသန်သန်ကြီးထူထောင်ရပေ၏။ သက်သက်သာသာနှင့် အမြဲမပြတ် နှလုံးသွင်း အားထုတ်၍ ဓုတင်ဆောင်ပြီး တနေ့လျှင် ၂၄-နာရီကျင့်သုံးရပေ၏။ ကိုယ် နှစ်သက်ရာ သပ္ပာယ်ဖြစ်သလို ကြိုးစား အားထုတ် နိုင်လျှင် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏။ အတူတူပင်တည်း။ မလုပ်လျှင်ကား မရ၊ မရမနေ အားထုတ်နိုင်မှ ရပေလိမ့်မည် မလွဲတည်း။ သာ သာကလေးရှု အားထုတ်၍ အိပ်ချင်လာ၏။ ထိုကြောင့် ၂- နာရီခွဲ၌အိပ်၍ ၄-နာရီခွဲထလာ၏။ အာရုံတက်ရာ အထူး မုန့်ဟင်းခါး မှီနှင့်ချက်ကပ်လှူဒါန်းသည်ကို ဘုဉ်းပေးခဲ့ရပါ သတည်း။

ထိုနောက် ဝေဘူဆရာတော်ကြီးထံ ဖူးမြော် ကန်တော့ လျှောက်ထားရာ နေ့ဆွမ်းစားပြီးမှ အမရပူရကြွရန် ပြော

သော်လည်း ယခုပင် ကြမည့်အကြောင်းလျှောက်ထားသော အခါ ဝါဆိုဖရောင်းတိုင် တတိုင် ဆုချလိုက်သဖြင့် ဝမ်းမြောက်စွာ ယူဆောင်ခဲ့ပြီး အမရပူရ စွန်းလွန်းဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌ ဘုရားမီးပူဇော်၍ အားထုတ်ရပါသည်။ ယောဂီအချို့သည်ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းယူ၍ တဖန်ဟိုကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း တခါယူပြန်၏။ နည်းတွေ အမျိုးမျိုးယူပြီး ဟိုလိုဒီလို မခွဲခြားနိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအူပေါက်နေကြကုန်၏။ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်မှ တခြားတိုက်ပြောင်း၊ တဖန်မကျေနပ်သေး တခါ ရွှေပြန် ယောင်သုံးဆယ် ဖြစ်နေကြသူ များလည်း ရှိကြကုန်၏။

ဗဟုသုတအဖြစ် စုံစမ်း လေ့လာ၍ တခုသော နည်းဖြင့် ကျကျနန အစအလယ်အဆုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား နာယူ ကျင့်သုံး၍ စွဲစွဲမြဲမြဲ အားထုတ်ရာ၏။ သို့မဟုတ်လျှင် မှုံလုံးစက္ကူ ကပ်သကဲ့သို့ လုံးလယ်လိုက်နေကြမည်သာ။ သတိပြုကြရန် ဖြစ်၏။ ဝေဘူဆရာတော်ကြီးသည်မိမိနည်းသာမှန်သည်၊ စွန်းလွန်းနည်း ပြင်းထန်၏ဟူ၍ပင် အမိန့်မရှိချေ။ ဝိမုတ္တိရသာကို ဘယ်နည်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ် အားထုတ်ကြရန်သာ ဟောကြားဆုံးမတော်မူ၏။ သူတော်ကောင်းပီသတော် မူပါပေ၏။

သမုဒ္ဒရာပင်လယ်ရေသည် ငန်သောအရသာတခုတည်း ရှိသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာများသည်လည်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ဝိမုတ္တိရသာတခုတည်း ညွှန်ပြတော်မူခဲ့ပါပေ၏။ သို့သော် နည်းနာ နယ များကား ထောင်သောင်းမက များလှပေ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀) ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ ဥပမာ - ရွှေတိဂုံဘုရားသို့သွားရာ ခြေ

လျှင်တမျိုး ဘတ်စ်ကားနဲ့တဖုံ ဆိုက်ကားနဲ့တနည်း ကိုယ်
 ဝိုင်ကားကြီးနဲ့တသီး လိုရာခရီး သွားနိုင်ပါ၏။ ရွှေတိဂုံ
 ဘုရားပေါ် တက်ရာတွင်လည်း အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊
 မြောက် လှေခါးများမှ၎င်း၊ ဓာတ်လှေခါးဖြင့်၎င်း တက်နိုင်
 ၏။ ကြိုက်နှစ်သက်ရာနှင့်သာ အပေါ်ရောက်အောင် တက်
 ကြ ဖူးကြပါလေ။ ဤနည်းနှင့် အပြီး တသက်အားထုတ်၍
 လက်စွဲကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ် အာနာပါနသတိဟု ယုံယုံ ကြည်
 ကြည် လေးလေးစားစား ပွားများကျင့်သုံးရတော့မည် ဖြစ်
 ၏ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်မှတ် လက်ခံထားရ၏။ အာနာပါန ဝိုင်
 နိုင်သောအခါ ဗုဒ္ဓါ၊ ဓမ္မာ၊ သံဃာနုဿတိများ၊ မရဏာ
 နုဿတိ၊ အသုဘတို့နှင့် မေတ္တာပွားများ အားထုတ်ခြင်း
 ပြုရလေသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သူကစွပ်စွဲ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်စေ
 ကာမူ မတုန်လှုပ်တော့ချေ။ ရဲရင့်စိတ်ချ ကျေနပ်နေ၏။

(အတ္တကိလမထာနုယောဂ စွပ်စွဲသူ များသည် မူလ
 ပဏ္ဍာသင်္ခါကာ၌ အကျယ် (၉၆) မျိုး ဖော်ပြထား၏ ကြည့်
 ရှုပါလေ။ ကျွန်ုပ်ရေးသားထားသော “ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်း-
 နိဗ္ဗာန်လမ်း” ကျမ်းစာအုပ်၌ အကျယ် ရေးသား ထား၏။
 မကြာမီ ထွက်လာမည်။)

ထိုထိုပညာရှိယောင်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို သိရှိ
 စေလိုသည်မှာ၊ အကယ်၍ အတ္တကိလမထာ နုယောဂပင်
 ဖြစ်ပါစေ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ခွဲခြားစိတ်ဖြာ ဝေဖန်
 ဟောကြားဆုံးမတော်မူပုံ သံယုတ်ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ
 တို့နှင့် ရာသိယသုတ်ကို အကျယ်ကြည့်ပါလေ။ စွပ်စွဲပြစ်တင်
 ရဲမည် မဟုတ်တော့ချေ။ သိသာရုံဖော်ပြပါမည်။

ဘုရားသခင်သည် အတ္တကိလမထာနုယောဂအပါအဝင် အတ္တကိလမထာနုယောဂပင်ဖြစ်သော အဝတ်အစားအနေ အထိုင်စသည် ခေါင်းခေါင်းပါးပါးနေ၍ ခေါင်းခေါင်းပါးပါး အသက်မွေးလေ့ ရှိကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အနက် ကဲ့ရဲ့အပ် မကဲ့ရဲ့အပ်သော တပဿီလူခဇီဝီပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖြေရှင်းဟောကြားထားတော်မူခဲ့၏။

ရာသီယရွာသူကြီး.... ဤလောကဝယ် တပဿီအမည်ရ ခေါင်းခေါင်းပါးပါး အသက်မွေးလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် သုံးမျိုးတို့ရှိကြကုန်၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့ဟူသည်မှာ -

(၁) ဤလောက၌ အချို့သော တပဿီဂိုဏ်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါသည် ကုသိုလ်တရားကိုလည်း ရပေအံ့၊ ပကတိလူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားကိုလည်း ရပေအံ့ဟု မြှော်ကိုး၍ သဒ္ဓါတရားဖြင့် အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်မှ အိမ်ရာမထောင်သောရဟန်းဘောင်သို့ ကူးပြောင်းသက်ဝင်ခဲ့ပါ၏။ ထိုတပဿီအမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကို ဆူးပေ၊ ဖက်ပေ၊ အိပ်ခြင်း အစရှိသဖြင့် ပူပန်စေ၍ ထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေ၏။ ကုသိုလ်တရားကိုလည်း လုံးဝမရရှိခဲ့ချေ။ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားလည်း လုံးလုံးလျားလျား မရရှိခဲ့ချေ။

ဤကဲ့သို့သော တပဿီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ငါဘုရားသည် မိမိကိုယ်ကိုပင်ပန်း နွမ်းနယ်စေခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မရခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်း၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရား မရခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်း၊ ဤအကြောင်းသုံးပါးကြောင့် ကဲ့ရဲ့အပ်ပေ၏။

(၂) ရာသီယ ရွာသူကြီး .... ဤလောက၌ အချိုသော တပည့်သီရိဏ်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကုသိုလ်တရား ဈာန်မဂ်ဖိုလ် တရားရအံ့ဟု နှလုံးသွင်း၍ တပည့် လူခဇီဝိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဝတ်သင်္ကန်းစသည်ကို ဝတ်ရုံပြီးလျှင် မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေ၏။ ထက်ဝန်းကျင်ပူပန်စေ၏။ ကုသိုလ်မျှသာရ၍ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကိုကား မရဘဲရှိ၏။

ထိုသို့သော တပည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စေခြင်း၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားတို့ကို မရခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်း နှစ်ပါးကြောင့် ကဲ့ရဲ့အပ်၏။ ကုသိုလ်တရား ရခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းတပါးကြောင့်ကား ချီးမွမ်းအပ်၏။

(၃) ရာသီယရွာသူကြီး .... ဤလောက၌ အချိုသော တပည့်သီရိဏ်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကို မိမိပူပန်စေ၏။ ထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေ၏။ ကုသိုလ်တရားကိုလည်း ရရှိခဲ့ပါ၏။ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားလည်း ရရှိပါပေ၏။

ထိုသို့သဘောရှိသော ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော ခေါင်းပါးသော အသက်မွေးခြင်းရှိသော တပည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်အောင်ကျင့်ကြံမှု တည်းဟူသော အကြောင်းတပါးကြောင့်သာလျှင် ကဲ့ရဲ့အပ်၍၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ရရှိခြင်း၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားတို့ကို ရရှိခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းနှစ်ပါးကြောင့်ကား ချီးမွမ်းအပ်ပေ၏.... ဟူ၍ ဘုရားသခင် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဝေဖန် ဟောကြား ဆုံးမ ညွှန်ပြတော်မူခဲ့ပေ၏။

ထို့ကြောင့် အာနာပါနဿတိ တရား အားထုတ်၍ ပန်ပန်းဆင်းရဲစွာ ကျင့်ခြင်းကြောင့် ကဲ့ရဲ့နိုင်သော်လည်း ကုသိုလ်ရခြင်း၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ရခြင်း နှစ်ပါးကြောင့် ချီးမွမ်း အပ်ပါပေ၏ဟု ဘုရားဟောတရားနှင့် ယှဉ်၍ သုံးသပ် ဆင်ခြင်ဝေဖန်စဉ်းစားထိုက်ပါပေ၏။

တပဿီအကျင့်ကား မီးပုံကြီးလေးပုံအလယ်၌ ထိုင်၍ နေမွန်းတည့်ချိန် နေပူခံခြင်း။ ဝက်မြစ်ထဲ၌ ရေချိုးခြင်း၊ ရေ ငုပ်ခြင်း၊ ကိုယ်တုံးလုံးနေခြင်း စသဖြင့် (၉၆) မျိုးသော အတ္တကိလမထာနုယောဂ အကျင့်သမားများ ဖြစ်ကြောင်း ခွဲခြားသိရှိအပ်ပေ၏။ ယခုတိုင်ပင် အိန္ဒြိယနိုင်ငံ၌ ရှိနေကြ ကုန်၏။ အပတ်မဝတ်သည့် ဂျိန်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ဝက်မြစ် ကမ်းပါး၌ ကိုယ်တုံးလုံးပြာလူး၍ ကျင့်နေကြ၏။ ရေချိုး ရေငုပ်ကြကုန်၏။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ဗုဒ္ဓဂါယာဘုရားဖူးကြွခဲ့ စဉ်က ဗာရာဏသီဝက်မြစ်အနီး၌ တွေ့ကြုံခဲ့ရပေ၏။ အကျင့် လွန်များဖြစ်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ကား ပရိယတ်တွင် ဆဋ္ဌသံဂါ ယနာတင်၍ သန့်ရှင်းပြီး စာပေများ ဖတ်ရှုလေ့လာရ၏။ ပဋိပတ်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော် များကြောင့် လမ်းမှန် တရားမှန် ရက်ရက်စက်စက်အားထုတ်ကြရပါပေ ၏ဟု ဝမ်းမြောက်ကြပါကုန်။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် တိကနိပါတ် သီလဗ္ဗတသုတ် (အ၊ ပ၊ ၂၂၅) ၌ ပါဠိမပြု၊ မြန်မာပြန်မှာ....ထိုအခါ မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင် နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် “အာ နန္ဒာ....အသက်ဆံဖျား (ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာပြုရ၍) အား

ထုတ်အပ်သော အလေ့အကျင့်သည်၎င်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးမှုသည်၎င်း၊ အထင်အားဖြင့်ဖြစ်သော အမြတ်တရား၌၎င်း ထိုအားလုံးသည် (လိုအပ်သော) အကျိုးရှိပါ၏လော့ ?” ဟု မေးမြန်းတော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား-ဤအရာ၌ မုချအားဖြင့် မဖြေဆိုသင့်ပါ” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

“အာနန္ဒာ-သို့ဖြစ်လျှင် ဝေဖန်ဖြေကြားလော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏။)

“အသျှင်ဘုရား... အကြင်သို့သဘောရှိသော အသက်ဆံဖျား (ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာ ပြုလုပ်ရ၍) အားထုတ်အပ်သော အလေ့အကျင့် (သီလဗ္ဗတ) သည်၎င်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးမှု (မြဟ္မာစရိယ) သည်၎င်း၊ အထင်အားဖြင့် ဖြစ်သော အမြတ်တရား (ဥပဋ္ဌာနသာရ) တို့ကို၎င်း မှီဝဲသော သူအား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏။ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ ဤသို့သဘောရှိသော အသက်ဆံဖျား (ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာ ပြုလုပ်ရ၍) အားထုတ်အပ်သော အလေ့အကျင့်သည်၎င်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးမှုသည်၎င်း၊ အထင်အားဖြင့်ဖြစ်သော အမြတ်တရားတို့သည် အကျိုးမရှိနိုင်ပါ။

“အသျှင်ဘုရား... အသက်ဆံဖျား (ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာ ပြုလုပ်ရ၍) အားထုတ်အပ်သော အလေ့အကျင့်သည်၎င်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးမှုသည်၎င်း၊ အထင်အားဖြင့် ဖြစ်သော အမြတ်တရားတို့ကို၎င်း မှီဝဲသော သူအား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်

၏။ ဤသို့သဘောရှိသော အသက်ဆံဖျား (ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာပြုလုပ်ရ၍)အားထုတ်အပ်သော အလေ့အကျင့်သည် ၎င်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးမှုသည်၎င်း၊ အထင်အားဖြင့် ဖြစ်သော အမြတ်တရားတို့သည် အကျိုးရှိနိုင်ပါ၏” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဤစကားကို လျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်သက်တော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ငါ့စကားကို မြတ်စွာဘုရား နှစ်သက်တော်မူပါပေသည်...ဟု ထိုင်ရာမှ ထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိအသေပြုလျက် ဖဲ့သွားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာ ဖဲ့သွား၍ မကြာမီပင် ရဟန်းတို့ကို- “ရဟန်းတို့....အာနန္ဒာကား ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ် သေက္ခသာတည်း (၀၇) သောတာပန်သာတည်း။ သင်းသို့ ကျင့်ဆဲသေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လင့်ကစား ထိုအာနန္ဒာနှင့် ပညာအရာ၌ ထပ်တူထပ်မျှ တူညီသူကို ရလွယ်သော သဘောရှိသည် မဟုတ်ပေ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ (တေဒင်ငါးမျိုးရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတည်း)။

မြစ်ရေယာဉ်သံသရာကြော မျောမလိုက်နဲ့

ဣတိဝုတ်ပါဠိတော် နဒိသောတသုတ် (၂၇၁) ကို လေ့လာဖတ်ရှုရန် တင်ပြပါ၏။

ရဟန်းတို့.... ဥပမာသော်ကား-ယောက်ျား တဦးသည် ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြား စသော နှစ်သက် ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော

သာယာအပ်သော ဝတ္ထုသဘော ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မြစ်ရေအယဉ်ဖြင့် ရေစုန်မျှောကာ လိုက်သွားရာ၏။ ကမ်း၌ တည်သော မျက်စိအမြင်မှန် ရှိသော အခြားယောက်ျားတဦးသည် ထိုယောက်ျားကိုမြင်၍ ဤသို့ဆိုရာ၏။ အမောင်ယောက်ျား....သင်သည် ရှေ့ငွေ့၊ ပတ္တမြားစသော နှစ်သက် မြတ်နိုးအပ်သော သာယာအပ်သော ဝတ္ထုသဘောဟူသော အကြောင်းကြောင့် မြစ်ရေ အယဉ်ဖြင့် ရေစုန်မျှောကာ လိုက်စေကာမူ ဤမြစ်၏ အောက်အရပ်၌ လှိုင်းတံပိုး ရှိသော၊ ဝဲရှိသော၊ ဖမ်းယူတတ်သော ငါး မကောင်းရှိသော၊ ဘီလူး-ရက္ခိယ ရှိသော ရေအိုင်သည်ရှိ၏။ အမောင်ယောက်ျား....သင်သည် ယင်းရေအိုင်သို့ ရောက်လျှင် သေခြင်းသို့မူလည်း ရောက်လတ္တံ့၊ သေလောက်သော ဆင်းရဲသို့မူလည်း ရောက်လတ္တံ့ ဟုဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့... ထိုအခါ၌ ထိုယောက်ျားသည် ထိုသို့ ပြောသော ယောက်ျား၏အသံကိုကြားရသောကြောင့် လက်တို့ဖြင့်၎င်း၊ ခြေတို့ဖြင့်၎င်း၊ ရေညာသို့ ရောက်ရန် (ရေဆန် ကူးရန်) အားထုတ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့...ငါတုရားသည် အနက်ကိုသိစေခြင်းငှါ ဤဥပမာကို ပြခဲ့ပေ၏။ ဤသို့လတ္တံ့သည်ကား ဤအရာ၌ အနက်အဓိပ္ပာယ်တည်း။ ရဟန်းတို့...မြစ်ရေအယဉ်ဟူသော ဤအမည်သည် တဏှာ၏အမည်တည်း။

နှစ်သက် မြတ်နိုးအပ်သော သာယာအပ်သော ဝတ္ထုသဘောဟူသော အမည်သည် အဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးတို့၏ အမည်တည်း။

အောက်အရပ်၌ ရေအိုင်ဟူသောအမည်သည် အောက်
ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့၏အမည်တည်း။

လှိုင်းတံပိုးဟူသော ဤအမည်သည် အမျက်ထွက်မှု-ဒေါ
သ, ပင်ပန်းမှု-ဥပါယာသ၏ အမည်တည်း။

ဝဲဟူသော ဤအမည်သည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့၏ အ
မည်တည်း။

ဖမ်းယူတတ်သော ငါးမကားနား ဘီလူးရုက္ခိသ်ဟူသော
အမည်သည် မာတုဂါမိန်းမ၏ အမည်တည်း။

ရေညာဘက် ဟူသော ဤအမည်သည် ကာမမှ လွတ်
မြောက်မှု နေက္ခမ္မ၏အမည်တည်း။

လက်ဖြင့်၎င်း, ခြေဖြင့်၎င်း အားထုတ်၏ ဟူသော ဤ
အမည်သည် အားထုတ်မှု လုံ့လ-ဝီရိယ၏အမည်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့...ကမ်း၌တည်သော မျက်စိ အမြင်မှန်ရှိသော
ယောက်ျားတဦးဟူသော ဤအမည်သည် ပူဇော်အထူးကို
ခံယူတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်
တိုင်မှန်စွာ သိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အမည်
ပင်တည်း။

ဤအနက်သဘောကို မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော်
မူ၏။ ထိုသုတ်၌ ဤအနက်သဘောကို ဤဂါထာဖြင့် သိမှတ်
အပ်ပေ၏။

သဟာပိ ဒုက္ခေန ဇဟေယျ ကာမေ၊
ယောဂက္ခေမံ အာယတိံ ပတ္တယာနော။
သမ္ပပ္ပဇာနော သုဝိမုတ္တ စိတ္တော၊
ဝိမုတ္တိယာ ဖဿ ယေ တတ္ထ တတ္ထ။

သဝေဒဂူ ဝုသိတ ဗြဟ္မစရိယော၊

လောကန္တဂူ ပါရဂတောတိ ဝုစ္စတီတိ။

ယောဂလေးဖြာကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို နောင်အခါရခြင်းငှါ တောင့်တသောသူသည် အကျင့်ပဋိပတ်အားဖြင့် ဆင်းရဲနှင့် တကွ ဖြစ်သော်လည်း ကာမတို့ကို စွန့်ရာ၏။ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇင်နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဖလဝိမုတ္တိဖြင့် ကောင်းစွာလွတ်သော စိတ်ရှိသူသည် ထိုထိုကာလ၌ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ရာ၏။ ထိုသူကို သစ္စာလေးပါးကိုသိသူ၊ ကျင့်သုံးပြီးသောမြတ်သောအကျင့် ရှိသူ၊ လောကအဆုံး ရောက်သူ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ကမ်း တဖက်သို့ လှမ်းတက်ပေါက်မြောက် ရောက်သောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၎င်းအဋ္ဌကထာအဖွင့် (၃၃၂)၌ သဟာပိ ဒုက္ခေန ဇဟေ ယျကာမေတိ-ဆင်းရဲနှင့်တကွ ဖြစ်သော်လည်း ကာမတို့ကို စွန့်ရာ၏ ဆိုသည်မှာ- ဈာန်မဂ်ရခြင်း အကျိုးငှါ သမထ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သော အားထုတ်ပြုလုပ်သော ရဟန်း သည် အကြင်ကဲ့သို့ အားထုတ်သော ရှေးအဘို့အကျင့်လမ်း စဉ်၌ ပင်ပန်းဆင်းရဲငြိုငြင်ခြင်း ကောင်းစွာဖြစ်၏။ ချမ်းသာ စွာ ကျင့်စဉ်လမ်းသို့ မသက်ဝင်ချေ၊ ဘာဝနာတရား အား ထုတ်ရာ ရှေ့အဘို့၌ ကိလေသာတို့သည် အားကြီးစွာ ဖြစ် ကုန်၏။ ဣန္ဒြေတို့သည် မထက်မြက်ကြကုန်၊ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ် ပါသော်ငြားလည်း ဆင်းရဲနှင့်တကွဖြစ်သော်လည်း ကာမ တို့ကို စွန့်ပယ်ရာ၏။ ပထမဈာန်ဖြင့် နိဝရဏတွေ ဝေးစွာ ခွါထားခြင်းဖြင့်၎င်း၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် အမြစ်ပြတ် ကိလေ သာကာမတို့ကို စွန့်ပယ်ရာ၏။ ဤကဲ့သို့ ဆင်းရဲသောအကျင့်

ဖြင့် ဈာန်မဂ်ရနိုင်သည်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုကြောင့် ဆင်းရဲ
သော အကျင့်ဖြစ်၍...ဒုက္ခပဋိပဒါ။ တရားရခြင်းနှေး၍...
ဒန္တာဘိညာဖြစ်၏။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်၏ဟု မှတ်သားပါ
လေ။ ယခုခေတ် ယောဂီများနှင့်ဆိုင်၏။ အားမထုတ်သော
လှရှင်ရဟန်းများကား ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်ကြကုန်၏မှတ်
ပါလေ။

တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂကို
ဖြစ်စေ၏။ သဿတဒိဋ္ဌိမည်၏။ တရားကိုယ် လောဘဖြစ်၏။
သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး၌ အလွန် ထက်သန်
ရှိသေလေးစား ဂရုထားခြင်းရှိသောကြောင့် မပြတ်ဒလစပ်
ဖြစ်စေအပ်သော သိက္ခာသုံးပါး အကျင့်တရားရှိ၏။

ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် အတ္တကိလမထာနုယောဂကို ဖြစ်
စေ၏။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမည်၏။ တရားကိုယ်မောဟဖြစ်၏။ ဒေါသ
ယှဉ်၏။ သလ္လေခ ခြိုးခြံ ခေါင်းပါးသောအကျင့်၌ အလွန်
ထက်သန်စွာ ရှိသေလေးစားခြင်း ရှိသောကြောင့် မပြတ်
မလပ် ဒလစပ်ဖြစ်စေအပ်သော သလ္လေခအကျင့်ရှိ၏။

(၁) တဏှာစရိတမန္တပုဂ္ဂိုလ်...တဏှာစရိတ် ဉာဏ်လေး
သူဖြစ်၍ သတိဇြေး- သတိစွဲမြဲစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်
ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ-ဆင်းရဲသော အကျင့် နဲ့ နှေးစွာ
ထိုးထွင်း သိမြင်သောအားဖြင့် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးကို
အမှီပြု၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်၏။

(၂) တဏှာစရိတ ဥဒတ္တပုဂ္ဂိုလ်...တဏှာစရိတ် ရှိ၍
ဉာဏ်ထက်မြက်သူသည် သမာဓိဇြေးဖြင့် ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒိပ္ပာ
ဘိညာ-ဆင်းရဲသောအကျင့်နှင့် လျင်မြန်စွာထိုးထွင်းသိမြင်

သောအားဖြင့် ဈာန် (သမထ)ကို အမှီပြု၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်၏။ ဤနှစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဌမဒိသာ ဖြစ်သော သမထ (ပုဗ္ဗင်္ဂမ) ရှေးဦးစွာပြု၍ အာနာပါနဿတိကို (သုဘာဝိတာ) ကောင်းစွာ ပွားများ အားထုတ်သဖြင့် ပဌမဒိသာ တဏှာတည်းဟူသော ဝဋ်မူလကို၎င်း၊ တဏှာပက္ခိက အကုသိုလ်ကို၎င်း စွန့်ပယ်လျက် သဒ္ဓါနုသာရိအားဖြင့် (သမ္မတ္တနိယာမ) မှန်သည့်အဖြစ်ကြောင့် မြဲခြင်း အရိယာမဂ်သို့ သက်ဆင်း၍ ရာဂ,ဝိရာဂ,စေတောဝိမုတ္တိ ရာဂတို့မှ ကင်းလွတ်သောအဖြစ်ကြောင့် အနာဂါမိဖိုလ်ဟူသော ပဌမဒိသာအဆုံးသို့ရောက်၏။

(၃) ဒိဋ္ဌိစရိတ မန္တပုဂ္ဂိုလ်....အယူမှား၍ ဉာဏ်နဲ့ နှေးသောသူသည် ဝီရိယိန္ဒြေဖြင့် သုခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ-ချမ်းသာလွယ်ကူသော အကျင့်နှင့် နဲ့ နှေးစွာ ထိုးထွင်းသိသော ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် သမ္မုဓာန်လေးပါးကို အမှီပြု၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်၏။

(၄) ဒိဋ္ဌိစရိတ ဥဒတ္တပုဂ္ဂိုလ်....အယူမှား၍ ဉာဏ်ထက်မြက်သောသူသည် ပညိန္ဒြေဖြင့် သုခပဋိပဒါ ဒိပ္ပိဘိညာချမ်းသာ လွယ်ကူသော အကျင့်နှင့် လျင်မြန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိမြင်သော ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးကိုမှီ၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်၏။ ဤနှစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒုတိယဒိသာဖြစ်သော ဝိပဿနာကို (ပုဗ္ဗင်္ဂမ) ရှေ့သွားပြု၍ အာနာပါနဿတိကို (သုဘာဝိတာ) ကောင်းစွာ ပွားများ အားထုတ်သဖြင့် ဒုတိယဒိသာ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဝဋ်မူလကို၎င်း၊ အဝိဇ္ဇာပက္ခိက အကုသိုလ်ကို၎င်း ပယ်စွန့်လျက် ဓမ္မာ

နုသာရီအားဖြင့် သမ္မတ္တနိယာမသို့ သက်ဆင်း၍ အဝိဇ္ဇာ
ဝိရာဂါပညာဝိမုတ္တိ-မသိမှုနှင့် ရာဂကင်း၍ ပညာဖြင့် လွတ်
မြောက်သောကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ဒုတိယဒိသာ
၏အဆုံးသို့ ရောက်၏။

ဤနန္ဒိယာဝဂ္ဂ နည်းတွင် တဏှာစရိတမန္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည်
သတိန္ဒြေဖြင့် ဒုက္ခပဋိပဒါဒန္တာဘိညာအားဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်
လေးပါးကိုအမှီပြု၍ ဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ် ထွက်မြောက်၏။ ထို
ပုဂ္ဂိုလ်အား ပဋ္ဌမဒိသာဖြစ်သော သမထပုဗ္ဗင်္ဂမပြု၍ အား
ထုတ်ရ၏ဟု ဟောထားတော်မူခဲ့၏။ ဤကား နေယျပုဂ္ဂိုလ်
ဖြစ်ပေ၏။ နေတ္ထိပါဠိတော် (၇)၌ ကြည့်ပါလေ။ သမထ
ဈာန်တရားကို ရှေးဦးစွာအားထုတ်၍ နောက်၌ ဝိပဿနာ
ပွားများ အားထုတ်ကြရ၏ဟု မှတ်သားရ၏။ ဒိဋ္ဌိစရိတ
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်၍ နောက်၌
သမထအားထုတ်ရန် ဖြစ်ပေ၏။

ယခုခေတ် မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ရဟန်းရှင်လူ ယောဂီ
များသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဘုရား၊
တရား၊ သံဃာတော်များထံမှ တရားဒေသနာ ကြားနာယူ
ကြကုန်၏။ ကြားဘူးနားဝ ရှိကြကုန်၏။ မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာများ ဖြစ်၏။ နိယတမိစ္ဆာများ မဟုတ်ကြချေ။
အနည်းငယ်ကား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်နေကြကုန်၏။ ဆုတ်ခေတ်
ဖြစ်၍ တဏှာရာဂ သောင်းကျန်းကြကုန်၏။ ခေတ်သစ်တွင်
လူဖြစ်ရကား သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ လည်ကြကုန်၏။ လောဘ
တဏှာလွန်ကဲကြ၍ မောဟဖုံးခါတရားမသိမမြင်နိုင်ကြချေ။
အရိယာ သစ္စာတရား၌ စိတ်မဝင်စားကြချေ။ လောကီ

နိဗ္ဗာန်သာ မြော်မှန်းကြ၏။ စားရေးသောက်ရေး နေထိုင်
 ဝတ်ရေး စသဖြင့် လူ့ကိစ္စအဝဝတို့ဖြင့် အချိန်ကုန်နေ၏။
 ထိုကြောင့် တဏှာထူပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သမ
 ထရေးဦးစွာ အားထုတ်၍ နောက်ဝိပဿနာအားထုတ်ရန်
 ဟောကြားသည်မှာ အာနာပါနဿတိကို သမထအခြေခံ
 ၍ ဝိပဿနာ ပွားများ အားထုတ်ရသည့် စွန်းလွန်းနည်း
 သည် မြတ်စွာဘုရားဟော အကျဉ်းကို အကျယ်ဟောရာ၌
 တေဒဂ်ရသော အသျှင်မဟာကစ္စာယန မထေရ်မြတ်ကြီး
 ဟောခဲ့သော နေတ္တိပါဠိတော်နှင့် ရွှေနှစ်ပြား ဂဟေဆက်
 သကဲ့သို့ ညီညွတ်ပါပေ၏။ ဂင်္ဂါမြစ်နှင့် ယမုံနာမြစ်ရေ
 နှစ်ခု ပေါင်းစပ်မိသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါပေ၏။

(ဤကား ကျွန်ုပ် ရေးသားသော ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်း
 နိဗ္ဗာန်လမ်း ကျမ်းစာအုပ်ကြီး ဒုတိယတွဲမှ ထုတ်နုတ်ပြုလိုက်
 ရပေ၏။ အကျယ် ၎င်းကျမ်းကြီး၌ ကြည့်ပါ။)

နေယျပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိပဿနာကို၎င်း၊ (တိက္ခ) ထက်မြက်
 သောတရားဒေသနာကို၎င်း ညွှန်ပြတော်မူ၏။(ဝိတ္ထာရဓမ္မ)
 အကျယ်တဝင့် တရားဒေသနာကို ချဲ့ထွင်ရှင်းလင်း ဟော
 ကြားတော်မူ၏။ (အဿာဒ) နှစ်သက်ဘွယ် သုတ်တရား၊
 (အာဒိနဝ) အပြစ်ဘေးကို၎င်း၊ (နိဿရဏ) လွတ်မြောက်
 မှု သုတ်တရားကို၎င်း ညွှန်ပြတော်မူ၏။ အဓိသီလကို ပညတ်
 တော်မူ၏။

ဤအရာ၌ နေယျပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာကို အဓိကထား
 ၍ ပွားများရ၏။ သမထကိုရှေးဦးစွာ အားထုတ်ရာ၌ နှစ်

သက်မနေရ။ ဈာန်ကိုအခြေပြု၍ ဝိပဿနာကြပ်ကြပ် အားထုတ်ရာ၏။ သို့မဟုတ်လျှင် ဈာန်သမာဓိပေဂီတွင် ကျေနပ်နေ၍ မဂ်ဖိုလ်မရဖြစ်တတ်၏။ ဥပစာရဖြစ်စေ၊ အပ္ပနာဈာန်ရ၍ဖြစ်စေ အမြင်တွေ အကြားတွေလိုက်မနေရ၊ ဘဝတွေ စသဖြင့် လျှောက်ကြည့်မနေရ။ သို့မဟုတ်လျှင် ပျောက်စေဆရာကြီး ဖြစ်တတ်၏။ လောကီလမ်းလွဲလိုက်၍ အထက်ဆရာကြီးလိုလို မှော်ဆရာလိုလို ဖြစ်တတ်ကြ၏။ သတိပြု၍ ဝိပဿနာတရားကို လေးလေးစားစား အားထုတ်ကြရမည်ဆိုလို၏။ ရေမန်းဖြင့်၎င်း၊ ဆီမန်းဖြင့်၎င်း၊ ဆွမ်းကျွန်ပေး၍ စားစေ၍၎င်း၊ ရောဂါဝေဒနာပျောက်စေ၍၎င်း၊ ပယောဂများကို ပျောက်စေ၍၎င်း အမျိုးမျိုး သမထတန်ခိုး အရှိန်အစော်ဖြင့် သတ္တိပြနိုင်ပေ၏။ ထိုကြောင့် အချို့တရားအား ထုတ်ရင်း ဂိုဏ်းသမားများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ လောကီဂိုဏ်းအသီးအသီးမှလည်း ဆရာတင်မြှောက်ကြတတ်၏။ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီလိုပြောတိုင်းမှန်နေတတ်သောကြောင့် ပျောက်စေဆရာကြီး ဖြစ်တော့မည်ဟုသိ၍ နောင်မပြောတော့ချေ။ ဤနေရာမျိုး ကျော်လွန်ကြရန် အရေးကြီး၏။ သတိပြုပါလေ။

နေယျပုဂ္ဂိုလ်အား ထက်မြက်သောတရား အကျယ်ဖွင့်ပြဟောကြားဆုံးမသောတရား နာယူရမှသာ မဂ်ဖိုလ်ရ၏။ ထိုကြောင့် ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိတော်သစ္စာကထာမြန်မာပြန် (၃၅၇) ဆဋ္ဌမူ၌ ဟောထားသည်ကို ဖတ်ရှုလေ့ကျင့်အားထုတ်ရပေမည်။

ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော သုခသောမနဿသည် ရုပ်၏ (အဿာဒ) သာယာဖွယ်တည်းဟု သိ၍ (မဂ်ခဏ၌) သမုဒယကိုပယ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည် သမုဒယသစ္စာ ပဋိဝေဓညဏ်တည်း။

အကြင်ရုပ်သည် အနိစ္စတည်း၊ ထိုရုပ်သည် ဒုက္ခတည်း၊ ပြောင်းလဲခြင်းသဘောရှိ၏။ ဤကား ရုပ်၏ (အာဒိနဝ) အဖြစ်တည်း-ဟု သိ၍ မဂ်ခဏ၌ ဒုက္ခကိုပိုင်းခြား၍သိခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာ ပဋိဝေဓညဏ်တည်း။

ရုပ်၌အကြင်ဆန္ဒရာဂကို ဖျောက်ခြင်း၊ ဆန္ဒရာဂကို ပယ် စွန့်ခြင်းသည်ရှိ၏။ ဤကား ရုပ်၏ (နိဿရဏ)ထွက်မြောက် ခြင်းတည်းဟု သိ၍ မဂ်ခဏ၌ နိရောဓကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည် နိရောဓသစ္စာ ပဋိဝေဓညဏ်တည်း။

ဤအရာဌာနသုံးပါးတို့၌ (ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏ အစွမ်း အားဖြင့် ဖြစ်သော) အကြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ (ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး) ကို ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာ ပဋိဝေဓညဏ်တည်း။

ထိုနည်းတူ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့၌ သိအပ်ပေ၏။

သစ္စာဟူသည် အခြင်းအရာအဘယ်မျှတို့ဖြင့် သစ္စာမည် သနည်း ?၊ ရှာခြင်းသဘော၊ သိမ်းဆည်းခြင်း သဘော၊

ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသဘောအားဖြင့်(သစ္စာမည်၏)။ အဘယ်
 သို့ရှာခြင်းသဘောအားဖြင့်သစ္စာမည်သနည်း?၊ ဇရာမရဏ
 သည် အဘယ်အကြောင်းရင်း ရှိသနည်း?၊ အဘယ်ပွား
 ကြောင်းရှိသနည်း?၊ အဘယ်ဖြစ်ကြောင်းရှိသနည်း?၊ ဘယ်
 အမွန်ရှိသနည်း?၊ ဟု ဤသို့ရှာခြင်းသဘောအားဖြင့်သစ္စာ
 မည်၏။ ဇရာမရဏသည် ဇာတိလျှင် အကြောင်းရင်းရှိ၏၊
 ဇာတိလျှင် ပွားကြောင်းရှိ၏၊ ဇာတိလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏၊
 ဇာတိလျှင် အမွန်ရှိ၏ဟု ဤသို့သိမ်းဆည်းခြင်း သဘော
 အားဖြင့် သစ္စာမည်၏။ ဇရာမရဏကိုလည်းခွဲခြား၍ သိ၏၊
 ဇရာမရဏ ပွားကြောင်းကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏၊ ဇရာမရဏ
 ချုပ်ရာကိုလည်း ခွဲခြား၍သိ၏။ ဇရာမရဏချုပ်ရာသို့ ရောက်
 ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း ခွဲခြား၍ သိ၏။ ဤသို့ထိုးထွင်း၍
 သိခြင်းသဘောအားဖြင့် သစ္စာမည်၏။

ဇာတိ၊ ဘဝ၊ ဥပါဒါနိ၊ တဏှာ၊ ဝေဒနာ၊ ဖဿ၊ သဠာ
 ယတန၊ နာမ်ရုပ်၊ ဝိညာဏ်၊ သင်္ခါရ၊ အဝိဇ္ဇာအထိ အထက်
 ပါအတိုင်း သိရမည်ဖြစ်၏။

ဇရာမရဏသည် ဒုက္ခသစ္စာတည်း၊ ဇာတိသည် သမုဒယ
 သစ္စာတည်း၊ နှစ်ပါးလုံးတို့၏ ထွက်မြောက်ရာသည် နိရောဓ
 သစ္စာတည်း၊ နိရောဓကို ခွဲခြား၍ သိခြင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာ
 တည်း။ ဇာတိသည် ဒုက္ခသစ္စာတည်း၊ ဘဝသည် သမုဒယ
 သစ္စာတည်း၊ နှစ်ပါးလုံးတို့၏ ထွက်မြောက်ရာသည် နိရော
 ဓသစ္စာတည်း၊ နိရောဓကို ခွဲခြား၍သိခြင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာ
 တည်း၊ ဤကဲ့သို့ အစဉ်အတိုင်း သွားရာ သင်္ခါရတို့သည်
 ဒုက္ခသစ္စာတည်း၊ အဝိဇ္ဇာသည် သမုဒယသစ္စာတည်း၊ နှစ်

ပါးလုံးတို့၏ ထွက်မြောက်ရာသည် နိရောဓသစ္စာတည်း၊ နိရောဓကိုခွဲခြား၍ သိခြင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာတည်း။

ဇရာမရဏသည် ရံခါဒုက္ခသစ္စာ၊ ရံခါသမုဒယသစ္စာဖြစ် ရာ၏။ နှစ်ပါးလုံးတို့၏ထွက်မြောက်ရာသည် နိရောဓသစ္စာ တည်း။ နိရောဓကိုခွဲခြား၍ သိခြင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာတည်း။ ထို့အတူ ဇာတိစသည်ကိုသိရာ၏။ ဤပါဠိ၌ဘဝအထိသာပြ ခ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ အဝိဇ္ဇာအထိ ဖွင့်ပြပေ၏။ ဤကဲ့သို့ သစ္စာ တရားသိမြင်မှ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရမည်မှတ်ကြပါလေ။

ပဋိသန္တိဒါမဂ် ပါဠိတော်၊ ဝိမောက္ခကထာ မြန်မာပြန် (၃၁၃) ၌ ဟောထားသည်ကို သိအပ်ပေ၏။ နာယူကျင့် သုံးရန် ဖြစ်ပေ၏။

မမြဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ဆုံးဖြတ်ခြင်း အဓိ မောက္ခများသော ပုဂ္ဂိုလ်အား အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခသည် အကြီးအကဲဖြစ်၏။ ဘာဝနာ၌ နှစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့ သည် ထိုဘာဝနာသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ သဟဇာတပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်၏။ အညမညပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်၏။ နိဿယပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်၏။ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းဖြစ်ကုန်၏။ တူသောကိစ္စရှိကုန် ၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသောအခါ၌လည်း အနိမိတ္တဝိမောက္ခ သည် အကြီးအကဲဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၌ နှစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့သည် ထိုပဋိဝေဓသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ သဟ ဇာတပစ္စည်းဖြစ်ကုန်၏။ အညမညပစ္စည်းဖြစ်ကုန်၏။ နိဿယ ပစ္စည်းဖြစ်ကုန်၏။ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်၏။ တူသော ကိစ္စရှိကုန်၏။ တူသောကိစ္စသဘောကြောင့် ဘာဝနာမည် ၏၊ မြင်တတ်သော သဘောကြောင့် ပဋိဝေဓမည်၏။ ဤသို့

ထိုးထွင်း၍သိသည် ဖြစ်၍ ပွားများ၏။ ပွားများသည်ဖြစ်၍ ထိုးထွင်း၍သိ၏။

ထိုနည်း ၎င်းပင် ပဌမ စာတကြောင်းသာ ကွဲပြား၏။ နောက်ပိုင်း အတူတူဖြစ်၏။

ဆင်းရဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ငြိမ်းချမ်းခြင်း 'ပဿဒ္ဓိ' များသောပုဂ္ဂိုလ်အား အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခသည် အကြီးအကဲဖြစ်၏။....လ....။

အနှစ်မရှိ အလိုသို့ မလိုက်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော အသိဉာဏ်များသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သုညတဝိမောက္ခသည် အကြီးအကဲဖြစ်၏။....လ ...။

မမြဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိစ္စ နိမိတ်မှလွတ်သောကြောင့် အနိမိတ္တဝိမောက္ခမည်၏။ အကြင် နိမိတ်မှလွတ်၏။ ထိုနိမိတ်၌ မတောင့်တသောကြောင့် အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခမည်၏။ အကြင်နိမိတ်၌ မတောင့်တ၊ ထို နိမိတ်ဖြင့် ဆိတ်သုဉ်းသောကြောင့် သုညတ ဝိမောက္ခမည် ၏။ အကြင်နိမိတ်ဖြင့် ဆိတ်သုဉ်း၏။ ထိုနိမိတ်ဖြင့် နိမိတ်မရှိ သောကြောင့် အနိမိတ္တဝိမောက္ခမည်၏။ ဤသို့ တပေါင်း တည်း စုပေါင်းသော သဘော အားဖြင့်၎င်း၊ ရောက်ခြင်း သဘောအားဖြင့်၎င်း၊ ရခြင်းသဘောအားဖြင့်၎င်း၊ ဉာဏ် ဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိခြင်း သဘောအားဖြင့်၎င်း၊ မျက်မှောက် ပြုခြင်း သဘောအားဖြင့်၎င်း၊ ဉာဏ်ဟူသော ဧစ္စထိခြင်း ဖြင့် ဧစ္စထိသောသဘောအားဖြင့်၎င်း၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်း သဘောအားဖြင့်၎င်း သုံးပါးသောဝိမောက္ခတို့သည် တခု တည်းသောခဏ၌ ဖြစ်ကုန်၏။

ဆင်းရဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တောင့်တခြင်းမှ လွတ်သောကြောင့် အပွဏိဟိတဝိမောက္ခ မည်၏။ အကြင်ဒုက္ခ၌ မတောင့်တ၊ ထိုဒုက္ခဖြင့် ဆိတ်သုဉ်း သောကြောင့် သုညတဝိမောက္ခမည်၏။ အကြင် ဒုက္ခနိမိတ် ဖြင့် ဆိတ်သုဉ်း၏။ ထိုဒုက္ခနိမိတ်ဖြင့် နိမိတ်မရှိသောကြောင့် အနိမိတ္တဝိမောက္ခမည်၏။ အကြင် ဒုက္ခနိမိတ်ဖြင့် နိမိတ်မရှိ၊ ထိုဒုက္ခနိမိတ်၌ မတောင့်တ သောကြောင့် အပွဏိဟိတ ဝိမောက္ခမည်၏။ ဤသို့ တပေါင်းတည်း စုပေါင်းသော အားဖြင့်၎င်း။...လ...။

အနှစ်မရှိ အလိုသို့ မလိုက်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းမှ လွတ်သော ကြောင့် သုညတဝိမောက္ခမည်၏။ အကြင် အဘိနိဝေသ နိမိတ်မှ ဆိတ်သုဉ်း၏။ ထိုအဘိနိဝေသနိမိတ်ဖြင့် နိမိတ်မရှိ သောကြောင့် အနိမိတ္တဝိမောက္ခမည်၏။ အကြင်အဘိနိဝေ သနိမိတ်ဖြင့် နိမိတ်မရှိ၊ ထိုအဘိနိဝေသနိမိတ်၌ မတောင့် တသောကြောင့် အပွဏိဟိတဝိမောက္ခမည်၏။ အကြင်အဘိ နိဝေသနိမိတ်၌ မတောင့်တ၊ ထိုအဘိနိဝေသနိမိတ်မှ ဆိတ် သုဉ်းသောကြောင့် သုညတဝိမောက္ခမည်၏။ ဤသို့တပေါင်း တည်း စုပေါင်းသောအားဖြင့်၎င်း။...လ ...။

ဤတွင် အတ္တကိလမထာနုယောဂအကျင့် ၉၆-ပါးအကျယ် ကို (ကျွန်ုပ် ရေးသားထားသော 'ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်း နိဗ္ဗာန် လမ်းကျမ်း' ပထမတွဲမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြလိုက်၏။)

၁။ အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့်ထောပတ်, ပျားရည်, သကာတို့ကို စီရင်ပူဇော်သော အကျင့်၊ နေ့တိုင်း

ပြုလုပ်စီရင်အပ်သည့် မီးပူဇော်သောအကျင့်၊ ဟုံးပူ
ဇော်သောအကျင့်။

- ၂။ ကုဋိအတွင်း၌ ကျဉ်းမြောင်းစွာနေ၍ စားသောက်
သောအကျင့်။
- ၃။ ကောင်းကင်၌ရှိသော ပြိုဟ်နက္ခတ်တာရာအပေါင်း
တို့ကို ရှိခိုးသောအကျင့်။
- ၄။ ဟင်္သာငှက်ကို အမြတ်တနိုးကိုးကွယ်သောအကျင့်။
- ၅။ ဟင်္သာငှက်ကို ထမ်းပိုးဖြင့် ထမ်းဆောင်၍ ကျင့်
သောအကျင့်။
- ၆။ ခရင်း သုံးခွကိုသာ မြဲစွာ ကိုင်ဆောင်သော
အကျင့်။
- ၇။ ခါးဝတ်မပါ ခြုံထည်တခုတည်းဖြင့်သာ ဝတ်သော
အကျင့်။
- ၈။ ငါးရက်မှတကြိမ်စားသော အကျင့်။
- ၉။ လကို ရှိခိုးသောအကျင့်။
- ၁၀။ နေကို ရှိခိုးသောအကျင့်။
- ၁၁။ လက်ဝဲဘက်သို့ ရောက်သောအစာကိုသာစားသော
အကျင့်။
- ၁၂။ လက်တဘက်ကိုမြှောက်၍နေသောအကျင့်။
- ၁၃။ လေးပါးသော ဂန္ဓတို့မှ ထုံးဖွဲ့ခြင်းမရှိဟုထင်မှတ်
၍ ကျင့်သောအကျင့်။
- ၁၄။ အဝတ်မဝတ်သောအကျင့်။

- ၁၅။ အကုသိုလ်ကို ရှာမှီးလေ့ကျက်ခြင်းရှိသော ယဇ်ပူ
ဇော်သောအကျင့်။
- ၁၆။ နတ်ကွန်း၌နေ၍ ကျင့်သောအကျင့်။
- ၁၇။ အရပ်လေးမျက်နှာ၌ မီးဖို၍ အလယ်၌ထိုင်ကာ နေ
မွန်းတည့် နေပူခံသောအကျင့်။
- ၁၈။ သံဆူး၊ ပကတိဆူးတို့ကို မြေ၌စိုက်လျက် သားရေ
ခင်းပြီးလျှင် ၎င်းသားရေအပေါ်၌ ထိုင်၍နေသော
အကျင့်။
- ၁၉။ ဆန်ကွဲထမင်းကိုသာ စားသောအကျင့်။
- ၂၀။ မဟာကမ္ဘာ လေးသောင်းရှိလျှင် သံသရာမှ လွတ်
၏ဟူသောအကျင့်။
- ၂၁။ မီးကို အမြတ်တနိုးပြု၍ ဆည်းကပ်သောအကျင့်။
- ၂၂။ ဗျိုင်းအကျင့်နှင့် တူသောအကျင့်။
- ၂၃။ နွားအကျင့်နှင့် တူသောအကျင့်။
- ၂၄။ ဆင်အကျင့်နှင့် တူသောအကျင့်။
- ၂၅။ မြင်းအကျင့်နှင့် တူသောအကျင့်။
- ၂၆။ ခွေးအကျင့်နှင့် တူသောအကျင့်။
- ၂၇။ ကျီး အကျင့်နှင့်တူသောအကျင့်။
- ၂၈။ ရေကရားကိုအမြဲကိုင်၍ကျင့်သော အကျင့်။
- ၂၉။ မစင်ကိုသာ စား၍ကျင့်သောအကျင့်။
- ၃၀။ လင်းနှိုကဲ့သို့ တွဲရဲ့ဆွဲ၍ ကျင့်သောအကျင့်။
- ၃၁။ ရေချိုးလျှင် ကိလေသာကုန်၏ဟု ထင်မှတ်၍ ကျင့်
သောအကျင့်။

၃၂။ ကိုယ်ကို နှိပ်စက်ပင်ပန်းစေလျက် ကိလေသာကုန်
၏ဟု ထင်မှတ်၍ကျင့်သောအကျင့်။

၃၃။ ပဉ္စင်သီလကိုဆောက်တည်ရုံမျှနှင့်ပင် ယခုပစ္စုပ္ပန်
ဘဝ၌မဂ်ဖိုလ်ရ၏ဟုထင်မှတ်၍ကျင့်သောအကျင့်

၃၄။ လောကီဈာန်ရလျှင်ပင်မဂ်ဖိုလ်ကိုရ၏ဟုထင်မှတ်
၍ ကျင့်သောအကျင့်။

ဤအကျင့် (၃၄) မျိုးနှင့် မြဟွဇာလသုတ်လာဒိဋ္ဌိ (၆၂)
ပါးပေါင်းသော် (၉၆)ပါးသော ပါသဏ္ဍာအကျင့် ရရှိလေ
သည်။ ဤကား ဒုတ္တရစရိယအကျင့်များဖြစ်၏။ အတ္တကိလ
မထာနုယောဂ အကျင့်များလည်း ဖြစ်လေသည်။

၆၂-ပါးသော ဒိဋ္ဌိ အကျဉ်းချုပ်မှာ—

- သဿတဝါဒ ..... ၄-ပါး။
- ကေစ္စသဿတဝါဒ ..... ၄-ပါး။
- အန္တာနန္တဝါဒ ..... ၄-ပါး။
- အမရာဝိက္ခေပဝါဒ ..... ၄-ပါး။
- အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ ..... ၂-ပါး။
- ဤ (၁၀) ပါးသည် ပုဗ္ဗန္တကပိကဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။
- သညီဝါဒ ..... ၁၆-ပါး။
- အသညီဝါဒ ..... ၈-ပါး။
- နေဝသညီနာသညီဝါဒ ... ၈-ပါး။
- ဥစ္ဆေဒဝါဒ ..... ၇-ပါး။
- ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ..... ၅-ပါး။
- ဤ (၄၄) ပါးကား ပရန္တကပိကဒိဋ္ဌိဖြစ်ကြ၏။

၁၆၂ အာနာပါန အားထုတ်နည်း

ထိုနှစ်ခုပေါင်းသော် (၁၀) + (၄၄) = (၆၂) ပါးရ၏။

ဤအကျင့်များထဲ၌ မပါသောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျင့်စဉ် အာနာပါန သာတိတရား အားထုတ်ကြရပေ၏။ ဤမျှလောက်ဖြင့် ပင် အတ္တကိလမထာနုယောဂအကျင့်၌ သံသယ ရှင်း၍ ပြဿနာဖြေရှင်းပြီး၏။ ဤဒိဋ္ဌိ (၆၂)ပါး (၉၆)ပါးစသည် တို့သည် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရလျှင် အားလုံးပယ်သတ်ပြီး ဖြစ်ရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဒိဋ္ဌိတရားများ နားလည် ထားသင့်၏။ သို့မဟုတ်လျှင် ဤဒိဋ္ဌိတမျိုးမျိုး ဖြစ်နေတတ် ကြကုန်၏။

ဤဒိဋ္ဌိများ ပယ်သတ်နိုင်ရန် လုံ့လဝီရိယ ကောင်းနှင့် သတိမြဲစွဲပြီး သမ္ပဇဉ်ဉာဏ် ယှဉ်၍ အားထုတ်မှ သမာဓိ ပညာ ထက်ချပ် ပါစေရ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူခဲ့သော တရားဒေသနာကို သေချာစွာ ကြား နာယူတော်မူကြပါကုန်။

အာနာပါန သာတိတရားအားထုတ်ရာ၌ ပြင်းထန်သည် မှာ ဘာမျှ မဟုတ်သေးချေ။ သစ်သားကိုပင် ခေါင်းအုံး အိပ်၍ အားထုတ်ရန် တိုက်တွန်းထားတော်မူခဲ့၏။ သံယုတ် ပါဠိတော် ပဌမအုပ် (၄၅၇၊ ၄၅၈) ကြည့်ပါ။ မြန်မာပြန် ဆဋ္ဌမူမှာ -

ကလိင်္ဂရသုတ်။ လိုရင်း ဖော်ပြပါ၏...ဝေသာလီပြည် မဟာ ဝုန်တောပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်း၌ မြတ်စွာ

ဘုရား သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ဤသုတ်တရားကို ရဟန်းတို့အား ဟောကြားဆုံးမတော် မူခဲ့လေသည်။ ရဟန်းတို့... ယခုအခါ၌ ရဟန်းတို့သည် မမေ့မလျော့ကြမူ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ ပြင်းစွာအားထုတ်ကုန်သည် ဖြစ်လျက် သစ်သားတုံးကို ခေါင်းအုံးပြု၍ နေကြကုန်၏။ ယုတ်မာသော ကိလေသာမာရ်သည် ထိုရဟန်းတို့အား အခွင့်အရေးမရနိုင်၊ အကြောင်းမရနိုင်။

ရဟန်းတို့...နောင် အနာဂတ်ကာလ၌ ရဟန်းတို့သည် သိမ်မွေ့ကုန်သည်၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော လက်ခြေရှိကုန်သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုရဟန်းတို့သည် လဲမှီ ခေါင်းအုံး ရှိကုန်သော နူးညံ့သောအိပ်ရာတို့၌ နေထွက်သည် တိုင်အောင် အိပ်ကုန်လတ္တံ့။ ယုတ်မာသော ကိလေသာမာရ်သည် ထိုရဟန်းတို့အား အခွင့်အရေးကို ရလတ္တံ့။ အကြောင်းကို ရလတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ .... ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့မူ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်၌ ပြင်းစွာအားထုတ်ကုန်သည် ဖြစ်လျက် သစ်သားတုံးကို ခေါင်းအုံးပြု၍ နေကြကုန်အံ့ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ကျင့်ရမည်ဟု ဟောတော်မူ၏။

၎င်းသံယုတ်ပါဠိတော်၌ အရုဏဝတီသုတ်၏ ဂါထာအတိုင်း ကျင့်သုံးကြရပေမည်။

အာရမ္မထ နိက္ကမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ။
ဓုနာထ မစ္စုနော သေနံ၊ နဠာဂါရံဝ ကုဉ္ဇရော။
ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဟဿတိ။
ပဟာယ ဇာတိသံသာရံ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိတိ။

စာမျက်နှာ (၁၅၀၊ ၉) မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်
 ၌ အားထုတ်ကြကုန်လေ့။ ထွက်မြောက်ကြောင်း လုံ့လ
 ကိုပြုကြကုန်လေ့။ ဘာဝနာနှင့်ယှဉ်သော လုံ့လကို ကြိုးပန်း
 ကြကုန်လေ့။ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ကျူအိမ်ကို ဖျက်ဆီး
 သကဲ့သို့ သေမင်း၏စစ်သည်တို့ကိုချေဖျက်ကြကုန်လေ့။

အကြင်သူသည် ဤဓမ္မဝိနယ (သာသနာတော်၌) မမေ့
 မလျော့သည်ဖြစ်၍ နေလတ္တံ့။ ထိုသူသည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း
 ဟုဆိုအပ်သော သံသရာကိုပယ်စွန့်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို
 ပြုလတ္တံ့ဟု ရွတ်ဆို၏ (သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရား၏ အဂ္ဂသာဝက
 အသျှင်အဘိဘူ ဟောကြားတော်မူ၏။)

ဝေဒနာလိုက်ပုံနည်း

ဝေဒနာနုပဿနာရှုခင်း

ထိမှု၊ သိမှု၊ သတိပြု။ မခံသာ၊ မှန်ပါဘိ၊ သည်တရား။
 ဤကား စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးမ ဩဝါဒ
 ဖြစ်ပေ၏။ ဤအချက်ကို အမြဲလက်စွဲထား၍ တရား အား
 ထုတ် ကြရမည် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသခင် နောက်ဆုံး
 အမေ့ပေးတော်မူခဲ့သော မိန့်ခွန်းတော်နှင့်အညီပင် ဖြစ်ပါ
 ပေ၏။ “ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ ဝယ
 ဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” ငါ၏ချစ်သား
 ရဟန်းများတို့-နာယူ မှတ်သား ကြကုန်လေ့။ သင်တို့ကို

ယခုနောက်ဆုံးစကား မြွက်ကြားသိစေတော်မူခဲ့မည်၊ သင်္ခါရခေါ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ပျက်စီး ပြိုကွဲ မခိုင်မြဲသော သဘောများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ မမေ့မလျော့ကြနှင့်။ သတိတရား ကောင်းကောင်းဖြင့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာ ဆုံးရပ် ပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ကို ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြကုန်လော့။

ဤတွင် သတိစေတသိက်တရား တလုံးထဲကို စွဲမြဲအောင် လေ့ကျင့် အားထုတ်ရန် အရေးကြီးလှပေ၏။ ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက သတိ ကြပ်ကြပ်ပြုဟု မိန့်တော်မူခဲ့လေသည်။ နေရာတိုင်း သတိ လက်မလွတ်ရန် ဂရုစိုက်ရမည် သာတည်း။ သတိတလုံး အသိဆုံး၏ မှတ်ပါလေ။ လောကီကိစ္စ၌လည်း သတိလိုအပ်၏။ လောကုတ္တရာ၌ကား အထူး အလိုရှိအပ်ပေ၏။ သတိ ရင့်ကျက်သော သတိမှပညာဖြစ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ယှဉ်ရမည်ဟု သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်၌ ဟောတော်မူခဲ့၏။ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇) ပါး၌ ရှစ်ကိစ္စ တတ်သည်မဟုတ်လော့ ?။ ဝီရိယက ကိုးကြိမ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝီရိယနှင့် သတိအထူးအရေးကြီး၏။ သမာဓိနှင့် ပညာနောက်လိုက်လာ၏။ တဖန် သတိကား ပိုသည်မရှိ။ လို၍နေတတ်ပေ၏။ လဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ကား လွန်နိုင်သေး၏။ ထိုအခါ လဒ္ဓါနှင့် ပညာ ညီမျှစေရမည်။ ဝီရိယနှင့် သမာဓိ ညီမျှစေရမည်။ သတိသည်ကား ပဲခူးဆားဖြစ်၍ အမြဲလိုအပ်၏။ နိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တူ၏။ အရေးပါလှ၏။ ဤကဲ့သို့ ကျင့်မှ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သွားတိုင်း လာတိုင်း

စားတိုင်း သောက်တိုင်း ရပ်တိုင်း ထိုင်တိုင်း အိပ်တိုင်း စကားပြောတိုင်း ငြိမ်ငြိမ်နေတိုင်း နောက်ဆုံး ကုန်ကုန် ပြောမည်။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်တိုင်းပင် သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ယှဉ်ရ၏။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်ရေးသားခဲ့သော “အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း ကျင့်စဉ်” ကျမ်းစာအုပ်ကလေး၏ နိဂုံး၌-

မြတ်စွာဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခါနီး (မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၊ ၁၂၀) ၌ နောက်ဆုံး မိန့်မြွက် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်မှာ- “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆသော သတိတရားဖြင့် ပြည့်စုံရမည်ဟု ဟောတော် မူခဲ့သည်။ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သာရဏီယကထာ အသက်ထက်ဆုံး စွဲမြဲမှတ်သား နှလုံးသားတွင် ထွင်းထုထား၍ ပွားများ အားထုတ်ရမည့် မိန့်ခွန်းစကားမှာ (ထိမ္မာ၊ သိမ္မာ၊ သတိပ္ပု) ဟု ဆိုသည့် အကျဉ်းဆုံး၊ အရှင်းဆုံး၊ အဓိပ္ပာယ် အပြည့်စုံ ဆုံးသော (တချက်ခုတ် အကုန်ပြတ်) ဧကောဓမ္မော ဘုရားဟော တရားသဘောအစစ်ကို သေချာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြရန် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုကြောင့် သွားတိုင်း၊ လာတိုင်း၊ စားတိုင်း၊ သောက်တိုင်း၊ နေတိုင်း၊ ထိုင်တိုင်း၊ ရပ်တိုင်း၊ အိပ်တိုင်း၊ အမှုကိစ္စ ပြုပြုသမျှတို့၌ ထိမ္မာ၊ သိမ္မာ၊ သတိကြပ်ကြပ်ပြုရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သေရာညောင်စောင်း လည်းလျောင်းရသည်အထိ အာနာပါနသတိ သတိပဋ္ဌာန် သမထ ဝိပဿနာဉာဏ် စစ်စစ် ပရမတ်အနှစ်ကို ထိုးထွင်းသိမြင်စေသော အမြန်

ဆုံး လက်တွေ့နည်း ဖြစ်သည့် ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်း ဆရာ
တော်ကြီး၏ ဥပနိသျည်းအတိုင်း အထူးကြိုးစား ပွားများ
အားထုတ်၍ နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါ စေကုန်
သတည်း။

မဟာပုရိသဘုမ္မိ ဝိသေသ ထူးသော ရဟန်း ရှင်လှ
ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များသာလျှင်၊ ဤကဲ့သို့ အလွယ်ဆုံး
အမြန်ဆုံး၊ အကျဉ်းဆုံး၊ အရှင်းဆုံး၊ အကောင်းဆုံး၊ သဘာ
ဝအကျဆုံးသော အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ကျေးဇူး
ရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းဖြင့်
ဝိမုတ္တိခေတ်ရောက်သောအခါ ထူးကဲ စွဲမြဲစွာ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊
ဝီရိယနှင့် ပညာ၊ သမာဓိ ပါရှိစေပြီး မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ခရီး
ရောက်အောင် ကြိုးစား ပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေ
သော်။

ဝင်လေ ထွက်လေ ရှုရှိုက်ရာ၌သာ သတိ အရေးကြီး
သည်ဟု မမှတ်လေလင့်၊ ဝေဒနာ လိုက်သော အခါလည်း
သတိပါရသည်သာတည်း။ သတိသည် တရားအားထုတ်ရာ
၌ အစမှအဆုံးအထိ လိုအပ်၏။ ဝေဒနာလိုက်ရာတွင် သတိ
ပါရှိနေရပြီး စိတ္တာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တို့၌လည်း
သတိပါမြဲဖြစ်ပေ၏။ နောက်ဆုံး မဂ်ဖိုလ်ရသည်အထိ သတိ
ပါရ၏။ သတိမပါဘဲ မဂ်ရခြင်းသည် မဟုတ်ချေ။ မောဟ
ဖုံးလွှမ်းခံရသဖြင့် သတိမပါဘဲ မဂ်မရနိုင်ဟု မှတ်သား ကြ
ပါကုန်။ သတိဖြင့် သီလစောင့်ထိန်း၏။ သမာဓိ တည်ကြည်
ငြိမ်သက် စူးစိုက်၏။ ပညာကို ထိုးထွင်း သိမြင်၏။ သီလ
မပြည့်ကျင့်ဘဲ သမထ ဝိပဿနာသာ ရသူသည် ခေါင်း

ပေါင်း အပေါ်အင်္ကျီဝတ်၍ ပုဆိုးမပါသူနှင့်တူ၏။ သီလ
 လောကံနှင့် ကျေနပ်သူကား ပုဆိုးသာရှိ၏ အပေါ်အင်္ကျီ
 မပါ။ ခေါင်းပေါင်း မရှိသကဲ့သို့ပင်တည်း။ တဖန် သမထ
 မပါဘဲ ဝိပဿနာ သက်သက်ဖြင့်လည်း မဂ်ဖိုလ် မရချေ။
 ဝိပဿနာမပါဘဲ သမထဖြင့်သာ မဂ်ဖိုလ်မရချေ။ မဂ်ဖိုလ်
 ရခြင်းကား သီလ, သမာဓိ, ပညာ သုံးပါးပြည့်စုံမှသာ ရကြ
 ပေ၏။ ဝိပဿနာ ပညာဖြင့် သီလ ဆေးကြော၍ မဂ်ရသူ
 များမှာ ယခုအခါမရှိချေ။ ဥက္ခါဒိတညှုပုဂ္ဂိုလ်မှသာ ရနိုင်
 သောကြောင့်ပင်တည်း။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား သိက္ခာ သုံး
 ပါးစလုံး ပြည့်မှ ရသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သုက္ခ
 ဝိပဿနာသမားများ ပို၍ သတိထားကြရမည် ဖြစ်၏။

ဤတွင် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ ဒု (၁၈၇) ၌ ဝိပဿ
 နာသည် ချမ်းသာနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲနှင့် နီး
 စပ်၏။ သမာဓိသည် ဆင်းရဲနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။ ချမ်း
 သာနှင့်နီးစပ်၏။ ချွဲဦးအံ၊ ဝိပဿနာရှုဆင်ခြင်၍ ထိုင် အား
 ထုတ်နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား အချိန်ကြာမြင့်လာလေ
 လာလေ ထိုထိုကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းတို့၌ မီးတောက်
 လောင် လာသကဲ့သို့ ပူလောင်လာ၏။ ချိုင်းကြားမှ ချွေး
 ယိုစီးကျလာ၏။ ဦးခေါင်းတခုလုံး ပူလောင်လာပြီး အပူငွေ့
 တထောင်းထောင်း ထသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ် လာလျက် စိတ်
 ပင်ပန်း တုန်လှုပ်၏။ ဤသို့အားဖြင့် ဝိပဿနာ အားထုတ်
 ခြင်းသည် ချမ်းသာသက်သာခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။
 ဆင်းရဲလှပေ၏ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်လေသည်။

ကိုယ်တွေ့ တရားအားထုတ်ရာ၌ တွေ့ကြုံရပုံမှာ ခန္ဓာ
 ကိုယ် ရုပ်တရားကြီးမှ မာသဘော၊ ပျော့သဘော၊ တွန်းကန်
 တဲ့သဘော၊ လှုပ်ရှားတဲ့သဘော၊ ယိုစီးမှုသဘော၊ ဖွဲ့စည်းမှု
 သဘော၊ ပူတဲ့သဘော၊ အေးတဲ့သဘောတရားတွေသာ သိ
 မြင်၏။ အကောင်အထည်မရှိ။ ဓာတ်သဘောမျှသာ တွေ့
 သိနေသောကြောင့် ပရမတ်ပေ ဂါရောက်နေ၏။ ဝိပဿနာရှု
 ရှိနေရာ ကြာသော် ပူလောင်လာ၏။ တေဇောဓာတ် ပြင်း
 ထန်စွာပေ ဂါပြီး မီးတောက်ဖြစ်၍ ပြာကျသွား၏။ မြေမှုန့်တွေ
 လည်း ပျောက်ကွယ်သွား၏။ ပူမှုသဘောကို ပြင်းထန်စွာ
 ခံစားလိုက်ရ၏။ ဤကဲ့သို့ ဝေဒနာဒဏ် ပြင်းထန်လာသော်
 အချို့ အားမထုတ်ချင်ကြချေ။ စိတ်ဆင်းရဲ ပင်ပန်းလှ သည်း
 မခံနိုင်ကြ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်မှ ပြေးကြ၏။ ဒီနေရာမှာ သတိ
 ပြု၍သည်းခံ ဝေဒနာရှုရ၏။ ဇွန့်သတ္တိနဲ့ ကြိုးစား ကြိတ်မှိတ်
 သည်းခံသော် ဝေဒနာရဲ့သဘော ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်၊ တက်
 လိုက်၊ ကျလိုက် ဖြစ်နေပုံကို တွေ့မြင်ရသော အခါ ဓာတ်
 သဘောတွေ ဖောက်ပြန်နေခြင်းတရားသာ ဖြစ်ပေ၏ဟု သိ
 မြင်ယုံကြည်လာ၏။ ဤဖောက်ပြန် ဖြစ်ပျက်နေသောတရား
 သည်မမြဲ ဆင်းရဲ အလိုမလိုက် သူ့သဘောသူ ဆောင်နေ
 တဲ့ အနတ္တဖြစ်၍ အတ္တမရှိချေ။ မှန်လှပါပေ၏ဟု သိလာ
 ၏။ နှလုံးသွင်းမှန်၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ တရားဟာ ဒါဘဲ
 ဟု တကယ် သိမြင်၏။ ထိုကြောင့် ယုံကြည် သဒ္ဓါတရား
 တက်၍ ဝီရိယ ကောင်းစွာ ဆက် သည်းခံ အားထုတ်လေ
 တရားသဘောမိလေ ဖြစ်လာ၏။ ပုထုဇဉ်သဘာဝအတိုင်း
 ဒီလို ဆင်းရဲပင်ပန်းတဲ့ တရားတော့ အားမထုတ်ချင်ပါဘူး

သက်သက်သာသာ ချမ်းချမ်းသာသာလေး အားထုတ်ရမှ လုပ်မယ်ဟု နောက်ဆုတ် ကြောက်ပြေးများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အထူးသဖြင့် စွန်းလွန်းနည်း အားထုတ်ရာ ဝေဒနာ ပြင်းထန်စွာ ရှေးဦးတွေ့ကြုံရသောကြောင့် ယောက် အစသမားများနှင့် သက်သက်သာသာ အားထုတ်ချင်သူများ လှန်ဆောင် ပြေးကြကုန်၏။ သတိတရားဖြင့် သည်းခံအားထုတ်သူ ရက်ရက်စက်စက် ဖြစ်ချင်ရာဖြစ် တရားမှန်ရင် သည်းခံ အားထုတ်သူများမှာ ဝေဒနာကျော်လွန်၍ ချမ်းသာသုခရကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စွန်းလွန်းတရား စွဲမြဲနေကြခြင်း ဖြစ်ပေ၏။ ဒုက္ခအဆုံး၌ သုခရသော် တရားသဘောမှန် ထိုးထွင်း သိမြင်လာ၏။ ရိပ်စားမိ၏။ ဝေဒနာတွေ လျော့သွားခြင်း၊ သက်သာသွားခြင်း၊ ပြတ်သွားခြင်း၊ ကုန်သွားခြင်း၊ ချုပ်သွားခြင်း စသဖြင့် ကြိုက်သလို ပြောနိုင်ကြလေသည်။ သို့သော် ဝေဒနာချုပ်ဆုံးသွားသဖြင့် မဂ်ရပြီ ထင်သူများ မှားကြကုန်၏။ (ရှေးခေတ် ဥဒ္ဓါဒိတညူပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသာ ဝေဒနာ “ဒုက္ခ” တမျိုးထဲနဲ့ မဂ် ပေါက်နိုင်ကြကုန်၏။ ယခုခေတ် နေယျကာား မရချေ။ နေယျ ဖြစ်သော ကြောင့် ဆင်းဆင်းရဲရဲ အားထုတ်ပြီး ဖြည်းနှေးစွာ အသိဉာဏ် ပွင့်ကြကုန်၏။ အချိန်ကြာလေ အားထုတ်ခါစလူများဦးငွေလေ ကြာရှည် သည်းမခံနိုင်ကြချေ။ ထို့ကြောင့် တရားအားမထုတ်ချင်ကြကုန်။ ပြုတ်တုခေတ် အမြန်ဆုံး မဂ်ရချင်ကြ၏။ မဖြစ်နိုင်ချေ။ ခေတ်နဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ကြည့်ရှုလေ့လာကြရမည်။)

ထို့ပြင် တချို့ယောက် အားထုတ်၍ ဖြစ်ပျက် မြင်၏။ တကိုယ်လုံး မီးလောင်၏။ မီးသွေးခဲတုံးဖြစ်၍ ရှေ့လဲကျ၏။

ဝေဒနာတွေ ချုပ်ငြိမ်း၍ ဝိတိတွေဖြစ်ခါ ချမ်းသာကျေနပ်
နေ၏။ မဂ်ရပြီထင်၏။ ဘာကြောင့်နည်း ?။ ဝေဒနာချုပ်၍
ချမ်းသာ၍ဖြစ်၏။ မဟုတ်သေးချေ။ တဒဂ်ပဟာန်သာ ဖြစ်
သေး၏။ သမုစ္ဆေဒပဟာန် မရောက်သေး။ ဤကဲ့သို့ သိမြင်
ပြီး ဉာဏ်ပွင့်လင်းလာ၍ ဆက်ခါဆက်ခါ အားထုတ်ရင်း
အချိန်ကျသောအခါ မဂ်ဆိုက်ရောက်၍ အကြွင်းမဲ့ သက်ဆိုင်
ရာ ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်၍ လွတ်မြောက် ချမ်းသာ
အစစ် ရကြကုန်၏။

တနည်းဖြစ်ပုံကား....စွန်းလွန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီး
တွေ့မြင်သကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာမီးပန်းကလေးတွေလို တဖွား
ဖွားထွက်ပြီး ပျောက်ကွယ်သွား၏။ သို့သော် ထိုယောဂီ
သည် မီးပန်းကလေး ထွက်လာပုံ ပျောက်ကွယ်ပုံ၌ သဘော
ကျနေမိပြီး နိမိတ်အဆင်း ပျောက်ကွယ်ခြင်းကို ရှုမိသဖြင့်
မဂ်မရ။ အဆင်းသဏ္ဍာန်ခြင်ကို လိုက်ရှုမိ၍ဖြစ်၏။ နောက်
စဉ်းစားမိ၍ ဒါဘဲ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုပြီး ဆရာတော်
ကြီးလို ငါမဂ်ရပြီ အထင်ကြီး ဘဝင်မြင့် နေတတ်ကုန်၏။
ဤတွင်လွတ်သောငါးကြီးတတ်၏။ ပရမတ်ဆတ်ဆတ်ရှုရမှာ
အဆင်းသဏ္ဍာန်ခြင်ရှုမိ၍ ပညတ်ဖြစ်နေ၏။ နှလုံးသွင်းမှား
ပုံတည်း။ ဤအရာ၌ သင်ခဏ်းစာယူရမည်မှာ ပစ္စုပ္ပန်တဲ့တဲ့
ယောနိသောမနသိကာရ- နှလုံးသွင်းမှန်ဘို့ အရေးကြီး၏။
ထိုမြင်ချိန်၌ ပစ္စုပ္ပန်တဲ့တဲ့ရှု ဝိပဿနာဉာဏ်မြင် ဆိုက်ရမည့်
အခါတည်း။ လွန်သွားမှ ဆင်ခြင်သိသည်ကား ပစ္စဝေက္ခ
ဏာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုကြောင့် စွန်းလွန်းနည်းက ပစ္စုပ္ပန်တဲ့တဲ့
ဝိပဿနာရှုရန် အရေးတကြီး ညွှန်ပြ၏။ ဝိပဿနာဉာဏ်

မြင်မှန်မှ ဆက်အားထုတ်၍ ဉာဏ်စဉ်တက်ပြီး မဂ်ဆိုက်နိုင်မည်။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး မြင်သည်နှင့်တပြိုင်နက် (မီးပန်းတွေ ပျောက်ကွယ်သွားသလို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတရား ကွက်တိဝင်၏။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဆိတ်သုဉ်းသွား၍ လူမရှိ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ အသက်ဇီဝ၊ အတ္တမရှိ၊ ထိုးထွင်း သိလိုက်၏။ အနတ္တဆိုက်၍ သုညတသဘော ပေါက်လေ၏။ ဝိပဿနာနိမိတ် မြင်တာချင်း တူသော်လည်း ထိုးထွင်းသိမြင်မှု၌ အလွန်ကွာခြားနေ၏။)

ထို့ကြောင့် အပြောလွယ်၏။ အလုပ်ခက်ခဲ၏။ ကြိုးစားအားထုတ်သူ လမ်းမှန်နည်းရကျင့်လျှင် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်ပါ၏။ သို့သော် ထိုအရေးကြီးသော သော့ချက်များ သိရှိနားလည် သဘောပေါက်ရမည် မှတ်ပါလေ။ အချို့မှာ မီးလောင်ကျွမ်းနေသည် မြင်ရသဖြင့် ဆင်းရဲပူလောင်နေ၍ ကြောက်ရွံ့နောက်တွန့်ပြီး တရားရပ်လိုက်မိ၏။ ကြီးစွာ လာဘ်တခု ဆုံးရှုံးခြင်းဖြစ်၏။ ဤနေရာတွင် ဇွဲကောင်းကောင်း သတ္တိရှိရှိနှင့် ဝီရိယမလျှော့ရ၊ သတိပြု၍ ဝိပဿနာ လမ်းမှန် ဉာဏ်အတိုင်း ရှုရဲရ၏။ နှလုံးသွင်းမှန်ပါစေ၊ ပစ္စုပ္ပန်တွဲပါစေ၊ မုချ မဂ်ရပေလိမ့်မည်။

အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း အားထုတ်နိုင်ပါ၏။ ဝေဒနာအလွန်တက်၍ မနိုင်မနင်းဖြစ်သောအခါ ရှုရှိုက်၍ သမာဓိရယူ သည်းခံခြင်းဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ပင်ပန်း ဆင်းရဲလာသည်ရှိသော် ထိုဆင်းရဲ ပင်ပန်းမှုကို ပယ်ဖျောက်လျက် (ဥပစာရ၊ အပ္ပနာဈာန်) သမာပတ် ဝင်စားသော ယောဂီအား သမာပတ်ဝင်စားခိုက် ခဏ၌ ဆင်း

ရဲပင်ပန်းခြင်း ကင်းစင်ပျောက်ငြိမ်းသွား၏။ ဤသို့အားဖြင့် (ဥပစာရ၊ အပ္ပနာဈာန်) သမာဓိ အားထုတ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။ ချမ်းသာရွှင်လန်းခြင်းနှင့် နီးစပ်၏...ဟူ၍ ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

ဝိပဿနာသည် သုခနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကာ ဒုက္ခနှင့် နီးစပ်သကဲ့သို့ သမာဓိသည် ထိုအတိုင်း မဖြစ်ချေ။ သမာဓိ သည်လည်း ဒုက္ခနှင့်ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကာ သုခနှင့် နီးစပ် သကဲ့သို့ ဝိပဿနာသည် ထိုအတိုင်း မဖြစ်ချေ။

ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခဝေဒနာသည်လည်း ကာယဘာဝနာ (ဝိပဿနာ) ပွားထုံပြီး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ်၌ သိမ်းကျုံး၍ မတည်နိုင်။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခ ဝေဒနာသည်လည်း စိတ္တဘာဝနာ (သမာဓိ) ပွားထုံပြီး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ်၌ သိမ်းကျုံး၍ မတည်နိုင်...ဟူသော စကားကို ဆိုရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြ၏။

ထို့ပြင် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ပဌမအုပ် (၃၀၇)၌ လည်း ထိုနည်းတူစွာ ဖွင့်ပြထား၏။ ဤတွင် ထူးခြားချက် မှာ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ဘဝက အားထုတ်ခဲ့ရ ပုံ၊ အာနာပါန စတုတ္ထဈာန်ဖြင့် ဝိတက်တွေ ပယ်သတ်ပုံ၊ သမာပတ်ကိုမှီပြီး ဝိပဿနာအားထုတ်ပုံတို့ကို ဖွင့်ပြထား ၍ (ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်း နိဗ္ဗာန်လမ်း ကျမ်းစာအုပ်မှ ထုတ် နုတ်၏) တင်ပြလိုက်ရ၏။

ဤအရာ၌ ဘုရားလောင်း၏ အာနာပါန ဈာန်သမာ ပတ်ကိုမှီ၍ ဝိပဿနာဆောက်တည်ရာကာလကို ဟောကြား ထား၏။ အကြင်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား (ဘုရားလောင်း အား

ထုတ်သကဲ့သို့ ယောဂီသည်လည်း အားထုတ်ရမည် ဖြစ်၍ ဤကဲ့သို့ မြန်မာပြန်လိုက်ပါ၏။) စင်စစ် နုသောသမာဓိ၎င်း နုသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၎င်း ဖြစ်၏။ ထိုယောဂီအား (ထိမူသိမူ သတိပြု) ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေ၍ အလွန် ကြာမြင့် စွာထိုင် (တရားအားထုတ်) နေလျှင် ကိုယ်ခန္ဓာပင်ပန်း၏။ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ မီးထလောင်သကဲ့သို့ ပူလောင်လာ တတ်၏။ လက်ကတီးကြားတို့မှ ချွေးများယိုစီးထွက်ကျလာ ကုန်၏။ (တကိုယ်လုံး ချွေးထွက်၍ စိုရွံ့နေတော့၏။ လက် တွေ့တရားအားထုတ်ဘူးသူ စွန်းလွန်းယောဂီများ သိကြပါ ကုန်၏။)

ဦးခေါင်းထက်၌ အခိုးအငွေ့ထောင်းထောင်းထနေသကဲ့ သို့ဖြစ်၏။ စိတ်သည် ပင်ပန်းဆင်းရဲ ညှဉ်းဆဲအပ်သည်ဖြစ်၍ တုန်လှုပ်လာ၏။ (၀၂) မချုပ်တည်းနိုင်အောင် ဆင်းရဲတုန် လှုပ်၏။ (ဤတွင် စွန်းလွန်းယောဂီများ ကိုယ်တွေ့ကြုံရသည့် ရှေ့နောက်ယိမ်းထိုး ညွတ်ကိုင်းတုန်လှုပ်နေတတ်ပုံ မျက်မြင် သက်သေ တွေ့ကြကုန်၏။)

ထိုအခါ၌ ထိုယောဂီသည် တဖန်ဈာန်သမာပတ်ကိုဝင် စား၍၎င်း၊ ကိုယ်စိတ်တုန်လှုပ်ပင်ပန်းမှုကို သိမ်မွေ့နူးညံ့စေ လျက်သက်သာငြိမ်သက်စေပြီးလျှင်ဝိပဿနာရှုခြင်းကိုတဖန် ဖြစ်စေပြန်၏။ (ထိုကြောင့် စွန်းလွန်းယောဂီများ အစွမ်း ကုန် ပြင်းပြင်းရှုရှိုက်ပြီး၊ အရှုရပ် ခန္ဓာကိုယ်စိုက် ဝေဒနာ လိုက်ရာ ပင်ပန်းဆင်းရဲတုန်လှုပ်ခြင်း အရှုပြင်းခြင်း ရပ်စဲ သွား၍ ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့စွာ ပကတိအတိုင်း ဝင်လေထွက် လေတိုးထိဖြစ်ပျက်နေရာ၌ သတိကပ်ရှုနေရ၏။) ပေါ်လွင်

ထင်ရှား ဆိုးဝါးသော ဒုက္ခဝေဒနာခံစားမှုကို သတိပညာ ဖြင့်ရှုရ၏။ ပစ္စုပ္ပန်တွဲတွဲဒုက္ခဝေဒနာကိုရှုရင်းဖြစ်ပျက်ဖောက် ပြန်နေပုံ၊ တဖြည်းဖြည်း ဝေဒနာလျော့လာပုံ၊ လျော့ချီ တင်းချိဖြစ်ပုံ၊ ဝေဒနာကွင်းလုံးကျွတ်ပုံ၊ ဝေဒနာပြတ်ထွက် သွားပုံ အလုံးစုံရှုနေရ၏။ တခါတရံ ဝေဒနာချုပ်ပျောက် သွားပြီး ပီတိသောမနဿဖြစ်ပုံ။ ဤမျှနှင့် ရပ်မပစ်လိုက်ရ။ ထမသွားရ။ ဆက်ပြီး ဝေဒနာသညာမှ ဝေဒနာပညာ သဘောတရား ပေါက်အောင် ရှုရလေသည်။ ဤ အထိ မစောင့်နိုင်ကြ၍ ထသွားသော် ဝေဒနာပညာစစ် မရှိချေ။ သဘောတရားမှာ ဒုက္ခဝေဒနာချုပ်ပြတ်၍ သုခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ မကျေနပ်နှင့် ဆက်ပြီး ဥပေက္ခာ ဝေဒနာရှုရ၏။ အလွန် ခက်ခဲလှသောကြောင့် အချို့စိတ် မရှည်ကြကုန်။ ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာသည် သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ် ၏။ စားတိုင်း သောက်တိုင်း ထိုင်တိုင်း ရပ်နေတိုင်း ကြည့် နေတိုင်း ကြားနေတိုင်း အရသာခံစားနေတိုင်း ထိတွေ့နေ တိုင်း စိတ်အာရုံကျရာ ဓမ္မာရုံတိုင်း၌ ဖြစ်သမျှဥပေက္ခာဝေ ဒနာကို သတိကြီးစွာနှင့် ပညာဉာဏ်ကြီးကြီးထား ရှုရ၏။ အခြေခံ ဝေဒနာသုံးခုစလုံး သဘောပေါက်၍ စိတ်၌ဖြစ် သော ဒေါမနဿ၊ သောမနဿ တရားတွေ့ရုံ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဖြစ်ပျက်နေပုံ သိမြင်ထိုးဖောက်ဉာဏ်ပေါက်မှ မဂ် ဖိုလ်ရနိုင်ပါ၏။ ထိုကြောင့် စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရား ကြီးက- “ဝေဒနာသညာမှ၊ ဝေဒနာပညာဖြစ်အောင်ရှုရမည်” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့၏။ တိုတိုကလေးမှာ- “ဝေဒနာသညာ မဖြစ် စေနဲ့၊ ဝေဒနာပညာ ဖြစ်ပါစေ” ဟု ညွှန်ကြား ထောက်ပြ

တော်မူခဲ့လေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝေဒနာအားလုံးသိအောင် မလိုက်ကြသဖြင့် မဂ်နှင့်လွဲကြ၏။ အချို့ကား ဝေဒနာတက် လာရာ ရှုရှိုက်ခံနေကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာကျော် လွန်ပြီး သမထပေါက်ကြကုန်၏။ သမထနိမိတ်တွေ အသေ ကောင်တွေ မြင်ပျောက်သွားရာ မဂ်ရပြီ ထင်ကြကုန်၏။ မဟုတ်ချေ။ လမ်းလွဲ သမထစခမ်းမျှသာ ဖြစ်၏။ သို့သော် ဝိပဿနာရှုသည်ထင်ပြီး ရွံရှာစက်ဆုတ်ခြင်းကား ဖြစ်ကြ ၏။ လမ်းမဆုံးချေ။ ရှေးဘဝတွေမြင်၏။ လာဘ်လာဘတွေ ရာထူးတွေ ကိုယ်လိုချင်တိုင်း ဖြစ်တတ်သေး၏။ အမြင် အကြားရသလိုဖြစ်လာပြန်၏။ စိတ်ချမ်းသာပီတိဖြစ်နေ၏။ ဒီတရားမှတရား၊ တရားစစ်ထင်၏။ ဘဝင်ကိုင်ကြကုန်၏။ မာနကြီးကတ်ကုန်၏။ သူတပါးအထင်သေးတတ်၏။ လော ကထဲ ဒီတရားနဲ့ပျော်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ယောဂီများသိနိုင် ခဲ့ကြကုန်၏။

သမထဝိပဿနာတရားနှင့်ပြည့်စုံ၍ မဂ်ရသော သူကား အထက်ပါအရာများနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် တရား တွေရ၏။ မာနကျလာ၏။ နှိမ့်ချလေ့ရှိ၏။ ကိုယ်ချင်း စာတတ်၏။ လောကကြီး၌ မပျော်မွေ့ချေ။ သိမ်မွေ့နူးညံ့၏။ ပြိမ်သက် တည်ကြည်၏။ နက်နက်နဲနဲဆင်ခြင်၏။ ပညာကျက်စား၏။ တရားသာလျှင် အဓိကထား၏။ ရတနာသုံးပါးရိုသေကိုင်း ညွတ်၏။ ယုံကြည်လေးစား အားထား၏။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အသုဘတရားသာထင်မြင်၏။ သေလျှင် တရားနှင့် သေမည်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ နည်းပါး၏။ မကြွားမဝါ နေတတ်၏။ သတိသမ္ပဇဉ်ဉာဏ်ယှဉ်၏။ ရာထူးလာဘ်လာဘ

မမက်မောချေ။ လိုချင်တဲ့သဘော စွဲလမ်းသည့်သဘော များ ပယ်ရှား နေတတ်၏။ တဆင့်ထက် တဆင့် ရှေ့တိုး တက်ရန် ကြိုးစားနေ၏။ အာရုံငါးပါး၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ခံစားမှုဝေဒနာ မသာယာချေ။ သတိပညာဖြင့် ခံစားနေ ၏။ ဝေဒနာ သည်းခံနိုင်လေ အကျိုးရှိလေ သိမြင်လာ၏။ ထိုးထွင်းသိ၏။ ထို့ကြောင့် 'ဝေဒနာ' မြွေအရေခွံကွာသလို ကျွတ်ခြင်း၊ မီးငြိမ်းသလိုချုပ်ခြင်းတွင် မရပ်နားဘဲ ဆက် လက်အားထုတ်ရှုနေ၏။ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တက်လာ ဖြစ် ပေါ်လာသောဝေဒနာသာ ကွာ၏၊ ချုပ်၏။ အမှန်ကား ခန္ဓာကိုယ်ရှိနေသရွေ့ ဝေဒနာရှိ၏။ သဗ္ဗစိတ္တ သာဓာရဏ စေတသိက်ခုနစ်ခုသည် ခန္ဓာရှိသရွေ့ အမြဲဆက်ဆံနေ၏ မဟုတ်လော ?။ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ ဧကဂ္ဂ တာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနသိကာရတို့သည် စိတ်အားလုံးနှင့်ယှဉ် နိုင်သော စိတ်ဖြစ်တိုင်း ပါကြရသော စေတသိက်များ ဖြစ် ကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ သိမ်မွေ့စွာ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို လျစ် လျူရှုခံစားနေသော်လည်း အရိယာများ၌ သတိပညာယှဉ် နေ၏။ ဤဝေဒနာခံစားမှု အသေးစိတ်ကိုလည်း ဉာဏ်မြင် ဆိုက်ပုံမှာ သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်ခဲသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ သင်္ခါရဒုက္ခကလေး၏ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက် သဘောတရား တို့ကို ဖြစ်ပျက်ခိုက် ပစ္စုပ္ပန်တဲ့တဲ့ရှုမြင်ပြီး တရားပေါက်မှ မဂ်ဖိုလ်ရသော ဟူ၏။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသခင်က သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဝေဒနာသံယုတ်၊ ပဟာနသုတ်၌ ဟောတော်မူခဲ့သည်မှာ ရဟန်းတို့-သုခဝေဒနာ၌ စွဲမက်မှုရာဂါနုသယကို ပယ်အပ်

၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၌ အမျက်ထွက်မှု ပဋိဇာနသယကိုပယ်အပ်
၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ မသိမှုအဝိဇ္ဇာနသယကို ပယ်အပ်၏။

အကြင်အခါ ရဟန်းအား သုခဝေဒနာ၌ စွဲမက်မှု ရာ
ဂါနသယကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၌ အမျက်ထွက်မှု
ပဋိဇာနသယကိုပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ မသိမှု
အဝိဇ္ဇာနသယကို ပယ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ဤရဟန်းကို
(အနသယ) ကင်းကွာသူ ကောင်းစွာမြင်ပြီးသူဟုဆိုရ၏။
(ထိုရဟန်းသည်) တပ်မက်မှုတဏှာကို ဖြတ်တောက်လေပြီ။
အနှောင်အဖွဲ့ သံယောဇဉ်ကို ဖြေချွတ်လေပြီ။ မာနကို
အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုလေပြီ-ဟု
မိန့်တော်မူ၏။

ခံစားမှုဝေဒနာကိုမသိသည်ဖြစ်၍ သုခဝေဒနာကိုခံစား
သော ထွက်မြောက်ရာလမ်းကိုမတွေ့မြင်သောသူအား ထိုစွဲ
မက်မှုရာဂါနသယ ဖြစ်၏။

ခံစားမှုဝေဒနာကိုမသိသည်ဖြစ်၍ ဒုက္ခဝေဒနာကိုခံစား
သော ထွက်မြောက်ရာလမ်းကို မတွေ့မြင်သော သူအား
ထိုအမျက်ထွက်မှု ပဋိဇာနသယ ဖြစ်၏။

ငြိမ်သက်ကောင်းမြတ်လှ၏ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောထား
တော်မူအပ်သော ဥပေက္ခာကိုပင် အလွန်နှစ်သက် နေပါလျှင်
ဆင်းရဲဒုက္ခမှ မလွတ်နိုင်။

လှုံ့လှီသော ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ်သမ္ပုဇဉ်ကိုမစွန့်
ခဲ့သော် ထိုပညာရှိရဟန်းသည် ခံစားမှု ဝေဒနာ အားလုံး
တို့ကို ပိုင်းခြား သိနိုင်၏။

ထိုရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြားသိသော် ယခု
ဘဝ၌ပင် အာသဝေါကင်းကွာနိုင်၏။ လောကုတ္တရာဓမ္မ၌
တည်သော ရဟန္တာဖြစ်၍ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသော် ဘဝ
သုံးပါး၌ဖြစ်သူ ဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်တော့
ချေ။

ဆက်၍ လေ့လာသော် “ပါတာလသုတ်”၌-

ရဟန်းတို့-အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် မဟာ
သမုဒြာ၌ ဝဲဩဇာရှိ၏ ဟူသော ဤစကားကို ပြောဆို၏။
ရဟန်းတို့-ဝဲဩဇာဟူသော ဤအမည်သည် ကိုယ်၌ကျရောက်
လျက်ရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာတို့၏ အမည်တည်း။

ရဟန်းတို့-အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ကိုယ်၌
ကျရောက်လျက်ရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့် တွေ့ထိခံစားရ
သော် စိုးရိမ်ရ၏၊ ပင်ပန်းရ၏၊ ငိုကြွေးရ၏၊ ရင်ထုလျက်
မြည်တမ်းရ၏၊ မိန်းမောခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။ အကြား
အမြင်မရှိသော ဤပုထုဇဉ်ကို ဝဲဩဇာ၌ မတည်တံ့နိုင်သူ၊
ထောက်တည်ရာကို မရနိုင်သူဟု ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့-အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည်
ကား ကိုယ်၌ကျရောက်လျက်ရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့် တွေ့
ထိခံစားရသော် မစိုးရိမ်ရ၊ မပင်ပန်းရ၊ မငိုကြွေးရ၊ ရင်
ထုလျက် မမြည်တမ်းရ၊ မိန်းမောခြင်းသို့ မရောက်ရ။ ရဟန်း
တို့-အကြားအမြင်ရှိသော ဤအရိယာတပည့်ကို ဝဲဩဇာ၌
တည်တံ့နိုင်သူ၊ ထောက်တည်ရာကို ရနိုင်သူဟု ဆိုရ၏ဟု
မိန့်တော်မူ၏။

ဉာဏ်အားနည်းသော စွမ်းအားနည်းသော အကြင်သူသည် ကိုယ်၌ကျရောက်လျက်ရှိသော အသက်ကိုပင် ဆောင်ယူသွားနိုင်လောက်သော ပေါ်ပေါက်လာသော ထိုဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို သည်းမခံနိုင်၊ ဝေဒနာတို့ဖြင့် တွေ့ထိခံရသော် တုန်လှုပ်၏။ မြည်တမ်း ဝိုကြွေးရ၏။ ထိုသူသည် ဝဲဩဃ၌ မတည်တံ့နိုင်သည်သာမက ထောက်တည်ရာမျှကိုလည်း မရနိုင်။

အကြင်သူသည်ကား ကိုယ်၌ကျရောက်လျက်ရှိသော အသက်ကိုပင် ဆောင်ယူသွားနိုင်လောက်သော ပေါ်ပေါက်လာသော ထိုဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို သည်းခံနိုင်၏။ ဝေဒနာတို့ဖြင့် တွေ့ထိခံရသော် မတုန်လှုပ်၊ ထိုသူသည် ဝဲဩဃ၌ တည်တံ့နိုင်သည်သာမက ထောက်တည်ရာကိုလည်း ရနိုင်၏။

အရေးအကြီးဆုံး အချက်ကား အသက်သေပေစေ မဂ်ဖိုလ်ရမည်ဆိုလျှင် အားထုတ်ရ၏။ နောက်မဆုတ်ရချေ။ သည်းခံရ၏ဟု တိုက်ရိုက်ဟောထားသည်မဟုတ်ပါလော့? သတိပြုကြပါလေ။

ထေရာဂါထာပါဠိတော်၌ လာရှိပုံကား စတုတ္ထနိပါတ် နောက်ဆုံးအပိုဒ် (မုဒိတတ္ထေရာဂါထာ)။

၃၁၁။ ငါသည် အသက်ရှည်ခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ရှင်ရဟန်းပြုခဲ့ပြီ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကိုရပြီးနောက် ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားရခဲ့၏။ မြဲမြံသောလုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခဲ့ပြီ။

၃၁၂။ (ဤလုံ့လဖြင့်) ငါ၏ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် ပြိုကွဲမှုလည်း ပြိုကွဲပစေ၊ အသားတုံး အသားတစ်တို့သည် ကြေမှု

မူလည်း ကြေမှုပစေ၊ သလုံးမြင်းခေါင်းနှစ်ခုတို့သည် ငါ၏ ပုဆစ်ဒူး အဆက်တို့မှ ပြုတ်ကျမူလည်း ပြုတ်ကျပစေကုန်။

၃၁၃။ ငါသည် တဏှာတည်းဟူသော ငြောင့်ကိုမနုတ် ရသေးသမျှ မည်သည့်ဘောဇဉ်ကိုမျှ မသုံးဆောင်တော့အံ့၊ မည်သည့်သောက်ဖွယ်ကိုမျှ မသောက်တော့အံ့၊ ကျောင်း အခန်းမှလည်း မထွက်တော့အံ့၊ မည်သည့်နံပါးဖြင့်မျှ မအိပ် စက်တော့အံ့။

၃၁၄။ ဤသို့နေသော ထိုငါ၏ လွန်ကဲသော လှုံ့လကို ရှုပါလော့၊ (ယင်းလှုံ့လ၏ တန်ခိုးကြောင့် ငါသည် ဝိဇ္ဇာ သုံးပါးတို့ကိုရပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားဆုံးမတော်မူသော အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်အပ်ပြီ)။ ဤသို့လျှင် မုဒိတမထေရ်သည် ရှုတ် ဆို၏။

ရှေးအရိယာ သူတော်ကောင်းများ၏ စံနမူနာကို လိုက် နာကျင့်သုံးသော ယခုခေတ်ယောဂီ ရဟန်းရှင်လူ သီလရှင် များသည် မုချမသွေ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်ပါပေ၏ဟု မှတ်သား ပါ။ ဝေဒနာလိုက်ရာ၌ တိုက်ရိုက် ညွှန်ပြသောသုတ်ကား သံယုတ်ပါဠိတော် ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ်ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့-သုခဝေဒနာကို ဆင်းရဲ (ဒုက္ခ) အားဖြင့် ရှုရ မည်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဆူးငြောင့်အားဖြင့် ရှုရမည်၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို မမြဲသော (အနိစ္စ) အားဖြင့် ရှုရမည်။

အဋ္ဌကထာအရသိရန်ကား.... သုခဝေဒနာ ခံစားရတာ ကောင်းနေရာမှ မကြာမီ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲ ခဏခဏ ဖြစ်နေသည့်အတွက် ဆင်းရဲဖြစ်ပေ၏။ သူဌေးတဦး ဥစ္စာ ပျက်၍ ဆင်းရဲသော် သတိရပြီး တောင်းတနေမိ၏။ စိတ်

ဆင်းရဲ ဖြစ်နေ၏။ ဤဥပမာအတိုင်း ချမ်းချမ်း သာသာ သက်သက်သာသာကလေး တရားအားထုတ် ကောင်းနေ ရာမှ ထိုခံစားမှုအကောင်း ပျောက်ပျက်သွားရာ စိတ်ဆင်း ရဲလှ၏။ ဒီဖောက်ပြန်ဖြစ်ပျက်တရားကို သိမြင်နေလျှင် သုခ မရှိ အားလုံး ဆင်းရဲဒုက္ခတရားကြီးပါကလားဟု သိမြင် လာ၏။ ဤကား သုခဝေဒနာရှုရာမှ ဒုက္ခအစစ်မြင်၍ ဒုက္ခ သစ္စာတရားသာ ရှိပါလားဟု သိမြင်မှ အမှန်မြင် ဖြစ်၏။ ဒုက္ခ ဝေဒနာကား အလွန်ထင်ရှား၏။ အမယ်လေး တရ အောင် တခါတရံ ဝေဒနာဆိုးများ ခံစားရတတ်၏။ ဆူးစူး သကဲ့သို့ တံကျင်လျှိုခံစားရသူကဲ့သို့ မချိမဆန့် ခံစားချက် ဒဏ် ပြင်းထန်ပါပေ၏ဟု သိမြင်၍ ခန္ဓာမလိုချင်တော့ချေ။ မစွဲလမ်းတော့ချေ။ ဒုက္ခသစ္စာ သဘောပေါက်၏။ သုခ သစ္စာမရှိမှန်း သိလာ၏။ ဤနေရာ၌ ဒုက္ခဝေဒနာ ဆိုးဝါး အားကြီး၍ ဝိကြံသူများ မျက်ရည်တောက်တောက် ကျသူ များ အချို့ အော်ဟစ် လူးလှိမ့်ငိုကြွေးကြကုန်၏။ ဝေဒနာ မနိုင်၍ ဒေါသထကြပြန်သေး၏။ ထိုအခါ သတိရပြီးတရား အားထုတ်တာ ဒေါသမကြီးရဘူးဟု ဆင်ခြင်မိ၏။ ဒေါသ ထိန်းသိမ်းလာတတ်၏။ မပယ်နိုင်သေး၊ ခွါထားရုံတတ်နိုင် ၏။ ဒေါသကို အမြစ်နှင့်တကွ ပယ်ရန်ကား အနာဂါမ် ဖြစ်မှ လုံးဝပယ်သတ်နိုင်၏။ ဝေဒနာလိုက်ခြင်းသည် ဒေါ သကို ထိန်းသိမ်းတတ်ရန် နည်းပေးလာ၏။ တရားက သင် ကြားပေးခြင်း ဖြစ်၏။ ယူတတ်လျှင်ရ၏။ မယူတတ်လျှင် စိတ်ဆိုး၍တရားအားမထုတ်နိုင် ပြေးတတ်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါက်လျှင် သမုဒယတဏှာကို ပယ်နိုင်၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခသိ

၍ ဒုက္ခဆုံးမှ နိဗ္ဗာန်ရမည်သိ၏။ ခန္ဓာရှိသမျှ ဒုက္ခဘဲသိ၏။
ဒုက္ခဆုံးရာ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာရောက်အောင် သည်းခံကြိုးစား
အားထုတ်ကြရပေ၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာကို တသိမ့်သိမ့် တန့်န့် ဖြစ်နေသော
ဝေဒနာကိုသေသေချာချာရှုမှ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့သဘော
အနိစ္စမမြဲသည့်တရား ထင်ရှား သိမြင်လာရ၏။ သို့သော်
ကြိုးစားလျှင် ဘုရားတောင် ဖြစ်နိုင်သေး၊ မလျော့နဲ့ အား
ထုတ်ကြပါဟု တိုက်တွန်းရ၏။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၍ ဝေ
ဒနာသုတ်များ အကျယ်သိရှိကြရမည်၊ ထိုကြောင့် ဆက်ဖတ်
ပါလေ။ ရဟန်းတပါး၏ အမေးကို မြတ်စွာဘုရားဖြေတော်
မူခဲ့၏။ ဝေဒနာသံယုတ်မှ ရဟောဂတသုတ်ဖြစ်၏။

ရဟန်း-ကောင်းပေစွ။ ကောင်းပေစွ။ ရဟန်း-သုခ ဝေ
ဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဟူ၍ ဝေဒနာသုံး
မျိုးတို့ကို ငါဟောထားအပ်ကုန်၏။ ဤဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို
ငါဟောပြီး၍ ဝေဒနာဟူသမျှသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ မည်၏ဟူ
သော ဤစကားကိုလည်း ငါဘုရား ဟောတော်မူပြန်၏။
ရဟန်း.... “ဝေဒနာဟူသမျှသည် ဆင်းရဲဒုက္ခမည်၏” ဟူ
သောစကားကို ပြုပြင်ဖန်တီးအပ်သော သင်္ခါရတို့၏ အမြဲ
မရှိခြင်းကိုသာလျှင် ရည်ရွယ်၍ ငါဟောတော်မူ၏။

ရဟန်း.... “ဝေဒနာ ဟူသမျှလည်း ဆင်းရဲဒုက္ခတည်း”
ဟူသော ဤစကားကို ပြုပြင်ဖန်တီးအပ်သော သင်္ခါရတို့၏
ကုန်ခြင်းသဘောရှိခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိခြင်း၊ စွဲမက်မှု
ကင်းခြင်းသဘောရှိခြင်း၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိခြင်း၊ ဖောက်

ပြန်ပြောင်းလဲခြင်း သဘောရှိခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်း....အမှန်အားဖြင့် အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ပြုပြင် ဖန်တီးအပ်သော သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားသူအား စကားပြော မှု ချုပ်ငြိမ်း၏။ ဒုတိယဈာန်ဝင်စားသူအား ဆင်ခြင်သုံးသပ် မှု ဝိတက်ဝိစာရတို့ ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ တတိယဈာန်ကို ဝင် စားသူအား နှစ်သိမ်မှုပီတိ ချုပ်ငြိမ်း၏။ စတုတ္ထဈာန်ဝင်စား သူအား ဝင်လေထွက်လေတို့ ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ အာကာသာ နဉ္ဇာယတနကို ဝင်စားသူအား ရုပ်ဟူသော အမှတ်သညာ ရူပသညာ ချုပ်ငြိမ်း၏။ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနဈာန်ကို ဝင်စား သူအား အာကာသာနဉ္ဇာယတနသညာ ချုပ်ငြိမ်း၏။ အာ ကိဉ္ဇညာယတန ဈာန်ကို ဝင်စားသူအား ဝိညာဏဉ္ဇာယတ နသညာ ချုပ်ငြိမ်း၏။ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်ကို ဝင်စားသူအား အာကိဉ္ဇာယတနသညာ ချုပ်ငြိမ်း၏။ သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသူ အား သညာ ဝေဒနာတို့ ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ အာသဝေဂါကုန် ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား စွဲမက်မှုရာဂ ချုပ်ငြိမ်း၏။ အမျက်ထွက်မှု ဒေါသ ချုပ်ငြိမ်း၏။ တွေဝေမှုမောဟ ချုပ် ငြိမ်း၏။

ဤတွင်လည်း အာနာပါန ခပ်ပြင်းပြင်း ရှုခဲ့ပြီးနောက် တဖြည်းဖြည်း သိမ်မွေ့လာပုံနှင့် ဘုရားဟောကိုက်ညီနေ၏။ အံ့ဝင်ဘောင်ကျ၏။

ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာရကြောင်း ရှစ်မျိုး ဟောကြား
တော်မူခဲ့၏။ ၎င်းသီဝကသုတ်၌ လာရှိ၏။ သီဝကပရိမိုဇ်
မေး၍ ဘုရား ဖြေတော်မူ၏။

ကံအကျိုးကြောင့်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အချို့ဝေဒနာတို့
သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အမှန်ပင်ဖြစ်၏။ သို့သော် ဤပုဂ္ဂိုလ်သတ္တ
ဝါသည် တစုံတခုသော သုခဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခဖြစ်စေ၊ ဥပေက္ခာ
ဖြစ်စေ ခံစား၏။ ထိုအားလုံးသည် ရှေးကံကြောင့် ဖြစ်၏ဟု
ဆိုသောစကားသည် မှား၏။ ၁-သည်းချေ၊ ၂-သလိပ်၊
၃-လေ၊ ၄-ထိုသည်းချေ၊ သလိပ်၊ လေ သုံးပါး အပေါင်း
ကြောင့်၎င်း၊ ၅-ဥတု ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ၆-မညီ မညွတ်
ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ၇-(သူတပါးတို့၏)လုံ့လပယောဂကြောင့်
၎င်း၊ ၈-ကံ၏ အကျိုးကြောင့်၎င်း ရှစ်မျိုးရှိ၏။ ဝေဒနာ
အများဆုံး ဖြစ်နိုင်သည်မှာ တရားရှစ်ပါးရှိ၏ဟု ဘုရား
ဟော အဋ္ဌသတပရိယာယ-သုတ်၌ ရှိ၏။ အကြောင်းပရိ
ယာယ်အားဖြင့် ဘုရားဟော ဖြစ်ချေ၏။

နှစ်ပါးသော ဝေဒနာဆိုသည်မှာ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဝေ
ဒနာ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့တည်း။

သုံးပါးမှာ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ ဝေ
ဒနာတို့တည်း။

ငါးပါးဆိုသည်မှာ....သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ
ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။

ခြောက်ပါးမှာ....စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ၊ သောတ၊
ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာတို့တည်း။

တဆယ့်ရှစ်ပါးမှာ-သောမနဿဝေဒနာနှင့်တကွသော သုံးသပ်မှုခြောက်ပါး၊ ဒေါမနဿဝေဒနာနှင့် တကွသော သုံးသပ်မှုခြောက်ပါး၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွသော သုံးသပ်မှုခြောက်ပါးတို့တည်း။

သုံးဆယ့် ခြောက်ပါးမှာ....ကာမဂုဏ်၌မှီသော သောမနဿ ဝေဒနာခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်မှု၌ မှီသော သောမနဿ ဝေဒနာခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်၌မှီသော ဒေါမနဿ ဝေဒနာခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်မှု၌မှီသော ဒေါမနဿ ဝေဒနာခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်၌မှီသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်မှု၌ မှီသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ခြောက်ပါးတို့ တည်း။

တရားရှစ်ပါးသော ဝေဒနာဟူသည် အဘယ်နည်း ?၊ အတိတ် ဝေဒနာ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး၊ အနာဂတ်ဝေဒနာ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာသုံးဆယ့်ခြောက်ပါး တို့တည်း။

ဤဝေဒနာတရားရှစ်ပါးတွင် ယောဂီသည် တခါထိုင် အားထုတ်ခဲ့တုန်းက နာကျင်ကိုက်ခဲ၏။ သည်းမခံနိုင်၊ ယခုလဲ မခံဝံ့ဖြစ်တတ်၏။ နောင်လည်း မထိုင်ဝံ့ ဖြစ်တတ်၏။ ယခုလဲ တွေးကြောက်၏။ ပီတိသုခခံစားသူကမူ ယခုရော နောင်ပါ မကြောက်ထိုင်ရဲ၏။ အတိတ်ဝေဒနာ စွဲလမ်းနေပြန်၏-စသဖြင့် သိပါလေ။ ဤကဲ့သို့သော ဝေဒနာမျိုးတို့ကို ခံစားပြီး ကျော်လွန်နိုင်ရ၏။ ခံစား ခါမျှသာ သည်းခံရှုရ၏။ ဒုက္ခသစ္စာသဘောပေါက်ရ၏။ သို့မှသာလျှင် မဂ်ဖိုလ်

ရနိုင်၏။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်အညံ့စား၊ အလတ်စား၊ အမြတ်စား အားလုံးသိမြင်ကြရမည်ဖြစ်၏။

အညတရဘိက္ခုသုတ်၌ ရဟန်းတို့-ဝေဒနာတို့ကား ဤ သုံးပါးတို့တည်း။ (မူလသုံးပါး ထင်ရှားသည်ကိုသာဟော တော်မူခဲ့၏ဟုမှတ်ပါ။) သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့တည်း။

တွေ့ထိမှုဖြစ်ပေကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၏။ (ဒုက္ခသစ္စာ ကိုပြု၏ သိရ၏) တပ်မက်မှုတဏှာသည် ဝေဒနာဖြစ်ပေကြောင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်မည်၏။ (သမုဒယ သစ္စာကိုပြု၏။ ပယ်ရန်ဖြစ်၏။) တွေ့ထိမှု ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ကြောင့် ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်း၏။ (ဤကား နိရောဓသစ္စာကိုပြု၏။ မျက်မှောက်ပြုရန် အားထုတ်ရ၏) မှန်ကန်သော အမြင်၊ အကြံ၊ စကား၊ အသက်မွေးမှု၊ အလုပ်၊ လုံ့လဝီရိယ၊ သတိ၊ မှန်ကန်သော သမာဓိဟူသော ဤအရိယာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး သည်ပင်လျှင် ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်းရာသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့် မည်၏။ (ဤကား မဂ္ဂသစ္စာကိုပြု၏။ ကျင့်သုံး အားထုတ် ရမည်) ဝေဒနာကိုစွဲ၍ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ဤကား ဝေဒနာ၏ သာယာဖွယ်တည်း။ ဝေဒနာ သည် မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၏၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဤသည် ကား ဝေဒနာ၏အပြစ်တည်း။ ဝေဒနာ၌ လိုချင်စွဲမက်မှု ဆန္ဒရာဂကို ဖျောက်ခြင်းသည် လိုချင် စွဲမက်မှု ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ခြင်းသည် ဝေဒနာ၏ ထွက်မြောက်ရာတည်းဟု မိန့် တော်မူ၏။

ဝေဒနာလိုက်ရာ လိုရင်းအချက်မှာ ဝေဒနာခံစားမှု သဘောတရားဖြစ်ပျက်ကို မြင်အောင်ရှုရ၏။ ထိုခံစားမှုမှ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘ ပရမတ်ဆတ်ဆတ် မြင်လာ ၏။ အနိစ္စကို သန္တတိဖုံး၏။ ဒုက္ခကို ဣရိယာပုထ်ဖုံး၏။ အနတ္တ ကို ဃနဖုံး၏။ အသုဘကို သုဘဖုံး၏။ ဤ ဖုံးထားသော တရားများ ပယ်ခွါရှုကြည့်မိလျှင် မုချ တရားတွေ၏။ ထို ကြောင့် ဝေဒနာလိုက်ရာ မကြောက်ပါနှင့် ဇွဲ သတ္တိ လှုံ့လ ဝီရိယ ကောင်းကောင်းနှင့် အားထုတ်ပါ။ သည်းခံပါ။ ဝေဒနာချုပ်ပြတ်ရုံနဲ့ ရပ်မနေနဲ့၊ ရှေ့ဆက် အားထုတ်၍ စိတ္တာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာတရားတွေ သိမြင်ပြီး ဉာဏ်စဉ်တက် လျက် မဂ်ဖိုလ်ဆိုက်ပေလိမ့်မည်။

ဤတွင် မဟာ သတိပဋ္ဌာန်သုတ် ဝေဒနာ နုပဿနာ အပိုင်း၌ ကိုးမျိုးပြထားသည်။ ၎င်းဝေဒနာ နုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာန်အဖွင့် အဋ္ဌကထာရှင်းလင်းပြပုံမှာ စွန်းလွန်းယောဂီ များအဖို့ အလွန်အံ့ဝင်ဝင်ကျကောင်းမွန်လှပါပေ၏။ တိုက် ဆိုင် ဆီလျော်လှပါပေ၏။ ထိုကြောင့်- ဝေဒနာလိုက်နည်း အကျယ်ချဲ့၍ ဖော်ပြလိုက်ရပေ၏။ “မခံသာ၊ မှန်ပါဘိ၊ သည် တရား” ဆိုသော ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏ ဝေဒနာလိုက်နည်းအစစ် အနှစ်အရသာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသိမြင် သဘောပေါက်၍ မဂ်ပေါက် ဖိုလ်ဝင်နိုင် ပါပေ၏။

ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ စိတ်၌ဖြစ်သောဝေဒနာ နှစ် မျိုးဆိုသည်မှာ နာကျင်ကိုက်ခဲ ထိခိုက်ရှနာခြင်း ဖြစ်သည့် အပြင်ပ ဝေဒနာနှင့် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှဖြစ်သော လေထိုး

ခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ မူးဝေခြင်း၊ အသက်ရှူကြပ်ခြင်း၊ အူအတက်ပေါက်ခြင်း၊ အသဲကင်ဆာ စသည်တို့ဖြစ်၏။

စိတ်အပြင်ဝေဒနာဆိုသည်မှာ တဦးတယောက်ကဆဲဆို၍ ခံပြင်းဒေါသဖြစ်ခြင်း၊ စိတ်နှလုံး ထိခိုက်ခြင်း၊ စိတ်မချမ်းမြေ့ဘွယ် မြင်ရ ကြားရ သိရ၍ ဖြစ်ခြင်း-ဆိုလို၏။ စိတ်အတွင်း၌ ဖြစ်ခြင်းကား ချစ်သူနှင့်ကွဲ၍၎င်း၊ သေဆုံး၍၎င်း၊ တမြေမြေ စိတ်ဆင်းရဲ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ စိတ်ထဲ၌ မခံချည့် မခံသာ ဒေါသဖြစ်ခြင်း၊ ရှေးက ကြည်နူးဘွယ်ရာ တွေး၍ စိတ်ရှင်လန်းကြည်လင်ဝမ်းမြောက်ခြင်းများဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤကိုယ်ရောစိတ်ပါခံစားမှုဝေဒနာအမျိုးမျိုးတို့ကို သဘာဝလက္ခဏာနှင့် သာမညလက္ခဏာရှုရ၏။ ဝေဒနာဝိပဿနာ ရှုခြင်းဖြစ်ပေ၏။

ခံစားမှုဝေဒနာသုံးမျိုးမှာ (၁) ခန္ဓာကိုယ်နှင့်စိတ်တို့၏ အတွင်းအပြင်သန္တာန်၌ ကြက်သီးထ၍ နှစ်သိမ့်ကြည်နူးခြင်း၊ ပေါ့ပါးခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း ကိုယ်ခန္ဓာတွင်တွေ့ရ၏။ စိတ်၌မူကား ကြည်လင်သန့်ရှင်း၍ ပျော်ရွှင်ခြင်း၊ စိတ်ပေါ့ပါး မှူးထူးခြင်း၊ စိတ်ချမ်းသာ၍ ကောင်းမွန်နေ၏။ အာရုံကောင်းတွေ တွေ့နေရ၏။ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ တွေ့ထိ သိမြင်ရာအားလုံး ဣဋ္ဌာရုံများဖြစ်၏။ နှစ်သက်ကျေနပ်လှ၏။ ဤကား သုခဝေဒနာဖြစ်၏။ ကောင်းသော ချမ်းသာသော ခံစားမှု ကိုယ်၌၎င်း၊ စိတ်၌၎င်း ဖြစ်၏။

(၂) ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အထက်ပါဝေဒနာ၏ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ပေ၏။ ကိုယ်စိတ်တို့၌ အခံခက်ခြင်း၊ နာကျင်ကိုက်ခဲစူးရှခြင်း၊ အနေဆိုးခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲ၍ မသာယာညှိုးနွမ်းခြင်း၊

စိတ်ပျက် ဝမ်းနည်းခြင်း၊ ဒေါသစိတ်၊ ဒေါမနသစိတ်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤကား ဆင်းရဲ ခံစားရသော ဝေဒနာ ဆို၏။

(၃) ဥပေက္ခာဝေဒနာဆိုသည်မှာ ကောင်းသည်လည်း မဟုတ် ဆိုးသည်လည်းမဟုတ် အလယ်အလတ်ခံစားမှု ဖြစ် ၏။ နေသာရုံဖြစ်၍ သဘာဝဝေဒနာခံစားမှုဆိုရ၏။ စားနေ သောက်နေသည်မှာ နေ့စဉ်ထာဝရဖြစ်၍ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်၏။ သတိမထားမိသော ခံစားမှုဖြစ်၏။ စကားပြောနေ ခြင်း၊ အိပ်နေခြင်း စသဖြင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာများ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။ ဝေဒနာဟု သတိမပြုကြချေ။ လျစ်လျူရှုသည့် ဝေ ဒနာပင်တည်း။

တရားအားထုတ်ရာ၌လည်း အသိခက်၍ ပျင်းရိကြကုန် ၏။ သတိသမ္ပဇဉ်ပြည့်စုံမှ တရားမြင်၏။ ရောဂါဝေဒနာရ၍ အိပ်ရာထဲလဲနေသောအခါမှ စားတာ၊ သောက်တာ၊ အိပ် တာ၊ စကားပြောတာ၊ လမ်းလျှောက်တာ၊ မပြုလုပ်ချင်မလုပ် နိုင် ဆင်းရဲလှကြောင်း ကောင်းကောင်း သိမြင်လာကြ၏။ နေကောင်းနေခိုက် ဒီဥပေက္ခာဝေဒနာကို သတိမထားကြ။ သင်္ခါရဒုက္ခဟု စာဆို၏။ ဤဝေဒနာတွေ သိမြင်အောင်ရှုမှ တရားထူးရကြမည်။ ကြိုစားကြကုန်လော့။

နာမ်တရားထဲမှာဆိုရင် ထင်ရှားတဲ့ ဝေဒနာစေတသိက် တရားဖြစ်၏။ ဝေဒနာကို အမြင်မှန် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ၎င်း၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း သိမြင်ရန် အရေးကြီးလေသည်။ ပြုလုပ်သမျှသင်္ခါရတွေဟာ ဒုက္ခကြီးဘဲ သိမြင်မှ ဤလောက ၌ အကောင်းထင်ပြီး ခံစားနေတဲ့အရာ ကာမဂုဏ်တရားတွေ

စွန့်ပယ်နိုင်၏။ မမက်မောတော့ချေ။ ပုထုဇဉ်တို့မှာ ကာ
 မဂုဏ်ငါးပါး လိုက်စားပျော်မွေ့နေ၍ တဏှာ၊ လောဘ၊
 မာန၊ ဒိဋ္ဌိဖုံးလွှမ်းထား၍ အမှန်မမြင်နိုင်ကြချေ။ သားမယား
 စည်းစိမ်ရွှေငွေ တိုက်တာ မော်တော်ကား ရာထူးစသဖြင့်
 ကျေနပ်နေ၏။ ငါကောင် ငါလုပ်လို့ရတာ ငါစွန့်အမြင်
 မှား အယူမှား သောက်စားပျော်ပါးနေကြကုန်၏။ ဆင်းရဲ
 သူများကလည်း ငါ့သား၊ ငါ့မယား၊ ငါ့သမီးများနဲ့ဖြစ်သလို
 ပျော်ပါးကာ တရားမေ့နေကြကုန်၏။ ဆင်းရဲသော်လည်း
 သံဝေဂမရကြချေ။ ရှာရ ဖွေရ စားရ သောက်ရဖို့ကအရေး
 ကြီးနေ၍ ရွာသူတို့ကိစ္စနှင့်သာ အချိန်ကုန်ကြလေသည်။

သားမယားအတွက် ဆွေမျိုးအတွက် တိုင်းပြည်နဲ့လူမျိုး
 အတွက် အလုပ်သမားက အလုပ်လုပ်၍၎င်း၊ ကုန်သည်ကုန်
 ရောင်း၍၎င်း၊ လယ်လုပ်က လယ်ထွန်၍၎င်း၊ နိုင်ငံရေး
 သမားက တိုင်းပြည်အတွက်၎င်း စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်နေရာ
 မအားမလပ်တော့ချေ။ ဝေဒနာသဘောတရား မရှုနိုင်ချေ။
 တနေကုန်တနေခန်း ဘဝသံသရာလည်နေကြကုန်၏။ သူသူ
 ငါငါ အိုရ၊ နာရ၊ သေရ၊ စိုးရိမ်ရ၊ ပူဆွေးရ၊ ငိုကြွေးရ၊
 စိတ်နှလုံး မသာယာရ စသဖြင့် ဖြစ်နေကြ၍ ရိုးနေ၏။ ဒုက္ခ
 အမှန်တရား အရိယာသစ္စာ မမြင်နိုင် မသိနိုင်ကြတော့ချေ။
 ထုံးစံသဘာဝ သဘောမျှသာ ယူဆနေကြ၏။ ငိုစရာရှိ ငို
 လိုက် ထိုပြင် ဝမ်းမြောက်စရာရှိလျှင် ဝမ်းမြောက်၍ ပြီးပြီး
 ပျောက်ပျောက်ပင် ဖြစ်နေကြ၏။ လူ့ဘဝဒုက္ခကြီးကို စား
 ရေးသောက်ရေး နေရေး ဝတ်ရေးတို့ကို နိုင်ငံရေးပြဿနာ
 တရပ်အဖြစ်သာဖြေရှင်းနေကြကုန်၏။ လောကီချမ်းသာရေး

မျှသာဖြစ်၏။ လောကုတ္တရာဘက် မလှည့်နိုင်အားချေ။ အာနာပါနသတိအားထုတ်၍ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂနိုင် အားထုတ်ရန်လည်း စိတ်မဝင်စားချေ။ ဝေဒနာ ခံစားမှုတွေ အမှန် မသိမမြင်သောကြောင့် သူဌေးလဲ စိတ်ဆင်းရဲရ၍ ဆင်းရဲသူလည်း ထို့အတူပင် သံသရာ၌ နစ်မြုပ်ကြကုန်၏။ သစ္စာအမှန်တရားသိရန် အားထုတ်မှဖြစ်မည်။ ယခုခေတ် နေယျပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား အကြာကြီး အားထုတ်၍ တရားရနိုင်၏။ ထိုကြောင့် ဝေဒနာတရားကို လေးလေးစားစား ရှုကြည့်၍ ကျင့်သုံးနိုင်ကြဘို့ အရေးကြီးလှပေ၏။

မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်၌ ဝေဒနာကို ၉-မျိုး ခွဲခြားဖော်ပြထား၏။ သာမန်ဝေဒနာသုံးမျိုးကား သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာတို့ဖြစ်ကြကုန်၏။ သာမိသဝေဒနာ သုံးမျိုးကား သာမိသသုခ၊ သာမိသဒုက္ခ၊ သာမိသ ဥပေက္ခာတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ နိရာမိသဝေဒနာ သုံးမျိုးကား နိရာမိသသုခ၊ နိရာမိသဒုက္ခ၊ နိရာမိသ ဥပေက္ခာတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

(၁) သုခဝေဒနာကို ခံစားလျှင် သုခဝေဒနာဟု သိရ၏။

ချမ်းသာ ကောင်းမွန်သော ခံစားမှုကို တွေ့ထိခံစားရလျှင် ချမ်းသာကောင်းမွန်သော ခံစားမှုဟု သိရမည် ဆိုရာ၌....သိသည်မှာ သမထအမြင် ယထာဘူတ မြင်ခြင်းနှင့် ဝိပဿနာ ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် သိရမည်ဖြစ်၏။ သာမန်ရိုးရိုး သိကိုမဆိုလို ပက်လက်အိပ်တတ်ရုံမျှ ကလေးသူငယ်များပင် လျှင် နို့စို့ နေသောအခါ ကောင်းတယ် သဘောကျတယ်ဟု သိသည်မဟုတ်လော ?။ ကလေးငိုနေလျှင် ချော့၍ မိခင်

က နို့တိုက်လျှင် အငိုတိတ်၏။ ကျေနပ်၏။ နှစ်သက်၏။ ဤ
ကလေးအသိနှင့် ယောဂီ၏အသိအတူတူပင် မဟုတ်လော-
လူပိန်းမေးခဲ့သော် အဋ္ဌကထာ ဆရာက ဖြေထားသည်မှာ
မဟူကြချေ။ အသိချင်း အလွန် ကွာခြားနေ၏။

ထူးခြားကွဲပြားပုံမှာ....ကလေးသူငယ်ဖြစ်စေ၊ သတိပြု၍
သမထဝိပဿနာ မရှုသော တတ်သိလိမ္မာသည့် လူကြီးပင်
ဖြစ်စေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးမှာ ရိုးရိုးသိပုံချင်း အတူတူပင်
နိစ္စ, သုခ, အတ္တအနေနဲ့ချည်း သိနေကြကုန်၏။ သူတို့သည်
ဤချမ်းသာကောင်းမွန်တဲ့ ခံစားမှုကို ဖြစ်ပေါ်တိုင်းလဲ သိ
ကြသည်မဟုတ်။ အများအားဖြင့် တခြားတပါးကို ကြံစည်
စဉ်းစားလျက် အချိန်ကုန်နေကြသည်သာလျှင် များကုန်၏။
တခါတရံမျှ သိကြသော်လဲ သဘောတရား တခုအနေအား
ဖြင့် မသိကြချေ။ ငါချမ်းသာတယ်၊ ငါကောင်းတယ်၊ ဇိမ်
ကျနေတယ်ဟု ငါကောင် အတ္တအနေဖြင့်သာ ထင်မြင်စွဲ
လမ်းနေကြ၏။ သိကြ၏။ အခိုက်အတန့် တခဏလေးမျှ ဖြစ်
ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ မမြဲ (အနိစ္စ)တဲ့ သဘောတရား
အနေနဲ့လဲ မသိမမြင်ကြချေ။ ယခင်ကရှိနေသော ငါကပင်
ယခုကောင်းနေ ချမ်းသာနေသည်ဟု မြဲသည့်(နိစ္စ)သဘော
တရား အနေအားဖြင့်သာ ထင်မြင်ကြသိကြကုန်၏။ ဤလို
အသိမျိုးသည်ကား အတ္တကောင် ငါကောင်ဟု ထင်မြင်စွဲ
လမ်းနေခြင်းကို မပယ်နိုင်သည့်ပြင် ထပ်ပြီးတော့တောင်
ထောက်ခံချက်ပေးနေသဖြင့် အတ္တစွဲကို တိုး၍တောင်မှနိုင်မြဲ
စေသေး၏။ ထိုကြောင့် ဤအသိမျိုးသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲမမည်၊
သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာလဲ မဖြစ်သည်သာတည်း။ သို့ဖြစ်၍

ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ်ဟု ခံစားလျှင် ချမ်းသာသည် ကောင်းသည်ဟု သိရန် ညွှန်ပြသော ဘုရားစကားတော် သည် ကလေးသူငယ်နှင့် သတိပြု သမထဝိပဿနာမရှုသော သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိမျိုးကို မရည်ရှယ်ကြောင်း ထင်ရှားသိမှတ်အပ်ပေ၏။

သတိပညာဖြင့် သမထဝိပဿနာ ရှုနေသော ယောဂီသည်ကား ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် ခံစားမှုဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိ၏။ ရှေ့နောက်မစပ်ဘဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ကွယ် ပျောက်ကွယ် သွားသည်ကိုလဲ မျက်မှောက်တွေ့လျက် သိ၏။ ထိုအခါ၌ တဆက်တည်း တခုတည်း အစဉ်တန်းကြီးဟု ထင်မြင်အပ်သော သန္တတိပညာထံ က မဖုံးကွယ်နိုင်သောကြောင့် မမြို့၊ ဆင်းရဲ၊ အတ္တမဟုတ် ဟူ၍ ရှင်းလင်းပိုင်းခြား သိရှိလေ၏။

ဤတွင် တရားသဘော အမှန်ကို သိရာ၌ သဘာဝလက္ခဏာနှင့် သာမည လက္ခဏာတွေ သိမြင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသုခဝေဒနာရဲ့လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ဖြင့် သိရ၏။ ဒွါရ ခြောက်ပေါက်ကနေ၍ အာရုံကောင်းတွေ ခံစားပြီး ချမ်းသာနေ ကောင်းနေတာဟာ သုခဝေဒနာရဲ့ လက္ခဏာမှတ်ပါ။ သိမြင်ရမည်။ ဝေဒနာရဲ့ အဖော်ဖြစ်တဲ့ စိတ်စေတသိက်တွေကို ရှင်လန်းကြည်လင် တိုးပွားစေတာဟာ သုခဝေဒနာရဲ့စွမ်းရည်သတ္တိ ရသဘဲ၊ ဒါကိုသတိပြုရမည်မှတ်။ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲမှာကောင်းလိုက်တာ တခါတရံ ပါးစပ်ဖွင့်ပြီး ပြောသေး၏။ အမယ်လေးကောင်းလိုက်တာ လွန်ရော၊ ဒီကောင်းလိုက်တာလို့ ထင်ရတာ ကလေးဟာ

သုခဝေဒနာရဲ့ အခြင်းအရာ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဘဲ။ သတိပြုရှုရမည် မှတ်။ ဒီလိုလက္ခဏာ၊ ရသ၊ပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့နဲ့ သိ၍ ကောင်းတဲ့ အာရုံနဲ့ တွေ့လိုကောင်း - ကောင်း သွားတော့ သူ့အကြောင်း ပဒဋ္ဌာန်လဲသိ၏။ သုခဝေဒနာကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သတိပြုရှုနေလို့ သဘောမှန်သိလာ၏။ ဒီချမ်းသာမှု ကောင်းတာလေးရဲ့ အစပေါ်လာမှုဖြစ်မှုကိုလဲ ထင်ရှား သိတယ်။ ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ်သွားတာကိုလဲ ထင်ရှားသိလာ၏။ ဒါကြောင့် ချမ်းသာမှုကောင်းတာလေးတွေကို အပိုင်းပိုင်း အပြတ်ပြတ် တခုစီတခုစီ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ခွဲခြားပြီး သိ၏။ ဒိုင်နမိုစက်လည်သလို ရေတံခွန်ကြီး ကျနေသလို ဖြစ်ပျက်မစဲ သေသေချာချာ ကြည့်တော့မှ တခုပြီးမှ တခု ဖြစ်တာ တွေ့ရ၏။ ထိုကြောင့် သန္တတိပညတ် ပျက်သွား၍ အနိစ္စသိမြင်၏။ ဖြစ်မှုပျက်မှုက မပြတ်နှိပ်စက်၍ အားကိုးစရာမရှိ ဆင်းရဲဒုက္ခကိုလဲ သိမြင်၏။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ဘဲ သူ့သဘောအတိုင်းချည်း ဖြစ်ပျက်နေသဖြင့် အစိုးမရ၊ အတ္တမဟုတ် အနတ္တ သိမြင်၏။

ထိုကြောင့် ဘယ်သူခံစားသလဲ၊ ခံစားသူ ရှိသလား?၊ ဟူသော အမေး၌ ခံစားသူမရှိ၊ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပျက်နေသော ခံစားမှု သဘောတရားသာ အဆင့်ဆင့်မျှသာရှိ၏ဟု ပြေလည်စွာ အသိရှင်း၍ ဖြေနိုင်၏။

ဘယ်သူ၏ ခံစားမှုလဲ၊ ခံစားမှု၏ ပိုင်ရှင်ရှိသလား?၊ ဟူသော အမေး၌လည်း အကြောင်းအားလျော်စွာ အသစ်အသစ် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်နေသော ခံစားမှုမျှသာရှိ၏။ ထိုခံစားမှု၏ ပိုင်ရှင်ကား မရှိဟု ပြေလည်စွာ အသိရှင်း၍ ဖြေ

နိုင်၏။ ဤကဲ့သို့ ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်သော ယောဂီ၏ သမ္မုဇဉ်ဉာဏ်ကိုရည်ရွယ်၍ ချမ်းသာ၍ ကောင်းသောခံစားမှုကို ချမ်းသာကောင်းသည်ဟု သိမြင်ရန် ဟောကြားတော်မူလေသည်။

ဤအရာ၌ ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် သတိပြု ပညာနှင့် ရှုနေမှုကား ဂေါစရ သမ္မုဇဉ်ဖြစ်၏။ ဤဂေါစရသမ္မုဇဉ် ရင့်ကျက်လာသောအခါ မေးခွန်း သုံးချက်ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်း၍ သိမြင်သော အသမ္မောဟ သမ္မုဇဉ်သည် ဓမ္မနိယာမအတိုင်း အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ချမ်းသာမှု ဖြစ်ကြောင်း အာရုံကောင်းကို အာရုံပြု၍ ခံစားမှုသည်သာလျှင် ခံစားသည်ဟု မှတ်သားသော ဤယောဂီသည် ချမ်းသာကို ခံစားသည် ကောင်းသည်ဟု သိသည်မည်ပေ၏။ ဤသို့ သိအပ်၏။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌ မပြတ် ဖြစ်နေသော (သုခဝေဒနာ) ချမ်းသာကောင်းသော ခံစားမှုတွေကို မပြတ်ဒလစပ် စူးစိုက်၍ သတိပြုနေလျှင် အသမ္မောဟသမ္မုဇဉ်ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ကိုရရှိ၏။ ဒီအသိဉာဏ်သည် ခံစားမှုဟူသမျှကို သဘောတရားအားဖြင့်လည်း သိမြင်၏။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအားဖြင့် ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်၏။ ပရမတ်အသိအမြင် ဖြစ်သည်။

(၂) သာမိသသုခ ဆိုသည်မှာ ကာမဂုဏ်အစာနှင့် စပ်ဆိုင်သော ချမ်းသာဟု ဆိုလို၏။

အလိုရှိအပ်၊ ချစ်ခင်အပ်၊ နှစ်သက်အပ်သော လင်မယား သားသမီး အဝတ်အစား စိန်၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ တိုက်တာ၊ အိမ်ရာ၊

မြေ၊ လယ်ယာ၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ (ယခုခေတ် မော်တော် ကား၊ မော်တော်၊ သင်္ဘော) စသော အပြင်ပဝတ္ထုများကို ၎င်း ကိုယ်တွင်းသန္တာန်က အဆင်းရပ်၊ မျက်စိရပ်၊ မြင်မှု ချမ်း သာမှု တတ်သိလိမ္မာမှု စသော အတွင်းဝတ္ထုများကို ၎င်း အကြောင်းပြု၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာခြင်းသည် သာမိသ သုခဝေဒနာမည်၏။

၎င်းကို ကာမဂုဏ်နေအိမ်ကို မှီသော ရှင်လန်းဝမ်းသာမှု (ဂေဟသိတ သောမနဿ) ဟူ၍လည်း ခေါ်သေး၏။ ဤသာမိသသုခသည် လှပသော ရုပ်အဆင်းတို့ကို အကြောင်း ပြု၍ လင်မယားစသော ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုကို အာရုံပြုလျက် ဝမ်းသာသောအခါ၌ ရူပါရုံကို မှီ၍ ဖြစ်၏။ ရုပ်ရှင်မင်းသမီး ချောချောရသော သူကဲ့သို့တည်း။ သာယာချိုမြိန်သော စကားသံ စသည်ကို အကြောင်းပြု၍ လင်မယား စသော ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုကို အာရုံပြုလျက် ဝမ်းသာသော အခါ၌ သဒ္ဒါရုံစသည်ကို မှီ၍ ဖြစ်၏။ ဂီတမယ်ကို ရသော သူကဲ့သို့တည်း။ ထိုသို့သော ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုများနှင့် ယခု အချိန်ပြည့်စုံနေသည်ကို နှလုံးသွင်းမိ၍လည်း ဝမ်းသာတတ် ၏။ ရှေးကပြည့်စုံခဲ့ဘူးသည်ကို ဆင်ခြင်အောက်မေ့၍လည်း ဝမ်းသာတတ်၏။ (နောင်လည်း ဒီလိုပြည့်စုံနေဦးမည်ဟု တွေး၍ ဝမ်းသာတတ်သေး၏။) ဤသို့သော ဝမ်းသာမှုကို ဖြစ်ပေါ်ခိုက်၌ ဝမ်းသာတဲ့ ခံစားမှုပါကလားလို့ သတိပြု ပညာဖြင့် သိရမည်ဟု ဆိုလို၏။

(၃) နိရာမိသသုခ ဝေဒနာ ဆိုသည်မှာ ကာမဂုဏ် အစာနှင့် မစပ်ဆိုင်သော ဝမ်းသာစွာ ခံစားမှု ဆိုလို၏။

ဒွါရခြောက်ပါး၌ ထင်တိုင်း အာရုံ ခြောက်ပါးတို့ကို မပြတ်သတိပြု ပညာဖြင့်ရှုနေသော ယောဂီသည် သမာဓိ ဉာဏ် ရင့်ကျက်လာသောအခါ၌ ထိုအာရုံခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ပျက်မှုကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာတရားတို့ကို သိမြင်၏။ ထိုအခါ၌ မျက်မှောက် သိမြင်ရသော ပစ္စုပ္ပန်အာရုံနှင့် နှိုင်းဆ၍ ရှေးကတွေ့ဘူး သော အတိတ်အာရုံခြောက်ပါးတို့ကို၎င်း၊ တွေ့ကြုံဆဲအာရုံ တို့ကို၎င်း မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်သော တရား ချည်းသာ ဟု သိမြင် ဆုံးဖြတ်လေ၏။ (ထိုအတူအနာဂတ် အာရုံတို့လဲ ဆုံးဖြတ်၏။)

ဤသို့သိမြင်သူအား သတိပြုရှုသိတိုင်း သတိပြုရှုသိတိုင်း ဝမ်းသာမှုဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ ဤဝမ်းသာမှုသည် ကာမ ဂုဏ်အစာနှင့် မဆိုင်သောမစပ်သောကြောင့် နိရာမိသသုခ မည်၏။ တရားနှင့် စပ်၍ဖြစ်သော၊ ဝမ်းမြောက်မှုဆိုလို၏။ ၎င်းကိုပင် နေက္ခမ္မသိတ သောမနဿ ဟူ၍လည်း ခေါ် သေး၏။ သမထ ဝိပဿနာကိုမှီသောဝမ်းသာမှုကိုဆိုလို၏။ ဤသို့သော ဝမ်းမြောက်မှုသည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ခါစ၌ တားဆီး၍မရနိုင်အောင်အလွန်အကဲဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ ဤဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ပျက်မစဲမြင်နေရာ ဝမ်းမြောက်တိုင်း ဝမ်းမြောက်တိုင်း သတိပြုလျက် ပညာဖြင့်ရှုရမည်။ ကျေနပ် နှစ်သက်နေလျှင် ဥပတ္တိလေသတရားထဲ နှစ်နေတတ်လေ သည်။ ဉာဏ်ရှေ့မတက်ဘဲ အဓိမာနဖြစ်၍ မဂ်ရပြီးဟုအထင် ကြီးတတ်သော နေရာဖြစ်ပေ၏။ သတိကြပ်ကြပ် ပြုကြရမည့် နေရာတည်း။ ဤနေရာမှ ကျော်လွန်အောင် အားထုတ်ရ၏။

သို့မှ မဂ်မဟုတ်သေးမှန်း သိပြီး ပီတိကိုခွါ၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတရား ဖြစ်ပျက်မြင်ရင်း သိအောင်ဆက်လက်ရှုကြည့်ရပေ၏။ ထိုအခါ ဘင်္ဂဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ်စသဖြင့် ဉာဏ်စဉ်တက်၍ မဂ်ဖိုလ်ဆိုက်နိုင်လေသည်။

ထို့ပြင် ဘုရားဂုဏ် စသည်ကို နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်သော အခါ၌ ပီတိသောမနဿများဖြစ်တတ်၏။ ဤသောမနဿများသည်လည်း နိရာမိသသုခပင် ဖြစ်သတည်း။ (ဤတွင် အနုဿတိဆယ်ပါးလုံး)၌ ဖြစ်တတ်၏။ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓါ၊ ဓမ္မာ၊ သံဃာ၊ သီလာ၊ စာဂါ၊ ဒေဝတာ၊ မရဏာ၊ ဥပသမာ၊ ကာယဂတာ၊ အနာပါနဿတိတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အဋ္ဌကထာ က ဖွင့်ပြသည်မှာ ဗုဒ္ဓ-ဘုရားဂုဏ်လျှင် အာရုံရှိသော ပီတိကို၊ သံဃာ့ဂုဏ်လျှင် အာရုံရှိသောပီတိကို ဖြစ်စေ၍ ထိုပီတိကိုပင်လျှင် (ခယ၊ ဝယ) ကုန်ဆုံးပျောက်ပျက်သွားသည်ဟု ဉာဏ်ဖြင့်သုံးသပ်ရှုကြည့်သောသူသည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လေသည်။

(၄) ဒုက္ခဝေဒနာကိုခံစားလျှင် ဒုက္ခဝေဒနာခံစားသည်ဟု သိရ၏။ ကိုယ်ထဲမှာ ဆင်းရဲမှု မခံသာမှုဖြစ်ပေါ်လာကတမျိုး၊ စိတ်ထဲမှာဆင်းရဲမှုမခံသာမှုဖြစ်ပေါ်လာက-တမျိုး နှစ်မျိုးရှိ၏။ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှ ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ထဲမှာဖြစ်စေ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ ကိုက်ခဲတာ၊ ပူလောင်တာ၊ ယားတာ၊ စူးတာ၊ မောတာ၊ ညောင်းတာ၊ အောင့်တာ စသည်ဖြင့် အနေဆိုး အခံခက်တာ ပင်ပန်းတာဟူသမျှကို ကာယိကဒုက္ခ-ကိုယ်ဆင်းရဲဟုခေါ်၏။ ဒေါမနဿဖြစ်တာ၊ စိတ်နာတာ၊ စိုးရိမ်သောကဖြစ်တာ၊ သည်းမခံနိုင်တာ၊ စိတ်ပင်ပန်း

ဆင်းရဲတာဟူသမျှသည် စေတသိကဒုက္ခဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲမှာ ဆင်းရဲမှု မခံသာမှု နာကျည်းမှု ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဒီဆင်းရဲတဲ့ခံစားမှုကိုသာလျှင် စူးစိုက်၍ သတိပြု ပညာဖြင့် ရှုရမည်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ အံကြိတ်ပြီး တောက်ခေါက်၍ သည်းခံ အားထုတ်ရမည့် ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပေ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ အထင်ရှားဆုံးဖြစ်၍ အမယ်လေးတရ၏။ ဆင်းရဲလိုက်တာ၊ ပူလောင်လိုက်တာ။ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးကြကုန်၏။ ဒီခံစားမှုကတော့ အာနာပါနဿတိ ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်သူတိုင်း တွေ့ကြုံကြရပေ၏။ တရားထိုင်အားကြီးသော် ကိုယ်ထဲမှာ နာကျင်ကိုက်ခဲ၊ ပူလောင်ချွေးကျ၊ အနေကြပ်တည်း၍ညောင်းကိုက်လာရာဒီဆင်းရဲတဲ့ခံစားမှုကိုသတိပြု ပညာနှင့်ရှုကြည့်သဖြင့် ပိုနာကျင်ကိုက်ခဲလာတတ်၏။ မှန်၏။ အားထုတ်စတင်ဖြစ်၏။ စူးစိုက်ပြီး သည်းခံအောင့်အီး ဝေဒနာရှုရ၏။ မနိုင်မနင်း ပဌမဖြစ်သေး၏။ နောင် သည်းခံနိုင်လာ၍ ဆင်းရဲခံစားမှု တရားဟာ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက် တိုးနာလိုက် လျော့လာလိုက် ဖြစ်နေတတ်၏။ အာနာပါနဿတိကို ကာယာနုပဿနာ အားထုတ်စဉ်က ရရှိခဲ့သော သမာဓိအရှိန်ဖြင့် သည်းခံဝေဒနာလိုက်ရာ ခြေလက် စသည်ဖြင့် နာကျင်ကိုက်ခဲ ပျောက်သည်လည်း ရှိ၏။ မပျောက်ဘဲ တိုးတက်နာလာသည်တွင် သတိနဲ့ သည်းခံရှုနေရ၏။ အချိန်ကြာလာလျှင် ဝေဒနာကျွတ်သွားတတ်၏။ ဝေဒနာ ကုန်ဆုံးသွားသကဲ့သို့ သိရ၏။ ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်းသွားသလို ခံစားတွေ့ကြုံရ၏။ အသိဉာဏ်ကား မမြဲ ဆင်းရဲ အတ္တမဟုတ်ဟု သိမြင်

နေ၏။ ဆင်းရဲဝေဒနာ၏ဖြစ်ပျက်သာသိမြင်နေ၏။ ခြေလက်
 နာကျင်ပျောက်၍ ဝေဒနာသညာပျောက်ပြီး ဝေဒနာပညာ
 ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်၏။ ခြေလက်မရှိ ဝေဒနာသာရှိ၏။
 ခံစားမှုကို ခံစား နေရ၏ဟု သိမြင်လာလျှင် ဝေဒနာ
 နုပဿနာရှုသည့် ဝိပဿနာဉာဏ် ပေါက်၏။ ထို့ကြောင့်
 စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ဝေဒနာသညာမဖြစ်
 စေနဲ့၊ ဝေဒနာပညာဖြစ်ပါစေ” တဲ့။ သတိပြုပညာဖြင့်အား
 ထုတ်ကြပါကုန်လော့၊ အလွန်ဆင်းရဲစွာခံစားနေရာမှကျော်
 လွန်သွားသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဘာမျှမလိုချင် မတောင့်
 တချေ။ လိုချင်သော တဏှာပယ်ခွါ၏။ ဆင်းရဲတဲ့ဝေဒနာ
 ကြောင့် ဒေါသဖြစ် လောဘဖြစ် မောဟဖြစ်ခြင်း မရှိတော့
 ချေ။ ဝေဒနာမှ တဏှာ မကူးတော့ချေ။ ဝေဒနာပစ္စယာ
 တဏှာ မကူး၊ ဖြတ်ထား၍ ဝေဒနာသဘောတရားအမှန်ကို
 သာ ရှုနေ၏။ ဝေဒနာဖြစ်ပျက်သာရှု၏။ သာမညလက္ခဏာ
 နှင့် သိမြင်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဤဝေဒနာ ပစ္စုပ္ပန်အစပ်က
 နေ ဖြတ်ခြင်း ဖြစ်ပါပေ၏။ သံသရာပြတ်ကြောင်း ဖြစ်၏။
 ‘ဝေဒနာပစ္စယာ ပသာဒေါ’ ကျမ်းဂန်အရ ဆင်းရဲတဲ့ခံစား
 မှုကို သဒ္ဓါယုံကြည်စွာနှင့် ဝိပဿနာရှုရာ အနိစ္စလက္ခဏာ
 မြင်၍ အနတ္တပေါက်ပြီး သုညတဆိုက်လေ၏။ သို့သော်
 လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာ၌ အလွန်ဆင်းရဲ ပင်ပန်း ခက်ခဲလှ၏။
 ထို့ကြောင့် ကြိုးစားသည်းခံအားထုတ်ရ၏။ စွန်းလွန်းဆရာ
 တော်ဘုရားကြီးက “မခံသာ၊ မှန်ပါတိ၊ သညတရား။ ခံသာ
 အောင် ပြုပြင်လိုက်လျှင် သံသရာကြော မျှောလိမ့်အများ”
 ဟု-ဆုံးမတော်မူခဲ့၏။

ပုထုဇဉ်သာမန်လူတွေ ကိုယ်ထဲမှာရှိတဲ့ ဒီဆင်းရဲခံစားရတာကို သတိမပြုမိကြဘူး၊ သိတော့လဲ အမှန် သဘောတရား အနေနဲ့ မသိကြကုန်၊ အတ္တစွဲနဲ့ ငါ့ကိုယ်ကနာတယ်ဆိုပြီး သက်သာအောင် ဣရိယာပုထိပြောင်းလဲပစ်ကြ၏။ တင်ပလွင်ခွေထိုင်နေတာ ညောင်းကိုက်လာလျှင် ခြေဆန့်လိုက်၏။ ဟိုဘက်ဒီဘက် ပြောင်းရွှေ့လိုက်၏။ ထ လမ်းလျှောက်ပြန်၏။ အိပ်ပစ်လိုက်၏။ ဒီလိုအမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေကာကြောင့် ဣရိယာပုထိက မခံသာတဲ့ ဝေဒနာကို ခံသာအောင် ဖုံးလွှမ်းသွား၏။ ဒါကြောင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာကျမ်း၌ ဒုက္ခလက္ခဏာကို ဣရိယာပုထိက ဖုံးကွယ်ထားသဖြင့် ဒုက္ခတရား မထင်ရှားဖြစ်နေ၏။ ဣရိယာပုထိကို ခွါလှန်လိုက်လျှင် ဒုက္ခတရားတွေ့ရ၏။ ထိုကြောင့် အာနာပါနသတိ အားထုတ်ရာ၌ ထိုင်၍ တင်ပလွင်ခွေနေရာ နာကျင်ကိုက်ခဲ ညောင်းလာသော်လည်း သည်းခံနေရ၏။ “ဣရိယာပုထိ မပြောင်းနဲ့၊ ယား-မကုပ်နဲ့၊ ညောင်း-မပြင်နဲ့” ဟု စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး ဆုံးမ၍ နည်းပေး ပြသတော်မူခဲ့၏။ အရိယာဖြစ်လိုသူများမှာ သည်းခံရ၏။ မြွေကိုက်တာတောင် သည်းခံတရားနာ၍ သောတာပန်၊ အနာဂါမ် ဖြစ်သည့် ရဟန်းများကို အတုယူကြပါကုန်လော့။

ဒုက္ခဝေဒနာကို သတိပြု၍ ပညာဖြင့် စေ့စေ့စပ်စပ်ရှုကြည့်ရမည်။ ထိုင်နေလျှင်လည်း ဒုက္ခဝေဒနာရ၏။ ရပ်၍ ချည်းနေလျှင်လည်း ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်လာ၏။ တနေ့လုံး အိပ်နေလျှင်လည်း ဒုက္ခဝေဒနာ တွေ့ရမည် မုချပင်။ ဒါကြောင့် တနာရီ၊ နှစ်နာရီ အာနာပါနတရား အားထုတ်၍

ဒုက္ခဝေဒနာကို ချုပ်ပြတ် ရှင်းလင်းအောင် ရှုပါ။ မချုပ်
မပြတ်မချင်း ဣရိယာပုထ်မပြောင်းရ။ ဝေဒနာကုန်၍၎င်း၊
ချုပ်၍၎င်း ရှင်းလင်းပေါ့ပါးသွားလျှင် ထမသွားနှင့် စိတ္တာ
ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တဆက်ထဲရှုကြည့်ပါလေ။ တရား
သဘောပေါက်၍ ထိုးထွင်းသိမြင်ပါလိမ့်မည်။ တရားကပင်
လျှင် ပြသပါလိမ့်မည် အမှန်တည်း။

အဲဒီလိုသိအောင် အခြေခံ ဝေဒနာလိုက်ပုံမှာ ဒုက္ခဝေ
ဒနာ၏ မခံသာတဲ့သဘောတရားတွေ ကိုယ်ထဲမှာရော စိတ်
ထဲမှာပါတွေ့နေရာ မကောင်းသောအာရုံဆိုးတွေ ခံစားမှု
သက်သက်ဘဲဟု သိသဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာ လက္ခဏာဖြစ်၏။
ဆင်းရဲပင်ပန်း၍ စိတ်အားလျှော့လာခြင်း၊ စိတ်မကြည်လင်
ညှိုးငယ်ခြင်း၊ မရှင်ပြုခြင်းဆိုတဲ့ သဘော တရားတွေဟာ
သူ့ရဲ့ ရသဖြစ်၏။ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲမှာ ခံရခက်အနေဆိုးတာ
ကို ထင်ရှားသိခြင်းသည် သူ့ရဲ့ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဖြစ်၏။ မကောင်း
တဲ့အာရုံတွေရှိနေလို့ အခံရခက်နေ၏။ တည်ရာမှီရာ ရုပ်
ခန္ဓာရှိသဖြင့် အခံရခက်တာ ခံစားရကြောင်း သိသည်မှာ
သူ့ရဲ့ ပဒဋ္ဌာန်ဖြစ်၏။

တခါတရံ ဝေဒနာနဲ့ဒေါသဖြစ်နေတတ်သေး၏ ယောဂီ
တို့ သတိပြုပါ။ ဝေဒနာနဲ့ နပမ်းလုံးနေရ၏။ အဲဒီအခါ
ဒေါသစိတ်မဖြစ်အောင် မျှိုသိပ်ရ၏။ သည်းခံရ၏။ မဂ်ဖိုလ်
ရလိုလျှင် သည်းခံ၊ မိမိကိုယ်မိမိဆုံးမ၍ တရားရနိုင်ပါပေ
၏။ ဒေါသနုပဿဖြစ်လျှင် ထိုအတူ နိုင်အောင်လုပ်ရ၏။ ခန္ဓာ
ကိုယ်၌ဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာထက် စိတ်မှာဖြစ်တာက ပိုဆိုး
၏။ သတိပြု ကြိုးစားသည်းခံ အားထုတ်ပါ။ မုချအောင်မြင်

မည်မှတ်။ သဘာဝလက္ခဏာ တရားတွေ သိမြင်ပြီး စူးစူး
 စိုက်စိုက် ဝေဒနာလိုက်လျှင် ကုန်ဆုံး ပျောက်ကွယ်သွား
 တာမြင်၍ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တမြင်၏။ သိ၏။ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်
 ပျောက်၍ ခံစားမှုနာမ် ဖြစ်ပျက်သာ သိမြင်နေ၏။ ဝေဒနာ
 တုံးကြီးသဖွယ် သိမြင်၏။ ဟဒယဝတ္ထုမှာ ပြင်းထန်သော
 ဝေဒနာခံစားရ၏။ ငါးကြင်းခြီးလှုပ်သလို တဖြတ်ဖြတ် ဖြစ်
 နေ၏။ ဟဒယဝတ္ထု ပျောက်၍ ဓာတ်သဘော မာမှု၊ နာ
 မှု၊ လှုပ်မှု၊ ပူမှု၊ သဘောပေါက်၍ ချုပ်ငြိမ်းခါ ခံစားမှု
 သဘောတရား သက်သက်သာ ဖြစ်ပျက်နေ၏။ နာမ်တရား
 ခံစားမှု ချုပ်ဆုံး၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတရား
 အဆုံး၌ သုညတဆိုက်လျက် နိဗ္ဗာန်မြင်လိုက်ပြီး မဂ်ဖိုလ်ရ
 လေ၏။ အကြောင်း အကျိုးပြတ်၊ ရုပ်နာမ်ချုပ်ငြိမ်းသော
 အသိအမြင်တရား ပေါက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဆောင်ပုဒ်မှာ....

ဝေဒနာကိုသတိပြု၍ အသိပညာဉာဏ်ဖြင့် ရှုရမည်။
 သည်းခံဝေဒနာလိုက်ရမည်။ သည်းခံနိဗ္ဗာန်ရ၏။
 ဝေဒနာ၏ သဘာဝနှင့် သာမညလက္ခဏာ ရှုရမည်။
 ဝေဒနာသညာ မဖြစ်စေနဲ့၊ ဝေဒနာပညာဖြစ်ပါစေ။
 မခံသာ၊ မှန်ပါတီ-သည်တရား။
 ခံသာလျှင် သံသရာကြော မျောလိမ့်အများ။

(၅) သာမိသ ဒုက္ခဝေဒနာ ဆိုသည်မှာ....ကာမဂုဏ်
 အာရုံနှင့်စပ်၍ ဖြစ်သော ဝမ်းနည်းခြင်း၊ နှလုံး မသာယာ
 ခြင်း၊ စိတ်ပျက်ခြင်းကို ဆို၏။ ဂေဟသိတ ဒေါမနဿဟု
 လည်း ခေါ်၏။ ကာမဂုဏ်နေအိမ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သော ဝမ်း

နည်းခြင်း၊ စိတ်ညစ်ခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၊ လွမ်းခြင်းစသည်တို့ကို ဆိုလို၏။ မိဖသားမယား ပျက်စီး၍၎င်း၊ ဥစ္စာစီးပွားပျက်စီး၍၎င်း၊ ရိုးစားကွဲ-လင်မယားကွဲကြ၍၎င်း၊ အလုပ်အကိုင်ရှာမရ၍၎င်း၊ အကြံအစည်မတွဲ၍၎င်း၊ စားဝတ် နေရေးဆင်းရဲခက်ခဲ၍၎င်း၊ မီး၊ ရေ၊ လေ၊ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်၎င်း၊ အဆင်မပြေ အချိုးမကျ မပြည့်စုံ၍ ငါ့ကံများခေလိုက်တာ၊ ဘာမှအသုံးမကျပါဘူး စသည်ဖြင့် စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းစရာတွေ တွေးပြီး ပူပင်သောက စိုးရိမ် ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်တတ်ကြကုန်၏။ လူတိုင်း တွေ့ကြုံတတ်ကြ၏။ တကမ္ဘာလုံးရှိ လူသားများ ဒီဆိုးဝါးတဲ့ စိတ်ညစ်စိတ်ဆင်းရဲ နှလုံးမသာယာမှု ဝမ်းနည်းနာကျည်းမှုတွေကလိုက်ပြီး မွေနှောက်နေတာ အမှန်ဖြစ်၏။ ယခုလဲ မပြည့်စုံ၊ ရှေးကလည်းမပြည့်စုံသဖြင့် ဒေါသဖြစ်ပြန်၏။ ဒီလိုဖြစ်နေတာကို မတွေးနှင့် ပယ်ထုတ်ပစ်ရန် အာနာပါနဿတိ အားထုတ်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ပြည့်စုံအောင် လုပ်ကြရမည်။ ဤနည်းလမ်းကောင်း တရားကိုတော့ စိတ်မဝင်စားကြချေ။ ဤစိတ်ပျက်စိတ်ညစ် ဝမ်းနည်းမှု လွမ်းဆွတ်ပူဆွေးမှု ဟူသမျှကို ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း သတိပြု သမ္ပဇဉ်ဉာဏ် ယှဉ်၍ ဝေဒနာရှုရမည်။ သို့မှသာ စိတ်အေးချမ်းသာမည်။ စိတ်ကြည်လင် ပေါ့ပါးလာမည်။ မယုံလျှင် လက်တွေ့အား ထုတ်ကြည့်ကြပါလေ။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်မချမ်းသာမှုကို သေသေချာချာ ဝေဒနာရှုရ၏။ သာမိသဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်မြင်သိအောင်ရှုရာ ဥပမာ အဝေးကရပ်၍ ခြားရဟပ်ကြီး လည်ပတ် နေသကဲ့သို့

သံသရာဝဋ်ဒုက္ခဖြစ်ပျက်လည်နေ၏။ မြင်၏။ ခြားရဟပ်၌ ဝင်ထိုင်စီးပြီး ပျော်ရွှင်အေးဆေး ချမ်းသာစွာ ထွက်သွား သကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက်ထဲကိုယ်ရောစိတ်ပါအထဲဝင်သွား၍ သိမြင် ပြီး လောကမှ လွတ်မြောက်ချမ်းသာ မဂ်ဖိုလ်ရလေ၏။

(၆) နိရာမိသဒုက္ခဝေဒနာဆိုသည်မှာ.... တရားနှင့်စပ်၍ ဖြစ်သော ဝမ်းနည်းမှု၊ လောကီကာမဂုဏ်နှင့် မစပ် လော ကုတ္တရာတရားနှင့်စပ်၍ ဖြစ်ပေါ်သော ဝမ်းနည်းမှု၊ စိတ် ပျက်မှု၊ စိတ်ဆင်းရဲ အလိုမပြည့်မှုများကို ဆိုလို၏။ တရား အားထုတ်ဆဲ ယောဂီအား သမာဓိဝိပဿနာဉာဏ် မတိုး တက်သောအခါ၌ ဝမ်းနည်းမှုဖြစ်တတ်၏။ မဂ်ဖိုလ် ထင်တဲ့ ရက်အတွင်း မရမှုမျိုး ဖြစ်တတ်၏။ ၎င်းကို နေက္ခမ္မသိတ ဒေါမနဿဟူ၍ ခေါ်သေး၏။ တရားနာရန်၊ တရားအား ထုတ်ရန်၊ ရှင်ရဟန်းပြုရန် အခွင့် မရသေးသောအခါဖြစ် သော ဝမ်းနည်းခြင်းကို ဆိုလို၏။ ဒီ-နိရာမိသဒုက္ခကို သုံး သပ်ဆင်ခြင်လျှင် မဂ်ဖိုလ်ရရန် အကြောင်း ဖြစ်သေး၏။ အသျှင်မဟာသီဝဝတ္ထုကို တင်ပြထား၏။

သီဟိုဠ်ကျွန်း၌အလွန်ထင်ရှားတဲ့အသျှင်မဟာသီဝမထေရ် ကြီးသည် စာပေပိဋကသုံးပုံ အာဂုဏ်ဆောင်ပြီးသင်ကြား ပို့ချနေ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားလည်း သင်ကြားညွှန်ပြ၍ နည်း ပေးရာ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းယူ အားထုတ်သော တပည့်သုံး သောင်းသည် ရဟန္တာများဖြစ်ကြကုန်၏။ တပည့်ရဟန္တာ (ဓမ္မဒိန္န)တပါးသည် လာပုစ္ဆာမေး၍သတိပေးသဖြင့်မဟာ သီဝမထေရ်ကြီးသည် တရားအားထုတ်ရန် တိတ်တဆိတ် ကျောင်းတိုက်မှ ထွက်ခွါလာလေ၏။ ရှားငယ်အနီး တခု

သောတောင်ချိုင့်၌ တရားအားထုတ်နေ၏။ ငါလို စာပေ ကျမ်းဂန်တတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီတရားအားထုတ်လိုက်လျှင် နှစ်ရက် သုံးရက်အတွင်း ရဟန္တာဖြစ်ရမယ်ဟု ထင်ထား၏။ တပည့်တွေလဲ တယောက်မှမပြောခဲ့ချေ။ အားထုတ်ရာသုံးရက်ကြာသော်လည်း တရားမရ။ တဝါဆိုအားထုတ်သော်လည်း မရချေ။

ဪ- ငါ့သီတင်းသုံးဖော်တွေကတော့ ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ ပဝါရဏာ ပြုကြလိမ့်မယ်၊ ငါ့မှာတော့ ဘာမဂ်မှမရသေးပါကလားလို့ စဉ်းစားမိသောအခါ မျက်ရည်တွေကျလာလေ၏။ ဒါကြောင့်လဲ လျောင်းအိပ်ခြင်းကို မပြု၊ စကြိုသွားလိုက်၊ ရပ်လိုက်၊ ထိုင်လိုက်၊ ဒီဣရိယာပုထ် သုံးမျိုးနှင့် အပြင်းအထန်အားထုတ်ကြိုးစားပြန်၏။ သို့သော်လည်း အနှစ် (၂၉) နှစ်ပတ်လုံး ဘာမဂ်မှမရ၍ မျက်ရည်သာကျခဲ့ရလေ၏။ ပဝါရဏာပြုတိုင်း မျက်ရည်ကျရာ အနှစ် သုံးဆယ်မြောက်ရောက်သောအခါ ဪ-ငါ့မှာ သုံးရက်လောက်နဲ့ ရဟန္တာဖြစ်မယ်လို့ အထင်ကြီးနဲ့လာလိုက်တာ၊ ဘယ်မတုန်း အခုအနှစ်သုံးဆယ်ကြာလို့တောင် ဘာမှမဖြစ်သေးပါဘဲကလား။ တန်တော့-ငါဟာ အခုဘဝမှာ မဂ်ဖိုလ်ရမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဟုတ်ဟန်မတူပါဘူး။ ငါ့မှာ ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ ပဝါရဏာပြုရမှာ မဟုတ်တော့ဘူးထင်ပါရဲ့လို့ စဉ်းစားမိသောအခါ အလွန်ဝမ်းနည်းပြီး မျက်ရည်တွေ စီးကျလာလေ၏။

ထိုအခါ အနီးအပါးက ဝိသံကြားရသဖြင့် “ဟဲ့-ဒီမှာ လာပြီး ဝိနေတာကဘယ်သူလဲ” ဟု မထေရ်ကြီးကမေးလိုက်၏။ “တပည့်တော်မ-ဒီနားမှာရှိနေတဲ့ နတ်သမီးပါဘုရား။

အသျှင်ဘုရားကြီး ငိုနေတာကို တွေ့မြင်ရတော့၊ ငိုတာနဲ့လဲ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်တယ်ထင်လို့ မဂ်ဖိုလ်တခုနှစ်ခုရမလားလို့ ငိုကြည့်မိပါတယ်ဘုရား” ဟု နတ်သမီးက လျှောက်ထား၏။ ဒီတော့မှ မထေရ်ကြီးလည်း သတိရ၍ ဝမ်းနည်းမှုကို ပယ်ဖျောက်ပြီး မိမိသီလကို ဆင်ခြင်စစ်ဆေး ကြည့်လေ၏။ ရဟန်းဖြစ်ခါစမှ ယခုအချိန်တိုင်အောင် အပြစ်ကင်းရှင်းသန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်ကို တွေ့ရသဖြင့် အားရဝမ်းသာပီတိသောမနဿအလွန်အမင်းဖြစ်လာ၏။ ဒီပီတိတရားသဘောကို ဝိပဿနာရှုကြည့် သတိပညာနှင့် သိမြင်လာရာ ဉာဏ်စဉ်တက်၍ အစဉ်အတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ရ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုက်လေသတည်း။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်ကအသျှင်သောဏမထေရ်သည်လည်း ရဟန်းမဝတ်ရ၍ မိဖုတွေကို သပိတ်မှောက်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရ၏။ ရဟန်းဖြစ်၍ တရားအားထုတ်ရာ ခြေဘဝါး၌ အမွှေးပေါက်အောင် နူးညံ့သောကြောင့် သွေးချင်းချင်း နီနေတော့၏။ ဇွဲမလျော့ချေ။ တတောင်ဆစ်ဖြင့် တွားသွား၍ အားထုတ်ပြန်၏။ မရသောအခါ ဒူးထောက်၍အားထုတ်သော်လည်း မဂ်ဖိုလ်မရ။ သွေးတွေ အိုင်ထွန်းနေ၏။ လှုံ့လဝီရိယနေရာမှာ သူမတူအောင် ကြိုးစားအားထုတ်သော်လည်း မရသဖြင့် လူထွက်ပြီး ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ပြုလုပ်နေမည် ကြံရွယ်လာ၏။ မြတ်စွာဘုရား သိမြင်၍ ကြွလာပြီး မလျော့မတင်း စောင်းကြိုးတင်းသကဲ့သို့ အားထုတ်ရန် နည်းပြညွှန်ကြား၍ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့လေ၏။ ဝီရိယအရာ၌ တေဒဂ်ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရလေသည်။ ယောဂီတို့-အား

မလျော့ကြနဲ့၊ အနှစ်သုံးဆယ်တောင် အားထုတ်ရသည်ကို သတိပြု၍ ဘယ်နှစ်နှစ်ကြာကြာ အားထုတ်၍ မဂ်ဖိုလ် အရ အမိ ယူနိုင်ကြရမည်သာတည်း။

အညတရထေရီတပါးအကြောင်း တင်ပြလိုက်ပါ၏....

မိထွေးတော်ဂေါတမိ၏ နှုထိန်းဖြစ်သော အမျိုးသမီး တဦးသည် မိထွေးတော်ဂေါတမိနှင့်အတူ ဘိက္ခုနီမပြုလုပ် ခဲ့၍ (၂၅) နှစ်ပတ်လုံး ကာမရာဂ၏ နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် စိတ်တည်ငြိမ်ခွင့်မရသဖြင့် ဝိကြေးကာ ဓမ္မဒိန္နာထေရီထံ တွင် တရားနာရမှ တရားအားထုတ်၍ မကြာခင်ရဟန္တာမ ဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏ ပဋိပတ်ကိုဆင်ခြင်လျက် ဥဒါန်း ကျူးသောဂါထာများမှာ....

ငါသည် ရဟန်းဖြစ်သည်မှစ၍ နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်တို့ပတ် လုံး လက်ဖျစ်တတွက်လောက်ကာလမျှလည်း စိတ်၏ ငြိမ် သက်တည်ကြည်မှုကို မရခဲ့စဘူး။

ငါသည် စိတ်၏ငြိမ်သက်ခြင်းကိုမရဘဲ ကာမရာဂတည်း ဟူသော မိုးရေဖြင့် စိုစွတ်သည်ဖြစ်၍ လက်မောင်းနှစ်ဖက် တို့ကို မြှောက်ချီကာ ဝိကြေးလျက်သာ ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်ခဲ့ပါ၏။

အကြင်(ဓမ္မဒိန္နာ)ဘိက္ခုနီမသည် ငါယုံကြည်အပ်သော စကားရှိ၏။ ထိုဓမ္မဒိန္နာဘိက္ခုနီမကို ထိုငါသည် ဆည်းကပ် ပြီ။ထိုဓမ္မဒိန္နာသည် ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့ကို(ပြုလျက်) ငါ့အား တရားဟောခဲ့ပြီ။

ထိုဓမ္မဒိန္နာဘိက္ခုနီမ၏ တရားကို ကြားနာရ၍ ငါသည် သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အရပ်သို့ ကပ်ရောက်နေ

ထိုင်ခဲ့ပြီ၊ ငါသည် ရှေး၌ နေဘူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို သိခဲ့ပြီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို သုတ်သင်အပ်ပြီ။

ငါသည် သူတပါးတို့၏ စိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိသော စေတောပရိယ ညဏ်ကို၎င်း၊ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ကို ၎င်း သုတ်သင်အပ်ပြီ။ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ်ကိုလည်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ။ အာသဝေါတရားတို့၏ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီ။ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးတို့ကို မျက်မှောက် ပြုအပ်ပြီ။ မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူသော အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်ပြီးပြီ။

ထို့ပြင် သီဟာထေရီ ဝတ္ထုကိုကြည့်ဦးလော့။

သီဟစစ်သူကြီး၏တူမ သီဟာသည် ဦးရီးတော် စစ်သူကြီးအား ဘုရားရှင် တရားဟောသည်ကို နာရ၍ မိဖုတ်ထံ ခွင့်တောင်း ရဟန်းပြုကာ ဝိပဿနာကို အားထုတ်သော်လည်း စိတ်ကိုမနိုင်သဖြင့် ခုနစ်နှစ်ပတ်လုံး စိတ်သက်သာခွင့်မရသောကြောင့် ကြီးဆွဲချသေတော့မည်ဟု သစ်ကိုင်းတွင် ကြီးချည်၍ လည်ပင်းကို အစွပ်တွင် ဝိပဿနာညဏ် ဖြစ်ပွား တရားသက်ဝင်၍ ပဋိသန္တိဒါ လေးပါးနှင့်တကွ ရဟန္တာမ ဖြစ်လေ၏။ ကြီးကွင်းလည်း လည်ပင်းမှ ကျွတ်သွားလေ၏။ ထိုအခါ ဥဒါန်းကျူးသောဂါထာများမှာ-

(ငါသည်) မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့် ကာမဂုဏ်တို့၌ တပ်မက်မှု (ဆန္ဒရာဂ) နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ငါ၏ စိတ်သည် ငါ့အလိုသို့ မလိုက်သောကြောင့် ရှေးအခါက ပျံလွင့်ခဲ့ပါ၏။

ငါသည် (ကာမရာဂစသော) ကိလေသာတို့ နှိပ်စက် သည်ဖြစ်၍ တင့်တယ်၏ဟူသော အမှတ် သုဘသညာသို့ အစဉ်လိုက်ကာ ကာမရာဂနှင့် ယှဉ်သော စိတ်၏အလိုသို့ အစဉ်လိုက်လျက် စိတ်၏ငြိမ်သက် တည်ကြည်မှုကို မရနိုင် တော့ပါ။

ငါသည် ကြံ့လို့၍ ဖြေ့တော့သော အဆင်းရှိလျက် အဆင်းမလှသည် ဖြစ်၍ ခုနစ်နှစ်ပတ်လုံး လှည့်လည်နေ ထိုင်ခဲ့ရ၏။ ငါသည် အလွန်ဆင်းရဲသည်ဖြစ်၍ နေ့၌ ၎င်း ည၌ ၎င်း ရဟန်းချမ်းသာကို မရစဘူးပေ။

ထိုသို့ရဟန်းချမ်းသာမရခြင်းကြောင့် ကြိုးကိုယူပြီးလျှင် တဖန်လူထွက်ခြင်းထက် ဤတောအုပ်အတွင်း၌ ကြိုးဆွဲချ၍ သေရခြင်းကပင် ငါ့အား မြတ်သေး၏ဟု (နှလုံးသွင်းကာ) တောတွင်းသို့ ဝင်ခဲ့ပြီ။

ငါသည် ဒိုင်မြဲသော ကြိုးကွင်းကို ပြုလုပ်၍ သစ်ကိုင်း၌ ဖွဲ့ချည်ပြီးလျှင် လည်ပင်း၌ ကြိုးကွင်းကို ထည့်သွင်းလိုက် ပါ၏။ ထိုသို့ကြိုးကွင်းထည့်သွင်းသည့် အခြားမဲ့၌ မဂ်အစဉ် ဖြင့် ငါ၏စိတ်သည် ကိလေသာ အားလုံးတို့မှ လွတ်မြောက် ခဲ့ပြီ။

ဤ ထေရာ ထေရီ ဂါထာများကို ဖတ်ရှု သဘောကျ၍ ကြိုးစားမာန်တင်း အားထုတ် နိုင်ပါစေ သတည်း။ ရှေး အရိယာရဟန္တာများ ခြေရာနင်းလိုက်ကြပါကုန်လော့။

(၇) ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားလျှင် ဥပေက္ခာဝေဒနာ ခံစားသည်ဟု သိရမည်။

မဆင်းရဲမချမ်းသာ၊ မဆိုးမကောင်း ခံစားမှုဆိုတဲ့ အဒုက္ခ
မသုခဝေဒနာ ဟူ၍လည်း ခေါ်သေး၏။ သုခဝေဒနာလို
ချမ်းသာ ဝမ်းမြောက်ပြီး ထူးထူးခြားခြား ကောင်းသည်
လည်း မဟုတ်၊ ဒုက္ခဝေဒနာလို ဆင်းရဲစိတ်ပျက် အနေဆိုး
အခံခက်လောက်အောင်လည်း မဟုတ်၊ အလယ် အလတ်
သဘာဝအတိုင်းဖြစ်နေသော ခံစားမှုကို ဥပေက္ခာဝေဒနာ
ခေါ်၏။ သိမ်မွေ့အားကြီးသဖြင့် သာမန်လူတွေက ဝေဒနာ
လို့တောင်မှ မထင်ကြတော့ချေ။ လျစ်လျူရှုနေတတ်ကြ၏။
အရိယာသူတော်ကောင်းများကား ဤဥပေက္ခာဝေဒနာကို
သေသေချာချာ သိမြင်ပြီး ဖောက်ပြန်ဖြစ်ပျက်နေ၍ မမြဲ
သည့်တရားဟု ရှုနေကြကုန်၏။ စက်တိုင်မှ လွတ်လာသော
သူကဲ့သို့ ခန္ဓာဝန်ထုပ်ကြီးက ဘယ်တော့ လွတ်မြောက်ပါ
မလဲဟု အချိန်စောင့်နေရပေ၏။ ပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာ
အမြင်ချင်း ဤနေရာ၌ အလွန်ကွာခြားလှပေ၏။ ဆန့်ကျင်
ဘက် မြင်ကြကုန်၏။

သုခဝေဒနာ.....ချမ်းသာမှုဖြစ်လာသော် ကောင်းလိုက်
တာ၊ ဇိမ်ကျလိုက်တာဟု ပြီးရှင်ရီမော၍ ပါးစပ်ကပင်ထုတ်
ဖော်ပြောကြလေသည်၊ အလွန်ထင်ရှား သိသာ၏။ ဒုက္ခ
ဝေဒနာ-ဆင်းရဲဝမ်းနည်းမှုဖြစ်လာသော် အမယ်လေးလုပ်
ကြပါအုံး ကယ်ကြပါအုံး အော်ဟစ် ညည်းညူ ဝိုယို ပြော
တတ်ကြကုန်သဖြင့် အလွန်ထင်ရှား သိသာ၏။ ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာကား ဤကဲ့သို့ မထင်ရှားချေ။ အသိခက်ကြောင်း
စာပေကျမ်းဂန်၌ “မိဂပဒဝလဉ္ဇန နည်း” နှင့် သိနိုင်၏
ဆိုကြကုန်၏။ ဤဥပမာ၌ သမင်ခြေရာခံသော မုဆိုးသည်

ကျောက်ဖျာအထိ တက်လာသော ခြေရာကို တဖက်၌ တွေ့
မြင်ရပြီး အခြားတဖက်၌ ထွက်သွားသော ခြေရာကို တွေ့
မြင်သောကြောင့် အလယ်ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သမင်ခြေရာ
မထင် မမြင်သော်လည်း သမင်သည် ကျောက်ဖျာပေါ်
ဖြတ်သွားသည်ဟုသိလေ၏။

အဲဒီဥပမာကဲ့သို့ ယောဂီသည် သုခဝေဒနာကို ထင်
ရှား၍ သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ယှဉ်၍ ရှုရ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို
လည်း ထင်ရှားသဖြင့် သတိသမ္ပဇဉ်ဉာဏ်ယှဉ်၍ ရှုရ၏။
ဤကဲ့သို့ ဝေဒနာလိုက်နေရာမှ သုခဝေဒနာ ပျောက်သွား၏။
ဒုက္ခ ဝေဒနာလည်း ပျောက်သွား၍ ကောင်းသည်လည်း
မဟုတ် ဆိုးသည်လည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကိုသာ ရှုရ
လေ၏။ ဤကား ဥပေက္ခာဝေဒနာ လိုက်နေခြင်း ဖြစ်၏။
ယောဂီသည် အကြမ်းစားဝေဒနာများဖြစ်ပေါ်သောအခါ
ဒုက္ခကို တွေ့ရ၏။ ထိုဒုက္ခဝေဒနာတွေ ချုပ်ငြိမ်းသောအခါ
ချမ်းသာသုခ ခံစားရ၏။ ဝေဒနာအနုစား ရှုနေရတတ်၏။
ဝေဒနာ အနုဆုံးဖြစ်သော် ဥပေက္ခာဝေဒနာ လိုက်ရလေ
သည်။ ဝေဒနာသညာမှ ဝေဒနာပညာဖြစ်ခါ ဒုက္ခ၊ သုခ၊
ဥပေက္ခာဝေဒနာသုံးခုစလုံး သိမြင်ရှုပွား၍ ဝိပဿနာဉာဏ်
များ ရရှိလေသည်။ သမင်ခြေရာခံ၍ လိုက်သော မုဆိုး၏
သိပုံမျိုးအတိုင်း ဤသိမ်မွေ့သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ လိုက်ရ
လေ၏။ ယောဂီအချို့ကား ဒုက္ခနှင့် သုခဝေဒနာသာ လိုက်
တတ်ကြကုန်၏။ ဤဥပေက္ခာ ဝေဒနာ မလိုက်တတ်ကြကုန်၊
ပျင်းစရာကြီး ဘာဝေဒနာမှ မရှိပါဟု ဆိုတတ်ကြကုန်၏။
မကောင်းမဆိုး ရိုးရိုးသဘာဝအတိုင်း ဖြစ်နေသည့်ဝေဒနာ

ကို သေသေချာချာ သမထဝိပဿနာ ဉာဏ်ရင့်ကျက်မှသာ ဝေဒနာလိုက်တတ်၏။ ဝေဒနာရှုတတ်၏။ အထူး သတိပြု ကြပါကုန်။

မြင်ရာ၊ ကြားရာ၊ စားရာ၊ နံရာ၊ တွေ့ထိရာ၊ ဓမ္မာရုံသိ ရာ ဒွါရခြောက်ပေါက်စလုံး၌ ရိုးရိုးသဘာဝ ဖြစ်ပေါ်နေ သော ဝေဒနာအနုဆုံး အစားကို သတိကြီးစွာထား၍ ပညာဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းရှုရ၏။ ဤတွင် ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြစ် ပေါ်သော ဝေဒနာကား အကြမ်းစားဖြစ်၍ အခြားဒွါရ ငါးပေါက်မှာ အနုစားဝေဒနာများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အာနာ ပါနဿတိ အားထုတ်သူ ယောဂီများသည် အထူးသဖြင့် စွန်းလွန်းနည်း ခပ်ပြင်းပြင်း အားထုတ်သူများသည် ဒုက္ခ ဝေဒနာအခံရဆုံး ဖြစ်ကြ၏။ တရားတထိုင်လုံး အခံရခက် ဆိုးဝါးကြောင်းသာသိ၏။ ကြိုးစားသည်းခံ ထုတ်သူများ မှာ သုခဝေဒနာသိမြင်၏။ ပြီး၏။ ရှင်၏။ သို့သော် ဤမျှ လောက်ဖြင့် ရပ်မထားရချေ။ ဆက်လက် အားထုတ်ရ၏။ ထိုအခါ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို တထိုင်တွင် သိမြင်လာပြီး နောက် တရားထိုင်ရာက ထပြန်လာ ဂူထဝင်လဲလျောင်းမှေး ၍ ဝေဒနာလိုက်တတ်မှ ဣရိယာပုထ်အားလုံး ဘယ်နေရာမှ မလပ် ဝေဒနာရှုနေတတ်လာ၏။ ထိုအခါ လုပ်သမျှ ဝေ ဒနာချည်း ဖြစ်နေ၏။ ဒီလောကမှ လွတ်မြောက်လိုလာ တော့၏။ မသိကြ၍သာ ကောင်းနေကြသည်။ သုခ, ဒုက္ခ ခံစားနေကြ၏။ ခံစားစရာမရှိ၊ ခံစားသူမရှိ၊ တရားသဘော ချည်းသာဖြစ်၏။ ပျက်၏။ တရားသဘောပေါ် သဘောကျ နေ၏။ တရားသဘော သက်သက်မျှသာ ရှိ၏။ ဖြစ်၏။

သင်္ခါရတရားတွေ ဖောက်ပြန်နေ မမြဲသောကြောင့် ဘေး
အန္တရာယ်ဒုက္ခတရားဟု သိမြင်ရ၏။ ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်
တတ်သောသဘော၊ ကိလေသာသင်္ခါရဒုက္ခတို့မှ ဆိတ်သုဉ်း
သည့်သဘော၊ အကြောင်းတရားတို့ မပြုပြင် အပ်သော
သဘော၊ သေခြင်းကင်းသည့် သဘောကိုဆိုက်၍ မျက်
မှောက်ပြုရလေ၏။ ဤကား စာအားဖြင့် နိရောဓသစ္စာ
ဆိုက်သည်ဆို၏။ အချက်လေးပါးမှာ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ဝိဝေ
ကဋ္ဌော၊ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အမတဋ္ဌော-ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဝိဠနဋ္ဌော-နှိပ်စက်ခြင်းသဘော။ သင်္ခတဋ္ဌော-အကြောင်း
တရားတို့ ပြုပြင်အပ်သောသဘော။ သန္တာပနဋ္ဌော-ပူပန်
စေခြင်း သဘော၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော-မမြဲ ဖောက်ပြန်တတ်
သော သဘောများဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်တရားကို
ရောက်အောင် ထိုးထွင်းသိမြင်၏။ ထိုကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ
သိသည်နှင့် တပြိုင်နက် သမုဒယသစ္စာပယ်လိုက်၏။ အာယု
ဟနဋ္ဌော-ဒုက္ခဝတ္ထု ဒုက္ခမှုတို့ကိုသာ အမြဲ စုဆောင်းတတ်
သောသဘော။ နိဒါနဋ္ဌော-ဒုက္ခလက်စ မပြတ်ရအောင်
ဆောင်နှင်းတတ်သော သဘော။ သံယောဂဋ္ဌော-ဒုက္ခစက်
မှ မထွက်ရအောင် အမြဲနှောင်ဖွဲ့တတ်သောသဘော။ ပလိ
ဗောဓဋ္ဌော-ဒုက္ခဝဋ်မှ မလွတ်ရအောင် နှောင့်ယှက်တတ်
သောသဘော။ ဝါ၊ မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သည့် သဘော
တို့သည် သမုဒယသစ္စာမည်၏။ ဤသမုဒယသစ္စာပယ်သတ်
ပြီးမှ မဂ်ဖိုလ်ရ၏။ သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာတရား
ကျင့်သုံးရမည် ဖြစ်၏။ ပွားများ အားထုတ်ရမည်၊ အမှန်

သိမြင်၏။ နိယျာနဋ္ဌော-ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း သဘော။ ဟေတုဋ္ဌော-ဒုက္ခငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သဘော။ ဒဿနဋ္ဌော-သစ္စာ လေးပါးကို မြင်တတ်သော သဘော။ အဓိပတေယျဋ္ဌော-သစ္စာလေးပါးကို မြင်ခြင်း ကိစ္စ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အကြီးအမှူး အရေးပါသော သဘောဖြစ်၏။ အရေးပါ အကြီးအမှူးဖြစ်၍ ကြီးစားအား ထုတ်ကြရမည်သာတည်း။

(ဂ) သာမိသဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို ခံစားလျှင် သိပြီး ပယ်ရမည့် တရားဖြစ်၏။ အမှန်ကတော့ သာမိသဒုက္ခ၊ သုခအားလုံး ပယ်ပစ်ရမည့်တရားဖြစ်၏။ ဘာကြောင့်လဲ ? လောကီရေးရာဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်သောကြောင့်ပင် တည်း။ နိရာမိသ ဝေဒနာများကို ကျော်လွန်အောင် အား ထုတ်ရမည်ဟု မှတ်ပါလေ။ တရားနှင့်စပ်၍ ဖြစ်သော ကြောင့် သတိပြု ပညာနှင့်ယှဉ်အားထုတ်လျှင် မဂ်ရရန် အထောက်အပံ့ ဖြစ်လေသည်ဟု မှတ်သားရ၏။ စီးပွား ရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ သမီး သားရေး၊ ဇနီး မယားအရေး၊ နိုင်ငံရေး စသည်ဖြင့် လောကရေးရာတွေကို လျစ်လျူရှုနေ ခြင်းဖြစ်၏။ ဤဥပေက္ခာ သာမိသတွေဖြစ်၏။ ဒီကိစ္စ ဒီဝတ္ထု တွေကို မြင်ရ၊ ကြားရ၊ တွေ့ရ၊ သိရသည့်အခါ ဝမ်းမြောက် မှုမရှိ၊ ဝမ်းနည်းမှုလည်းမရှိ။ ဘာသိဘာသာ နေတတ်၏။ လျစ်လျူရှုနေ၏။ သို့သော် နိစ္စ၊ ~~နိစ္စ~~ အတ္တတွေနှင့် ထင် မြင်သိနေသဖြင့် ပညာမပါသော လျစ်လျူရှုမှု ဖြစ်နေ၏။ ထိုကြောင့် 'အညဏုပေက္ခာ'ဟု စာပေ ကျမ်းဂန်၌ ဆို၏။ ဂေဟသိတ ဥပေက္ခာလည်း မည်၏။ ဤကဲ့သို့ အသိဉာဏ်

မပါသော လျစ်လျူရှုမှုဖြင့် မဂ်မရနိုင်သောကြောင့် သတိပြု သတိထား၍ ပညာဖြင့် ပယ်ရှားပစ်ရမည်။

(၉) နိရာမိသဥပေက္ခာဆိုသည်မှာ တရားအားထုတ်၍ ရင့်ကျက်မှုဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တရားအားထုတ်၍မရနိုင် မျက် ရည်ကျသော မဟာသီဝမထေရ်ကြီးဖြစ်တဲ့ နိရာမိသဒုက္ခ ဝေဒနာကိုသတိရပြီး မိမိသီလဆင်ခြင်ရာ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် သဖြင့်ဝမ်းမြောက်ဝီတိသောမနဿတွေ ဖြစ်လာသောအခါ နိရာမိသသုခဝေဒနာ ခံစားရ၏။ ထိုခံစားမှုမှတစ်ဖန် လွန် မြောက်အောင် တရားဆက်အားထုတ်ရ၏။ ထိုတွင် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာငါးပါး၏ ပရမတ်တရား သိမြင်လာ၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာတရား မြင်သိရာ ဖြစ်ပျက်တရားကို ပစ္စုပ္ပန်တဲ့တဲ့ သိမြင်သောကြောင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရောက်၍ ဥပတ္တိလေသာဆယ်ပါး ကျော်လွန်ပြီး ဉာဏ်စဉ်အရှိန်နှင့် တက်နေရာ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်လျက် အလယ်အလတ် လျစ်လျူရှုနေမှု ခံစားမှု ဖြစ်ပေါ်၏။ ၎င်းကို “နိရာမိသ ဥပေက္ခာ၊ နိရာမိသအဒုက္ခ မသုခ” ခေါ်၏။ နေက္ခမ္မသိတ ဥပေက္ခာလည်းခေါ်၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရင့်ကျက်ရာမှစ၍ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်အထိ ရောက်၏။ ဤအခါ၌ ဝမ်းသာမှု လည်း မရှိ၊ ဝမ်းနည်းမှုလည်းမရှိ။ သတိပညာလည်း ပါရှိ ၏။ လျစ်လျူရှုမှုလည်း ဖြစ်သေး၏။ ဤနေရာခေါင်းဆိုက် မနေရချေ။ ရပ်တန့်နေလျှင် ဆုကြီးပန်ဖြစ်လို၏။ ဆုတောင်း နေတတ်၏။ ရှေ့မတက် မဂ်မရတော့ချေ။ အပါယ်မကျမှန်း သိ၍လည်း ကျေနပ်ပြီး လောကီခံစားနေကြတတ်ကုန်၏။ စုဠသောတာပန်ကားဖြစ်၏။ နောက်တဘဝသာ အာမခံ၏။

ထိုကြောင့်အရေးကြီးသည်မှာ ဤနေရာရောက်လျှင် မဂ်ဖိုလ် အရောက်အပေါက် ဆက်လက်ကျော်လွန်အောင် ကြိုးစား အားထုတ်ကြရ၏။ ဤနိရာမိသဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစား နေရသောအခါ နူးနူးညံ့ညံ့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ သတိလည်း ကောင်း ပညာလည်းပါ လျစ်လျူလည်း ရှုမြင်သိနေသည် မှာ ခန္ဓာကိုယ်တခုလုံးမှ ဝေဒနာတွေ ချုပ်ငြိမ်းလာပြီး ဟဒယဝတ္ထု၌ စုဝေးသကဲ့သို့ အသိဖြစ်လာ၏။ ဟဒယဝတ္ထု ပျောက်၍ ခံစားသက်သက်ကလေး သိမ်မွေ့စွာဖြစ်ပျက်နေ ရာမှ ချုပ်ငြိမ်း၍ သန္တိသုခနိဗ္ဗာန်မြင်ပြီး သေခြင်းကင်းရာ ဆိုက်၏။ ဤကား မဂ်ပယ်သတ်၍ ပြတ်သွားပုံတည်း။ သေ မလောက် ဝေဒနာတွေခံစားခဲ့ရာ တကယ်သေမှာကြောက် ကြ နှံ့ကြ နောက်တွန့်ကြသေး၏။ တဖန်အားသစ်သွင်း၍ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပညာပါ၍ အောင်မြင်ရ လေသည်။ ထိုသေခြင်းကင်းရာ၊ မသေရာတွေ၍ စိတ်ချမ်း သာကြည်လင်ရှင်ပြ သောမနဿဖြစ်၏။ တရားအားထုတ်၍ မသေ၊ မကြောက်၊ ရဲရင့်၍ တရားနဲ့သာလျှင် ဖက်သေ တော့မည် ဆုံးဖြတ်လာ၏။ ဆက်လည်း တရားသာ ဂရုဓမ္မ ထား အားထုတ်၏။ ရှု၏။ ဆင်ခြင်၏။ ဘုရားမျက်နှာသာ ထောက်၏။ လောကအတွင်း၌ကား မဆန့်ကျင်ရုံသာနေ ထိုင်လေသည်။ ဤကဲ့သို့ သိမြင် ပေါက်မြောက်အောင် ဒီ ဝေဒနာကိုးမျိုးလုံး သိမြင်ကျော်လွန်အောင် အားထုတ်၍ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားကို တဆင့်ပြီးတဆင့် မြင့်သထက်မြင့် အောင် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။ အဆုံးပန်းတိုင် အရဟတ္တ ဖိုလ်ဆိုက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုနိုင်ကြပါစေသော်။

သံယုတ်....ယတောစ ဘိက္ခု အာတာပိ၊
 သမ္ပဇညံ န ရိဉ္စတိ။
 တတော သော ဝေဒနာ သဗ္ဗာ၊
 ပရိဇာနာတိ ပဏ္ဍိတော။
 သော ဝေဒနာ ပရိညာယ၊
 ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ အနာသဝေ။
 ကာယဿ ဘေဒါ ဓမ္မဋ္ဌော၊
 သင်္ချံ နော ပေတိ ဝေဒဂူတိ။(ပဟာနသုတ်)

သက္ကပဉ္စနှင့် ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း

ဤတွင် ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်ပတ်သက်၍ သက္ကပဉ္စသုတ် ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့နှင့် ကြည့်ရှုလေ့လာရမည်။ ထို့ပြင် ဒီဃနိကာယ်မဟာဝါပါဠိတော်၌ မဟာသတိပဋ္ဌာန် သုတ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်တွင် သတိပဋ္ဌာန်သုတ်၊ စူဠတဏှာသင်္ခယ သုတ်၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်၊ မဟာ ဝေဒလ္လသုတ်၊ ရဋ္ဌပါလသုတ်၊ မာဂဏ္ဍိယသုတ်၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂ သုတ်၊ အာနေဉ္စသပ္ပါယသုတ်၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာသံယုတ် တို့၌ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဟောပြော၍ နောက်၌ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို ဝေဒနာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ပြန်လည်သုတ်နစ်၍ ပြတော် မူပြီ။ ထို့အတူ သက္ကပဉ္စသုတ်ဟောတော်မူ၏။ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း သည်ကား ဤသက္ကပဉ္စသုတ်၌ ဝေဒနာတရား၏ အာရုံမျှ လောက်သာလျှင် ချုံးအပ်၏။ ထိုကြောင့် ပါဠိတော်၌ မပါရှိချေ။ (ဤကား အဋ္ဌကထာရှင်းပြချက်ဖြစ်၏။)

သတ္တပဋ္ဌသုတ်၌ အချုပ်အားဖြင့် သိကြားမင်းက ပြဿနာဆယ့်လေးချက် မေးမြန်းလျှောက်ထား၍ မြတ်စွာဘုရား သခင် ဖြေရှင်း ဟောပြောသောကြောင့် သိကြားမင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်ရလေသည်။ ဤတရားသည် သောတာပန် ဖြစ်ရန် ကျင့်သူများအတွက် အားဆေးတခွက် ဖြစ်ပါပေ၏။

တဆယ် လေးရပ်သော ပြဿနာများမှာ.... ၁-ဣဿာမစ္ဆရိယ၊ ၂-ပိယာပိယ၊ ၃-ဆန္ဒ၊ ၄-ဝိတက်၊ ၅-ပပဉ္စတရား၊ ၆-သောမနဿ ဝေဒနာ၊ ၇-ဒေါမနဿ ဝေဒနာ၊ ၈-ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ၉-ကာယသမာစာရ၊ ၁၀-ဝစီသမာစာရ၊ ၁၁-ပရိယေသန၊ ၁၂-ဣန္ဒြိယသံဝရ၊ ၁၃-အနေကဓာတု၊ ၁၄-အစ္စန္ဒနိဋ္ဌပြဿနာများဖြစ်၏။ (အဋ္ဌကထာ၌ ပြ၏။)

(၁) လူနတ်စသော များစွာသော သတ္တဝါတို့သည် ရန်မကင်းဘဲ အပြစ်မကင်းဘဲ အချင်းချင်း ငြင်းခုံခိုက်ရန် ဖြစ်၍ နေကြခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း....? ဟု သိကြားမင်းက မေးမြန်းသောအခါ-

လောက၌ နေကြကုန်သော လူနတ်များစွာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် မိမိတို့တောင်းဆိုသည့် ဆုအတိုင်း မပြည့်စုံမှု၍ အချင်းချင်းခိုက်ရန် ငြင်းခုံဖြစ်ပွား၍ နေကြသည်ကား ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ သံယောဇဉ် တရား နှစ်ပါး ရှိ၍နေခြင်းကြောင့်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဖြေတော်မူ၏။

ဣဿာတရားသည် သူတပါးတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို ရှုတ်ချခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ မစ္ဆရိယတရားသည် မိမိ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို

သူတပါးနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ သည်းမခံနိုင်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ အကျယ်ဖွင့်ပြရာ၌-

ဣဿာသည် သူတပါးပြည့်စုံမှုကို ငြူစုခြင်းလက္ခဏာ၊ ထိုသူတပါး ပြည့်စုံမှု၌ မမွေ့လျော်ခြင်းကိစ္စ ရသ၊ သူတပါး ပြည့်စုံခြင်းကို မကြည့်လိုခြင်း တည်းဟူသော ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ သူတပါးပြည့်စုံခြင်း တည်းဟူသော ပဒဋ္ဌာန်ဟု ဆိုအပ် သော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော တရားဖြစ်သည်။

နှမြောတွန့်တိုသည်၏ အဖြစ်သည် မစ္ဆရိယ မည်၏။ မစ္ဆရိယသည် မိမိရရှိပြီးသော ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ ရရှိလတ္တံ့ဖြစ် သော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို လျှို့ဝှက် ဖုံးကွယ်ထားတတ်သော လက္ခဏာ၊ ထိုမိမိရရှိပြီးသော ရရှိလတ္တံ့ဖြစ်သော ပစ္စည်း ဥစ္စာ လာဘ်လာဘတို့၌ သူတပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်ကို သည်းမခံနိုင်သောကိစ္စ ရသ၊ မိမိရရှိပြီး၊ ရရှိလတ္တံ့ ဖြစ် သော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို သူတပါး မသိရအောင် လျှို့ဝှက် ထိန်ကွယ်၍ ထားခြင်း တွန့်တိုခြင်း ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ မိမိ၏ ပြည့်စုံ ခြင်းလျှင် ပဒဋ္ဌာန်ရှိသည်။

မစ္ဆရိယ ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ၁-အာဝါသ၊ ၂-ကုလ၊ ၃-လာဘ၊ ၄-ဝဏ္ဏ၊ ၅-ဓမ္မ မစ္ဆရိယတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

မိမိအဆောက်အဦ အာဝါသကို သူတပါးတို့နှင့် ဆက် ဆံသည်ကို မနာလို မရှုစိမ့် နှမြော တွန့်တို၍ နေသော မစ္ဆရိယဖြင့် ဘီလူးသော်၎င်း၊ ပြိတ္တာသော်၎င်း ဖြစ်၍ ထို ကျောင်း ထိုအဆောက်အဦ၌ ရှိသော မြက်အမှိုက်တံမြက်

ချေးတို့ကို ခေါင်းပေါ်သို့ တင်၍ လှည့်လည်၍ နေရတတ်သည်။

(ဤတွင် သီလဝန္တရဟန်းတို့ကို ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ စိတ်ထားဖြင့် ပြစ်မှားမိသောကြောင့် ကျင်ကြီးတွင်း၌ မစင်စားသောက် နေရသော ကျောင်း ဒါယကာနှင့် ၎င်းအောက်၌ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စားသောက်နေရသော ကျောင်းနေရဟန်း ဝတ္ထုသက်သေရှိ၏။) ပေတဝတ္ထု။

မိမိအမျိုး ဒါယကာ ဒါယိကာမ ဆွေမျိုးစသည်တို့က တပါးသော ရဟန်းတို့အား ပေးလှူခြင်း စသည်တို့ကို တွေ့မြင်ရသောအခါ ငါ့အား ကြည်ညို၍ နေသော အမျိုး ဒါယကာတို့သည် ပျက်စီးခဲ့လေပြီတကားဟု ကြံစည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား နှလုံးပူပန်မှုကြောင့် သွေးအန်ထွက်တတ်၏။ ရောဂါစွဲ၍ သေဆုံးတတ်၏။

(ဘုရားရှင် လက်ထက်ကလည်း နိဂဏ္ဍနာဠပုတ္တသည် သူ၏ ဒါယကာ ဥပါလိသုကြွယ်အား ဝါဒတင်စေရန် ဘုရားထံ လွှတ်ခဲ့၏။ ဥပါလိသည် ဘုရားဖြေဆိုထော်မှုသောကြောင့် ကြည်ညိုတရားရ၍ သောတာပန် ဖြစ်လေသည်။ ထိုကြောင့် နိဂဏ္ဍနာဠပုတ္တသည် ကုလမစ္ဆရိယဖြစ်၍ သွေးအန်ပြီး နောက်မကြာမှီ သေဆုံးခဲ့လေသည်။)

သွေးသော်လည်း အန်တတ်သည်၊ ဝမ်းလျှောခြင်းလည်း ဖြစ်ဘတ်သည်၊ သို့မဟုတ်လျှင် အူတို့သည် အပိုင်းပိုင်းပြတ်၍ လည်း ထွက်တတ်ကုန်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြထား၏။

လာဘ်လာဘ မစ္ဆရိယဖြင့် သံဃာ၏၎င်း၊ ရိုဏ်း၏၎င်း ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သောပစ္စည်းလေးပါး လာဘ်လာဘတို့ကို ဝန်

တိုနှမြော၍ ကိုယ်ပိုင်သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့် ဘီလူးသော်
၎င်း၊ ပြိတ္တာသော်၎င်း၊ ကြီးသော စပါးကြီးမြွေသော်၎င်း
သေသည့်အခြားမဲ့၌ ဖြစ်တတ်လေသည်။ (ဗိမ္ဗိသာရ မင်း
ကြီး၏ ဆွေမျိုးတော်စပ်သော ပြိတ္တာများ ဝတ္ထုဖြင့် သိသာ
၏။ ပေတဝတ္ထု၊ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ။)

ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယ ၌ သရီရ-ဂုဏဟုဆိုအပ်သော ကိုယ်အဆင်း
လှခြင်းနှင့် ထင်ရှားကျော်ဇောသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို
ဝန်တိုနှမြောခြင်းဖြစ်ပုံမှာ မိမိ၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုသာ ဖွင့်ဆို
ပြောကြားတတ်၏။ သူတပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုကား မပြော
ဆိုချေ။ မပြောသည့်အပြင် ထိုထိုအပြစ်များကိုသာ ပြောဆို
တတ်သောကြောင့် အဆင်းမလှ ဖြစ်တတ်၏။

ဓမ္မမစ္ဆရိယ ဆိုသည်မှာ ပရိယတ္တိစာပေ ကျမ်းဂန် တတ်
မြောက်နေသောကြောင့် ဝန်တိုနှမြောသည်မှာ မိမိတတ်
ကျွမ်းသော ပရိယတ် စာပေ ကျမ်းဂန် ကိုလည်း တစုံ
တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား တစုံတခုသော ပရိယတ်ဉာဏ်
ပေါက်အောင် နားလည်တက်မြောက်အောင် သင်ကြား
ပို့ချမပေးသောသူသည် ဆွံ့အ နေတတ်၏။

တနည်းအားဖြင့် ဖြစ်ရာဘုံဌာနကိုလည်း အဋ္ဌကထာက
ဖွင့်ပြလေသည်။ ကျောင်းစသည်တို့၌ ဝန်တိုမှမြောသော
ကြောင့် သံပူငရဲအိုး၌ ကျက်ခံရတတ်၏။ ဒါယကာ အမျိုး
တို့၌ ဝန်တိုနှမြောသဖြင့် လာဘ်လာဘံ နည်းပါးတတ်၏။
ပစ္စည်းလေးပါးလာဘ်လာဘကို ဝန်တိုနှမြောခြင်းကြောင့်
ဘင်ပုတ်ငရဲ၊ မစင်ငရဲ၌ ဖြစ်ရတတ်၏။ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို
ဝန်တိုနှမြောခြင်းကြောင့် ထိုထိုဘဝ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏

ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် မထင်ပေါ်ချေ။ စာပေပရိယတ်၌ ဝန်တို နှမြောသောကြောင့် ပြာပူငရဲ၌ ဖြစ်ရတတ်၏။

အဋ္ဌသာလိနီ (၄၀၅-၇)၌ အကျယ်ဖွင့်ပြထားသည်မှာ ၁။ အာဝါသမစ္ဆရိယဆိုရာ၌ အာရမ်အတွင်း၌၎င်း၊ ပရိဂုဏ်၌၎င်း၊ ကျောင်းတိုက်၌၎င်း၊ ကျောင်း၌၎င်း၊ ညဉ့်အဘို့ နေရာအရပ်၌၎င်း၊ နေ့သန့်ရာ အရပ်၌၎င်း နေကုန်သော သူတို့သည် ချမ်းသာစွာ နေကြရကုန်၏။ ပစ္စည်းလေးပါး ရလွယ်ကုန်၏။ ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံသော သီလရှိသော ရဟန်း တပါးသည် ထိုအရိပ်အာဝါသသို့ လာရောက်နေထိုင်ခြင်း ကို အလိုမရှိ။ အကယ်၍ လာသော်လည်း လျင်မြန်စွာသွား စေသတည်း-ကြံစည်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် အာဝါသမစ္ဆရိယ မည်၏။ သို့ရာတွင် ငြင်းခုံခိုက်ရန် ပြုတတ်သော ရဟန်းဆိုး တို့၏ လာရောက်နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိသော ရဟန်းအား အာဝါသမစ္ဆရိယ မဖြစ်ချေ။ မဖြစ်ဟု မှတ်သားရာ၏။

အလုပ်အကျွေး ဖြစ်သော အမျိုး၊ ဆွေးမျိုးဉာတိ ဖြစ် သော ဒါယကာတို့၌ တခြားသောရဟန်း ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ၍ ဣဒါန်းခြင်း စသည်တို့ကို အလိုမရှိ ဝန်တိုခြင်း သည် ကုလမစ္ဆရိယမည်၏။ သို့သော် ထိုယုတ်မာသော ရဟန်းဆိုးတို့နှင့်ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းကို အလိုမရှိသော ရဟန်းအား ကုလမစ္ဆရိယ မဖြစ်ချေ။ ထိုစကားမှန်၏။ ထို ယုတ်မာသော ရဟန်းဆိုးသည် ထိုထိုအမျိုးတို့၏ အကြည် ညိုပျက်ခြင်းကို ပြုကျင့်တတ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် အ ကြည် ညို မ ပျက် အောင် စွမ်း နိုင် သော ရ ဟန်း အား

ဒါယကာတို့နှင့် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းခြင်းကို ဝန်တိုသော သူသည် ကုလမစ္ဆရိယ ဖြစ်၏ဟု မှတ်သားရာ၏။

ပစ္စည်းလေးပါး လာဘ်လာဘတို့ကို တခြားသော သီလ ဝန္တရဟန်းရလျှင် မရပါစေသတည်းဟု ကြံစည် ဖြစ်ပေါ် သောသူသည် လာဘမစ္ဆရိယဖြစ်၏။ သို့သော် အကြင် ရဟန်းသည် သဒ္ဓါ၍ လှူဒါန်းသောပစ္စည်းတို့ကို ဖျက်ဆီး တတ်၏။ မသုံးဆောင်ချေ။ မကောင်းသဖြင့် သုံးဆောင် ခြင်း စသည်တို့အားဖြင့် ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ပုတ်သိုးသည့် အဖြစ်သို့ ရောက်သော်လည်း မပေးကမ်း မစွန့်ကျဲတတ်ချေ။ ထိုရဟန်းဆိုးကိုမြင်၍ တပါးသောရဟန်းသည် ဤလာဘ် လာဘကို မရသည်ဖြစ်သော်လည်း တခြားသော သီလဝန္တ ရဟန်းသည် အကယ်၍ ရငြားအံ့ သုံးဆောင်ခြင်းသို့ရောက် ရာ၏ဟု ကြံစည်သောသူအား လာဘမစ္ဆရိယ မဖြစ်ချေ။ မှတ်သားရာ၏။

သူတပါးသည် ကြည်ညိုဘွယ် ရုပ်အဆင်းအင်္ဂါနှင့် ပြည့် စုံပါပေ၏ဟု ပြောဆို ချီးမွမ်းသော် မပြောစေလိုသောသူ သည် သရီရဝဏ္ဏမစ္ဆရိယဖြစ်၏။

သီလဖြင့်၎င်း၊ ဝုတင်အကျင့်ဖြင့်၎င်း၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကို ရကြောင်း သမထဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကျင့်သုံးခြင်း ဖြင့်၎င်း၊ ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ စောင့်ထိန်းသဖြင့်၎င်း ဂုဏ် ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းမပြောဆိုစေလို ဝန်တိုခြင်းသည် ဂုဏ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယဖြစ်၏။

ဤဓမ္မမစ္ဆရိယ၌ ပရိယတ္တိဓမ္မနှင့် ပဋိဝေဓဓမ္မ နှစ်မျိုးရှိ ၏။ ဤတွင် အရိယာ သာဝကတို့သည် ထိုးထွင်းသိအပ်

သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော တရားကို ဝန်မတိုကြကုန်။ မိမိ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို နတ် နှင့်တကွ လူ့ လောကအား မဂ်ဖိုလ်ရခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ ဤ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို သူတပါးတို့သည် မသိစေကုန် သဘည်းဟူ၍ အလိုမရှိကြကုန်။ သို့ရာတွင် ပါဠိဓမ္မ၌သာ လျှင် (ဝါ) ပရိယတ္တိဓမ္မ၌သာလျှင် ဓမ္မမစ္ဆရိယဖြစ်၏။ ထို ဓမ္မမစ္ဆရိယနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် လျှိုဝှက်အပ်သော ခက်ခဲနက်နဲသော ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကျမ်းဂန်အစဉ်ကို သိ၏။ ထိုပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကျမ်းဂန်အစဉ်ကို သူတပါး တို့အား မသိစေလိုခြင်း ဝန်တိုခြင်းသဘောသည် ဓမ္မမစ္ဆရိယမည်၏။ (စာပေ ပရိယတ်တတ်ကျမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များ သတိသံဝေဂရဖွယ် ဖြစ်၏။)

သို့သော် အကြင်သူသည် ပုဂ္ဂိုလ်ကို စူးစမ်း ဆင်ခြင်၍ ဓမ္မကို ချီးမြှောက်သဖြင့်၎င်း၊ ဓမ္မကိုစူးစမ်းဆင်ခြင်၍ ပုဂ္ဂိုလ် ကို ချီးမြှောက်သဖြင့်၎င်း မပေး၊ ဤကဲ့သို့ စူးစမ်း၍ မပေး သောသူသည် ဓမ္မမစ္ဆရိယ မဖြစ်ချေ။ ထိုနှစ်မျိုးသောပုဂ္ဂိုလ် တို့တွင် အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် လျှပ်ပေင်္ဂီ လော်လည်၏။ ရံခါ ရဟန်းဖြစ်လိုက်၊ ရံခါ ပုဏ္ဏားဖြစ်လိုက်၊ တခါတရံ နိဂဏ္ဌဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့သော သူယုတ်မာကို အစဉ်အဆက် လာသော ပါဠိတော်တွင် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ကုသိုလ် စသော တရားထူးကိုဖျက်၍ နှောက်ယှက်လတ္တံ့ ဟု ကြံစည် ၍ သင်မပေးချေ။ ဤသည်ကား ပုဂ္ဂိုလ်ကို စူးစမ်း၍ ဓမ္မကို ချီးမြှောက်သဖြင့် မပေးသောသူမည်၏။ ဓမ္မမစ္ဆရိယမဖြစ်။

ထိုမှတစ်ပါး ဤတရားသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့၏။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကယ်၍ သင်ကြားသည်ဖြစ်အံ့ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၍ မိမိကိုယ်ကို ထင်စွာပြု၍ ပျက်စီးလတ္တံ့ဟု ကြံစည်၍ မပေးသောသူသည် ဓမ္မကို စူးစမ်း၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချီးမြှောက်သော အားဖြင့် မပေးသူမည်၏။ ဓမ္မမစ္ဆရိယ မဖြစ်။

(အထူးကို ဆိုဦးအံ့... အကြင်သူသည် ဤတရားကို အကယ်၍ သင်ကြားအံ့၊ ငါတို့၏အယူကို ဖျက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ကြံစည်၍ မပေးသော သူသည် ဓမ္မမစ္ဆရိယဖြစ်၏။ မှတ်သားရာ၏။)

ဤတွင် ရဟန်းကိုသာ ဖော်ပြပြောဆိုဒုသင်္ဂလည်း လူတို့ သည်လည်း ဤအချက်များ သိအပ်၏။ အထူးသဖြင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသူများအား မှတ်ကျောက်သဖွယ် စစ်ဆေးရန် ဖြစ်ပါပေ၏။ သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့သော် ဤမစ္ဆရိယငါးပါး ပယ်သတ်ပြီးသား ဖြစ်ပေ၏။ (ဤကား-အကျယ်ပြခြင်း တည်း။)

သတ္တပဉ္စသုတ် ပြန်ဆက်ရေးပါအံ့။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယဟူသော သံယောဇဉ်နှစ်ပါးကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်သာ ပယ်နိုင်၏။ အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ထိုဣဿာ၊ မစ္ဆရိယနှစ်ပါးကို သောတာပတ္တိ မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေး၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး နတ်နှင့် လူတို့သည် ရန်မရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကို တောင့်တ၍ နေကြကုန်သော်လည်း ရန်အစရှိသည်တို့မှ မလွတ်မြောက်ကြကုန်။

(၂) သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဖြေကို ကြားနာရ၍ ယုံမှားသံသယပျောက် ဝမ်းမြောက်စွာခံယူပြီး လျှင် နောက်ထပ် ပြဿနာသစ်ကို မေးလေ၏။

မြတ်စွာဘုရား....ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယနှစ်ပါးသည် အခြေခံ ဖြစ်ရာ၊ တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရာ၊ အမွန်အစ ဖြစ်ရာ၊ ဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း ?။ အဘယ်တရား ရှိသော် ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယဖြစ်ပါသနည်း ?။ အဘယ်တရား မရှိသော် ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ မဖြစ်ပါသနည်း ?....ဟု မေး လျှောက်ပြန်၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း....ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယသည် (ဝိယာဝိယ) ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းဟူသော အခြေခံဖြစ်ရာ၊ တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပွားရာ၊ အမွန်အစဖြစ်ရာ အကြောင်းရှိ၏။ ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်းရှိသော် ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ ဖြစ်၏။ ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်းမရှိသော် ဣဿာမစ္ဆရိယမဖြစ်ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကား....မစ္ဆရိယ တရားသည် ချစ်ခင် နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရလျှင် ဖြစ်ခြင်း ကြောင်း ရင်းနှီးခြင်းရှိ၏။

ဣဿာတရားသည် မုန်းအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရလျှင် အကြောင်းရင်းနှီးခြင်းရှိ၏။ တနည်းအားဖြင့်လည်း နှစ်ပါး ကုန်သော ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယတို့သည် နှစ်ပါးကုန်သော ချစ်အပ် မုန်းအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့လျှင်အကြောင်း ရင်းရှိ၏။

အကျယ်ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့....ရဟန်းဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အတူနေ
 သော တပည့် (သဒ္ဓိဝိဟာရိက) အစရှိသည်တို့အား ချစ်ခင်
 နှစ်သက်ကြကုန်၏။ မြတ်နိုးကြကုန်၏။ ငါ့တပည့်ဟု စွဲဆိုပြော
 ကြကုန်၏။ အိမ်နေသူလူဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သား၊ သမီး၊ ဇနီး
 အစရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း ဆင်မြင်း(ယခုခေတ်
 အလ်ဆေးရှင်းခွေး) အစရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း
 ချစ်ခင်နှစ်သက်ကြကုန်၏။ မြတ်နိုးကြကုန်၏။ ငါ့ဟာ-ငါ့ဟာ
 ဟုစွဲဆိုပြောကြကုန်၏။ အခိုက်အတန့်မျှလည်းထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
 သော မိမိချစ်ခင်အပ်သော တပည့် သားသမီး၊ ဇနီး၊ ဆင်၊
 မြင်း၊ ခွေး စသည်တို့ကို မမြင်ရ မတွေ့ရသည် ရှိသော်
 သည်းခံခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ချေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိမှတပါး
 အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သောသဘောရှိသည့်
 ချစ်ခင်နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါရရှိသည်ကို မြင်၍ ငြ။စု
 တတ်၏။ ဤသူဖြင့် ငါတို့အား တစုံတခုသော အမှုကိစ္စ
 ခိုင်းစရာရှိ၏။ တခဏမျှ ထိုသူကို ပေးကြပါဟု ထိုဥစ္စာရှင်
 အား တပါးသောသူတို့က တောင်းရမ်းခဲ့သည်ရှိသော် ပေး
 ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်။ ဤသူသည်ပင်ပန်းလိမ့်မည်၊ ပျင်း
 ရိမူလည်း ပျင်းရိလိမ့်မည်-ဤသို့ အစရှိသည်တို့ကို ပြောဆို
 ၍ ဝန်တိုနှမြောခြင်း ပြုတတ်ကုန်၏။

ရဟန်း၏သပိတ်သင်္ကန်း ပရိက္ခရာဖြစ်ပေါ်လာသည်ရှိ
 သော် ထိုဖြစ်ပေါ်လာသော သပိတ်သင်္ကန်းပရိက္ခရာသည်
 ချစ်ခင် နှစ်သက်အပ်သည်၊ နှလုံးကို ပွားစေတတ်သည်ဖြစ်
 ပါ၏။ အိမ်နေသူ လူသတ္တဝါ၏ အဆင်းတန်းဆာ အစရှိ
 သော အဆောက်အဦ (မော်တော်ကား) သည် ချစ်ခင်နှစ်

သက်အပ်ပါ၏။ နှလုံးကို ပွားစေတတ်၏။ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုကဲ့သို့သဘောရှိသော နှစ်သက် အပ်သော ပစ္စည်း ဖြစ်ပေါ်သည်ကို တွေ့မြင်ရသည်ဖြစ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဤသို့သဘောရှိသော သတ္တဝါသင်္ခါရသည် မဖြစ်ပေါ်ဘဲရှိခဲ့မှုကား “ဪ-ကောင်းလေစွတကား” ဟု ဤသို့ ငြူစုခြင်းကိုပြုတတ်ပါ၏။ တောင်းရမ်း ပြန်ပါသော် လည်း “ငါတို့သည် သော်လည်း ဤသတ္တဝါ သင်္ခါရကို မြတ်နိုးကြကုန်သည်ဖြစ်၍ မသုံးဆောင်ကြပါကုန်၊ ပေးခြင်း ငှါမတတ်နိုင်” ဤသို့ ဝန်တိုခြင်းကို ပြုတတ်၏။ ဤသို့ နှစ် ပါးစုံသော ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယသည်လည်း ချစ်ခင်အပ်သော သင်္ခါရလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိသည်ဟု ဆိုလို၏။

ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားရှိသော မချစ်နှစ်သက်အပ် ကုန်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့ကို ရသည်ဖြစ်၍ အဘယ်မည် သောသူတို့အား ထိုသတ္တဝါသင်္ခါရတို့၌ စိတ်နှစ်သက်ခြင်း မဖြစ်ကြကုန်သော်လည်း ကိလေသာတရားတို့၏ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတတ်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် “ငါ့မှ တစ်ပါး ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသို့သဘောရှိသော သတ္တဝါ သင်္ခါရကိုရရှိနိုင်အံ့နည်း” ဤသို့ငြူစုခြင်းကိုလည်း ပြုတတ် ပါ၏။ တောင်းရမ်းအပ်သည်ရှိသော် အခိုက်အတန့်မျှကို သော်လည်း မပေး၊ နှမြောဝန်တိုခြင်းကို ပြုတတ်ပါ၏။ ဤသို့ နှစ်ပါးစုံသော ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ တရားသည်လည်း မချစ်ခင် မနှစ်သက် အပ်သော သတ္တဝါ သင်္ခါရလျှင် အကြောင်းရင်း နိဒါန်းရှိသည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်ပြ လေသည်။

(၃) သိကြားမင်းသည် ရှေးနည်းတူ ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်း
ဘာကြောင့်ဖြစ်ရသနည်း? ဟု မေးမြန်း လျှောက်ထားလေ
သည်။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း ရှေးနည်းအတိုင်း ချစ်ခြင်းမုန်း
ခြင်းသည် တဏှာဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်လာရကြောင်းဖြေတော်
မူ၏။

အဋ္ဌကထာဆရာက အကျယ်ဖွင့်ပြသည်မှာ ဆန္ဒငါးမျိုး
ရှိ၏။ ၁-ပရိယေသန-ရှာဗ္ဗိးလိုသောဆန္ဒ၊ ၂-ပဋိလာဘ-
ရရှိလိုသောဆန္ဒ၊ ၃-ပရိဘောဂ-သုံးဆောင်လိုသောဆန္ဒ၊
၄-သန္နိဓိ-သိုဗ္ဗိးသိမ်းဆည်းလိုသောဆန္ဒ၊ ၅-ဝိဿဇ္ဇန-ဝေ
ဘန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းလိုသောဆန္ဒတို့ဖြစ်ကြ၏။

၁။ ဤလောက၌ အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရောင့်ရဲခြင်း
မရှိသည်ဖြစ်၍ လိုချင်သောတဏှာဆန္ဒဖြစ်ခါ ရူပါရုံကို၎င်း၊
သဒ္ဓါရုံကို၎င်း၊ ဝန္ဓာရုံကို၎င်း၊ ရသာရုံကို၎င်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ
ကို၎င်း၊ ဥစ္စာကို၎င်း ရှာဗ္ဗိး၏။ [ဤကား ရှာဗ္ဗိးလိုသော
ပရိယေသနဆန္ဒဖြစ်၏။]

၂။ ဤလောက၌ အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရောင့်ရဲတင်း
တိမ်မှု မရှိသည်ဖြစ်၍ လိုချင်သောတဏှာဆန္ဒ ရှိသည်ဖြစ်၍
ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဝန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဥစ္စာကိုရရှိ
၏။ [ဤကား လိုချင်ရရှိသော ပဋိလာဘဆန္ဒဖြစ်၏။]

၃။ ဤလောက၌ အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရောင့်ရဲတင်း
တိမ်မှုမရှိသည်ဖြစ်၍ လိုချင်သော တဏှာဆန္ဒဖြင့် ကာမ
ဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို သုံးဆောင်ခံစား၏။ [ဤကား သုံးဆောင်
ခံစားလိုသော ပရိဘောဂဆန္ဒဖြစ်၏။]

၄။ ဤလောက၌ အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်းမှုမရှိသည်ဖြစ်၍ လိုချင်သော တဏှာဆန္ဒဖြင့် ဥစ္စာပစ္စည်းများကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်း ပြု၏။ ဘေးအန္တရာယ်တို့ဖြစ်လာသောအခါ ငါ၏အကျိုးဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဥစ္စာကို သိုမှီး သိမ်းဆည်းခြင်း ပြုသည်။ [ဤကား-ဥစ္စာကို သိုမှီး သိမ်းဆည်းလိုသော သဒ္ဓိမိဆန္ဒဖြစ်၏။]

၅။ ဤလောက၌ အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်းမှု မရှိသည်ဖြစ်၍ လိုချင်သော တဏှာဆန္ဒဖြင့် ဆင်စီး၊ မြင်းစီး၊ ရထားစီး ယောက်ျားတို့အား၎င်း၊ လေးသမားတို့အား၎င်း ဤသူတို့သည် ငါ့ကို စောင့်ရှောက်ကြကုန်လိမ့်မည်၊ လုံခြုံစေကြကုန်လိမ့်မည်၊ မြတ်နိုးကြကုန်လိမ့်မည်၊ ခြံရံကြကုန်လိမ့်မည်ဟု နှလုံးသွင်း၍ ဥစ္စာတို့ကို စွန့်လွှတ် ပေးကမ်းပါ၏။ [ဤကား စွန့်လွှတ် ပေးကမ်းလိုသော ဝိဿဇ္ဇန ဆန္ဒမည်၏။] ဤငါးပါးကုန်သော ဆန္ဒတရားတို့ကို ဤနေရာ၌ တဏှာဖြစ်ရုံမျှသာလျှင် ဆိုလို၏။

(၄) သိကြားမင်းက ဆန္ဒသည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ရပါသနည်း ? ဘုရားဟု မေးလေ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားက ဝိတက်ကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ဖြေလေသည်။

အဋ္ဌကထာဆရာဖွင့်ပြရာ၌ “လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော” ဟူ၍ မဟာနိဒါနသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝိနိစ္ဆယဝိတက္ကော-ဆုံးဖြတ်တတ်သော ကြံစည်မှု ဝိတက်သည် ဤအရာ၌ ဝိတက်မည်၏။ ထိုဝိနိစ္ဆယသည် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ဤဆုံးဖြတ်ခြင်း နှစ်မျိုးတို့တွင် တရား

ရှစ်ပါးသော တဏှာ၏ ကျင်လည်ကျက်စားရာ ဖြစ်သော အာရုံသည် တဏှာဝိနိစ္ဆယမည်၏။ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့သည် ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယမည်၏။

ဤကဲ့သို့ တဏှာဝိနိစ္ဆယ၏ အစွမ်းဖြင့် အလိုရှိအပ်, မရှိအပ်၊ ချစ်ခင်အပ်, မချစ်ခင်အပ်ကို ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်ပါချေ။ ထိုပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းသော်လည်း အချို့သော အလိုရှိအပ်, မရှိအပ်၊ ချစ်ခင်အပ်, မချစ်ခင်အပ်သော အာရုံသည် တခြားတပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့အား အလိုရှိ နှစ်သက်၏။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်အား အလိုမရှိ မနှစ်သက်ချေ။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား ပစ္စန္ဒရာဇ်မင်းနှင့် မဇ္ဈိမဒေသ၌ရှိသော မင်းတို့၏ တီကောင်, သမင်သားအစရှိသောအစာတို့ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ပစ္စန္ဒရာဇ်မင်းတို့သည် တီကောင်ကို အစာအာဟာရပြု၍ နှစ်သက်စွာ စားကြသော်လည်း မဇ္ဈိမဒေသမင်းတို့သည် သမင်သားကိုသာ နှစ်သက်ကြကုန်၏။ တီကောင်ကို မနှစ်သက်ကြချေ။ ဤကဲ့သို့ အားဖြင့် အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်အား နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်၍ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား မနှစ်သက်ဖြစ်လေသည်။

(ဥပမာ...တရပ်သည် ဝက်သား ကြိုက်နှစ်သက်သော်လည်း မူစလမန်သည် မကြိုက်မနှစ်သက်ချေ။ မူစလမန်အမဲသား နှစ်သက်သော်လည်း ဟိန္ဒူမနှစ်သက်ချေ။ တယောက်၏အစာသည် တယောက်၏ အဆိပ်ဖြစ်တတ်၏ ဟူသော အင်္ဂလိပ်စကားပုံအတိုင်း ဖြစ်ပေ၏။)

တဏှာဝိနိစ္ဆယဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သော ဝိနိစ္ဆယ ရှိကုန်သော ထိုထိုရအပ်သော ပစ္စည်း၌ ဤမျှလောက်သော အဘို့

အစုသည် ရူပါရုံခံစားရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဤမျှ
 လောက်သည် သဒ္ဓါရုံအတွက် ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤမျှလောက်
 သည် ဂန္ဓာရုံအတွက် ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤမျှလောက်သည် ရသာ
 ရုံအတွက် ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤမျှလောက်သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံအကျိုး
 ငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤမျှလောက်သည် ငါ၏အတွက်ဖြစ်လတ္တံ့။
 ဤမျှလောက်သည် သူတပါး အတွက် ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤမျှ
 လောက်ကို သိုမှီး သိမ်းဆည်းထားအံ့။ ဤမျှလောက်ကို
 သူတပါးအား ပေးအံ့။ ဤသို့ ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ ကြံစည်
 ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဝိတက္က ဝိနိစ္ဆယဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်
 သိကြားမင်း....ဆန္ဒသည် ဝိတက်လျှင်အကြောင်းရင်းရှိပေ၏
 ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။

(၅) ထိုမှတစ်ပါး သိကြားမင်းက ဝိတက်သည် အဘယ်
 တရားလျှင် အကြောင်းရင်းခံ ရှိပါသနည်း? ဟုမေးရာ
 မြတ်စွာဘုရားက ကြံစည် ဆုံးဖြတ်သော ဝိနိစ္ဆယဝိတက်
 သည် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော ပပဉ္စ တရားအစု
 နှင့် ယှဉ်သောသညာလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိပေ၏။

အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်ဆိုသည်မှာ....တဏှာ-သံသရာ ချွဲ
 တတ်သောတရား၊ မာန-သံသရာချွဲတတ်သောတရား၊ ဒိဋ္ဌိ-
 သံသရာချွဲတတ်သောတရားဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။

တရားရှစ်ပါးသော တဏှာ၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သော
 အာရုံသည် တဏှာပပဉ္စမည်၏။ ကိုးပါး အပြားရှိသော
 မာနသည် မာနပပဉ္စမည်၏။ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိ
 တို့သည် ဒိဋ္ဌိပပဉ္စမည်၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ဤအရာ၌
 တဏှာသံသရာ ချွဲတတ်သော တရားကို အလိုရှိအပ်၏။

အဘယ်သို့သော အနက်ကြောင့် သံသရာချွဲတတ်သော တရားမည်သနည်း ?။ မေ့လျော့ခြင်းအားဖြင့် မေ့လျော့ခြင်းအခြင်းအရာသို့ ရောက်စေ တတ်သော အနက်သဘောကြောင့် သံသရာချွဲတတ်သော တရားမည်၏။ ထိုနှင့်ယှဉ်သော သညာတရားသည် ပပဉ္စသညာမည်၏။ အဘို့အစုကို သင်္ခါဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ပပဉ္စတရားအစုတို့သည် သညာလျှင် အကြောင်းရင်းခံ ချီကုန်၏။

(၆) သိကြားမင်းက မြတ်စွာဘုရားအား အဘယ်ကဲ့သို့သော အကျင့်တရားတို့ကို ကျင့်သုံး၍ နေသော ရဟန်းသည် ထိုတဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော ပပဉ္စ တရားတို့နှင့် ယှဉ်သော သညာအစုအဝေး၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်နှင့် လျော်သော နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မည်ပါသနည်း ? ဟု ထပ်မံလျှောက်ထားလေ၏။ အဋ္ဌကထာဆရာက ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပပဉ္စ တရားအပေါင်းနှင့်ယှဉ်သော သညာအစုအဝေး၏ အကြင်ချုပ်ငြိမ်းရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၊ အကြင်အေးငြိမ်းရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်ရှိ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်အား လျှောက်ပတ်သည်လည်း ဖြစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းလည်း ဖြစ်သော ဝိပဿနာနှင့် မဂ်တရားကို မေးခြင်းဖြစ်၏။

(၆) မြတ်စွာဘုရားက မှီဝဲအပ်သော၊ မမှီဝဲအပ်သော၊ သောမနဿဝေဒနာကို နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

(၇) မှီဝဲအပ်သော၊ မမှီဝဲအပ်သောဒေါမနဿဝေဒနာကို နှစ်ပါး အပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

(ဂ) မှီဝဲအပ်သော, မမှီဝဲအပ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။ ဤသို့ဝေဒနာသုံးပါး ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။

အဋ္ဌကထာဆရာက ဖွင့်ပြသည်မှာ....မြတ်စွာဘုရားသည် မေးမြန်းအပ်သည်ကိုသာ ဟောကြား၏။ မမေးမြန်းအပ်သည်ကို မဟောကြားချေ။ အနုသန္ဓေဟု ဆိုအပ်သော စကားအဆက်အစပ်ရှိသည်ကိုသာလျှင် ဟောကြားတော်မူ၏။ စကားအဆက်အစပ် အနုသန္ဓေမရှိသည်ကို ဟောကြားတော်မမူ။

မှန်၏။ နတ်တို့အား ရုပ်တရားထက် နာမ်တရားသည် သာလွန်၍ ထင်ရှား၏။ ထိုနာမ်တရား၌လည်း ဝေဒနာတရားသည်သာလွန်၍ အထူးသဖြင့် ထင်ရှား၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ?။ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ နတ်တို့၏ ကရုဇကာယသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့လှပေ၏။ နတ်တို့၏ ကမ္မဇတေဇောသည် အားကောင်းလှပေ၏။ ကရုဇယာယနူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း, ကမ္မဇတေဇော၏ အားကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း တခုသော အစာအာဟာရစားခြင်းကိုလည်း လွန်၍(မပြု၍) နတ်တို့သည် မတည်နေနိုင်ကြချေ။ လောလောပူသော ကျောက်ဖျာထက်၌တင်ထားအပ်သော ထောပတ်ခဲကဲ့သို့ နတ်တို့သည် အစာအာဟာရအချိန်ကို လွန်က ကြေမှုပျက်စီး၍ စုတေစိတ်ကျကြကုန်၏။

ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းအား သုံးပါးသောဝေဒနာတို့ကို ဟောတော်မူ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားသည် ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားဟု နှစ်ပါး

အပြားရှိ၏။ ရုပ်ကို သိမ်းဆည်း၍ အားထုတ်ခြင်းသည် ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းမည်၏။ နာမ်ကို သိမ်းဆည်း၍ အားထုတ်ခြင်းသည် နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းမည်၏။

ထိုနှစ်ပါးသော ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရုပ်သည်ထင်ရှား၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အကျဉ်းနှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ အကျယ်နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း ဓာတ်လေးပါးဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို အကျယ်ချဲ့လျက် ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူ၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား နာမ်တရားသည် ထင်ရှား၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ဟောကြားတော်မူသောအခါ၌လည်း ထိုရုပ်နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ဝတ္ထု မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပြုပြီး၍ ဟောတော်မူ၏။ အထူးအားဖြင့် နတ်တို့အား နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ထင်ရှား၏။ ထိုကြောင့် နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဝေဒနာသုံးပါးတို့ကို ဟောတော်မူ၏။

နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ ၁-ဖဿ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ ၂-ဝေဒနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ ၃-စိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း သုံးပါး အပြားရှိ၏။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ? အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အကျဉ်းအားဖြင့်၎င်း၊ အကျယ်အားဖြင့်၎င်း ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းသည် ရှိသော် ထိုအာရုံ၌ စိတ်စေတသိက်တရားတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ကျရောက်၍လာသော ထိုအာရုံကို ဧွယ်ထိလျက်ဖြစ်သော ဖဿတရားသည် ထင်ရှားခြင်းဖြစ်၏။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်

အား ထိုအာရုံကိုခံစားလျက်ဖြစ်သော ဝေဒနာတရားသည် ထင်ရှားခြင်းဖြစ်၏။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုအာရုံကို သိမ်းဆည်း၍ ထိုအာရုံကိုသိလျက်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်တရား သည် ထင်ရှားခြင်းဖြစ်၏။

ထိုဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဝိညာဉ်ဟု ဆိုအပ်သော တရားသုံး ပါး တို့ထွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖဿသည်ထင်ရှားခြင်းဖြစ် ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း သက်သက်ဖဿတရားသည်သာ လျှင် ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ထိုဖဿနှင့်တကွ ထိုအာရုံကိုသာလျှင် ခံစားလျက် ဝေဒနာတရားသည်လည်းဖြစ်၏။ အမှတ်သညာ ပြု၍ သိတတ်သော သညာတရားလည်းဖြစ်၏။ တိုက်တွန်း နှိုးဆော်တတ်သော စေတနာတရားလည်းဖြစ်၏။ အာရုံကို သိတတ်သော ဝိညာဉ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်သော တရားအစု (ဖဿ ပဉ္စမက) တို့ကိုသိမ်း ဆည်းနိုင်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာတရားသည် ထင်ရှားခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေဒနာသက်သက်သာလျှင်ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ ထိုဝေဒနာနှင့်တကွ ထိုအာရုံကိုသာလျှင် တွေ့ထိ သော ဖဿတရားသည်လည်း ဖြစ်၏။ အမှတ်သညာပြု၍ သိတတ်သော သညာလည်းဖြစ်၏။ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တတ် သော စေတနာလည်းဖြစ်၏။ အာရုံကိုသိတတ်သောဝိညာဉ် သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော တရားအပေါင်းတို့ကိုသာလျှင် သိမ်းဆည်းနိုင်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိညာဉ်သည် ထင်ရှားခြင်းဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဝိညာဉ်သက်သက်သာလျှင် ဖြစ်သည်

မဟုတ်၊ ထိုဝိညာဉ်နှင့်တကွ ထိုအာရုံကိုသာလျှင် ထွေထိ
သောဖဿသည်လည်း ဖြစ်၏။ ခံစားတတ်သော ဝေဒနာ
သည်လည်းဖြစ်၏။ အမှတ်သညာပြု၍ သိတတ်သောသညာ
တရားသည်လည်း ဖြစ်၏။ တိုက်တွန်းနှိုး ဆော်တတ်သော
စေတနာသော်လည်းဖြစ်၏။ ဤသို့ဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်
ရှိသောတရားအစုတို့ကိုသာလျှင် သိမ်းဆည်း၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖဿလျှင် ငါးခုမြောက် ဖြစ်ကုန်သော
ဤတရားတို့သည် အဘယ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်ကြကုန်သနည်း?။
ဤသို့စူးစမ်းဆင်ခြင်လတ်သော် ဝတ္ထုကိုမှီ၍ ဖြစ်ကြကုန်၏။
ဤသို့ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ မှီရာ ဝတ္ထုမည်သည်ကား
ကရုဇကာယပင်တည်း။ အကြင် ကရုဇကာယကို ရှည်ရှယ်၍
ငါ၏ ဤဝိညာဉ် တရားသည်လည်း ဤမှီရာဝတ္ထု၌ မှီ၏။
ဤမှီရာဝတ္ထု၌ စပ်၍ နေ၏ဟု ဟောတော်မူ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အနက်အားဖြင့် မဟာဘုတ် လေးပါး
တို့ကို၎င်း၊ မှီရာဖြစ်သော ဥပါဒါ ရုပ်တို့ကို၎င်း အပြား
အားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဤနေရာ၌ ရုပ်တရားသည် မှီရာ
ဝတ္ထု၊ ဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော တရားတို့သည်
နာမ်တရား ဤကဲ့သို့ ရုပ်နာမ်တရား နှစ်ပါးတို့ကို ပိုင်းခြား
သိမြင်၏။

ထိုရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့တွင်လည်း ရုပ်သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ နာမ်
သည်ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးတို့တည်း ဟူ၍ ခန္ဓာငါးပါးမျှသာလျှင်

ဖြစ်၏။ မှန်၏။ ရုပ်နာမ်တရားနှစ်ပါးမှ လွတ်ကုန်သော ခန္ဓာငါးပါးမည်သည်မရှိ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့မှ လွတ်သော ရုပ်နာမ်တရား မည်သည်မရှိ။

ဤခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် အဘယ်လျှင် အကြောင်း ရှိကြပါကုန်သနည်း?။ ဤသို့စူးစမ်း ဆင်ခြင် သည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်း ရှိကြကုန်၏။ ဤသို့မြင်၏။ ထိုနောက် ပစ္စည်းတရားသည်၎င်း၊ အကြောင်း ခံ၍ အကျိုးတရားအနေနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပစ္စယုပ္ပန် တရားသည်၎င်း ရှိ၏။ အခြားတပါးသော သတ္တဝါသော် ၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း မရှိ။ သင်္ခါရတရားသက်သက်သော အစုအဝေးမျှသာလျှင်တည်း။ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ရုပ်နာမ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သုံးပါးသော လက္ခဏာရေး တင်၍ ဝိပဿနာအစဉ်အားဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အမြဲ မရှိ၊ ဆင်းရဲ၏၊ အတ္တမဟုတ်ဟု သုံးသပ်လျက်လှည့်လည်၏။ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယနေ့ ယခုပင် ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော မဂ်တရားကို လိုချင် တောင့်တသည် ဖြစ်၍ အားထုတ်၏။ ထိုသို့ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော မဂ်တရားကို ရအံ့သော သဘောရှိသည့် နေ့၌ ဥတု၏လျှောက်ပတ်ခြင်းကို၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ လျှောက် ပတ်ခြင်းကို၎င်း၊ အစာအာဟာရ ဘောဇဉ်၏ လျှောက် ပတ်ခြင်းကို၎င်း၊ လျှောက်ပတ်သော တရားနာရခြင်းကို၎င်း ရ၍ တထိုင် တည်း သော တင် ပလ္လင် ခွေ ဖြင့် သာ လျှင် ဝိပဿနာ တရား ကို အ ထွတ် အ ထိပ် သို့ ရောက် စေ ၍ အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်၏။ ဤသို့ သုံးပါးသော ဤကမ္မဋ္ဌာန်း

အားထုတ်သော ရဟန်းတို့အားလည်း အရဟတ္တဖိုလ်တိုင် အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။

ဤ သက္ကပဉ္စ သုတ်၌ကား မြတ်စွာဘုရားသည် နာမ် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောကြားတော်မူသည်ရှိသော် ဝေဒနာကို အဦးပြုသဖြင့် ဟောကြားတော်မူ၏။

မှန်၏။ ဖဿ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ ဝိညာဉ်၏အစွမ်း အားဖြင့်၎င်း ဟောကြားသည် ရှိသော် သိကြားမင်းအား ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ထင်ရှားမည်မဟုတ်၊ အမိုက်တိုက်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ဝေဒနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟောကြားရမူကား သိကြားမင်းအား ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား သည် ထင်ရှား၏။ ဝေဒနာတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ထင် ရှားသောကြောင့် ဖြစ်၏။ မှန်၏။ (သုခ ဒုက္ခ ဝေဒနာ) ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝေဒနာ တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

အကြင်အခါ၌ ချမ်းသာ ခံစားခြင်း (သုခ ဝေဒနာ) သည် ဖြစ်၏။ ခန္ဓာကိုယ် တကိုယ်လုံးကို ချောက်ချားစေ၍ နှိပ်နယ်လျက် ပြန့်နှံ့စေပြီး စီးဆင်းစေကာ အကြိမ်တရာ ချက်အပ်သော ထောပတ်ကို စားလိုက်ရဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ အကြိမ်တရာချက်အပ်သော ဆီကိုလူးနယ်လိုက်ရဘိသကဲ့သို့ ၎င်း၊ တထောင်သော^၇အိုးဖြင့် ပူလောင်၍ နေခြင်းကို ငြိမ်း စေဘိသကဲ့သို့၎င်း.... “ဪ-ချမ်းသာလေစွ၊ ဪ-ချမ်း သာလေစွ” ဟူ၍ စကားကို ကျူးရင့်မြွက်ဆိုလျက်သာလျှင် ဖြစ်လေတော့၏။

အကြင်အခါ၌ ဆင်းရဲသော ဝေဒနာတရား ခံစားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ၌ တကိုယ်လုံးကို ချောက်ချားစေ၍ နှိပ်နယ်လျက် ပြန့်နှံ့စေပြီး စီးဆင်းစေကာ လောလောဆယ်ပူသော သံတွေခဲကို မျိုသွင်းလိုက်ဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ မှန်မှန် ညက်ညက်ကြေသောကြေးနီရေ (ပူ) ဖြင့် သွန်းလောင်းလိုက်ဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ ချောက်သောမြက်ရှိသော တောစိုးသစ်ပင်ရှိသော တော၌ သစ်သားမီးရှူး မီးစည်းကို ပစ်ချလိုက်ဘိသကဲ့သို့၎င်း “ဪ-ဆင်းရဲလေစွ၊ ဪ-ဆင်းရဲလေစွ” ဟူ၍ အော်ဟစ်မြည်တမ်းလျက်သာလျှင် ဖြစ်လေတော့၏။ ဤသို့ (သုခ ဒုက္ခ ဝေဒနာ) ချမ်းသာဆင်းရဲ ခံစားရသော တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

(အ ဒု က္ခ မ သု ခ ဝေ ဒ နာ) ဒုက္ခ သုခ မ ဟုတ် သော ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတရားသည်ကား ပြုဘို့ရန်ခဲယဉ်းလှပေ၏။ အမိုက်တိုက်ဖြင့် လွှမ်းမိုး၍ ထားအပ်သကဲ့သို့တည်း။ (မောဟအမှောင်ဖုံး၍ မသိမမြင် ဉာဏ်မထင်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။) ထိုဥပေက္ခာ ဝေဒနာသည် သုခ ဒုက္ခဝေဒနာ နှစ်မျိုး ပျောက်ကင်းသောကြောင့် သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အလယ် အလတ် အခြင်းအရာဖြစ်သောချမ်းသာလည်း မဟုတ်၊ ဆင်းရဲလည်း မဟုတ်သော ဝေဒနာတရားဖြစ်ပေသတည်း။ သမင်ခြေရာ ခံလိုက်သော မုဆိုးကဲ့သို့ “မိဂပဒဝလဉ္ဇန နည်း” ကို အအထက်၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးပြီ။

မမှီဝဲအပ်သော သောမနဿ ဝေဒနာဆိုသည်မှာ ရှေ့တွင် ပြခဲ့သော သာမိသ သုခ ဝေဒနာပင် ဖြစ်၏။ မှီဝဲ

အပ်သော သောမနဿ ဝေဒနာသည်လည်း နိရာမိသသုခ ဝေဒနာပင်ဖြစ်၏။ ထို့အတူ မမှီဝဲအပ်သော ဒေါမနဿ ဝေဒနာသည် သာမိသဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်၏။ မှီဝဲအပ်သော ဒေါမနဿ ဝေဒနာသည်လည်း နိရာမိသ ဒုက္ခဝေဒနာပင် ဖြစ်တော့၏။ မမှီဝဲအပ်သော ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသည်လည်း သာမိသဥပေက္ခာဝေဒနာပင်ဖြစ်၏။ မှီဝဲအပ်သောဥပေက္ခာ ဝေဒနာသည်လည်း နိရာမိသ ဥပေက္ခာဝေဒနာပင် ဖြစ်ပေ တော့၏။ (မဟာသီဝမထေရ်အကြောင်းလည်း ရေးသား ဖော်ပြခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့် မပါသေးသော နိဂုံးကိုသာ ဖော် ပြအံ့။)

မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ အလို အဇ္ဈာသယသည် ယုတ် လျော့သည် ဟူ၍ မရှိ။ မြင့်မြတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း၊ များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား၎င်း တရားကို ဟောကြားတော်မူကြကုန်သည်ရှိသော် အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်သာလျှင် အထွဋ် တပ်တော်မူကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် သတ္တဝါတို့သည်ကား မိမိအားလျော်၍လျှောက် ပတ်သော မှီရာအကြောင်း၌ တည်ရှိကြကုန်သည် ဖြစ်၍ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သောတာပန်ဖြစ်ကြကုန်၏။ အချို့ သကဒါဂါမ်၊ အချို့ အနာဂါမ်၊ အချို့ ရဟန္တာဖြစ်ကြကုန် ၏။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် မင်းနှင့်တူ၏။ ဝေနေယျကြာ သတ္တဝါတို့သည်ကား မင်းသားကလေးနှင့် တူ၏။ မှန်၏။ ပွဲတော်တည်သော အခါကာလ၌ မိမိ၏ ပမာဏအားဖြင့် ထမင်းလုပ်ကို မြှောက်ယူ၍ မင်းကလေးအား ပေး၏။ ထို မင်းသားကလေးသည် ထိုထမင်းဆုပ်ကို မိမိ၏ ပါးစပ်

အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပမာဏဖြင့် ထမင်းလုပ်ကို စားလေ
 တိသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အရဟတ္တဖိုလ် အထွဋ်တပ်
 ဟောတော်မူ၏။ သတ္တဝါ တို့သည် မူကား မိမိ၏မှီရာ
 အကြောင်း ပမာဏအားဖြင့် ထိုဟောကြားသော ဒေသနာ
 တော်မှ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်မျှကိုသော်၎င်း၊ သကဒါဂါမိ၊
 အနာဂါမိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာလျှင် ယူနိုင်ကြကုန်၏။
 ဤနေရာ၌ သိကြားမင်းသည်မူကား သောတာပန် ဖြစ်သွား
 လေသည်။

ငါ့အား မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးပါး သုံးဌာနတို့၌
 (သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ) အားထုတ်
 ၍ ဖြစ်စေအပ်သော အကျိုးဖြစ်သည့် မဂ်ဖိုလ် တရားကိုသာ
 လျှင် ဟောကြားတော်မူပြီ။ ဤမဂ်တရားကို၎င်း၊ ဤ ဖိုလ်
 တရားကို၎င်း ငှက်၏ (ငှက်မ-ပခုက္ကူမူ၌ရှိ၏။) ကဲ့သို့ ခုန်ပျံ
 ထိုးသုတ်ယူခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ။ ထိုမဂ်ဖိုလ်တရား၏ ဖြစ်
 လာရာ ဖြစ်လာကြောင်းဖြစ်သော ရှေးဦးအဘို့ ဖြစ်သည့်
 အကျင့်ဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ထိုက်၏။ ယခုငါသည် အထက်မဂ်
 ဖြစ်သော ရဟန္တာအဖြစ်၏ ရှေးဦးအကျင့်တရားကို မေးဦး
 အံ့ဟု ကြံစည်၍ မေးမြန်းလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားအား ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလတရားကို
 ၎င်း၊ ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလတရားကို၎င်း၊ အစ္စန္တနိဋ္ဌတရားကို
 ၎င်း မေးမြန်း၏။

“မြတ်စွာဘုရား....အဘယ်သို့ကျင့်သောရဟန်းသည်ပါ
 တိမောက္ခသံဝရ သီလကို ကျင့်သည်မည်ပါသနည်း ?” ဟု
 သိကြားမင်းမေးရာ....

(၉) သိကြားမင်း....ကိုယ်အကျင့် ကာယ သမာစာရကို လည်း မှီဝဲအပ်သော ကိုယ်အကျင့်၊ မမှီဝဲအပ်သော ကိုယ် အကျင့်ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

(၁၀) နှုတ်အကျင့်....ဝစီသမာစာရကိုလည်း မှီဝဲအပ် သော နှုတ်အကျင့်၊ မမှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်ဟူ၍ နှစ် ပါး အပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

(၁၁) ရှာမှီးခြင်း ပရိယေသနကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းဟူ၍ နှစ်ပါးအပြား အားဖြင့် ငါဟော၏။

ဤကိုယ်အကျင့်ကို မှီဝဲသောငါ့အား အကုသိုလ် တရား တို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ် ကုန်၏ဟု အကြင် ကိုယ်အကျင့်ကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ကိုယ်အကျင့်ကို မမှီဝဲအပ်။

ဤကိုယ်အကျင့်ကိုမှီဝဲသော ငါ့အား ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ဟု အကြင် ကိုယ်အကျင့်ကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ကိုယ် အကျင့်ကို မှီဝဲအပ်၏။

ဤနှုတ်အကျင့်ကို မှီဝဲသောငါ့အား အကုသိုလ်တို့ တိုး ပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ဟု အကြင်နှုတ် အကျင့်ကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့သဘောရှိသော နှုတ်အကျင့်ကို မမှီဝဲအပ်။

ဤနှုတ်အကျင့်ကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏ဟု အကြင်

နှုတ်အကျင့်ကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့သဘောရှိသောနှုတ်အကျင့်ကို မှီဝဲအပ်၏။

ဤရှာမှီးခြင်းကို မှီဝဲသောငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ဟု အကြင်ရှာမှီးခြင်းကို သိငြားအံ့။ ဤသို့သဘောရှိသော ရှာမှီးခြင်းကို မမှီဝဲအပ်။

ဤရှာမှီးခြင်းကို မှီဝဲသောငါ့အား အကုသိုလ် တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏ဟု အကြင်ရှာမှီးခြင်းကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ရှာမှီးခြင်းကို မှီဝဲအပ်၏။

အဋ္ဌကထာဆရာဖွင့်ပြရာ၌ မြတ်သော အကြီးအကဲဖြစ်သော သီလကို စောင့်ရှောက်ရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးငှါ ကျင့်သည် ဖြစ်ပါသနည်း ?။

မှီဝဲအပ်သော ကိုယ်အကျင့်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို ပြရခြင်းအကျိုးငှါ ဘုရားဟောတော်မူ၏။ ဤသီလကထာကို ကုသလ ကမ္မပထ၊ အကုသလ ကမ္မပထတို့ကို စိစစ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် သော်၎င်း၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို စိစစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း ဟောတော်မူ၏။

မမှီဝဲအပ်သော ကိုယ်အကျင့်ကို ကမ္မပထ အစွမ်းအားဖြင့် ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရတို့ ဟော၏။ ပညတ်တော်မူသော သိက္ခာပုဒ်ကို စိစစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ကာယဒွါရ၌ ကျူးလွန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ဟော၏။

မှီဝဲအပ်သော ကိုယ်အကျင့်မှာ ပါဏာတိပါတ, အဒိန္နာဒါန, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ရန် ဟော၏။ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို မကျူးလွန်ရန်ဟော၏။

မမှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်မှာ အကုသလ ကမ္မပထ အစွမ်းအားဖြင့် မုသာဝါဒအစရှိသော ဝစီဒုစရိုက်တို့ကို ဟော၏။ ဝစီဒွါရ၌ ပညတ်တော်မူသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ဟော၏။

မှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်မှာ ထိုမုသာဝါဒအစရှိသော ဝစီဒုစရိုက်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်ရန်ဟော၏။ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော ပညတ်တော်မူသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်ရန်ဟော၏။

ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ရှာမှီးခြင်းသည် ပရိယေသနမည်၏။ ဤကဲ့သို့ ကိုယ်အကျင့် နှုတ်အကျင့်ဖြင့် ဟောပြီးပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ရှာမှီးခြင်းကို သီးခြား ဘုရားဟောရပါသနည်း။ မှန်၏။ အကြင်ကြောင့် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလမည်သည် ဤကာယဒွါရ, ဝစီဒွါရ နှစ်ပါးတို့၌သာလျှင်ဖြစ်၏။ ကောင်းကင်၌ ဖြစ်သည်မဟုတ်ချေ။ ထိုကြောင့် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကို ပြရခြင်းအကျိုးငှါ သီးခြားဟောတော်မူရ၏။

အဋ္ဌကထာဆရာသည် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် ပါသရာ သိသုတ် (အရိယာပရိယေသနသုတ်ဟုအဋ္ဌကထာ၌ ပြ၏။) သာဓက ထုတ်၍ပြလေသည်။

ရဟန်းတို့...ရှာမှီးခြင်းတို့သည် မြတ်သော ရှာမှီးခြင်း၊ မမြတ်သောရှာမှီးခြင်းအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့ မမြတ်သောရှာမှီးခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း ?။

ရဟန်းတို့-ဤလောက၌ အချိုသောသူသည် ကိုယ်တိုင် ဖြစ်ပွားခြင်း 'ဇာတိ' သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် ဖြစ်ပွားခြင်း 'ဇာတိ' သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင် ဆွေးမြေ့ (အို) ခြင်း 'ဇရာ' သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် ဆွေးမြေ့ (အို) ခြင်း 'ဇရာ' သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင်နာခြင်း 'ဗျာဓိ' သဘောရှိသည် ဖြစ်လျက် နာခြင်း 'ဗျာဓိ' သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင်သေခြင်း 'မရဏ' သဘောရှိသည် ဖြစ်လျက် သေခြင်း 'မရဏ' သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင်ပူဆွေးခြင်း 'သောက' သဘော ရှိသည်ဖြစ်လျက် ပူဆွေးခြင်း 'သောက' သဘောရှိသော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင် ညစ်ညူးခြင်း 'သံကိလေသ' သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် ညစ်ညူးခြင်း 'သံကိလေသ' သဘောရှိသောအရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။

ရဟန်းတို့....အဘယ်ကိုဖြစ်ပွားခြင်း 'ဇာတိ' သဘောရှိသောအရာဟူ၍ ဆိုရကုန်မည်နည်း။ရဟန်းတို့-သားမယားသည် ဖြစ်ပွားခြင်း 'ဇာတိ' သဘောရှိသော အရာတည်း။ ကျွန် ယောက်ျားသည်၊ ဆိတ်နှင့်သိုးသည်၊ ကြက်၊ ဝက်သည်၊ ဆင်၊ မြင်း၊ နွား၊ မြည်း သည်၊ ရွှေ၊ ငွေသည် ဖြစ်ပွားခြင်း 'ဇာတိ' သဘောရှိသောအရာတည်း။ရဟန်းတို့-ဤအထည် ဝတ္ထုခြင်တို့သည် ဖြစ်ပွားခြင်း 'ဇာတိ' သဘောရှိသော အရာတည်း။ ဤအထည်ဝတ္ထုခြင်တို့၌ ဤသူသည် တပ်မက် မိန်းမော သက်ဝင်လျက် ကိုယ်တိုင် ဖြစ်ပွားခြင်း 'ဇာတိ'

သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် ဖြစ်ပွားခြင်း 'ဇာတိ' သဘောရှိ
သော အရာကိုသာလျှင် ရှာမှီး၏။

ထို့အတူ ဆွေးမြေ့ခြင်း 'ဇရာ'၊ နာခြင်း 'ဗျာဓိ'၊ သေခြင်း
'မရဏ'၊ ပူဆွေးခြင်း 'သောက'၊ ညစ်ညူးခြင်း 'သံကိလေသ'
တို့လည်း ဤအတိုင်းပင် ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့-မြတ်သောရှာမှီးခြင်းဟူသည်အဘယ်နည်း?။

ရဟန်းတို့...ဤလောက၌ အချိုသောသူသည် ကိုယ်တိုင်
ဖြစ်ပွားခြင်း 'ဇာတိ' သဘောရှိသည်ဖြစ်လျက် ဖြစ်ပွားခြင်း
'ဇာတိ' သဘော၌ အပြစ်ကို သိပြီးလျှင် ဖြစ်ပွားခြင်းမရှိ
သော 'အဇာတိ' အတုမဲ့ဖြစ်သော ဘေးကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို
ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင် 'ဇရာ' သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ 'ဇရာ'
သဘော၌ အပြစ်ကို သိပြီးလျှင် 'အဇရာ' အတုမဲ့သော
ဘေးကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင် 'ဗျာဓိ' သဘောရှိ
သည်ဖြစ်၍ 'ဗျာဓိ' သဘော၌ အပြစ်ကို သိပြီးလျှင် 'အဗျာဓိ'
အတုမဲ့ဖြစ်သော ဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင်
သေခြင်းသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ သေခြင်းသဘော၌ အပြစ်
ကို သိပြီးလျှင် သေခြင်းမရှိသော အတုမဲ့ဘေးကင်းရာဖြစ်
သော နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီး၏။ ကိုယ်တိုင် ပူဆွေးခြင်းရှိသည်ဖြစ်
၍ ပူဆွေးခြင်းသဘော၌ အပြစ်ကို သိပြီးလျှင် ပူဆွေးခြင်း
မရှိသော အတုမဲ့ဖြစ်သော ဘေးကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီး၏။
ကိုယ်တိုင် ညစ်ညူးခြင်းသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ ညစ်ညူးခြင်း
သဘော၌ အပြစ်ကို သိပြီးလျှင် ညစ်ညူးခြင်းမရှိသော အတုမဲ့
ဖြစ်သော ဘေးကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီး၏။ [ဤသည်ကား
မြတ်သောရှာမှီးခြင်းပင်တည်း။]

ပါဠိတော်နည်းမှတစ်ပါး အဋ္ဌကထာနည်းဖြင့် ဖွင့်ပြရာ... ကုဟနအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ငါးပါးသော ရှာ ခိုးခြင်းသည်၎င်း၊ မသင့်လျော်သော ဣန္ဒြေတို့၏ ကျက်စား ရာ အာရုံ၏အစွမ်းအားဖြင့် ခြောက်ပါးသော ဌာနတို့၌ ၎င်း၊ ဆေးကုမှုအစရှိသော နှစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော ရှာခိုး ခြင်းသည်၎င်း မသင့်တင့်သော ရှာခိုးခြင်းသည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ မမြတ်သော ရှာခိုးခြင်းသာ ဖြစ်ပေ၏။

ငါးပါးသော ကုဟန အစရှိသည်တို့ကို၎င်း၊ ခြောက်ပါး သော မသင့်လျော်သော ဣန္ဒြေတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံ တို့ကို၎င်း၊ နှစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော မသင့်တင့်သော ရှာခိုး ခြင်းကို၎င်း ရှောင်ကြဉ်၍ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်း အကျင့် ဖြင့် တရားနှင့်အညီ ရှာခိုးခြင်းသည် မြတ်သော ရှာခိုးခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

ဓား၊ လက်နက်၊ အဆိပ်အစရှိသော အဆောက်အဦကို ရှာခိုးရာအခါ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့အား လျော် သော လှုံ့လကိုပြုရာအခါ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့ အကျိုးငှါ သွားလာ သော အခါ မှ စ၍ မခိုးဝဲရ ချေ။ (ပါဏာတိပါတ အစရှိသည့် ကံတို့ မပြုလုပ်မီ ရှေ့အဘို့ ကာလ၌ ဆိုလို၏။) ထိုမှတစ်ပါး မှီဝဲအပ်သော ကံများကို မူကား စတင်ပြုလုပ်ရန် ကြံစည်ကတဲက မှီဝဲအပ်၏။ မစွမ်း နိုင်လျှင် စိတ်ဖြစ်စေအပ်၏။ မြတ်သောရှာခိုးခြင်း ဖြစ်၏။

ထင်ရှားအောင် ပြဆိုရာ၌...သံဃာသင်းခွဲခြင်း အစရှိ သည်တို့၏ အကျိုးငှါ လှုံ့လပြုကြကုန်သော ဒေဝဒတ်အစရှိ သည်တို့၏ ကိုယ်အကျင့်နှင့် တူသော အကျင့်ကို မမှီဝဲအပ်

ချေ။ တနေ့လျှင် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ရတနာသုံးပါးတို့အား ပူဇော်ကန်တော့ ဆည်းကပ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဓမ္မသေနာပတိ အသျှင်သာရိပုတ္တာနှင့် မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့ ကိုယ်အကျင့်ကို ပြုလုပ်အပ် မှီဝဲအပ်၏။ ဘုရားကို သတ်ရန် လေးသမားတို့ကို စေလွှတ် ပြောဆိုသော ဒေဝဒတ် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့သော နှုတ်အကျင့်ကို မမှီဝဲအပ်ချေ။ ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုသော ဓမ္မသေနာပတိအသျှင်သာရိပုတ္တာ၊ မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ် စသည်တို့၏ နှုတ်အကျင့်မျိုးကို မှီဝဲအပ်၏။ တန်ခိုးပြ၍ အဇာတသတ်မင်းသား၊ ဆွမ်းစသော လာဘ်လာဘကို ရှာမှီးသော ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့ မရှာမှီးအပ်ချေ။ အရိယာတို့ရှာမှီးသော နည်းမျိုးဖြင့် ဓမ္မသေနာပတိအသျှင်သာရိပုတ္တာ၊ မဟာမောဂ္ဂလာန် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့ ရှာမှီးအပ်၏။

(၁၂) သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရားဖြေဆိုတော်မူသည်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူပြီးနောက် အသျှင်ဘုရား... အဘယ်သို့ ကျင့်သော ရဟန်းသည် ဣန္ဒြိယသံဝရ ဣန္ဒြေစောင့်စည်းခြင်း သီလကိုကျင့်သည် မည်သနည်း?-ဟု မေးလျှောက်ထား၏။

“သိကြားမင်း... မျက်စိဖြင့် မြင်သိအပ်သော ရူပါရုံကို ၎င်း၊ နားဖြင့် ကြားသိအပ်သော သဒ္ဓါရုံကို ၎င်း၊ နှာခေါင်းဖြင့် နံသိအပ်သော ဂန္ဓာရုံကို ၎င်း၊ လျှာဖြင့် ခံစား သိအပ်သော ရသာရုံကို ၎င်း၊ ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိ သိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ၎င်း၊ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်သိအပ်သော ဓမ္မာရုံကို

၎င်း၊ မှီဝဲအပ်သော တရား၊ မမှီဝဲအပ်သောတရား-ဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ သိကြားမင်းက “အသျှင်ဘုရား....အကျဉ်းအား ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော ဤတရားတော်၏ အနက်ကို အကျယ်အားဖြင့် တပည့်တော် သိပါ၏ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေသည်။

“အသျှင်ဘုရား..... မျက်စိဖြင့် မြင်သိအပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော ရူပါရုံကို မှီဝဲသော သူအား အကုသိုလ် တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ် ကုန်၏။ မျက်စိဖြင့် မြင်သိအပ်သော ဤသို့သဘော ရှိသော ရူပါရုံကို မမှီဝဲအပ်။

မျက်စိဖြင့် မြင်သိအပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော ရူပါရုံကို မှီဝဲသောသူအား ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ မျက်စိဖြင့် မြင်သိ အပ်သော ဤသို့သဘော ရှိသော ရူပါရုံကို မှီဝဲအပ်၏။

နားဖြင့် ကြားသိအပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော သဒ္ဓါရုံကို မှီဝဲသောသူအား။ နှာခေါင်းဖြင့် နံသိအပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော ဂန္ဓာရုံကို မှီဝဲသော သူအား။ လျှာဖြင့် ခံစားသိအပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော ရသာရုံကို မှီဝဲသောသူအား။ ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိသိအပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို မှီဝဲသောသူအား စိတ်ဖြင့် ကြံစည်သိအပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော ဓမ္မာရုံကို မှီဝဲသောသူအား အကုသိုလ် တရားတို့တိုးပွား၍

ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်သိအပ်
သော ဤသို့သဘောရှိသော ဓမ္မာရုံကို မမှီဝဲအပ်။

စိတ်ဖြင့် ကြံစည်သိအပ်သော အကြင်သို့သဘောရှိသော
ဓမ္မာရုံကို မှီဝဲသောသူအား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်
၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်သိ
အပ်သော ဤသို့သဘောရှိသော ဓမ္မာရုံကို မှီဝဲအပ်၏။”

သောမနဿ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်း
တို့ကို ကြားခဲ့ပြီးသောကြောင့် ဤသို့ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်၏ဟု
ကောင်းစွာ ပဋိ ဘာန် ဉာဏ် ရှိ သော သိ ကြား မင်း သည်
အကျဉ်းကို အကျယ်ဖြေဆိုလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည်
ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၍ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်
သည် ဖြေဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသည် ဖြစ်သော်လည်း အနက်
ကို ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း၊ အနက်
ကို ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော်လည်း ဖြေဆိုခြင်းငှါ
အလိုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း ဖြေခွင့်မပေးချေ။ သိကြား
မင်းသည် အကြင်ကြောင့် ဖြေဆိုခြင်းငှါလည်း အလိုရှိခဲ့၏။
အနက်ကို ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုကြောင့် မြတ်
စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းအား ဖြေဆိုခွင့်ပေးလေသည်။

အကျဉ်းအားဖြင့် ဖွင့်ပြပုံမှာ-ရုပ်ကိုကြည့်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်
အား ရာဂအစရှိသည်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်အံ့ ထိုရုပ်
ကို မမှီဝဲအပ်၊ မကြည့်မရှုအပ်၊ မကြည့်အပ်၊ (ယခုခေတ်
ဇာတ်ပွဲ၊ ရုပ်ရှင်၊ အငြိမ့်၊ စသည်တို့ကား မကြည့်အပ်။
ယောဂီတွေ သတိပြုကြပါ။)

ရုပ်အဆင်းကို ကြည့်ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား အသုဘသညာ
 သော်လည်း ကောင်းစွာတည်အံ့။ ဒဿနာနုတ္တရီ၏ အစွမ်း
 ဖြင့် ဖြစ်သော သဒ္ဓါကြည်လင်ခြင်းသည် သော်လည်း ဖြစ်
 ပေါ်အံ့။ (၀၂) ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်သည်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့် ဖြစ်သော သဒ္ဓါကြည်လင်ခြင်းသည် သော်လည်း
 ဖြစ်ပေါ်အံ့။ အနိစ္စ သညာကို ရခြင်းသည် သော်လည်း
 ဖြစ်အံ့။ ထိုအရုပ်ဆင်းကို ခြိတ်အပ်၏။ ကြည့်ရှုအပ်၏။

(ခေမာဓိဖုရားကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံ ဆည်းကပ်
 သောအခါ အလွန်လှပသော မိန်းမပျိုကလေးကို ကြည့်ရှု
 သကဲ့သို့ တဖြည်းဖြည်း အိုမင်းလာပြီး သေဆုံး၍ အရိုးစု
 ကျသွားသည်ကို တွေ့မြင်ရသောကြောင့် ဘုရားတရားနာယူ
 ရသောအခါ မဂ်ဖိုလ်ရခဲ့လေသည်။ ဘုရားဖန်ဆင်းပြသော
 နိမိတ်ပင်တည်း။ ယခုခေတ် တရားအားထုတ်သူ အချို့သည်
 အသုဘအာရုံအတင်းရိုက်သွင်းသကဲ့သို့ အနားကပြောပေး
 သဖြင့် စိတ်တွင်ထင်မြင်လဲကျ မေ့မြောသည်ကို မဂ်ရပြီဟု
 ပြောကြလေ၏။ လုံးဝမဟုတ်ချေ။ 'အော်တိုဆပ်ဂျက်ရှင်း' ဟု
 ဆိုသော အတင်းပြုလုပ်သော သဘောဖြစ်၏။ ရုံရှာရုံမျှသာ
 ပြီးငွေ့ ရုံမျှသာဖြစ်၏။ စိတ်ညှိဆရာအာဏာတည်သလိုဖြစ်
 နေ၏ဟု မှတ်သားကြကုန်။ လက်လုပ်ချဉ်နှင့် ပင်ကိုယ်ချဉ်
 ကွာခြားသကဲ့သို့ မှတ်ပါလေ။ အသံတူ၏၊ အဆံမတူဖြစ်
 ပေ၏။ သေသေချာချာ စိစစ်ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်သင့်ပါပေ၏။)

ဆန်းကြယ်သော အက္ခရာရှိသော ပုဒ်ဝါကျရှိသော
 အသံကိုကြားနာရသောပုဂ္ဂိုလ်အား ရာဂစသည်တို့ဖြစ်ပေါ်
 အံ့။ ဤသို့သဘောရှိသောအသံကို မခြိတ်အပ်။ နားမထောင်

အပ်။ (ဘိုးစိန်၊ ရွှေမန်းတင်မောင်၊စိန်အောင်မင်း၊ရေဒီယို အဆိုကျော်များ စသည်တို့၏ အဆိုအပြော အသံကောင်း သောကြောင့် နားမထောင်အပ်ချေ။)

သမ္မရာယိကအကျိုးကိုမှီသော၊ ဝိဝဋ္ဌဓမ္မကိုမှီသော၊ ဝါ-
လောကုတ္တရာဓမ္မ၊ ရတနတ္ထယဓမ္မကိုမှီသော အိုးထိန်းသည်
၏ ကျွန်မသိဆိုသော အသံဖြစ်သော်လည်း အကြင်အသံကို
ကြားရသောပုဂ္ဂိုလ်အား ရတနတ္ထယသဒ္ဓါ၊ ကမ္မဖလသဒ္ဓါ
ဟု ဆိုအပ်သော ကြည်လင်ခြင်းသည်သော်လည်း ဖြစ်ပေ
အံ့။ သံသရာဝဋ်၌ ငြီးငွေ့စိတ်ပျက်ကြောင်းဖြစ်သော ဝုဋ္ဌာန
ဂါမိနီဝိပဿနာဉာဏ်သည်သော်လည်း ကောင်းစွာတည်
အံ့။ ဤကဲ့သို့သောအသံကို မှီဝဲအပ်၏။ ကြားနာအပ်၏။
(သားအဖရှစ်ဦး မောင်းထောင်းနေသောမိန်းမသီချင်းသံ
ကြား၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားဖြစ်ကြောင်း သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌ
ကထာ၊သုဘာသိတသုတ်၌လာ၏။ ခရီးသွားရဟန်းခြောက်
ကျိပ်သည်လည်း လယ်စောင့်မိန်းမ တယောက်က ဇရာ
မရဏနှင့် စပ်သောသီချင်းသီဆိုသံကိုကြား၍ အရဟတ္တဖိုလ်
သို့ရောက်လေ၏။ ဤကား သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ဖြစ်၏။ ထို့အတူ
တိဿအမည်ရှိသော ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သော
ရဟန်းသည် ပဒုမာကြာအိုင်အနီးသို့သွားရာ ပဒုမာပန်းချိုး
နေလျက် နံနက်အခါပွင့်သော ကောကနဒမည်သော ကြာ
ပန်းသည် နေ၏အရောင်ဖြင့် ညှိုးနွမ်းပျက်စီးလေဘိသကဲ့သို့
ထို့အတူ လူသတ္တဝါတို့သည် ဇရာတည်းဟူသော လျင်သော
အဟုန်ဖြင့် ညှိုးနွမ်းပျက်စီးသေဆုံးကြရလေကုန်၏ ဟူသော
သီချင်းသံကြားရ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လေ၏။ ၎င်း

အဋ္ဌကထာ၌ပင် ဖြစ်၏။ အသန္နိမိတ္တာ မိဖုရားကြီးသည် ကရဝိက်အသံကြားရ၍ မြတ်စွာဘုရားအသံတော်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူးကို ဝီတိဖြစ်လျက် ကျောင်းသို့သွားရောက် တရားနာပြီး သောတာပန်အဖြစ်သို့ မောင်းမပေါင်း ခုနစ်ရာတို့နှင့်အတူ ရောက်ကြလေကုန်၏။) မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ (၄၄)။

မွေးကြိုင်ယစ်မှူးစေသော အနံ့ကို နမ်းရှုရသောပုဂ္ဂိုလ်အား ရာဂစသည်တို့ဖြစ်ပေါ်လာကုန်အံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော အနံ့ကို မမှီဝဲအပ်။ မနမ်းရှုအပ်။ အကြင်အနံ့ကို နမ်းရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား အသုဘသညာ အစရှိသည်ကို ရခြင်းသည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော အနံ့ကို မှီဝဲအပ်၏။ နမ်းရှုအပ်၏။ ဘိန်းမရှုအပ်။ (ဤနေရာ၌ ကြာပန်းအနံ့ကို ရှုမိသော သီလရှိသည့်ရဟန်းအား နတ်သမီးက အဘယ့်ကြောင့် အနံ့ခိုးသနည်းဟု အပြစ်တင်လေ၏။ ထိုအခါ သတိသံဝေဂရရှိလေ၏။ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌လာ၏။)

ယခုခေတ် ရေမွှေးအနံ့သင်းပြန့်ကြိုင်လှိုင်စွာ အသုံးပြုသော အထက်တန်းမိန်းမပျို၏ အနံ့ကို ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောသူသည် ရေမွှေးအနံ့မှပင် ချွေးနံ့များ လူစော်နံ့ခြင်းကိုရသဖြင့် တရားသံဝေဂဖြစ်လေ၏။

အရသာကို လျက်ရသောပုဂ္ဂိုလ်အား ရာဂအစရှိသည်တို့ဖြစ်ပေါ်လာကုန်အံ့၊ ဤသို့သဘောရှိသောရသာကို မမှီဝဲအပ်။ မခံစားအပ်ချေ။ (ယခုခေတ်ပေါ် ကာမ အားတိုး

ဆေးများကို ဆိုလို၏။ တရုတ်ဟော်တယ်တက် စားသောက်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်ခံစားခြင်း မပြုလုပ်အပ်ချေ။)

အရသာကို လျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အာဟာရဉာဏ် ဆုပ်ရှုံရှာအပ်၏ဟူ၍ဖြစ်သော သညာသည်လည်း ဖြစ်ပေ။ လာအံ့၊ ဤသို့သဘောရှိသော အရသာကို လျက်အပ်၏။ ခံစားအပ်၏။ စားသောက် လျက်အပ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ကာယဗလခွန်အားကိုမှီ၍ အားထုတ်နိုင်သဖြင့် အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ မဟာသီဝမထေရ်၏ တူတော်ဖြစ်သော သီဝသာမဏေသည် စားသောက်နေစဉ် (အဆုံးအမကိုယူ၍ ဆင်ခြင်စားရာ) ကိလေသာကုန်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ အရသာကို မှီဝဲအပ်၏။ စားသောက် အပ်၏။ (ညီတော် ရဟန္တာပေးသော 'အာဟာရပဋိကူလကမ္မဋ္ဌာန်း' ဖြင့် နောင်တော်မထေရ်ကြီးသည်လည်း ဆွမ်းစားရင်းပင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။ အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ (ဒု-၇၄) ၌ ရှိ၏။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိရသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ရာဂအစရှိသည်တို့ဖြစ်ပေ။ လာကုန်အံ့၊ ဤသို့သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို မမှီဝဲအပ်။ (ဆိုဖာကြီး၊ မွေရာပေ၌ မိန်းမပျိုတို့နှင့် ကာမဂုဏ်ခံစားခြင်း၊ မယားနှင့်အိပ်ခြင်း စသည် ရှောင်ကြဉ်အပ်၏။ လူယောဂီများအတွက် ဖြစ်၏။) ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိရသော်လည်း ရာဂမဖြစ်သော လိစ္ဆဝီမင်းသားများ သစ်သားခေါင်းအုံး အိပ်ကြသည့်ထုံးရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ တရားအားထုတ်သော ရဟန်းများ ကျင့်သုံးလျှင် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏။ (ဘုရားဟော သံယုတ်ပါဠိ ကလိင်္ဂရသုတ် ရွှေ၌ပြခဲ့လေပြီ။)

မအိပ်ဘဲ ဓုတင်အကျင့်ဖြင့် အသျှင်သာရိပုတ္တော အစရှိသော မထေရ်တို့အား အာသဝေါတရားတို့ကို ကုန်စေတတ်သော အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်သည် ဖြစ်တိသကဲ့သို့၎င်း၊ လုံ့လဝီရိယကို ကောင်းစွာ ချီးမြှောက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း၊ နောင်လာနောက်သား သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို အယူအကျင့်ကို အတုလိုက်ခြင်းသို့ ရောက်စေခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍၎င်း ဤကဲ့သို့သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို မှီဝဲအပ်၏။ အသျှင်သာရိပုတ္တောသည် အနှစ်သုံးဆယ်ကာလပတ်လုံး ညောင်စောင်း၌ ကျောက်ကုန်းကို မဆန့်ဘူးချေ။ မအိပ်ချေ။ ထို့အတူ မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အနှစ်သုံးဆယ်ကျင့်၏။ မဟာကဿပသည် အနှစ် တရားနှစ်ဆယ်ဟု ပြ၏။ [မင်္ဂလာဆောင်ပြီး အတူအိပ်၍ မကျူးလွန်သည့်ပြင် လင်မယားနှစ်ဦးစလုံး တောထွက်ခဲ့ကြ၏။ ထိုကြောင့် အသက်တရားနှစ်ဆယ်ရှည်သဖြင့် (၂၅) နှစ်သော်၎င်း (၃၀)သော်၎င်း နုတ်ရပေလိမ့်မည်။]

အနုရုဒ္ဓါသည် အနှစ်ငါးဆယ်ကြာ၏။ (ထေရာဂါထာ၌ (၅၅) နှစ်မှန်၏) ဘဒ္ဒိယသည် အနှစ် သုံးဆယ်ကြာ၏။ သောဏသည် ဆယ့်ရှစ်နှစ်ကြာ၏။ ရဋ္ဌပပါလသည် ဆယ့်နှစ်နှစ်ကြာ၏။ အာနန္ဒာသည် အနှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်ကြာ၏။ ရာဟုလာသည် ဆယ့်နှစ်နှစ်ကြာ၏။ ဗာကုလသည် အနှစ်ရှစ်ဆယ်ကြာ၏။ နာလကသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသည့်တိုင်အောင် ညောင်စောင်း၌ ကျောက်ကုန်းကို မဆန့်ဘူးချေ။ မအိပ်ချေ။ တရားအားထုတ်နေ၏။ ဓုတင် ဆောင်နေ၏ဟု သိအပ်၏။

မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား ရာဂအစရှိသည်တို့သည် ဖြစ်ကုန်အံ့။ ဝါ၊ တနည်းကား-တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နှစ်သက်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော စည်းစိမ် အဆောက်အဦသည်ရှိ၏။ ထိုအဆောက်အဦတို့သည် ငါ၏ဥစ္စာ ဖြစ်ပါမူ ကား ကောင်းလေစွဟု ဤသို့ ကြံစည်ခြင်းသည် အဘိဇ္ဈာအစရှိသည်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မမှီဝဲအပ်။

အလုံးစုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပတေးရန်ကင်းကြကုန်သည် ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ ဤကဲ့သို့ မေတ္တာရှိသော အစွမ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်ဖြစ်ပေ ကုန်၏။ ဤကဲ့သို့သောတရားတို့ကို မှီဝဲအပ်၏။ တနည်းကား-သုံးပါးသော မထေရ်တို့အား အကြင်တရားတို့သည် ရှိကြကုန်၏။ ထိုကဲ့သို့သော တရားတို့ကို မှီဝဲအပ်ကုန်၏။

မထေရ်သုံးပါးတို့သည် ဝါဆိုရာနေ့၌ ငါတို့သည်ကာမဝိတက် အစရှိကုန်သော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့ကို မကြံအပ်၊ မကြံသင့်၊ မကြံထိုက်ကုန်။ ဝါ၊ မကြံအပ်ကုန်စတမ်း၊ ဤသို့ဂတိကဝတ်ကို ပြုကြကုန်၏။ ထိုနောက် သီတင်းကျွတ်လပြည့် မဟာပဝါရဏာနေ့၌ သံဃ မထေရ်ကြီးသည် ရဟန်းငယ်ကိုမေး၏။ “ငါ့သျှင်-ဤဝါတွင်းသုံးလ၌ သင်သည် အဘယ်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဌာန၌ စိတ်၏ ပြေးသွားခြင်းကို ပေးသနည်း ? ”။ “အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် မိမိ၏စိတ်ကို ပရိဝုဏ် အပိုင်းအခြားမှ

အပြင်ပသို့ ပြေးသွားခြင်းငှါ မပေးပါဘုရား”။ ဒုတိယ ရဟန်းငယ်အား ထို့အတူ မေးပြန်၏။ “အသျှင်ဘုရားတပည့် တော်သည် မိမိ၏စိတ်ကို နေရာကျောင်းတိုက်ခန်းမှ အပြင် ပသို့ ပြေးသွားခြင်းငှါ မပေးပါဘုရား” ဖြေဆိုလေ၏။ ထို ရဟန်းငယ် နှစ်ပါးက တဖန် မထေရ်ကြီးကို မေးကြပြန်၏။ ထိုအခါ “ငါ့သျှင်တို့...ငါသည် မိမိ၏စိတ်ကို ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော မိမိကိုမိရာဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စကမှ အပြင် အပသို့ ပြေးသွားခြင်းငှါ မပေးပါ” ဟု ပြောဆိုလေ၏။ အသျှင်ဘုရား-သင်တို့သည် ဆင်းရဲစွာ ပြုအပ်သော အကျင့် ကို ပြုကျင့်ခဲ့လေပြီဟု ပြောဆိုကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့သော မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သော တရားတို့ကိုမှီဝဲအပ်၏။

(၁၃) သိကြား မင်းသည် နောက်ထပ် မေးပြန်၏။ “အသျှင်ဘုရား... အလုံးစုံသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် တူသော အဆုံးအမ၊ တူသောအကျင့်၊ တူသောအယူ၊ တူသော ပြီးဆုံးရာရှိပါကုန်သလော...?။

“သိကြားမင်း...အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် တူသော အဆုံးအမ၊ တူသောအကျင့်၊ တူသောအယူ၊ တူသောပြီးဆုံးရာမရှိကုန်” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဖြေတော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား...အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ့်ကြောင့် တူသောအဆုံးအမ၊ တူသောအကျင့်၊ တူသောအယူ၊ တူသောပြီးဆုံးရာ မရှိပါကုန်သနည်း ? ဟု မေးပြန်၏။

“သိကြားမင်း...လောကသည် များသော အမျိုးမျိုး သောဓာတ်ရှိ၏။ များသော အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်ရှိသည့်

ထိုလောက၌ သတ္တဝါတို့သည် အကြင်အကြင်ခတ်စွဲလမ်းကုန်၏။ ထိုထိုခတ်ကိုသာလျှင် ပြင်းထန်မြဲမြံစွာစွဲလမ်း၍ ဤ ငါ၏အယူသည်သာ မှန်၏။ တပါးသောသူတို့၏ အယူသည် အချည်းနှီးသာတည်းဟု ပြောဆိုကုန်၏။ ထိုကြောင့် မရှိကုန်”။

(၁၄) “အသျှင်ဘုရား.... အလုံးစုံသော သာမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ပျက်စီးခြင်းကို လွန်ကြကုန်သော (အစ္စန္ဒနိဋ္ဌာ) ဗြိခိုအားထားရာ ရှိပါသလော ?၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ယောဂကုန်ရာရှိပါကုန်သလော ?၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော တရားအလို့ငှါ မြတ်သောအကျင့်ရှိပါကုန်သလော ? ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ပြီးဆုံးရာရှိပါကုန်သလော ? ဟု မေးရာ “မရှိကုန်” ဟု ဖြေတော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား....အဘယ့်ကြောင့် မရှိပါကုန်သနည်း ? ဟု သိကြားမင်းက မေးလျှောက်ပြန်၏။

“သိကြားမင်း....တဏှာကို ကုန်ခန်းစေတတ်သော မဂ်ဖြင့်ကိလေသာမှလွတ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည် ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ဗြိခိုအားထားရာ ရှိကုန်၏။ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ယောဂကုန်ရာရှိကုန်၏။ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော တရားအလို့ငှါ မြတ်သောအကျင့် ရှိကုန်၏။ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ပြီးဆုံးရာရှိကုန်၏။

ထိုကြောင့် အလုံးစုံသော သာမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ဗြိခိုအားထားရာ မရှိကုန်၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ယောဂကုန်ရာ မရှိကုန်၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော တရားအလို့ငှါ မြတ်သောအကျင့်မရှိကုန်၊ ပျက်စီး

ခြင်းကိုလွန်သော ပြီးဆုံးရာမရှိကုန်” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဖြေတော်မူ၏။

သိကြားမင်းသည် နှစ်လိုသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်စွာခံယူ၏။ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားလေသတည်း။

ဤသတ္တပဉ္စသုတ်၌ အရေးကြီးသောပြဿနာ (၁၄) ခုကို ဖြေရှင်းဖော်ပြခဲ့၍ ဤတွင် နိဂုံးချုပ်လိုက်ပေ၏။ ဝေဒနာလိုက်သူများ အကျိုးများစေရန် ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာပူးတွဲ ရေးသားလိုက်ပါ၏။ လေ့ကျင့်အားထုတ် ပေါက်မြောက်နိုင်ကြပါစေ။ အာနာပါနဿတိဖြင့် သမာဓိရပြီး ကာယာနုပဿနာမှ ဝေဒနာနုပဿနာ ရှုပွားကျော်လွန်အောင် ဇွဲသတ္တိ လုံ့လ ဝီရိယဖြင့် အားသစ်နိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဝေဒနာချုပ်ရုံနှင့်မပြီးသေး

မဂ်ရရန် ရှေ့ဆက် အားထုတ်နည်း

ပဋိသန္တိဒါမဂ် ပါဠိတော် အာနာပါနဿတိ ကထာ၌ အတိအကျ ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။ သတောဝအဿသတိ သတောဝ ပဿသတိ... ဟူရာ၌ သုံးဆယ့် နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် သတိပြုလေ့ရှိ၏။ [အာနာပါန အားထုတ်ရာ၌ (၁၆) ချက်ရှိရာ ဝင်လေနှင့်ထွက်လေ နှစ်မျိုးဖြင့်မြောက်သော် (၃၂) ပါးသောအခြင်းအရာရရှိပေ၏။]

(၁) ရှည်စွာသော ဝင်လေကို ရှည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်း မပျံ့လွင့်ခြင်းကိုသိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သတိသည် ထင်၏။ ထိုသတိဖြင့် ထိုဉာဏ်ဖြင့် သတိပြုလေ့ရှိ၏။

(၂) ရှည်စွာသော ထွက်လေကို ရှည်၏အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်း မပျံ့လွင့်ခြင်းကိုသိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သတိသည်ထင်၏။ ထိုသတိဖြင့် ထိုဉာဏ်ဖြင့် သတိကို ပြုလေ့ရှိ၏။

(၃) တိုသောဝင်လေကို ရှည်၏အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်း မပျံ့လွင့်ခြင်းကို သိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သတိသည်ထင်၏။ ထိုသတိဖြင့် ထိုဉာဏ်ဖြင့် သတိကို ပြုလေ့ရှိ၏။

(၄) တိုသောထွက်လေကို ရှည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်း မပျံ့လွင့်ခြင်းကိုသိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သတိသည်ထင်၏။ ထိုသတိဖြင့် ထိုဉာဏ်ဖြင့် သတိကို ပြုလေ့ရှိ၏။ပ။

(၃၁) တဖန် စွန့်ခြင်းကိုရှုသော ဝင်လေ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ပ။

(၃၂) တဖန် စွန့်ခြင်းကိုရှုသော ကွက်လေ၏ အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်း မပျံ့လွင့်ခြင်းကို သိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သတိသည်ထင်၏။ ထိုသတိဖြင့် ထိုဉာဏ်ဖြင့် သတိပြုလေ့ရှိ၏။

ရှည်သော ဝင်လေကို ရှုသွင်းသော် ရှည်သော ဝင်လေကို ရှုသွင်း၏ဟု အဘယ်သို့ သိသနည်း ?။

ရှည်သောထွက်လေကို ရှုထုတ်သော် ရှည်သော ထွက်လေကို ရှုထုတ်၏ဟု အဘယ်သို့ သိသနည်း ?။

ကိုးပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် အားထုတ်နည်း

- ၁ ရှည်သော ဝင်လေကို အစွန့်ရှည်သော ကာလ၌ ရှုသွင်း၏။
- ၂ ရှည်သောထွက်လေကို အစွန့်ရှည်သော ကာလ၌ ရှုထုတ်၏။
- ၃ ရှည်သော ဝင်လေ၊ ထွက်လေကို အစွန့်ရှည်သော ကာလ၌ ရှုသွင်းလည်း ရှုသွင်း၏၊ ၊ ရှုထုတ်လည်း ရှုထုတ်၏။ ရှည်သော ဝင်လေထွက်လေကို အစွန့်ရှည်သောကာလ၌ ရှုသွင်းသောသူအား၎င်း၊ ရှုထုတ်သောသူအား၎င်း ဘာဝနာဆန္ဒဖြစ်၏။
- ၄ ဘာဝနာ၏ ဆန္ဒအစွမ်းအားဖြင့် ထိုထက်သိမ်မွေ့သော ရှည်သော ဝင်လေကို အစွန့်ရှည်သော ကာလ၌ ရှုသွင်း၏။
- ၅ ဘာဝနာ၏ ဆန္ဒအစွမ်းအားဖြင့် ထိုထက်သိမ်မွေ့သော ရှည်သော ထွက်လေကို အစွန့်ရှည်သော ကာလ၌ ရှုထုတ်၏။
- ၆ ဘာဝနာ၏ ဆန္ဒအစွမ်းအားဖြင့် ထိုထက် သိမ်မွေ့သော ရှည်သော ဝင်လေထွက်လေကို အစွန့်ရှည်သော ကာလပတ်လုံး ရှုသွင်းလည်း ရှုသွင်း၏။ ရှု

ထုတ်လည်း ရှုထုတ်၏။ ဘာဝနာဆန္ဒ၏အစွမ်းအားဖြင့် ထို့ထက်အလွန် သိမ်မွေ့သော ရှည်သော ဝင်လေ ထွက်လေကို အစွန်ရှည်သော ကာလ၌ ရှုသွင်းသောသူအား၎င်း၊ ရှုထုတ်သော သူအား၎င်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိဖြစ်၏။

၇ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိ၏အစွမ်းအားဖြင့် ထို့ထက်အလွန် သိမ်မွေ့သော ရှည်သော ဝင်လေကို အစွန်ရှည်သောကာလ၌ ရှုသွင်း၏။

၈ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိ၏အစွမ်းအားဖြင့် ထို့ထက်အလွန် သိမ်မွေ့သော ရှည်သော ထွက်လေကို အစွန်ရှည်သောကာလ၌ ရှုထုတ်၏။

၉ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိ၏အစွမ်းအားဖြင့် ထို့ထက်အလွန်သိမ်မွေ့သော ရှည်သော ဝင်လေထွက်လေကို အစွန်ရှည်သောကာလ၌ ရှုသွင်းလည်း ရှုသွင်း၏။ ရှုထုတ်လည်း ရှုထုတ်၏။

ဝမ်းမြောက်ခြင်းပီတိ၏အစွမ်းအားဖြင့် ထို့ထက်အလွန် သိမ်မွေ့သော ရှည်သော ဝင်လေထွက်လေကို အစွန်ရှည်သော ကာလ၌ ရှုသွင်းသော သူအား၎င်း၊ ရှုထုတ်သော သူအား၎င်း (ရှည်သော ဝင်လေထွက်လေတို့ကို အမှီပြု၍ ပဋိဘာဝနိမိတ် ဖြစ်သည်ရှိသော်) ပကတိသော ဝင်လေထွက်လေမှ စိတ်သည်နစ်၏။ ဥပေက္ခာသည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ဤကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှည်စွာသော ဝင်လေ ထွက်လေတို့သည် ကာယမည်၏။ ထင်ခြင်းသည် သတိမည်၏။ အဖန်ဖန် ရှုခြင်းသည် ဉာဏ်မည်၏။

ကာယသည် ဥပဋ္ဌာနမည်၏။ သတိမမည်။ သတိသည် ဥပဋ္ဌာနလည်းမည်၏။ သတိလည်းမည်၏။ ထိုသတိဖြင့် ထို ဉာဏ်ဖြင့် ထိုကာယကို အဖန်ဖန်ရှု၏။ ထို့ကြောင့် ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဟု ဆိုအပ်၏။

အနုပဿတိဟူရာ၌ ထိုကာယကို အဘယ်သို့လျှင် အဖန် ဖန်ရှုသနည်း ?။

၁။ မမြဲသောအားဖြင့် အဖန်ဖန်ရှု၏။ မြဲသောအားဖြင့် မရှု။

၂။ ဆင်းရဲသောအားဖြင့် အဖန်ဖန်ရှု၏။ ချမ်းသာသော အားဖြင့် မရှု။

၃။ ကိုယ်စိုး ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သောအားဖြင့် အဖန်ဖန် ရှု၏။ ကိုယ်စိုး ကိုယ်ပိုင်အားဖြင့် မရှု။

၄။ ပြီးငွေ့၏။ မနှစ်သက်။

၅။ တပ်ခြင်းကင်း၏။ မတပ်မက်။

၆။ ချုပ်စေ၏။ မဖြစ်စေ။

၇။ တဖန်စွန့်၏။ မစွဲယူ။

(၁) မမြဲသောအားဖြင့် အဖန်ဖန်ရှုသူသည် မြဲ၏ဟူ သော အမှတ်အသားကို စွန့်၏။

(၂) ဆင်းရဲသောအားဖြင့် အဖန်ဖန်ရှုသူသည် ချမ်း သာ၏ဟူသော အမှတ်အသားကို စွန့်၏။

(၃) ကိုယ်စိုး ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သောအားဖြင့် အဖန်ဖန် ရှုသူသည် ကိုယ်စိုးကိုယ်ပိုင် ဟူသော အမှတ် အသားကို စွန့်၏။

(၄) ပြီးငွေ့သူသည် နှစ်သက်ခြင်းကို စွန့်၏။

- (၅) တပ်ခြင်းကင်းသူသည် ရာဂကို စွန့်၏။
  - (၆) ချုပ်စေသောသူသည် ဖြစ်ခြင်းကို စွန့်၏။
  - (၇) တဖန်စွန့်သောသူသည် စွဲယူခြင်းကို စွန့်၏။
- ဤသို့ ထိုကာယကို အဖန်ဖန်ရှု၏။ (ဤကား ဝိပဿနာ ရှုနည်း (၇) မျိုးဖြစ်၏။ အာနာပါန အားထုတ်သူယောဂီ များ သတိပြုပါလေ။)

ဘာဝနာ ဟူရာ၌ ပွားများခြင်းဘာဝနာတို့သည် လေး ပါးတို့တည်း။ ထိုလေးပါးတို့တွင်....

- ၁။ ဈာန်၌ဖြစ်သော တရားတို့ကို မကျော်လွန်သော သဘောအားဖြင့် ဘာဝနာမည်၏။
- ၂။ ဣန္ဒြေတို့၏ တခုသော ကိစ္စသဘောအားဖြင့် ဘာဝနာမည်၏။
- ၃။ ထိုဈာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ဝိရိယကို ဆောင်တတ်သော သဘောအားဖြင့် ဘာဝနာမည်၏။
- ၄။ အဖန်ဖန်မှီဝဲတတ်သောသဘောအားဖြင့် ဘာဝနာမည်၏။

ရှည်သော ဝင်လေထွက်လေကို ရှုသွင်းခြင်း ရှုထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်း မပျံ့လွင့်ခြင်းကို သိသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝေဒနာတို့သည် ထင်ရှား ထင်မြင်ကုန်၏။ ဝေဒနာတို့သည် ထင်ရှားပျောက်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ သညာတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ သညာတို့သည် ထင်ရှားထင်မြင်ကုန်၏။ သညာတို့သည် ထင်ရှား

ပျောက်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဝိတက်တို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝိတက်တို့သည် ထင်ရှားထင်မြင်ကုန်၏။ ဝိတက်တို့သည် ထင်ရှားပျောက်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

(က) ဝေဒနာတို့သည် အဘယ်သို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်သနည်း ?၊ (ခ) ဝေဒနာတို့သည် အဘယ်သို့ထင်ရှားထင်မြင်ကုန်သနည်း ?၊ (ဂ) ဝေဒနာတို့သည် အဘယ်သို့လျှင် ထင်ရှားပျောက်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သနည်း ?။

(က) ဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ထင်ရှား သနည်း ?။

၁။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့်ခံစားမှုဝေဒနာဖြစ်၏။ ဤသို့ အကြောင်းဖြစ်ခြင်း အနက်ကြောင့် ဝေဒနာ၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၂။ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၏။ ဤသို့။ပ။

၃။ ကံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၏။ ဤသို့။ပ။

၄။ ဖဿ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၏။ ဤသို့ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းအနက်ကြောင့်ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၅။ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာကို ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ ဤသို့ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

(ခ) ဝေဒနာ၏ ထင်မြင်ခြင်းသည် အဘယ်သို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ထင်ရှားသနည်း ?။

- ၁။ မမြဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကုန်ဆုံးသောအားဖြင့် ထင်မြင်ခြင်းသည် (သိမြင်ခြင်းသည်) ထင်ရှား၏။
- ၂။ ဆင်းရဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဘေးအားဖြင့် ထင်မြင်ခြင်းသည်(သိမြင်ခြင်းသည်) ထင်ရှား၏။
- ၃။ ကိုယ်စိုးကိုယ်ပိုင် မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဆိတ်သုဉ်းသောအားဖြင့် ထင်မြင်ခြင်းသည် (သိမြင်ခြင်းသည်) ထင်ရှား၏။ ဤသို့ ဝေဒနာ၏ ထင်မြင်ခြင်းသည် (သိမြင်ခြင်းသည်) ထင်ရှား၏။

(ဂ) ဝေဒနာချုပ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ထင်ရှားသနည်း?။

- ၁။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာချုပ်၏။ ဤသို့ အကြောင်းချုပ်ခြင်းအနက်ကြောင့်ဝေဒနာချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။
- ၂။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာချုပ်၏။ ဤသို့။ပ။
- ၃။ ကံ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာချုပ်၏။ ဤသို့။ပ။
- ၄။ ဧွေထိမှ ဖဿ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာချုပ်၏။ ဤသို့ အကြောင်းချုပ်ခြင်းအနက်ကြောင့် ဝေဒနာချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၅။ ဖောက်ပြန်သောလက္ခဏာကို ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား လည်း ဝေဒနာချုပ်ခြင်းသည်ထင်ရှား၏။ ဤသို့လျှင် ဝေဒနာချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

ဤသို့လျှင် ဝေဒနာတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေ၍ကုန်၏။ ထင်ရှား ထင်မြင် ကုန်၏။ ထင်ရှား ပျောက်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

(က) သညာတို့သည် အဘယ်သို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေ၍ကုန် သနည်း?။ (ခ) အဘယ် အခြင်းအရာဖြင့် ထင် ရှား ထင်မြင်ကုန်သနည်း?။ (ဂ) အဘယ်သို့လျှင် ထင်ရှားချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သနည်း?။

(က) သညာ၏ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ထင်ရှားသနည်း?။

၁။ အဝိဇ္ဇာ ဖြစ် ခြင်း ကြောင့် သညာ ဖြစ် ၏။ ဤ သို့ အကြောင်းဖြစ်ခြင်း အနက်ကြောင့် သညာဖြစ်ခြင်း သည် ထင်ရှား၏။

၂။ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သညာဖြစ်၏။ ဤသို့။ပ။

၃။ ကံဖြစ်ခြင်းကြောင့် သညာဖြစ်၏။ ဤသို့။ပ။

၄။ ဖ သာ ဖြစ် ခြင်း ကြောင့် သညာ ဖြစ် ၏။ ဤ သို့ အကြောင်း ဖြစ်ခြင်းအနက်ကြောင့် သညာ ဖြစ် ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၅။ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာကို ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း သညာ ဖြစ်ပေ၍ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ ဤသို့ သညာဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

(ခ) သညာ၏ ထင်မြင်ခြင်းသည် အဘယ်သို့သော အခြင်း အရာအားဖြင့် ထင်ရှားသနည်း?။

၁။ မမြဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကုန်ဆုံးသောအားဖြင့် ထင်မြင်ခြင်းသည် ထင်းရှား၏။

၂။ ဆင်းရဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား တေးအားဖြင့် ထင်မြင်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၃။ ကိုယ်စိုး ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆိတ်သုဉ်းသောအားဖြင့် ထင်မြင်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ ဤသို့သညာ၏ ထင်မြင်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

(ဂ) သညာ၏ချုပ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ထင်ရှားသနည်း?။

၁။ အဝိဇ္ဇာ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သညာချုပ်၏။ ဤသို့ အကြောင်း ချုပ်ခြင်းအနက်ကြောင့် သညာချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၂။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် သညာချုပ်၏။ ပ။

၃။ ကံချုပ်ခြင်းကြောင့် သညာချုပ်၏။ ပ။

၄။ ဖဿ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သညာချုပ်၏။ ဤသို့ အကြောင်း ချုပ်ခြင်း အနက်ကြောင့် သညာချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၅။ ဖောက်ပြန်သော လက္ခဏာကို ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း သညာ ချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ ဤသို့သညာချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

ဤသို့သညာတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထင်ရှားထင်မြင် ကုန်၏။ ထင်ရှား ပျောက်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

(က) ဝိတက်တို့သည် အဘယ်သို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကုန်သနည်း?။ (ခ) အဘယ်သို့ ထင်ရှားထင်မြင်ကုန်သနည်း?။ (ဂ) အဘယ်သို့ ထင်ရှားပျောက်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သနည်း?။

(က) ဝိတက်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ထင်ရှားသနည်း?။

၁။ အ ဝိ ဇ္ဇာ ဖြစ် ခြင်း ကြောင့် ဝိ တက် ဖြစ် ၏။ ဤ သို့ အကြောင်းဖြစ်ခြင်း အနက်ကြောင့် ဝိတက်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၂။ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိတက်ဖြစ်၏။ပ။

၃။ ကံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိတက်ဖြစ်၏။ပ။

၄။ သ ညာ ဖြစ် ခြင်း ကြောင့် ဝိ တက် ဖြစ် ၏။ ဤ သို့ အကြောင်းဖြစ်ခြင်း အနက်ကြောင့် ဝိတက်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၅။ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာကို ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ဝိတက်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ ဤသို့ဝိတက်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

(ခ) ဝိတက်တို့၏ ထင်မြင်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ထင်ရှားသနည်း ?။

၁။ မမြဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကုန်ဆုံးသော အားဖြင့် ထင်မြင်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၂။ ဆင်းရဲသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား တေးအားဖြင့် ထင်မြင်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၃။ ကိုယ်စိုး ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆိတ်သုဉ်းသောအားဖြင့် ထင်မြင်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။ ဤသို့ဝိတက်တို့၏ ထင်မြင်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

(ဂ) ဝိတက် တို့ ၏ ချုပ် ခြင်း သည် အ ဘယ် သို့ ထင် ရှား သနည်း ?။

၁။ အဝိဇ္ဇာ ချုပ် ခြင်း ကြောင့် ဝိ တက် ချုပ် ၏။ ဤ သို့ အကြောင်း ချုပ်ခြင်းအနက်ကြောင့် ဝိတက်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား ၏။

၂။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိတက်ချုပ်၏။ ပ။

၃။ ကံချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိတက်ချုပ်၏။ ပ။

၄။ သညာ ချုပ် ခြင်း ကြောင့် ဝိ တက် ချုပ် ၏။ ဤ သို့ အကြောင်းချုပ်ခြင်း အနက်ကြောင့် ဝိတက်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၅။ ဖောက်ပြန်သော လက္ခဏာကို ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ် အားလည်း ဝိတက်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည် ထင်ရှား ၏။ ဤသို့လျှင် ဝိတက်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည် ထင် ရှား၏။

ဤသို့လျှင် ဝိတက်တို့သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထင်ရှားထင်မြင်ကုန်၏။ ထင်ရှားပျောက်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက် ကုန်၏။

(ဤတွင် ဝေဒနာချုပ်ရုံနဲ့ မပြီးသေးချေ။ သညာရော ဝိတက်ပါ ချုပ်ရ၏ဟု မှတ်သားရ၏။ ထိုကြောင့် ယခု ခေတ်ယောဂီများ ဝေဒနာချုပ်ရုံမျှဖြင့် မဂ်မရသေး မှတ် ပါ။ ရှေ့ဆက်၍ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ်၊ ဓမ္မတို့၏ ပေါင်းရုံးသိမြင် ထိုးထွင်း ပေါက်မြောက်မှ မဂ်ဖိုလ်ရပေ ၏။ ထိုကြောင့် ဝေဒနာချုပ်ရုံနဲ့ ရပ်နားကျေနပ် နှစ်သက် မနေနဲ့ ဟု သတိပေး ညွှန်ကြားပြသရခြင်း ဖြစ်၏။ အထူး သတိပြုကြပါလေ။)

ရှည်သော ဝင်လေထွက်လေ၏ အစွမ်းအားဖြင့် တည် ကြည်ခြင်း မပျံ့လွင့်ခြင်းကိုသိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် (၁) ဣန္ဒြေ တို့ကို ပေါင်း၏။ ကျက်စားရာ အာရုံကိုလည်း သိ၏။ ငြိမ်း အေးခြင်း သမထ သဘောကိုလည်း ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ (၂) ဗိုလ်တို့ကို ပေါင်း၏။ ကျက်စားရာအာရုံကိုလည်း သိ ၏။ ငြိမ်းအေးခြင်း သမထသဘောကိုလည်း ထိုးထွင်း၍ သိ ၏။ (၃) ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပေါင်း၏။ ကျက်စားရာ အာရုံကို လည်း သိ၏။ ငြိမ်းအေးခြင်း သမထသဘောကိုလည်း ထိုး ထွင်း၍ သိ၏။ (၄) မဂ်ကို ပေါင်း၏။ ကျက်စားရာအာရုံကို

လည်း သိ၏။ ငြိမ်းအေးခြင်း သမထသဘောကိုလည်း ထိုးထွင်း၍သိ၏။ (၅) ဓမ္မတရားတို့ကို ပေါင်း၏။ ကျက်စားရာ အာရုံကိုလည်း သိ၏။ ငြိမ်းအေးခြင်း သမထ သဘောကိုလည်း ထိုးထွင်း၍ သိ၏။

ဣန္ဒြိယာနိသမောဓာနေတိ...ဟူရာ၌ ဣန္ဒြေတို့ကို အဘယ်သို့ ပေါင်းသနည်း ?။

၁။ ဆုံးဖြတ် တတ်သော အနက်အားဖြင့် သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပေါင်း၏။

၂။ ချီးမြှောက်တတ်သော အနက်အားဖြင့် ဝီရိယိန္ဒြေကို ပေါင်း၏။

၃။ ထင်သော အနက်အားဖြင့် သတိန္ဒြေကို ပေါင်း၏။

၄။ မပျံ့လွင့်သော အနက်အားဖြင့် သမာဓိန္ဒြေကိုပေါင်း၏။

၅။ မြင်တတ်သော အနက်အားဖြင့် ပညိန္ဒြေကိုပေါင်း၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဣန္ဒြေတို့ကို ဤအာရုံ၌ ပေါင်း၏။ ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြိယာနိသမောဓာနေတိ-ဟု ဆိုအပ်၏။

ဂေ ၂၈၇၉ ပဇာနာတိ...ဟူရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်၏အာရုံသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျက်စားရာတည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိုကျက်စားရာသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အာရုံတည်း။

ပဇာနာတိ...ဟူရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဖြင့်သိ၏။ သမံဟူရာ၌ အာရုံ၏ထင်ခြင်းသည် သမမည်၏။ စိတ်၏ မပျံ့လွင့်ခြင်းသည် သမမည်၏။ စိတ်၏ ဆောက်တည်ခြင်းသည် သမမည်၏။ စိတ်၏ ပြုစင်ခြင်းသည် သမမည်၏။

အတ္ထော....ဟူရာ၌ (ဝိပဿနာ၏)အပြစ်မရှိခြင်းသဘော (မဂ်၏) ညစ်နွမ်းမှုကင်းခြင်းသဘော (စိုလ်၏) ဖြူစင်ခြင်း သဘော (နိဗ္ဗာန်၏) မြတ်သောသဘောတည်း။

ပဋိဝိဇ္ဈတိ....ဟူရာ၌ အာရုံ၏ ထင်ခြင်းသဘောကို ထိုး ထွင်း၍သိ၏။ စိတ်၏မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောကို ထိုးထွင်း၍ သိ ၏။ စိတ်၏ ဆောက်တည်ခြင်းသဘောကို ထိုးထွင်း၍သိ၏။ စိတ်၏ ဖြူစင်ခြင်းသဘောကို ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ထို့ကြောင့် သမတ္ထု ပဋိဝိဇ္ဈတိဟု ဆိုအပ်၏။

ဗလာနိ သမောဓာနေတိ....ဟူရာ၌ ဗိုလ်တို့ကို အဘယ်သို့ ပေါင်းသနည်း ?။

- ၁။ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့် (၌) မတုန်လှုပ်တတ်သော သဘောအားဖြင့် သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပေါင်း၏။
- ၂။ ပျင်းရိခြင်း၌ မတုန်လှုပ်တတ်သော သဘောအား ဖြင့် ဝီရိယဗိုလ်ကို ပေါင်း၏။
- ၃။ မေ့လျော့ခြင်း၌ မတုန်လှုပ်တတ်သော သဘော အားဖြင့် သတိဗိုလ်ကို ပေါင်း၏။
- ၄။ ပျံ့လွင့်ခြင်း၌ မတုန်လှုပ်တတ်သော သဘောအား ဖြင့် သမာဓိဗိုလ်ကို ပေါင်း၏။
- ၅။ အဝိဇ္ဇာ၌ မတုန်လှုပ်တတ်သော သဘော အားဖြင့် ပညာဗိုလ်ကို ပေါင်း၏။

ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤဗိုလ်တို့ကို ဤအာရုံ၌ ပေါင်း၏။ ထို့ကြောင့် ဗလာနိသမောဓာနေတိ-ဟု ဆိုအပ်၏။ ဂေါ စရဉ္စပဇာနာတိ-ဟူသည်ကား။ပ။ ထို့ကြောင့် သမတ္ထုပဋိ ဝိဇ္ဈတိ-ဟု ဆိုအပ်၏။

ဗောဇ္ဈင်္ဂေသမောဓာနေတိ-ဟူရာ၌ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို အဘယ်
သို့ ပေါင်းသနည်း ?။

၁။ ထင်သော သဘောအားဖြင့် သတိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို
ပေါင်း၏။

၂။ စိစစ်ဆင်ခြင်တတ်သောသဘောအားဖြင့် ဓမ္မဝိစယ
သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပေါင်း၏။

၃။ ချီးမြှောက် တတ်သော သဘောအားဖြင့် ဝီရိယ
သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပေါင်း၏။

၄။ ပျံ့နှံ့သော သဘောအားဖြင့် ဝီတိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို
ပေါင်း၏။

၅။ ငြိမ်းတတ်သော သဘောအားဖြင့် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်
ကို ပေါင်း၏။

၆။ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်
ကို ပေါင်း၏။

၇။ ဆင်ခြင် တတ်သော သဘောအားဖြင့် ဥပေက္ခာ
သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပေါင်း၏။

ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤဗောဇ္ဈင်တို့ကို ဤအာရုံ၌ ပေါင်း၏။
ထို့ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်္ဂေသမောဓာနေတိဟု ဆိုအပ်၏။ ဂေါ
စရဉ္စပဇာနာတိ-ဟူသည်ကား။ပ။ထို့ကြောင့် သမတ္ထဉ္စ ပဒီ
ဝိဇ္ဈတိဟု ဆိုအပ်၏။

မဂ္ဂံ သမောဓာနေတိ... ဟူရာ၌ မဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင်
ပေါင်းသနည်း ?။

၁။ မြင်တတ်သောသဘောအားဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုပေါင်း
၏။

- ၂။ အာရုံသို့ ရှေးရှုထင်တတ်သော သဘောအားဖြင့် သမ္မာသင်္ကပ္ပကို ပေါင်း၏။
- ၃။ သိမ်းဆည်းတတ်သော သဘောအားဖြင့် သမ္မာဝါစာကို ပေါင်း၏။
- ၄။ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဋ္ဌာန်' သဘောအားဖြင့် သမ္မာကမ္မန္တကို ပေါင်း၏။
- ၅။ ပြုစင်သော သဘောအားဖြင့် သမ္မာ အာဇီဝကို ပေါင်း၏။
- ၆။ ချီးမြှောက်တတ်သော သဘောအားဖြင့် သမ္မာဝါယာမကို ပေါင်း၏။
- ၇။ ထင်သောသဘောအားဖြင့် သမ္မာသတိကို ပေါင်း၏။
- ၈။ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့် သမ္မာသမာဓိကို ပေါင်း၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤမဂ်ကို ဤအာရုံ၌ ပေါင်း၏။ ထို့ကြောင့် မဂ္ဂံသမောဓာနေတိဟု ဆိုအပ်၏။ ဂေါစရဉ္စ ပဇာနာတိ- ဟူသည်ကား။ပ။ ထို့ကြောင့် သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈတိ-ဟု ဆိုအပ်၏။

ဓမ္မေသမောဓာနေတိ- ဟူရာ၌ တရားတို့ကို အဘယ်သို့ ပေါင်းသနည်း ?။

- ၁။ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့် ဣန္ဒြေတို့ကို ပေါင်း၏။
- ၂။ မတုန်လှုပ်သော သဘောအားဖြင့် ဗိုလ်တို့ကို ပေါင်း၏။

- ၃၂။ ထွက်မြောက်ကြောင်း သဘောအားဖြင့် ဗောဇ္ဈင်
တို့ကို ပေါင်း၏။
- ၄။ အကြောင်း ဟိတ် သဘော အားဖြင့် မဂ်ကို
ပေါင်း၏။
- ၅။ ထင်သော သဘော အားဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်ကို
ပေါင်း၏။
- ၆။ အားထုတ်တတ်သော သဘောအားဖြင့် သမ္မုပ္ပ
ဓာန်ကို ပေါင်း၏။
- ၇။ ပြည့်စုံတတ်သော သဘောအားဖြင့် ဣဒ္ဓိပင်္ဂါဒ်ကို
ပေါင်း၏။
- ၈။ ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့် သစ္စာကိုပေါင်း
၏။
- ၉။ မပျံ့လွင့်သော သဘော အားဖြင့် သမထ ကို
ပေါင်း၏။
- ၁၀။ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော သဘောအားဖြင့် ဝိပဿ
နာကို ပေါင်း၏။
- ၁၁။ တခုသောကိစ္စရှိသော သဘောအားဖြင့် သမထ
ဝိပဿနာကို ပေါင်း၏။
- ၁၂။ မကျော်လွန်သော သဘောအားဖြင့် ယုဂနုဒ္ဓကို
ပေါင်း၏။
- ၁၃။ စောင့်စည်းသောသဘောအားဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိကို
ပေါင်း၏။
- ၁၄။ မပျံ့လွင့်သော သဘောအားဖြင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိကို
ပေါင်း၏။

၁၅။ မြင်တတ်သော သဘောအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို ပေါင်း၏။

၁၆။ ကိလေသာမှ လွတ်သော သဘော အားဖြင့် ဝိမောက္ခကို ပေါင်း၏။

၁၇။ ထိုးထွင်း၍ သိသော သဘောအားဖြင့် ဝိဇ္ဇာကို ပေါင်း၏။

၁၈။ စွန့်တတ်သော သဘောအားဖြင့် ဝိမုတ္တိကိုပေါင်း၏။

၁၉။ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သောသဘောအားဖြင့် ခယဉာဏ်ကို ပေါင်း၏။

၂၀။ တဖန် ငြိမ်းစေတတ်သော သဘောအားဖြင့် အနုပ္ပါဒဉာဏ်ကို ပေါင်း၏။

၂၁။ အကြောင်းမူလဟူသော သဘောအားဖြင့် ဆန္ဒကိုပေါင်း၏။

၂၂။ အကြောင်း 'သမုဋ္ဌာန်' ဖြစ်သောသဘောအားဖြင့် မနသိကာရကို ပေါင်း၏။

၂၃။ အပေါင်းဖြစ်သော သဘောအားဖြင့် ဖဿကို ပေါင်း၏။

၂၄။ စုဝေးသော သဘောအားဖြင့် ဝေဒနာကိုပေါင်း၏။

၂၅။ အဦးဖြစ်သော သဘောအားဖြင့် သမာဓိကို ပေါင်း၏။

၂၆။ အစိုးရသည့် အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့် သတိကို ပေါင်း၏။

- ၂၇၊ ထိုထိုသို့သောတရားထက်လွန်မြတ်သော သဘော အားဖြင့် ပညာကိုပေါင်း၏။
- ၂၈၊ မြတ်သောသဘောအားဖြင့် ဝိမုတ္တိကိုပေါင်း၏။
- ၂၉၊ အဆုံးဟူသော သဘောအားဖြင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ပေါင်း၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤတရားတို့ကို ဤ အာရုံ၌ ပေါင်း၏။ ထို့ကြောင့် 'ဓမ္မေသမောဓာနေတိ' ဟုဆိုအပ်၏။

ဂေ ၂၈ ရဇူ ပဇာနာတိ-ဟူရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အာရုံသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ကျက်စားရာတည်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျက်စားရာသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အာရုံတည်း။

ပဇာနာတိ-ဟူရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဖြင့် သိတတ်၏။ သမံ-ဟူရာ၌ အာရုံ၏ထင်ခြင်းသည် သမ မည်၏။ စိတ်၏မပျံ့လွင့်ခြင်းသည် သမ မည်၏။ စိတ်၏ ဆောက်တည်ခြင်းသည် သမ မည်၏။ စိတ်၏ဖြူစင်ခြင်းသည် သမ မည်၏။

အတ္ထော-ဟူရာ၌ (ဝိပဿနာ၏) အပြစ်မရှိခြင်းသဘော (မဂ်၏) ညစ်နွမ်းမှုကင်းခြင်းသဘော (ဖိုလ်၏) ဖြူစင်ခြင်း သဘော (နိဗ္ဗာန်၏) မြတ်သောသဘောတည်း။

ပဋိဝိဇ္ဇတိ-ဟူရာ၌ အာရုံ၌ ထင်ခြင်းသဘောကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ စိတ်၏မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ စိတ်၏ ဆောက်တည်ခြင်း သဘောကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ စိတ်၏ ဖြူစင်ခြင်းသဘောကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ ထို့ကြောင့် 'သမတ္ထဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဇတိ'-ဟု ဆိုအပ်၏။

ဤကဲ့သို့ တရားသဘောများကို ထိုးထွင်းသိမြင်မှသာ မဂ်ဖိုလ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤတရားသဘောတို့ကို သဘောပေါ် သဘောကျအောင် ရှုတတ် သုံးသပ်ဆင်ခြင်တတ်မှသာ အချိုးကျအံဝင်ဝင်ကျနိဗ္ဗာန်ရမည်မှတ်ပါလေ။ အသေးစိတ်မသိနိုင်သော် ပရိယတ်ဉာဏ်ကြောင့်ပဋိပတ်လမ်းမှန်ပြီး ပဋိဝေခဉာဏ် ပွင့်လင်းထင်ရှားသိမြင်ခြင်း မုချဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်မလွဲတည်း။ ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေသော်။

ဤပဋိသန္တိဒါမဂ် ပါဠိတော်သည် မြတ်စွာဘုရားဟောနှင့် အသျှင်သာရိပုတ္တာ မထေရ်မြတ်ကြီး၏ ဉာဏ်ကုန်အသေးစိတ်ဟောကြားဖော်ပြထားသော ကျမ်းစာအုပ်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် နေယျပုဂ္ဂိုလ်များ အကျယ်ကြားနာဆောင်ယူထားနိုင်ရန်ဖြစ်ပေ၏။ ဤတရားတစိတ်တဒေသ သိမြင်ပေါက်ခမြောက်ခဲ့သော် ဤစာပေဖတ်ရှုခြင်းကြောင့် ဉာဏ်ရင့်သန် တိုးတက်ရှင်းလင်း ပွင့်သိလာမည် ယုံကြည်ကြပါကုန်လော့။

ဝေဒနာထိန်းသိမ်းအားထုတ်နည်း

ဝေဒနာသိမ်းဆည်းသော ဘုရားဟော ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟ သုတ်ခေါ်သည့် 'ဒိဃနခ' သုတ်ကို မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်မှ ထုတ်နုတ်တင်ပြလိုက်ပါ၏။

“အဂ္ဂိဝေဿန...ရုပ်ရှိသော လေးပါးသောမဟာဘုတ်တို့ကိုမှီ၍ ဖြစ်သောအဓိအဖတို့၏ သုက်သွေးကြောင့် ဖြစ်

သော ထမင်း မုယောမုံ တို့ဖြင့် ကြီးပွားသော အမြဲမတည်
 ခြင်း၊ ဖုံးလွှမ်းရခြင်း၊ ဆုပ်နယ်ရခြင်း၊ ကွဲခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း
 သဘော ရှိသောဤကိုယ်ကို မမြဲသောအားဖြင့်၊ မချမ်းသာ
 သောအားဖြင့်၊ ရောဂါအားဖြင့်၊ အိုင်းအမာအားဖြင့်၊ မြှား
 ငြောင့်အားဖြင့်၊ ဆင်းရဲအားဖြင့်၊ အနာအားဖြင့်၊ သူစိမ်းပြင်
 ပအားဖြင့်၊ ပျက်စီးတတ်သောအားဖြင့်၊ သတ္တမှ ကင်းဆိတ်
 သောအားဖြင့်၊ အနှစ်အသား မရှိသောအားဖြင့် ကောင်း
 စွာရှုရမည်။ ဤခန္ဓာကိုယ်ကို မမြဲသောအားဖြင့်၊ မချမ်း
 သာသောအားဖြင့်၊ ရောဂါအားဖြင့်၊ အိုင်းအမာအားဖြင့်၊
 မြှားငြောင့်အားဖြင့်၊ ဆင်းရဲအားဖြင့်၊ အနာအားဖြင့်၊ သူ
 စိမ်းပြင်ပ အားဖြင့်၊ ပျက်စီးတတ်သော အားဖြင့်၊ သတ္တမှ
 ကင်းဆိတ်သောအားဖြင့်၊ အနှစ်အသား မရှိသောအားဖြင့်
 ကောင်းစွာ ရှုသော ထိုသူအား ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်၌ တပ်
 သောတဏှာ၊ ကိုယ်၌တွယ်တာသော တဏှာအစေး၊ ကိုယ်၌
 အစဉ်လိုက်တတ်သော တဏှာသည် ပျောက်ကင်း၏။

(ဝေဒနာ) ခံစားမှုတို့သည် ချမ်းသာ ခံစားမှု (သုခ
 ဝေဒနာ) ဆင်းရဲခံစားမှု (ဒုက္ခဝေဒနာ) ဆင်းရဲမဟုတ်
 ချမ်းသာမဟုတ်သော ခံစားမှု (ဥပေက္ခာဝေဒနာ) ဤသုံး
 ပါးတို့တည်း။ ချမ်းသာခံစားမှုကို ခံစားသောအခါ၌ ဆင်း
 ရဲခံစားမှုကို မခံစားပေ၊ ဆင်းရဲလည်းမဟုတ် ချမ်းသာ
 လည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကိုလည်း မခံစားပေ၊ ထို
 အခါ၌ ချမ်းသာခံစားမှုကိုသာ ခံစား၏။

ဆင်းရဲ ခံစားမှုကို ခံစားသောအခါ၌ ချမ်းသာခံစား
 မှုကို မခံစားပေ၊ ဆင်းရဲလည်း မဟုတ် ချမ်းသာလည်း

မဟုတ်သော ခံစားမှုကိုလည်း မခံစားပေ၊ ထိုအခါ၌ ဆင်း
ရဲခံစားမှုကိုသာ ခံစား၏။

ဆင်းရဲလည်း မဟုတ် ချမ်းသာလည်း မဟုတ်သော ခံစား
မှုကို ခံစားသောအခါ၌ ချမ်းသာခံစားမှုကို မခံစားပေ၊
ဆင်းရဲ ခံစားမှုကိုလည်း မခံစားပေ၊ ထိုအခါ၌ ဆင်းရဲ
လည်း မဟုတ် ချမ်းသာလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကိုသာ
ခံစား၏။

ချမ်းသာ ခံစားမှုသည်လည်း မမြဲပေ၊ ပြုပြင်အပ်၏၊ အ
ကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်၏၊ ကုန်တတ်သော သဘောရှိ၏၊ ပျက်
စီးတတ်သော သဘောရှိ၏၊ တပ်မက်ဖွယ်ရာ ကင်းသော
သဘောရှိ၏၊ ချုပ်ပျောက်တတ်သော သဘောရှိ၏။

ဆင်းရဲ ခံစားမှုသည်လည်း မမြဲပေ၊ ပြုပြင်အပ်၏၊ အ
ကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်၏၊ ကုန်တတ်သော သဘောရှိ၏၊
ပျက်စီးတတ်သော သဘောရှိ၏၊ တပ်မက်ဖွယ်ကင်းသော
သဘောရှိ၏၊ ချုပ်ပျောက်တတ်သော သဘောရှိ၏။

ဆင်းရဲလည်း မဟုတ် ချမ်းသာလည်း မဟုတ်သော
ခံစားမှုသည်လည်း မမြဲပေ၊ ပြုပြင်အပ်၏၊ အကြောင်းကို
စွဲ၍ဖြစ်၏၊ ကုန်တတ်သော သဘောရှိ၏၊ ပျက်စီးတတ်သော
သဘောရှိ၏၊ တပ်မက်ဖွယ်ရာ ကင်းသော သဘောရှိ၏၊ ချုပ်
ပျောက်တတ်သော သဘောရှိ၏။

ဤသို့မြင်လတ်သော် အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော
အရိယာတို့၏ တပည့်သည် ချမ်းသာခံစားမှု၌လည်း ငြီးငွေ
၏၊ ဆင်းရဲခံစားမှု၌လည်း ငြီးငွေ၏၊ ဆင်းရဲလည်းမဟုတ်
ချမ်းသာလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှု၌လည်း ငြီးငွေ၏၊ ငြီး

ငွေသော် တပ်ခြင်းကင်း၏၊ တပ်ခြင်း ကင်းခြင်းကြောင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်ရာ၌ လွတ်ပြီဟု အသိဉာဏ်ဖြစ်၏။ “ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်အကျိုးငှါ တဖန်ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏။ ဤသို့ (ကိလေသာမှ) လွတ်ပြီးသော စိတ်ရှိသော ရဟန်းသည် တစုံတယောက်နှင့်မျှ မပြောဆို၊ တစုံတယောက်နှင့်မျှ မငြင်းခုံ၊ လောက၌ ပြောဆိုအပ်သော စကားဖြင့်သာ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆို၏။ မှားသောအားဖြင့် ကား မသုံးသပ်တော့ပြီ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဤတရားကြားနာရ၍ အသျှင်သာရိပုတ္တရာသည်ရဟန္တာ ဖြစ်လေ၏။ တူတော် ဒီဃနခပရိဗိုဇ်သည် သောတာပန် ဖြစ်လေ၏။ သူတပါးအတွက် ပြင်ဆင်ထားသော ထမင်းပွဲ ဝင်၍ အဆင်သင့် စားရသကဲ့သို့ အသျှင်သာရိပုတ္တရာသည် အထက်မဂ် သုံးပါးကို ရရှိခဲ့လေသည်။

ထိုကြောင့် ဤတရားကိုလည်း အကျယ်လေ့လာ ရှုပွား အားထုတ်ရမည် ဖြစ်၏။

သံယုတ် ခန္ဓဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ (၂၇၂) ၌ ဖွင့်ပြထားသော ဝေဒနာလိုက်နည်း တခုမှာ တဆင့် ကြားဘူးသည် ကား....တကျိပ်နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည် ကျောက်စည်ထိုး အချက်ပေး၍ လုံ့လဝီရိယဖြင့် ပခောနတရားအားထုတ်ကြကုန်၏။ တပါးသောရဟန်းသည် နေဝင်သော အခါ၌ သာလျှင် ကျောက်စည် ထိုးပြီးသောအခါ စကြိုသို့တက်၍

စကြိုလျှောက်ရာဖိလာအရပ်ကိုနှိပ်နင်းမိသောကြောင့် မြက်
ဖုံးလွှမ်းထားသောဆူးကိုနင်းမိ၏။ ဆူးသည် ခြေဖမိုး ဖောက်
ထွက်၏။ ထိုသို့ ဆူးသည် ခြေကိုခွဲ၍ ထုတ်ချင်းလျှို ဖောက်
သဖြင့် အလွန်ဆင်းရဲသော ဝေဒနာကို ခံစားရလေ၏။

မထေရ်သည် ဤဆူးကို နုတ်ပစ်မည်လား?။ သို့မဟုတ်
ပကတိအတိုင်း စူးဝင်နေသည့် အတိုင်း ဆူးကို ထားမည်
လား?။ ဤကဲ့သို့ ဆူးသည် စူးဝင်ခြင်းသည် ငရဲစသည်တို့
ဘေးမည်သည် မရှိချေ။ ပကတိစူးဝင်နေသည့်အတိုင်းထား
အပ်၏။ တရားဝေဒနာရှုအပ်၏ဟု ကြံစည်၏။ ထိုရဟန်း
သည် ထိုဝေဒနာကို မဖြစ်စေလောက်သောအားဖြင့် ဂရု
မပြုဘဲ (သမာဓိ တရားဖြင့် သည်းခံ၍) တညလုံး စကြို
လျှောက်၍ တရားကိုသာ အားထုတ်နေ၏။ မိုးလင်းသော
အခါ တပီးသောရဟန်းကို လက်ရာပြု၍ ခေါ်၏။ ထို
ရဟန်းသည်လာ၍ “အဘယ်အကြောင်းပါနည်း?။ အသျှင်
ဘုရား” ဟု မေးလျှောက်၏။ “ငါ့သျှင်-ဆူးသည် စူးဝင်နေ
သည်ဖြစ်၍ ခေါ်၏” ဟု ပြောလေ၏။ “ဘယ်အချိန် ဘယ်
နေရာဖြစ်တာလဲ ဘုရား?” “ညနေချမ်း အချိန်ကပင် ဖြစ်
၏ ငါ့သျှင်” “အဘယ်ကြောင့် တပည့်တော်ကို မခေါ်ပါ
သနည်း?။ ဆူးကိုနုတ်ပြီး အနာကိုဆီဖြင့် သွန်းလောင်း
ထည့်ရာပါ၏ဘုရား” “ပကတိအတိုင်းစူးဝင်နေသော ဆူး
ကိုနုတ်ပါ ငါ့သျှင်” “နုတ်နိုင်ပါသည် ဘုရား” ဟု ဆို၍
နုတ် ပေး လေ ၏။ “ငါသည် တ စိပ် တ ဒေ သ အား ဖြင့်
(ကိလေသာဆူးကို) နုတ်ထုတ်အပ်ပေပြီ-ငါ့သျှင်” ဟု ပြော
လေသည်။ ဤတစိတ်တဒေသထုတ်နုတ်ခြင်းကား အောက်

မဂ် သုံးပါးကို ဆိုလို၏။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် တခုခု ဖြစ်လေ၏ဟု မှတ်သားရာ၏။

[ဤကား ခဇ္ဇနိယသုတ်အဖွင့်ဖြစ်၏။ ပဋိပဇ္ဇောဟောတိ ကို ဖွင့်ပြရာ၌ လာရှိ၏။]

သီလကို အစပြု၍ အရဟတ္တ မဂ်တိုင်အောင် ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ အကြင် ဉာဏ်အားကောင်းသော ထက်မြက် ဉာဏ် ပွင့်သော ဉာဏ်ကြီးမြတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဓာန တရားအားထုတ်ရာ၌ သစ်ငုတ်စူးသည်ဖြစ်စေ၊ ဆူးစူးသည် ဖြစ်စေ၊ ဓားလှံလက်နက်ဖြင့် ထိုးခုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကျား ကိုက်ချီ၍ စားသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲ ပြင်းထန်သည့် ဒုက္ခဝေဒနာကို မဖြစ်စေလောက်ဟု သဘော ထား ဝရမပြုပဲထား၍ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကိုသာ သုံးသပ် ဆင်ခြင်လျက် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကိုသာလျှင် ရယူလေ၏။

(ဤတွင် လက်တွေ့အားထုတ်သော ယောဂီသည် အာ နာပါနဿတိ မူလကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်သော် ဝင်လေထွက်လေ ကို သတိပြု သတိထား၍ အားထုတ်ရာ ပဌမဈာန်ရခဲ့သော် ပီတိသုခဖြစ်၏။ တည်ကြည်၏။ ဝေဒနာကို ခွါချထားနိုင် ၏။ သမာဓိကောင်းလေ ဝေဒနာနိုင်လေ ဖြစ်၏။ ဤကား လက်တွေ့ ဝေဒနာခွါနည်း ဖြစ်၏။ ။ဒုတိယနည်းကား.... ပိပဿနာရှု၍လည်း ဖြစ်ပျက် မြင်သော် ပီတိသုခဖြစ်၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ထက်သန်စွာ ရရှိနေခိုက်၌ ဒုက္ခဝေဒနာကို သည်းခံနိုင်၏။ ဝေဒနာ ခွါထားနိုင်၏ မှတ်ပါလေ။ လက် တွေ့အားထုတ်ကြည့်က ရနိုင်၏။ သိနိုင်၏။ အပြောနဲ့မရ၊ အရေးနဲ့မရချေ။ သေသေချာချာ အားထုတ်ခံစားမိသူ ဝေ

ဒနာကျော်လွန်ခဲ့သူ ယောဂီများ မုချသိမြင်ကြကုန်၏။ ယခု အဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့် အလွန် ကိုက်ညီနေတော့၏။ ။တတိယဝေဒနာ ခွါနည်းကား....မိမိသီလ စင်ကြယ်၏လောဟု ပြန်လည် စစ်ဆေးသုံးသပ်ကြည့်၍ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသဖြင့် ဝီတိသောမနဿ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ သီလကို စစ်ဆေးနေသော အာရုံကြောင့်၎င်း၊ ဝီတိသုခဖြစ်နေ၍၎င်း၊ ဝေဒနာကို ခွါထားနိုင်ပေ၏။မဟာသီဝမထေရ်၊တိဿမထေရ် စသည်တို့ ဝေဒနာခွါထားနိုင်ကြကုန်၏။ ဝေဒနာ အာရုံမှ တပါးသောသီလကို ဆင်ခြင် ဝမ်းမြောက်မှုဝီတိ ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ ဤကား တတိယနည်း ဖြစ်ပေ၏။)

သို့သော် သီလဆင်ခြင်၍ ဝီတိ ဖြစ်ပြီးနောက် အစဉ်အတိုင်း ဝိပဿနာရှုသောအခါ ခန္ဓာငါးပါး ရှုရ သုံးသပ်ရ၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတွင် ဝေဒန ပါဒါနက္ခန္ဓာ မရှုပဲ တရားထူးရသည်မဟုတ်ချေ။ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပြီးလျှင် နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ အပေါ်လွင်ဆုံး အထင်ရှားဆုံးသော ဝေဒနာ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မုချရှုရ၏။ သတ္တပဉ္စသုတ် ပြန်ကြည့်ပါလော့၊ထိုသို့ ဝေဒနာရှုသောအခါ ပေါင်ကျိုးသောဝေဒနာကြီး ရှုမိရပေမည် မလွဲတည်း၊ မှတ်ပါ။

ကျားစားခံရသော ရဟန်းသည်လည်း ထိုအတူ ဝိပဿနာရှုရာ၌ ဝေဒနာပင် ရှုရပြန်၏။ မှန်၏။ ပဌမဝေဒနာ ခွါထားရာ၌ သီလကိုဆင်ခြင်၍ ဝီတိဖြင့် ခွါထား၏။ဝိပဿနာရှုရာ၌ ဝေဒနာကိုပစ္စုပ္ပန်တဲ့တဲ့ရှုရသောကြောင့် မရှောင်ကွင်းနိုင်ချေ။ ထိုအတူ လှံထိုးခံရသော ဝီတမလ္လမထေရ်သည်လည်း ပဌမဝေဒနာကို သီလဆင်ခြင်၍ ခွါထားပြီး

ဝိပဿနာရှုရာ၌ ဝေဒနာဆိုးကြီးဖြစ်သော လှံထိုးခံရသည့် ဒုက္ခဆင်းရဲကြီးကို သုံးသပ်အားထုတ်ရပေ၏။ ဤစကားမှန်ကြောင်းကို ၎င်းခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ (၂၇၂) ၌ ပြန်ဆက်လက်ဖော်ပြပါ၏။

အယံ ဝေဒနာယ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပဇ္ဇောနာမ ဝုစ္စတိ ဝိတမလ္လတ္ထေရော ဝိယ ကုဋုဗ္ဗိယပုတ္တ မဟာတိဿတ္ထေရော ဝိယ ဝတ္တနိ အဋ္ဌဝိယံ တိသမတ္တာနံ ဘိက္ခုနံအညတရော ဗုဒ္ဓ မုခေနိပန္နဘိက္ခုဝိယ ကဏ္ဍကေနဝိဒ္ဓတ္ထေရော ဝိယစ။

အကြင် ခံစားရ ဆိုးဝါးလှသော ဝေဒနာတို့ဖြင့် (လှံထိုးခံရသော ဝေဒနာ။ ပေါင်ရိုက်ချိုးထားသော ဝေဒနာ ကျားစားခံနေရသော ဝေဒနာ၊ ဆူးစူး ဝင်ဖောက်ခွဲခြင်း ခံစားနေရသော ဝေဒနာ) ဝိပဿနာရှုရာ ပြီးငွေ့ခြင်း၊ ရာဂ ကင်းခြင်း၊ ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှါ ကျင့်သုံးသည် မည်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ဥပမာ သက်သေအားဖြင့် (မဟာသတိ ပဋ္ဌာန်သုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ပါရှိသော) လှံထိုးခံရသော ဝိတမလ္လမထေရ် ကဲ့သို့၎င်း၊ ပေါင်ရိုက်ချိုး၍ အားထုတ်သော ကုဋုဗ္ဗိယပုတ္တ မဟာတိဿမထေရ်ကဲ့သို့၎င်း၊ တောလမ်းခရီး၌ တရားအားထုတ်သော သုံးကျိပ်သော ရဟန်းတို့တွင် မထင်ရှားသော ရဟန်းတပါး၊ ကျားစား ခံနေရသကဲ့သို့၎င်း၊ ဆူးထိုးဖောက်စူးဝင်နေခြင်း ခံရသော ရဟန်းကဲ့သို့၎င်း ဖော်ပြထားလေသည်။

ထို့ကြောင့် အလုပ်တရား ကျကျနန အားမထုတ်ဘူး၍ ၎င်း၊ မပိုင်၍၎င်း၊ စာပေကျမ်းဂန်၌ မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်

အဋ္ဌကထာ အဖွင့်တခုထဲ အားကိုး၍ အမှားထောက်ပြ
သော ဆရာတော် ဦးတိလောက(ဝိကေ) သိသာစေရန်
ဤသံယုတ် ခန္ဓဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ ကြည့်ရှု လေ့လာပါဟူ၍
တင်ပြလိုပါ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ထိုဝေဒနာ
တို့ဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်တက်ပုံ၊ ဝိပဿနာရှုပုံ၊ အရဟတ္တ
မဂ်ဖိုလ်ရသွားကြပုံကို တွေ့မြင်နိုင်ပါပေ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည် ဆင်းဆင်းရဲရဲအားထုတ်၍ တရားထူးရကြသောနေယျ
ပုဂ္ဂိုလ်များပင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ သီလအခြေခံရ၏။ သို့သော်
သီလတခုကည်းဖြင့် မဂ်ရသည် မဟုတ်ချေ။ သမာဓိဖြင့်
လည်း ရသည်မဟုတ်ချေ။ ထိုသီလ၊ သမာဓိတို့ အခြေခံ၍
ဝိပဿနာရှုသောကြောင့် ဝေဒနာနုပဿနာရှုမိပြီး မဂ်ဖိုလ်
ရခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

အရိယာဘုံသွား ဉာဏ်လှေခါးစာအုပ် (၆၄၇)၌ မဟာ
အမှားကြီးရေးသားဖော်ပြထားမိလေ၏။ အရှင်ဆန္ဒမထေရ်
သည် အောက်မဂ်အောက်ဖိုလ် (၂) ဆင့်မျှရရှိထားသူ
အရိယာဖြစ်နေစဉ် ရေးသား ဖော်ပြထား၏။ အမှန်မှာ
အသျှင်ဆန္ဒမထေရ်သည် ပုထုဇဉ်မျှသာဖြစ်နေ၏။ သက်သေ
အထောက်အထားမှာ ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ(၂၃၃)နှင့်
သဠာယတနသံယုတ် အဋ္ဌကထာ (၁၉) ၌ တွေ့နိုင်ပေ၏။
“သော အတ္တနော ပုထုဇနဘာဝံ ဥ တွာ” ဤကဲ့သို့ပါရှိ၍
ထင်ရှားလှ၏။ ထို့ကြောင့် အရိယာဘုံသွား ဉာဏ်လှေခါး
စာအုပ် (၆၄၇၊ ၆၅၀) အထူးသာကေဝတ္ထုများ အခန်း
သည် အမှားဖြစ်နေ၏။ ကြံစည် တွေးတော ယူဆတင်ပြ
ချက်သည်လည်း အချည်းနှီး အလွဲအမှား ရေးသားပုံမှာ

အံ့ဩစရာဖြစ်ပါပေ၏။ ထိုတွင် ဆန္ဒမထေရ်သာ မှားသည် မဟုတ်သေး၊ ဝတ္ထုလိမထေရ်နှင့် ဂေါမိကမထေရ်တို့ကို လည်း အထက်ပါဆန္ဒမထေရ်ကဲ့သို့ပင် ရရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာဒဏ်ကို မခံနိုင်ကြသည့်ပြင် အထက်မဂ်ဖိုလ်တို့ကို အားထုတ်နိုင်ရေးအတွက် လက်ရှိဝေဒနာမှသက်သာရာနည်းကို လုပ်သောအနေဖြင့် ဓားဖြင့်လှီးဖြတ်ကာစသဖြင့် ရေးသားတင်ပြချက်သည် သွက်သွက်လယ် မှားနေတော့၏။ စာပေကျမ်းဂန်တတ်သော်လည်း သူတပါးအပြစ် နင်းကန်ရေး၍ အလွန်အကျွံ မမှားသင့်သည်များ မှားရေးသားလေ၏။

သာဓကမှာ.... သံယုတ်ခန္ဓဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ (၂၀၀) နှင့် သံယုတ်သဂါထာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ (၁၆၀) ကြည့်ပါလေ။ ကျွန်ုပ်လည်း သတိသံဝေဂဖြစ်ပါ၏။ အမှား ရေးမိခဲ့သော် ပြုကြပါ။ “တံယေဝ ဝေဒနံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ” ဟု ဖွင့်ပြထားသဖြင့် ဝေဒနာသိမ်းဆည်းရ၏ မှတ်ပါ။

* * *

စွန်းလွန်းဂူအောင်း

နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဏာမ

- ဘုရားဂုဏ်ထူး .... ရည်စူးပူဇော်၊
- ဝိသေသပွား .... ကိုးပါးဂုဏ်တော်။
- အစိန္တေယျ .... ဓမ္မရှုသော်၊
- နိဗ္ဗာန် .... မုချရမည်ပျော်။ ။
- တရားဂုဏ်ထူး .... ကြည်နူးပူဇော်၊
- ဒိဋ္ဌအကျိုး .... ခြောက်မျိုးဂုဏ်တော်။
- ဗောဓိပက္ခိယ .... ကျင့်မှသိသော်၊
- နိဗ္ဗာန် .... မုချရမည်နော်။ ။
- သံဃာ့ဂုဏ်ထူး .... ညွတ်နူးပူဇော်၊
- ရှိခိုးဣရ .... နဝဂုဏ်တော်။
- ဝိနည်းဓမ္မ .... ဟောပြုကျင့်သော်၊
- နိဗ္ဗာန် .... မုချရမည်မြော်။
- မြတ်စွာဘုရား .... အားထားကျင့်စဉ်၊
- အာနာပါန .... ဈာန်ရဉာဏ်ထင်။
- သစ္စာဓမ္မ .... လုံးဝသိမြင်၊
- မြတ်ဗုဒ္ဓ .... မိန့်ဟ၊ နိဗ္ဗာန်ဝင်။ ။

အာနာပါန .... ချိုးကျရှုလျှင်၊
 ရုပ်နာမ်ထိသိ .... သတိပြုစဉ်။
 ပဋ္ဌာန်လေးရ .... ပြည့်ဝဗောဇ္ဈင်၊
 မြတ်ဓမ္မ .... မုချ၊ နိဗ္ဗာန်ဝင်။ ။
 စွန်းလွန်းကျင့်သုံး... သိဆုံးနည်းတွင်၊
 ဝေဒနာလိုက် .... စူးစိုက်ကိုယ်တွင်၊
 လေးမဂ်ဖိုလ်ရ .... သစ္စသိမြင်။
 မြတ်သံဃာ .... ညွှန်ပြ၊ နိဗ္ဗာန်ဝင်။ ။
 ကောဓဓမ္မော .... ဘုရားဟော၊
 ကျင့်စေအာနာပါနသာ။ ။
 လေးသစ္စာမြင် .... မေတ္တာဝင်၊
 ပွားလျှင်အရိယာ။

ရတနာသုံးပါးမတုန်မလှုပ် ယုံကြည်ပြီး မြတ်သောငါးပါးသီလ လုံခြုံစောင့်ထိန်း၍ သမာဓိပညာနှင့် ပြည့်စုံသော မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်းတရားရေးသားပေးပါမည့်အကြောင်းကို ကျွန်ုပ်၏ခမည်းတော် ဦးဘိုးရင်၏ ငယ်သူငယ်ချင်းဖြစ်သော ဝဏ္ဏကျော်ထင်-ဦးဘိုးစိန် (အငြိမ်းစားနိုင်ငံဝန်ထမ်း အကြီးတန်းအုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိ ဆဋ္ဌသံဂါယနာဝန်ဆောင် သံဃာအဖွဲ့) က လျှောက် ထားသောကြောင့် အကျဉ်းချုပ် ဤ “စွန်းလွန်းဂူအောင်း - နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း တရား” ရေးသားလိုက်ရပေ၏။

ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ (၁၉၀) ၌ ၁၊ အရိယာသူတော် ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရမည်။ ၂၊ မှန်ကန်စွာကျင့်သုံး ရမည့်တရားကိုကြားနာမှတ်သားရမည်။ ၃၊ တရားသဘော

ကို နှလုံးသွင်းသုံးသပ်ဆင်ခြင်ရမည်။ ၄၊ တရားအားလျှော်စွာ လှုံ့လဝီရိယနှင့် ကျကျနန ကျင့်သုံး အားထုတ်ရမည့် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးသည် ယောဂီရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတို့ မုချလိုက်နာရမည့် အချက်ဖြစ်၏။ ထိုနောက် တရား အားထုတ်သောအခါ (ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ ၁၉၀) အရ ပဓာနိယအင်္ဂါငါးပါးပြည့်စုံသော ယောဂီမှန်လျှင် ယခုဘဝ မုချ မဂ်ဖိုလ်ရမည်ဖြစ်၏။

၁။ ဘုရားဟောတရား အစစ်အမှန်ဖြစ်သော အာနာပါန သာတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်လျှင် မုချရမည်ဟု မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်သော ဩကပ္ပနသဒ္ဓါတရားရှိရမည်။

၂။ ကျန်းမာရမည်၊ အစာကြေညက်စေသော ဝမ်းမီးကောင်းရမည်။

၃။ မစဉ်းလဲတတ်၊ မလှည့်ပတ်တတ်၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း၊ ပညာရှိသော သီတင်းသုံးဖော်တို့၌၎င်း ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မိမိကိုယ်တွေ့ ပြောဆိုတတ်၏။

၄။ အားထုတ် အပ်သော ဝီရိယသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြည့်စုံခြင်းငှါ အားအစွမ်းရှိ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ မချထားအပ်သောဝန်ရှိ၏။

၅။ ပညာရှိ၏၊ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို သိနိုင်စွမ်းရှိ၏။ ကိလေသာကို ဖောက်ခွဲခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ဒုက္ခ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော စင်ကြယ်သည့် ဝိပဿနာပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ပါဠိ- ၂၉၀။ ၃၂၉။) ဤကဲ့သို့သော ယောဂီသည် မုချမဂ်ဖိုလ် ယခုဘဝ၌ ရရှိနိုင်၏။

ဤတွင်ချွင်းချက်ကား အနာရောဂါရှိသူ ဖြစ်စေကာမူ တရားကို တကယ်ယုံကြည်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်စွန့်လှူ၍ သေလျှင် တရားနဲ့ သေမည်ဟု သံမိဋ္ဌာန်ချ အားထုတ်သူများ ရောဂါလည်းပျောက် တရားလည်း ပေါက်ကြကုန်၏။ ဇွဲကောင်းကောင်း သတ္တိရှိရှိနှင့် “ရိုး၊ ကြော၊ အရေ၊ ကျွင်းကျန်စေ၊ ကုန်စေသား၊ အသွေး။ အသက်ကိုမျှ၊ မညှာရ၊ သမ္ပပ္ပဓလေး” ဆိုသကဲ့သို့ ရက်ရက်စက်စက် မရမနေ အသက်ခန္ဓာနှင့် မဂ်ဖိုလ်နဲ့ လဲလိုက်မဟဲ့ ဟူသော စိတ်ထားမျိုးနှင့် တရားအားထုတ်ရ၏။ သို့မှ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏ မှတ်ပါလေ။

ဘယ်တရား အားထုတ်ရပါ့မလဲ?။ အာနာပါနဿတိ ဝိတက်စရိုက်နှင့် မောဟစရိုက်ရှိသော ယောဂီအား သင့်လျော်၏ဟု မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိ(၁၆၀)ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ (ပ၊ ၁၁၀) သုဓမ္မဝတီ=သင်္ဂြိုဟ် (၁၂၂) ဒီကာကျော် (၂၃၅) မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ အာနာပါနဖြင့် ဝိတက်ကို ပယ်ဖြတ်နိုင်ကြောင်း၊ ဥဒါန်းပါဠိ (၁၂၀) ဣတိဝုတ် ပါဠိ (၂၅၀) တို့၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် စရိုက်ခြောက်ပါး ခွဲခြားပြထား၏။ ယခုခေတ် တရားအားထုတ်မည့် ယောဂီများသည် သံသရာဘဝအဆက်ဆက်က မသိမမြင် မေ့လျော့ခဲ့သော မောဟကြောင့် မဂ်ဖိုလ်တရား အားမထုတ်ခဲ့ကြ၊ တရားမရခဲ့ကြ။ လူ့ဘဝကံတော်၍ ရလာပြန်လည်း ဟိုကြံဒီထွေး လောကီကိစ္စအရေးများနှင့် ရောထွေးနေထိုင် လုပ်ကိုင်ရှာဖွေ စား

သောက်ကြရကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဤဝိတက်စရိုက်နှင့် မောဟ စရိုက်ဖြင့်ပင် အားလုံးအကျုံးဝင်သည်ဟု ယူသော်ရ၏။ တဖန်ကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀) တွင် ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်ဖြစ် မဂ်ဖိုလ် ရကြောင်း အခြေခံဖြစ်၏။ မှန်၏။ ထိုကြောင့် အာနာပါန သတိကို ရွေးချယ်သောသူများ မှားစရာမရှိ။ အထူးမှာ စရိုက်လေးမျိုး ဖြစ်ခဲ့သော် ရာဂစရိုက်အတွက် အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြည့်စွက်၍၎င်း၊ ဒေါသစရိုက်အတွက် မေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြည့်စွက်၍၎င်း၊ မာနကြီးသူအား အနိစ္စသညာ ဖြည့်စွက်၍၎င်း၊ အာနာပါန ပင်တိုင်ထား၍ အားထုတ်နိုင် ကြောင်းကို မေဃိယသုတ်ဖြင့် သိသာထင်ရှား၏။ ဥဒါန်း ပါဠိ (၁၂၀)၊ အင်္ဂုတ္တိ၊ ရ်ပါဠိ (၁၆၉)၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ် (၈၁) ကြည့်ပါ။

အကျိုး တရား ခုနှစ်ပါး

ရဟန်းတို့ တခုတည်းသောတရား အာနာပါန သတိကို အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန်လေ့လာပွားများ အားထုတ်သော ကြောင့် ကေနိမုချ။

- ၁။ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ခြင်း၎င်း။
- ၂။ ကိလေသာရာဂ တပ်မက်မှု ကင်းခြင်း၎င်း။
- ၃။ တဏှာရာဂ စသည်တို့ ချုပ်ခြင်း၎င်း။
- ၄။ ကိလေသာတို့ ငြိမ်းအေးခြင်း၎င်း။
- ၅။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အထူးသိခြင်း၎င်း။

၆၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။

၇၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိ၌ ၃၂)၊ ပေယျာလကို ဖော်ထုတ်ပြလိုက်ပါ၏။

ကောမဓမ္မော-ဘုရားဟောဖြစ်သည့် အာနာပါန သတိ လေ့ကျင့်အားထုတ် အကြိမ်ကြိမ် ပြုလုပ်သော် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးပြည့်စုံ၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အားထုတ်သော် ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါး ပြည့်စုံ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါး အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် အားထုတ်သော် ဝိဇ္ဇာ (မဂ်ဉာဏ်လေးပါး) နှင့် ဝိမုတ္တိ (ဖိုလ်ဉာဏ်လေးပါး) ပြည့် စုံ ရ ရှိ နိုင် ၏။ (သံ ယုတ် ပါဠိ၊ တ၊ ၂၀၇) ၌ အရှင် အာနန္ဒအား ဘုရားဟောကြားတော်ခွဲ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း (၁၆-ပါး သော) အခြင်းအရာဖြင့် အာနာပါန သတိကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ကို ပြည့်စုံကောင်းမွန်စွာ အစဉ်အတိုင်း ပွားများလေ့လာ အားထုတ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တိမ်ဟိုက်မှ လွတ်ကင်း သော လမင်းကဲ့သို့ ဤလောကကို (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်)ဖြင့် ထွန်းလင်းတောက်ပစေ၏။ ဤကဲ့သို့ ထေရာဂါထာ ပါဠိ (၃၀၂)၌ မဟာကပ္ပိနမင်းအဖြစ်မှ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဥဒါန်း ကျူးခါ ရဟန်း၊ ဘိက္ခုနီမ၊ ဒါယကာဒါယိကာမတို့အား ဟောကြား ဆုံးမတော်မူလေ့ရှိ၏။ (ပဋိသန္တိဒါ မဂ်ပါဠိ၊ ၁၇၀။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၊ ပ၊ ၂၃၇။ ပါရာဇိကာဏ် အဋ္ဌကထာ၊ ဒု၊ ၂၆။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊ ပ၊ ၉၆။)

တိုက်ရိုက် ဟောကြားထားတော်မူခဲ့သော အကျိုးတရား နှစ်ပါးနှင့် အကျယ်ခုနှစ်ပါးကို သံယုတ်ပါဠိ(တ။ ၂၇၃။)၌

အာနာပါနကို အားထုတ်လျှင် အနာဂါမ် သို့မဟုတ် ရဟန္တာဖြစ်နိုင်၏။ ဒုတိယသုတ်၌ ၁-ရဟန္တာဖြစ်နိုင်၏။ ၂-သေခါနီး ရဟန္တာဖြစ်နိုင်၏။ အနာဂါမ် ငါးမျိုးဖြစ်နိုင်၏။

၁၈

အကျိုးတရား (~~အင်္ဂါ~~) ပါးကိုမူ သံယုတ်ပါဠိ (၂၇၆) ပဒီပေါပမသုတ်၌ အကျယ်ဟောထားတော်မူခဲ့၏။ ရဟန္တာ အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်သော တရားသည် သောတာပန် သကဒါဂါမ်ကား မုချဖြစ်နိုင်ပါပေ၏။ သောတာပန် ဖြစ်သော ဗိမ္ဗိသာသာရမင်းက အာနာပါနတရားကို ရွှေပေလွှာတွင် ရေးသား ပေးပို့လိုက်ရာ ပတ္တုသာတိမင်း အားထုတ်၍ စတုတ္ထဈာန်ရ၏။ ဘုရားနှင့်တွေ့၍တရား(ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်) ကို ကြားနာရသောကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီး သေဆုံးခါ မြဟွာဘုံ၌ ရဟန္တာဖြစ်လျက် ယခုရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် ယခု ဘဝကြီးစား အားထုတ်သူများ ရနိုင်ကြ၏။ ယုံမှားစရာမရှိ။ (ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိ။ ၂၀၁။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ၁၉၉။)

အားထုတ်နည်း

ရှေးဦးစွာ ယောဂီသည် ပရိကံပြုရ၏။ မြတ်စွာဘုရား.... ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့အား ခန္ဓာကိုယ်စွန့်လှူထားရ၏။ သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ မေတ္တာပို့ အမျှဝေရ၏။ သာဓုခေါ်ရ၏။ သံသရာကြွေးရှင်းရ၏။ သီလယူရ၏။

သရဏဂုံသုံးပါးကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ် ယုံကြည်သက်ဝင်၍ မိမိ၏အသက်ကို စွန့်လှူပြီး တရား အားထုတ်သော

ယောဂီမျိုးသာ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏။ သို့သော် ဤအတ္တသန္တိယျာ တနံကား လောကီသရဏဂုံလေးပါးတွင် တပါးမျှသာ ဖြစ် သေး၏။ အရိယာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သရဏဂုံကား လော ကုတ္တရာ သရဏဂုံဖြစ်၏။ အကျယ် ခုဒ္ဒကပါဌဋ္ဌကထာ (၇) နှင့် သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ (၂၀၉)

တရားထိုင်ရာ၌ ဆိတ်ငြိမ်ရာ-တော၊ တောင်၊ ချောက်၊ ဝှု၊ သစ်ပင်ရင်း၊ ကျောင်း စသည်တို့ကို ဟောကြားထား၏။ တင်ပလွင်ခွေထိုင်ပါ။ ရိုးရိုးဖြစ်စေ၊ မဟာပလွင် ဖြစ်စေ စွမ်းနိုင်သလိုထိုင်ပါ။ မျက်စိမှိတ်၊ ပါးစပ်ပိတ်၊ နှာခေါင်း က အနံ့တွေ ခံမနေနဲ့၊ နားကလဲ အသံများကြားရာ အာရုံ ပြုမနေနဲ့၊ စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင်ထား၍ နှာသီးဖျား ဝင် လေထွက်လေ ဝင်တိုင်း ထွက်တိုင်း လေတိုးထိထိုင်း သိနေ အောင် သတိပြု သတိထားရမည်။ ဦးခေါင်း တည့်တည့် ထားပါ။ သို့မဟုတ် ရှေ့သို့ ခပ်ငိုက်ငိုက်ထားပါ။ ခန္ဓာကိုယ် ဖြောင့်မတ်စွာ ထားပါ။ လက်ဝါးနှစ်ခု ထပ်ထားပါ။

ယောဂီများ အခြေခံလူကျင့်ဝတ်ငါးပါး သီလအနည်း ဆုံး ခံယူကျင့်သုံးရမည်။ တတ်နိုင်လျှင် ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါး သီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ ခံယူစောင့်ထိန်းရမည်။ ရဟန်းများ ကား ဝတ်စောင့်စရာရှိလျှင် စောင့်၊ ဒေသနာကို ကြား၍ (၂၂၇) သွယ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို လုံခြုံအောင် စောင့် ထိန်းရမည်မှာ အခြေခံဖြစ်၏။ စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလဖြစ်စေရ မည်။ အပြစ်စွန်းငြိသမျှ ဆေးကြောပြီးသား ဖြစ်စေရမည်။ ဤကား....သီလဝိသုဒ္ဓိ အောက် အခြေခံတရား ဖြစ်၏။

စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်စေရန် အာနာပါန အားထုတ်၍ ဈာန် သမာဓိရ၏။ ဥပစာရ သမာဓိရလျှင် အခြေခံပြု၍ ဝိပဿနာ ဆက် အားထုတ်ရ၏။ စွမ်းနိုင်၍ အပ္ပနာ ဈာန်ရအောင် အားထုတ်ပြီး ဝိပဿနာဆက် အားထုတ်ရ၏။ ဈာန်သမာဓိအခြေမခံလျှင် ဝိပဿနာကိုသာ အစထား၍ခဏိကသမာဓိဖြင့် အားထုတ်ရ၏။ ဤသူကို သုဒ္ဓဝိပဿနာပုဂ္ဂိုလ် (၀၇) သုက္ကဝိပဿနာ ယောဂီခေါ်၏။

နှာသီးဖျားမှာ (နှာခေါင်း ရှည်သူအတွက်) အထက် နုတ်ခမ်းဖျားမှာ (နှာခေါင်းတိုသူအတွက်) ဖြစ်၏။ ယောဂီ အလိုက် သတိပြုစောင့်ပြီး အာရုံပြုရာဌာနဟု မှတ်ပါ။ ဤ နှာသီးဖျား (၀၇) အထက်နုတ်ခမ်းဖျား၌ ဝင်လေထွက်လေ ရှုရှိုက်တိုင်း သတိပြုသိနေရန် စောင့်ဖမ်းနေရ၏။ အသိ မလွတ်အောင် ကြပ်ကြပ် သတိပြုနေရ၏။ တံခါးစောင့် ဥပမာကဲ့သို့၎င်း၊ လွှတိုက်သကဲ့သို့၎င်း၊ ပွတ်ဆွဲသကဲ့သို့၎င်း ရှုရရှိရ၏။ စိတ်ကို တခြားတပါး အာရုံ မသွားအောင် ချည်တိုင် နှာသီးဖျား (၀၇) အထက်နုတ်ခမ်းဖျား၌ တည် နေအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ရ၏။ ချည်တိုင်၌ စိတ်အာရုံ သည် ဝင်လေထွက်လေ တိုးထိတိုင်း သိနေအောင် စူးစူး စိုက်စိုက် အားထုတ်ပါ။ စာအားဖြင့် အနုဗန္ဓနာနည်း၊ ဖုသ နနည်း၊ ဌပနာနည်းဖြစ်၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ပ။ ၂၇၀) ရှုရာရှိုက်ရာ၌ ဝင်လေနှင့်ထွက်လေ ညီမျှစေရမည်။ ဥပမာ.... ဝင်လေက တတောင်ရှိလျှင် ထွက်လေကလည်း တတောင် ရှိအောင် လေ့ကျင့်အားထုတ်ရ၏။ ဝင်လေ တစက္ကန့်ကြာ

လျှင် ထွက်လေလည်း ထိုအတူဖြစ်ရ၏။ ဝင်လေနေ ထွက်
လေ ဆက်စပ်နေရ၏။ မပြတ်စဲစေရ၊ ဒလစပ် ပန်ကာလည်
သလို လေစက်ဝိုင်းဖြစ်အောင် အားထုတ်ရ၏။ တခါတရံ
လေကြောင်း အဖျူကြီး ဖြစ်ပေါ်နေတတ်၏။ အလင်းရောင်
တန်းကြီး ဖြစ်နေတတ်၏။ ခပ်ပြင်းပြင်း ခပ်သန်သန် အား
ထုတ်၍ လှံလဝီရိယကောင်းသော် မုချ တကိုယ်လုံး ပူထူ
လာမည်၊ ချွေးထွက်လာမည်၊ နားအူပြီး ပိတ်သွားမည်၊
နားက လေထွက်သံကြားရမည်။ ရှေးဦး ရှုသံရှိက်သံကြားရ
၏။ အစဉ်အဆက် မပြတ်အားထုတ်သော် အသံသိမ့်မွေ့လာ
၍ ကြားရုံမျှသာရှိ၏။ နောင် မကြားရတော့ချေ။ ဥပမာ....ဒါ
ကိုဒါ လေယာဉ်ပျံ၏ အသံကြီး ဆူညံစွာ အကြာကြီး ကြား
ရပြီး ဂျက်လေယာဉ်ပျံ၏ အသံသည် လျှင်မြန် သိမ်မွေ့စွာ
ပျောက်ကွယ်သွားသကဲ့သို့ မှတ်သားရ၏။ ဤကဲ့သို့ အား
ထုတ်ရာ၌ ပင်ပန်းဆင်းရဲ စိတ်ကျဉ်းကြပ်လာမည်၊ သည်းခံ
ပြီး ဆက်အားထုတ်ပါ။ တုန်လှုပ်လာတတ်၏။ ယိမ်းယိုင်
လာတတ်၏။ သည်းခံပြီး ကြိုးစားအားထုတ်သော် ကျော်
လွန်သွား၍ တည်ငြိမ်လာမည်၊ သိမ်မွေ့စွာ ရှုရှိက်သံမကြား
ရချေ။ ရှုလေ ကောင်းလေ၊ ကောင်းလေ ရှုလေ ဖြစ်လာ
တော့၏။ စိတ်လက်ချမ်းသာ ကြည်လင် ပေါ့ပါးလာ၏။
အားထုတ်နေစဉ် ယား-မကုတ်ရ၊ ညောင်း-မပြင်ရ၊ မခံသာ
ဖြစ်လာလျှင် အာရုံပြောင်းမပြစ်ရ၊ အောင့်အီးသည်းခံရ၏။
အရှုရပ် ဝေဒနာလိုက်သောအခါ- [တခါထဲ အောင့်နေ
ခြင်းမပြုရ။ တောင့်နေခြင်း မပြုရ။ တင်းလိုက်၊ တွန်းလိုက်
ခြင်းမပြုရ။ ဤအကျင့်များကား ဘုရားဒုက္ကရ စရိယာကျင့်

စဉ်က အားထုတ်ခဲ့သော အမှား အကျင့်လွန်များသာ ဖြစ်
၏ဟု မှတ်ပါ။ မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိမဟာသစ္စကသုတ် ကြည့်
ပါ။]

မော-မနားရ၊ အောင်အီးကြိတ်မှိတ်၍ သည်းခံခါ အား
ထုတ်ရ၏။ ဝင်လေထွက်လေရပ်ပြီး ချုပ်တည်း ပိတ်ဆို့၍
အောင်မထားရ မူးမေ့လဲကျတတ်၏။ ဆင်းရဲဒဏ် မခံနိုင်။
ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာကို ဖြစ်ပေါ်သည့်အတိုင်း ရှုရ
၏။ သို့မှသာ ဝေဒနာဖြစ်ပျက် တွေ့မြင်မည်၊ နှပ်ထွက်ကျ
လာတတ်၏။ မျက်ရည်ယိုစီးလာတတ်၏၊ ပင်ပန်း ဆင်းရဲ၍
မခံသာသော မျက်ရည်လည်းရှိ၏၊ ဓမ္မပီတိဖြစ်ပြီး ယိုစီးလာ
သော မျက်ရည်လည်းရှိ၏၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း လွန်မြောက်
၍ အရှိန်ရလာသောအခါ အားကောင်းပြီး သူ့ အရှိန်နှင့်သူ
ဝင်လေထွက်လေညီမျှ လည်ပတ်နေ၏။ လေကြောင်းနိမိတ်
ပညတ်အာရုံပြု၍ သမထလမ်းဖြစ်၏။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဆိုက်ရောက်
၏။ ဥပစာရ သမာဓိရလျှင် ဝိပဿနာ ဖြစ်ပျက်မြင်အောင်
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာပေါ်တင်ပေး၍ ထိမှု သိမှု သတိပြုပြီး ထိခါမျှ
ကလေးသိနေအောင် အားထုတ်ရ၏။ အပ္ပနာ ဈာန်သမာဓိ
ဖြစ်ခဲ့သော် ပီတိသုခတို့ကြောင့် နှစ်သက် စွဲလမ်းနေတတ်၏။
သတိပြုပါ။ ဈာန်မှထ၍ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ဖြစ်ပျက်သိမြင်
အောင် ဆက်အားထုတ်ရ၏။ ဝိပဿနာလမ်းပေါ် တင်ပေး
ရ၏။

လေကြောင်း အဖြူကြီးကို မြင်၍ ထိုးစိုက်ကြည့်သော
ကြောင့် အောက်အဝီစိငရဲထိအောင်မြင်၏။ တဖန် အထက်
ဘဝဂ်ထိအောင်မြင်၏။ ကြောက်လန့်၍ ဆက်အားထုတ်ရ

၏။ သို့မဟုတ်ရင် ငရဲကျနေမည်သိလာ၏။ တရားအောင်
 လျှင် ပေါက်လျှင် အထက်ရောက်မည် သိလာ၏။ ဘုရား
 ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ဖူးတွေ့ရတတ်၏။ အရောင်အမျိုးမျိုး
 ရောင်ခြည်တော်များဖူးမြင်ရ၏။ အကြည်ရောင်အလုံးလေး
 တွေ့ရ၏။ တိမ်ဖြူများ၊ နှင်းဖြူ၊ လဝန်း၊ နေဝန်း၊ ကြွယ်စသည်
 အမျိုးစုံ ဗဟိဒ္ဓနိမိတ်တွေ တွေ့ရတတ်၏။ အရှုအရှိုက် မှန်ကန်
 အချိုးကျလျက် တည်ငြိမ်ပြီး ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ ကျနေ
 တော့၏။ တခါဘူးမျှမရဘူး မရောက်ဘူး၍ ဝမ်းသာအား
 ရနှစ်သက်နေ၏။ ပေါ့ပါးကြည်လင်ရှင်လန်း စိတ်ချမ်းသာ
 ၍ ဒီလိုတရားမျိုးမှန်းသိရင် တနေ့လုံး အသက်ထက်ဆုံး
 အားထုတ်နေမည် ဖြစ်လာတော့၏။ သို့သော် ဤနေရာ
 ကား လိုရင်းပန်းတိုင် မဂ်ဖိုလ်မရောက်နိုင်။ ထို့ကြောင့် နှစ်
 သက်ရပ်တန့်မနေရ။ အချို့က မဂ်ဖိုလ်ရပြီဟုပင် ထင်နေ
 ကြသေး၏။ ထို့ကြောင့် “ခန္ဓာကိုယ်စိုက် ဝေဒနာလိုက်”
 ဟု စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝေဒနာပေါ်တင်ပေး
 ညွှန်ကြားခဲ့တော်မူ၏။ ဤသည်ကား သင်တန်းပေးခြင်းမျှ
 သာ ဖြစ်၏။ တရားအားထုတ်၍ ခြောက်လ တနှစ်ကြာ
 သောအခါ ရှုရင်းရှိက်ရင်း ဆက်ဝေဒနာလိုက်တတ်၏။

ဤတွင် ပညတ်နိမိတ် နောက်မလိုက်၊ သမာဓိအဓိက
 မဟုတ်ချေ။ ဝိပဿနာရောက်၍ ပရမတ္ထသဘောတရား
 ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ခံစားမှု ဝေဒနာကိုသာ ရှုနေရ၏။ ဈာန်မှ
 ထ၍ ဝိပဿနာရှုရာ၌ ပီတိ၊ သုခတို့ကို မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ အစိုးမရ
 သည့်သဘောတရားကိုရှု၏။ ထိုနှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော
 ပီတိသုခစိတ်သည်-နှလုံးအိမ်၌ ဖြစ်ပေါ် ပျောက်ပျက်မစဲ

ဖြစ်နေ၏။ ဤနှလုံးသည် တည်ရာရပ်ဝတ္ထုဖြစ်၏။ ထိုရပ်လည်း ဖောက်ပြန်ဖြစ်ပျက်နေ၏။ နှလုံးသည်ပထဝီဖြစ်၏။ ထိုပထဝီသည် ဝါယောနှင့် တေဇောကြောင့် လှုပ်ရှားဖြစ်ပျက်နေ၏။ ဤသို့ နာမ်တရားကစ၍ ရုပ်ရောက်ခါ သဘာဝတရားလက္ခဏာနှင့် သာမညလက္ခဏာ ဖြစ်ပျက်ရှုရခြင်း ဖြစ်၏မှတ်ပါ။

ရခဲ့သော သမာဓိဈာန်ကိုထား၍ ရုပ်ကစပြီး ဝိပဿနာ ရှုပုံမှာ၊ သမာဓိအရှိန်အဝါကား ရှိ၏။ နှာသီးဖျားဝင်လေ ထွက်လေ တိုးထိ နေပုံကို “ထိမှု၊ သိမှု၊ သတိပြု” ဆိုတဲ့ အတိုင်း ထိကာမတ္တကလေးမျှသိနေ၏။ စာအားဖြင့် အနု ဗန္ဓနာနည်း၊ ဖုဿနနည်း၊ သလ္လက္ခဏာနည်းဖြစ်၏ဟု မှတ်ပါ။ ထိုထိရာဌာနတွင် ဝင်လေထွက်လေတို့သည် ဖြစ်လိုက် ပေ၍လိုက် ပျောက်ဆုံးသွား၏။ ဝါယောဓာတ်သည် ထိုနေရာ၌ပင် ဖြစ်ပျက်သွားပေ၏။ လေဝင်လေထွက်၏ လှုပ်ရှားတိုးဝှေ့ တွန်းကန်ပုံ၊ ထောက်ပံ့ပုံ၊ ရှေ့သို့ပို့ဆောင်ပုံ၊ သဘာဝလက္ခဏာတရား သိလာ၏။ ပညတ်နိမိတ်နောက် အာရုံမပြုရတော့ချေ၊ ထိခါမျှကလေးတွင် ထိ၊ သိ၊ ဖြစ်ပျက်နေကြောင်းဉာဏ်ဝမှာထင်ရှားလာအောင် အားထုတ်ရ၏။ သမာဓိကယထာဘူတဉာဏ်ရောင်အလင်းပေးသောကြောင့် နီဝရဏတွေ ခွါချထားခဲ့ပြီးဖြစ်၍ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းကြည်လင်သောစိတ်ဖြင့် နှာသီးဖျား ကာယပသာဒရုပ်၊ ဝင်လေထွက်လေ ဝါယောဓာတ်ရုပ်၊ ထိုရုပ်နှစ်ခုတိုးထိ၍ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရုပ်။ နာမ်တရားများဖြစ်သော ဖဿဖြစ်ပေ၍ခံစား၏။ ဝေဒနာဖြစ်ပေ၍ခံစား၏။ သညာမှတ်သား၏။ အားထုတ်

ပြုလုပ်ရသောသင်္ခါရတွေ၏။ ညွတ်ပြီး သိသောဝိညာဏ်ဖြစ်
၏။ ထိုကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ထင်ရှား
သတိပြု ဆင်ခြင်သုံးသပ်မိ၏။ ဤတွင် ယောနိသော မနသိ
ကာရ မှန်ဘို့ အထူးလိုအပ်၏။ ဝါယောဓာတ်ရုပ်ကလည်း
ဖြစ်ပျက်လှုပ်ရှား တိုးဝှေ့ထောက်ပံ့ တွန်းကန်နေ၏။ မမြဲ၊
ဆင်းရဲ၊ အစိုးမရ၊ သူ့သဘောသူ ဆောင်နေ၏။ ထို့အတူ
နှာသီးဖျား ကာယပသာဒနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရုပ်ကလည်း
ဖောက်ပြန် ဖြစ်ပျက်နေ၏။ ဖဿပဉ္စက နာမ်တရားတွေက
လည်း ဖြစ်ပျက်မစဲချေ။ သိမှုဝိညာဏ်ကလည်း ဖြစ်ပျက်
မစဲ ဒလစပ်။ ရုပ်ရောနာမ်ပါ ဖြစ်ပျက်နေကြ၏။ ရုပ်ဖြစ်
ပျက်က သိသာနှေး၍ နာမ်ဖြစ်ပျက်က အလွန်မြန်လှပေ၏။
ထိုမျှသတိကောင်းစွာ တရား စူးစိုက်အားထုတ် နေစဉ်ပင်
စိတ်ကလစ်ထွက်သွားတတ် သေး၏။ ရှေးကကျက်စားဘူး
သော အာရုံတွေ နောက်ရောက်နေတတ်ပြန်၏။ ထိုကြောင့်
သိရ၏။ နောင်သော် ဘယ်မှမရောက်တော့ချေ။ သတိစွဲမြဲပြီး
သဒ္ဓါနှင့် ပညာ ညီမျှရ၏။ ဝီရိယနှင့် သမာဓိ ညီမျှရ၏။
သတိကား ပဲခူးဆား အလွန်လိုအပ်လှပေ၏။ သတိကား
ဘယ်တော့မှ ပိုသည်မရှိ။ သတိအကြီးအမှူးထားရ၏။ ထို့
ကြောင့် ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး အရေးကြီးသောနေရာ
ဖြစ်လာ၏။ ရုပ်နာမ်သဘာဝလက္ခဏာတရားသဘောမှ သာ
မညလက္ခဏာတရားတွေ ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ မမြဲတဲ့အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲ
တဲ့ဒုက္ခ၊ သူ့တရားအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်
အစိုးမရတဲ့ အနတ္တလက္ခဏာရေးသုံးပါး စ၊ လယ်၊ ဆုံး
သုံးသပ်မိ၏။ ရှေ့ရောက်လိုက် နောက်ရောက်လိုက် အတိတ်

အနာဂတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်-တွဲလိုက်၊ မတွဲလိုက် သုံးသပ်နေ၏။
 ဤကား ‘သမ္မသနဉာဏ်’ ဟု စာကဆို၏။ ဝင်လေထွက်လေ၏
 အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး ဖြစ်ပျက်ကို သုံးသပ်နေ၏ ဆင်ခြင်
 ၍ အထင်သိဖြစ်နေ၏။ ရှေးဦးကပင် ရုပ်တခြား နာမ်
 တခြား သဘောကွဲပြား ခြားနား သိခဲ့ပြီး ဖြစ်၏။ ရုပ်
 အကြောင်း နာမ်အကျိုး၊ နာမ်အကြောင်း ရုပ်အကျိုးတရား
 များ သိခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရပြီး၊ ပစ္စယ
 ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ရခဲ့ပြီးဟု သိပါ။ ဤတွင် စာက ‘ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ’ ဆို၏။

ဆက်လက် အားထုတ်ရာ ရွှေ့နောက် မရောက်စေဘဲ
 ပစ္စုပ္ပန်တွဲတွဲ သတိပြုသတိထား စောင့်ဖမ်းနေသောကြောင့်
 ဖြစ်ပျက်မြင်သိရ၏။ သဘောတရားပေါ် သဘောတရားထပ်
 ကျလာပြီဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်ကြီး ပကတိသဘာဝအတိုင်း ဖြူစင်
 စွာ တွေ့ရ၏။ မှန်ထဲမြင်သလို ရွှေမှာတွေ့မြင်ရ၏။ နှာသီး
 ဖျားက နေပြီး တကိုယ်လုံး တုန်လှုပ်ဖြစ်ပျက်၍ ပုတ်ပွလာ
 ၏။ ပုတ်ရိလာ၏။ ပုတ်ဆွေးရိကျလာ၏။ အတုံးလိုက်အတစ်
 လိုက် ပျက်ကျလာ၏။ တခါတရံ လက်တဖက်ပြတ်ကျသွား
 ၏။ ခြေသလုံးပြတ်ထွက်သွား၏။ ပေါင်၊ ခါး၊ ခေါင်း ပြတ်
 ကျသွား၏။ အချိုယောဂီတရားအားထုတ်နေရင်း ပြတ်ကျ
 သွားသည်ကို ရှာနေတတ်၏။ တခါတရံ အရိုးစုကြီး တွေ
 မြင်ရ၏။ ထိုအရိုးစုက မိမိထံ ပြေးဝင်လာ၏။ မိမိသေ၍
 ရှေ့၌ ပက်လက် လန်ကျလာ၏။ ကိုယ်ကြီးတခုလုံး အရေ
 ပျောက်ကျသွား၏။ ကိုယ်ကြီး မီးလောင်ကျွမ်းသွား၏။ ပြာ
 မှန်တွေ ဖြစ်ပြီး လေလွင့်သွား၏။ အနုမြူမှန်တွေ ပျောက်
 ဆုံးသွား၏။ အနှစ်သာရမရှိ၊ အချည်းနှီး သုညတပင်ဖြစ်၏။

ဝေဒနာအကြမ်းစားမှ အလတ်စားနှင့် အနုစား ဖြစ်ပျက်
 တွေ့ပုံတည်း။ ဝေဒနာအကြမ်းစား တက်လာသော အခါ
 အလွန်ခံရ ဆိုးဝါးပြင်းထန်လှ၏။ အောင့်အီး ကြိတ်မှိတ်၍
 သည်းခံရ၏။ မူးမေ့လဲပြုဖြစ်တတ်၏။ ဤဝေဒနာ အကြမ်း
 စားတွေ လွန်မြောက်သွားသော် အလတ်စားနှင့် အနုစား
 ဖြစ်လာသောအခါ ဣန္ဒြေရလာ၏။ တခါတရံ ခန္ဓာကိုယ်
 အတွင်းမှ အူအသဲနှလုံး စသည်များ ရင်ဟက်တက်ကဲ့၍
 တွေ့မြင်ရ၏။ နံရိုးတွေ အသွေးအသား အဆီတွေအားလုံး
 ကျေပျက်၍ အမှုန်အမွှား ဖြစ်ပျောက်ကွယ်သွားတော့၏။ ထို
 အခါမျိုး၌ အထင်ရော အမြင်ပါ တွေ့သိရ၏။ ကိုယ်တွင်း
 မွှေးညှင်း ပေါက်များမှ မီးပွားတွေ ပန်းထွက်လာ၍ လျှင်
 မြန်စွာ ပျောက်ကွယ်သွားကြ၏။ ရေပန်း၊ သေးသေးတွေ
 ထွက်လာ၏။ ချွေးသီးကလေးတွေ၊ ပုလဲလုံးလေးတွေ၊ မိုး
 နှင်းလေးတွေ ပန်းထွက်လာပြီး ကုန်ဆုံးပျက်စီးသွားကြ၏။
 [ဤကား အမြင်ရော အသိပါ၏။]

ထိုကြောင့် ယောနိသောမနသိကာရမှန်သော ယောဂီ
 သည် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တစွဲကွာကျ၏။ အနှစ်သာရမရှိ၊ အတ္တမှ
 ဆိတ်သုဉ်း၏။ အချည်းနှီးသုညတဖြစ်၍ အနတ္တမှန်း သိ၏။
 မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ အစိုးမရ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် စာအား
 ဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသိမြင်၏။ သဏ္ဍာန်၊ သန္တတိ၊ သမူ
 ဟ၊ အာရမ္မဏ၊ ကိစ္စ၊ ဃန ပညတ်တွေပယ်ပျက်ပြီး အနတ္တ
 တရားသဘော ထိုးထွင်းသိမြင်၏။ တရားသဘောပေါက်၏။

သို့သော် အချို့ယောဂီများကား ဤကဲ့သို့တွေ့မြင်ရသော
 မီးပန်း၊ ရေပန်း၊ ပုလဲတို့၏ အရောင် အဆင်း သဏ္ဍာန်

နောက်လိုက်ကြည့်ပြီး စိတ်ဝင်စားကြည့်နူးနှစ်သက်သဘော ကျနေတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အနိစ္စစသော တရားသဘော မပေါက်၊ နိမိတ်အဆင်း အလင်း ဆန်းကြယ်ပုံသို့ ရောက်၍ အယောနိသောမနသိကာရ ဖြစ်ကြ၏။ မှားယွင်းစွာ သုံး သပ်ပုံတည်း။ ထို့ကြောင့် မြင်တာချင်းတူသော်လည်း တရား သဘောပေါက်ပုံချင်းကား မတူကြချေ။ တရားကား သူ သဘောသူဆောင်၍ တွေ့မြင်ချင်တာ တွေ့ရမည်၊ မြင်သမျှ တရားသဘောပေါ် သဘောကျပြီး လက္ခဏာရေး သုံးပါး ကို ထိုးထွင်းသိမြင်လျှင် ဖြစ်ပျက်-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အစသို့ ရောက်ပြီမှတ်။

ဤနေရာ၌ ယခုခေတ်ယောဂီများသည် ဖြစ်ပျက်မှ ဖြစ် ပေါ်သော အလင်းရောင်ကြီးထဲ၌ နှစ်နေ၍ ချမ်းသာနေ၏၊ ဇိမ်ကျနေ၏၊ ဓမ္မဝိတိဖြစ်၍ ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာရေး တရား ထက် ထိုဥပတ္တိလေသာတရားတွေကို နှစ်သက်ကြည့်နူး ကျေနပ်ခံစားနေကြကုန်၏။ ဖြစ်ပျက်ရှုလာခဲ့သောကြောင့် ဉာဏ် ထက်မြက် လာပြန်၏။ ပရမတ္ထ တရားစကား တိကျပြတ် သားစွာ ပြောတတ်ကြကုန်၏။ အမြင်မှန်ရ၍ လက္ခဏာရေး သုံးပါးနှင့် အသုဘတရားများ အထင်သိ အမြင်သိတရား သဘောပေါက်နေ၏။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘတွေ သိမြင်ပြီး ဖြစ်ပျက်ကို ပစ္စုပ္ပန်တဲ့တဲ့ ဒလစပ် ဖြစ်နေသော သန္တတိပညတ်လွန်မြောက်၍ သိ၏။ ဣရိယာပုထိ ဖုံးကွယ် ထား၍ သွား၊ လာ၊ ထိုင်၊ ထ၊ လျှောင်း၊ အိပ်လုပ်နေသဖြင့် ဒုက္ခမှန်း မသိခဲ့တာတွေ သိလာ၏။ အစိုအခဲ၊ သဏ္ဍာန် ပညတ်တွေ ပျောက်ကွယ်၍ သုညတ၊ အနတ္တတရား သိ၏။

သုဘ တင့်တယ်လို့ ထင်ခဲ့တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ ဘာမှ နှစ်သက် စရာမရှိ၊ အသုံးမကျ၊ အသုဘတုံးကြီးဘဲဟု စက်ဆုပ် ရှုံရှာ လာ၏။ ဒွါရကိုးပေါက်မှ နေ့တိုင်းယိုစီးကျနေ၍ ပြုပြင်နေ ရတဲ့ ဒုက္ခပေါ်နေ သိနေ၏။ ဘုရားဟောတရားတွေ အစစ် အမှန် ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင် သိနေရပါကလားဟုဆိုပြီး သံသ ယမရှိ၊ ရတနာသုံးပါး အထူးယုံကြည်၏။ အကြောင်းတိုင်း အကျိုးဖြစ်နေတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ကေတ္တ၊ နာနတ္တ၊ အဗျာပါရ၊ ဧဝံဓမ္မတာနည်းလေးပါးအရ သိမြင်သဘော ပေါက်၏။ ပစ္စုပ္ပန်တဲ့ကနေပြီး ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ မကူးရအောင် သတိသမ္ပဇဉ်ညဏ်ပညာဖြင့်ဝိပဿနာရူပွား နေရသဖြင့် အကြွင်းမဲ့တရားကို ယုံကြည်၏။ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိဟု စာကသတ်မှတ်၏။ စူဠသောတာပန် ဖြစ်၏။

ဖြစ်ပျက်တရားတွေ မြင်ပြီး စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ကြက်သိမ်းမွေးညှင်း ထ-ထလာ၏။ ခဏ-ခဏ ထလာတတ် ၏။ နှာသီးဖျားကစ၍ ကြက်သီးထရာ၊ ကြောချမ်းသွား၏။ စိမ့်သွား၏။ တကိုယ်လုံး ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ငယ်ထိပ်ကနေ ခြေဖျားအထိ လက်ဝဲဖက်ဖြစ်လိုက်၊ လက်ျာဖက်ဖြစ်လိုက်၊ နှလုံးအိမ်မှ ဖြာထွက်လာလိုက် ဖြစ်ပေါ်နေတတ်၏။ ခဏ တဖြုတ်ဖြစ်လိုက်၊ အကြာကြီးဖြစ်လိုက် ဖြစ်ပေါ်တတ်၏။ ဝမ်းသာလုံးကြီး လှိမ့်တက်လာ၏။ လှိုင်းလုံးစီးရသလို ငြိမ့် ကနဲ သိမ့်ကနဲဖြစ်၏။ တကိုယ်လုံး မြောက်တက်ကြွနေ၏။ ခုန်နေတတ်၏။ ခုန်ပျံ-တက်ကြွ၍ လဲတတ်၏။ တကိုယ်လုံး ပတ်ချာလည်နေတတ်၏။ နိမိတ်ထဲ၌လည်း ကောင်းကင် ပေါ် လေယာဉ်စီးနေရ၏။ အာကာသထဲ မျောနေ၏။

ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ပေါ့ပါးသိမ်မွေ့နေ၏။ တကိုယ်လုံး နှစ်သိမ့်
 ဝိတိ ဝေဖြာဖုံးလွှမ်း၍ ဝှမ်းဆီထိသကဲ့သို့ ပျော့အိရွန်းစိုနေ
 ၏။ စာပေကျမ်းဂန်၌ ပြုထားသော ဝိတိငါးမျိုး ခုဒ္ဒကာ၊
 ခဏိကာ၊ ဩက္ကန္တိကာ၊ ဥဗ္ဗေဂါ၊ ဖရဏာဝိတိအားလုံး တွေ
 ကြိုရ၏။ ထိုအခါမျိုး၌ မပြောဘဲမနေနိုင်၊ ပြောပြချင်၍
 ပြောပြနေ၏။ ဝမ်းသာပြီး တရားအရှိန်ကောင်း၍ မဂ်ဖိုလ်
 ရပြီဟု ထင်မိတတ်ကြကုန်၏။

တရားကြောင့် ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ငြိမ်းချမ်းနေ၏။ ကိလေ
 သာ အပူတွေပါ ငြိမ်းနေသဖြင့် မဂ်ရပြီထင်တတ်၏။ မဟုတ်
 သေး-စာအားဖြင့် 'ပဿဒ္ဓိ' ခေါ်၏။ ထိုအတူ လုံ့လဝီရိယ
 ကလည်း ရှေ့ကနဲမတူ အလွန်ကောင်းလာ၏။ ပိုမိုထက်သန်
 သော သဒ္ဓါတရားလည်း ဖြစ်၏။ သတိစွဲမြဲ ကောင်းမွန်ပုံ
 ကား ဘယ်မှ မလွတ်သတိရှိ၏။ ချမ်းသာလိုက်သည့် ဖြစ်
 မြင်း စိတ်ရောကိုယ်ပါ သုခဖြစ်ပေါ်နေ၏။ ဘယ်အရာမဆို
 လျစ်လျူရှုနေသည့် ဥပေက္ခာဖြစ်၏။ ဤတရားတွေကို စွဲ
 လမ်းနှစ်သက်နေသည်ကို 'နိကန္တိ'ဟု ခေါ်၏။

ဤယခု ဖော်ပြခဲ့သည့် တရားဆယ်ပါးကား-ဝိပဿနာ
 အညစ်အကြေး ဆယ်ပါးဟု ခေါ်၏။ ယောဂီများ မုချ
 တွေ့ကြိုရ၏။ ဤအန္တရာယ်ထဲ နစ်နေကြကုန်၏။ ယောဂီ
 အချင်းချင်း သော်၎င်း၊ ဆရာသမားကသော်၎င်း၊ တရား
 အားထုတ်ပုံ မြင်တွေ့ပုံ နေထိုင်ပုံကောင်း၍ သဘောကျ ချီး
 မှမ်းကြကုန်၏။ အချို့ အမိမာနဖြစ်၍ အထင်ကြီးလာ၏။
 ဘဝင်မြင့်လာ၏။ မဂ်ဖိုလ်ရပြီထင်၍ ယုံကြည်နေ၏။ ငရဲ
 မကျတော့ဘူး၊ သေချာပြီ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုလာကြ၏။

မှန်၏။ ငရဲမကျပါချေ။ စုဠသောတာပန်ကားဖြစ်၏။ ဤ အလင်းရောင်၊ ဉာဏ၊ ဝီတိ၊ သုခ စသည်များနှင့် ဖြစ်ပျက် မြင်လျက် သေဆုံးခဲ့သော် ငရဲမကျ။ သို့သော် မဟာသော တာပန် မဟုတ်သေးချေ။ ကြာသော် ဆရာသမားကောင်း ကသော်၎င်း၊ တရားကသော်၎င်း ဆုံးမ၍ မဟုတ်မှန်း သိ ကြကုန်၏။ ရွှေဆက်လက် အားထုတ်တော့၏။ ထိုကြောင့် စာပေကျမ်းဂန်၌ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ ဟု ဖွင့်ပြ၏။

အထက်ပါဖော်ပြချက်သည် ကာယဒုက္ခဒဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရား၌ စတင်တွေ့ရှိခြင်းဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ကိုယ်ကောင် ပုတ်ကြီးမြင်၍ မနှစ်သက် စက်ဆုပ်ရွံရှာ၏ အသုဘမှန်းသိ ၏ သုဘပယ်၏။ အပြင် နိမိတ် အတွင်းနိမိတ်တွေ ကြည့် နေ၍၎င်း၊ ဥပတ္တိလေသာတရား ဆယ်ပါးထဲ ကျနေတတ်၍ ၎င်း၊ စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ခန္ဓာကိုယ်စိုက် ဝေဒနာလိုက်” ဟု ညွှန်ကြား ပြသ ဆုံးမတော်မူခဲ့၏။ အရှု ရပ်ခိုင်းသည်မှာ သမာဓိလွန်မသွားရန်နှင့် နိမိတ်စသည် နောက် မလိုက်စေရန်လည်း ဖြစ်၏။ ဝေဒနာဖိလိုက်ရ၏။ ရပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်မစဲ ခန္ဓာပေါ် ကြပ်ကြပ်ရှုရ၏။ သို့မှသာ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပက္ခာဝေဒနာ အလုံးစုံ သိမြင်မည်။ ဝေဒနာ နှုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် အဓိကတင်ထားပေးခဲ့၏။

ဝေဒနာခံစားရချက်ပြင်းထန်လာသောအခါ နိမိတ်တွေ အလင်းရောင် စသည်ထဲ ရောက်နေလျှင် နက်သာချမ်းသာ နေ၏။ တရားရှေ့မတက်၊ နစ်နေ၏။ ရွှေသို့ဆက်အားထုတ် ရ၏။ ယောဂီတိုင်း ရှေးဦးစွာ ဝေဒနာဒဏ်ချက် အခံခက် တွေ ကြိုရမည်မလွဲချေ။ မိမိကိုယ်အတွင်းသို့ သပ်ရှိုသွင်းပြီး

ထားသလို၊ကြိုးတွေနဲ့ ချည်နှောင် တုပ်စည်းထားသလို၊ ကြိုးတိုက်ထဲ အကျဉ်းချထားသလို အလွန် ဆင်းရဲကျဉ်းမြောင်းကြပ်တီးလှစွာ ခံစားနေရ၏။ လေအောင်၍ ထိုးလိုက်သည်မှာ အသဲနှလုံးကို ဓားမြှောင်နဲ့ထိုးသကဲ့သို့ ခံစားနေရ၏။ ဆောင့်ထိုးသည်မှာ လေတစ်စုံ၊ လေသင်ရန်းထိုးသလို လေဖြတ်သလို ခံရ၏။ ထိုကြောင့် ကြောက်ရွံ့နောက်တွန့်သွားတတ်ကြကုန်၏။ သေရမှာကြောက်ကြသည်မှာ လူတိုင်းဖြစ်၏ ဓမ္မတာပင်။ ကြောက်၍နေလျှင် ဤနေရာမှ မကျော်လွန်ချေ။

နောက်ဆုတ်ပြီး ပြန်ကြိုးစားသော် ဒီနေရာရောက်လျှင် ခံရပြန်၏။ ဇွဲနဲ့ သတ္တိနဲ့ သတိကြီးစွာထား၍ လုံ့လဝီရိယ တမောင်းတင်ခါ စွန်းလွန်းတမာအားထုတ်ရ၏။ သို့မှသာ အောင်နိုင်၏။ လူ မသေဘဲလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကိလေသာတွေသေအောင် သတ်နေတာသိလာ၏။ ဝေဒနာ အကျဉ်းသားဖြစ်နေသည်ဟုဆိုနိုင်၏။ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ချမ်းသာစွာ ခံစားနေရသော သုခဝေဒနာကား လောဘတဏှာ ဖြစ်၍ ပိုအသတ်ရခက်သေး၏။ ဖွဲမီးနှင့်တူ၏။

ဒုက္ခဝေဒနာကား ဆိုးရွားလှသောကြောင့် အော်ဟစ်ညှိုးညှူလူးလိုမှခံစားရ၏။ ထိုဝေဒနာကြောင့် ဒေါသဖြစ်၏၊ ဒေါမနဿဖြစ်၏။ ထင်းသစ်သား စသည်တို့လောင်သော မီးတောက်မီးလျှံနဲ့တူ၏။ “ကြောက်ရင်လွဲ ရဲရင်မင်းဖြစ်” ဆိုသကဲ့သို့ ဒီဒုက္ခဝေဒနာကိုလိုက်ရ၏။ ဝေဒနာခံစားရသည်မှာ ပြင်းထန်လွန်း၍ ရှုရှိုက်သည်းခံနေရ၏။ သို့မှခံသာ၏။ ဤနေရာ၌ ဘုရားဟော “သည်းခံ နိဗ္ဗာန်ရ၏” ဆိုသကဲ့သို့

ဝေဒနာလိုက်ရ၏။ ဓားနဲ့ထိုး၊ လှံစွပ်နဲ့ထိုး၊ သို့မဟုတ် အပ်နဲ့ ထိုးထားသကဲ့သို့ တကိုယ်လုံးကွက်လပ်မရှိ ဝေဒနာတုံးကြီး ဖြစ်နေ၏။ သည်းခံ၍ ဇွဲနဲ့တေပေလိုက်ရ၏။ သူဖြစ်ပေါ် သလို သူဖြစ်ပေါ်တဲ့အတိုင်း ဝေဒနာရှုရ၏။ ခံစားမှု ပြင်း ထန်လိုက်လျော့လိုက် ဝေဒနာ၏ အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့ အောင်လိုက်ရ၏။ ဝေဒနာ လျော့သွားသည်လည်း ရှိ၏၊ သက်သာသွားသည်လည်းရှိ၏၊ ပျောက်သွားသည်လည်းရှိ ၏။ ချုပ်ငြိမ်းသွားတတ်၏။ တခါတရံ ဝေဒနာမကုန်ဘဲ တရားမှထွက်လာသည်လည်းရှိ၏။ ဒီဝေဒနာစစ်ပွဲနိုင်မှ ပိုင် မည်၊ သည်းခံအားထုတ်ပါ တနေ့မှချနိုင်ရမည်။

ခံစားရချက်ဆိုးလွန်း၍ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး သတိ ပေးဆုံးမတော်မူခဲ့သည့် “မခံသာ မှန်ပါ၏ဤတရား” ကိုယ် တွေ့အမှန်ကြံရ၏။ “ခံသာအောင်ပြုပြင်အာရုံလွှဲပြောင်းပစ်လျှင် သံသရာကြော မျောလိမ့်အများ” ဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပစ်ပြေးသူများ ရှိကြကုန်၏။ ဤဝေဒနာခဏ်း ကြောက်ကြကုန်၏။ ပြော၍မကုန်နိုင်အောင် ခံကြရကုန်၏။ ယောဂီတွေထဲမှာ ငါ့လောက်နာတဲ့လူမရှိဘူး ငါ့အခံရဆုံး အချို့ပြေး၍ အချို့ကျော်လွန်ကုန်၏။ သုခထင်ခဲ့သမျှ အား လုံးဒုက္ခဆင်းရဲကြီးပါကလားဟု သဘောပေါက်၏။ သုခ ပယ်ရှားလိုက်၏။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကား မသိသာလှချေ၊ တွေ့ဝေ၏၊ မောဟကိန်း၏။ သင်္ခါရဒုက္ခဆို၏။

တရားကောင်းလာလေ သတိကောင်းရလေ၊ နက်နက် နဲ့နဲ့လိုက်မှသိရ၏။ ရင့်ကျက်လာသော် စားတိုင်း၊ သွားတိုင်း၊

အိပ်တိုင်း၊ နိုးတိုင်း၊ ထတိုင်း၊ ထိုင်တိုင်း၊ ဒုက္ခကြီးပါကလား ဟု ဥပေက္ခာဒုက္ခတွေ့၏။ ထိုကြောင့် သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသုံးမျိုးနှင့် ဝိပရိကာမဒုက္ခ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ တွေ သိမြင်လာ၏။ စာဆိုနှင့်ညီပါပေ၏။ စိတ်ထဲ၌ ခံစားရ သည့် သောမနဿ၊ ဒေါမနဿတွေသိလာရ၏။

မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ သိ-အားလုံးဒုက္ခသိ၏။ လှတာ မြင်ရတော့ ဒုက္ခ၊ နှစ်သက်သဘောကျ၍ လောဘဖြစ်၏။ အိုလွန်ပါတယ် ဝိပါတယ် အမြင်ကပ် ဒေါသ၊ မသိသလိုနေ မောဟ။ မြင်ဒုက္ခကလေးပေါ် သတိပညာ ကပ်ထားရ၏။ ထိုအတူ ဒွါရခြောက်ပေါက်စလုံးသတိထား ပညာနဲ့ရှုပွား ရ၏။ ထောပတ်ဆွမ်းစားရ၊ နို့သောက်ရတာလည်းဒုက္ခ။

အစားအသောက် ချင့်ချိန်စားရ၏။ မျှတရုံသာစားရ၏။ ကျန်းမာ၍ တရားအားထုတ်နိုင်ရန် စားရ၏။ အစားလွန် ဒုက္ခတွေ့၏။ တရားအားထုတ်ရင်း အံ့ထွက် ကျတတ်၏။ တရားအားထုတ်၍ မကောင်း၊ အာဟာရရှာရတဲ့ဒုက္ခ၊ စား ရတဲ့ဒုက္ခ၊ ပြန်ထုတ်ပစ်ရသည့်ဒုက္ခ၊ စားရင်လဲ ထိ-သိ-သတိ ပြုနေရာ ဖြစ်ပျက်မစဲ ဒုက္ခတွေ့နေရ၏။ အနိစ္စမြင် အနတ္တ ထင်၏။ မစားဘဲမဖြစ် ဒုက္ခဆင်းရဲ နေ့တိုင်း ခံစားနေရပါ ကလား၊ အားထုတ်ရင်း သဘောပေါက်၍လာမည်။ ဆင်းရဲ ဒုက္ခသိသဖြင့် တဏှာလောဘ မတောင်းတ။ စားတာ၊ ကြား တာ၊ မြင်တာ၊ နံတာ၊ စိတ်ထဲကသိတာတွေက ခံစားရတာ သက်သာသော်လည်း ဝေဒနာရှုရာ၌ ခက်ခဲနက်နဲ၏။ တရား ထိုင်ရင်း ခံစားရတာက အဆင်းရဲဆုံးဖြစ်၏။

ဥပမာ....လူတယောက်လက်မောင်း ဓားနဲ့ခုတ်၍ ပြတ်
 သွားသောအခါ အော်ဟစ်ငိုကြွေး ပူဆွေးဆင်းရဲခံစားနေ
 ရ၏။ ကြာသော် မငိုနိုင်မဟစ်နိုင်၊ နာတော့နာသေး၏။
 ပတ်တီးစီးပြီး ဆေးလိမ်းပြီး နောက် အသာအယာကိုင်တွယ်
 ပြုမူနေရ၏။ ထိုအတူ ဝေဒနာဒဏ် ခံရသော်လည်း ကြိတ်
 မှိတ်သည်းခံရ၏။ နောင်ဝေဒနာ ကျော်လွန်၍ ဝေဒနာ
 ဖြစ်ပျက်တွေ သဘောပေါက်လာ၏။ ဝေဒနာချုပ်ရင်မဂ်
 ဖိုလ်ရမည် ယုံကြည်သည်းခံ ကြိုးစားအားထုတ်ရာ၊ ဝေဒနာ
 တုံး မီးခဲကြီးဆုပ်ကိုင်မိသလို ဖြစ်နေ၏။ ပူလောင်နေ၏။
 မထူးတော့ဘူး ဖြစ်ညှစ်ကိုင်ထားရာ လက်ကိုလောင်ကြွမ်း၍
 မီးခဲပျောက် မနောမယပတ္တမြား ရသကဲ့သို့ ဝေဒနာ ချုပ်
 ငြိမ်းပြီး တရားသဘောပေါက်ခါ ဒီတိသောမနဿ ဖြစ်ရ
 လေတော့၏။ [ဤကား ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်
 ကြောင့် သုခပျောက်၍ ဒုက္ခဆင်းရဲသာ တလောကလုံး၌
 ရှိပါကလားဟု သိမြင်၏။]

ဝေဒနာ လိုက်နေရင်း ဆင်းရဲ ဒုက္ခကြောင့် မခံနိုင်တဲ့
 ဒေါသ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တရားအားထုတ်တာ ဒီဒေါသ၊
 လောဘ၊ မောဟတွေ ပယ်သတ်ရအောင် အားထုတ်တာ
 အခု ဒီစိတ်တွေဟာ အကုသိုလ်ဖြစ်လာပြီ၊ သတိပြုထိန်းသိမ်း
 ပယ်စွန့်ရ၏။ သုခ ဝေဒနာကြောင့် လောဘ၊ ဥပေက္ခာ
 ဝေဒနာကြောင့် မောဟဖြစ်ရာ ဒီလိုမဖြစ်အောင် သတိ
 ထား၍ သဒ္ဓါနဲ့ပညာ၊ ဝီရိယနဲ့ သမာဓိညီမျှအောင် ကြိုးစား
 သည်းခံမှ အောင်မြင်လာ၏။ မိမိစိတ်အကြောင်း သုံးသပ်၏။
 သိလာ၏။ သူတပါးစိတ်လည်း ထိုအတူသိလာ၏။ ကိုယ်

ချင်းစာနာတတ်၏။ တရားမျှတ၍ စိတ်ကောင်းဝင်လာ၏။
ထားတတ်၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် စိတ်ပိုင်းခြား သိလာ၏။
အကုသိုလ် ပယ်၏။ ကုသိုလ် ပြု၏။

သမာဓိ ရှိသောစိတ်, မရှိသောစိတ်, ဝိပဿနာနဲ့ ယှဉ်
သောစိတ်။မယှဉ်သောစိတ်။ဣဿာ,မစ္ဆရိယ,မက္ခ,ပဠာသ,
မာယာ,သာဓဋ္ဌယျစသောစေတသိက်တွေယှဉ် မယှဉ်သိမြင်
လာ၏။ စိတ်ရဲ့ဖြစ်ပျက်ပုံ မြန်လွန်းလှ၏။ ရုပ်ကနေ့နေပုံ
သိလာ၏။ ထို့ကြောင့် စာပေကျမ်းဂန်၌ ရုပ်သက်တချက်မှာ
စိတ်သက် (၁၇) ချက်ဖြစ်၏ ဆို၏။ ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက်မစ
တွေ့မြင်ရ၍နိစ္စပယ်ပြီး အနိစ္စပေါက်၏။ [ဤကား ဓိတ္တာ
နုပဿာ သတိပဋ္ဌာန် ရောက်နေ၏။ ပဓာနအားဖြင့် သိမြင်
ပုံတည်း။]

စိတ်၏ လျှင်မြန်ခြင်းကြောင့် ဖြုန်းဆို စိတ်ထိခိုက် သေ
နိုင်၏။ စိတ်အစဉ်ပြတ်၍ သေနိုင်၏။ အို, နာ, သေဘေးကို
ဘယ်သူမှ မလွတ်။ သေရာ၌စိတ်အာရုံကောင်း မထားလျှင်
ငရဲ,တိရိစ္ဆာန်,ပြိတ္တာ,အသူရကယ် ရောက်မည်။ တရားမြင်
ရင် ယောနိသော မနိသိကာရမှန်၍ ကောင်းရာ သုဂတိ
ရောက်မည်။တကယ်ပိုင်ရင် သေခါနီး မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်သေး၏။
ဘာမြင်မြင်,ကြားကြား, တွေ့တွေ့,သိသိ,နှလုံးသွင်းမှန်လျှင်
တရားဖြစ်၏။ဖြစ်ပျက်မြင်၍ ကာမတဏှာပယ်၏။မာနကျ၏။
အတ္တစွဲပျောက်၏။ လှ၊ သတ္တဝါ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ မရှိ၊
အနိစ္စမြင်၍ အနတ္တထင်၏။

သို့သော် အချို့ကား အိမ်ကြည့်ကြည့်၊ မိန်းမကြည့်ကြည့်၊
စေတီကြည့်ကြည့် ဖြစ်ပျက်သာမြင်နေရပါသည် ဆိုသည်မှာ

ဖြစ်ပျက်ကသိုဏ်း-ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်၏။ ထို့အတူ အသုဘ
 ကောင်ကြီး ပုတ်ပွနေတာကိုဘယ်ကြည့်လိုက်ကြည့်လိုက်မြင်
 နေရသည်မှာပဋိဘာဂ နိမိတ်မျှသာဖြစ်၏။ ဥပစာရဈာန်ဖြစ်
 နိုင်၏။ ဆက်အားထုတ်လျှင် အပွနာဈာန်ရ၏။ ကိလေသာ
 ခွါထား၏။ လုံးဝအကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်သည် မဟုတ်ချေ။
 အသုဘ အပုတ်အပွတွေ၍ ရာဂပယ်ပြီး မိန်းမနား မကပ်
 ကိလေသာ ခွါထားသဖြင့် ရဟန္တာထင်တတ်၏။ အမှန်
 မဟုတ်။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၌ အတိအလင်း ဖော်ပြထား၏။
 ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်အဋ္ဌကထာ လွယ်လွယ် သိအောင် မြန်မာပြန်
 ကြည့်၊ ပဌမတွဲ (၃၄၉)၌ ဤအသုဘ ဆယ်ပါးတို့တွင် တခု
 ခုသောအသုဘ၌ဈာန်ရသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်း
 စွာရာဂကိုပယ်အပ်ပြီးသောကြောင့် ရာဂကင်းသော ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ လျှပ်ပေါ်လော်လီသော အမူအရာ ကင်း၏။
 ဈာန်ရရုံသာရှိ၏ဟု မှတ်ပါ။

ဤကဲ့သို့ အသေကောင် အပုတ်ကြီး မြင်နေရာမှ ထိုနိမိတ်
 ကို ခန္ဓာပေါ်ဆွဲတင်ရ၏။ ဝေဒနာလိုက် ပစ်ရ၏။ ဝေဒနာ
 ရှုရ၏။ အသေကောင် အပုတ်ပျောက်၍ ဝေဒနာ တရား
 သဘောပေါက်၏။ လက္ခဏာရေးသုံးပါးနှင့် အသုဘတရား
 သိမြင်စက်ဆုပ် ရှုံရှာဆင်ခြင် သိမြင်မှသာ ဝိပဿနာဉာဏ်
 စဉ်တက်၍ မဂ်ဖိုလ် ရရှိနိုင်၏။ သို့မဟုတ်သော် ဥပမာ
 အားဖြင့် မျက်မှန်စိမ်း တပ်ထားသူသည် ဘယ်ကြည့်ကြည့်
 အားလုံး စိမ်းနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် ဘာကြည့်ကြည့် ဖြစ်ပျက် မြင်ရုံ၊ အသေ
 ကောင်ပုတ်မြင်ရုံနှင့် ကျေနပ်မနေနဲ့၊ အလွန်ဆုံးပဌမဈာန်

သာရမည်။ ထိုဈာန်မှထ၍ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာပေါ် ဆွဲတင်ရ၏။
ဝိပဿနာရှုရ၏။ ထိုဖြစ်ပျက်မှ အမှုန်အမွှားဖြစ်၍ အသေ
ကောင်ပုတ် ပျောက်ခါ မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ အနှစ်သာရ မရှိ
သုညတထင် အနတ္တမြင်မှ ပေါက်မှ ဝိပဿနာ လမ်းမှန်
ရောက်၍ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏။

ယောဂီကိုယ်ထဲ၌ လေသံတွေကြား နေရ၏။ ပျိုအံ့သော
လေ၊ အထက်တက်သည့်လေ၊ အောက်စုန်သောလေ (အီး
ပေါက်ခြင်း)၊ ဝမ်းဗိုက်ထဲ၌ သွားနေသောလေ၊ အင်္ဂါ
ကြီးငယ် လျှောက်သွားသောလေ၊ အူထဲသွားသောလေ၊
ဝင်လေ ထွက်လေ၊ လေတံစို၊ လေသင်မုန်းဖြတ်၍ ချက်
ခြင်း လတ်တလော သေနိုင်ပုံသိ၏။ စာပေ ကျမ်းဂန်ထဲ
ပါတဲ့အတိုင်း ကိုယ်တွေ့ အာနာပါန အားထုတ်ရင်း တွေ့
သိရ၏။ ရှုရင်းရှိုက်ရင်း လေဖြတ်၍ သေတတ်၏။ သေခြင်း
တရားမှန်သိမြင်၏။ ဘယ်အချိန်ဘယ်အခါ ဘယ်နေရာဘယ်
လိုသေရမည်မသိ။ သို့သော် ဖြစ်ပျက်မြင်၍ အပျက်ကြီးမြင်
ပြီး တရားသဘော ပေါက်သောအခါ သေရ၏။ သေဝံ့၏။
တရားယုံကြည် စွဲမြဲနေပြီဖြစ်၍ သေရမှာ မကြောက်၊ ရင်
ဆိုင်ရ၏။ အသင့်ရှိနေ၏။ တရားတော်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး
တော်ပါတကား။

ထိုကြောင့် ဒီဝေဒနာ၊ စိတ်ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒုက္ခ သုက္ခ
များ ကျော်လွန်နိုင်ပေ၏။ ဝေဒနာ လိုက်နေရာမှ လက်
မောင်းတဖက်ထဲက ထိုးကိုက်ခဲနာကျင် ပြတ်ထွက်မတတ်
ခံစားနေရာတွင် လက်သဏ္ဍာန် ပျောက်၍ ဖလ်တုံး မှန်
ပုလင်းလိုဖြစ်ပြီး ရေပွက်ကလေးတွေ ထမီစီနဲ့ တက်လားပြီ

ပျက်သွားပုံ တွေ့မြင်သိရှိနေ၏။ ဝေဒနာပျောက်ငြိမ်းနေ၏။ ဝေဒနာရေပွက်ပမာ ဖြစ်ပျက်ပုံ၊ တဖန်ခန္ဓာကိုယ်သည် ရေ မြုပ်လို၊ ဖေါ့လို၊ အနှစ်မရှိ၊ မမြဲ၊ အချည်းနှီး-သုညတသာ ဖြစ်၏။ တွေ့ရ၏။ ခန္ဓာကိုယ် ရုပ်ကရေမြုပ်ပမာ၊ ဝေဒနာက ရေပွက်ပမာ ဘုရားဟော ဓမ္မပဒ ပါဠိ (ဂါထာ ၁၇၊ ၀၊) ၌ ၎င်း၊ သံယုတ်ပါဠိ-၎င်း ရှိ၏။ ပရိယတ္တိနှင့် ပဋိပတ္တိကိုက်ညီ နေ၏။

အာနာပါနဖြင့် ပထမဈာန်တွေ့ရခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ကာမစ္ဆန္ဒ၊ ဗျာပါဒ၊ ထိနမိဒ္ဓ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုတ္တုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏတွေ ပယ် ခွါပြီး ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ဝိတိ၊ သုခ၊ ကေဂ္ဂတာပြည့်စုံ၏ဟု သိ၏။ တဏှာ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ ငိုက်မြည်း၊ ထိုင်းမှိုင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ နောင်တရခြင်း၊ ယုံမှားခြင်းများ ပျောက်ငြိမ်း၍ နှစ်သိမ့်ချမ်းသာတည်ကြည်နေ၏။ ရုပ်တရား နာမ်တရား၊ ခန္ဓာငါးပါး၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့ကိုကွဲပြား စွာသိလာ၏။

ဒီရုပ်နာမ်စသည်တို့၏ဖြစ်ပျက်တရားကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘ ထင်မြင်သဘောပေါက်၏။ ဖောက်ပြန် မှားယွင်းစွာယူဆခဲ့သော အမြင်ဖြစ်သည့် ဝိပလ္လာသတရား တွေကို အမှန်အတိုင်းသိမြင်ရ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးပွား၏။ သစ္စာလေးပါး အချုပ်တရား မြင်၏။ ထို့ကြောင့် စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “သင်္ကာမကင်းရင် သင်္ကာရှင်းရမယ် လို့” ဟောခဲ့တယ်။ ကာယာနုပဿနာက သုဘသညာရှင်း ပေးလို့ အသုဘမှန်းသိတယ်။ ဝေဒနာနုပဿနာက သုခ သညာကို ရှင်းပေးလို့ ဒုက္ခမှန်းသိတယ်။ စိတ္တာနုပဿနာက

နိစ္စသညာကို ရှင်းပေးလို့ အနိစ္စမှန်းသိတယ်။ ဓမ္မာနုပဿနာက အတ္တသညာကိုရှင်းပေးလို့ အနတ္တမှန်းသိတယ်။ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးနဲ့ သင်္ကာ ရှင်းပေးလို့ သင်္ကာ ရှင်းသွားတယ်။ ဝိပလ္လာသတရား (၁၂) ပါးကို ရဟန္တာပယ်ရှင်း၏။ အနာဂါမ်က (၁၀) ပါးပယ်၏။ သောတာပန်က (၈) ပါးပယ်၏။ ထိုရှစ်ပါးကား အနိစ္စ၌ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော အမြင်သညာ၊ စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိပလ္လာသသုံးပါး၊ အနတ္တ၌လည်း ထိုအတူ သုံးပါး၊ ဒုက္ခ၌ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတပါး၊ အသုဘ၌ ဒိဋ္ဌိ ဝိပလ္လာသတပါး။

ဖြစ်ပျက် ဒလစပ်မြင်နေရ၍ သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတွေ ပယ်သတ်၏။ တရားကသူသဘောအတိုင်း သူဆောင်နေကြောင်း၊ အကြောင်းအကျိုးသာဖြစ်တဲ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ဖြစ်၏။ နိယာမတရားဘဲ။ ဗီဇ၊ ဥတု၊ ကမ္မ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ နိယာမ ငါးပါး စာပေမှာ ဟောကြားတာ ကြားရလျှင် သဘောပေါက်၏။ ဤကဲ့သို့ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရား သိခြင်းဖြစ်ရ၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးနဲ့ ရှင်းလင်းသိနေတဲ့ ဖြစ်ပျက်အမြင်ရောက်စယောဂီသည်ရှေးကရေးခဲ့တဲ့အတိုင်း ဥပတ္တိလေသာအန္တရာယ်ဆယ်ပါးထဲ နစ်ကြသေး၏။ မှန်၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်း ?၊ ယခုခေတ် ယောဂီများသည် ဥဒ္ဓါဒိတညူ၊ ဝိပဇ္ဇိတညူ ပုဂ္ဂိုလ်များမဟုတ်ကြ၍ ဖြစ်ပေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကား အန္တရာယ်ကျော်လွန်ကြကုန်၏။ သုတမယ၊ စိန္တာမယဉာဏ်ဖြင့် တရားရကြကုန်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ယခုခေတ် ယောဂီများကား နေယျနှင့် ပဒေပရမပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုကြောင့်အန္တရာယ်ဆယ်ပါးမှ မလွတ်ကြကုန်။

မုချတွေ့ကြိုရ၏။ သုတမယ၊ စိန္တာမယအပြင် ဘာဝနာမယ ဉာဏ်ဖြင့် အားထုတ်မှရ၏။ ဤတွင်ပဒပရမကား ယခုဘဝ မရ။ နောင်ဘဝအတွက် ပါရမီဖြစ်၏။ ဝါသနာအထုံပါ၍ တရားရနိုင်၏။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသာ ယခုဘဝတရားရနိုင်၏။ [နေတ္ထိပါဠိ (၈) ကြည့်ပါ။]

တဖန် ဩဘာသ၊ ဉာဏ၊ ဒီတိ၊ သုခ၊ ပဿဒ္ဓိ စသော အန္တရာယ်ဆယ်ပါးထဲ နစ်နေပြီးမှ လုံ့လဝီရိယမလျော့ဘဲ ဆက်လက်ကြိုးစားအားထုတ်သောအခါ ရုပ်နာမ်၌ဖြစ်ပျက် မစဲ တွေ့၍ အပျက်ကြီးမြင်လျက် ဉာဏ်စဉ်တက်ခါ နေယျ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသာ မဂ်ဖိုလ်ရ၏။ အကျယ်ကို ပဋိသန္တိဒါမဂ် ပါဠိတော် ယုဂနဒ္ဒဝဂ် (၂၉၁)၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ (ဒု ၂၆၉-၂၇၅) (ဒု-၄ ၂၇-၄၃၄) ကြည့်ပါ။

ကျွန်ုပ်ကိုယ်တွေ ဥပမာကား...သစ်တုံးကို လွန်ပူဖြင့် ဖောက်ထွင်းရာ၊ လွှစာမှုန့်တွေ မပြတ်မစဲထွက်လာသကဲ့သို့ အနိစ္စသိမြင်၏။ ဖောက်ထွင်းရသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို သိမြင် ၏။ ပေါက်သွားသောအခါ ဟာလာဟင်းလင်း ရှေ့ဆက် ဖောက်စရာမရှိ ဟောင်းလောင်းပေါက်အာကာသ၊ သုည တ ရောက် အနတ္တတရား သဘောပေါက်၏။ ခန္ဓာကိုယ် အသုဘကြီးကို နေ့ရှိသရွေ့ ပြုပြင် ဖိးလိမ်းသန့်ရှင်းအောင် ရေချိုး မျက်နှာသစ် နေရ၏။ စားသောက်ပြီး ထုတ်စစ်ရ၏။ နေ့စဉ်ဖြစ်နေပုံ ပျက်နေပုံသိမြင်၍ အချည်းနှီးအတ္တမှဆိတ် သုဉ်း၏။ ဤကား အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ ဉာဏ်မျှသာရှိသေး ၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ဒု၊ ၃၃၇။ ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိ၊ ၅၆) ကြည့်ပါ။

ဒီတရားကိုသိလေ အားထုတ်လေဖြစ်၏။ ဆက်လက်၍ တလ၊ နှစ်လ၊ တနှစ်၊ နှစ်နှစ်မက သေသည့်တိုင်အောင် အားထုတ်ရမည့်တရားပါတကားဟုသိ၏။ သို့မှတရားရနိုင် ၏။ တဆင့်ထက်တဆင့်မြင့်၏။ နောက်ပြန်ဆုတ်သော တရား မဟုတ်။ ရွှေ့သို့အတွင်ချီတက်နေ၏။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ရန်ကုန် စွန်းလွန်းဂူကျောင်းနှင့် မြင်းခြံ၌အားထုတ်ပြီး ယနေ့တိုင် ကျွန်းတောကျောင်း၌ အားထုတ်နေရပါသည်။ “အပြော ရှောင်ကြဉ်၊ ဂူသို့ဝင်၊ တွင်တွင်အားထုတ် သင့်အလုပ်။ အဖော်ရှောင်ကြဉ်၊ ဂူသို့ဝင်၊ တွင်တွင်အားထုတ်သင့်အလုပ်။ တရားသိမြင်၊ ကိလေစင်၊ တွင်တွင်ပယ်ထုတ် သင့်အလုပ်” ဤကဲ့သို့ မှတ်သားနာယူကျင့်သုံးခဲ့ရ၏။

အချိုကားအပြောလွယ်၊ တွေ့လွယ်၏။ အဓိမာနမှန်း လည်း မသိကြ။ ဆရာသမား ရှေ့က ပြောထားတာတွေ ကြံစည်တွေးတော ရှောက်လုပ်နေသောကြောင့် သဘာဝ အတိုင်း သိသောတရားမဟုတ်ချေ။ ဇောထက်သန်ကြိဖန် တွေတတ်ကြခြင်းဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် တရားမရနိုင် မပေါက် နိုင်ကြချေ။ အပြောလွယ်သလောက် အလုပ်ခက်ခဲနက်နဲ၏ မှတ်ပါလေ။

ယောဂီသည် ခန္ဓာကိုယ်၌ တွေ့သော ဝေဒနာတရားမှ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်များ သိပြီးသောအခါ ကျန်ခွါရ ငါး ပေါက်လိုက်ရ၏။ စက္ခု၊ ခွါရ-မျက်စိ ပေါက်မှ မြင်သမျှ လောသ၊ ဒေါသ၊ မောဟမဖြစ်ဘဲ သင်္ခါရ ဒုက္ခဆင်းရဲ၊ အနိစ္စ၊ အနတ္တ၊ အသုဘတရား မြင်သိနေအောင် အားထုတ် ရ၏။ ထိုကဲ့သို့ မမြင်သေးလျှင် ထပ်မံကြိုးစား အားထုတ်ရ

၏။ ဥပမာ....ဖီးလိမ်း ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရေမွှေးဆွတ်ခြင်း၊ နတ်
 ခမ်းနီဆေးဆိုးရခြင်း စသည်တို့မှာ ကိလေသာ အားပေး
 တရားတွေ့ဘဲ၊ ဒုက္ခ၊ သီလပျက်၏။ လှတာ ချောတာ သူ
 တပါးကြိုက်နှစ်သက်အောင် ပြုနေတာ မဟုတ်လား ?။
 အချောအလှမတွေ့ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်တွေ့၏။ အသုဘကောင်
 လူဟန်ဆောင်နေပုံမြင်၏။ အသိအမြင်တမျိုး ပြောင်းလဲ
 လာ၏။ ပရမတ္ထကျကျ သိမြင်၏။ ဝိပဿနာဉာဏ် အမြင်
 ပေါ်၍ သင့်ရုံသာ ပြုတော့၏။ မိမိကိုယ်တိုင် ဆင်ခြင်မိ၍
 သူတပါးလဲ ဆင်ခြင်မိ၏။ ထိုကြောင့် မြင်သမျှ ဒုက္ခစသည်
 တရားတွေ့၏။

ထိုအတူ ကြားရာ၌လည်း ရှုရ၏။ ကြားခါမျှကလေး
 သိရ၏။ အသံကလေး ကောင်းလိုက်တာ မေ့ရှင်တို့ မာမာ
 အေးတို့ အသံဆိုလျှင် ရေဒီယိုဖွင့် နားထောင်ကြ၏။ ဘုန်း
 ကြီးတရားသံဆိုရင် ထပိတ်တော့၏။ ယခုခေတ်ဆိုကြကကြ
 ပိုဆိုး၏။ မျက်စိစားပွဲ ထိုင်ကြ၏။ ကာမဂုဏ် အာရုံတရား
 တွေ အားပေး၍ တရားမေ့လျော့ကြ၏။ ယောဂီကား ထိုကဲ့
 သို့ မဟုတ်ချေ။ ကြားရာ၌ ဖြစ်ပျက်ကြား၍ ဝိပဿနာဉာဏ်
 မြင်၏ သိ၏။

နှာခေါင်းကလည်း အော်ဒီကလုံး ရေမွှေးနံ့ကလေးများ
 ကိုယ့်ချစ်သူ၏ နံ့သာမွှေး၊ နှင်းဆီပန်းနံ့ စသည်ဆိုလျှင်
 အလွန်သဘောကျ နှစ်သက်ကြည်နူး၏။ ဘရားကား အနံ့
 ဖြစ်ပျက် ဝိပဿနာဉာဏ် မြင်နေ၏။ မစင်နံ့၊ ခွေးသေ
 ကောင်ပုတ်နံ့ စသည်ကိုလည်း ဒေါသမဖြစ်ဘဲ အနံ့ဖြစ်
 ပျက် တရားရှု၏။ အချို့ စိမ်းရွှေရွှေအနံ့ ဘိန်းမှိန်း ရှုကြ။

စွဲကြ၏။ စိတ္တဇဆေးရုံကပင် ကျေငြာသည်မှာ သိန်းစွဲ သုံး ရာခိုင်နှုန်း ရှိ၏။ ဆေးရုံမရောက် အပြင်၌ များစွာရှိ၏။ ထို အတူ အရက်စွဲသူက လေး ရာခိုင်နှုန်း ရှိ၏။ ယခုအခါ အရက်သောက်သူတွေ ပေါ်လာ၏။ (လုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ် ၃၁၊ ၈၊ ၆၉) နံစော်ပူထု မူးရစ်စေတဲ့ အရက်ကို လျှော့ဖြင့် အရသာခံစားကြကုန်၏။ အရက်ဆိုင်များ၊ အခွန် တော်ငွေများရခြင်း၊ အမှုဖြစ်ခြင်းဖြင့် သိသာ၏။ တရပ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ကုလားဟော်တယ် အစာများ အရသာခံစား၏။

ယောဂီသည် အမြင်ပြောင်း၍ တရားအားထုတ်နိုင်ရန် စားရ၏။ မစားမဖြစ်၍ စားရ၏။ စားရတာလည်းတဒုက္ခ၊ စားရင်း ဖြစ်ပျက်တရားသာ သိမြင်နေ၏။ အချိုက လက် သုပ်ချင်မှ ကြိုက်၏။ ပူစပ်ပူလောင် ကုလားဟင်းမှ၊ အချို တရပ်ဟင်းမှ ကြိုက်၏။ ရသမျှ ရောင့်ရဲ တင်းတိမ်လာ၏။ လှည်းဝင်ရိုးဆီ ထိုးသကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ် အသုဘတုံးကြီး အသက်ဆက်နေရ၏။ ဆင်းရဲတွင်းနက်ပုံ တရားသိမြင်၍ စိတ်ပြောင်းလဲလာ၏။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မဖြစ် အောင် ထိန်းသိမ်းလာ၏။ ဣဿာ၊ မစ္ဆီရိယ၊ မက္ခ၊ ပဠာ သ၊ မာယာ၊ သာဠေယျ၊ မနာလို၊ ဝန်တို၊ ဂုဏ်ကျေးဇူး ဖျက်၊ ဂုဏ်ပြိုင်၊ လှည့်ပတ်၊ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲခြင်းများ ပါးရှားလာ၏။ သောတာပန်ဖြစ်သော် လုံးဝပယ်သတ်ပြီး ဖြစ်၏။

ခန္ဓာကိုယ်အတွေ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ လူသားတို့ ကာမဂုဏ် ပျော်မွေ့ကြကုန်၏။ ထိုအတွေ့ကို အလွန် စွဲလမ်းနှစ်သက်ကြ ကုန်၏။ ထိုကြောင့် တရားအားမထုတ်နိုင်။ တရားဝေဒနာ

လိုက်ရသည်မှာ အလွန် ဆင်းရဲလှ၏။ ဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်း
 အောင် လိုက်ရ၏။ တကယ်အားထုတ်လျှင် ဒုက္ခမှန်းသိပါ
 ၏။ လွယ်ကူထင်ရှားသော ကာယပသာဒ အတွေ့အထိကို
 ရှေးဦးစွာ တရားအားထုတ်၍ သိမြင် သဘောပေါက်ရ၏။
 ထိုနောက်မှ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ ပါးစပ်၊ စိတ်တို့ကို
 လေ့ကျင့် အားထုတ်ရ၏။ ဘုရားဟောနှင့် ကိုက်ညီ၏။
 နေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့ လေ့ကျင့်အားထုတ်ပုံ ဖြစ်ပေ၏။ “ခန္ဓာကိုယ်
 က ပိုထင်ရှား လွယ်ကူတယ်”-ဆိုသော စွန်းလွန်းဆရာတော်
 ၏ ဝါဒနှင့် ကိုက်၏။ အဋ္ဌသာလိနီ (၃၀၄) ၌ ပေပေါ်
 တွင် ဝါဂွမ်းတင်ထား၍ တူနဲ့ထုသော် ဝွမ်းကို ဖောက် ပေ
 ပေါ်ရောက်သောအခါ “ဒုတ်” အသံမြည်သကဲ့သို့ ထင်
 ရှားသိ၏။ (မျက်စိစသော ဌာနများကား ဝါဂွမ်းတခုကို
 ဝါဂွမ်းတခုဖြင့် ထိသောအခါ အသံမထွက်၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့
 ၏။ ထို့ကြောင့် အားထုတ်ရ ခက်ခဲ၏။)

သို့သော် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရင့်သန်သောအခါ ခန္ဓာကိုယ်
 မှစ၍ ကျန်ဒွါရငါးပေါက်စလုံး တရားသဘော ပေါက်၍
 ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘ သိမြင်၏။
 ပရမတ္ထတရားသဘောပေါက်ပုံ ဥပမာကား ခိုးထိုးသကဲ့သို့
 ခိုးတလုံးထဲနှင့် ခြောက်လုံး၊ ဆယ်လုံး၊ ခွင်လုံး ကျွတ်သွား
 သကဲ့သို့ သိအပ်ပေ၏။ တဖန် ဒွါရခြောက်ပေါက် သိမြင်
 စောင့်ထိန်း တရားနှလုံးသွင်းမိသကဲ့သို့ သွားတိုင်း၊ ခြေလှမ်း
 တိုင်း၊ လာတိုင်း၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ စား၊ သောက်၊ အိပ်၊ နိုး၊ စကား
 ပြော၊ တိတ်တိတ်နေ၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်တိုင်း ဖြစ်ပျက်
 အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘတရား ပေါ်ပေါက်သိမြင်နေ

၏။ သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ယှဉ်နေသည်မှာ နေထွက်ကနေဝင် ဖြစ်၏။

အထူးမှာ....အိပ်ပျော်ရင်းရှုရှိုက်နေတတ်၏။ ဝေဒနာလိုက် နေရ၏။ ဝေဒနာချုပ်၍တရားပေါက်ပြီ ကြည်နူးနေသည်ကို အိပ်မက်နေ၏။ အိပ်ရာမှနိုးလျှင် ရှုရှိုက်သတိထား၍ နိုး၏။ မအိပ်မနေ ညလုံးပေါက် အားထုတ်နိုင်၏။ ကျန်းမာရေး မထိခိုက်၊ တရားအားထုတ်စ အနာရောဂါရှိသူ ယောဂီများ ရောဂါဟောင်းပေါ်လာ၏။ ဆက်အားထုတ်သော်ပီတိသုခ ကြောင့် ရောဂါတွေပျောက်ကင်းချမ်းသာ၏။ ကိုယ်တွေ့ဖြစ် ၏။ သွေးတိုး၊ အဆုပ်နာ၊ နှလုံးရောဂါ၊ ချောင်းဆိုးသွေးပါ လေရောဂါစသည်များ ပျောက်ကင်းကြကုန်၏။

အချို့မှာ ရောဂါပျောက်၍ တရားကို စွဲစွဲမြဲမြဲအားထုတ် ကြကုန်၏။ ဆေးဖိုးမကုန် တရားလည်းရသေး၏။ သံယုတ် ပါဠိ (ဒု၊ ၁၀၁။ ၁၀၃) ၌ အရှင်အဿဇိသည် အာနာပါန ဖြင့် ဈာန်ရပြီး ရောဂါကြောင့် ဈာန်ဝင်စားမရ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေရာ ဘုရားကြွလာ တရားဟောသဖြင့် ဆက်အား ထုတ်၍ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့၏။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ(တ၊ ၃၄၂၊ ၃၄၅) ၌ အရှင်ဂိရိမာနန္ဒသည် ရောဂါတိုး၍ ဘုရားဟောသုတ် ကို အရှင်အာနန္ဒာ ကြွရောက်ဟောပြု၍ အနိစ္စ၊ အနတ္တ စသော တရားဆယ်ပါးတွင် နောက်ဆုံး အာနာပါနတရား ကြားနာပြီး ရောဂါပျောက်၏။

ထိုအခါ သူတပါးကို တရားအားထုတ်ရန်တိုက်တွန်း၏။ မိဖဆွေမျိုး မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းအားလုံး တိုက်တွန်း၏။ မေတ္တာပွားများ ပို့သ၍ ကရုဏာထားနေ၏။ မုဒိတာ ပွား

သည်မှာ သူတပါးတရားအားထုတ်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရလေ
ဝမ်းမြောက်လေဖြစ်၏။ ပြောမရဆိုမရ လောကီသမားများ
ကို လက်မြောက်ရလျှင် ဥပေက္ခာထားနေတော့၏။ “သစ္စာ
တရားနဲ့ မေတ္တာပွား” ဟု ကျွန်ုပ်လက်သုံး စကားဖြစ်လာ၏။

ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ရုပ်၊
အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ အာဟာရ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ရုပ်
ဟာ ထိုဟာတွေ ချုပ်ငြိမ်းသွားလျှင် အသစ်တဖန်စပြန်၏။
ရုပ်ဟာ အာဟာရရဲ့အကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဝေဒနာ၊ သညာ၊
သင်္ခါရတို့လဲ ထို့အတူဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဖဿကအကြောင်းဖြစ်
တယ်။ ဝိညာဏ်ကတော့ နာမ်ရုပ်ဟာအကြောင်း ဖြစ်တယ်။
ဒီလိုဖြစ်ပျက်ဉာဏ်ရဲ့ အရင်းအမြစ်ကို နားလည်းသဘော
ပေါက်တယ်။ နိယာမငါးပါးနဲ့ ဆက်စပ်သဘောကျတယ်။
‘ဗီဇနိယာမ’ အတိုင်း သရက်စေ့စိုက်ရင်သရက်သီးသီးတယ်။
ဒူးရင်းသီးမသီးဘူး။ နေကြာပန်းဟာ နေဖက်လှည့်ပွင့်တယ်။
မျိုးစေ့ကြောင့် အပင်ဖြစ်၏။ မြေရေဥတုကြောင့် ကြီးပွား
၏။ လူကလဲ လူသားမွေး၏။ ခွေး၊ မျောက် မမွေး။ သူ့
နဂိုရ်ဗီဇအတိုင်းဖြစ်၏။

‘ဒါဝင်’ ဆိုသောပညာရှင်က မျောက်က တဆင့်တဆင့်
တိုးတက်၍ လူဖြစ်လာသလို ရှာဖွေသူတေသနပြုလုပ်တင်ပြ
ခဲ့၏။ သို့သော် အစစ်အမှန်ခိုင်လုံလှပြီဟု မဆိုနိုင်။ ‘ဒါဝင်’
ရည်ရွယ်ချက်ကား ခရစ်ယန်ဘုရား လှသတ္တဝါစကြဝဠာ
ဖန်ဆင်းသည်ဆိုသော အယူကို မယုံကြည်၍ သိပ္ပံပညာ
ကျောက်ကြွင်းရုပ်များ တွေးတောကြံဆ တင်ပြခြင်းသာဖြစ်
၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့သည့် နိယာမတရား

မသိမမြင်၍ ဖြစ်၏။ တရား အားမထုတ်၍ အစစ်အမှန် ယထာဘူတမသိကြ။ လောကရေးရာ ကြံဆခြင်းသာဖြစ်၏။ လူ၏အစကိုလည်း ရှာမတွေ့ကြ။ ဘုရားဟော အဂ္ဂညသုတ်၊ စက္ကဝတ္တိသုတ် (ပါထေယျပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာကြည့်။) ကံကြောင့် လူဟာ မြဟွာဘုံမှ ဆင်းသက်လာ၏။ အသက် အသင်္ချေတမ်းရှည်၏။ ဝိတိအစာသာရှိ၏။ ကိုယ်မှအလင်း ထွက်၏။ သို့သော် ရသောပထဝီ စားမိရာမှအလင်းကွယ်ပျောက်၏။ ပဒါလတာနွယ်ချိုစားခြင်း၊ သလေးဆန်စားခြင်းစသည် တို့ကြောင့် ထိုအခါကစ၍ ယောက်ျား၊ မိန်းမဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ လှသူက အရုပ်ဆိုးသူအပေါ်မာန်မူ၏။ သလေးဆန် ခိုးစားသိမ်းထားခြင်း ဖြစ်၏။ သမ္မတ မင်းမြှောက်ကြ၏။ မေထုန်အမှုပြုကြ၍ ရွာမှနှင်ထုတ်၏။ နေလတွေဖြစ်ပေါ်လာ၏။ စကြာမင်းများအုပ်စိုးခဲ့၏။ တရားပျက်သော-စကြာမင်းလက်ထက်၌ ခိုးမှုစတင်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ သတ်မှုဖြစ်လာ၏။ [ဤကား လူသက်တမ်း ရှစ်သောင်းဖြစ်၏။] ထိုကြောင့် သက်တမ်းလေးသောင်း ကျလာ၏။ အကုသိုလ်ဒုစရိုက်ပြု ကျင့်လာသောကြောင့် သက်တမ်း ဆုပ်ရပ်လာရာ တရားတမ်းမှ ဆယ်နှစ်တမ်းသို့ ရောက်၏။ ငါးနှစ်သမီး လင်ယူ သားမွေးမည်။ ယခုခေတ်၌ပင်သတင်းစာ၌ ဆယ်နှစ်၊ ကိုးနှစ် သမီး သား မွေးကြောင်းပါလာ၏။ အမိမိရာဂဖြစ်လာ၏။ ဘုရားဟောပယ်ချင်သူတွေ ဝန်ခံရကြားသိရ၏။ လူအချင်းချင်း သတ်ဖြတ်ကြကုန်မည့် ဆွဲယူရာလက်နက်ဖြစ်၏။ ယခုအခါ ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်သော် အနုမြူစစ်ပွဲ ဖြစ်မည် သေချာ၏။ တတိယကမ္ဘာစစ်ပွဲသို့ ရွှေ့ရှုသည်မဟုတ်လော ?။

ကမ္ဘာဖြစ်ပုံတည်ပုံကို ဘုရားဟောရာ၌ မီးဖျက်ကမ္ဘာကပ်၊ ရေဖျက်ကမ္ဘာကပ်၊ လေဖျက်ကမ္ဘာကပ် သုံးခါအလီလီဖျက်၍ (ခြောက်ဆယ့်လေးကမ္ဘာကပ်ကြာ၏)။ ကမ္ဘာပြန်တည်သောအခါ ထိုအတူကြာ၏။ ရှေ့ဦးစွာရေထုအလုံးပြု၏။ ထိုမှ ကမ္ဘာဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ လုံးသည် ယူမှ မှန်၏။ အဋ္ဌကထာချွေသဖြင့် အချိုမညီချေ။ နေလတွေက ကမ္ဘာကို လှည့်ပတ်နေသည် ဆိုသည်မှာလည်း ဗကဗြဟ္မာ၏ အယူဝါဒကိုပြောပြခြင်းသာဖြစ်၏။ လောကတထောင်ရှိ သတ္တဝါသိ၏ဆိုသည်မှာထို အတူပင်၊ ဤဘုရားဟောမူလပဏ္ဏာသပါဠိ ဗြဟ္မနိမန္တနိက သုတ်ကြည့်ပါ။

ပထဝီဗေဒအရ ယခုခေတ် ပညာရှင်များက ကမ္ဘာသက်တမ်းကို အနှစ်ပေါင်း (ကုဋေ ၄၅၀) ခန့်က ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်ဆို၏။ အလွန်နည်းလှပေ၏။ အသင်္ချေသက်တမ်း တခုပင်မရှိသေး၍ဖြစ်၏။ ဘူမိဗေဒအရနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒကွာခြားလှ၏။ အသင်္ချေယျ၌ သုညပေါင်း (၁၄၀)ရှိ၏။ သိပ္ပံပညာရှင်တို့ တွက်ယူရာ သုညဆယ်လုံးမျှသာရှိ၏။ ဤကမ္ဘာစကြဝဠာကြီးကို ခရစ်ယန်က ဘုရား ရှေး ၄၀၀၄ နှစ်ကစ၍ ဖန်ဆင်းခဲ့တယ်။ ဟိန္ဒူက ဗြဟ္မာကြီးဖန်ဆင်းတယ် ယူဆဟောပြောကြကုန်၏။ သိပ္ပံပညာက ပယ်ဖျက်ပြန်၏။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကမူ 'ဥတုနိယာမ' ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ပုံဟောတော်မူခဲ့၏။ နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း ဥတုအချိန်ခါသည် သဘာဝဓမ္မအတိုင်းဖြစ်၏။ လူရော စကြဝဠာရော ဘယ်သူမှ မဖန်ဆင်းနိုင်ချေ။ ထိုကြောင့် သိပ္ပံပညာရှင်များ အဆိုသည်

ယယ်တီမဏ္ဍိုင်=၄၂

ဘုရားဟောအချို့ကို ထောက်ခံနေကြကုန်၏။ သီးချိန်တန်
 လျှင် သီး၏။ ပွင့်ချိန်တန်လျှင် ပွင့်၏။ ဥတုနိယာမကို လော
 ကဓာတ်ပညာဖြင့် မတားနိုင်သေး။ ဥပမာ...လေမှုန်တိုင်း၊
 ရေကြီးခြင်း၊ မိုးကြီးခြင်းစသည်တို့ရှိနေ၏။ ဥတုဖောက်ပြန်
 လူတွေဒုက္ခရောက်၏။ ရိက္ခာပျက်စီး၏။ သတ္တဝါတွေခံရ၏။
 သိပ္ပံပညာက လူသားများအား ကျေးဇူးပြုသည်လည်းရှိ၏။
 မော်တော်ကား၊ လေယာဉ်ပျံ၊ ရေဒီယို၊ တယ်လီဗီးရှင်း၊
 ဂြိုဟ်တု၊ ခုံးယုံလကမ္ဘာစသည်တို့ရောက်၏။ နှလုံးအစားထိုး
 ကုသခြင်း ဆေးပညာများ တိုးတက်လာကြ၏။ သို့သော်
 မသေ၊ မနာ၊ မအိုအောင်ကား မပြုလုပ်နိုင်သေးချေ။ ဇရာ
 မရဏတရားကို မကာကွယ်နိုင်။ မအိုအောင် အသက်ရှည်
 ရန်လုပ်နိုင်၏။ နေတ္တိပါဠိ (၂၁) ၌ ဟောထား၏။ သေခြင်း
 တရားကိုဘယ်သူမှမတတ်နိုင်ချေ။ ဘုရားရဟန္တာ သိပ္ပံပညာ
 ရှိများပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ သေဆုံးကြရ၏။

ဘယ်လူမျိုးမဆို လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ရှိကြ၏။
 ဤအကုသိုလ်စိတ်တွေကို မပယ်သတ်နိုင်၍ ကမ္ဘာ့စစ်ပွဲကြီး
 နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့၏။ ဒုတိယကမ္ဘာ့စစ်ပွဲ၌ သေသူပေါင်း သန်း
 (၅၀) ထိခိုက်နာသူများ သန်း (၈၀) ခန့်ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓတရား
 တော်သာလျှင် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး အစစ်ပေးနိုင်ပါ၏ဟု
 အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် နေရူးပြောကြားခဲ့၏။ လောကီတရား
 ပြည့်စုံရုံမျှနှင့် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိမပယ်သတ်နိုင်။ ဣဿ၊
 မစ္ဆရိယ၊ ဂတိလေးပါး မပယ်နိုင်၍ လောဘ၊ ဒေါသဖြစ်
 ရ၏။ စစ်တိုက်ရ၏။ ယခုအခါကမ္ဘာတွင် နေရာအနှံ့စစ်ဖြစ်
 နေသည် မဟုတ်လော့?။

ထင်ရှားသည့် ဗိယန်နန်၊ လော၊ နိုင်ဂျီရီးယား၊ အာရပ် အစ္စရေးစစ်ပွဲ၊ ရုရှတရပ်နယ်စပ် တိုက်ပွဲ စသည်တို့သည် ကမ္ဘာစစ်သို့ ရှေ့ဆောင်နေသည် မဟုတ်လော့?။ လူသား အသိတရားရ၍ ဆင်ခြင်လျှင် စစ်မဖြစ်သင့်ချေဟု သိ၏။ သို့သော် မရပါ။ တရားအားထုတ်၍ ဖြစ်ပျက်မြင်လျှင် စစ်ပွဲရှောင်နိုင်၏။ သောတာပန်ဖြစ်သော် မုချငြိမ်းချမ်းရေးရမည်။ ထိုတိုင်းပြည် ခေါင်းဆောင်တွေ ဖြစ်ပျက်မြင်သော် ၎င်း၊ သောတာပန်ဖြစ်လျှင်၎င်း ကမ္ဘာစစ်ပွဲမဖြစ်ဟု မုချ ပြောနိုင်၏။

အတ္တစွဲသန်နေသော သိပ္ပံပညာမာန်တက်နေသော သူတို့သည် ဘယ်မှာလျှင် ငြိမ်းချမ်းရေးအစစ် ပြုလုပ်ပါမည်နည်း။ အနတ္တသဘောပေါက်မှ အမြင်မှန်မည်၊ အတွေးအခေါ်မှန်မည်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးရယူကြမည်ဖြစ်၏။ အပြောကား ကောင်း၏၊ ငြိမ်းချမ်းရေးပင်၊ လက်တွေ့ကား စစ်ဆင်လက်နက်ပြိုင်နေ၏။ ဘုရားဟောသလို အားလုံးသေဆုံးကြ၍ အနည်းငယ်ကျန်ရစ်သူများ သူတော်ကောင်းတရားကုသိုလ်များပြုလုပ်ခါ ဆယ်နှစ်တမ်းမှ တဆင့်ပြီး တဆင့်တက်၍ အသက်ရှည်လာမည်။ အသင်္ချေယူတမ်း ထိအောင်ရှည်မည်။ စိတ်တွေကောင်းလာမည်။ ဒီစိတ်တခုအလွန်ဆိုးရာ ကောင်းလာ၏။ အကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ကံကြောင့်ငရဲကျရ၏။ စစ်ပွဲ၌အသတ်ခံရ၏။ ကုသိုလ်ကြောင့် အသက်ရှည်၏။ ချမ်းသာ၏။ စိတ်ကလောကကို ချယ်လယ်၏။ “ဝိတ္တနိယာမ” သဘော သိရန်လို၏။

ဝိထိစိတ်အစဉ်ကား မပြတ်ဒလစပ်ဖြစ်ပျက်နေ၏။ စစ်ပွဲ၌ အသတ်ခံရသည်နှင့် တပြိုင်နက် နောက်ဘဝ၌ ကံအတိုင်း အကျိုးပေးဖြစ်၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံက ပစ်ချရာရောက် ၏။ ကံ, ကံ၏ အကျိုးပေးသိနိုင်၏။ ဤကား “ကမ္မနိယာမ” တည်း။

ခွေးလည်ပင်း ကြိုးဆွဲရေချသတ်ခဲ့သော မိန်းမသည် နောင်ဘဝ၌ ပင်လယ်ထဲသင်္ဘောပေါ်မှ ပစ်ချ၍ ရေနှစ် သေဆုံးရ၏။ နွားလည်ပင်း ကောက်ရိုးနဲ့ မီးရှို့ခဲ့သဖြင့် နောင်ဘဝ ကျိကန်းဖြစ်သောအခါ မီးကွင်း လည်စွပ်မိ၍ သေဆုံးရ၏။ ဖွတ်တကောင်တောင်ပိုထ ဝင်သွား၍ အပေါက်ပိတ်ခဲ့မိသောကြောင့် နောင်ရဟန်းဘဝ၌ပင် ဂူပိတ် မိခြင်းခံရ၏။ အကုသိုလ် ဝဋ်ကြွေး ပြေးမလွတ်။ ခံရ၏။ ထိုအတူ ကုသိုလ်ကံလည်း တူသောအကျိုးပေး၏။ ဤကား ကမ္မနိယာမ သိသာရုံမျှသာ။

တရားတာလုပ်လျှင် တရားတာဖြစ်၏။ တရားသဘော ကား မျက်နှာမလိုက်။ “ဓမ္မနိယာမ” ပင် ဖြစ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားသည် ဘုရားဖြစ်ပေါ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဖြစ်ပေါ်သည် ဖြစ်စေရှိ၏။ ဘုံရား ဓမ္မတာ တရား အံ့ဩဖွယ်များ ဖြစ်၏။ တရားတော်၏ အကြောင်းအကျိုးများကို အဘိဓမ္မာတရား အသေးစိတ် ဝေဖန်ပိုင်းခြား ခွဲစိတ်ဟောကြား ပြတော်မူ ခဲ့၏။ ဤနိယာမတရား ဖြစ်ပျက်တရား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်လျှင် စုဉ်သောတာပန် ဖြစ်၏။ စစ်မဖြစ်ငြိမ်းချမ်းရေး ရနိုင်ပြီ။

ဤဉာဏ်မှ ရှေ့တဆင့်တက်ရန်ဆက်လက်အားထုတ်ရ၏။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ကို သေသေချာချာ ရှုသော် ဉာဏ်အမှီလိုက်

နိုင်သောအခါ အပျက်ကို မြင်၏။ အပျက်မြင်သောကြောင့်
 သေဘေးမြင်၏။ အားကိုးရာမဲ့မြင်၏။ အန္တရာယ် မြင်၏။
 ပြီးငွေ၏။ လောက၌ မပျော်ပိုက်ချေ။ အချည်းနှီး သုညတ
 ပါကလား ?။ တဏှာမာန ပယ်သတ်၏။ ဉာဏ်စဉ်တက်၏။
 “နိဗ္ဗာန်လိုချင် ဘင်စွန်းမြင်အောင်ကြည့်” ဟု စွန်းလွန်းဆရာ
 တော်ကြီး အမိန့်ရှိခဲ့၏။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက်မှ အပျက်ကြီးမြင်
 သော ဉာဏ်ကို စာပေကျမ်းဂန်၌ “ဘင်္ဂဉာဏ်” ဟု ခေါ်၏။
 ပျက်စီးနေသဖြင့် ဘေးဥပဒ်အန္တရာယ်ကြီး လွယ်ထားရပါ
 ကလား ?။ ဒီရုပ်နာမ်တွေရှိ၍ သေဘေးတွေ ကြိုရမှာ မလွဲ
 ပါကလားဟု သိမြင်၏။ သတ္တဝါတွေ မွေးလာပြီး နောက်
 ဆုံး သေကြရ၏။ တဘဝဆုံးမှ သိကြ ဝမ်းနဲကြ သံဝေဂရ
 ကြ၏။ ယခုတရားအမြင်၌ ဥပါဒ်၊ ဦး၊ ဘင်တို့တွင် ဘင်စွန်း
 မြင်သဖြင့် ခုတင်ခု သေဆုံးနေကြ၏။ ရုပ်နာမ်ဝိထိဆက်ဆက်
 နေ၍ အဟောင်းပျက် အသစ်ဆက် ပျက်ပြန်၏။ အဆက်
 ပြတ်လျှင် သေ၏။ ဘယ်သူမှ မတားနိုင်။ မဖျက်နိုင်။ ဘယ်
 ဘုရားမှ တန်ခိုးနဲ့ ဘယ်သိပ္ပံပညာရှင်မှ မတားနိုင်။ ဖြစ်ပြီး
 ပျက်၍ အပျက်ကြီးကို ဘေးမြင် ကြောက်ရွံ့ခါ တရားပိုအား
 ထုတ်လာ၏။ ဤဉာဏ်ကို “ဘယဉာဏ်” ခေါ်၏။ အပျက်
 မြင်၍ ဘေးထင်ပြီး ရုပ်နာမ်ရဲ့ အပြစ်ဒေါသကို သေချာ
 သိလာ၏။ ပြုပြင်ထားသော်လည်း ခေတ္တခဏသာခံ၏ အဖန်
 တလဲလဲပြင်လို့မဆုံး နေ့ရှိသရွေ့ ဒုက္ခပါကလား “အာဒိနဝ
 ဉာဏ်” ဆို၏။ ဤဉာဏ်စဉ်သုံးခုကား တဆက်တည်း ဖြစ်
 ပေါ်၏။ စာ၌လည်း ရှိ၏။ ခွဲခြား၍လည်း ပြကြ၏။ ဤတွင်
 အပျက်တွေလိုက်၍ အပျက်ချုပ်ဆုံးရာ ရောက်သောအခါ

မဂ်ဖိုလ်ရပြီ ထင်ကြပြန်၏။ ဝေဒနာချုပ်သည် မှန်၏။ ဤကား
ဘင်္ဂနိရောဓသာ ဖြစ်၏။ တဒင်္ဂပဟာန်ဖြစ်၏။ သစ္စာလေး
ပါးသို့ မဆိုက်သေး။ သမုစ္ဆေဒပဟာန် မရသေး။ ဆက်လက်
ကြိုးစားသော် ရမည်။

ယောဂီများ ဤဘင်္ဂ၊ ဘယ၊ အာဒိနဝ ဉာဏ်ရောက်၍
ရှေ့မတိုး နောက်မဆုတ်ဖြစ်လျှင် ဒုက္ခတွေ့တတ်၏။ ဘေး
အန္တရာယ်ကြီး လွယ်ထားသလို မြင်ခါ လောကီ ကိစ္စလဲ
မလုပ်၊ လောကုတ္တရာလဲ ဆက်မထုတ်သဖြင့် အူကြောင်
ကြောင်၊ ရူးပေါ်ပေါ်ဖြစ်တတ်၏။ အချိုရူးသွား၏။ ပုထုဇဉ်
များ ဒါကြောင့် အားမထုတ်ချင်ကြ။ လင်မယား တွဲတတ်၏။
နှစ်ဦးစလုံးထုတ်မှ သင့်မြတ်၏။ ဉာဏ်စဉ်ချင်း မတူလျှင်
လည်း ဖြစ်တတ်၏။ သတိပြုရမည့် နေရာဖြစ်၏။

စိတ္တဇဆေးရုံသို့ တရားနဲ့ ရူးသူပို့ရာ လျှပ်စစ် ဓာတ်နှိပ်
ခံရ၍ ဝေဒနာပြင်းထန်စွာ ခံစားရပြီး ဝေဒနာရှု၍ ရောဂါ
ပျောက်ကြ၏။ ရှေ့ဆက်လက် အားထုတ်၍ တရားကောင်း
ရကြ၏။ အချိုကား နိမိတ်တွေမြင် သိကြားမင်းနဲ့၎င်း၊ ပိဇ္ဇာ
စသည်တို့နှင့်၎င်းတွေ့၍ စကားပြောနေခြင်း၊ ဆေး၊ ဂါထာ
အင်းပေးခြင်း စသဖြင့် ရူးတတ်ကြ၏။ ဘုရားတည်ခိုင်းခြင်း
ဓမ္မစကြာ ရှုတ်စေခြင်း၊ တရားဟောခြင်းဖြင့် အူကြောင်
ကြောင်ဖြစ်ခါ တရားလမ်းမှ ချော်ထွက် သွားကြကုန်၏။
ထို့ကြောင့် ဤဉာဏ်ရောက်လျှင် ရှေ့သို့ ဆက်ကြိုးစားအား
ထုတ်ရ၏။ ရပ်မနေရ။ ရှေ့ဉာဏ်စဉ်တက်အောင် လုံ့လပြုရ
၏။

တခါ 'နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်' ရောက်၍ လောကကို ငြီးငွေ့ရှုံ့မုန်း
 လူလောကမှ ထွက်ခွါလို၏။ တောထွက်ချင်စိတ် ပြင်းထန်
 ၏။ ဘုန်းကြီးလုပ်လို၏။ တွေဝေနေတတ်၏။ သားမယားငဲ့
 ကွက်နေပြန်၏။ ဒုလ္လဘရဟန်းခံပြီး မနေနိုင် ထွက်ပြန်၏။
 ထိုကြောင့် ဤနေရာ၌ ရပ်တန့်မနေရ။ "နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်" ၌
 လောကလူ့ဘုံ ငြီးငွေ့၏။ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာဘုံ အလိုမရှိ။ ဘယ်
 ဘုံမှမပျော်၊ ရုပ်နာမ်ရှိသရွှေ့ နေရအုံးမည်၊ ဒုက္ခ၊ ထို့ကြောင့်
 ဒီဘုံတွေမှ လွတ်ရန် ရှာဖွေ၏။ စူးစမ်း၏။ စိစစ်၏။ ကြံဆ
 ၏။ ရုပ်နာမ်မှလွတ်အောင် ချုပ်ငြိမ်းရာရှာ၏။ လွတ်မြောက်
 ရာ လမ်းကြည့်၏။ 'မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ်' ရောက်၏။ အပျက်
 တရားမှ တဖန် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် ပစ္စုပ္ပန်တဲ့တဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
 အနတ္တတရားတွေ အချိုးကျအောင် ဝိုင်းခြား ပြတ်သားစွာ
 အားထုတ်၏။ ဤကား 'ပဋိသန္ခိ နုပဿနာဉာဏ်' ခေါ်၏။
 တောလေးဆယ် အကျယ်ပြု၏။

ဝိပဿနာကထာ၏ တောလေးဆယ်ရှုနည်းကား

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို မမြဲဟု၊ ဆင်းရဲဟု၊ ရောဂါဟု၊ အိုင်း
 အမာဟု၊ ဆူးပြောင့်ဟု၊ ညှဉ်းဆဲတတ်၏ဟု၊ အနာဟု၊ တပါး
 တခြားဟု၊ ပျက်စီးတတ်၏ဟု၊ ဘေးရန်ဟု၊ ဥပဒ်ဟု၊ ဘေး
 ဟု၊ နှိပ်စက်တတ်၏ဟု၊ တုန်လှုပ်တတ်၏ဟု၊ ကျိုးပျက်တတ်
 ၏ဟု၊ ခိုင်ခံ့ခြင်းမရှိဟု၊ မှီခိုရာမဟုတ်ဟု၊ ပုန်းအောင်းရာ
 မဟုတ်ဟု၊ ကိုးကွယ်ရာမဟုတ်ဟု၊ ကင်းဆိတ်၏ဟု၊ အချည်း
 နှီးဟု၊ သုဉ်း၏ဟု၊ အတ္တမဟုတ် အနတ္တဟု၊ အပြစ်ဟု၊
 ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောဟု၊ အနှစ်မဲ့၏ဟု၊ ညှဉ်းဆဲ

ခြင်း၏ အရင်းခံဟု၊ သတ်တတ်၏ဟု၊ အထူးထူး ဖြစ်၏ဟု၊ အာသဝေါ တရားတို့၏ အာရုံဟု၊ ပြုပြင် စီရင်အပ်၏ဟု၊ မာရ်နှင့်စပ်၏ဟု၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏ဟု၊ အိုခြင်းသဘော ရှိ၏ဟု၊ နာခြင်းသဘောရှိ၏ဟု၊ သေခြင်းသဘော ရှိ၏ဟု၊ စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိ၏ဟု၊ ဝိုကြွေးခြင်းသဘောရှိ၏ဟု၊ ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်းသဘော ရှိ၏ဟု၊ ညစ်နွမ်းခြင်း သဘောရှိ၏ ဟု ရှု၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၊ ဒု၊ ၂၄၆။ ပဋိသန္တိဒါ မဂ်ပါဠိ၊ ၄၁၁) ဤတရားသဘောများ ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင် သိရ၏။

အချုပ်မှာ လက္ခဏာရေး သုံးပါးရ၏။ စာပေ၌ရှိ၏။ ဤဉာဏ်စဉ် သုံးခုလည်း တဆက်တည်း ဖြစ်ပေ၏။ ဉာဏ် အနုအရင့် ကွာခြားချက်ဖြစ်၏။ စာပေ၌ ဖွင့်ပြ၏။ နောက် ဆုံး ဖြစ်ချင်ရာဖြစ် ဆက်ပြီး မရမနေအားထုတ်ရာ သင်္ခါရ သဘောတရားအတိုင်း သူ့သဘောသူဆောင် သူ့ဟာသူ ဖြစ်နေတာ ငါက ဘာလို့ ဝင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဖြစ်ရတာလဲ တရားဆင်ခြင်၍ သည်းခံလျစ်လျူရှု၏။ ဤကဲ့သို့ သိသောဉာဏ်ကို 'သင်္ခါရပေက္ခဏာ' ခေါ်၏။ ဒီဉာဏ်ရောက် သောအခါ စာပေ ကျမ်းဂန်တတ်သူ ဉာဏ်ပညာကြီးသူ တရား အလွန်အားထုတ်သူများ ရဟန္တာဟု ထင်ရ၏။ ဒွါရ ခြောက်ပေါက်လုံး အသိနှင့် လျစ်လျူရှုနေ၏။ ထိုကြောင့် အချို့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီဆို၏။ ရဟန္တာအစစ်ကဲ့သို့ နေသော ကြောင့် ထင်ကြကုန်၏။ မဟုတ်ကြကုန်။ အင်္ဂုတ္တိရ် အဋ္ဌက ထာ တတိယတွဲ (၅၂) ၌ ဖွင့်ပြထား၏။

ခြောက်ခွါရလုံး၌ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ မဖြစ်သော ရဟန္တာများ ရရှိသည့် လျစ်လျူ ရှုခြင်းတည်း။ “ဆဠှဂံပေက္ခာ” ဟု စာပေကျမ်းဂန်၌ ပြ၏။ ‘ဆဠှဂံပေက္ခာ’ နှင့် တူစွာ နေနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် များသည် (၁) အာရဒ္ဓ ဝိပဿက=တရားအလွန် အားထုတ်သော ယောဂီ။ (၂) ဉာဏဝါ=ဉာဏ်ရှိသောသူ။ (၃) ပညတ္တ ရော=ပညာ ထက်မြက်လွန်သောသူ။ (၄) ဗဟုသုတ သမဏော=ပိဋကတ် စာပေကျမ်းဂန် တတ်သိသော ရဟန်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်တို့ သည်လည်း ဆဠှဂံပေက္ခာ နေနိုင်စွမ်းရှိကြကုန်၏။ ရဟန္တာ ဟု ပြောဆိုကြသောသူများ သတိပြုရန် ဖြစ်၏။

သမ္မသနဉာဏ်မှစ၍ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရောက်အောင် အပြန်အလှန် တရားအရှိန်နှင့် သိမြင်သော ဉာဏ်ကို ‘အနုလောမဉာဏ်’ ခေါ်၏။ ဤဉာဏ်စဉ် အထိကို ရောက်ရန် အရေးကြီး၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှ အနုလောမဉာဏ်အထိ ‘ပဋိပဒါ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ’ ဆို၏။

ဝိပဿနာဉာဏ် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့မှ ချုပ်ငြိမ်း၍ နိဗ္ဗာန် မြင်သောအခါ ပုထုဇဉ်သဘောပြတ်၍ အရိယာ နယ်စပ် ရောက်၏ ‘ဂေါတြဘူဉာဏ်’ ခေါ်၏။

ဤကဲ့သို့ ဉာဏ်စဉ်တွေတက်ပြီး သိမြင် တွေ့ရသည်နှင့် မဂ်ဖိုလ်ရပြီ မမှတ်လေနဲ့၊ စာပေနဲ့ကိုက်ညီ ကိုယ်တွေ့လည်း မှန်နေ၏။ သို့သော် တဒင်္ဂပဟာန် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်သာ ရသေး ၏။ တဒင်္ဂပုတ္တိဖြစ်၏။ ဝိပဿနာသန်သူများ သုဒ္ဓဝိပဿ နာ သုက္ခဝိပဿက ယောဂီများ ခဏိကသမာဓိဖြင့် ဝိပဿ

နာအားထုတ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ခဏိကသမာဓိဖြင့် မဂ်
 ဖိုလ် မဝင်နိုင်။ အပ္ပနာ ဈာန်ဖြင့်သာ ဝင်၏။ သို့သော်
 ဝိပဿနာရှု၍ လက္ခဏာပနိဇ္ဈာန်ဖြင့် ပထမဈာန်နဲ့ တူစွာ
 သမထဝိပဿနာတူစုံတွဲ၍ မဂ်ဝင်၏။ ဉာဏ်စဉ် ဆယ့်ခြောက်
 ပါး၊ ဆယ့်လေးပါး၊ အာနာပါန၌ ဉာဏ်စဉ် ဆယ့်ရှစ်ပါး
 မဟာဝိပဿနာဉာဏ် ရရှိသိမြင် ပယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
 တဒင်္ဂပဟာန်ဖြစ်ကြောင်း အဋ္ဌသာလိနီ (၃၈၆)။ ပဋိသန္တိ
 ဒါမဂ် အဋ္ဌကထာ (ဒု၊ ၅၃)။ ဥဒါန်း အဋ္ဌကထာ (၃၀)၊
 သံယုတ် အဋ္ဌကထာ (ဒု၊ ၂၃၃) မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ
 (ပ၊ ၂၄)၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ (ဒု၊ ၃၃၅)။

ညဉ့်အခါ၌ ညှိထွန်းသော ဆီမီးဖြင့် အမိုက်မှောင်ကို
 ပယ်ခြင်းကဲ့သို့ ဝိပဿနာ၏ အစိတ်ဖြစ်သော ထိုထိုဉာဏ်
 တစိတ်ဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင် ထို
 ထိုပယ်သင့်သောတရားကို အကြင်ပယ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤ
 ပယ်ခြင်းသည် တဒင်္ဂပဟာန် (ထိုကုသိုလ်တစိတ်ဖြင့် အကု
 သိုလ်တစိတ်ကိုပယ်ခြင်း) မည်၏။ ထိုဉာဏ်၏ပယ်ခြင်းသည်
 အဘယ်နည်း ?။ အားလုံးတူကြ၏။ သို့သော် ဥဒါန်း အဋ္ဌ
 ကထာက ဝိမုတ္တိဖြင့်ပြု၍ ပြည့်စုံလှ၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပဋိ
 သင်္ခါဉာဏ်ပို၍ ဂေါတြတူဉာဏ် မပါချေ ဤကား အထူး
 ဧွေ့ရှိချက်ဖြစ်၏။) ထိုကြောင့် ရှင်းလင်းပြည့်စုံသည့် ဥဒါန်း
 အဋ္ဌကထာကို ဖော်ပြလိုက်ရ၏။ ပဟာန်အစား ဝိမုတ္တိပြု၏။
 တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ၊ အလှူဝတ္ထုကို စွန့်လှူခြင်း အစရှိကုန်သော
 ထိုထို ဂုဏ်အင်္ဂါတို့ဖြင့်၎င်း၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း
 စသော ဝိပဿနာအင်္ဂါတို့ဖြင့်၎င်း၊ စိတ်မဆုတ်ယုတ်သည်

၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ် စီရင်အပ်သော ထိုအကျိုးမရှိ
သော တရားတို့မှ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ဖြင့် လွတ်မြောက်
ခြင်း၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည်ရှိ၏။ ဥပမာ....

- ၁။ အလှူပေးခြင်းဖြင့် ဝန်တိုမှု လိုချင်မှု စသည်မှ။
- ၂။ သီလဖြင့် သူ့အသက်သတ်ခြင်း စသည်မှ။
- ၃။ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
မှ။
- ၄။ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊
ဝိသမဟေတုကဒိဋ္ဌိမှ။
- ၅။ ထိုအကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၏ သာလျှင်
နောက်အဘို့ဖြစ်သော ယုံမှားမှုကို လွန်မြောက်ခြင်း
(ကင်္ခါဝိတရဏ) ဖြင့်တွေ့တောယုံမှားသောအဖြစ်
မှ။
- ၆။ အပေါင်းအစည်းကို သုံးသပ်ခြင်း (ကလာပသမ္မသ
န)ဖြင့် ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲယူခြင်းမှ။
- ၇။ မဂ်ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်ကို ပိုင်းခြား မှတ်သား
ခြင်းဖြင့် မဂ်မဟုတ်သည်၌ မဂ်ဟု မှတ်သားမှုမှ။
- ၈။ အဖြစ်(ဥဒယ) ကိုမြင်သောဉာဏ်ဖြင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမှ။
- ၉။ အပျက် (ဝယ) ကို မြင်သောဉာဏ်ဖြင့် သဿတ
ဒိဋ္ဌိမှ။
- ၁၀။ ဘေးဟုမြင်သောဉာဏ်ဖြင့် ဘေးရှိသည်၌ ဘေးမရှိ
ဟူသောအမှတ်မှ။
- ၁၁။ အပြစ် (အာဒိနဝ)ဟု မြင်သောဉာဏ်ဖြင့် သာယာ
ဘွယ်အမှတ်မှ။

- ၁၂။ ငြီးငွေ့ဘွယ် (နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ) ဟု မြင်သောညာဏ် ဖြင့် မွေ့လျော်ဘွယ်ဟူသော အမှတ်မှ။
- ၁၃။ လွတ်မြောက် လိုသောညာဏ် (မုဗ္ဗိတုကမ္ပတာ)ဖြင့် မလွတ်မြောက်လိုခြင်းမှ။
- ၁၄။ လျစ်လျူ ရှုသောညာဏ် (ဥပေက္ခာ) ဖြင့် လျစ်လျူ မရှုခြင်းမှ။
- ၁၅။ မဂ်အား လျော်သောညာဏ် (အနုလောမ) ဖြင့် ဓမ္မဌိတိနှင့် နိဗ္ဗာန်၌ ပဋိလောမ အဖြစ်မှ။
- ၁၆။ ဂေါတြဘူညာဏ်ဖြင့် သင်္ခါရ နိမိတ်ရှိသည့်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်မှုသည် ရှိ၏။ ဤလွတ်မြောက်မှုသည် တစိတ် တဒေသ လွတ်မြောက်မှု (တဒင်္ဂ ဝိမုတ္တိ မည်၏။)

တနည်းအားဖြင့် တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာ ညာဏ်တို့တွင် ၁-အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့် နိစ္စသညာကို ပယ်ခြင်း၊ ၂-ဒုက္ခာ နုပဿနာဖြင့် သုခသညာကို ပယ်ခြင်း၊ ၃-အနတ္တာနုပဿနာဖြင့် အတ္တသညာကို ပယ်ခြင်း၊ ၄-နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဖြင့် နှစ်သက်ပျော်မွေ့မှုကို ပယ်ခြင်း၊ ၅-ဝိရာဂါနုပဿနာဖြင့် တပ်မက်မှုရာဂကို ပယ်ခြင်း၊ ၆-နိရောဓာနုပဿနာဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ပယ်ခြင်း၊ ၇-ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာဖြင့် ယူခြင်းကို ပယ်ခြင်း၊ ၈-ခယာနုပဿနာဖြင့် စာနသညာကိုပယ်ခြင်း၊ ၉-ဝယာနုပဿနာဖြင့် အားထုတ်ခြင်းကိုပယ်ခြင်း၊ ၁၀-ဝိပရိဏာမနုပဿနာဖြင့် ခိုင်ခံ့သည်ဟု ထင်သော ဓုဝသညာကို ပယ်ခြင်း၊ ၁၁-အနိမိတ္တာနုပဿနာဖြင့် မြဲသည့်ပုံဟန် သဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို ပယ်ခြင်း၊ ၁၂-အပ္ပဏီ

ဟိတာနုပဿနာ ဖြင့် တောင့်တမှု တဏှာကို ပယ်ခြင်း၊
 ၁၃-သုညတာနုပဿနာဖြင့် ငါအတ္တဟုမြဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း
 ခြင်းကို ပယ်ခြင်း၊ ၁၄-အဓိပညာ ဓမ္မဝိပဿနာဖြင့် ခန္ဓာ
 ငါးပါး၌ အနှစ်သာရရှိသည်ဟုယူသော နှလုံးသွင်းအမှား
 ကို ပယ်ခြင်း၊ ၁၅-ယထာဘူတ ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် ပြင်းစွာ
 တွေဝေသော နှလုံးသွင်းမှုကို ပယ်ခြင်း၊ ၁၆-အာဒိနဝါ
 နုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် တွယ်တာလျက် နှလုံးသွင်းမှုကို ပယ်
 ခြင်း၊ ၁၇-ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဖြင့် တဖန် မရှု မသိသော
 မောဟကို ပယ်ခြင်း၊ ၁၈-ဝိဝဇ္ဇာ နုပဿနာဖြင့် ယှဉ်တွဲ
 လျက် နှလုံးသွင်းမှုကို ပယ်ခြင်း၊ ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးသော
 ပယ်ခြင်းသည်လည်း တဒင်္ဂပဟာန်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ဝိသုဒ္ဓိ
 မဂ် အဋ္ဌကထာ (ဒု၊ ၃၃၅) ၌ ပြထား၏။

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် ဆယ့်လေးပါး၊ ဆယ့်
 ခြောက်ပါး၊ ဆယ့်ရှစ်ပါး၊ ရရှိသော်လည်း မဂ်ဖိုလ်ရပြီ
 မထင်လေနဲ့ဦးဟု မှာလိုက်ရပေ၏။ တဒင်္ဂပဟာန်သာ ရရှိ
 သေးသဖြင့် ရှေ့ဆက်လက် ကြိုးစားရဦးမည် မှတ်ကြပါကုန်
 လော...ဝိပဿနာဟာနိက သမားတို့။

သို့သော် ထိုတဒင်္ဂပဟာန်မှ တဆင့်တက်၍ ကြိုးစား
 အားထုတ်သောကြောင့် ရင့်ကျက်လာပြီးလျှင် သမုစ္ဆေဒ
 ပဟာန်ရမည် ရောက်မည် မှတ်ကြပါကုန်လေ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
 အဋ္ဌကထာ (ဒု၊ ၃၃၈) ၌ ရှေ့အဖို့၌ ဝိပဿနာ ဉာဏ်များ
 က တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့် ပယ်သတ်၍ သမထဈာန်ဖြင့် ဝိက္ခမ္ဘန
 ပဟာန် ပယ်ခွါထားခဲ့ပြီးသည် ဖြစ်သောကြောင့် သမုစ္ဆေဒ

ပဟာန် အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ခြင်းဟူသော အကျိုးရှိကုန် သည်သာလျှင်တည်း။ မဂ်ဟူသော အကျိုးရှိသည်ဟု မှတ် သားရာ၏။ သို့ကြောင့် တဒင်္ဂပဟာန် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ရလျှင် ရှေ့ဆက်လက်၍ မပျက်မကွက် အားထုတ်သောအခါ မုချ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရမည်မှတ်ပါ။

အချို့ကား ဤတဒင်္ဂပဟာန် ရသည်ကို မဂ်ဖိုလ်အစစ်ရပြီ ဟုထင်မြင်ယူဆလျက် “အပါယ်မကျတော့ပါဘူးလေ၊ တော် ရောပေါ့၊ ခပ်မှန်မှန်၊ ခပ်ဖြေးဖြေးပေါ့” ဟု ဆိုတတ်သော ယောဂီတို့သည် စုဠသောတာပန်မျှသာ ဖြစ်ကြကုန်၏ဟု မှတ်ပါ။ အပါယ်မကျသည်ကား မှန်၏။ နောင်တဘဝသာ အာမခံနိုင်၏။ တကယ်အမှန် အစစ်ရဘို့ ကြိုးစားရမည် မှတ်ပါ။

ထို့အပြင် ယောဂီအချို့ အားထုတ်၍ မေဗ္ဗဝိစယ၊ ဝီတိ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် ရောက်သောအခါ တရားသဘောတွေ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း၊ သိမြင်ခြင်း၊ နှစ်သိမ့်သဘောကျခြင်း၊ ကိုယ်စိတ် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ရပြီ ထင်မြင် တတ်ကြ၏။ ဤအချက်များကား ခက်ခဲလှ၏။ ကိုယ်တွေ့ကြုံ ဘူးမှ သိ၏။ ညောင်လွန်ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌ ဤကဲ့သို့ တွေ့ ကြုံ၍ စစ်ဆေးပြီးလျှင် ထပ်မံအားထုတ်ခိုင်းရကြောင်းအတိ အလင်း ရေးထား၏။ အထင်သိပ်မကြီးကြရန် မေတ္တာရပ်ခံ တင်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုခေတ်ယောဂီများ သတိပြုကြ ပါလော့။ အချို့ ဆရာသမား ယောဂီများ ယောင်ဝါးဝါး ပြောနေကြကုန်၏။

ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါးလုံး ပြည့်စုံအားထုတ်ပြီးမှ ကိလေသာ မှုဂ်း၊ ခန္ဓာမှုဂ်း၊ စွန့်ပယ်၍ ထပြီး နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်မှ မုချမဂ်ဖိုလ်ရ၏။

ဤယောဂီမျိုးကား အပိုလို (၁၀) (Apollo-10) လ ဗိမာန်သွားရာ လဆင်းယာဉ်သည် ယာဉ်မကြီးမှ ဖြုတ်ချ လိုက်သလို ဂေါ်တြာညာဏ် မှတ်ယူပါ။ လဗိမာန်ကို ပေငါး သောင်း အနီးကပ်ပတ်၍ လကမ္ဘာကို ကြည့်ခဲ့သည်နှင့် တူ၏။ ယာဉ်မကြီးနှင့် ပြန်ချိတ်ပြီး ကမ္ဘာမြေကြီးထံသို့ ပြန် လာခဲ့၏။ လပေါ်ခြေမချမဆင်းခဲ့ရသေး၊ မဂ်ဖိုလ်အစစ်မရ သေးသည်နှင့်တူ၏။ မှတ်ပါ။

အပိုလို(၁၁) (Apollo-11)ဖြင့် သွား၍လဗိမာန်ပေါ်သို့ လူရောက် ခြေချသကဲ့သို့ ယောဂီသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက် အစစ်အမှန် ရရှိသည်နှင့် တူလှပေ၏။ ဥပမာ တင်ပြရာ အပိုလို (၁၁) မသွားမှီ အာကာသသူရဲကောင်းများ လေ့ ကျင့်ခင်းပြင်းထန်စွာ အားထုတ်ပြုလုပ်ကြရ၏။ ထိုစီမံကိန်း အတွက် ဒေါ်လာသန်းပေါင်း (၂၄၀၀၀) အကုန်ခံပြီး ဆယ်နှစ်အတွင်း စီစဉ်ပြုလုပ်ခဲ့ကြရ၏။ အပိုလို (၁၀) အင်္ဂါ ၎င်းဂြိုဟ်တုများ စမ်းသပ်လွှတ်ကြည့်ကြခဲ့ရ၏။

ဤသည်ကား ယောဂီသည် စည်းစိမ်ဥစ္စာများထားခဲ့ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်လာ၍ တရားအားထုတ်ရာသီလစောင့်ထိန်း သည်နှင့်တူ၏။ သမာဓိရအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ရသည် နှင့်တူ၏။ အာကာသသူရဲကောင်းများ အထူးပြုလုပ်ဝတ် ဆင်သွားသော အင်္ကျီနှင့် သီလတူ၏။ အပိုလို (၁၁) ကို ဒုံးပျံကြီးဖြင့် မီးရှူးမီးပန်း လောင်ကျွမ်း ပေါက်ကွဲ၍ သုံး

လေးဆင့် တွန်းကန်တက်သွားသကဲ့သို့ နီဝရဏတွေ လောင်ကျွမ်းပြီး ပဌမဈာန်စသည်တို့ ရရှိသကဲ့သို့တူ၏။ ကမ္ဘာလမ်းကြောင်းကို ပတ်၍ လှည့်လည်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက် ဉာဏ်နှင့် တူ၏။ ကမ္ဘာဆွဲအားမှ၎င်း၊ အထက်လေထုမှ၎င်း၊ ခွဲထွက်ရသကဲ့သို့ ရုပ်နှင့် နာမ်ကွဲပြားခြားနားပိုင်းခြားပြီး သုံးသပ်သော နာမရူပပရိစ္ဆေဒ၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ၊ သမ္မသနဉာဏ်များရခဲ့၏ဟု မှတ်ပါ။

ကမ္ဘာပတ်လမ်းကြောင်းမှ လဗိမာန်သို့ တဟုန်တည်း တရှိန်တည်း တက်သွားပုံကား ဖြစ်ပျက်မြင်ရာမှ အပျက်ကြီးမြင်၍ ဉာဏ်စဉ်တက်သကဲ့သို့ မှတ်ပါ။ ဘင်္ဂ၊ ဘယ၊ အာဒီနဝ၊ နိဗ္ဗိဒါ၊ မုဗ္ဗိတုကမ္ပတာ၊ ပဋိသင်္ခါ၊ သင်္ခါရပေက္ခ ဉာဏ်အထိ ယူရာ ၏။ ယာဉ် မကြီး သည် လ ဗိ မာန် ကို ပတ် သ ကဲ့ သို့ အနုလောမဉာဏ် ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံနှင့်တူ၏။ ယာဉ် မကြီးမှ လဆင်းယာဉ်ငယ် ဖြုတ်ချလိုက်သကဲ့သို့ ဂေါတြဘူဉာဏ်မှတ်ပါ။ လပေင်္ဂါသို့ ခြေချသကဲ့သို့မဂ်ဉာဏ်မှတ်အပ်၏။ လပေင်္ဂါ ပဌမဆုံး လူရောက်သော ဤသူ အမ်စထရောင်း (N.A. Armstrong) ကဲ့သို့ မဂ်ရသောသူ ယောဂီမှတ်ပါ။ လပေင်္ဂါ၌ လမ်းလျှောက်ခြင်း၊ မြေမှုန့် ကိုင်ကြည့်ခြင်း၊ တူးယူခြင်း၊ အလံစိုက်ခြင်းကဲ့သို့ဖိုလ်ဉာဏ်ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟု မှတ်ယူပါ။ လူသားတို့ တခါတခေါက်မှ မရောက်ဘူးသေးသော မိုင်ပေါင်း နောက်ဆုံး လေဆာရောင်ခြည်နှင့် တိုင်းထွာရရှိသည့် (၂၃၀၀၅၅) ဝါ-နှစ်သိန်း လေးသောင်း ကွာဝေးသည့် လဗိမာန်သို့ လူသားနှစ်ယောက် အမ်စထရောင်းနှင့်အလ်ဒရင်း (Aldrin) ရောက်ခဲ့သည့် ရက်စွဲမှာ ၁၉၆၉ ခု

ဂျူလိုင်လ (၂၀) ရက်ဖြစ်၏ဟု ဆိုင်းဘုတ် ထားခဲ့သလို၊ မင်ဆိုင်ဖိုလ်ဝင် နိဗ္ဗာန်မြင်သော ယောဂီသည်လည်း မိမိ မရစဘူး ရှေးဦးစွာတရားထူးကို ရသောနေ့ရက်နာရီ မှတ် သားထာခဲ့ ကြကုန်၏။

မှန်၏။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၂၀၂ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၁၃) ရက်ည ဆယ်နာရီ ပဌမအကြိမ် တရားထူးရတော်မူသည်ဟု မှတ်တမ်း တင်ခဲ့၏။ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထအကြိမ်များသည်လည်း တလစီသာ ကွာ မြား၍ ရရှိခဲ့ လေသည်။ အာကာသ သူရဲကောင်းသုံးဦး အနက် မိုက်ကယ်ကောလင်း (Michael Collins) သည် နောင်အခါ လခိမာန်သို့ မသွားတော့ဟု ဆို၏။ အကျင့် ပြင်းထန်၍ အိမ်သူအိမ်သားများနှင့် ကြာမြင့်စွာ ခွဲခွါနေ ရသောကြောင့်ဟု ပြောပြ၏။ ဤကား လသို့သွားခြင်းဖြင့် အကျိုးမထူးလှဆိုရာ ရောက်နေ၏။ အာကာသသူရဲကောင်း များသည် လူသားဖြစ်၍ လသို့ ရောက်ခဲ့ရ သော်လည်း တဏှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသည်မပယ် ဖျက်နိုင်ချေ။ မင်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရသူ ယောဂီကား ပဌမအဆင့် ကိလေသာ သံယောဇဉ် ပယ်နိုင်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ပယ်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအကျယ် (၂၀) နှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ အကျယ် (၈) ပါး၊ (၁၆) ပါးပယ်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (၂၀) အကျယ်မှာ - (ပဋိသန္တိဒါမင် ပါဠိ၊ ၁၄၇။ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိ၊ ၆၈။) ၁။ ရုပ်ကို အတ္တဟုရှု၏။ ၂။ အတ္တကို ရုပ်ရှိ၏ဟု ရှု၏။ ၃။ အတ္တ၌ရုပ်ကိုရှု၏။ ၄။ ရုပ်၌ အတ္တကိုရှု၏။ ၅။ ဝေဒနာကို အတ္တဟုရှု၏။ ၆။ အတ္တကို

ဝေဒနာ ရှိ၏ဟု ရှု၏။ ၇၊ အတ္တ၌ ဝေဒနာကို ရှု၏။ ၈၊
 ဝေဒနာ၌ အတ္တကိုရှု၏။ ၉၊ သညာကို အတ္တဟုရှု၏။ ၁၀၊
 အတ္တကို သညာရှိ၏ဟု ရှု၏။ ၁၁၊ အတ္တ၌ သညာကိုရှု၏။
 ၁၂၊ သညာ၌ အတ္တကိုရှု၏။ ၁၃၊ သင်္ခါရတို့ကို အတ္တဟု
 ရှု၏။ ၁၄၊ အတ္တကိုသင်္ခါရရှိ၏ဟုရှု၏။ ၁၅၊ အတ္တ၌သင်္ခါရ
 တို့ကိုရှု၏။ ၁၆၊ သင်္ခါရတို့၌ အတ္တကိုရှု၏။ ၁၇၊ ဝိညာဏ်
 ကို အတ္တဟုရှု၏။ ၁၈၊ အတ္တကိုဝိညာဏ်ရှိ၏ဟု ရှု၏။ ၁၉၊
 အတ္တ၌ ဝိညာဏ်ကိုရှု၏။ ၂၀၊ ဝိညာဏ်၌ အတ္တကို ရှု၏။
 (ဓမ္မသင်္ဂဏီ) ပါဠိ ၂၀။

ယုံမှားခြင်း (၈) ပါး (အဘိဓမ္မာကျမ်းလာ ဓမ္မသင်္ဂဏီ
 ပါဠိ၊ ၂၀၈။)

၁၊ မြတ်စွာဘုရား၌ယုံမှား၏။ ၂၊ တရား၌။ ၃၊ သံဃာ
 ၌။ ၄၊ အကျင့်သိက္ခာ၌။ ၅၊ ရှေ့ အဘို့၌ဖြစ်ပြီးသော ခန္ဓာ
 စသည်တို့၌။ ၆၊ နောက်အဘို့၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ခန္ဓာ
 စသည်တို့၌။ ၇၊ ရှေ့အဘို့ နောက်အဘို့၌ဖြစ်ပြီး ဖြစ်လတ္တံ့
 သော ခန္ဓာစသည်တို့၌။ ၈၊ ဤဇရာမရဏ စသည်တို့၏
 အကြောင်းတရား ဇာတိစသော ထိုထိုအကြောင်းကို စွဲ၍
 ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၌ ယုံမှား၏။ တွေးတော၏။
 (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ၌ ယုံမှား၏။) ယုံမှားခြင်း ၁၆-ပါးသည်
 (သံယုတ်ပါဠိနိဒါနဝဂ်၊ ပစ္စယသုတ် (၂၆၅) ၌လာ၏။
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ (ဒု၊ ၂၃၄) ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိအခန်း၌ ရှိ၏)
 ၁၊ ငါသည် လွန်ခဲ့သောကာလက ဖြစ်ဘူးပြီလော။ ၂၊ လွန်
 ခဲ့သောကာလက မဖြစ်ဘူးသလော။ ၃၊ လွန်ခဲ့သော ကာ
 လက အဘယ်သို့ (အမျိုးအနွယ်အားဖြင့်) ဖြစ်ခဲ့သနည်း။

၄၊ လွန်ခဲ့သော ကာလက အဘယ်ပုံ (အဆင်းသဏ္ဍာန် အားဖြင့်) ဖြစ်ခဲ့သနည်း။ ၅၊ လွန်ခဲ့သော ကာလက အဘယ်သို့ဖြစ်ပြီး အဘယ်သို့ဖြစ်ခဲ့သနည်း။ ဤကားအတိတ် ၌ ယုံမှားခြင်း ငါးပါးတည်း။

၆၊ ငါသည် နောင်ကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့လော။ ၇၊ နောင် ကာလ၌ မဖြစ်လတ္တံ့လော။ ၈၊ နောင်ကာလ၌ အဘယ်သို့ (အမျိုးအနွယ်အားဖြင့်) ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ၉၊ နောင်ကာလ ၌ အဘယ်ပုံဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ၁၀၊ နောင်ကာလ၌ အဘယ် သို့ဖြစ်၍ အဘယ်သို့ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ဤကား အနာဂတ်၌ ယုံမှားခြင်းငါးပါးတည်း။

၁၁၊ ငါသည် ဖြစ်နေသလော။ ၁၂၊ မဖြစ်နေသလော။ ၁၃၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်နေသနည်း။ ၁၄၊ အဘယ်ပုံဖြစ်နေ သနည်း။ ၁၅၊ အဘယ်ဘဝမှလာခဲ့သနည်း။ ၁၆၊ အဘယ် ဘဝသို့သွားရမည်နည်း။ ဤကား ပစ္စုပ္ပန်၌ ယုံမှားခြင်း ၆-ပါးတည်း။ (မူလ ပဏ္ဏာသပါဠိ-၁၀)

ငါးပါးသီလလုံခြုံ၏။ ရတနာသုံးပါးယုံကြည်၏။ ဂတိ လေးပါး မလိုက်စားချေ။ ကိုယ်ချင်းစာနာ၏။ ငြိမ်းချမ်းရေး ရ၏။ အပါယ်မကျ။ ခုနစ်ဘဝသာနေ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည် ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာယှဉ်သော အကုသိုလ်စိတ် ငါးပါးပယ်သတ်၏။ သက်ဆိုင်ရာမာနချ၏။ သံသရာဘဝ အဆက်ဆက်က အပြစ်ကြွေးတွေ ရှင်း၍ ဥပမာ....ကမ္ဘာ မြေကြီးထုနှင့် ယှဉ်သော် လက်သဲပေါ်တင်ထားသော မြေ မှုန်လောက်သာကျန်၏။ မဟာပစ္စဝေက္ခဏာ ခုနစ်ပါးရရှိ၏။ ဒိဋ္ဌာသဝ, ပရာမာသ, ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏ ပယ်၏။ မဂ်ဉာဏ်

လေးပါး (ဖိုလ်, ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) တို့ကို ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်ဆို၏။

ဘာကြောင့် လဗိမာန်သွားသလဲ ?၊ တိုက်ချင်းပစ်ခုံးပျံ တွေပစ်စမ်းခြင်း၊ အနုမြူခုံးဖောက်ခွဲခြင်း၊ ရုရှားနှင့်အမေရိကန် ပြိုင်ပွဲဝင်ကြခြင်းဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ့အာဏာလုပွဲကျင်းပနေခြင်းသာဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ့စစ်ပွဲရှောင်ရန် လသို့အရောက်ပြိုင်ခြင်းသာဖြစ်၏။ လာမည့် တတိယကမ္ဘာစစ်ပွဲကို ရှေ့ရှုနေကြကုန်၏။ အင်္ဂါပြိုဟ်, နေ-စသည်သို့ဆက်လက်ပြိုင်ကြဦးမည်။ အနိုင်ရသူက ပညာမာန်ကြီးလာ၏။ ယခုကမ္ဘာတွင် ဆင်းရဲ ငတ်ပြတ်နေကြ၏။ သန်းပေါင်းနှစ်သိန်းလေးသောင်းဖြန့်ဖြူးလျှင် ချမ်းသာစွာ နေကြရမည်။

ထိုထက် အို-နာ-သေ-ဘေး လည်း မတိုက်နိုင်၊ စစ်ပွဲကို သူတို့ဖန်တည်းနေသည်မဟုတ်လော့ ?၊ ယောဂီများ သမထဝိပဿနာအားထုတ်၍မသေရာ၊ မနာရာ၊ မအိုရာ၊ ငြိမ်းချမ်းသော နိဗ္ဗာန်မြင်ရ၏။ မဂ်ဖိုလ်ရ၍ လောဘ, ဒေါသ, မောဟသူ ဆိုင်ရာပယ်သတ်၏။ တကယ့်ငြိမ်းချမ်းရေးရ၏။ သူတပါးကို ရစေလို၏။ လောကီလူသားတို့၏ အနုမြူစစ်ပွဲ မပါဝင်တော့ချေ။ လောကနှင့်ရန်မဖြစ်။ လောကမှလွန်မြောက်၏။ ဝိမုတ္တိအရသာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာခံစား၏။ သေခြင်းကင်းရာ (အမတ)၊ စုတေခြင်းကင်းရာ, မရွှေ့လျော့ခြင်း, မသေခြင်း ရသ (အစ္စုတိရသ) ရှိ၏။ ကိုယ်စိတ် ငြိမ်းချမ်း၍ သက်သာ ယောက်တည်ရာရ၏ (အသာသကရဏရသ။) လောကီနိမိတ်တွေမရှိ။ မမြင် (အနိမိတ္တ) တဏှာမာနဒိဋ္ဌိမရှိ ကင်းသောအဖြစ် ဉာဏ်အားရှေ့ရှုတင်၏ (နိပ္ပပဉ္စပစ္စုပ

ဌာန်) ကိလေသာငြိမ်း၏ (သန္တိ) လက္ခဏာရှိ၏။ ဤကား နိဗ္ဗာန်၏သဘောတရား ဖြစ်၏။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၊ ဒု၊ ၁၃၉၊ ၁၂၆။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ၊ ၇၉။]

တဒဂ်ပဟာန်သည် အကိုင်းအခက်တွေ့ ဖြစ်သည်နှင့်တူ ၏။ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ကား ရေသောက်မြစ်ကိုဖြတ်သည်နှင့် တူ၏။ အာနာပါနအားထုတ်၍ ဥပစာရ၊ အပ္ပနာဈာန်ရ ၏။ ရုပ်နာမ်ရှု၍ ဝိပဿာဉာဏ်စဉ်တွေ့တက်လာ၏။ သမထ အခြေခံ၍ ဝိပဿနာကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ဝင်ရာ၌ တူစုံတွဲယှက် ဝင်၏။ စာပေကျမ်းဂန်၌ ‘ယုဂနဒ္ဒ’ ဟု ခေါ်၏။ သမထယာ နိကဖြစ်စေ၊ ဝိပဿနာယာနိကဖြစ်စေ အောက်ဆုံးတန်း ပဌမဈာန်ဖြင့်မဂ်ဖိုလ်ရကြကုန်၏။ (အဋ္ဌသာလိနီ၊ ၂၇၂။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ဒု၊ ၃၀၅။) သမထဝိပဿနာနှစ်ပါးတူ စုံတွဲ၍ဝင်ရာ နွားနှစ်ကောင် ထမ်းပိုးညီညီရုန်းသကဲ့သို့ပင်။ (ဝိသုဒ္ဓိ-ဋ္ဌ၊ ဒု၊ ၃၂၂။ ပဋိသန္တိဒါပါဠိ၊ ၂၀၉။) ကြည့်ပါ။

ဤသို့ မဂ်ဆိုက်သောအခါ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇) ပါးပြည့်စုံ၏။ ဖိုလ်ဉာဏ်ရသောအခါ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၃) ပါးဖြစ်၏။ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါး မပါချေ။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဋ္ဌ၊ ဒု၊ ၃၂၀။) (ပဋိသန္တိဒါမဂ်၊ ဋ္ဌ၊ ပ၊ ၂၆၂။) ကိုယ်တွေ့ဥပ မာကား....အပြေးပြိုင်ပွဲ၌ ပန်းတိုင်သို့ရောက်၍ ပန်းကြိုးဖြတ် သကဲ့သို့ မဂ်ဉာဏ်မှတ်ပါ။ ရှေ့ဆက်ပြီး အရှိန်နှင့်ပြေးသကဲ့ သို့ ဖိုလ်ဉာဏ်မှတ်ပါ။ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် မဂ်ရခါနီး၌ ဉာဏ်စဉ်တက်လာ၏။ ပြတ်သားစွာသိ၏။ အားထုတ်မှုမှန် ၏။ သမာဓိကောင်း၏။ နက်နက်နဲနဲသိမြင်၏။ သဒ္ဓါတရား ကောင်း၏။ သတိစွဲမြဲ၏။ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါးညီမျှ

၏။ ချိန်ခွင်ညှာမထွက် တည့်မတ်၏။ သမာဓိလွန်လျှင်မရ၊
 ဝိပဿနာလွန်လျှင်မရ၊ ထိုနှစ်ခုညီမျှစေရ၏။ စွန်းလွန်းဆရာ
 တော်ကြီးက “ဤနေရာ၌ ချိန်ခွင်တဖက်စောင်းနေတာတွေမြင်
 ၍ ချိန်ခွင်ဈောင်သတ်ရ၏” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့၏။ အလွန်အရေး
 ကြီးသောနေရာ သော့ချက်ဖြစ်၏ဟု မှတ်ယူကျင့်သုံးနိုင်ကြ
 ပါစေ။

သင်္ခါရပေက္ခဏာရောက်ပြီးလျှင် တရားကပင်ယူဆောင်
 သွား၏။ သူ့ သဘောသူဆောင် မှန်၏။ ဤနေရာ၌ တရား
 ရခါနီးဖြစ်၍ ထူးခြားသိမှတ်အပ်သော လက္ခဏာဖြစ်၏။
 (ဝုဠာနဂါမိနိ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟု စာ၌ ရှိ၏။) ယောဂီ
 တရား အားထုတ်သူသည် မှန်မှန်အလိုက်သင့် သဒ္ဓါနှင့်
 ပညာညီမျှ၍ ဝီရိယနှင့် သမာဓိညီမျှလျက် သတိကောင်း
 စွာ တရားအရှိန်အတိုင်း ပေါက်ရောက်သိမြင်ရရှိ၏။ မြင်း
 လေးကောင် က, သော, ရှစ်ကောင်က, သော ရထားကဲ့သို့
 ညီညီညာညာ ဆွဲသွားကြသောကြောင့် ရထားထိန်းသည်
 ဇက်ကြိုးကို အသာကိုင်လိုက်သိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့
 သိမြင်ပြီး မဂ်ဖိုလ်ရကြ၏ မှတ်ပါ။ ယောဂီသူတော်ကောင်း
 တို့။

တဒင်္ဂပဟာန်သည် ကြိုးစားအားထုတ်၍ ဉာဏ်စဉ်တက်
 ပြီး ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ရပုံ-ဥပမာကား ဒူးရင်းသီး ရင့်သောအခါ
 ခူး၍ အုပ်ပြီး ရန်ကုန်လာရောင်း၍ စားရသော အုပ်မှည့်
 ဒူးရင်းသီးမျိုး ဖြစ်၏။ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ကား သထုံ, မော်
 လမြိုင် စသည်တို့၌ ပင်မှည့် ကြွေကျသော ဒူးရင်းသီးကို
 အဝစားရသကဲ့သို့ အရသာချင်း အလွန် ကွာခြားလှ၏။

ထိုကြောင့် ပင်မှည့်ဒူးရင်းသီးမျိုး တရားရမှသာ အစစ်အမှန် မဂ်ဖိုလ်ရ၏။ မှတ်ကြပါကုန်။

မဂ်ရသည်နှင့် သစ္စာလေးပါး သိမြင်၏။ မဂ္ဂသစ္စာ ပွား ပြီး၍ နိရောဓသစ္စာဆိုက်လျက် သမုဒယသစ္စာ လောဘ တဏှာပယ်သတ်ခါ ဒုက္ခသစ္စာကို နက်နဲစွာ ထိုးထွင်းသိမြင် ၏။ သစ္စာလေးပါးမြင်ရာ၌ လမင်း ဥပမာပြရာ ငွေလမင်း ကြီး၏ အရောင်ကြောင့် အဆင်းရူပါရုံ စသည် မြင်သိရ သကဲ့သို့ မဂ်ဉာဏ်က ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိမြင်၏။ အမိုက် မှောင်ကို ပယ်ရှင်း၍ အလင်းပြသကဲ့သို့ သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်သော လောဘကို ပယ်စွန့်၏။ လမင်း အလင်းရောင် ထွန်းပြသကဲ့သို့ ထိုအတူ သဟဇာတ စသော ပစ္စည်းတပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများ အားထုတ်စေ၏။ အပူတွေ့ ငြိမ်းအေးစေသကဲ့သို့ ကိလေသာအပူတွေ့ ချုပ်ငြိမ်း အေးချမ်းသာယာစေခြင်းကို မျက်မှောက်ပြုသော နိရောဓသစ္စာဆိုက်၏။ သစ္စာလေးပါး မသိမမြင်ဘဲ မဂ်ဖိုလ်မရ။ သစ္စာလေးပါး၌ အဓိက အချုပ် တရားပဓာနထားရ၏။ သစ္စာအနက် တဆယ့်ခြောက်ချက် သိမြင်၏။ မှန်ကန်သော သဘောအားဖြင့် လေးပါးသော သစ္စာတို့သည် တပေါင်းထဲ တဆယ့် ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် သိမြင်၏။

ဒုက္ခသစ္စာ၏ (၁) နှိပ်စက်ခြင်းသဘော၊ (၂) ပေါင်း စု၍ ပြုအပ်သောသဘော၊ (၃) ပူလောင်စေခြင်းသဘော၊ (၄) ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော။ သမုဒယသစ္စာ၏ (၅) အား ထုတ်ခြင်းသဘော၊ (၆) ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းသဘော၊

(၇) ဆင်းရဲနှင့် ယှဉ်ခြင်းသဘော၊ (၈) နှောင့်ယှက်တားမြစ်ခြင်း သဘော။ နိရောဓသစ္စာ၏ (၉) ထွက်မြောက်ခြင်းသဘော၊ (၁၀) သင်္ခါရတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းသဘော၊ (၁၁) မပြုပြင်အပ်သော (အသင်္ခတ) သဘော၊ (၁၂) သေခြင်းကင်းသော (အမတ) သဘော၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏ (၁၃) ထွက်မြောက်ရာ လမ်းကြောင်းသဘော၊ (၁၄) နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း သဘော၊ (၁၅) နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မြင်ခြင်းသဘော၊ (၁၆) နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်း ကိစ္စ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အကြီးအမှူး အဖြစ်သဘော။

ဤဆယ် ခြောက်ချက်သော တရားကို တပေါင်းတည်း ထိုးထွင်းသိမြင်ရာ နိရောဓသစ္စာ ဆိုက်၍ ကိလေသာချုပ်ငြိမ်း၊ အမတ-သေခြင်းကင်းရာ ဆိုက်ရောက်၍ နိဗ္ဗာန် မြင်သိခြင်း ဆိုလို၏။ ဤကဲ့သို့ သိမြင်၍ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊ အကျယ် ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇) ပါး ပြည့်စုံမှ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ရုပ်နာမ်ချုပ်ငြိမ်း၏။

ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်းရုံနှင့် မရသေး၊ ဝိတိ၊ သုခ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ရောက်ရုံနဲ့ မရသေး။ ဘင်္ဂ်နိရောဓရောက်ရုံနဲ့ မရသေးချေ။ တရားသဘောတွေ အားလုံး အကျုံးဝင်လာ သိမြင်၍ ပရမတ္ထသဘောပေါက်ခဲ့ခါ အနတ္တကို ထိုးထွင်းသိပြီး သုညတဝိမောက္ခဆိုက်ရောက် နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုခြင်း ဖြစ်၏။ တရားတွေ၍ ခန္ဓာအလိုမရှိဖြစ်၏။ ဥပမာ.... ပုဆိုးတထည် ဆိုင်မှာ သွားဝယ်ရာ ရွေးချယ် ဖြန့်ကြည့်သောအခါ ကြွက်ကိုက်ချစား အပေါက်များ သုံးခုမကနှင့် ရိ

ဆွေးနေသည်ကိုမြင်၍ ပုဆိုးမလိုချင် မဝယ်တော့ချေ။ ထိုအတူ ခန္ဓာငါးပါး၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အပေါက်ကြီး သုံးပေါက်နှင့် အသုဘတွေ့သိမြင်၍ ခန္ဓာဘဝသည် မလိုချင်၊ မစွဲလမ်း၊ မတပ်မက်ဘဲ ကိလေသာတွေ ပယ်စွန့်လေတော့၏။ ပဌမဆုံးရသောကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ်အား အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ အာသေဝန၊ ဥပနိဿယ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတခြောက်ပါးသော ပစ္စယသတ္တိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကျေးဇူးပြု၍ဖြစ်သော ဂေါတြဘူညဏ်နောက် ဝီထိမခြား ဖြစ်၏။ သတ္တာယဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာ ကိလေသာနှင့် အနုသယ တို့ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်၏။ အကျယ် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိခြောက် ဆယ် နှစ်ပါး ပယ်သတ်၏။ ဂတိလေးပါး မလိုက်စားချေ။ မစ္ဆရိယငါးပါး (အာဝါသ၊ ကုလ၊ လာဘ၊ ဝဏ္ဏ၊ ဓမ္မ) ပယ်၏။ ငါးပါးသီလ လုံခြုံ၏။ ကိုယ်တိုင်၊ တိုက်တွန်း၊ ချီးမွမ်း၊ စိတ်တူမပြု၊ ဤလေးပါးနှင့် ငါးပါးသီလ မြောက် ပွားသော် (၂၀) ရ၏။ ဤကဲ့သို့သော သီလမျိုးဆို၏။ အနန္တရိယ ကံငါးပါး မပြစ်မှား မကျူးလွန်ချေ။ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ တွေကို သုဘ၊ သုခ၊ နိစ္စ၊ အတ္တဟု မယူဆတော့ချေ။ အသုဘ၊ ဒုက္ခ၊ အနိစ္စ၊ အနတ္တ ဟူ၍သာ သိမြင် သဘောပေါက် နေ၏။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှတစ်ပါး အခြားသော ခရစ်ယန်၊ ဟိန္ဒူ၊ အစ္စလာန် စသည့်ဘာသာတို့၌ ဤမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားမျိုး မရှိဟု ယုံကြည်၏။ သိ၏။ ထိုသူတို့သေ လျှင် ကောင်းကင်ဘုံ၌ ထာဝရဘုရားထံ ပြန်ရောက်၏။ ဗြဟ္မာကြီးထံ ပြန်ရောက်၏။ သူတို့ ဖန်ဆင်းသော သတ္တဝါ

တွေ ဖြစ်၏ဟုဆိုသည်။ ရေထဲ ဆားထည့်လိုက်သလို ပြန့်နှံ့ သွား၏။ တဖန် သေသောအခါ ဗြဟ္မာကြီး ဝိညာဉ်ထံ ပြန်ပေါင်း၏ ယူဆကြ၏။ ဗုဒ္ဓဘုရားကမူ ကံကြောင့် ဖြစ် ပေါ်ပြီး လောကနိယာ မဖြစ်သော ကမ္မနိယာမကြောင့် လူဖြစ်ပေါ်လာပုံကို သုတ်ပါထိကသုတ်၌ ကမ္ဘာကြီးပျက် သော အခါ သတ္တဝါများသည် ဗြဟ္မဝိဟာရ ပွားကြ၍ (အာဘဿရဘုံ) ဒုတိယဈာန် သုံးဘုံတွင် တတိယဘုံ၊ အ ရောင်အဝါထွက်သော ဗြဟ္မာတို့နေရာ၌ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဗုဒ္ဓ ကမူ ကမ္ဘာပျက်ပြီး ကမ္ဘာပြု မိုးရွာသောအခါ ရေလုံးကြီးမှ စ၍ ယခုကမ္ဘာဖြစ်လာ၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဒု၊ ၄၇။)

ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ စတင်ဖြစ်လာသော ဗကဗြဟ္မာကြီး ရှေးဦး စွာရှိ၏။ သူသည် အထက်အာဘဿရဘုံမှ စုတေ၍ကံအား လျှော်စွာ ဤဘုံ၌လာဖြစ်၏။ ထိုအခါ သတ္တဝါတဦး တ ယောက်မျှမရှိ။ ဗကဗြဟ္မာကြီးက တောင့်တ၍ အခြား သတ္တဝါများဖြစ်လာကြ၏။ ထိုကြောင့် နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဗကဗြဟ္မာကြီးသည် တန်ခိုးကြီး၏။ အသက်ရှည်၏။ အမြတ် ဆုံးဖြစ်၏။ အားလုံးဖန်ဆင်းသူဖြစ်၏။ ဤအယူအဆကို ဟိန္ဒူဝါဒ၌၎င်း၊ ခရစ်ယန်ဝါဒ၌၎င်း၊ လက်ခံယူကြသည် ထင်ရှား၏။ ထိုအယူအဆမှားကြောင်းကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဗကဗြဟ္မာနှင့် ကိုယ်တိုင် တွေ့ဆုံ၍ ဖြေရှင်းခဲ့၏။ (မူလ ပဏ္ဏာသ ပါဠိ ဗြဟ္မနိန္ဒနိကသုတ် ကြည့်ပါ။ ပါထိကသုတ် တွင် “ဗက” ဆိုသော နာမည်မပါချေ။ သုတ်နှစ်ခု တိုက် ဆိုင်ကြည့်မှ သိရ၏။ အဂ္ဂညသုတ်နှင့် စက္ကဝတီသုတ်တိုက် ကြည့်ရ၏။ ပါထိကသုတ် နောက်ပိုင်းနှင့် ဗြဟ္မဇာလသုတ်

တိုက်ကြည့်ရာ၏။ ပါဠိအဋ္ဌကထာ နှိုးနှောကြည့်ရ၏။ ထိုကြောင့် ကျမ်းသိသော်သည်း ကျမ်းညှိခက်၏။)

ထိုဗြဟ္မဒုတံမှသေ၍ ဤကမ္ဘာမြေ၌ဖြစ်သော လူသားသည် ရဟန်းပြု၍တရားအားထုတ်ရာ သမထရ၍ သူ့ဘဝပြန်မြင်၏။ ထိုအခါ ဗကဗြဟ္မာကြီးသည် အသက်ရှည်၏။ တန်ခိုးကြီး၏။ ဖန်ဆင်းသူဖြစ်၏။ သိမြင်ပြောဆိုကြ၏။ ထိုနည်းတူစွာ ဒိဋ္ဌာပဒေါသိကနတ်အလွန်ကြာမြင့်စွာ ကျီစယ်ပျော်ပါးနေသောကြောင့် စားသောက်ရန် မေ့လျော့၍ သေဆုံးကြ လူ့ကမ္ဘာမြေသို့ ရောက်လာ၏။ မနောပဒေါသိကနတ် အချင်းချင်း ဒေါသစိတ်ဖြင့် သေလွန်လာကြ၏။ လူ့လောက၌ တရားအားထုတ်၍ နောက်ဘဝမြင်၏။ အညသတ်တံမှသေ၍ လူ့လောက ရောက်သောအခါ တရားအားထုတ်၍ ဈာန်ရပြီး အတ္တသည်၎င်း၊ လောကသည်၎င်း အကြောင်းမဲ့ဖြစ်ပေ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငါသည် ရှေး၌ မရှိခဲ့၊ ထိုငါသည် မရှိခဲ့ဘဲလျက် ယခုထင်ရှား ဖြစ်လာ၏။ ဤသို့ယူဆပြောဆိုကြ၏။ ဤအယူဝါဒများအား လုံးသည် ဗြဟ္မဇာလသုတ်လာ (၆၂) ပါးသော ဒိဋ္ဌိဖြစ်ကြကုန်၏။ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြရာ-

- ၁။ သဿတဝါဒ=တည်မြဲသည်ဟု ယူဆပုံလေးမျိုး။
- ၂။ ကေစ္စသဿတဝါဒ=အချိုတည်မြဲသည်ဟု ယူဆပုံလေးမျိုး။
- ၃။ အန္တာ နန္တဝါဒ=အဆုံးရှိ၊ အဆုံးမရှိ အယူအဆလေးမျိုး။

၄။ အမရာ ပိက္ခေပ ဝါဒ=အဆုံးမရှိ ပစ်လွှင့်သော အယူအဆ လေးမျိုး။

၅။ အဓိစ္စ သမုပ္ပန္န ဝါဒ=အကြောင်းမဲ့ အယူအဆ နှစ်မျိုး။

ပေါင်း (၁၀) မျိုးသည် ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိမည်၏။

၆။ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကသညီဝါဒ=သေပြီးနောက်သညာ ရှိ အယူအဆ (၁၆) မျိုး။

၇။ ဥဒ္ဓမာဃာတနိက အသညီ ဝါဒ=သေပြီးနောက် သညာမရှိ အယူအဆ (၈) မျိုး။

၈။ ဥဒ္ဓမာဃာတနိက နေဝသညီ နာသညီ ဝါဒ=သေပြီးနောက် သညာ ရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ် အယူအဆ (၈) မျိုး။

၉။ ဥစ္ဆေဒဝါဒ=ပြတ်စဲသော အယူအဆ (၇) မျိုး။

၁၀။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ=မျက်မှောက် (လောကီ) နိဗ္ဗာန် အယူအဆ (၅) မျိုး။

ဤအပေါင်းသည် (၄၄) မျိုးသော အပရန္တာ နုဒိဋ္ဌိ မည်၏။

အားလုံးစုစုပေါင်းသော် (၁၀)+(၄၄)=(၆၂) ရ၏။

ယခုခေတ်ကြီးဆ တွေးတောမြှော်မြင်သူများသည်လည်း ဤဒိဋ္ဌိ (၆၂) ပါးထဲ၌ ကျရောက်ကြကုန်၏။ အကျဉ်းချုပ် သော် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (၂၀) ရ၏။ ယခုခေတ် ယထာဘူတ ပညာရှင်များ၊ ဒဿနိက ပညာရှိများ၏ အတွေးအခေါ်တို့ သည် ဤ (၆၂) ပါးမှ မလွတ်နိုင်။ တရားအားထုတ်မှ မဂ် ဖိုလ်ရမှ လုံးဝလွတ်မြောက်၏။ ကံကြောင့်ဖြစ်သည်ကို ဖန်

ဆင်း၍ ဖြစ်ယူကြကုန်၏။ ကမ္မနိယာမသဘောတရား လေ့
လာသင့်ပေ၏။ ဓမ္မနိယာမဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား
မြင်မှ ဖြစ်၏။ အကြောင်းအတိုင်း အကျိုးပေးနေ၏။ အ
ကောင်းအဆိုး ပိုင်းခြားသိ၏။ အကြောင်းချုပ်၍ အကျိုး
ချုပ်၏။

ရှေးအခါက မရဘူးသေးသော သေခြင်းကင်းကြောင်း
ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို (ဝါ) သစ္စာလေးပါးကို သိအောင်ပြု
အံ့ဟု ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနညာ
တညဿာမိတိန္ဒြေကို သောတာပတ္တိမဂ်၌ ရ၏။ ဖိုလ်၌
အညိန္ဒြေရ၏။ အတ္တဝါဒပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတု
ပါဒါန် အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်၏။ မဂ်ဖိုလ်ရပြီးသည်နှင့် ပစ္စ
ဝေက္ခဏာဇော ကျ၏။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပယ်ပြီးသော
ကိလေသာ၊ မပယ်ရသေးသော ကိလေသာများကို ဆင်
ခြင် သုံးသပ်၏။ ထို့နောက် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် မြင်၏။ ထို
နောက်မှ တရားရပြီး ကိုယ်စိတ် ငြိမ်းချမ်းသာယာ ကြည်
လင်ရှင်လန်းစွာ တရားထိုင်ရာမှ ထလာ၏။ တရားထူးအစစ်
ရသူသည် နောက်အခါ၌ မဟာပစ္စဝေက္ခဏာ ခုနစ်ပါး
ပြည့်စုံရဲ့လားဟု စစ်ဆေးကြည့်ရမည်။ (မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိ
ကောသမ္ဘိယသုတ် ရှိ၏။ မှတ်ကျောက် ဖြစ်ပေ၏။)

၁။ မိမိစိတ်၌ ကာမရာဂစသော နိဝရဏများ ထကြွမှုမျိုး
ဖြစ်ပေါ် သေးသော်လည်း တရားဆင်ခြင် သုံးသပ်သော
အခါ ဟုတ်တိုင်းအမှန်မသိ မမြင်လောက်ကား မရှိ၊ သစ္စာ
လေးပါးကိုသိရန် စိတ်ကို ကောင်းစွာထား၏။

၂။ မိမိစိတ်ငြိမ်သက်၍နိဝရဏများငြိမ်းခြင်းကိလေသာ အနုသယငြိမ်းခြင်းလည်း ရ၏။

၃။ အာပတ်သင့်လျှင် အမြန်ကုစား၏။ နောင်မပြုလုပ်ရအောင် ရှောင်ကြဉ်၏။ ဥပမာ မီးခဲကိုကိုင်မိသောခလေး သူငယ်ကဲ့သို့ လက်ကိုလျှင်မြန်စွာ ရုတ်သိမ်း၏။

၄။ ဤမြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌သာလျှင် နိဗ္ဗာန်တရား ရရှိနိုင်၏။ အခြား တပါး ဘာသာတို့၌ မရရှိဟုသိမြင်ယုံကြည်၏။

၅။ အမှုကြီး၊ ငယ် ပြုလုပ်နေရသော်လည်း အဓိသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သိက္ခာသုံးပါးကိုသာ ဝဲ့ကွက်လျက် တရား အကျင့်၌ မမေ့လျော့သတိရှိနေ၏။ ဥပမာ...နွားမကြီးသည် မြက်စားနေသော်လည်း မိမိနွားသားငယ်ကို ဝဲ့ကွက်စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။

၆။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့သော တရားဝိနည်း များကို ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းစူးစိုက်နာယူ၏။ ယခုအခါ၌ ပိဋကတ်သုံးပုံကို ဖတ်ရှုနာယူကျင့်သုံးရ၏။

၇။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားဝိနည်းများ ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်သဘောပေါက်၏။ ဝီတိ ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်လာ၏။

ဤကဲ့သို့သောသူများသာ အရိယာသောတာပန်အစစ် ဖြစ်ကြကုန်၏။ သို့သော် ရှေးဘဝများစွာက ဖြည့်ကျင့်ခဲ့သည့် ပါရမီထူးနှင့် မြတ်ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဧတဒဂ်ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသော အနာထပိဏ်၊ ဝိသာခါ၊ သိကြားစသော ခုနစ် ဦးကဲ့သို့ ဘုံစဉ်စံ သောတာပန်အထူးကား ယခုအခါမဖြစ်

နိုင်ကြချေ။ ဧတဒဂ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား ရှင်တော်ဂေါတမဘုရား လက်ထက်တော်၌ တဦးစီသာဖြစ်ပေ။ ရိုးထုံးစံရှိ၏။ ဖြစ်၏။ ယခုသာသနာတွင်မဖြစ်။ ဈာနလာဘိသောတာပန်၊ သမထယာနိကပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သုက္ခဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်များ ဆိုလျှင်၊ သတ္တက္ခတ္တ၊ ပရမသောတာပန်ဖြစ်လျှင် နောင်ခုနစ်ဘဝနေရဦးမည်။ ကောလံကောလကား နှစ်ဘဝမှခြောက်ဘဝ နေရမည်။ ဧကဗီဇိသောတာပန်ကား ယခုဘဝတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည်။ ပဋိပဒါလေးပါးနှင့်မြောက်သော် (၁၂) ရ၏။ တဖန် သဒ္ဓါ၊ ဓုရနှင့် ပညာ၊ ဓုရနှစ်ပါးနှင့်မြောက်သော် သောတာပန် (၂၄) မျိုးရ၏။ ဝိပဿနာထက်မြက်၍ ဣန္ဒြေထူးသောသူ ကောလံကောလ ဖြစ်၍၊ ထိုထက်ထူးသောသူ ဧကဗီဇိသောတာပန်ဖြစ်၏။ (သံယုတ်အဋ္ဌကထာ-တ၊ ၂၇၁၊ ၂၇၂) (ပုဂ္ဂလပညတ်-၅၊ ၄၇-၅၃။)

ဤတွင် ယခုခေတ်စားနေသော ဝိပဿနာသမားအချို့တို့သည် သမထကို အားမထုတ်ပါဘူး။ သုက္ခဝိပဿက (ဝါ) သုဒ္ဓဝိပဿနာများဖြစ်၍ ဝိပဿနာကစပြီး တရားအားထုတ်ကြကုန်၏။ ဉာဏ်စဉ်တက်၍ ဂေါတြဘူဉာဏ်ရောက်လျှင် မဂ်ရပြီထင်ကြ၏။ မဟုတ်သေးချေ။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ် တဒဂ်ပဟာန်သာဖြစ်သေး၏။ ရှေး၌ ပြခဲ့ပြီ။ ခဏိကသမာဓိဖြင့် ဝိပဿနာအားထုတ်သောကြောင့်မရ။ အပ္ပနာပဌမဈာန်မျိုးဖြစ်မှ မဂ်ဝင်၏။ လက္ခဏာပနိဇ္ဈာန်ဖြင့် သမထဝိပဿနာတူစုံတွဲဝင်၏။ တခုနှင့်တခု မလွန်ကြ ညီတူညီမျှဖြစ်၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ဒု၊ ၃၂၂) ၌-“အရိယ မဂ္ဂက္ခ

ဏေ ပန ယုဂနဒ္ဓါ တေ ဓမ္မာ ပဝတ္တန္တိ အညမညံ အနတိ ဝတ္တနဋ္ဌေန” ဟု မိန့်၏။

မဂ်ဖိုလ်ရသည့် ဥပမာကား....သစ်ပင်ကို မိုးကြိုးပစ်ချ၍ လောင်ကျွမ်းပြီးနောက် ထပ်မပေါက်သကဲ့သို့တည်း။ (၎င်း ဒု၊ ၃၃၇)။ ကျွန်ုပ်၏ဥပမာမှာ-အဘိုးကြီး (၇၀) နှစ်ကျော် အံ့သွားများကျွတ်ကုန်၍ နောက်ထပ် မပေါက်တော့ချေ။ ပယ်ပြီးသား ကိလေသာ စသည်တို့ နောက်ဖြစ်ပေါ်မလာ ချေ။

ကျွန်ုပ်ကိုယ်တွေ့ တရားအားထုတ်ရင်း ခန္ဓာကိုယ်ကြီး မြောက်တက်နေ၍ ဦးနှောက်ပေါက်ကွဲသွားရာ ဖြာထွက် ကျလာသည်ကို မြင်ရ၏။ ထိုနောက် ငြိမ်းအေးချမ်းသာ တည်ကြည်နေ၏။ သမာဓိတန်ခိုးနဲ့ ဦးနှောက်ဆေးကြော သန့်ရှင်းစေ၏။ ဤကား ကျွန်ုပ်၏ ဦးနှောက်ဆေးခြင်းဖြစ်ရ ပုံတည်း။ ယခုခေတ် အနောက်နိုင်ငံများနှင့် တရပ်နီပြည်၌ ဦးနှောက်ဆေးခြင်း လုံးဝမတူပါ။ (Brain Washing) အသံကားတူ၏ အဆန်မတူ။ ကျွန်ုပ်မှတ်ဉာဏ်ကောင်းလာ ၏။ ကျောင်းသား(မောင်ဝင်းထိန်)ကျောင်းသူ(မမြင့်ကြည်) တို့ တရားအားထုတ်ပြီး စာမေးပွဲ အောင်မြင်ကြကုန်၏။ (၁၉၆၀-၆၁)။ ဦးနှောက်ဆေးပြီး ကြည်လင်ရှင်လန်း၍ သန့်ရှင်းစွာ ပရမတ္ထအမြင်သန်လာ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန် ရ၏။ ရုပ်နာမ်ကွဲပြားခြားနား၍ အကြောင်းအကျိုးပြုနေပုံသိ ၏။ ဖြစ်ပျက် မြင်၏။ ရုပ်ပြောင်းလဲ၍ စိတ်ပြောင်းလဲနူးညံ့ သိမ်မွေ့လာ၏။ ဣန္ဒြေရ၏။ ဤကား တရားဖြင့်ကိုယ်တွေ့ ဦးနှောက်ဆေးကြောခြင်းတည်း။

နှလုံးအစားထိုးကုသပုံ (Heart Transplant)

ဒွါရခြောက်ပေါက်မှ မြင်ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ-သိသော စိတ်၌ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဝန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံ စသည်တို့ ထွေဆုံထိခိုက် ပေါင်းဆုံသောကြောင့် ဝိညာဏ် စိတ်တွေဖြစ်ပေါ်ရာ ဟဒယနှလုံးအိမ်ကို ကိုင်လှုပ်သလို လျှပ် စစ်ပျက်သကဲ့သို့ ဝင်းလက်စူးရှ ထိမှန်၏။ ရူပါရုံအဆင်းလှလှ လေးမြင်၍ နှစ်သက်သဘောကျ၏။ အသဲနှလုံးစွဲနေ၏။ စူးဝင်၏။ ချစ်ကြိုက်မိ၏။ ပုထုဇဉ်ဘဝကဖြစ်ခဲ့သော တဏှာလောဘမြား စူးဝင်ခံရသည့် နှလုံးရောဂါ၊ ကျန်-ဒွါရငါးပေါက်မှ စူးဝင်သော တဏှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟမြား ထွေကြောင့် နှလုံးရောဂါကြီး ခံစားနေရပါ၏။ အလိုပြည့်သောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်၍ အလိုမကျ ဒေါသသောက ပူဆွေးရ ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံစားရ၏။

တရားအားထုတ်သောအခါ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်မှ အပျက်ကြီးမြင်ရ၍ ဝေဒနာသဘောသာခံစားရာ နှလုံး၌ စုဝေးလာပြီး တုန်လှုပ်ဖြစ်ပျက်နေ၏။ လည်ပတ်နေ၏။ ပြုတ်ထွက်သွား၏။ နှလုံးပေါက်ကွဲပျက်စီးရာ အနုမြူမှုန့်ထွေဖြစ်ပျက်နေ၏။ ထိုနောက်အမှုန့်တွေ ပျောက်ကွယ်ချုပ်ငြိမ်းသွား၏။ ရုပ်သဏ္ဍာန်ပျောက်၍ တရား သဘောအသိကလေးမျှသာ ရှိ၏။ တဏှာလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟမြားတွေ အသဲနှလုံးထဲ စူးဝင်နေသည် များကို နုတ်ပစ်ပြီး၍ တရား နှလုံး အသဲအစားထိုးကုသပြီး သကဲ့သို့ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထွေထိသိသမျှသည် ဖြစ်ခါမျှကလေးသာ သဘောထား၍ အနိစ္စ၊

ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘ တရားသဘောဖြစ်ပျက်မှ အပျက် တရား မြင်နေ၏။ ချုပ်ငြိမ်းပြီး ချမ်းသာနေ၏။ (ဤကား အာနာပါနဖြင့် တရားနှလုံးအစားထိုးကုသ၍ ကိလေသာ ရောဂါပျောက်၍ မဂ်ဖိုလ်ရခြင်း ဟုသိပါလေ။)

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်ကလည်း အရှင်အဿဇိနှင့် ဂိရိမာနန္ဒတို့ ဤအာနာပါနတရား နှလုံးအစားထိုး ကုသ၍ ပျောက်ကင်းခဲ့ကြ၏။ ထိုအခါ မိမိကဲ့သို့ ချမ်းသာကြပါစေ ကျန်းမာကြပါစေဟု ကိုယ်ချင်း စာနာ၍ စိတ်ရောကိုယ်ပါ မေတ္တာပို့သ၏။ သနားခြင်းကရုဏာ ဖြစ်ပွား၏။ သံသရာမှ မလွတ်သေးသည့် ပုထုဇဉ်တွေကို ကရုဏာဖြင့် တရားအား ထုတ်စေ၏။ တိုက်တွန်း၏။ အားထုတ်နိုင်ပါစေ မေတ္တာပြု ၏။ တရားအားထုတ်၍ ဖြစ်ပျက်စသည်တို့ သိမြင်ကြလျှင် ဝမ်းမြောက်ရ၏။ မုဒိတာ ပွားများ၏။ အားထုတ်သူရော အားမထုတ်သူပါ အညီအမျှ ဥပေက္ခာထား၏။ တရားသာ အဓိက နှလုံးသွင်းနေ၏။ နိဗ္ဗာန်တရားကိုသာ နှလုံးအိမ်၌ ထည့်ထား မြုပ်ထား သွင်းထား၏။

ယခုခေတ်၌ ဒေါက်တာ ပါမောက္ခဘားနတ်က သွား စိုက်ဆရာဝန် ဘလိုင်းဘတ်ကို နှလုံးရောဂါကြောင့် ခွဲထုတ် ပစ်၍ သူတပါး နှလုံးသစ်ဖြင့် အစားထိုး ကုသခဲ့၏။ ကမ္ဘာ ကျော်၏။ အကြာဆုံး (၁၉) လ (၁၅)ရက်နေရ၏။ ဘလိုင်း ဘတ်သည် လောကတွင်နေရခိုက် ကာမစည်းစိမ် အပြည့် အဝ ခံစား၏။ သူကိုယ်တွေ့(ကျွန်ုပ်၏နှလုံးကို ကြည့်လျက် စာအုပ်တအုပ်) (Looking at my Heart) ရေးသား ၏။ တိုက်အိမ်ကလေးတခုဝယ်၍ မယားနှင့်ပျော်ပါးနေ၏။

သို့သော် နောက်ဆုံးသေရ၏။ ယခုအခါ ထိုသို့ ကုသသူ ပေါင်း (၁၄၂)ပင်ရှိ၏။ သေသူများ၏။ တနှစ် အသက်ရှည် သူနှင့် အခြားအနည်းငယ်ကျန်၏။ သို့သော် အားလုံး သေ ကြရမည်။ သေခြင်းတရား မလွန်ဆန်နိုင်ကြ။ ဒေါက်တာ ဘားနတ်က ရောဂါပျောက်အောင် မကုသနိုင်ပါ။ ရောဂါ သက်သာ ကြာရှည်နေနိုင်ရန် ကုသပေးခြင်းသာ ဖြစ်၏။ နောင်ပလပ်စတစ်နှလုံး၊ စက်နှလုံး စသည်ဖြင့် ကုသကြမည်။

လူနာတို့သည် နှလုံးအစားထိုး ကုသပြီး လောကီစည်း စိမ်ခံစားကြ၏။ ကာမရာဂ တဏှာလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ မပယ်သတ်နိုင်ကြ။ ပယ်သတ်ရန်နားမလည်ကြ။ မအို၊ မနာကို မှု ဆေးပညာဖြင့်သက်သာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သေး၏။ သေခြင်းတရားကိုမူ မကာကွယ်နိုင်ကြပါ။ နိယာမဓမ္မဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီး ပျက်၍ သေကြရမည် မလွဲတည်း။ သေတော့ ဘာ အာရုံနဲ့ သေမလဲ၊ လောဘနဲ့သေရင် ပြိတ္တာ။ ဒေါသနဲ့သေ ရင် ငရဲ၊ မောဟနဲ့သေရင် တိရစ္ဆာန်၊ ကျွန်ုပ်တို့ကား တရား နှလုံးနဲ့သေရင် နိဗ္ဗာန်၊ မကွာခြားလား ?၊ စဉ်းစားသုံးသပ် ကြည့်ပါ။ မဂ်ဖိုလ် တရားရလျှင် သေခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန် မြင်၏။ ရောက်၏။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကိလေသာ တွေ ပယ်သတ်၏။ အသင်္ခတဓာတ်သည် နိဗ္ဗာန်မည်၏။ ထိုကြောင့် သိပ္ပံခေတ်၌ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်တို့၏ ပျက်ပြိုနိုးကုန် ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုကား မရှာနိုင်ကြချေ။ လောကီ ကောင်းစားရေးသာ စိတ်ဝင်စား၏။ အားလုံး မမြဲသည့် တရား အနိစ္စကား မငြင်းကွယ်နိုင်၊ သိပ္ပံနည်းကျကျ ရှာဖွေ တွေ့ရှိ၍ ထောက်ခံထားကြကုန်၏။

ယထာဘူတပညာရှင် ဘာထရန်ရပ်ဆယ်က ဗုဒ္ဓတရား
 တော်ကိုပင် ခရစ်ယန်ထက် သဘောကျကြောင်း ထောက်ခံ
 ထား၏ (ကျွန်ုပ်ဘာဖြစ်လို့ ခရစ်ယန် မဖြစ်သလဲ စာအုပ်၌)
 ဖြစ်ပျက်မစဲ တရားသဘောများ အနုမြူလှုပ်ရှားမှုမှ အနုမြူ
 ခေတ်ဖြစ်အောင် ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြ၏။ အနုမြူ ခုံးကြောင့်
 နာဂဆက်း၊ ဟိရိုးရိုးမား၌ သေကြကုန်၏။ ယခု တတိယ
 ကမ္ဘာစစ်ပွဲသို့ တာစူနေ၏။ သိပ္ပံကြောင့် လူထု အကျိုးပြု
 ထက် ပျက်စီးပြိုနင်းတီးမှုက ထင်ရှားသိသာလှ၏။ မြင်တွေ့
 နေကြရ၏။ ငြိမ်းချမ်းရေး ပါးစပ်ကပြော၍ လောဘ၊ ဒေါသ
 မောဟကြောင့် မသင့် ရန်ဖြစ်နေကြ၏။ သိလျက်နှင့် မကျင့်
 သောကြောင့် ဖြစ်၏။ အတ္တစွဲ မာနကြောင့် ဒုက္ခတွေ့ကြုံနေ
 ရ၏။ အနတ္တတရားကား ပြော၍မသိ။ ရေးပြ၍မသိ၊ ကိုယ်
 တိုင်အားထုတ်ကြည့်ပြီး တရားအစစ်အမှန် ပေါက်ရောက်မှ
 သိ၏။ ခက်ခဲလှ၏။ နက်နဲလှ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို လက်ဝါးပေါ်
 တင်ပြ၍ ရသည့်မဟုတ်ချေ။ အနုမြူခုံးလို၊ လဆင်းယာဉ်လို
 မပြနိုင်ချေ။ ကိုယ်နဲ့ စိတ်နဲ့ရင်းပြီး အားထုတ်မှ ကိုယ်တိုင်
 တွေ့ကြုံ သိမြင်သဘောပေါက်နိုင်၏။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရား
 ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ကား စွန်းလွန်းဂူအောင်း၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်
 ကြောင်း တရားကောင်း တရားမှန် အားထုတ်လျက် ကိုယ်
 တိုင်ကျင့်သုံးရ၏။ သမထဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာ ပြည့်စုံလာ
 ၍ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇) ပါး
 ပြည့်သောအခါမှ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရနိုင်၏မှတ်ပါ။ ထိုကြောင့်
 မြတ်စွာဘုရား၏နောက်ဆုံး အမွေပေးတော်မူခဲ့သော (ဝယ
 မ္မော သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန-သမ္မာဒေထ) မိန့်ခွန်းအတိုင်းသင်္ခါ

ရ အပျက်တရား ရှုမြင်၍ သိက္ခာသုံးပါး ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစား အားထုတ်ရမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်လက်သုံးဘုရားအမွေခံစကားမှာ.... (အပ္ပမာဒေန-သမ္မာဒေထ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရ) ဟူ၍ ဖြစ်ပါသတည်း။

ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်း၊ နိဗ္ဗာန်လမ်း၊ ကျင့်စမ်းယောဂီတို့။
နိဗ္ဗာန်တရား၊ နှလုံးသား၊ စိတ်ထူးထူးမဂ်ဖိုလ်ရ။

သံယုတ်ပါဠိ (၂၀၁) “နိဗ္ဗာန် ဟဒယသ္မိံ ဩနိယ”
သောတာပန်ဖြစ်သော အရှင်အာနန္ဒာအား ရှေ့ဆက်လက် အားထုတ်၍ ရဟန္တာဖြစ်စေ၏။ သံဂါယနာတင် ပွဲတော် အမှီ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့်အားထုတ်ရာ ဝီရိယ လွန်နေ၍ ခေတ္တနားရန် ညောင်စောင်းပေါ်သို့ လှဲချသော အခါ ဦးခေါင်းမကျမှီ ခြေထောက်မြေမှ လွတ်လျက် ဣရိယာပုထ်လေးပါးမှလွတ်၍ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရခဲ့၏။ သံယုတ်၌ နတ်သားက တိုက်တွန်းပြောဆို၏။

ထေရာဂါထာပါဠိ (၂၄၅) ၌ ဝဇ္ဇိပုတ္တမထေရိက တိုက်တွန်း သတိပေး၏။ ဤဂါထာမှာ မှတ်သားသင့်၏။

ရက္ခမူလဂဟန ပသတ္တိယ၊
နိဗ္ဗာန် ဟဒယသ္မိံ ဩနိယ။
ဈာယ ဂေါတမ မာ ပမာဒေါ၊
ကိံတေ ဗိဠိဗိဠိ ကာ ကရိဿတိ။

အဓိပ္ပာယ်မှာ....ဂေါတမနှယ်ဖြစ်သော အာနန္ဒာ-သစ်ပင်ရင်းတည်းဟူသော တောအုပ်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ငါသည် ဤသို့ ကျင့်၍ နိဗ္ဗာန်ကို ရယူထိုက်၏ဟု နိဗ္ဗာန်ကို စိတ်နှလုံး၌

သွင်းထားပြီးလျှင် သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာနှင့် တကွ ဖြစ်သော မဂ္ဂဘာဝနာကို ပွားများလော့၊ (လွန်ကဲသော ကုသိုလ်တရားတို့၌) မမေ့လျော့လင့်၊ ဗလစ်ဗလစ် ပြော ဆိုနေခြင်းသည် သင့်အား အဘယ်အကျိုးကို ပြီးစေနိုင်အံ့ နည်း။

အာနာပါနဿတိ အယံ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ကေ ဓမ္မော ဘာဝိတော ဗဟုလိကတော ကေန္တနိဗ္ဗဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ၊ (အင်္ဂုတ္တိ၊ ရ်ပါဠိ၊ ၃၂။) ရှေ့၌ မြန်မာပြန်ပြီး ရှိ၏။

အာနာပါနဿတိ ယဿ၊
ပရိပုဏ္ဏာ သုဘာဝိတာ။
အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာ၊
ယဏာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ။
သောမံ လောကံ ပဘာသေတိ၊
အတ္တာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ။

(ထေရာဂါထာပါဠိ။ ၃၀၂။ ပဋိသန္တိဒါမင် ပါဠိ။ ၁၇၀) ၌လည်း ရှိ၏။ ရှေး၌ မြန်မာပြန်ပြီး ရှိ၏။

ဤသောတာပန်အဖြစ် ရောက်အောင် အားထုတ်ပုံကို သေချာစစ်ဆေး သုံးသပ် လေ့လာကျင့်ကြရမည် ဖြစ်၏။ အမှားတွေ ထောက်ပြခဲ့၏။ ကျော်လွန်ပုံပြထား၏။ အစစ် အမှန်ရောက်ပုံ တင်ပြ၏။ အထင်ကြီးတတ်ပုံ၊ အဓိမာန ဖြစ်ပုံ၊ ရဟန္တာထင်ပုံ၊ သေသေချာချာ ကြည့်ပါ။

သကဒါဂါမ် ဆိုက်ရောက်ပုံ

သောတာပတ္တိ မဂ်ဖိုလ်ရပြီးနောက် ဆက်လက် အားထုတ်သော ယောဂီသည် မုချမလွဲရနိုင်၏။ ရပြီးသားလမ်း စဉ်လိုက်ရသောကြောင့်တည်း။ တရားဆက်အားထုတ်သော် ဖြစ်ပျက်က စတင်တွေ့ရ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်က စသည်။ သမ္မသနဉာဏ်ကား သုံးသပ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက် မြင်၏ မှတ်ပါ။ ဉာဏ်စဉ်အတိုင်း ရှေ့ကကဲ့သို့ အားလုံး သေချာသိမြင်ပြီး တဒင်္ဂပဟာန် ရောက်မည်။ ဆက်လက် အားထုတ် ကြိုးစားရ၏။ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါးညီမျှ၍ ဝိရိယကောင်းစွာနှင့် သမုစ္ဆေဒပဟာန် မဂ်ဖိုလ်ရ၏။ ပေါ့ပေါ့ လျော့လျော့ အား ထုတ်၍ မရပါ။ အချို့ကား “သောတာပန်ဖြစ်ပြီ နိဗ္ဗာန်သေချာ ပြေးပြေးပေါ့” ဟု ဆို၏။ “ဤသူကား ရပြီးသား ဖွတ်ကလေး ပင်လှန်ကြည့်နေ သည်နှင့်တူ၏” ဟု စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး မိန့်ခဲ့၏။ အချို့ကား ဖိုလ်ဝင်စားခြင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၌ ကျေနပ်နေကြကုန် ၏။ အလွဲဆံပင်ကောင်းနေကြကုန်၏။ ဤသို့အချိန်ကုန်မည့် အစား ရှေ့သို့ ဆက်လက် အားထုတ်သင့်သည် မဟုတ် လော့?။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိ၌ “အနည်းငယ်မျှသောမစင်သည်လည်း မကောင်းသော အနံ့ ရှိသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ငါသည် အနည်းငယ်မျှသော ဘဝကို ချီးမွမ်းတော် မမူ၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် လက်ဖျစ်တတီးကာလမျှသော ဘဝကို လည်း ချီးမွမ်းတော် မမူ” ဟု မိန့်တော်မူ ၏။ ဤ တွင် သောတာပန် စစ်မှန်လျှင် ရှေ့သို့ဆက်လက်အားထုတ်သန်

၏။ ရွှေတဆင့်တက်ရန် ရည်သန်နေ၏။ ဇနဝသဘသုတ်၌ ဟောထား၏။ အရဟတ္တဖိုလ်အထွတ် တပ်၍ တရားဟော တော်မူ၏။ (သုတ်ပါထေယျပါဠိ။)

ဘုရင်မင်းမြတ်သည် မိမိလက်ဆုပ်ဖြင့် ထမင်းတို့ကိုယူ၍ ခွံ့သော်လည်း သားငယ်ကား ဆူ့ပစပ်နိုင်ရုံသာ စားသ ကဲ့ သို့ အရဟတ္တဖိုလ် ပေးသော်လည်း သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်စသဖြင့် ရကြကုန် ၏။ အထူးမှာ သကဒါဂါမ်သည် ဒေါသနှင့် ကာမတဏှာ နည်းပါးသွား၏။ သမာဓိ ပိုကောင်းလာ၏။ ဣန္ဒြေပို၏။ ဝေဒနာကို သည်းခံရာ၌ ငါးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်၏။ နက်နဲ စွာ သိမြင်လာ၏။ ဘုရားလက်ထက်က မဟာနာမ်မင်းကြီး၊ သုမန သူဌေး သမီး၊ ဥတ္တရာ၊ ဣသိဒ္ဓတ္တ စသည်တို့ကား သကဒါဂါမ် ဖြစ်ကြကုန်၏။

အနာဂါမ် ရောက်ပုံ

ထိုအတူပင် တရားဆက်အားထုတ်သောသူ မြန်စွာရနိုင် ၏။ တရားသုံးသပ်၍ ဖြစ်ပျက်သိမြင် အပျက်ကြီး ရောက်ပြီး ချုပ်ဆုံး၏။ ဉာဏ်စဉ်အတိုင်းတက်၍ သိ၏။ တဒင်္ဂပဟာန် ဆိုက်၏။ ထိုနောက်အားထုတ်၍ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ရောက် ၏။ ဒေါသနှင့် ကာမတဏှာအကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ပြီးဖြစ်၏။ ကိလေသာ အနုသယကုန်၏။ မာနာ၊ ဘဝရာဂါ၊ အဝိဇ္ဇာ အနုသယ စသည်တို့ကျန်နေသေး၏။ သားမယားနှင့် စည်း စိမ်ဥစ္စာ ခံစားခြင်းမရှိ၊ လှူလောက၌ကား နေနိုင်သေး၏။ အချို့ရဟန်းပြုကြ၏။ ဒေါသပယ်ရာ၌ ထင်ရှားသိသာ၏။

ဤနေရာ၌ ဝေဒနာအပြင်းထန်ဆုံး ခံစားရ၏။ ခုနစ်ဆယ့်
ငါးရာခိုင်နှုန်း ဝေဒနာဒဏ်သိပိုင် သည်းခံနိုင်၏။ သမာဓိ
အလွန်ကောင်း၏။ ဣန္ဒြေရင့်ကျက်၏။ ဘုရားလက်ထက်က
ဝိသာခသူဌေး၊ စိတ္တသူကြွယ်၊ ဥဂ္ဂသူကြွယ်၊ စူဠအနာထပိဏ်
သူဌေး၊ မာတိကာ သူကြီး၏ မိခင်၊ နန္ဒမာတာတို့သည်
အနာဂါမ်များဖြစ်ကြ၏။ ယခုခေတ်အနာဂါမ်များမှာ သီး
လုံးဆရာတော် ဦးစန္ဒိမာ၊ ၎င်းတပည့် အလည်တောရဆရာ
တော် ဦးမဇ္ဈိသာ ဟု ယုံကြည်ကြ၏။

ရဟန္တာအဖြစ် ထင်ရှား၏

တရားဆက်တိုက် အားထုတ်၍ ရုပ်နာမ် သုံးသပ်၍ ဖြစ်
ပျက်မြင် အပျက်သိ ချုပ်ဆုံး၏။ ဉာဏ်စဉ်ကုန်၏။ ရှေ့နည်း
တူ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါး၊ ဗောဓိပက္ခိယ
တရား (၃၇) ပါး ပဌမဈာန်ဖြင့် ရသော အရဟတ္တ မဂ်
ဖိုလ်ဖြစ်၏။ ကိလေသာ၊ အနုသယ၊ သံယောဇဉ် စသည်
အားလုံးကုန် ပယ်သတ်၏။ အာသဝ တရားတွေ ကုန်၏။
ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်၏။ ဘုရားသားတော်အစစ်
ဖြစ်၏။ (သောတာပန် အစရှိသော အရိယာတို့သည်လည်း
ဘုရားသားတော်မည်၏။) သို့သော် ဘုရားဟောအတိုင်း
အမြင့်ဆုံး ပန်းတိုင်ရောက်သူ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ အထွတ်
အထိပ်ရသူဖြစ်၏။ နောက်ဆုံးပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ နောင်ဘဝ
သစ်မရှိ၊ နိဗ္ဗာန်ဝင်၍ အသင်္ခတ ဓာတ်ဖြစ်၏။

သန္တိသုခရ၍ ငြိမ်းချမ်းရေး အစစ်ရယူ၏။ လောကီ
မပြုလုပ်ချေ။ လောကုတ္တရာ တရား သာ ဝင် စား နေ ၏။

အရဟတ္တဖလကိုဝင်စား၏။ သုညတ, အပ္ပဏီဟိတ, အနိမိတ္တ
ဝိဟာရဖြင့်နေ၏။ ကရုဏာဒေါသောနဲ့ တရားမဟောချေ။
မေတ္တာပွားများ၍သာ ဟောပြော ဆုံးမ၏။

သီလမရှိသေးသူ ရှိအောင်၊ သမာဓိမရှိသူ ရှိအောင်၊
ပညာမရှိသူကို ရှိအောင် ကရုဏာတရားနှင့် ဟောကြား
သွန်သင် ဩဝါဒ ပေးတော်မူ၏။ တပည့်ပရိသတ်ကိုမွေးမြူ
မနေ၊ လာဘ်လာဘမဲ့၊ ကျောင်းနေရာ ကြီးပွားတိုးချဲ့
မနေ။ သည်းခံရောင့်ရဲနေ၏။ ကထာဆယ်ပါးနှင့် ညီ၏။
အရိယာဝါသသုတ်အတိုင်း နေ၏။ တရားဟော လောဘ
မကြီး၊ သင့်လျော်ရုံအချိန်အခါကြည့်ဟော၏။ အလျင်အမြန်
မဟော။ မှန်မှန်ဟော၏။ သိမ်မွေ့နူးညံ့၏။ ရုပ်ပြောင်း စိတ်
ပြောင်း၍ ထူးခြားသန့်ရှင်း၏။ ဝိနည်း ရှိသေလေးစား၏။
ဘုရားတရား အလေးအနက်ထားဟော၏။ ကိုယ်တွေ့အမှန်
သာ ဟောပြန်၏။ စားရာ သောက်ရာ အိပ်ရာ နေထိုင်ရာ
အားလုံး သတိနှင့် သဘာဝအတိုင်းပြု၏။ ဟန်ဆောင်ပြုလုပ်
သောသူကဲ့သို့ မဟုတ်ချေ။ ရဟန္တာစစ်ရန် ကျမ်းဂန်၌ရှိ
၏။ (ဆဗ္ဗိသောဓနသုတ်၊ ဥပရိပဏ္ဍာသပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ
ကြည့်ပါ။ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌လည်း ထိုအတူရှိ၏။ သံယုတ်
ပါဠိ၊ သတ္တဇဋိလသုတ်ကိုကြည့်။ သဗ္ဗာသဝသုတ်) စသည်
များစွာရှိသေး၏။ ပိဋကတ်မှတ်ကျောက်ဖြင့် အမှန်စစ်ဆေး
ကြည့်သင့်ပေ၏။

ယခုအခါ လူများ ဘာကြောင့် လောဘ, ဒေါသ,
မောဟ ထူပြောပြီး တဏှာရာဂ အားကြီးနေသနည်း ?
စက္ကဝတ္တိသုတ်ကြည့်လျှင် သိသာ၏။ ဖြစ်ကိုဖြစ်ရမည်ဓမ္မတာ

ပင်။ ထိုကြောင့် မီးပုံထဲမှ ကြာပွင့်ကြီး ပေါက်ရသကဲ့သို့ ကျင့်နိုင်အားထုတ်နိုင်မှ ရမည်။

မြဟွာဘုံမှစတင်၍ ၎င်း၊ နတ်ဘုံမှစတင်၍ ၎င်း ကမ္မနိယာမ အတိုင်း လူ့ဘုံကမ္ဘာမြေသို့ရောက်လာကြရာ မြဟွာဝိဟာရ တရားပွားကြသေး၏။ တရားကျင့်၍ သူ့သံ ပြန်မြင်၏။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာတရားများ နောင် အခါယုတ်လျော့ပျက်ကွက်လာကြ၏။ အသက် အသင်္ချေ တမ်းမှ တရွေရွေဆုတ်လာရာ သက်တမ်း တသိန်းတမ်း ရောက်၏။ ခုနစ်ဆက်မြောက် စကြာမင်းသည် စတင်၍ တရားပျက်လာ၏။ လူအများ ဆင်းရဲငတ်မွတ်လာ၏။ အရင်း အနှီးမျိုး ရိက္ခာမပေးသောကြောင့် လူအချို့ စတင်ခိုးယူမှု ပြုကြ၏။ မရှိ၍ ခိုးယူရကြောင်း လျှောက်ထားသဖြင့် တကြိမ် နှစ်ကြိမ် ရိက္ခာဥစ္စာပေး၏။ တတိယအကြိမ်တွင်မူ ခိုးသူအား အပြစ်ဒဏ် ခေါင်းဖြတ်သတ်စေ၏။

ထိုအခါကစ၍ လူသတ်မှုပေါ်လာ၏။ ခိုးမှုကား အစ ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသူတို့သည်လည်း လက်နက်များဖြင့် ဥစ္စာ ယူ လူသတ်ပြုကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် အသက်တမ်းရှစ်သောင်း သို့ဆုတ်လာ၏။ မုသား လိမ်လည် ပြောဆိုသောကြောင့် တဖန် အသက်လေးသောင်းတမ်းသို့ရောက်လာ၏။ ဂုံးတိုက် မြင်း ပိသုဏဝါစာ ကြောင့် အသက်တမ်းနှစ်သောင်းဆုတ် လာ၏။ အဆင်းမလှသူတို့က အဆင်းလှသူတို့၏ သားမယား တို့ကိုကျူးလွန်ကြကုန်၏။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဖြစ်ပေါ်လာ ၏။ သက်တမ်း တသောင်း ရောက်လာ၏။

ကြမ်းတမ်းသောစကား ဖရသဝါစာ၊ ပြန်ဖျင်းသော စကား သမ္ပပ္ပလာပဝါစာ ဖြစ်ပေ၍လာ၍ သက်တမ်း ငါး ထောင်ဆုတ်၏။ လိုချင်တပ်မက်မှု(အဘိဇ္ဈာ)ပျက်စီးစေလိုခြင်း (ဗျာပါဒ) သည် သက်တမ်းနှစ်ထောင့်ငါးရာ၌ဖြစ်၏။ မှားသောအယူဝါဒ(မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ)သည် သက်တမ်းတထောင်၌ ဖြစ်၏။

ဆုတ်ယုတ်လာရာ သက်တမ်း ငါးရာ၌ မတရား သော တပ်မက်ခြင်း (အဓမ္မရာဂ)၊ အမိ, အဒေဝါစသည်၌ တပ်မက်မှု၊ အလွန်အကျူး တပ်မက်ခြင်း (ဝိသမလောဘ)၊ လောကထုံးတမ်းအားဖြင့် သုံးဆောင်မှီဝဲသင့်သောသူတို့၌ အလွန်အကျူး လိုက်စားမှု၊ မှားသော အကျင့် (မိစ္ဆာဓမ္မ) ယောက်ျားချင်းချင်း၊ မိန်းမချင်းချင်း တပ်မက်မှု ဖြစ်ပေ၍၏။

တဖန်သက်တမ်း နှစ်ရာ့ငါးဆယ်၊ နှစ်ရာတမ်း၌ အမိ, အဖ, ရဟန်း, ပုဏ္ဏား အမျိုး၌ ကြီးသူတို့ကို ပြုသင့်သော ဝတ် မပြု၊ အရိအသေမပြုကြကုန် (အဂါရဝ) ဖြစ်၏။ ထိုတရားပျက်မှုတွေဖြစ်ပေ၍ များပြားလာသောကြောင့် သက်တမ်းတရာရောက်လာ၏။ ယခုခေတ် ဤတရာတမ်းမှ ဆုတ်နေသောခေတ်နှင့် ကိုက်ညီနေ၏။ တရာတမ်းမှ ဆယ်နှစ်တမ်းအထိ ရောက်ရာ၌ အကုသိုလ်ဒုစရိုက်တရားများအပြင် ထောပတ်, ဆီဦး, ဆီ, ပျား, တင်လဲ၊ ဆားတို့ကွယ်ပျောက်လတ္တံ့ ၊ ငါးနှစ်သမီးလက်ထပ်အံ့။ လူးထမင်းစားကြရလတ္တံ့။ အမိအဖသတ်သောသူကို ချီးမွမ်းလတ္တံ့ ၊ ယခုခေတ်သစ် အဇာတသတ်များပေါ်နေ၍ ဘုရားဟောနဲ့ ကိုက်ညီနေ၏။

ဆယ်နှစ်တမ်း၌ လူတို့၌ အမိဟူ၍၎င်း၊ မိကြီး မိထွေးဟူ၍ ၎င်း၊ အရီးကြီး အရီးလေးဟူ၍၎င်း၊ ဆရာမယား ဟူ၍၎င်း အလေးအမြတ် ပြုထိုက်သူ (ဘကြီးဘထွေးစသည်) တို့၏ မယားဟူ၍၎င်း (ရိုသေလေးမြတ်သောစိတ်) မဖြစ်လတ္တံ့။ ဆိတ်၊ သိုး၊ ကြက်၊ ဝက်၊ ခွေး၊ မြေခွေးတို့ကဲ့သို့ လောက သည် ရောယှက်ရှုပ်ထွေး (စည်းကမ်းဖျက်) ခြင်းသို့ရောက် လတ္တံ့။ လူတို့အချင်းချင်း သတ်ဖြတ်ကြကုန်အံ့။ ခုနစ်ရက် ပတ်လုံး သတ္တန္တရကပ် ဆိုက်လတ္တံ့။

ဤတွင် အချိုတော၌ ပုန်းအောင်းနေကြ၍လွတ်လာ၏။ အချင်းချင်း မသေသူများ တွေ့ကြုံညီညွတ်နေကြ၏။ ထိုသူ တို့သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုကြရန် အကြံဖြစ်၏။ အသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြ၏။ ထိုကြောင့် သက်တမ်းတဖန်ရှည် လာရာ နှစ်ဆယ်သို့ရောက်၏။ ခိုးယူခြင်း ရှောင်၍ အသက် လေးဆယ်ဖြစ်လာ၏။ ယခင် ပြုကျင့်မိခဲ့သမျှ ရှောင်ကြဉ်၍ သက်တမ်း တိုးတက်လာရာ ရှစ်ဆယ်၊ တရားခြောက်ဆယ် စသဖြင့် အသင်္ချေရောက်၏။ ဤဘုရားဟောထားတိုင်း မှန် ကန်နေတော့၏။ လူတွေအကျင့်ယုတ်နေပုံတူညီနေ၏။

ယခုခေတ်ကား တရာတမ်းမှအောက်သို့ ရောက်လာ၏။ ဆယ်နှစ်သမီး၊ ငါးနှစ်သမီး ခလေးမွေး၏ဟု သတင်းစာ၌ တွေ့ရ၏။ အကုသိုလ်ဒုစရိုက်ကို မကြောက်မရွံ့ပြုလုပ်နေကြ ကုန်၏။ ခိုးခြင်း၊ မှောင်ခိုလုပ်ခြင်း၊ သတ်ကြဲဖြတ်ကြဲခြင်း သတင်းစာထဲပါသည်ပင် ကြားမကောင်းတွေ့ရ၏။ သတင်း စာထဲမပါ အပြင်၌ ဖြစ်နေသည်ကလည်း ရှိသေး၏။ ဆန်၊

ဆီ၊ ဆား ကိစ္စများလာ၍ သိနေရ၏။ ဒုက္ခပင်လယ် သံသရာ မှ လွတ်အောင် ဤတရား အားထုတ်ခြင်းမှ တပါး အခြား နည်းဖြင့် မသေရာ၊ မအိုရာ၊ မနာရာ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းရာ ရှေ့ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ရာ လမ်းမရှိ။ ထိုကြောင့် မိမိတို့၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ကောင်းသောအပြုအမူ အကျင့်တွေ ပြု လုပ်၍ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ပြည့်စုံအောင် မမေ့မလျော့ တရားကြိုးစား အားထုတ်ကြပါကုန်။

ဤကောင်းမှုတွေစွန့်၍ နိဗ္ဗာန်ရလို၏။ လူအများတရား အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။ အားထုတ်၍ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရပါ စေ။

“အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ”

ကြာသပတေးနေ့ (၄-၉-၆၉)
ဝါခေါင်လဆုပ် ၇-ရက်နေ့ ၁၃၃၁ ခုနှစ်ပြီး၏။

ဦးသာသနဝိသုဒ္ဓိ
ရန်ကုန်မြို့၊ ကျွန်းတောကျောင်းတိုက်

* * *

စွန်းလွန်း ရဟန္တာများနှင့်

ရှမ်းပြည် ပဋိပတ္တိသာသနာ

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်း ဆရာတော်ဘုရား၏ အနှစ်တရာ မြောက် မွေးနေ့ကို လာမည့် ၁၃၃၉-ခုနှစ် (၁၉၇၇) တပေါင်းလဆန်း (၂)ရက်နေ့၌ ကျင်းပရန် အစီအစဉ်များ တွင် တခုဖြစ်သော ယခုအခါ စွန်းလွန်းတရား နိဿယည်း ယူ အားထုတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာတော် များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ ရေးသားရန် တာဝန်ကို ကျွန်ုပ်ယူ ခဲ့၏။ ထိုကြောင့် ထိုဆရာတော်များ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး မေးမြန်းရန် လိုအပ်လာတော့၏။ ဤသို့ဖြစ်သော ကြောင့် တောင်ကြီး-စွန်းလွန်းဂူကျောင်းဆရာတော် ထံမှ ပြန်စာရသဖြင့် ၁၃၃၂-ခုနှစ် တန်ခူးလဆုတ် (၁၂)ရက် (၃၊ ၅၊ ၇၀) နေ့ကြွရ၏။ ထိုနေ့ နံနက် ငါးနာရီအချိန်၌ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးအောင်ညွန့် ကားနှင့်လာပင့်၍ မင်္ဂလာဒုံ လေယာဉ်ပျံကွင်းသို့ ပို့ပေး၏။ လေယာဉ်ပျံဆိပ် ရောက်သော အခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခမ်းမကြီးတွင် အာရုံဆွမ်းကပ် လှူလေ၏။ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး အောင်ညွန့်သည် ကြည့်မြင်တိုင် တိုက်နယ် ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ ရဲဘော်ဟောင်း ဒေါ်ယကာဖြစ်လာ၏။ တိုင်းပြည်အတွက် ဆောင်ရွက်နေရာ ယခုအခါ မြို့ပြလေကြောင်းဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် နေ၏။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စီမံကိန်းကို အကောင်

အထည် ဖော်ပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ရပြီး ယခုအခါ တော်လှန်ရေး အစိုးရ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း စီမံကိန်းတွင် ဆက်လက်အမှုထမ်းနေသော သစ္စာရှိရဲဘော်ဟောင်း ဖြစ်ပါပေ၏။

ရန်ကုန်မှ ဟဲဟိုးအထိ လေယာဉ်ပျံခရီးစရိတ်ကို နိဗ္ဗာန်ကူးတို့အဖြစ် လှူဒါန်းလေသည်။ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးသောကြောင့် 'ဖော်ကာဖရင့်ရှစ်' လေယာဉ်ပျံနှင့်ကြွရာ မန္တလေးလေဆိပ် ခေတ္တဆင်းသက်ပြီး ဟဲဟိုးသို့ ၉-နာရီ မိနစ် ၂၀ ရောက်ခဲ့၏။ မန်နေဂျာ ဦးဖေတင်၊ ကိုနေလင်း စသည်တို့ ကြိုဆိုကြ၏။ ရန်ကုန် ယောဂီကိုဟန်ရှိန်သည်လည်း တောင်ကြီး ယောဂီဦးကျော်နှင့်အတူ ကားကလေးဖြင့် ကြိုဆိုပြီး လျှင် တောင်ကြီး စွန်းလွန်းဂူကျောင်းသို့ ပို့ပေးလေသည်။ နေ့ဆွမ်းကို ကျောင်းရောက်မှပင် ဘုဉ်းပေးရလေသည်။ ကျွန်ုပ်လူ့ဘဝတုန်းက ဤတောင်ကြီးမြို့ကို၎င်း၊ ပင်းတယကို၎င်း၊ ပင်လုံကို၎င်း၊ ညောင်ရွှေကို၎င်း ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ပင်လုံစာချုပ် ပြည်ထောင်စုနေ ဖြစ်ပေရာ ဌာန၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့နှင့် အတူတက်ရောက်ခဲ့ပါ၏။ (၂၃) နှစ်မျှ ကျော်လွန်ခဲ့လေပြီ။

ရှေးအခါနဲ့ လုံးဝမတူသော တောင်ကြီးကို တွေ့မြင်ရလေသည်။ အလွန်ခေတ်ဆန်၍ တိုးတက်နေ၏။ အဆောက်အဦများတွင် စပ်စံထွန်းဆေးရုံနှင့် တောင်ကြီး ကောလိပ် စသည်တို့ဖြင့် အလွန် ကောင်းမွန်လှပေ၏။ ရန်ကုန် နွေရာသီဥတု ပူပြင်းသောကြောင့် ထွက်လာခဲ့ရာ ရှမ်းပြည်ရာသီဥတုကား အေးချမ်းလှ၏။ ရန်ကုန် ဆောင်းတွင်းလိုပင် ဖြစ်နေတော့၏။ တောင်ထိပ်ပေါ်၌ ကျောင်း ဆောက်ထား၍

ကျန်းမာရေးကောင်းပြီး သန့်ရှင်း၏။ လေကောင်းလေသန့် ရ၏။ အာနာပါနတရား အားထုတ်၍ကောင်း၏။ အစား အစာလည်း သင့်တင့် လျောက်ပတ်ပါသည်။ ထိုကြောင့် (၂၂) ရက်ကြာ သီတင်း သုံးခဲ့ရလေသည်။ တောင်ကြီး စွန်းလွန်းဆရာတော် ဦးဓမ္မသာမိ၏ ထေရုပ္ပတ္တိလည်း ရေး သားခဲ့၏။

ညောင်ရွှေမှတစ်ဆင့် အင်လေး ဖောင်တော်ဦး ဘုရား ဖူးရန် ရှမ်းပြည် ပညာရေးအရာရှိချုပ် ဦးသန်းမောင်က မော်တော်ဖြင့် လိုက်ပို့၍ ရောက်ခဲ့ ဖူးခဲ့ရပါ၏။ ဆရာမကြီး တဦး၏အိမ်၌ ဆွမ်းကပ်ကြလေသည်။ ခရီးသွားဘုဦးပေးရ သဖြင့် အလွန်မြန်လှပ၏။ ဖောင်တော်ဦးဘုရား၌ ဦးရီ တစ် (ရှမ်းပြည် ပြန်ကြားရေးဝန်ဟောင်း)နှင့် ထွေဆုံရာ ဝမ်းသာအားရ လျှောက်ထား မေးမြန်းပြီး “တရားလာ အားထုတ်ပါအုံးမည် ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသေး၏။ သို့သော်လည်း တရားအားမထုတ်လိုက်ရပါချေ။ သေမင်း က ခေါ်ယူသွားသဖြင့် အသုဘရှု ကြရောက်ခဲ့ရလေသည်။ မရုဏတရားကား လက်တွေ့ပြနေ၏။ ဘယ်သူ့မှ မစောင့် ချေ။ အချိန်ကျလျှင် ခေါ်ယူလိုက်၏။ သေခြင်းတရား မြန် ဆန်လှပါပေ၏။

ထိုကြောင့် စာဖတ်သူ ယောဂိဖြစ်စေ၊ ယောဂိမဟုတ်သူ ဖြစ်စေ သတိပြုကြပါကုန်လော့။ တရားအားထုတ်ရန်ကား အချိန်ရွေး၍ ရသေး၏။ သေမင်းကား အချိန်မရွေး သူ့ သဘောပင်ဖြစ်၏။ အချိန်မရွေး နေကြနှင့်တော့ ယခု ဤ ကျမ်းမှာအုပ်ကလေး ဖတ်ပြီးလျှင် ဖတ်ပြီးခြင်း တရားအား

ထုတ်ကြပါကုန်။ တရားတိုက်သို့ အမြန်ဆုံး သွားကြပါ
 အားထုတ်ပါ။ ပင်းတယ ရွှေဥမှင်ဘုရားသို့ ဦးဘိုးထင်
 မော်တော်ကား စီးလုံးငှါး၍ လိုက်ပို့ပေး၏။ ဦးဘိုးထင်
 ကား ရန်ကုန်ယောဂီဟောင်းကြီး တဦးဖြစ်ပေ၏။ ပင်းတယ
 ၌ ပင်လုံစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသူ ဦးခွန်စောနှင့်တွေ့ရ၏။
 သူကား သာသနာ့ရိပ်သာ၌ တရား အားထုတ်သည်ဟု
 လျှောက်ထားလေသည်။ တော်သေး၏။ နေမဝင်မှီ တရား
 ကလေး အားထုတ် နိုင်ပေသေး၏တကား။

တောင်ကြီး၌ ဘုန်းကြီးကျောင်းပေါင်း (၄၀) ရှိ၏။
 ပရိယတ်ကျောင်းများတွင် တောင်ပေါ်ကျောင်းတိုက်ကြီး
 ကား အလွန်ကြီးကျယ်သော ကျောင်းတိုက်ကြီးဖြစ်၏။ ဆရာ
 တော်သည် ပအိုဝ်လူမျိုး စာပေကျမ်းဂန်အကျော် ဖြစ်လေ
 သည်။ ထိုကျောင်းကြီးသို့ ကိုယ်တိုင်ရောက်၍ ဆရာတော်
 ဘုရားကြီးနှင့် ဆွေးနွေးလျှောက်ထားခဲ့ရပါသည်။ ရပ်တော်
 မှ ဘုရားကြီး အောင်တော်မူဘုရားကား တရားအားထုတ်
 ပြီးတိုင်း စကြိုလျှောက်ခဲ့ ဖူးခဲ့ရပေ၏။ အာရုံဆွမ်းခံတနေ့
 ထွက်ခဲ့ရာ ကျောင်းတိုက်မရွေး ပုဂ္ဂိုလ်မရွေး ဆွမ်းလောင်း
 လှူဒါန်းကြသော စေတနာရှင်များဖြစ်ကြ၏။ ဆွမ်းစားလိုက်
 ရသော အိမ်များသည်ကား ရန်ကုန်နှင့်မခြား ကောင်းမွန်
 ၏။ လှူဒါန်းကြ၏။ ရှမ်းအသုဘထုံးစံသိရ၏။ ကြေးဖြင့်
 ပြုလုပ်သော တံခွန်လှူ၏။ တရားဟော ဆရာတော်အား
 လွယ်အိပ်လည်းလှူ၏။ ရှမ်းပြည်မြို့တော်ဖြစ် လိုရာပစ္စည်းရ
 နိုင်၏ဟု သိရ၏။ နိုင်ငံခြားဖြစ်များရ၏ဟုဆို၏။

အင်းလေးရေပြင်ပေါ်၌ ရေစက်ိတ်စီးနေသော ခေတ်
 လူပျိုများ တွေ့ခဲ့ရသေး၏။ သံဃာ့ဆေးရုံ အုတ်မြစ်ချ၏။
 တောင်ကြီးတရားသူကြီးဦးညို ပင်စင်စားတို့ ကြီးမှူးဆောင်
 ရွက်ကြောင်း လျှောက်ထား၏။ ဦးညိုနှင့် ကျွန်ုပ်ကား
 (၁၉၅၃)ခု နှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည် ဝါရှင်တန်မြို့၌ ညစာ
 ထမင်းကျွေးခဲ့စဉ် သိကျွမ်းခဲ့ရပေ၏။ တောင်ကြီး စွန်းလွန်း
 ယောဂီများ တရားအလွန်ထုတ်ကြကုန်၏။ ဤတွင် ရှမ်းပြည်
 စွန်းလွန်း ပဋိပတ္တိသာသနာအကြောင်း ရောက်လာ၏။
 စွန်းလွန်းပဋိပတ္တိသာသနာပြန့်ပွားလာပုံကို ဦးခွန်ဆက်နှင့်
 ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကြီး ဦးတိုးတို့ကို ယောဂီဦးကျော်၊ ဦးချစ်
 တို့ကခေါ်ပေးသဖြင့်တွေ့တွေ့ဆိုင်ဆိုင်မေးမြန်းပြီးရေးသား
 မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါပေ၏။

လွန်ခဲ့သော(၃၄)နှစ်ကျော်က (၁၂၉၈-ခုတပေါင်းလ
 ၌) ရှည်းပြည်တောင်ပိုင်း ဆီဆိုင်စော်ဘွား၏ သားတော်
 ဦးခွန်ဆက်နှင့် ဦးထုံး (စကားအမတ်ကြီး) တို့သည် မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ပရိယတ်တရား ကြားနာရပြီးသော် အကျင့်ပဋိပတ်
 တရား အားထုတ်လိုသောဆန္ဒ ပြင်းထန်၍ တရားရှာကြ
 ကုန်၏။

ထိုအခါ မြင်းခြံမြို့၌ စွန်းလွန်းဆရာတော် ဦးကဝိသည်
 အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် တရား အားထုတ်ရာ
 ရဟန္တာဖြစ်တော်မူ၍ တရားပြသနေကြောင်းကြားသိရလေ
 ၏။ ဤကဲ့သို့ ကျော်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၏ တရားကို
 အားထုတ်ရန် အလွန်စိတ်အားထက်သန်စွာ စုံစမ်းမေးမြန်း
 ၍ မြင်းခြံမှ စာရေးတယောက် ညွှန်ကြားချက်အရ စွန်း

လွန်းဂူကျောင်းသို့ ရောက်လာကြလေ၏။ ရဟန္တာဟုကျော်ကြားနေသော စွန်းလွန်းဆရာတော်ဦးကဝိကိုဖူးမြင်ပြီးလျှင် အလွန်သဒ္ဓါထက်သန်၍ အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်နည်းနာယူပြီးနောက် ဂူထဲဝင် တရားအားထုတ်ကြလေသည်။

တရားအားထုတ်၍ အရသာ တွေ့ကြကုန်၏။ နှစ်သက်သဘောကျ၍ ဦးထုံးသည် ရဟန်းဘောင် တက်ခဲ့လေ၏။ သူ၏ဇနီး ဒေဝီစိန် လိုက်လာ၍ခေါ်သော်လည်း လူမထွက်ဘဲ စစ်ကိုင်းချောင်သို့ ကြွသွား သီတင်းသုံးလျက် ရဟန်းဘဝနှင့်ပင် ပျံလွန်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဦးစပ်ခွန်ဆက်မူကား တရားအားထုတ်၍ အတော်ကြာမှ ရဟန်းဘောင်တက်လို၏။ ဒုလ္လဘရဟန်း ခွင့်မပြုသဖြင့် တရား ရွှေတိုးတက်အောင် အားထုတ်လိုကြောင်း လျှောက်ထားမှ ရဟန်းပြုခွင့်ရ၏။ (၁၀၀) ရက်ကြာမျှ တရားအားထုတ်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့် တွေ့ဆုံသောအခါ အသက်(၈၇) နှစ်ရှိနေပြီ။ ကျန်းမာလျက် သတိကောင်းလျက် အားလုံးသိသမျှ ရက်စွဲနှင့်လျှောက်ထားလေ၏။ ယခုတိုင် တရားအားထုတ် နေလေသည်။ ဆွေမျိုးတွေကိုလည်း တရားအားထုတ်ခိုင်း၏။ ဆီဆိုင်၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြခဲ့သော်လည်း တရားတိုက်မရှိသေးချေ။ စုပေါင်းအားထုတ်ကြ၏။ တရံတခါ ဦးတိုးသွား၍ပြသခဲ့ရ၏။

ဦးစပ်ခွန်ဆက် မြင်းခြံစွန်းလွန်းဂူကျောင်း၌ တရားအားထုတ်နေစဉ် တည၌ (၁၂) နာရီအချိန် စည်ကြီးတီးသံကို ကြားရသဖြင့် ၎င်းသံဃာများ စုပြီး လိုက်ရှာနေသည်ကို ကြားရတွေ့ရ၍ ဂူမှထွက်ခဲ့၏။ “ဘာဖြစ်တာတုံး?” ဟု မေး

မြန်းပြီး သံဃာများ ယောဂီများ စုဝေးရာသို့ ရောက်သော အခါ သိရလေ၏။ “ဂူပိတ်မီးနဲ့ရှိ သွားလို့” ဟု ပြောကြ၏။ ရဟန်းတပါးကို ကြိုးနဲ့တုပ်ပြီး ပါးစပ်ထဲ အဝတ်တွေ့ဆို ထားသဖြင့် ဆွဲထုတ်ပွေ့ချီယူခဲ့ကြ၏။ ဂူထဲပိတ်ပြီးမီးတွေရှိ ထားသောကြောင့် မီးတွေငြိမ်းအောင်လုပ်၍ ဂူပြင်ထုတ်ခဲ့ ကြရ၏။ မီးရှိ ထားသည်မှာ ကျွန်းသားတွေဖြစ်နေမှန်း ကိုင် ကြည့်၍သိရ၏။ ပါးစပ်ထဲမှ အဝတ်စ ဆွဲထုတ်ပစ်ရ၏။ ဂူတခုထဲ သယ်ယူလာ၍ အုံးရည်များတိုက်၏။ သက်သာ စေရန် ပြုစုကြ၏။ ဆေးများတိုက်ကြ၏။

မနာလိုနေသော ဆန့်ကျင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် အချို့သည် ထို ဦးပဉ္စင်း ည (၁၁) နာရီခွဲ ကုဋိတက်သောအခါ ဝိုင်းပြီး ဖမ်း၍ ကြိုးနဲ့တုပ်၊ ပါးစပ်ထဲအဝတ်တွေ့ဆိုပြီး ကျွန်းသား အဟောင်းများနှင့် မီးရှိ ဂူ ပိတ်ထားခဲ့ကြ၏။ ထိုအခါ ထိုဦးပဉ္စင်းသည် အသံမပြုနိုင်သဖြင့် စိတ်ဖြင့်သာလျှင် စွန်း လွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ကယ်တော် မူပါဘုရားဟု တမ်းစာလိုက်လေ၏။ ထိုသို့ စိတ်ဖြင့်တမ်းတသည်ကို ဆရာ တော်ဘုရားကြီးကြားသိသဖြင့် စည်ကြီးတီးခိုင်း၍သံချောင်း ခေါက်ခိုင်းလေ၏။ ထိုဦးပဉ္စင်း မပျံ့လွန်တော် မူသည်မှာ နိရောဓသမာပတ်ကဲ့သို့ သမာဓိတန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ပေ၏။ သင်္ကန်းကို မီးမလောင်ချေ။ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဘာမျှမဖြစ်ချေ။ ထိုကြောင့် ထိုဦးပဉ္စင်းကို ရဟန္တာဟု ယုံကြည်လေသည်။ ဆည်းကပ်မှီဝဲလေသည်။ ဦးပဉ္စင်းနာမည်မှာ ဦးမနိသာရ ဖြစ်လေသည်။ ထိုအခါက(၃) ဝါမျှသာ ရှိသေး၏။ အလွန် သမာဓိကောင်း၏။ ထိုအချိန်ကား ၁၂၉၀-ခု တန်ခူးလဆုတ်

(၁၄) ရက်နေ့ ညသန်းခေါင်အချိန်ဖြစ်ကြောင်း ဦးစပ်ခွန် ဆက်က လျှောက်ထားလေသည်။ မှတ်မှတ်ရရ ရှိလှ၏။ ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရသူပေကိုး။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဦးမနိသာရသည် သပြေပင်ရွာရပ်ကွက် အုပ် သူကြီး၏သားဖြစ်၏။ လူအမည်ကား ဦးမြမောင်ခေါ် တွင်လေသည်။ သူ၏သားချင်းထဲမှ အသက်ရှင်လျက်နေ သော နှမတဦး မြင်းခြံ၌ရှိနေသေး၏။ ငယ်စဉ်က မိုက်မဲ တေပေလှ၏။ လှည်းတိုက် မင်းစေ လုပ်ခဲ့ဘူး၏။ မယား ခုနစ်ဆက်ယူခဲ့၏။ အလွန်နှိပ်စက်ခဲ့၏။ သို့သော် အချိန် ကျသောအခါ ရဟန်းဘောင်တက်၍ စွန်းလွန်းဆရာတော် ကြီး၏ ဥပနိသျည်းအတိုင်း အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို မောင်ရင်ပေါ်ချောက်၌ အားထုတ် ခဲ့၏။ ခုနစ်ရက်ဖြင့် ရဟန်းကိစ္စပြီးမြောက်ခဲ့၏ဟု ကိုယ်တိုင် တပည့်ဖြစ်သူဦးစပ် ခွန်ဆက်အား၎င်း၊ ဦးတိုးအား၎င်း ပြောပြခဲ့၏။ သောတာ ပန်အဖြစ်ကို ၁၂၉၄ ခု တပေါင်းလဆန်း (၁၀) ရက်နေ့၊ သကဒါဂါမ် အဖြစ် တပေါင်းလဆန်း (၁၂) ရက်နေ့၊ အနာဂါမ်အဖြစ် တပေါင်းလဆန်း(၁၄)ရက်နေ့၊ ရဟန္တာ အဖြစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁၈) ရက်နေ့တွင် ရရှိ၏။ ထိုနောက် စွန်းလွန်းဂူကျောင်းလာ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံ၌ သီတင်းသုံးနေ၏။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း ရဟန်းကိစ္စပြီးကြောင်း တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးသောဘဏအား ပြောခဲ့၏။ ဒုတိယ အကြိမ် တခါ မနာလိုသူများကဝိုင်းဖမ်းပြီး ဓားနဲ့ခုတ်ကြ သေး၏။ ဦးမနိသာရသည် သည်းခံ၍ သမာပတ်သာ ဝင်

စားခံနေရ၏။ 'မြက်ရှရာမျှသာ' ဖြစ်နေခဲ့၏။ သမာဓိတန်ခိုး
ကြောင့်ပင်တည်း။ အလွန်လောကီသန်၍ သမထအားသန်
သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်ပါပေ၏။ ထိုနောက် ဆီမီးကန်ရွာ၌
ဦးမနိသာရကြွ၍ တဝါဆိုခဲ့ရာတွင်လည်း ထိုနည်းတူပင်
မီးရှို့ ဂူပိတ်ခံရပြန်၏။ တိုက်အုပ်ဆရာတော်လိုက်၍ ခေါ်ခဲ့
ရကြောင်း အမိန့်ရှိလေသည်။

ဘာကြောင့် ဤကဲ့သို့ ခံရသနည်း?။ ဝဋ်ကြွေးပေးဆပ်
ရခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်းလင်း မိန့်တော်မူခဲ့၏။ ကာလ
ဝိပါက် နောက်ပိုးတက် ဆိုသကဲ့သို့ ပင်တည်း။

အသျှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်ကြီးပင်လျှင် ရှေး
ဘဝက မိဖမ္မားအား မယားကြောင့် ရိုက်ခဲ့ဘူးရာ နောက်
ဆုံး ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး၌ခိုးသားငါးရာရိုက်နှက်ခြင်းကိုခံပြီးမှ
ပရိဗ္ဗာန်ပြုရလေသည်။ ထိုနည်းအလား တူစွာ ဦးမနိသာရ
သည် လူ့ဘဝတုန်းက နွားလှည်းမောင်းစဉ် ချောင်းအ
တက်၌ နွားကမတက်နိုင် မရန်းနိုင်၍ လှဲအိပ်နေ၏။ ထိုအခါ
ကောက်ရိုးမီးရှို့ ခဲ့ဘူးသည့် ဝဋ်လည်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။ သူ၏
ဇနီးများ ဖောက်ပြားသည် ထင်၍ ဓားနဲ့ ခုတ်ဘူးသော
ကြောင့် ယခုခံရကြောင်း စွန်းလွန်းဆရာတော် ဘုရားကြီး
က အမိန့် ရှိ၏။ “ဦးမနိသာရရေ-သည်းသာ ခံပေတော့
ကိုယ့်အပြစ်ဘဲ ကိုယ်ခံ။ ဝဋ်ကြွေးခံရတာဘဲ” သတိပြုစရာ
အချက်ပင်ဖြစ်၏။

ဦးမနိသာရကလည်း ပြန်ကြည့်၍ သိရှိတော်မူ၏။ သည်း
ခံရပေ၏။ သူ၏သမာဓိထူးခြားချက်မှာ အာရုံပြုလိုက်လျှင်
သောက်ရေအိုးထဲမှ ရေများမွှေးကြိုင်နေ၏။ သမာပတ်ဝင်

စားနေစဉ်ထုရိုက်ဖဲ့လိမ်ဆွဲသော်လည်း မတုန်လှုပ်၊ ကျောက် ရုပ်သဖွယ် ဖြစ်နေကြောင်း လက်တွေ့ စမ်းသပ်ကြည့်ဘူး ကြောင်း လျှောက်ထားကြ၏။

ထိုကြောင့် ဆီဆိုင်စော်ဘွားကြီး၏ သားတော်ဦးစပ်ခွန် ဆက်သည် ဦးမနိသာရကိုအလွန်ကြည်ညိုသဖြင့် ရှမ်းပြည်၌ စွန်းလွန်းတရားပြသရန်သူနှင့်အတူလိုက်ပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ထားလေ၏။ ဤကား စွန်းလွန်းပဋိပတ္တိသာသနာ ပြုခြင်း အစပင်ဖြစ်လေသည်။ ၁၂၉၀ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့် နေ့၊ တောင်ကြီးသို့ ရောက်၍ စွန်းလွန်းနည်း အာနာပါန သတိတရား ပြသလေ၏။ ပဋိပတ္တိသာသနာအုတ်မြစ် ချခဲ့ လေ၏။

တောင်ကြီး၌ တရားပြရာ အိမ် တအိမ်နောက်၌ ဖြစ်၏။ ယောဂီလေးငါးခြောက်ယောက်အားထုတ်ကြရာဒါယကာ ကြီး ဦးတိုးသည် စွဲစွဲမြဲမြဲ ဇွဲကောင်းကောင်းနှင့် အားထုတ် ၏။ အားထုတ်၍ မကျေနပ်သေး သော်လည်း ဆရာ ဦးမနိသာရ အသျှင်မြတ်က သာဓုခေါ်၏။ ရှမ်းပြည်၌ တရားပြသရန် အမိန့်ရှိခဲ့လေသည်။ ဘုရားတပည့်တော် မကျေနပ်သေးပါဘုရားဟုလျှောက်ထားရာ...ဒါယကာကြီး တရားပြပေတော့-နောင်တော့ သိပါလိမ့်မယ်။ ထိုအမိန့် အရ ဦးတိုးသည် တရားအားထုတ်ရင်း တရားပြသနေရာ ၁၃၁၀ ခုနှစ်အထိဖြစ်၏။ ဦးမနိသာရအသျှင်မြတ်နှင့်အတူ ဆီဆိုင်, အင်းလေး, ပင်လုံ, ညောင်ရွှေ စသည်တို့၌ တရား ပြသခဲ့လေသည်။

ယခုတိုင် ဆရာကြီး ဦးတိုးသည် တောင်ကြီးမှ နေ၍
 ညောင်ရွှေသို့သွားလွယ်တန်းစွန်းလွန်းဂူကျောင်းကမ္မဋ္ဌာန်း
 ဌာန၌ တရားပြရာ ယောဂီ (၄၀) ကျော် လာအားထုတ်
 ကြောင်း လျှောက်ထား၏။ အသက်(၈၀)ရှိသော ဘုန်းကြီး
 ဦးဇာဂရ (၂၁) ဝါသည် ၁၃၃၂ ခုနှစ် တန်ခူးလဆုတ်
 (၁၂) ရက်နေ့က ပျံတော်မူခဲ့၏။ ယခုဦးသူရိယ(၉)ဝါနှင့်
 ဦးဝဏ္ဏ (၂) ဝါရှိ၏။ ထို့အတူ ပင်လုံစွန်းလွန်းဂူကျောင်း၌
 လည်း ဦးတိုးသွားရောက် တရားပြလျှင် ယောဂီတွေ လာ
 အားထုတ်ကြ၏။ ဘုန်းကြီးဦးကုသလ (၁၁) ဝါ တပါး
 ရှိ၏။ ပွဲစားဟန် (ကိုယ်စား) တရားပြနေ၏။ လွိုင်လင်၊
 စကား၊ မိုးနဲစသည်တို့၌လည်း တခါတရံသွားရောက်တရား
 ပြသေး၏။

ဆရာကြီး ဦးတိုးသည် စွန်းလွန်းနည်း တရားပြရာ
 ၁၃၁၀ ခုနှစ်ကစ၍ ယခုတောင်ကြီး စွန်းလွန်းဂူကျောင်း
 နေရာတွင်တောရှင်းပြီး သစ်ပင်အောက်၌တရားအားထုတ်
 ကြရ၏။ ကိုယ့်ထမင်းချိုင့် ကိုယ်ယူလာ၍ စားသောက်ပြီး
 အားထုတ်ကြ၏။ ယောဂီအနည်းငယ်သာ လာ၏။ ၁၃၁၂ ခု
 နှစ်၌ ယောဂီ (၂၅) (၃၀) နှင့် စတင်ခဲ့ရ၏။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်
 များ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဟောကြ၏။ ယောဂီများမှာ ကိုယ်
 တွေ ထူးခြားသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာများ ရရှိသဖြင့်
 ပိုမိုများပြားလာတော့၏။ ၁၃၁၃ ခု၊ ၁၃၁၄ ခုတွင်ယောဂီ
 များမှာ (၃၀၀) ကျော် (၄၀၀) နီးပါး ဖြစ်လာလေသည်။
 ထိုပြင် ဆရာကြီး ဦးတိုးသည် ညောင်ရွှေ၊ ပင်လုံ စသည်

သွားရောက် ပြသရသေး၏။ ထိုကြောင့် ဆရာတော်တပါး လိုအပ်နေတော့၏။

ထိုအခါ မြင်းခြံစွန်းလွန်းဂူကျောင်းမှ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာ ရဟန်းတပါးပေးပါရန် တောင်းပန် လျှောက်ထားသော အခါ ဦးတိလောကသာရသည် နေရပ် ပြန်သွားသဖြင့် ဦးဓမ္မသာမိကို သူကြီး ဦးချစ်တို့ ယောဂီများ ပင့်သွား လေ၏။

၁၃၁၅-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း (၅) ရက်နေ့ တောင်ကြီး ရောက်ကြ၏။ ဤတွင်ဦးသုမန (ယခု တောင်ဥက္ကလာပ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း)နှင့် သီလရှင်ဆရာကြီး ဒေါ်စောရီတို့ နောက်ပါ အကူအညီ လိုက်ပါလာကြလေသည်။ ၁၃၃၂- ခုနှစ်တွင် ဆရာတော် ဦးဓမ္မသာမိသည် (၆၆) နှစ်ပြည့်၍ (၄၆) ဝါရရှိနေပြီဖြစ်၏။ တောင်ကြီး စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ၌ တောထွက်ရဟန်း ငါးပါး သီတင်းသုံးနေ၏။ လက် ထောက်နည်းပြဆရာအဖြစ် ဦးကောသလ္လက ပြသနေ၏။ ယောဂီများ သီလရှင်များ နေ့စဉ် နှစ်ကြိမ်အားထုတ်ကြ၏။

ရဟန္တာဟု ကျော်ကြားသော ဦးမနိသာရ ဆရာတော် သည် တောင်ကြီး၌ တရားပြ ကြွရောက်နေခိုက်ပင် အာရုံ ပြု၍ မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်း ဂူ ကျောင်း ၌ မနာလိုသူများ လောကီအောက်လမ်းဖြင့် ကြံစည်ပုံကို သိမြင်၏။ ထိုကြောင့် လှမ်း၍ ပြောကြားလေသည်မှာ ဘယ်နေရာ၌ အင်းမြှုပ် ထားသည် တူးဖော်ပစ်လိုက်ပါဘုရား... စသည်ဖြင့် ပြောရာ အမှန်ပင် ထွေကြရ၏။ ရှင်းလင်းပစ်ရ၏။ အမြင်သန်လှပေ ၏။ ဦးမနိသာရ အသျှင်မြတ်သည် ရှမ်းပြည်၌ ပဋိပတ္တိ

သာသနာပြု အုတ်မြစ်ချပြီးလျှင် မြင်းခြံပြန်ကြွလာတော်မူ၍
၁၂၉၀-ခုနှစ် ဝါတွင်း တော်သလင်းလတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု
တော်မူ၏။ ဓာတ်တော်များကို စေတီတဆူထဲ၌ ဌာပနာ
ထားရှိကြောင်း ယခု မြင်းခြံ စွန်းလွန်း ဂူကျောင်းထဲ၌ပင်
ဖြစ်ပေ၏ဟု တိုက်အုပ်ဆရာတော် အမိန့်ရှိလေသည်။

ထို့ပြင် ရှားတောရွာမှ တောထွက်ရဟန်းကြီး ဖြစ်သော
ဦးကောသလ္လသည် စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး နည်းအတိုင်း
အားထုတ်၍ ရဟန်းကိစ္စ ပြီးစီးသော ရဟန္တာတပါး ဖြစ်
ကြောင်း တိုက်အုပ်ဆရာတော်ဘုရား အမိန့်ရှိ၏။ လောကီ
အမြင်များပင် ရရှိကြောင်း။ ဦးကောသလ္လသည်လည်း ပရိ
နိဗ္ဗာန် ပြုခဲ့လေပြီဖြစ်ကြောင်း ကြားသိခဲ့ရပါသည်။

ထိုမှတပါး အရိယာများမှာ ရွှေဘိုမှကြွလာသောဝေဘူ
ဆရာတော်၏ ဓမ္မမိတ်ဆွေ ဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒိမာသည် စွန်း
လွန်းလာ တရားအားထုတ်၍ သောတာပန်ဖြစ်၏။ ရွှေဘို
ကျောင်း ပြန်ရောက်သောအခါ သူတပါး လက်ချက်ဖြင့်
အနိစ္စရောက်ခဲ့လေ၏။

ယောဂီများထဲမှ အထူးချွန်ဆုံး နှစ်ဦးမှာ ထနောင်း
တိုင်နွယ် ဈေးရောင်းစားသူ ဦးလှကြီးသည် မောင်ရင်ပေါ်
ချောက်၌ တရားအားထုတ်၍ အနာဂါမ် ဖြစ်၏ဟုငှင်း၊
သီလရှင်ဆရာကြီး ဒေါ်မာလာသည်လည်း အနာဂါမ်ဖြစ်
ကြောင်း ကြားသိခဲ့ရ၏။ ယခုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များမရှိတော့
ပြီ အနိစ္စရောက်ကြလေကုန်ပြီ။

ယခုအခါ ရဟန်းရှင်လူ ယောဂီယောကျာ်း မိန်းမ
စသော အရိယာများ ရှိနေကြသေး၏။ သီလရှင်များလည်း

စွမ်းနိုင်ကြပါပေ၏။ ပဋိပတ္တိသာသနာ မဆိတ်သုဉ်းသေး
 ကြောင်း လက်တွေ့ပြနိုင်သေး၏။ ကြိုးစားအားထုတ်သူများ
 ရှိလျှင် တရားထူးကား မကွယ်ပသေးချေ။ သို့သော် စွန်းလွန်း
 တရားထူး ရသော ပုဂ္ဂိုလ်အများကား စာပေကျမ်းဂန်
 မတတ်ကြချေ။ အနည်းငယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့မှာ စာပေ
 ကျမ်းဂန်တတ်၍ စွယ်စုံဖြစ်ကြကုန်၏။ သင်ရော ဤကဲ့သို့
 သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲ ပါဝင်ပြီလား ?။ မဖြစ်သေး
 လျှင် လုံ့လမယုတ် အပတ်တကုတ်ကြိုးစားအားထုတ်လော့။
 စွန်းလွန်းတမံ အားထုတ်ကြကုန်လော့။ အရိယာ ခေတ်ထဲ
 ရောက်မှ တကယ် စိတ်ချ နိဗ္ဗာန်ရမည် မှတ်ပါလေ။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုခါနီး နောက်ဆုံးစကားသည်၊ “အရိယာတွေ အများကြီး
 ကျန်နေသေးသည်” ထိုကြောင့် မမေ့မလျော့ တရားအား
 ထုတ်ကြရန် သင့်တာဝန်ဖြစ်၏။ စာဖတ်ရှုသူ သတိပြုပါ။
 ဟောကြားဆုံးမရမည့် တာဝန်ကား ဆရာသမား တာဝန်၊
 အားထုတ်ရန်ကား သင့်တာဝန်။ အချိန်ကျလျှင် တရား
 တာဝန်အရ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရကြမည် ယုံကြည် လေးစား
 ကျင့်သုံးကြပါလေ။

စွန်းလွန်းဘာဝနာ တေးထပ်

မြို့မြင်းခြံတောင်ယွန်းမှ၊ စွန်းလွန်းဟု မည်တွင်။
 ဦးကဝိ ထေရ်အသျှင်သည်၊ အစတွင်တည်မြန်း။ ။
 အာသဝအကုန်ချွေတယ်၊ ဝသုန်မြေ ထူးမြတ်အောင်
 နန်း။ ။ပဋိပတ်သာသနာတွင်၊ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း။

အာသဝါ ယှဉ်မသန်းစေဘို့၊ သင်တန်းနှင့် ပြုကာ။
နှာခေါင်းလေ သိရှိထားပါလို့၊ ထိ-သိ-ပွား မြဲရှုဖန်
ခါ။ ။မြတ်ဗုဒ္ဓ ဒေသနာကို၊ သေအချာ မှန်လှလို့၊
ဉာဏ်ပွင့်ရ တပည့်တွေ၊ ချဉ်းကပ်မှီနေ။ ။မဂ်ဖိုလ်
ရောက် ဆိုက်အခြေငယ်၊ အမြိုက်ရေ ဆွတ်ဖျန်းလို့
လေး။ (ဗုဒ္ဓဓမ္မလောကစာစောင်မှ ရသည်။)

အရင်ကတော့	....	မေ့လျော့နေတာ၊
နောက်ခါကိုယ်တွေ့	....	မမေ့သူမှာ။
တိမ်တိုက်ကိုခွင်း	....	လမင်းပမာ၊
လောကတွင်း	....	ထွန်းလင်း နိုင်တော့တာ။
ရှေးခါမေ့လျော့	....	ပေါ့ပေါ့နေခါ။
နောင်ခါမမေ့	....	ကိုယ်တွေ့ကျင့်ရာ။
တိမ်တိုက်လွတ်ကင်း	....	လမင်းစန္ဒာ၊
လောကလင်း	....	ထွန်းဝင်း ဉာဏ်ရောင်ပါ။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်၊ ၁၇၂၊ ၁၇၃)

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ ဟောကြားရာ၊ အာနာပါနဿတိမှာ။
ကောင်းစွာပြည့်စုံ၊ လေ့ကျင့်ထုံ၊ ပွားကုန်စဉ်တိုင်းသာ။
တိမ်တိုက်လွတ်ကင်း၊ ငွေလမင်း၊ ထွန်းလင်းဤလောက။
မဂ်ပညာရောင်၊ သိမြင်အောင်၊ လူ့ဘောင်ငြိမ်းချမ်းစွာ။
(ထေရာဂါထာ ပါဠိ၊ ၃၀၂၊ ပဋိသန္တဒါမဂ်ပါဠိ၊ ၁၇၀။

နိဗ္ဗာန် ဟဒယသို့ ဩဝိယ။ သံယုတ်ပါဠိ၊ ၂၀၁၊ ထေရာဂါထာ
ပါဠိ၊ ၂၄၅။)

နှလုံးမြတ်အိမ်၊ နိဗ္ဗာန်စိမ်၊ စိတ်ငြိမ်ချမ်းသာစွာ။
ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းချမ်း၊ နိဗ္ဗာန်လမ်း၊ ရှေ့ကျမ်းပိမုတ္တိ။

(ရေးသူ ဦးသာသနာပိယုဒ္ဓိ)

အနှစ်တရာပြည့်

စွန်းလွန်းဆရာတော် မွေးနေ့

(၁၂၃၉...၁၃၃၉ ခုနှစ်)

စာပေရေးရာ အကျော်အမော် လောကီလောကုတ္တရာ စာပေတန်ဆောင် သူရဲကောင်းကြီး အဖြစ် အသျှင်မဟာ ရဋ္ဌသာရဆရာတော်မွေးနေ့အနှစ် (၅၀၀) ပြည့် အထိမ်းအမှတ်နေ့ကို မြန်မာစာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းက ကြီးမှူး၍ ကျင်းပခဲ့လေသည်။ မကြာမီကပင် ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော် မွေးနေ့အနှစ် (၂၀၀) ပြည့် အထိမ်းအမှတ် ကျင်းပပြန်၏။

အိန္ဒိယနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်၊ သူတော်ကောင်းကြီး အဖြစ် မဟာတ္ထမဂန္ဓိမွေးနေ့ အနှစ်တရာပြည့် ကျင်းပခဲ့လေ သည်။

ရုရှားနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီရှေ့ဆောင် ကြီးအဖြစ် လီနင်မွေးနေ့အနှစ်တရာပြည့်ကျင်းပခဲ့လေသည်။ ထို့အတူ ရုရှားစာရေးဆရာကြီး ဂေါ်ဂီ၏မွေးနေ့ အနှစ် တရာပြည့် ကျင်းပခဲ့ကြကုန်၏။

ဤတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ ပိဋကသုံးပုံကို ပါဠိတော် နှင့်တကွ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ စသည်တို့ဖြင့် တတ်မြောက် ကျွမ်းကျင်တော်မူ၍ တရားအားထုတ်ရာ ရဟန္တာအသျှင် မြတ်ဖြစ်တော်မူသော ဘုရင်မင်းမြတ်လေးပါးတို့၏ ဆရာ တော် သာသနာပိုင် အသျှင်အရဟံမဟာထေရ်မြတ်ကြီး၏

မွေးနေ့ ကျင်းပရန် လိုအပ်နေ၏။ ထေရာဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ စတင်အုတ်မြစ်ချ၍ ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့တော်မူ၏။ ပြု၊ မွန်၊ ပါဠိ၊ သက္ကတစာပေများ တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်သည့်ပြင် ရှေးဦးပဌမ မြန်မာစာပေ တီထွင်ရေးသား သင်ကြားပို့ချ တော်မူခဲ့၏။ ဗုဒ္ဓနှင့် မွန်ယဉ်ကျေးမှုများ ပေါင်းစပ်၍ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာများကိုပါ အမွေပေးတော်မူခဲ့လေသည်။ အနော်ရထာ၊ စောလူး၊ ကျန်စစ်သား၊ အလောင်းစည်သူ မင်းလေးပါးလက်ထက်၌ သာသနာပိုင်ဘုရင်မင်းမြတ်ဆရာတော်ဖြစ်လေသည်။ သက်တော်ရှစ်ဆယ့်တနှစ်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏။ ထိုကြောင့် သက္ကရာဇ် (၃၉၄) နှစ်ဖွားမြင်တော်မူ၍ အနှစ် (၉၃၀) နှစ်ပြည့်မြောက်အထိမ်းမှတ်ပွဲ မွေးနေ့ကျင်းပရန် ပုဂံမြို့တော်မှစ၍ တနိုင်ငံလုံး တော်လှန်ရေးအစိုးရနှင့် တကွ စာပေအသင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းများ၊ အနုပညာရှင်များ၊ အသင်းများ အားလုံး စုပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြသင့်ပေ၏။ အနှစ်တထောင်ပြည့်နှစ် ပြုလုပ်ရန် (၆၂) နှစ်လိုသေး၏။ ယခုကစ၍ နှစ်စဉ်ကျင်းပသင့်လေသည်။ ကျေးဇူးရှင် အစစ်ဖြစ်ပါပေ၏။

ယခုခေတ် ပဋိပတ္တိသာသနာ ထွန်းကားလာရာတွင် စာပေမတတ်သော်လည်းလက်တွေ့ကျင့်သုံး၍ အာနာပါနဿတိတရား အားထုတ်သဖြင့် ရဟန္တာဟု ထင်ရှားကျော်စောသော ကျေးဇူးရှင် မြင်းခြံမြို့စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးကဝိ အသျှင်သူမြတ်၏အနှစ်တရာပြည့်မွေးနေ့ ကျင်းပပူဇော်ကန်တော့ကြရန် ခုနှစ်နှစ်မျှသာ လိုတော့၏။ နှစ်စဉ်မိမိတို့ကျောင်းများ၌ ကျင်းပနေသော်လည်း အနှစ်

တရာပြည့်တွင် တနိုင်ငံလုံး စွန်းလွန်း ကျောင်းတိုက်များ ယောဂီများ မြင်းခြံ၌ စုဝေးညီညွတ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ကျင်းပရန် ဖြစ်ပေ၏။ တပေါင်းလဆန်း (၂) ရက်နေ့ကား မွေးနေ့ဖြစ်ပေသည်။ အဆင်သင့် ဖြစ်ရန် ပြင်ဆင်၍ အကြံ ဉာဏ်များ ပေးပို့စေလိုပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဟော အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်မင်းကွန်းဆရာတော်ဘုရား ကြီးတို့၏နည်း နိဿည်းကိုကြားသိရသဖြင့် စတင်အားထုတ် ခဲ့ရာ တနှစ်ကျော်ကြာသောအခါ ရဟန်းကိစ္စပြီးလေသည်။ မိတ္ထီလာရေလယ်ဆရာတော်နှင့် ညောင်လွန်ဆရာတော်တို့ ထံမှဝိနည်းဥပဒေစည်းကမ်းများနာယူကျင့်သုံးခဲ့တော်မူ၏။ ထိုနှောက်တရားပြသရာတွင် (ထိမှု၊ သိမှု၊ သတိပြု)၊ (မခံသာ၊ မှန်ပါတီ သည်တရား၊ ခံသာလျှင်၊ သံသရာကြော၊ မျောလိမ့် အများ။) ဟုဆုံးမဩဝါဒပေး၍ နည်းလမ်းညွှန်ပြတော်မူခဲ့ လေသည်။ အတိုချုပ် လက်သုံးစကားဖြစ်ပေ၏။ ယောဂီများ တရားအားထုတ်ပြီး တရားတွေ့မြင်သမျှ ထူးခြားမှသာ လျှောက်ထားသောအခါ ရှင်းလင်းညွှန်ပြ အားပေး၍ တရားချီးမြှင့်လေ၏။ ကိုယ်တွေ့တရားကိုသာ ဝေဖန်စစ်ဆေး ဖြေရှင်းပေးသဖြင့် ယောဂီများ တရားတက်လာ၏။ ဝမ်း မြောက်အားရှိကြကုန်၏။ လုံ့လ ဝီရိယကောင်း၍ သဒ္ဓါထက် သန်လာကြ၍ တရားရကြလေ၏။

“မသိလို့လိုချင်၊ လိုချင်လို့စွဲလမ်း၊ စွဲလမ်းတော့ပြုလုပ်၊ ပြုလုပ်တော့ရရှိ၊ ရရှိတော့ခံရ၊ ခံကြပေတော့ဟု အားပေး လိုက်ရမှာပေါ့။ မသိတာက-အဝိဇ္ဇာ၊ လိုချင်တာက-တဏှာ၊

အဝိဇ္ဇာနဲ့ တဏှာ နှစ်ပင်ပူးလို့ အကြောင်းပြုလိုက်တော့
ဇာတိတရားကြီးရတာပေါ့၊ အဲ-ဇာတိတရားဝဋ်ကောင်ကြီး
ရမှဖြင့် ခံရလိမ့်မယ်၊ မညည်းကြနဲ့။”

“အဲ-သိတော့ မလိုချင်၊ မလိုချင်တော့မပြုလုပ်၊ မပြုလုပ်
တော့ မရ၊ မရတော့ငြိမ်းတာပေါ့-ဟု ဆုံးမလေ့ရှိ၏။”

“သူတော်ကောင်း ဆိုသည်မှာ၊ သူတော်မှကောင်းမည်၊
သူမတော်လျှင် မကောင်း”။ “ယောဂီတယောက်ဟာ ဝိ
ပဿာနာတရားအားထုတ်၍ ဉာဏ်စဉ်တွေ တက်လာတယ်
ဆိုပါတော့၊ အဲဒီတော့ ဘဝင်အနည်းငယ်မျှ ကျသွားပြီး
နောက် ရှေ့စိတ်သုံးပါးက ကိလေသာတရားကို ဖယ်ရှား
ပေးတယ်၊ နောက်စိတ်က နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ပါရော၊ ဒါနဲ့ စိတ်၊
စေတသိက်၊ ရုပ်ဆိုတဲ့တရားသုံးပါးဟာ ဖြစ်ချုပ်၊ ဖြစ်ချုပ်ဖြစ်
နေတာကို ပင်ပန်းကြီးစွာသော ဆင်းရဲကြီးပါ ကလား၊ ဒီ
ဆင်းရဲဟာ ဘယ်သူ့ ကြောင့်ဖြစ်သလဲလို့ စိစစ်လိုက်တော့
၎င်းစိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ကို ပြုလုပ်ပေးတတ်တဲ့လောဘကို
မြင်ပါရော၊ (အခုပြောနေတာက တခုစီပြောရလို့ ကြာနေ
တာပါ၊ ဟိုမှာတော့ ဘာမှမကြာပါဘူး၊ ဆင်းရဲကိုသိတာနဲ့
တပြိုင်နက်ထဲ ဖြစ်သွားတာပါ။) အဲဒီလိုလုပ်ပေးတဲ့သူကို
မြင်တော့ နိုင်တဲ့သူက မြုန်းကနဲပြုလုပ်ပေးတဲ့သူကို သတ်
လိုက်ပါရော၊ အဲဒါက မဂ်ပါ၊ ဒီတော့ စိတ်၊ စေတသိက်၊
ရုပ်များလဲ ဖရိုဖရဲဖြစ်သွားသလိုဖြစ်သွားတော့ အကြောင်း
အကျိုးပြတ်သွားပါရော။ အဲဒါနိဗ္ဗာန်ပါဘဲ၊ ဒါနဲ့ နောက်
တော့ ဖိုလ်ဇောအုပ်သွားပါရော။ အဲဒါမြင်ဘူးတာတွေပါ
ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားတော်မူခဲ့၏။

“စိတ်, စေတသိက်, ရုပ်ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးဟာ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ နေတာကို မြင်ရတယ်။ အဲဒီလိုမြင်တော့ ၎င်းဖြစ်ပျက်ပြီး ဆင်းရဲနေတာကို ဒုက္ခသစ္စာဟု ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းသည် ဉာတပရိညာမည်၏။ အဲသည် ဒုက္ခဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်တုံးဟု စိစစ်လိုက်တယ်။ အဲဒီလို စိစစ်တာက တိရဏပရိညာ မည်၏။ စိစစ်လိုက်တော့ လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာကို မြင်တယ်။ ၎င်းကိုမြင်တော့ မဂ်ကပယ်လိုက်တယ်။ အဲဒီမဂ်က မဂ္ဂသစ္စာဘဲ။ အဲသည်လို ပယ်လိုက်တာကတော့ ပဟာနပရိညာ မည်၏။ ပယ်လိုက်လို့ ချုပ်ငြိမ်းသွားတာက နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုတာ ဆိုက်တာဘဲ။ ၎င်းစိတ်, စေတသိက်, ရုပ်မြင်တာကိုပင် သစ္စာဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ မဂ်ကိစ္စကို ကိစ္စဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ အနုသယကို မဂ်ကပယ်လိုက်တာ အကြောင်းအကျိုးပြတ်တာကိုပင် ကတဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

- မြင်တတ်သော တရားက .... ဓမ္မစက္ခု။
- မြင်အပ်သော တရားက .... သစ္စာလေးပါး။
- သိတတ်သော တရားက .... ဉာဏ်။
- သိအပ်သော တရားက .... သစ္စာလေးပါး။
- ပယ်တတ်သော တရားက .... မဂ်။
- ပယ်အပ်သော တရားက .... သမုဒယ (တဏှာ)။
- ပြတ်သောတရားက .... နိရောဓ (နိဗ္ဗာန်)။

“နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ရုပ်နာမ်တို့ ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင်တို့ မရှိ၊ ချုပ်ငြိမ်းသွားတာကို နိဗ္ဗာန်လို့ ခေါ်တာဘဲ။ နေရောင် လရောင်တွေ မရှိပါဘူး။”

ဤကဲ့သို့ စာမတတ်သော်လည်း ကိုယ်တွေ့တရားနှင့် ဖြေ
ရှင်းဆုံးမတော်မူခဲ့သော ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်
ဘုရားကြီး ဦးကဝိမဟာထေရ် အသျှင်မြတ်ကြီး၏ အနှစ်
တရာပြည့် မွေးနေ့မင်္ဂလာ မဟာသဘင် ပူဇော်ပွဲကြီး၊
ပဋိပတ္တိသာသနာ ဓမ္မသာကန္တာ စည်းဝေးပွဲ၊ ညီလာခံပွဲ
ကျင်းပရာ သံသရာအေးစေတီ တော်အောက်ကြွရောက်လာ
ရန်-စွန်းလွန်းတပည့်သာဝကယောဂီရဟန်းရှင်လူ သီလရှင်
ယောကျ်ား မိန်းမအားလုံး ယခုကစ၍ နှိုးဆော်သတိပေး
လိုက်ရပါကြောင်း။ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ကြရန် မေတ္တာရပ်ခံ
ပါကြောင်း။ စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်များ၊ ယောဂီများ၊
တပားတည်း အားထုတ်နေသူ ရဟန်းရှင်လူများ မြင်းခြံမြို့
စွန်းလွန်း ပူ ကျောင်း တိုက် နာယက ဆရာ တော်
ဦးသောဘဏ အသျှင်မြတ်ထံ စာရေးဆက်သွယ် အစီရင်ခံ
ကြပါရန် နှိုးဆော် တိုက်တွန်းပါကြောင်း။ အထူးအချက်
မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက် တည်ထောင်ပုံ သမိုင်း ဆရာတော်၏
ထေရ်ပုတ္တိကို၎င်း၊ ထူးခြားသော ယောဂီများအကြောင်းကို
၎င်း ရေးသားပေးပို့စေလိုပါသည်။

စွန်းလွန်းအနှစ်တရာပြည့် မော်ကွန်းတင်စာအုပ်၌ ဖော်
ပြရန် ရေးသား၍ ယခုကပင် ပေးပို့ကြစေလိုပါ၏။ ကြိုတင်
ထုတ်ဝေနိုင်ရန်ဖြစ်၏။ ယခုနှစ်နောက်ဆုံးထား၍ ပေးပို့
ကြပါ။ အကျိုးဆောင် ဦးသာသနဝိသုဒ္ဓိ၊ ကျွန်းတော
ကျောင်းတိုက်၊ ဗားကရာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့) သို့ ပို့ပေးရန်
မေတ္တာရပ်ခံ ပါကြောင်း။ ဟာဝန်ခံ အယ်ဒီတာ အဖြစ်
ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၍ သုံးလအကြာတွင် ပဌမသံဂါယနာတင်ပွဲကြီး ကျင်းပခဲ့၏။ အနှစ်တရာပြည့် တွင် ဒုတိယ သံဂါယနာတင်ပွဲကြီး ကျင်းပတော် မူခဲ့ကြ သကဲ့သို့ စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော် မူပြီးနောက် တနှစ်မြောက်တွင် သံသရာအေး စေတီတော် ကြီး အနေကဇာတင်ပွဲနှင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပူဇော် ကန်တော့ပွဲကို ကျင်းပခဲ့လေပြီ။ ယခုလာမည့် ခုနစ်နှစ်၌ အနှစ်တရာပြည့် ပူဇော်ပွဲနှင့် ပဋိပတ္တိ သာသနာ ပြုပွဲကြီး ကျင်းပခြင်း ဖြစ်ပေသတည်း။

ဒုလ္လဘော ပုရိသာဇညော၊ နသော သဗ္ဗတ္ထ ဇာယတိ။
 ယတ္ထသော ဇာယတိ ဝိရော၊ တံကုလံ သုခ မေဓတိ။
 သုခေါ ဗုဒ္ဓါန မုပ္ပါဒေါ၊ သုခါ သဒ္ဓမ္မ ဒေသနာ။
 သုခါ သံဃဿ သာမဂ္ဂိ၊ သမဂ္ဂါနံ တပေါ သုခေါ။
 (ဓမ္မပဒပါဠိ။)

အဓိပ္ပာယ်မှာ....အာဇာနည် ယောက်ျားထူး (ရဟန္တာ စွန်း လွန်း ဆ ရာ တော်) ကို ရ ခိုင် ခဲ ၏။ ထို အာ ဇာ နည် ယောက်ျားထူးသည် အရပ်တကာတိုင်း၌ မဖြစ်ပေဘိချေ။ ထိုယောက်ျားထူး အာဇာနည် ပေါ်ပေါက်သော အမျိုး အနွယ်သည် ကြီးပွား၍ (မဂ်ဖိုလ်) ချမ်းသာရ၏။

- မြတ်စွာဘုရားတို့ ဖြစ်ပေါ်တော်မူခြင်းသည် ချမ်းသာ ၏။ (မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရ၏။) သူတော်ကောင်း တရား ကိုဟောကြားခြင်းသည် ချမ်းသာ၏။ သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်း သည် ချမ်းသာ၏။ ညီညွတ်သောသူတို့၏ အကျင့်သည် ချမ်း သာခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်ပေ၏။

အနှစ်တရာပြည့် ပူဇော်ပွဲတော် မင်္ဂလာမဟာညီလာခံကြီး၌ အပရိဟာနိယ တရားအရ စည်းဝေး၍ တိုင်ပင်နှိုးနှော ဆွေးနွေးသော ဓမ္မသာကစ္ဆာအတွက် အကြမ်းအစီအစဉ်-

- (၁) သံသရာအေး စေတီတော်နှင့် ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား ဓမ္မပူဇော် "ကန်တော့ပွဲ" အလှူဒါနပွဲ။
- (၂) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒများ နာခံရန်။
- (၃) ပဋိပတ္တိသာသနာပြုရေး စံနစ်တကျ ရှိစေရန်။
- (၄) ပဋိပတ် အကျင့်နှင့်အတူ ဝိနည်း လေးစားရေး။
- (၅) တနိုင်ငံလုံးရှိ စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်များ ညီညွတ်စွာ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓသာသနာသုံးရပ်ဆောင်ရွက်ကြရန်။
- (၆) အနှစ်တရာပြည့် မော်ကွန်းစာအုပ် ထုတ်ဝေရန်။
- (၇) သာသနာရေး အခြားကိစ္စများ ဆွေးနွေးရန်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိများကို မိမိကိုယ်တိုင်သော်၎င်း၊ သူတပါးရေး၍ ပေးပို့နိုင်ပါကြောင်း။

ယော စ ဝဿသတံ ဇန္တု၊ အဂ္ဂိံပရိစရေဝနေ။
ဧကဉ္စ ဘာဝိတတ္တာနံ၊ မုဟုတ္တမပိ ပူဇယေ။
သာယေဝ ပူဇနာသေယျော၊ ယဉ္စ ဝဿသကံဟုတံ။

အကြင်သူသည် အနှစ်တရာပတ်လုံး တော၌ မီးကို လုပ်ကျွေးပူဇော်ရာ၏။ အကြင်သူသည်ကား ဝိပဿနာပွားများသော စိတ်ရှိသော ရဟန်းတို့အား တကြိမ်တခါမျှ ပူဇော်ရာ၏။ (ထိုသူတို့၏ ပူဇော်ခြင်း နှစ်မျိုးတို့တွင်) ထိုဝိပဿနာ

ပွားများသော ရဟန်းတို့အား ထိုခဏမျှ ပူဇော်ခြင်းသည်
သာ မြတ်၏။ အနှစ်တရာ ပတ်လုံး မီးပူဇော်ခြင်းသည်
မမြတ်ချေ။

ပဝိဝေကရသံ ပိတွာ၊ ရသံ ဥပသမဿ စ။
နိဒ္ဒရော ဟောတိ နိပ္ပူပေါ။ ဓမ္မပီတိရသံ ပိဝံ။

(ဓမ္မပဒ ပါဠိ)

တရားတည်းဟူသော နှစ်သိမ့်မှု ပီတိအရသာကိုသောက်
ရသောသူသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ရသော (တရား) အရသာကို
၎င်း၊ ကိလေသာ အပူငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်၏ အရသာကို၎င်း
သောက်ရသောကြောင့် ပူပန်မှုကင်း၏။မကောင်းမှုမှလည်း
ကင်း၏။

ကျွန်ုပ်၏ လက်လှမ်းမှီသမျှ သိသမျှ

စွန်းလွန်း ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းတိုက်
ဆရာတော်များ

- ၁။ နာယကဆရာတော် ဦးသောဘဏ၊ မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက်။ (၅၃-၀၇)
- ၂။ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓါ၊ မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက် (၄၃-၀၇)
- ၃။ ဆရာတော် ဦးဇဝန၊ မတ္တရာမြို့ ရွှေပုထိုးကျောင်းတိုက်။ (၄၉-၀၇)
- ၄။ ဦးဓမ္မသာမိ၊ ဟောင်ကြီး (ရှမ်းပြည်) စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက်။ (၄၆-၀၇)
- ၅။ ဦးတိလောကသာရ၊ အမရပူရမြို့တူးမောင်းကျောင်းတိုက်၊ စွန်းလွန်းဝိပဿနာတိုက်။ (၄၄-၀၇)
- ၆။ ဦးဝေပုလ္လ၊ လက်ထောက်ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော်၊ တူးမောင်းကျောင်းတိုက်၊ စွန်းလွန်း ဝိပဿနာတိုက်။ (၁၀-၀၇)
- ၇။ ဦးသုန္ဒရ၊ ရန်ကုန်မြို့ စွန်းလွန်း ဂူကျောင်းတိုက်၊ တောင်ဥက္ကလာပ (၁၆) ရပ်ကွက်။ (၃၀-၀၇)
- ၈။ ဦးသုမန၊ တိုက်အုပ်ဆရာတော်၊ ရန်ကုန်မြို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက်၊ တောင်ဥက္ကလာပ (၁၆) ရပ်ကွက် (၃၃-၀၇)
- ၉။ ဦးပညိန်၊ အင်းစိန်၊ ကြို့ကုန်း စွန်းလွန်း ဂူကျောင်းတိုက်။ (၁၀-၀၇)

- ၁၀။ ဦးဝိနယ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ ရွာတန်းရှည်
စွန်းလွန်းဝိပဿနာတိုက်၊ (၁၇-၀၇)
- ၁၁။ ဦးသာသန ဝိသုဒ္ဓိ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗားကရာလမ်း၊
ကျွန်းတော ကျောင်းတိုက်၊ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေ
ထကျောင်း။ (၁၇-၀၇)
- ၁၂။ ဦးကုသလ၊ (ဇနုပ္ပိဆရာတော်)၊ မြောက်ဥက္ကလာ
ပ၊ ရန်ကုန်မြို့။ (၅၇-၀၇)
- ၁၃။ ဦးဩဘာသ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ သရက်တောတိုက်၊ ဖျာပုံ
တိုက်သစ်။ (၄၄-၀၇)
- ၁၄။ ဦးစောသိတ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ အလံပြ် ဘုရားကျောင်း
တိုက်။
- ၁၅။ ဦးဝါသဝ၊ ပုသိမ်ခရိုင်၊ ရေတွင်းကုန်းရွာ၊ အရှေ့
ကျောင်းတိုက်။
- ၁၆။ ဦးသော်၊ ဦးကျော်၊ ပုသိမ်ခရိုင်၊ ကျုံကူးရွာ၊ ကျောင်း
ဟောင်းကြီး။
- ၁၇။ ဦးပဏ္ဍိတ၊ (၁၇-၀၇) ပုသိမ်ခရိုင်၊ ပြင်ခရိုင်၊ ရွှေ
ကျောင်းတိုက်။
- ၁၈။ ဦးအာသောက၊ (၁၅-၀၇) ၎င်း
- ၁၉။ ဦးပညာဒီပ၊ ပုသိမ်မြို့၊ ရွှေမုဋ္ဌောဘုရား၊ ရေဆင်း
တန်ဆောင်းတိုက်။
- ၂၀။ ဦးဣန္ဒဝံသ၊ ပုသိမ်မြို့၊ ကံလှကျောင်းတိုက်၊ စွန်းလွန်း
'ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း။
- ၂၁။ ဦး..... ဆရာတော်၊ သုံးဆယ်အပိုင်၊ စံရွေးရွာ
သင်္ဘောကျောင်းကျောင်း။

- ၂၂။ ဦးဩဟာသ၊(၁၅-၀၇) လက်ထောက်ဆရာတော်။
သုံးဆယ်အပိုင်း၊ စံရွေးရွာ၊ သင်္ဘောကျင်းကျောင်း။
- ၂၃။ ဦးသုဝဏ္ဏ၊ ပေါင်းတည်မြို့၊ ပေါ်တော်မူ စွန်းလွန်း
ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်။ (၁၀-၀၇)
- ၂၄။ ဦး.....ကျီးသဲမြို့၊ စွန်းလွန်းဂူကြီးကျောင်း။
- ၂၅။ ဦးဝါသဝ၊ ငမြောကြီးရွာ၊ စွန်းလွန်း ကမ္မဋ္ဌာန်း
ကျောင်းတိုက်။ (မဟာသီရိမင်္ဂလာ) ၄၄-၀၇။
- ၂၆။ ဦးသုတ၊ မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့၊ စွန်းလွန်း ကမ္မဋ္ဌာန်း
တိုက်။ (၄၃-၀၇)
- ၂၇။ ဦးကောဝိဒ၊ ပန်သပွတ်ဝ၊ ပန်းတနော် အနီး။
(၃၇-၀၇)
- ၂၈။ ဦးနန္ဒဝံ၊သုံးဆယ်မြို့၊ထူပင်ရုံကျောင်းတိုက်(၁၁-၀၇)
- ၂၉။ ဦးဝါရိန္ဒ၊ မော်လမြိုင်မြို့၊ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက်
(၉-၀၇)
- ၃၀။ ဦးသုမန (၇-၀၇)၊ ချောင်းဆုံ၊ မူရစ်ကလေးရွာ
ဂင်အစ်ကျောင်း။
- ၃၁။ ဦးဝိစာရ (၆-၀၇) ချောင်းဆုံ၊ မူရစ်ကလေးရွာ၊
ဂင်အစ်ကျောင်း။
- ၃၂။ ဦးပဏ္ဍိစ္စ၊ စစ်တွေမြို့၊ ရေခိုင်တိုင်း။
- ၃၃။ ဦးပညာ၊ ဖျာပုံမြို့၊ မင်းကျောင်းတိုက်။
- ၃၄။ ဦးသီလက္ခန္ဓ၊ ဖျာပုံမြို့၊ ဖျာပုံတိုက်သစ်ကျောင်းတိုက်။
- ၃၅။ ဦးဓမ္မစက္က၊ ၎င်း
- ၃၆။ ဦးပဏ္ဍဝ၊ ပုသိမ်မြို့၊ သင်္ဘောကျင်းရပ်၊ ဟာကိုင်း၊
မြို့သစ်ကျောင်း။

- ၃၇။ ဦးချစ်ဖိန်၊ ပုသိမ်မြို့၊ ပတောက်ချောင်း၊ ပုပ္ဖါး
ကျောင်းတိုက်။
- ၃၈။ ဦးတေဇဝန္တ၊ တိုက်ကြီးမြို့။
- ၃၉။ ဦးတေဇ(၇-၀၇)၊ ၇-မိုင်ခွဲခြံ။
- ၄၀။ ဦးသုဝဏ္ဏ ဇောတိ၊ သထုံမြို့၊ ရန်ကင်းလမ်း၊ မေ
ဆဝန်ကျောင်းတိုက်။ (၄၄-၀၇၊ ယခုစာချနေ၏။)
- ၄၁။ ဦးဇာဂရ၊ အင်းစိန်၊ တညင်းကုန်းကျောင်းတိုက်။
- ၄၂။ ဦး.....၊ ပန်းတနော်၊ ရေပေါ်ရေလဲ ကျောင်း။
- ၄၃။ ဦးစောမောင်ခွန်၊ ပူတာအိုမြို့၊ ကချင်ပြည်နယ်။
- ၄၄။ ဦးဇေယျသေန၊ ဥက္ကံမြို့၊ ကျောင်းသစ်ကျောင်း
တိုက်။
- ၄၅။ ဦးတေဇနိယ၊ ထူးကြီးမြို့၊ စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်း
တိုက်။ (၄၀-၀၇)
- ၄၆။ ဦးရေဝတ၊ ချောက်မြို့၊ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းတိုက်။
(၄၄-၀၇)
- ၄၇။ ဦးမုနိန္ဒ၊ မြောင်းမြမြို့၊ ဝေဠုဝတီကျောင်းတိုက်။
- ၄၈။ ဦးသုစရိတ၊ ဒေးဒရဲမြို့၊ အိုးဘိုကျောင်းတိုက်။
- ၄၉။ ဦးမာဃ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဘောက်ထော်၊ စွန်းလွန်း
ဂူကျောင်းတိုက်။ (၂၁-၀၇)
- ၅၀။ ဦးအာသဖ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဘောက်ထော်၊ စွန်းလွန်း
ဂူကျောင်းတိုက်။ (၃၇-၀၇)
- ၅၁။ ဦးကေသရ၊ မန္တလေးမြို့၊ စလင်းကျောင်းတိုက်
ဟောင်း၊ စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်။ (၂၀-၀၇)

စွန်းလွန်း ဥပနိသျည်း

၉၀၃
ဝန်ထမ်းလုပ်ငန်း၊ အမှုအရာများ
အားလုံးကို အကျဉ်းချုပ်
အဖြစ် ဖော်ပြရန်
အတွက်

၅၂။ ဦးခန္တိ၊ မင်းဘူးမြို့၊ မြင်းကုန်းကျောင်းတိုက်၊ သရေ
တော်ဦးကုသလ (ပျံလွန်)

၅၃။ ဦးကုသလ၊ (၁၀-၀၁) ရှမ်းပြည်၊ ပင်လုံ၊ စွန်း
လွန်းဂူကျောင်းတိုက်။

၅၄။ ဦးသူရိယ၊ (၉-၀၁) ရှမ်းပြည်၊ ညောင်ရွှေမြို့၊
လွယ်တန်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း။

၅၅။ ဦးတေဇ၊ (၁၀-၀၁)၊ ပခုက္ကူမြို့၊ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း
တိုက်။ သင်္ခါပဒ္မ၊ အရှင်

၅၆။ ဦးဇဝန၊ လှည်းကူးအပိုင်၊ အင်းတိုင်တပ်စခမ်း၊
စွန်းလွန်းတပ်ဦးကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်။

၅၇။ ဦးစန္ဒ၊ (၅၁-၀၁) နတ်ပင်။ ပုပ္ဖါးအနီး၊ ကျောက်
ပန်းတောင်းနယ်။

၅၈။ ဦးပဏ္ဍဝ၊ မြင်းခြံမြို့၊ ရတနာသီရိကျောင်းတိုက်။
(၃၀-၀၁) (တရားလည်းပြု၊ စာလည်းချ၏။)

၅၉။ ဦးရာဇိန္ဒ၊ မြင်းခြံမြို့၊ သတိပဋ္ဌာန်တိုက်။ ဓမ္မာရုံ
(၂၀-၀၁) တရားပြနေ၏။

၆၀။ ဦးလောကတိက္က၊ မြင်းခြံမြို့၊ သတိပဋ္ဌာန်တိုက်၊
ဓမ္မာရုံ (၁၀-၀၁) (ယခုလောကီလိုက်စားနေ၏။)

၆၁။ ဦးဝါယမ၊ (၁၁-၀၁) မြင်းခြံမြို့၊ မောင်ရင်ပေ
ချောက်ကျောင်း။ (ဦးဘိုးသင်း)

၆၂။ ဦးအဂ္ဂဝံသ၊ (၁၄-၀၁)၊ မြင်းမူမြို့၊ စွန်းလွန်းရိပ်
သာ။

၆၃။ ဦးပညာသီရိ (၅၃-၀၁)၊ မြစ်ချေမြို့၊ စွန်းလွန်း
ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်။ သောဏိလိမ္မာန်၏။

- ၆၄။ ကိုရင်ကြီး၊ ဦးသုန္ဒရ (ကွယ်လွန်) ဟင်္သာတမြို့၊ သပြေပင်ရွာ။
- ၆၅။ ဒေါ်စောရီ၊ ပြည်မြို့၊ ဓမ္မကာရုံစာသင်တိုက်၊ သီလရှင်ကျောင်း။
- ၆၆။ ဒေါ်.....၊ ပဲခူးမြို့၊ ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်းတိုက်၊ စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်း။
- ၆၇။ ဦးတင်ဖေ (ကွယ်လွန်) ရန်ကုန်မြို့၊ ကံတော်စွန်းလွန်းကျောင်းတိုက်၊ နတ်မောက်လမ်းသွယ်။
- ၆၈။ ဦးကျော်စိန်၊ (ကွယ်လွန်) ရန်ကုန်မြို့၊ တင့်လမ်း၊ ဓမ္မရိပ်သာ။
- ၆၉။ ဦးကျော်စိန်၏ဇနီး၊ ရန်ကုန်မြို့၊ တင့်လမ်း၊ ဓမ္မရိပ်သာ။
- ၇၀။ ဦးအေးမောင် (ယခုရဟန်း) ရန်ကုန်မြို့၊ ကျောက်မြောင်း၊ မြို့သစ်ဓမ္မာရုံ။
- ၇၁။ ဦးကေသရ၊ (၄၉-၀၇)၊ တောင်ကုပ်မြို့၊ တန်လွဲကူးတို့ဆိပ်ကျောင်း၊ သံတွဲခရိုင်။
- ၇၂။ အမေနု၊ မန္တလေးမြို့၊ စလင်းတိုက်ဟောင်း၊ စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်။
- ၇၃။ ဦးကေသရ၊ (၆၇- ပျံလွန်) မြစ်သား။ စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန၊ ပုပ္ဖါးတောင်ကလပ် ဦးစန္ဒိမာ (၇-၀၇)
- ၇၄။ ဦးမုနိန္ဒ၊ (ပျံလွန်) ပုသိမ်ခရိုင်၊ ငပုတောမြို့။
- ၇၅။ ဦးကောသလ္လ၊ (၅၀-၀၇ ပျံလွန်) မြင်းခြံခရိုင်၊ ကာခေါင်း၊ နန္ဒင်းတော်ဖိုကျောင်း။

၇၆။ ဦးတေဇ၊ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ လင်းပိုင်၊ကျောက်
တွင်းမြို့၊ ဗောဓိရုံကျောင်း။

၇၇။ ထန်းဆရာတော် ဦးဝဇီရဂ္ဂ၊ ကျွန်းထိပ်ကျောင်း၊
ထန်းရွာ၊ မအူပင်နယ်။

၇၈။ ဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဝံသ၊ ညောင်တုံးမြို့ တဖက်
ကမ်းကျောင်း။

၇၉။ ဆရာတော် ဦးဣန္ဒောဘာသ၊ ရွှေတောင်ကျောင်း၊
သစ်တိုက်၊ ပုသိမ်မြို့။ (စာချ)

၈၀။ ဦးဝါသဝိန္ဒ၊ စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်ခွဲ၊ ဘုရား
ခြေရင်း၊မင်းဘူးမြို့။

၈၁။ ဦးလာဘ၊ (၂၀-၀၇) စွန်းလွန်း ကမ္မဋ္ဌာန်း
ကျောင်း၊ သမ္ဗန်ဂိုဏ်း၊ မြင်းခြံနယ်။

၈၂။ ဦးဝဏ္ဏ၊ သံတွဲမြို့၊ နွားချေးကျောင်း။

၈၃။ ဦးတေဇိန္ဒ၊ သံတွဲမြို့၊ ကံလားပြင်ရွာ၊ မဟာဗောဓိ
ကျောင်း။ (၄၁-၀၇)

၈၄။ ဇေယျသိမ်ကျောင်း ဆရာတော် ဦးကြွယ်၊ မြင်းခြံ
မြို့။ (ဓမ္မကထိကအကျော်)

၈၅။ ဆရာတော် ဦးတိက္ခ၊ ရွှေဘိုအနီး၊ (ဝိနည်းငါး
ကျမ်းဆောင်)

၈၆။ ဦးကလျာဏ၊ ရွှေဘိုပြည်သာဘုရားဝင်း၊ သိမ်ဆိပ်
မြို့၊ (လောကီလိုက်စား၏)

- ၈၇။ ဦးတိဿ၊ ကိုးဆောင်တိုက်၊ ပခန်းကျောင်း၊ မြင်းခြံ
မြို့။ (စာချနေ၏)
- ၈၈။ ဦးဋ္ဌောမုနိ၊ ဇီးတောရွာကျောင်း၊ မြင်းခြံနယ်။
(စာချနေ၏)
- ၈၉။ ဦးစန္ဒိမာ၊ ကျိမ်နီကျောင်းတိုက်၊ ကျိုက်စကောရွာ၊
ပဲခူးခရိုင်။ (စာချ)
- ၉၀။ ကင်မွန်းချုံတောရဆရာတော်၊ တောင်ငူမြို့နယ်။
- ၉၁။ ဆရာတော် ဦး.....၊ ရွှေဂူမြို့၊ ဗန်းမော်ခရိုင်။
- ၉၂။ ဦးပဏ္ဍိစွ၊ လုံကာကျောင်း၊ နောင်ချိုမြို့၊ ရှမ်းပြည်
မြောက်ပိုင်း။ (စာချနေ၏)
- ၉၃။ ဒေါ်သုဓမ္မာ၊ အုန်းပင်ကျောင်းတိုက်၊ ထနောင်း
တိုင်ရွာ၊ မြင်းခြံမြို့နယ်။
- ၉၄။ ဆရာတော် ဦးသုမေဓာ၊ (တရားပြု၍ စာချ၏။)
ကံလှကျောင်း၊ ပုသိမ်မြို့၊ (ပျံလွန်)
- ၉၅။ ဆရာတော် ဦးဝဏ္ဏ၊ ပဲခူးကုန်း၊ တောင်ငူခရိုင်။
- ၉၆။ ဦးတိုး (စွန်းလွန်းကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကြီး) တောင်ကြီး
မြို့၊ ကံဦးရမ်း၊ လမ်းမတော်။ (၇၃-နှစ်)
- ၉၇။ ဦးတင်၊ ရတနာဂိရိကျောင်းရိပ်သာ၊ ရေနံချောင်း
မြို့၊ (မင်းဘူး ဦးကုသလသာမိတပည့်။)
- ၉၈။ ဆရာတော် ဦးအာစရိယ၊ မိုးကောင်း သာသနာ့
ရိပ်သာ၊ မကွေးမြို့။ (မင်းဘူး ဦးကုသလသာမိ
တပည့်။)

မြင်းခြံ၊ စွန်းလွန်းဂူကျောင်း၌-

ဒေါ်ပညာ၊ ဒေါ်ဓမ္မေသီ၊ ဒေါ်ဝိမလာ၊ ဒေါ်ကဇ္ဇန၊
ဒေါ်ရူပ။

ဒေါ်ကံညွန့်၊ ဒေါ်လှခင်၊ ဒေါ်တင် စသည်တို့ ယောဂီ
များအား ကူညီပြုသနေကြ၏။

အခြား မသိသော နေရာဌာနများ ကျန်ရှိပေလိမ့်ဦး
မည်ဖြစ်၍ စာရေးပေးပို့ကြပါကုန်။ အချို့ ဆရာတော်များ
သည် စာချနေကြ၏။ ပျံလွန်တော်မူသော ဆရာတော်
ကျောင်းများ၌ နောက်တက်လာသော ဆရာတော်များ
ဘုန်းကြီးများ ရှိကြ၏။ အချို့ကား ကမ္မဋ္ဌာန်းအဆက် ပြတ်
ကြကုန်၏။ အားလုံးသိသမျှ ကူညီ ဆောင်ရွက်ကြပါရန်
မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

ချိုယွင်းချက်များ အမှားများ ဤစာရင်းတွင် ပါရှိပါက
သေသေချာချာ ဖော်ပြ ဖြေရှင်း တင်ပြကြပါ အနူးအညွတ်
တောင်းပန်လိုက်ပါကြောင်း။

ဦးသာသန ဝိသုဒ္ဓိ၊ “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဓေထ”
ကျွန်းတောကျောင်းတိုက်၊ ဗားကရာလမ်း
မဟာရန်ကုန်မြို့တော်။

နက္ခတ်သဆုပ် ၄-ရက်နေ့ ၁၃၃၂-ခု၊
(၁၆-၁၂-၇၀)

ထကြ၊ နိုးကြ၊ မဂ်ဥာဏ်ယူကြလော့

မြတ်စွာဘုရားဟော သုတ္တန်ပေါ်တံ ပါဠိ ဥဋ္ဌာနသုတ် အတိုင်းအားထုတ်၍ ဉာဏ်နိုးကြား ပွင့်လင်း၍ မဂ်ဖိုလ်ရစေ၏။

ဥဋ္ဌဟထ နိသီဒထ၊ ကောအတ္ထော သုပိတေနဝေါ။

အာတုရာနဉ္စိကာ နိဒ္ဒါ၊ သလ္လဝိဒ္ဓါန ရုပ္ပတံ။

ဥဋ္ဌဟထ နိသီဒထ၊ ဒဋ္ဌံ သိက္ခထ သန္တိယာ။

မာဝေါ ပမတ္ထေ ဝိညာယ၊ မစ္စုရာဇာ အမောဟယိတ္ထဝသာနဂေ။

ယာယဒေဝါ မနုဿာ စ၊ သိတာ တိဋ္ဌန္တိ အတ္ထိကာ။

တရထေတံ ဝိသတ္ထိကံ၊ ခဏော ဝေါ မာ ဥပစ္စင်္ဂါ။

ခဏာတိတာ ဟိ သောစန္တိ၊ နိရယမ္ပိ သမပိတာ။

ပမာဒေါ ရဇော ပမာဒေါ၊ ပမာဒါနုပတိတောရဇော။

အပ္ပမာဒေန ဝိဇ္ဇာယ၊ အပ္ပဟေ သလ္လမတ္တနောတိ။

ရဟန်းတို့... အိပ်ခြင်းမှ ထကြကုန်လော့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ရန် ထိုင်နေကြကုန်လော့၊ သင်တို့အား အိပ်နေသဖြင့် အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း ?၊ ကိလေသာ နှိပ်စက် အခံခက်၍ နေကြကုန်သော ရာဂမြှား စူးဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖောက်ပြန်ကုန်သော သင်တို့အား အိပ်နေခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း ?။

ရဟန်းတို့... အိပ်ခြင်းမှ ထကြကုန်လော့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ရန် ထိုင်နေကြကုန်လော့၊ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကျင့်ကြကုန်လော့၊ သေမင်းသည် မေ့

လျော့နေသော သင်တို့ကိုသိ၍ မိမိအလိုသို့လိုက်စေသည်ကို ပြုကာ မတွေ့ဝေစေလင့်။

လူတို့သည်၎င်း၊ နတ်တို့သည်၎င်း၊ အကြင်တဏှာဖြင့် အလိုရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ မှီလျက် တည်ကုန်၏။ ကပ်ငြိတတ်သော ထိုတဏှာကို သင်တို့သည် လွန်မြောက်ကြကုန်လော့၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ နဝမခဏသည် သင်တို့ကို မလွန်စေလင့်၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ နဝမခဏကို လွန်စေသူတို့သည် ငရဲ၌ကျရောက်ကြကုန်သည် ဖြစ်၍ စိုးရိမ်ရကုန်၏။

ရဟန်းတို့.... မေ့လျော့ခြင်းသည် မြို့မှုန်အညစ်အကြေး မည်၏။ မေ့လျော့ခြင်းသို့ အဖန်ဖန်ကျရောက်နေသော မေ့လျော့ခြင်းသည်လည်း မြို့မှုန်အညစ်အကြေးပင်ဖြစ်၏။ မမေ့လျော့ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ အာသဝက္ခယ (ဝိဇ္ဇာ) ညဏ်ဖြင့်၎င်း၊ မိမိစိတ်နှလုံး၌ စူးဝင်နေသော မြားငြောင့်တို့ကို နုတ်ရာ၏။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်ယောဂီများအတွက် အဋ္ဌကထာမြန်မာပြန်ရေးသားလိုက်ပါသည်။ ဤဂါထာဖြင့် တရားအားထုတ်သော ရဟန်းသစ်ငါးရာတို့ သတိသံဝေဂ ရ၍ အရဟတ္တဖိုလ် ရသွားကြကုန်၏။ (မဟာဝဂ္ဂ၊ ဣဒ္ဓိပဂါဒသံယုတ်ပါဠိတော်၊ မဟာမောဂ္ဂလာန်သုတ်) မှ ယူဆောင်ဖွင့်ပြထားလေသည်။

အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် သာဝတ္ထိပြည်တွင် သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ ညအချိန်ကို ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ကျိန်းစက်၍ နံနက်အာရုဏ်တက် အချိန်ရောက်သော် ရဟန်းသံဃာတော်များခြံရံလျက်သာဝတ္ထိပြည်တွင်းသို့ဝင်၍ ဆွမ်းခံကြွတော်မူပြီး။ နောက် မြို့၏ အရှေ့ဘက်

တံခါးမှ ထွက်လာခါ မိဂါရမိခင်ဘွဲ့ရသော   ပိသာခါ
ကျောင်းအမကြီး၏ ပုဗ္ဗာရုံပြာသာဒ်ကျောင်း၌ နေ့အချိန်
သီတင်းသုံးခြင်းငှါ ကြွသွားတော်မူ၏။ ဤသည်ကား မြတ်
စွာဘုရား၏ အလေ့အကျင့်ပင်တည်း။ ရံဖန်ရံခါ ညအချိန်
ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံး၍ နေ့အချိန် အခါအား
လျော်စွာ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးလေ့ရှိ၏။ ညအချိန်
ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၌ နေသော် နေ့အချိန်အခါအားလျော်စွာ
ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူလေ့ရှိ၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော် နှစ်ဦးသော အမျိုးသား
အမျိုးသမီးတို့သည် ကြီးကျယ်များပြားလှစွာသော ပစ္စည်း
ဥစ္စာ ရှေ့ငွေတို့ကို စွန့်လွှတ်လှူဒါန်း၍ သာသနာတော်ကို
ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကိုထောက်ထား
ဖော်ပြခြင်းငှါ ဖြစ်ပါပေ၏။

ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းအောက်ထပ်၌ စုလစ်ချွန်မွန် အထပ်ထပ်
သော ပြာသာဒ်တိုက်ခန်း ငါးရာရှိ၏။ ထိုတိုက်ခန်းတို့၌
ငါးရာသောရဟန်းပြုသစ်စ ရဟန်းငယ်တို့သည် သီတင်းသုံး
နေထိုင်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြာသာဒ်
အောက်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းသစ်တို့သည်
မြတ်စွာဘုရား၌ ရိုသေလေးစားသောအားဖြင့် အထက်
ပြာသာဒ်ဆောင်သို့ ပင့်ထားကြလေသည်။

ထိုနေ့၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အထက်ပြာသာဒ်ဆောင်
စုလစ်ချွန်မွန်အထွဋ်တပ်သောတိုက်ခန်း၌ ဝင်နေတော်မူ၏။
ထိုအောက် ပြာသာဒ်ဆောင်၌ နေသော ငါးရာသော

တိုက်ခန်းတွင် ငါးရာသောရဟန်းသစ်တို့သည်လည်း ဝင်၍
 နေကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းငယ်တို့သည် အလုံးစုံယနေပြုသစ်စ
 ရဟန်းသစ်ကလေးများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ယခုမှ ရောက်လာ
 သည်ဖြစ်၍ ဤဓမ္မဝိနယသာသနာတော်ကြီး၌ ပျံ့လွင့်သော
 စိတ်တို့ဖြင့်၎င်း၊ ကျူးရိုးပမာထောင်လွှားဝါကြွားသောမာန
 ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍၎င်း ပကတိနဂိုရ်အတိုင်းသော ဣန္ဒြေ
 တို့ဖြင့် (ဣန္ဒြေစောင့်ထိန်းခြင်းမရှိပဲ) နေကြကုန်၏။ ထိုရဟန်း
 တို့သည် တိုက်ခန်းထဲဝင်၍ နေအဖို့၌ အိပ်၍ ညနေစောင်း
 သောအခါထပြီးလျှင် အားလုံးစုရုံးလျက် “ယနေ့သင်ဘယ်
 အရပ်သို့ဆွမ်းခံကြသနည်း၊ ဘယ်ဆွမ်းစားစရပ်၌ ဆွမ်းစား
 သနည်း?” ။ “ငါ့ရှင်-ငါသည် ကောသလမင်း၏နန်းတော်၊
 ငါသည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏အိမ်” ။ ထိုကဲ့သို့သောအထူး
 ထူးသော စားဘွယ်ဘောဇဉ်အကြောင်းကိုသာ ပြောဆို
 ကြကုန်၏။ မေးမြန်းနေကြ ကုန်၏။ အထူးထူးသော အာ
 မိသကိုသာ ပြောဆိုမေးမြန်းကြ၍ ကျယ်လောင်သောအသံ
 သည် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပေ၏။ ဆူဆူညံညံအသံ ဖြစ်ပေါ်လာ
 ခဲ့၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဆူဆူညံညံအသံကြား၍ ဤကဲ့သို့
 ငါနှင့်အတူသီတင်သုံးနေထိုင်ကြကုန်ပါသော်လည်း ဤကဲ့
 သို့ မေ့လျော့ကြကုန်၏။ ဩော်-မလျောက်ပတ်သောအမှုကို
 ပြုကြကုန်၏။ မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်လာခြင်းငှါ စိတ်
 တော်၌ အကြံဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂ
 လာန်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်ကိုသိ၍ ဣဒ္ဓိတန်ခိုး
 ဖြင့် ရောက်လာ၍ ခြေတော်ရင်း၌ ရှိခိုးလျက်နေခြင်းသို့

ရောက်၏။ ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤကဲ့သို့ မိန့်တော်မူ၏။ “ချစ်သားမောဂ္ဂလာန်-ဤရဟန်းပြုသစ်စငါးရာသည် သင်၏အတူသီတင်းသုံးဖော် ဖြစ်ကြကုန်သောရဟန်းသစ်တို့တည်း၊ မေ့လျော့စွာ နေကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို သင်ချစ်သားသည် တန်ခိုးအဘိညာဉ်ဖြင့် ထိတ်လန့်စေလော့” ဟု တိုက်တွန်းတော်မူလိုက်၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည်- “ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရား... ကောင်းလှပါပြီဘုရား” ဟု ဝန်ခံလျှောက်ထားခဲ့ပြီးလျှင် အကြင်သို့သဘောရှိသော ရေကသိုဏ်းကိုဝင်စား၍ နွားချေးခြောက် ရေမှာ ပေါ်သကဲ့သို့ မြေပေါ်၌တည်သော ပြာသာဒ်ကျောင်းကြီးကို လေမုန်တိုင်း တိုက်ခပ်ခံရသော လှေကဲ့သို့ ခြေမဖြင့်လှုပ်စေရာ၊ တည်ရာမြေကြီးနှင့် တကွ လှုပ်လေ၏။ (ငလျင်လှုပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏။) ထိုအခါ ထိုရဟန်းသစ်တို့သည် ကြောက်လန့်ရှုံ့ထိတ် အော်ဟစ်ကြွေးကြော်ခြင်းပြု၍ မိမိတို့၏သင်္ကန်းတို့ကို စွန့်ပစ်လျက် တံခါးလေးပေါက်မှ ထွက်ပြေးကြလေကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းသစ်တို့ မိမိကိုမြင်စေခြင်းငှါ အခြားတပါးသော တံခါးဖြင့် ဂန္ဓကုဋ်တိုက်သို့ ဝင်သကဲ့သို့ပြု၏။ ထိုရဟန်းသစ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကိုမြင်၍ ရှိခိုးလျက် နေကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားက “အဘယ်ကြောင့် ရဟန်းတို့ ကြောက်ကြကုန်သနည်း?” ဟု မေးတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းသစ်တို့သည် “အသျှင်ဘုရား-ဤပုဗ္ဗာရုံကျောင်း ပြာသာဒ်ကြီးသည် လှုပ်ပါသည်” ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“အို-ရဟန်းတို့....ဤအကြောင်းကို သိကြသလော” ဟု မေးမြန်းရာ....

“မသိပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ချစ်သားရဟန်းတို့....သင်ချစ်သားတို့ သည် လွတ်သော သတိမေ့လျော့ခြင်း ရှိ၏။ အဆင်ခြင် ပညာမရှိ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေကြသည်ကို ထိတ်လန့် သံဝေဂရစေလိုသဖြင့် သင်တို့၏ နောင်တော်ကြီး အသျှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်သည် လှုပ်ရှားစေ၏” ဤကဲ့သို့ မိန့်တော်မူပြီး၍ ထိုရဟန်းသစ်တို့ကို တရားဒေသနာကြား နာရခြင်း အကျိုးငှါ ဤဥဋ္ဌာနသုတ်ကို ဟောကြားတော် မူခဲ့လေသည်။

အိပ်ရာမှထကြကုန်လော့၊ ထကြလုံ့လ ပြုကြကုန်လော့၊ စေ့ဆော်၍ ဝါယမစိုက်ကြကုန်လော့၊ ပျင်းရိ၍ မနေကြ ကုန်လင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားနှင့် ယှဉ်သော ထိုင်ခြင်း ဖြစ် သော တင်ပလွင်ခွေထိုင်နေခြင်း ပြုကြလော့၊ အဘယ်မှာ လျှင် သင်တို့သည် အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ပရိနိဗ္ဗာန်အကျိုး ငှါ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် အိပ်နေကြကုန်သနည်း?။ အိပ်နေခြင်း အားဖြင့် တစုံတခုသော အကျိုးကိုရခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ မရောက်နိုင်ချေ။ အကြင် (တလံမျှ) အနည်းငယ်ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်၌ မျက်စိရောဂါ စသည်တို့ဖြင့် ရောဂါနှိပ်စက် အပ်သောကြောင့်၎င်း၊ လက်တသစ်၊ နှစ်သစ်မျှ စူးဝင်နေ သော သံစူး၊ အရိုးစူး၊ သွားရိုးစူး၊ ကျောက်စူး၊ သစ်သားစူး အစရှိသော တပါးပါးသော စူးတို့ဖြင့် စူးဝင် ခံစား၍

ဖောက်ပြန် ပျက်စီး ဆင်းရဲခံနေရသော သူသည် အိပ်ပျော်
နေခြင်းငှါ မထိုက်ချေ။ ထိုနည်းတူ ဤအရာ၌ သင်တို့သည်
စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပူလောင်ခြင်း၊ ချိုးဖွဲဖျက်ဆီးခြင်းဖြစ်ပေါ်
လာသော အထူးထူးသော ကိလေသာ ရောဂါတို့၏ နှိပ်
စက်ခြင်းကို စင်စစ်အားဖြင့် ခံစားနေရပါလျက် အဘယ်
ကြောင့် အိပ်ပျော်နေနိုင်ပါအံ့နည်း?။ ရာဂစူးငြောင့်အစရှိ
သည်တို့သည်၎င်း၊ ငါးပါးသောစူးငြောင့်တို့သည်၎င်း၊ အသ
နှလုံးအကွင်း၌ ဝင်ရောက်စူးဘိသကဲ့သို့ ထိုးဖောက်စူးဝင်
နေခြင်းဖြင့် ဖောက်ပြန်ပျက်စီးဆင်းရဲကြီးကို ခံစားနေကြရ
ပေ၏။

ဤကဲ့သို့ ပြောဆို၍ တဖန်မြတ်စွာဘုရားသည် အတိုင်း
ထက် အလွန် ထိုရဟန်းတို့ကို လှုံ့လဉ္ဇဿာဟပြု၍ ထိတ်လန့်
စေရန် တိုက်တွန်း ဟောကြားဆုံးမတော်မူလို၍ မိန့်တော်
မူခဲ့လေသည်။

ဤအရာ၌ အဓိပ္ပာယ်ကား ... ဤကဲ့သို့ ကိလေသာ စူးဝင်
နေသဖြင့် သင်ရဟန်းတို့သည် နိုးကြရန်၊ ထကြရန် အခါ
ပေတည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်
မှောက်တော် မြင်ကွင်း အတွင်း၌ မြင့်မြတ်သော (မြေဟွ
စရိယ) အကျင့် ကျင့်ကြကုန်လော့။ အထူးဆိုရန်ရှိသေးသည်
မှာ ထိုမှတစ်ပါး ရှေးအခါက သင်တို့အား ဒီဃရတ္တသုတ်၊
ဂိရိသုတ်၊ နဒီသုတ်၊ သမေသုတ်၊ ဝိသမေသုတ်၊
ရုက္ခဝေသုတ်တို့ကို ဟောကြား ဆုံးမခဲ့သော်လည်း
အရိယာ သစ္စာလေးပါး တရားထူးကို မသိမမြင်ခဲ့ကြချေ။

ထိုကြောင့် သင်တို့သည် အိပ်ပျော်နေခြင်းကို ပြီးဆုံးစေ၍ အိပ်ရာမှ ထကြကုန်လော့။ ထကြလှုံလဝီရိယနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားအားထုတ်ရန် တင်ပလွှင်ခွေထိုင်၍ ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ် ကျင့်သုံးခါ ငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြစေ ကုန်လော့။

ဤအရာ၌ ရှေးအပိုဒ်၏ အနက်ကိုဆိုသကဲ့သို့ ပင်တည်း။ ဒုတိယအပိုဒ်၌ အထူးအားဖြင့် “သန္တိ” ငြိမ်းအေးခြင်းဆို သည်မှာ အစ္စန္တ၊ တဒင်္ဂ၊ သမ္မုတိသန္တိ ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိလေ သည်။ အစစ်အမှန် ငြိမ်းအေးခြင်း နိဗ္ဗာန်ကို “အစ္စန္တသန္တိ” ခေါ်၏။ တခဏမျှ ငြိမ်းအေးခြင်းကို “တဒင်္ဂသန္တိ” ခေါ်၏။ လူတို့ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုသမုတ်အပ်သော ငြိမ်းအေးခြင်း နိဗ္ဗာန်ကို “သမ္မုတိသန္တိ” ခေါ်၏။ ဝိပဿနာအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော နိဗ္ဗာန်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် စပ်သောသဒ္ဒါ တည်း။ ဤအရာ၌ အမှန်စင်စစ် ငြိမ်းအေးခြင်း နိဗ္ဗာန်၏ အဓိပ္ပာယ် အစ္စန္တသန္တိကို ဆိုလို၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ အကျိုးငှါ ပြင်းပြင်းထန်ထန် မြဲမြံစွာ ကျင့်သုံးအားထုတ်ကြကုန်လော့။ မပေါ့ မလျော့သော အားထုတ်မှု ဖြစ်စေပြီး ကျင့်သုံးကြ ကုန်လော့ဟု ဟောတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

အဘယ်သို့ ကျင့်ရမည်နည်း?။ သေမင်းသည် မေ့လျော့ နေသော သင်တို့ကိုသိ၍ မိမိအလိုသို့လိုက်စေသည်ကိုပြုကာ မတွေ့ဝေစေလင့်။ သင်တို့၏ မေ့လျော့ခြင်းကိုသိ၍ ဤကဲ့သို့ သေမင်း၏ ပရိယာယ် နာမည် ဖြစ်သော မာရ်နတ်မင်း အလိုသို့ တွေ့ဝေသဖြင့် လိုက်ရ၏။ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်

သင်တို့သည် မာရ်နတ်မင်း အလိုသို့ ပါသွားကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့သော အခြင်းအရာဖြင့် မာရ်နတ်မင်း၏ အလိုသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း မပြုနှင့်။ မတွေ့ဝေသော ပညာဖြင့် အား ထုတ်ကြကုန်လော့ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

အကြင်ကဲ့သို့သော အခြင်းအရာဖြင့် ရူပါရုံ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့တို့ကို မာရ်နတ်မင်း၏ အလိုသို့ အစဉ်လိုက်သော လူနတ်သတ္တဝါတို့သည် ရှိကြကုန်၏။ ထိုအဆင်း စသည်တို့ကို မြင်ရ၍ အံ့ဖို့ပြုလျက် ကပ်ငြိစွဲလမ်းသည် ဖြစ်၍ တည်၏။ ဤကဲ့သို့ အထူးထူးသော အခြင်းအရာအား ဖြင့် ဝိသေသ ထူးခြားစွာ ကျယ်ပြန့်စွာ ပြန့်နှံ့လျက် အာရုံ၌ ကပ်ငြိစွဲလမ်းခြင်းကြောင့် ဘဝ၊ ဘောဂ စည်းစိမ်တဏှာတို့ကို မလွန်မြောက်နိုင်ချေ။ ထိုကြောင့် အလျင်အမြန် လွန်မြောက် အောင် အားထုတ်ကြကုန်လော့။ ခဏဟူသော အချိန်ကို မလွန်စေနှင့် ဆိုသည်မှာ... အကြင် အခါ၌ သင်တို့သည် ရဟန်းတရား အားထုတ်ခြင်း ခဏကို လွန်ကျူးခြင်း မဖြစ် စေနှင့် စင်စစ် အကြင်ကဲ့သို့ အခြင်းအရာဖြင့် လွန်ကျူး၏။ ဤကဲ့သို့ ရဟန်းတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ခဏကို လွန် ကျူးသည်မည်၏။ ထို (ဗုဒ္ဓ၊ ပွါဒနဝမ) မြတ်စွာဘုရား ဖြစ် ပေါ်လာသော ကိုးကြိမ်မြောက် ခဏကို ကျော်လွန်စေသူတို့ သည် ငရဲ၌ ကျရောက်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ စိုးရိမ်ပူဆွေးကြရ ကုန်၏။ ဆိုလိုသည်မှာ... သာယာခြင်း ကင်းသော အားဖြင့် ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာ ငရဲ၌ ကျသကဲ့သို့ လေးပါး အပြားရှိ သော အပါယ်ဘုံ၌ တည်သောအခါ "ငါသည် စင်စစ်

ကုသိုလ်ကောင်းမှုမပြုခဲ့ချေတကား” စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး ညည်းညူ စိုးရိမ်ပူပင်လျက် ပင်ပန်းဆင်းရဲလှစွာ နောင်တရ ၍ တ-ကြရလေတော့၏။

ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့အား လုံ့လ ဥဿာဟဖြစ်စေရန် တိုက်တွန်းပြီးလျှင် ယခုအခါ ထိုရဟန်း တို့သည် ထိုကဲ့သို့ မေ့လျော့ပေါ့ဆခြင်းကို ကဲ့ရဲ့ရှုံ့ချပြီး သော် အားလုံးသော ရဟန်းတို့အား “အပ္ပမာဒ” မမေ့ မလျော့သော သတိတရား၌ ယှဉ်စေခြင်းငှါ.... “ပမာဒေါ ရဇော” မေ့လျော့ခြင်းသည် မြို့မှုန်အညစ်အကြေးမည်၏-ဟု ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤအရာ၌ကား “ပမာဒေါ” ကို အကျဉ်းအားဖြင့် သတိမေ့လျော့ခြင်းကို ဆိုလို၏။ ထို သတိ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် စိတ်သည် ညစ်နွမ်းရ၏-ဟု “ရဇော” မြို့မှုန် အညစ်အကြေးကို ဖွင့်ဆို၏။ ထိုကဲ့သို့သတိ မေ့လျော့ပေါ့ဆခြင်းသို့ အစဉ်ကျရောက်ခြင်းကို “ပမာဒါနု ပတိတော” ဟု ဆိုလို၏။ ဤကဲ့သို့ သတိမေ့လျော့ခြင်းသို့ အစဉ် ကျရောက်ခြင်းသည် အခြားတပါးသော မေ့လျော့ ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ပင် ထိုအညစ်အကြေး ဖြစ်ပါပေ၏။ မှန်၏။ မေ့လျော့ခြင်း မည်သည် အညစ်အကြေး မတင်ခြင်းဟူ၍ တစုံတခုမျှ မရှိပါချေ။ ထိုအကြောင်းကို အဘယ်သို့ ဖော်ပြ သနည်း ?။ သင်တို့သည် “ငါတို့ကား ငယ်ရွယ်နုနယ်သေး သည် စင်စစ် ဖြစ်ကြကုန်၏။ နောင် ကြီးလာသောအခါ သိရှိ နားလည်ပေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည် အားထားခြင်းသို့ ရောက်တတ်ကုန်၏”။ ငယ်ရွယ်နုပျိုသော ကာလ၌သော် လည်း စင်စစ်အားဖြင့် မေ့လျော့ခြင်းသည် အညစ်အကြေး

ကိလေသာမြို့ ဖြစ်ပါပေ၏။ အလယ်အလတ် အရွယ်ရောက်
 သောကာလ၌သော်လည်းကောင်း၊ မထေရ်ကြီး ဖြစ်သော
 အခါ၌သော်၎င်း မေ့လျော့ခြင်းသို့ ကျရောက်သောကြောင့်
 ကြီးစွာသော ကိလေသာမြို့ အညစ်အကြေး ဖြစ်ကြရာ၏။
 အိမ်၌ တရက် နှစ်ရက်မျှ အမှိုက်မလှည်းသော် အညစ်
 အကြေး မြို့မှုန်များဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ တံမြက်ချေးစုရာ အရပ်
 (၀၂) အမှိုက်ပုံကြီး ဖြစ်ကြရာ၏။ အထူးအားဖြင့် များပြား
 လာသောအခါ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဖြစ်လာသော အခါ
 အမှိုက်ပုံကြီးကဲ့သို့ ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ပင် သိရှိ
 ငြားသော်လည်း အထူးဖြစ်ပုံကိုလည်း ဆိုဦးအံ့။ ပဌမအရွယ်
 ၌ မြတ်စွာဘုရားဟော ဝိဇ္ဇာကတ်သုံးပုံ ပရိယတ် အလုံးစုံတို့
 ကို သင်ကြား၍ တပါးသောအရွယ်၌ ရဟန်းတရားကို အား
 ထုတ်ပြုလုပ်နိုင်ပေ၏။ ပဌမအရွယ်၌ စာပေသင်ကြား၍ မဇ္ဈ
 မအရွယ်၌ တရားနာယူ ဆွေးနွေးပြီး နောက်ဆုံးအရွယ်၌
 ရဟန်းတရားကို အားထုတ်ပြုလုပ်သော် ထိုရဟန်းမျိုးသည်
 ကား မေ့မေ့လျော့လျော့နေခြင်းသည် မဖြစ်ပါပေ။ မမေ့
 မလျော့ခြင်းနှင့် လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသို့
 ရောက်စေသည်မည်၏။

အကြင်သူသည် စင်စစ် အလုံးစုံသောအရွယ်တို့၌ မေ့မေ့
 လျော့လျော့နေ၍နေအခါအိပ်လျက် အာဓိဿာဆွမ်း၊ သင်္ကန်း
 ကျောင်း၊ ဆေး၊ ပစ္စည်းလေးပါး စကားတို့ကိုသာ ပြောဆို
 နေသောသူသည် ဥပမာအားဖြင့် ပဌမအရွယ်၌ မေ့လျော့
 ၍ အညစ်အကြေးဖြစ်၏။ တပါးသော အရွယ်၌လည်း မေ့
 လျော့ခြင်းသို့ရောက်၍ ကြီးစွာသော မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်

အညစ်အကြေးပုံကြီး၊ အမှိုက်ပုံကြီး ဖြစ်ရလေဘိသကဲ့သို့ပင် သင်တို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဤကဲ့သို့ ရဟန်းသစ်တို့ကို မေ့လျော့စွာ နေထိုင်ခြင်းကြောင့် ကဲ့ရဲ့ရှုံ့ချ ပြစ်တင်၍ မမေ့လျော့ခြင်း၌ ယှဉ်စေရန် မိန့်တော်မူ၏။ “အပ္ပမာဒေန ဝိဇ္ဇာယ၊ သဗ္ဗဟေ သလ္လမတ္တနော” မမေ့လျော့ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ အာသဝက္ခယညဏ်ဖြင့်၎င်း မိမိ၏ စိတ်နှလုံးထဲ၌ စူးဝင်နေသော မြား၊ ငြောင့်ကို ပယ်နုတ်ရာ၏-ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား-အကြင်ကြောင့် ဤကဲ့သို့ အလုံးစုံသော မေ့လျော့ခြင်းသည် အညစ်အကြေး ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သတိမေ့လျော့ခြင်းကို ပြုသော ထိုသူသည် သတိမလွတ်ကင်းသောအခြင်းအရာဖြင့် သတိတရား စွဲမြဲစေလျက် အာသဝေါ တရားတို့ကို ကုန်ခန်းစေသော ညဏ်ဖြစ်စေ၍ အမျိုးကောင်းသား ပညာရှိသည် မိမိ၏ ဟဒယနှလုံးအိမ်၌ စူးဝင်နေသော ရာဂအစရှိသော ငါးပါး အပြားရှိသည့် စူးငြောင့် ကိလေသာတို့ကို ထုတ်နုတ် ပယ်ပစ်ရန် အရဟတ္တဖိုလ် အထွဋ်တပ်၍ တရားကို ကောင်းစွာ ဟောကြားဆုံးမတော်မူပေ၏။ ညွှန်ကြား ပြသတော်မူပေ၏။ တရားတော်အဆုံး၌ သံဝေဂတရား ဖြစ်ပွား၍ ထို ‘အပ္ပမာဒ’ တရား ဒေသနာတော်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းပြု၍ ဝိပဿနာတရား ရှုပွားအားထုတ်ကြရာ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်လျက် ငါးရာသော ရဟန်းသစ်တို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်ကြကုန်၏။ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ယတ္ထဒဂြေ ဝိသမိဝ ပရိဏာမေ မမြိတောပမမ်။
(ဂီတာကျမ်းမှရ၏)

အကြင်အကြင် အတတ်ပညာနှင့် တရားထူး ရစေနိုင်
 သော နည်းလမ်း ကိစ္စဟူသရွေ့သည် အစပဌမ သင်ယူ
 အားထုတ်ရာ၌ အဆိပ်ကဲ့သို့ (ကြောက်ရွံ့နောက်တွန့်၍) ပင်
 ပန်းဆင်းရဲ မခံလိုကြကုန်၊ နောင်အခါ၌ မူကား အမြိုက်
 ရသာ နတ်သုဒ္ဓါစားရတိသကဲ့သို့ (ကိုယ်စိတ် ငြိမ်းချမ်း၊
 နိဗ္ဗာန်လမ်း၊ ဝိမုတ္တိပန်း အရသာကို ခံစားရသကဲ့သို့ ဖြစ်
 လေသကည်း။)

“အပ္ပမာဒေန၊ သမ္မာဒေထ”

“နိဗ္ဗာန် ဟဒယသို့” **ဩပုဿ**”

နိဂုံးချုပ်

ယံ ပတ္တိံ ကုသလံ တဿ၊ အာနုဘာဝေန ပါဏိနော။
 သဗ္ဗေ သဒ္ဓမ္မ ရာဇဿ၊ ဥတှာ ဓမ္မံ သုခါဝဟံ။
 ပါပုဏန္တု ဝိသုဒ္ဓါယ၊ ဒုက္ခာယ ပဋိပတ္တိယာ။
 အသောက မနုပါယာသံ၊ နိဗ္ဗာန သုခမုတ္တမံ။
 စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော၊ ဓမ္မေ ဟောန္တု သဂါရဝါ။
 သဗ္ဗေဝိ သတ္တာ ကာလေန၊ သမ္မာဒေဝေါ ပဝဿတု။
 ယထာ ရက္ခိံသု ပေါရာဏာ၊ သုရာဇာနော တထေဝိမံ။
 ရာဇာ ရက္ခတု ဓမ္မေန၊ အတ္တနောဝ ပဇံ ပဇံ။

(ပဉ္စပကရဏဋ္ဌကထာ၊ ၄၉၀)

ကျွန်ုပ်ပြုရသမျှကောင်းမှု အာနုဘော်ကြောင့် သတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် လူနတ်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သော ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို သိနိုင် ကျင့်နိုင် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သိပြီး ကျင့်ပြီး အားထုတ်ပြီးနောက် သန့်ရှင်းစင်ကြယ် သော်လည်း ဆင်းရဲသော အကျင့်လမ်းကြောင်းဖြင့် စိုးရိမ် ပူပန်မှု မရှိသည်ဖြစ်၍ အမြတ်ဆုံးချမ်းသာဟု ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်နိုင်ပါစေကုန်သတည်း။

ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဓဟု ဆိုအပ်သော သူတော် ကောင်းတရားသည် ကြာမြင့်စွာ တည်ထွန်းပါစေသော်၊ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည်လည်း ထိုသူတော်ကောင်းတရား၌ အလေးဂရု ပြုကြပါစေကုန်သတည်း။ မိုဗ်းရေမိုဗ်းပေါက် တို့သည်လည်း စိုက်ချိန်ပျိုးချိန်၌ သီးနှံပွားကြောင်း ကောင်းစွာ ရွာသွန်းပါစေသော်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရသည်လည်း ဘုရားလောင်း ရှေးမင်း
ကောင်းတို့ပမာ ပြည်သူ့အများတို့ကို ကျောသား ရင်သား
မခွဲခြားပဲ တရားသဖြင့် စောင့်ရှောက်ပါစေသတည်း။

မေတ္တာဝိဟာရိယော ဘိက္ခု၊
ပသန္ဓော ဗုဒ္ဓသာသနော။
အဓိဂစ္ဆေ ပဒံ သန္တံ၊
သင်္ခါရူပသမံ သုခံ။ ။(ဓမ္မပဒ၊ ၃၆၈)

မေတ္တာတရားကို ပွားများလေ့ ရှိ၍ မြတ်စွာဘုရား၏
တရားတော်ကို ယုံကြည်မြတ်နိုးသော ရဟန်း၊ (လူယောဂီ
အားလုံး)သည် ပြုပြင်ခြင်းကင်း၍ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ မြတ်
ချမ်းသာနိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်ရလေသည်။

ဤမှန်သော သစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါအများ ချမ်း
သာဆုံးနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြရန် မေတ္တာပွား၍ ရေးသားဖော်ပြ
ညွှန်ကြားခဲ့လေပြီ။ ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာ
ရတနာမြတ် သုံးပါးနှင့်တကွ ဆရာသမား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး
တော်များကို ဤကျမ်းငယ်ဖြင့် ဓမ္မပူဇော် ပြုလိုက်ရပေ၏။
“သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ”။ ဓမ္မပဒပါဠိ ကျမ်းဂန်ရှိ
သဖြင့် ပြုသင့်ပြုထိုက်ပြုအပ်သော ပဋိပတ္တိသာသနာပြုခြင်း
တစိတ်တဒေသသာဖြစ်လေသည်။ ဤကျမ်း ရေးသားစဉ်
အခါ(၁၇)ဝါရ မထေရ်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ် ဦးသာသနဝိသုဒ္ဓိ
သည် မဟာရန်ကုန်မြို့တော်၊ ဗားကရာလမ်း၊ ကျွန်းတော
ကျောင်းတိုက်၊ မိဖုရား ဣဒါနိုးသော အပ္ပမာဒေန သမ္မာ
ဒေထတိုက်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေစဉ်ဖြစ်၏။ သက်တော်

(၅၂) နှစ် ပညာဉာဏ်ပွင့်ချိန်၌ ရေးသားသုတေသနပြုလေ
 သည်။ မွေးသမိခင်ကျေးဇူးရှင် မိခင်ဖခင်တို့ကား ဦးဘိုးရင်၊
 ဒေါ်ပု ပညာအုပ်ဟောင်း ပုသိမ်ထီးကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်၊ စမ်း
 ချောင်းရပ် သမဝါယမအသင်းမန်နေဂျာဖြစ်၏။ သားချင်း
 ရှစ်ယောက်တွင် ယခုအခါငါးယောက်ရှိနေ၏။ ကျွန်ုပ်သည်
 ဒုတိယသားကြီးဖြစ်ပေ၏။ မေတ္တုဟာစာစောင်၌ ဆောင်း
 ပါးအဖြစ် နှစ်ခုထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပြီးလေပြီ။ ဆောင်းပါး
 တခုလျှင် တလကြာမျှရေးသား၍ နောက်ထပ်ဖြည့် ရေး
 သားသော ဆောင်းပါးများမှာ နှစ်လကြာ၏။ ပေါင်း
 လေးလကြာ ရေးသားခဲ့ပါ၏။ နတ္ထော်လဆုတ် ၁၂-ရက်နေ့
 ၁၃၃၂-ခုနှစ်။ (၂၅၊ ၁၂၊ ၇၀) ခရစ်စမတ်နေ့လက်ဆောင်
 အဖြစ် မေတ္တုပြုရေးသား ပြီးဆုံးပါသတည်း။ ဤကဲ့သို့ရေး
 သားရသောကြောင့် ယခုဘဝတွင်ပင်လျှင် အမြတ်ဆုံး ပရိ
 နိဗ္ဗာန်ပြုရသည်သာ ဖြစ်ရပါလို၏။ ပရိယတ် ပဋိပတ်တို့ကို
 စွမ်းနိုင်သမျှ သာသနာပြုပြီး အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဝင်စံရ
 ပါလို၏-ဆုတောင်းပတ္တနာပြုပါသတည်း။

* * *

ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုပါရန်

အမှတ် စဉ်	စာမျက် နှာ	စာ ကြောင်း ရေ	အမှား	အမှန်
၁	၃	၂၄	၁၂၊ ပဉ္စမ ဈာန် သို့ ရောက်၍နေလို ၏ဟု အလိုရှိခဲ့မှု - ထွက်လေကို	ပယ်ဖျက်ပစ်ရမည်၊ နံ ပါတ်တွေရွှေရန်
၂	၁၀	၁၃	အခြား အကုသိုလ်	ထွက်လေကို
၃	၂၄	၂	ပယ်ဖျောက်၏။	အခြားကုသိုလ်၊ ပယ်ဖျောက်၏။
၄	၃၉	၂၀	၁။ ခန္ဓာငါးပါး	၁။ ခန္ဓာငါးပါး
၅	၄၁	၁၉	ငရဲကျီးတတ်	ငရဲကြီးတတ်
၆	၅၀	၃	ငရဲကျီးတတ်တယ်။	ငရဲကြီးတတ်တယ်။
၇	၅၀	၁၀	ငရဲကျီးတတ်တယ်။	ငရဲကြီးတတ်တယ်။
၈	၅၂	၆	အ ဝ င် လေ တ ထောင် ရှိ ရင် အ ထွက် လေ တ ထောင်ရှိရ	အဝင်လေ တတောင် ရှိရင် အထွက်လေ တ တောင်ရှိရ
၉	၇၉	၂၃	အ ဝ င် လေ တ ထောင် ရှိ ရင် အ ထွက် လေ တ ထောင်ရှိရ	အဝင်လေ တတောင် ရှိရင် အထွက်လေ တ တောင်ရှိရ
၁၀	၈၃	၁၃	တမ်း (+) ဝင်လေ	တမ်း သော ဝင် လေ
၁၁	၉၁	၁၆	သံယုတ်နိကာယ်	သံယုတ်နိကာယ်
၁၂	၉၇	၉	ထလည်းထကြ	ထလည်း ထကြ
၁၃	၉၉	၁၃	မှတ်မိလိုက်၍	မှတ်မိလိုက်၍
၁၄	၁၀၂	၃	ယောဂီလို သည်	ယောဂီတို့သည်
၁၅	၁၀၆	၂	နိဒါနသံယုတ်	နိဒါနသံယုတ်
၁၆	၁၀၆	၁၀	အနည်း (x) ကွ	အနည်းငယ်ကွ
၁၇	၁၁၃	၂၁	ဦးစံသိန်း (ဘိအေ)	ဦးစံသိမ်း (ဘိအေ)
၁၈	၁၃၂	၁၃	သံယုတ်	သံယုတ်

အမှတ် စဉ်	စာမျက် နှာ	စာ ကြောင်း ရေ	အမှား	အမှန်
၁၉	၁၅၁	၂၁	ဖြစ်၍ထဏှာရာဂ	ဖြစ်၍ထဏှာရာဂ
၂၀	၁၈၃	၀	တိုက်တုန်းရ၏။	တိုက်တွန်းရ၏။
၂၁	၁၉၇	၁၃	အကြောင်း ပြုရင်း ပြု၍	အကြောင်းရင်းပြု၍
၂၂	၁၉၉	၀	အနုဿတိ ဆက် ပါးလုံး	အနုဿတိ ဆယ် ပါး လုံး
၂၃	၂၀၃	၂၀	မဂ်ဖိုထိ	မဂ်ဖိုလ်
၂၄	၂၀၆	၂၁	နိစ္စ, ဒုက္ခ, အတ္တ	နိစ္စ, သုခ, အတ္တ
၂၅	၂၂၀	၁၁	ချင်ခြင်း မုန်းခြင်း	ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်း
၂၆	၂၃၄	၁၀	မာန-သံသရာ ချ တတ်သော	မာန-သံသရာ ချွဲတတ် သော
၂၇	၂၄၁	၂၀	တထောင် သော (x) အိုးဖြင့်	တထောင် သော ရေ အိုးဖြင့်
၂၈	၂၆၁	၁၆	ပျက်စီးခြင်း	ပျက်စီးခြင်း
၂၉	၂၆၁	၁၇	ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်	ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်
၃၀	၂၈၉	၁၅	သက်သေ အင်းဖြင့်	သက်သေ အားဖြင့်
၃၁	၂၉၃	၁၀	ကျင့်သော အာနာ ပါနသာ။	ကျင့်လောအာနာပါန သာ။
၃၂	၂၉၄	၂၀	ဖြစ်မှုပျက် (x) ကို	ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို
၃၃	၂၉၀	၅	အကျိုးတရား-၁၆	အကျိုးတရား(၁၀)ပါး
၃၄	၂၉၇	၂၄	ပါး သံသုဏ် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ	စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ သံယုဏ်
၃၅	၃၀၃	၅	နေဝန်း, ကျယ် စ သည်	နေဝန်း, ကြယ်စသည်
၃၆	၃၀၃	၂၄	နှလုံးအိမ်၌	နှလုံးအိမ်၌
၃၇	၃၀၄	၃	လှုပ်ရှားဖြင့်ပျက်	လှုပ်ရှားဖြစ်ပျက်

အမှတ် စဉ်	စာမျက် နှာ	စာ ကြောင်း ရေ	အမှား	အမှန်
၃၀	၃၀၆	၂၂	ပျော်ကျသွား၏။	ပျော်ကျသွား၏။
၃၉	၃၀၉	၈	သိမ့်သဘော	သိမြင် သဘော
၄၀	၃၀၉	၁၃	ပိတ်တွေဖြစ်	ပိတ်တွေဖြစ်
၄၁	၃၁၀	၁၂	ကိုယ်တွေ	ကိုယ်တွေ
၄၂	၃၁၀	၁၃	လေဖြတ်၍	လေဖြတ်၍
၄၃	၃၂၄	၁၇	မစ္ဆရီယ၊	မစ္ဆရီယ၊
၄၄	၃၅၀	၄	၍ ချိန် ခွင် တောင်	၍ ချိန် ခွင် တောင်
၄၅	၃၆၀	၁၅	(<i>Brains Washing</i>)	(<i>Brain Washing</i>)
၄၆	၃၆၅	၆	စိတ်ထားမဂ်ဖိုလ်ရ	စိတ်ထားမဂ်ဖိုလ်ရ။
၄၇	၃၆၅	၇	ဩပိယ	ဩပိယ။
၄၈	၃၆၅	၁၈	ဩပိယ။	ဩပိယ။
၄၉	၃၆၆	၁၄	ယထာဗုဒ္ဓေန	ယထာဗုဒ္ဓေန
၅၀	၃၇၀	၁၆	အာရုံဆွမ်းတနေ့ခံ	အာရုံ ဆွမ်းခံ တနေ့
၅၁	၃၈၉	၃	ဝါ။	ခါ။
၅၂	၃၈၉	၁၅	(ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်	(ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်။
			၁၇၂၊ ၁၇၁။)	၁၇၂)
၅၃	၃၈၉	၂၃	စိတ်ငြိမ်ချမ်းသာစွာ။	စိတ်ငြိမ် ချမ်းသာ၏။
၅၄	၃၉၉	၂၁	။	(လောကီ လိုက်စား ၏။) ထပ်ဖြည့်ရန်
၅၅	၄၀၂	၂၁	ဂူကျောင်းတိုက်။	ဂူကျောင်းတိုက်။
၅၆	၄၀၃	၁	ဦးခန္တိ၊ မင်းဘူးမြို့၊ မြင်ကွန်း ကျောင်း တိုက်။	ဦးခန္တိ၊ မင်းဘူး မြို့၊ စက္ကိန္တိ တောင် မြေ၊ သာစည် ဓမ္မရိပ်သာ၊ စွန်းလွန်း ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနခွဲ။

လယ်တီမဏ္ဍိုင်ပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၆၈၊ ၄၇-လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့။